Ontwerpbestemmingsplan

Buitengebied; Herziening 2017

Gemeente Son en Breugel

croonenburo5

Ontwerpbestemmingsplan

‘Buitengebied: Herziening 2017’

Gemeente Son en Breugel

Toelichting

Regels

Verbeelding
Schaal 1:5000

Datum:
3 mei 2018

Projectgegevens:
TOE01-0253598-01E
REG01-0253598-01D
TEK02-0253598-01C

Identificatienummer:
NL.IMRO.0848.BP820BUITENGEBIED-ON01

Datum vrijgave	Opsteller(s)	Projectleider	Vrijgave
3 mei 2018	MB, AdV, EB	E. Boonman	

croonenburo5

Vestiging Oosterhout
Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
T: +31 (0)162 48 75 00
www.croonenburo5.com

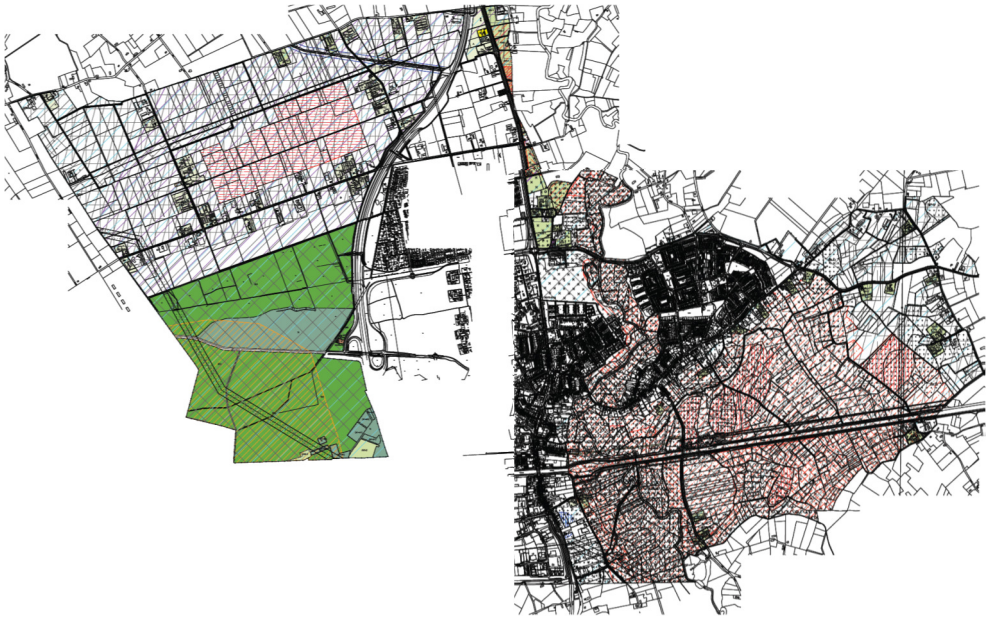
Vestiging Maastricht
Wim Duisenbergplantsoen 21
6221 SE Maastricht
T: +31 (0)43 325 32 23
info@croonenburo5.com

Toelichting

Inhoud

1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Opzet en inhoud van het bestemmingsplan	2
2	**Verordening ruimte Noord-Brabant**	**3**
2.1	Aanleiding	3
2.2	Relevante structuren en aanduidingen	3
2.3	Typering agrarische bedrijven	8
2.4	Regeling veehouderijen	9
2.5	Overige landbouwaspecten	12
2.6	Overige aspecten Verordening ruimte Noord-Brabant	14
3	**Bevordering ruimtelijke kwaliteit**	**17**
4	**Overige aanpassingen/correcties**	**19**
4.1	Correcties regels	19
4.2	Correcties verbeelding	20
4.3	Verwerken bestaande bestemmingsplannen	21
5	**Onderzoeksaspecten**	**23**
5.1	Plan-MER	23
5.2	Vertaling conclusie plan-MER in bestemmingsplan	25
5.3	PAS	26
5.4	Gezondheid	27
5.5	Externe veiligheid	27
6	**Haalbaarheid**	**31**
6.1	Uitvoerbaarheid	31
6.2	Kostenverhaal	31
6.3	Maatschappelijk	31
7	**Procedure**	**33**
7.1	Vooroverleg	33
7.2	Verdere procedure	34

Bijlage 1: Landschapsinvesteringsregeling gemeente Son en Breugel, 29 augustus 2013
Bijlage 2: Plan-MER bestemmingsplan ‘Buitengebied: Herziening 2017’
Bijlage 3: Vooroverlegreactie Veiligheidsregio Brabant Zuidoost
Bijlage 4: Vooroverlegreactie Waterschap De Dommel
Bijlage 5: Vooroverlegreactie provincie Noord-Brabant

Plangebied bestemmingsplan 'Buitengebied; Herziening 2017

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor het overgrote deel van het buitengebied van Son en Breugel geldt het bestemmingsplan ‘Buitengebied’. Het bestemmingsplan is het resultaat van een integrale herziening, welke is vastgesteld op 28 april 2011 en opnieuw vastgesteld op 7 februari 2013.

Het huidige planologische regime is qua provinciaal beleid en wet- en regelgeving gebaseerd op de Ontwerp-Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (2010), de Verordening ruimte fase 1 (2010) en het Reconstructieplan Maas en Meierij. Hierbij is destijds geen plan-m.e.r. opgesteld.

De gemeente Son en Breugel heeft besloten om het bestemmingsplan voor het buitengebied te actualiseren. Uitgangspunt van de voorgenomen herziening is het “vertalen” van de Verordening ruimte Noord-Brabant evenals het aanbrengen van een aantal kleine correcties/ omissies.

Hiervoor is voorliggende herziening van het bestemmingsplan opgesteld. Het bestemmingsplan voorziet in een passende juridische en planologische regeling voor het buitengebied.

Verordening ruimte 2014
Op 7 februari 2014 heeft de provincie Noord-Brabant een partiële herziening van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en de bijbehorende Verordening ruimte vastgesteld. De Verordening ruimte 2014 geeft invulling aan de beleidsmatig ingezette koerswijzigingen van de provincie. Met name voor de regels in het buitengebied is de Verordening ruimte 2014 aanzienlijk gewijzigd ten opzichte van de Verordening ruimte 2011 en 2012.

Belangrijkste wijziging is de implementatie en uitwerking van de beleidslijn "Transitie naar zorgvuldige veehouderij". Centraal in deze beleidslijn staat het motto "Ontwikkelruimte moet je verdienen en is niet onbegrensd". Er wordt alleen nog ontwikkelruimte aan veehouderijen geboden als daarmee een ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij in gang wordt gezet. Hieraan is een aantal voorwaardelijke bepalingen gekoppeld: o.a. voeren van dialoog met omgeving, landschappelijke kwaliteitsverbetering minimaal 10% van het bouwvlak, voldoen aan (bovenwettelijke) eisen ten aanzien van fijn stof, geur. Ontwikkelruimte blijft in principe beperkt tot 1,5 ha. Onder uitzondering is uitbreiding buiten de 1,5 ha mogelijk.

Verordening ruimte Noord-Brabant (2017)
In de provinciale notitie ‘Versnelling transitie veehouderij’ is geconstateerd dat de transitie naar een zorgvuldige veehouderij in Brabant, zoals in 2014 ingezet, te langzaam verloopt en dat ook de doelen van het Convenant Stikstof en Natura 2000 (29 september 2009), zoals opgenomen in de Verordening Stikstof en Natura 2000 (21 oktober 2010, bijgesteld 2013) en de Verordening natuurbescherming (1 januari 2017) in het huidige tempo niet worden gehaald. Verder is geconstateerd dat de acceptatie en waardering van de veehouderijsector onder druk staat.

Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben daarom 7 juli 2017 ingestemd met een maatregelenpakket naar aanleiding van de notitie ‘Versnelling transitie veehouderij’. Dit pakket bestaat uit:
- een aanpassing van de Verordening ruimte (o.a. mestbewerking, staldering);
- een aanscherping van de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV);
- een aanpassing van de Verordening natuurbescherming (strengere emissie-eisen, vervallen interne saldering);

Daarnaast is een stop op de ontwikkeling van geitenhouderijen ingesteld. Dit naar aanleiding van resultaten van het onderzoek Veehouderijen en gezondheid omwonenden (VGO) d.d. juni 2017.

Doel van de provincie versnelling van de transitie veehouderij is een beweging van de veehouderijsector naar een sector, die 'maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, diervriendelijk produceert, past in zijn natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare gezondheidsrisico's met zich meebrengt'.

1.2 Opzet en inhoud van het bestemmingsplan

Het inhoudelijk uitgangspunt van de voorgenomen herziening is:
- het verwerken van de provinciale Verordening;
- het aanbrengen van een aantal kleine correcties, veelal op perceelniveau.

Inhoudelijk zijn er, tenzij anders aangegeven, geen ingrijpende wijzigingen doorgevoerd in de bestemmingsregelingen en/of verbeelding. In hoofdstuk 2 en 3 van deze toelichting zijn de wijzigingen ten opzichte van het moederplan toegelicht.

Deze toelichting dient ter verduidelijking van de gemaakte keuzen in dit bestemmingsplan en ter informatie over het van toepassing zijnde beleid. Er is inhoudelijk beschreven en gemotiveerd wat de herziening inhoudt. Daarnaast is met de gekozen opzet van de herziening geprobeerd een duidelijk inzicht te geven in:
- de veranderingen in de herziening ten opzichte van het moederplan;
- het juridisch planologische regime na inwerkingtreding van de herziening.

Voor het opstellen van herzieningen zijn geen standaarden of modelafspraken voorhanden. Er is daarom voor gekozen de volgende onderdelen (verbeelding en/of regels) van het moederplan als volgt te herzien:
- de verbeelding bestaat uit de plangrens van het moederplan met daarbinnen uitsluitend opgenomen de gronden waarvoor opnieuw bestemmingen en/of aanduidingen worden vastgesteld. Voor de volledigheid zijn de dubbelbestemmingen en gebiedsaanduidingen uit het moederplan opnieuw gebiedsdekkend opgenomen;
- niet alle gronden zijn voorzien van bestemmingen en aanduidingen: voor deze gronden wijzigen de bestemmingen en aanduidingen uit het moederplan niet;
- de aanpassingen op de verbeelding van de herziening bestaan uit:
    - plandelen welke in zijn **geheel** zijn herzien. Hierbij zijn de bestemming en alle overige aanduidingen, dubbelbestemmingen en gebiedsaanduidingen opnieuw opgenomen;
    - plandelen waarvoor **uitsluitend** een gewijzigde of toegevoegde aanduiding of dubbelbestemming is vastgesteld, zoals bijvoorbeeld de gebiedsaanduiding 'beperkingen veehouderij': de onderliggende enkelbestemmingen en overige aanduidingen in het moederplan blijven ongewijzigd van toepassing en zijn niet opgenomen;
- de regels zijn van toepassing op het hele plangebied:
- de regels die zijn herzien (aangevuld/ gewijzigd/ doorgehaald) staan in rood aangegeven.

Voor de niet in deze herziening opgenomen onderdelen blijft de bestemmingsregeling zoals opgenomen in de regels en op de verbeelding van het bestemmingsplan 'Buitengebied' van kracht.

2 Verordening ruimte Noord-Brabant

2.1 Aanleiding

De Verordening ruimte Noord-Brabant is voor het eerst in april 2010 vastgesteld. Na het proces rondom de reconstructie (1998-2004) en het megastallendebat (2010) is Noord-Brabant een nieuwe weg ingeslagen. Een weg die moeten leiden naar een zorgvuldige veehouderij die in evenwicht met zijn omgeving produceert. Om deze nieuwe lijn te ondersteunen is in 2014 nieuw beleid vastgesteld in de Structuurvisie ruimtelijke ordening met daarbij passende maatregelen in de Verordening ruimte 2014.

Op 8 juli 2017 hebben Provinciale Staten van Noord-Brabant de meest recente Verordening aangenomen. Vanaf dit moment is de officiële naam: Verordening ruimte Noord-Brabant.

De Verordening ruimte Noord-Brabant zoals deze geldt per 8 juli 2017 is dus onderdeel van een maatregelenpakket dat versneld moet leiden tot een zorgvuldige veehouderijsector in Brabant. De volgende beleidswijzigingen in deze Verordening zijn relevant voor het bestemmingsplan:

1. mestbewerking (artikel 6.3, lid 2 onder d en lid 4 Vr/ artikel 7.3, lid 2 onder d en lid 4 Vr);
2. ontwikkelingsmogelijkheden veehouderij:
    - staldering (artikel 26 Vr);
    - excellerende veehouderijen (artikel 6.4 Vr / artikel 7.4 Vr);
    - bouwstop geitenhouderij (artikel 6.4 onder 5 Vr/ artikel 7.4 onder 5 Vr).

Voor de onderdelen mestbewerking, staldering en de bouwstop op geitenhouderij zijn rechtstreeks werkende regels opgenomen in de Verordening. Deze gelden totdat een bestemmingsplan in overeenstemming is met de Verordening ruimte Noord-Brabant.

Naast deze onderwerpen is er een aantal tekstuele wijzigingen doorgevoerd in de regels voor veehouderijen. Deze zijn doorvertaald in het bestemmingsplan. Daarnaast is in de Verordening onder meer een regeling opgenomen voor windturbines en zonneparken. Deze regelingen vragen gezien de aard en omvang van de mogelijke ontwikkeling om een separate procedure en worden daarom hier niet verder belicht en opgenomen in het bestemmingsplan.

2.2 Relevante structuren en aanduidingen

In de Verordening wordt het volgende onderscheid gemaakt in structuren:
- bestaand stedelijk gebied;
- Natuur Netwerk Brabant (voorheen: Ecologische hoofdstructuur);
- groenblauwe mantel;
- gemengd landelijk gebied.

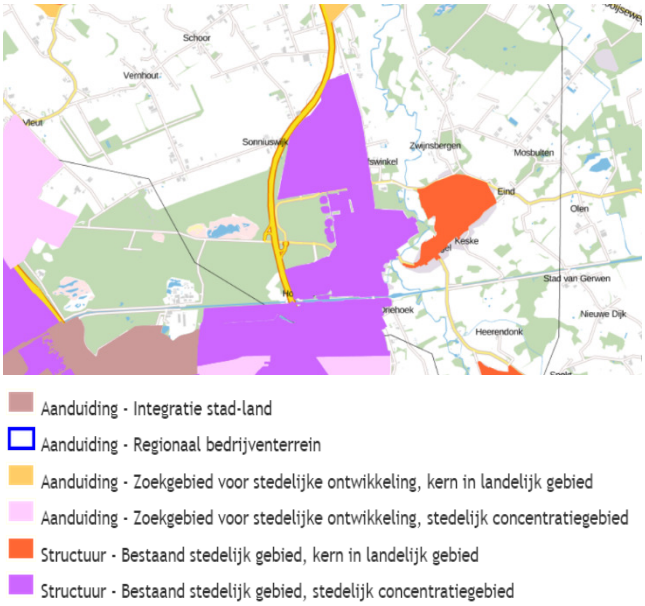
Naast deze structuren komen diverse aanduidingen voor, deze worden hierna tevens benoemd.

Bestaand stedelijk gebied
De kernen binnen de gemeente zijn als zodanig aangemerkt. Voor het bestemmingsplan voor het buitengebied is er geen directe impact.

Bestaand stedelijk gebied, kern in landelijk gebied
De kern Breugel is als zodanig aangemerkt.

Bestaand stedelijk gebied, stedelijk concentratiegebied
Deze aanduiding is gelegen over de kern Son, ten noorden van de zuidelijke gemeentegrens en de Eindhovenseweg en tussen de Rooijseweg en de A50.

Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':
Voor het bestemmingsplan voor het buitengebied hebben deze aanduidingen geen impact.

Uitsnede Verordening, stedelijke ontwikkeling

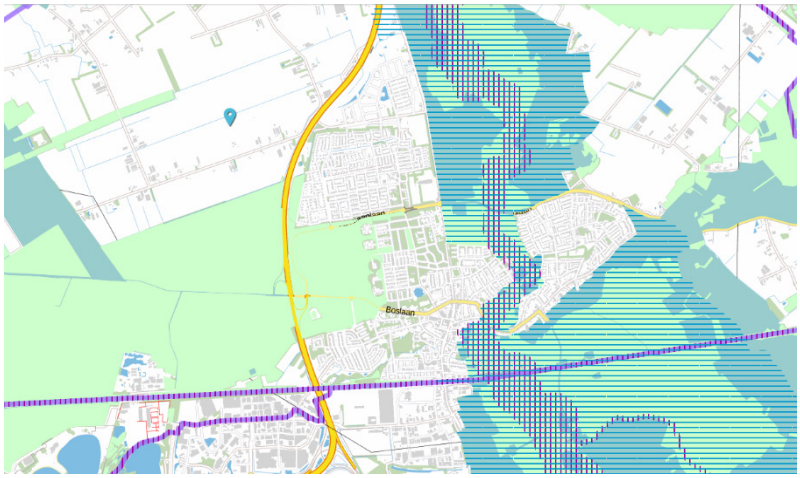
Natuur Netwerk Brabant (Ecologische hoofdstructuur)

Het Natuur Netwerk Brabant bestaat uit bestaande natuur- en bosgebieden, gerealiseerde nieuwe natuur (gronden die met subsidie uit het Natuurbeheerplan zijn gerealiseerd als nieuwe natuur en waar de landbouwfunctie of een andere niet-natuurbestemming is verdwenen) en nog niet gerealiseerde nieuwe natuur (agrarische gronden die in het Natuurbeheerplan zijn aangewezen als nieuwe natuur, maar waar de gewenste natuurfunctie nog niet is gerealiseerd. De oude functie of bestemming is nog aanwezig).

Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':
In de Verordening zijn de volgende aanduidingen opgenomen welke ook al zijn opgenomen in het huidige bestemmingsplan. In het kader van deze analyse heeft een check plaatsgevonden met betrekking tot deze aanduidingen:

- Natuur Netwerk Brabant (bestemmingen Natuur, Bos en Agrarisch met waarden - 2): deze zijn reeds bestemd in het huidige bestemmingsplan. De ehs wijkt op enkele plaatsen op perceelsniveau af.
- ecologische verbindingszone Wilhelminakanaal (Agrarisch met waarden – 2, Water en Verkeer).
- attentiegebied ecologische hoofdstructuur (bestemmingen Natuur en Agrarisch met waarden - 2).
- zoekgebied behoud en herstel watersystemen: niet opgenomen in het huidige bestemmingsplan.

Om er zeker van te zijn dat het Natuurnetwerk Brabant goed is doorvertaald is deze voor de volledigheid ook als gebiedsaanduiding opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan. De ecologische verbindingszone en het attentiegebied ehs zijn niet gewijzigd omdat deze al correct in het moederplan zijn opgenomen.

Uitsnede Verordening, natuur en landschap

Groenblauwe mantel en Gemengd landelijk gebied

Het beleid in de 'Groenblauwe mantel' is gericht op het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, watersysteem en landschap. In de 'Groenblauwe mantel' gelden voorwaarden ten aanzien van de omgevingskwaliteiten. Voor agrarische bedrijven, niet- veehouderijbedrijven, is de ligging van een agrarisch bedrijf in 'Gemengd Landelijk gebied' of in de 'Groenblauwe mantel' van belang voor de ontwikkelingsmogelijkheden. Voor veehouderijen is dit onderscheid niet van belang. Hiervoor de aanduiding 'Beperkingen veehouderij' van belang.

Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':
In het plangebied komt 'Groenblauwe mantel' voor ten oosten van de lijn Rooijseweg/ Son/ Eindhovenseweg van noord naar zuid. De Groenblauwe mantel komt grotendeels overeen met de bestemming Agrarisch met waarden –1. Aan de oostzijde van Breugel (nabij de weg naar Lieshout), de 'strook' parallel aan de A50 en de zuidoosthoek van het plangebied zijn niet als zodanig bestemd.

Ten opzichte van de Verordening ruimte fase 1 (2010) wijken de regels uit de Verordening voor wat betreft de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij in belangrijke mate af van eerder provinciaal beleid. De ligging wel of niet in de 'groenblauwe mantel' is voor veehouderij niet meer relevant.

Het huidige bestemmingsplan is deels afgestemd op het provinciaal beleid, het beleid voor de 'Groenblauwe mantel' in relatie tot agrarische ontwikkelingen is nog niet expliciet vertaald in de regels. Ten behoeve van de herziening zal het nieuwe bestemmingsplan:

- regels moeten stellen ter bescherming van de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden: afhankelijk van de ligging van de 'Groenblauwe mantel' ten opzichte van de bestemmingen Bos, Natuur, Agrarisch met waarden 1 en 2, zal de regeling hieromtrent moeten worden aangepast of worden toegevoegd;
- moeten regelen dat uitbreiding van, vestiging van of omschakeling naar een (vollegronds)teeltbedrijf mogelijk is indien er een positieve bijdrage wordt geleverd aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken;
- moeten regelen dat de bouw of uitbreiding van kassen niet is toegestaan;
- kunnen regelen dat de oppervlakte permanente teeltondersteunende voorzieningen wordt verruimd naar maximaal 3 ha , in plaats van 1,5 ha/bouwvlak (boomteelt), de gemeente kiest er voor dit niet generiek door te vertalen in de herziening;
- de regeling voor veehouderijen aanpassen aan de V2014: o.a. zorgvuldige veehouderij;
- moeten regelen dat ontwikkelingen gepaard gaan met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.

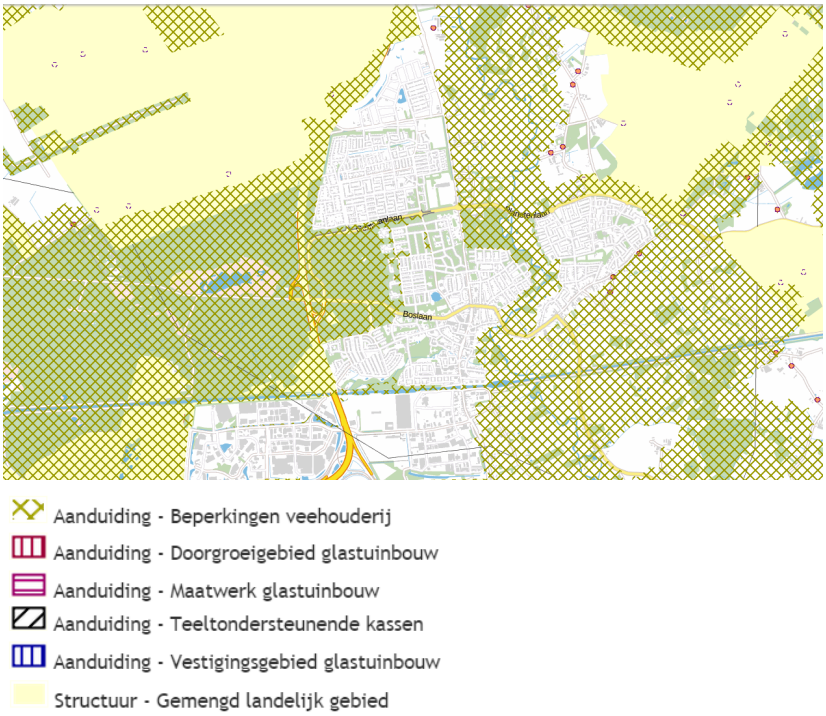
De gemeente neemt de 'Groenblauwe mantel' op als gebiedsaanduiding en koppelt de wijziging van de regels aan deze aanduiding. Tevens zijn een aantal percelen gewijzigd van bestemming 'Agrarisch' in 'Agrarisch met waarden'.

Beperkingen veehouderij

Binnen het gebied dat in de Verordening is aangeduid als 'Beperkingen veehouderij' geldt dat intensieve veehouderijen hier geen ontwikkelingsmogelijkheden meer hebben. Deze gebieden zijn gelegen rondom de kernen en natuur. Dit is een voortzetting van het beleid zoals dat gold voor de extensiveringsgebieden op basis van het Reconstructieplan Maas en Meierij.

Binnen het gebied dat is aangeduid als 'beperkingen veehouderij' is uitbreiding van dierenverblijven ten behoeve van een veehouderij uitsluitend toegestaan indien sprake is van een veehouderij die wordt aangemerkt als grondgebonden veehouderij op grond van de criteria die zijn opgenomen in nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld. Daarnaast dient te worden voldaan aan de voorwaarden voor een zorgvuldige veehouderij. Er is sprake van een zorgvuldige veehouderij indien wordt voldaan aan de nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke aanvraag.

Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':
Een groot deel van het plangebied, vrijwel het hele gedeelte ten oosten van de A50, valt binnen deze aanduiding. In deze herziening van het bestemmingsplan is de aanduiding 'Beperkingen veehouderij' als gebiedsaanduiding opgenomen, inclusief regeling ten aanzien van de (grondgebonden) veehouderij.

Uitsnede Verordening, agrarische ontwikkeling

Reconstructiezonering

Het vigerend bestemmingsplan is opgesteld ten tijde dat het Reconstructieplan nog van kracht was. Het hier in opgenomen onderscheid en beleid voor intensieve veehouderij met de onderverdeling in landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden, is in de Verordening komen te vervallen. In plaats daarvan wordt de regeling voor de gebiedscategorie 'Beperkingen Veehouderij' geïntroduceerd. Deze komt in grote lijnen overeen met extensiveringsgebied, in een enkel geval deels met verwevingsgebied.

Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':

De aanduidingen voor de reconstructiezonering zijn in het huidige bestemmingsplan Buitengebied opgenomen op de verbeelding. In de regels komen deze aanduidingen terug in:

- begrippen;
- afwijkingen: diverse afwijkingen voor nevenactiviteiten;
- wijzigingsbevoegdheden: diverse wijzigingsbevoegdheden, gekoppeld aan agrarische ontwikkeling danwel gekoppeld aan niet- agrarische ontwikkeling.

De aanduiding 'Beperkingen veehouderij' komt overeen met de aanduiding 'reconstructiewetzone – extensiveringsgebied'. Tevens valt een groot deel van de aanduiding 'reconstructiewetzone – verwevingsgebied', gelegen ten zuidoosten van de kern Breugel binnen de aanduiding 'Beperkingen veehouderij'.

De gemeente neemt de aanduiding 'Beperkingen veehouderij' op als gebiedsaanduiding en koppelt de wijziging van de regels aan deze aanduiding.

De reconstructiewetzones zijn in de herziening opgenomen als vervallen. Bij het vervallen van de reconstructiewetzonering vervalt de uitzondering in de afwijkingen en wijzigingsbevoegdheden.

2.3 Typering agrarische bedrijven

In de Verordening wordt het volgende onderscheid gemaakt in type agrarische bedrijven:

- (vollegronds)teeltbedrijf: agrarisch bedrijf in de land- en tuinbouwsector dat zich richt op het telen van gewassen met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt;
- veehouderij*: agrarisch bedrijf gericht op het fokken, mesten en houden van runderen, varkens, schapen, geiten, pluimvee, tamme konijnen en pelsdieren;
- glastuinbouwbedrijf: agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in kassen plaatsvindt;
- overig agrarisch bedrijf: agrarisch bedrijf dat niet binnen de begripsbepaling van veehouderij, (vollegronds)teeltbedrijf of glastuinbouwbedrijf valt. Hieronder worden ook paardenhouderijen begrepen en bijvoorbeeld witlof- of viskwekerijen.

Onderscheid (grondgebonden) veehouderij en intensieve veehouderij

De Verordening maakt binnen het beleid voor veehouderij enkel nog onderscheid tussen grondgebonden veehouderij en intensieve veehouderij binnen de aanduiding 'Beperkingen veehouderij'. De ligging in 'Groenblauwe mantel' en 'Gemengd landelijk gebied' is niet van belang: de toelaatbare ontwikkelingen zijn in beide gebieden identiek.

In de Verordening zijn de begripsbepalingen ten aanzien van de typen agrarische bedrijven aanzienlijk gewijzigd, met name ten aanzien van de veehouderij. Er is 1 begrip voor veehouderij en een begrip voor grondgebonden veehouderij. In de wijziging Nadere regels Verordening ruimte – BZV is het begrip voor grondgebonden veehouderij nog verder geconcretiseerd.

Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':
In het huidige bestemmingsplan wordt onderscheid gemaakt in:

- grondgebonden agrarische bedrijven (veehouderij, niet-veehouderij en paardenhouderij);
- intensieve veehouderij (waaronder een viskwekerij);
- paardenhouderij.

Glastuinbouwbedrijven en niet- grondgebonden agrarische bedrijven, niet zijnde veehouderij, komen niet voor. Wel komt 'boomteelt' voor.
In de Vr zijn de begripsbepalingen ten aanzien van de typen agrarische bedrijven aanzienlijk gewijzigd, met name ten aanzien van de veehouderij. De herziening van het bestemmingsplan is hier op afgestemd.

De aanduiding voor intensieve veehouderij wordt aangehouden. De gemeente is van mening dat het uit ruimtelijk oogpunt relevant blijft om onderscheid te maken tussen (grondgebonden) veehouderij en intensieve veehouderij vanwege ruimtelijke uitstraling: grondgebonden veehouderijbedrijven met omliggende onbebouwde gronden voor de voerproductie versus intensieve veehouderijen met een relatief hogere bebouwingsdichtheid vanwege het niet noodzakelijkerwijs aanwezig zijn van omliggende onbebouwde gronden. Daarnaast geldt binnen het gebied dat is aangeduid als 'Beperkingen veehouderij' wel een verschillend regime. Ontwikkeling voor intensieve veehouderij is hier uitgesloten. De gemeente kiest er voor om naast de bestaande aanduiding voor intensieve veehouderij alle veehouderijen, ook de niet zijnde intensieve veehouderij, aan te duiden als veehouderij.

Voor alle overige bedrijven die nu niet onder intensieve veehouderij vallen maar waar wel vee wordt gehouden, moet onderscheid gemaakt worden in de veehouderij en niet-veehouderijbedrijven. De bedrijven met vee worden als zodanig aangeduid. Alle begrippen, bestemmingsomschrijvingen en de verbeelding zijn hier op aangepast.

Hokdieren
In de Verordening is tevens het begrip 'hokdieren' geïntroduceerd. Hieronder worden veehouderijen verstaan, uitgezonderd nertsenhouderij, melkrundveehouderij en schapenhouderij. Dit begrip is van belang voor de zogenaamde provinciale stalderingsregeling. In het bestemmingsplan worden bedrijven niet als zodanig aangeduid maar in de regeling wordt aangegeven wanneer hiervan sprake is en welke regeling hiervoor geldt. Zie ook de toelichting op 'Staldering' in paragraaf 2.4.2..

2.4 Regeling veehouderijen

Omdat de Verordening met name gevolgen heeft voor de regeling in het bestemmingsplan ten aanzien van veehouderij wordt hier nader op ingezoomd.

2.4.1 Uitbreiding bebouwing en/ of bouwvlak

De regels van de Verordening dienen te worden doorvertaald in bestemmingsplannen. Zolang bestemmingsplannen nog niet zijn aangepast aan de regels uit de Verordening gelden er rechtstreeks werkende regels. In deze rechtstreeks werkende regels zijn de bepalingen, zoals hierna genoemd, ten aanzien van veehouderij opgenomen. Op basis van de Verordening is de uitbreiding van de bestaande oppervlakte dierenverblijven voor het uitoefenen van een veehouderij (zoals stallen, machinebergingen of mestopslag) door nieuwbouw dan wel door het in gebruik nemen van bestaande bebouwing binnen het bouwvlak voor het huisvesten van dieren alleen toegestaan indien aan de voorwaarden uit de Verordening wordt voldaan.

Dit betekent dat de oppervlakte van dierenverblijven ten dienste van veehouderijen, met uitzondering van de bestaande bedrijfswoning en bijbehorende bouwwerken bij de bedrijfswoning, ten hoogste de omvang heeft:
- op het tijdstip van vaststelling van het bestemmingsplan legaal aanwezig zijn of in uitvoering zijn; dan wel
- gebouwd mogen worden krachtens een vóór de vaststelling van het bestemmingsplan verleende omgevingsvergunning.

Op gemengde bedrijven, bijvoorbeeld een veehouderij in combinatie met vollegrondsteelt, mag wel worden gebouwd ten behoeve van de niet-veehouderijtak, hiervoor hoeft dus niet aan de voorwaarden uit de Verordening te worden voldaan. Deze bebouwing mag niet in gebruik worden genomen ten behoeve van de veehouderij.

Het vergroten van de oppervlakte dierenverblijven ten behoeve van veehouderij, het wijzigen en vergroten van agrarische bouwvlakken voor veehouderij alsmede het wijzigen van de bedrijfsvoering naar veehouderij (omschakeling) is alleen toegestaan indien aan de voorwaarden uit de Verordening wordt voldaan. De voorwaarden uit de Verordening zijn:
- er dienen maatregelen te worden getroffen en in stand gehouden die invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij. (Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV));
- de ontwikkeling is vanuit een goede leefomgeving en gelet op de volksgezondheid, inpasbaar in de omgeving;
- er moet voldaan worden aan extra eisen ten aanzien van geur en fijn stof (gekwantificeerd in de regels van de verordening);
- er is een zorgvuldige dialoog gevoerd, gericht op het betrekken van de belangen van de omgeving bij het initiatief;
- er moet geborgd worden dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden.

2.4.2 Staldering

In de Verordening zijn 6 zogenaamde 'Stalderingsgebieden' aangewezen. Voor veehouderij-bedrijven met hokdieren welke gelegen zijn in het Concentratiegebied Zuid als bedoeld in de Meststoffenwet (gecorrigeerd aan de hand van de gemeentelijke grenzen) wordt het beleidsconcept 'staldering' ingevoerd. Dit betekent dat binnen deze regio, het stalderingsgebied, de bouw of in gebruik name van een stal uitsluitend is toegestaan als er elders in het stalderingsgebied meer staloppervlak (110%) verdwijnt. Voor iedere 10 m² nieuwe stal moet 11 m² bestaande stal gesloopt worden. Een veehouderij met hokdieren die een dierenverblijf wil oprichten of die een bestaand gebouw als dierenverblijf in gebruik wil nemen, moet aantonen dat er elders een bestaand dierenverblijf is gesaneerd door sloop of herbestemming (juridisch en feitelijk beëindigd).

Ook moet een stal (dierenverblijf) de afgelopen drie jaar (peildatum 17 maart 2017) feitelijk aanwezig, legaal en onafgebroken bedrijfsmatig in gebruik zijn geweest voor het houden van landbouwhuisdieren om in te kunnen zetten voor staldering. Het stalderen met leegstaande stallen is dus niet toegestaan. Ook bij de vestiging van en omschakeling naar een hokdierhouderij gelden de voorwaarden van het stalderingsprincipe.[1]

Het stalderingsprincipe geldt alleen in de aangewezen stalderingsgebieden. Daarnaast geldt de regeling enkel voor zogenaamde hokdieren (nieuw begrip in de Verordening). Hieronder worden veehouderijen verstaan, uitgezonderd nertsenhouderij, melkrundveehouderij en schapenhouderij. Naast deze voorwaarden is om de transitie te bevorderen en uitbreidende veehouders een eerlijke prijs te laten betalen voor de stalderingsmeters door de provincie een stalderingsloket ingesteld. Stalderen loopt verplicht via dat stalderingsloket. Het bewijs dat aan de provinciale stalderingsvoorwaarden wordt voldaan wordt uitgegeven door of namens Gedeputeerde Staten.[2]

De volgende zes stalderingsgebieden zijn bepaald in de Verordening:

1 *Op basis van artikel 42, derde lid van de verordening zijn de stalderingsregels niet van toepassing op gevallen waarvoor Gedeputeerde Staten een ontheffing hebben verleend ingevolge een eerdere verordening en waarbij aan deze ontheffing de voorwaarde is verbonden dat er elders een dierenverblijf is gesloopt. Deze uitzondering geldt slechts tot ten hoogste de omvang die feitelijk gesloopt is.*

2 *Ondanks de rechtstreeks werkende regels voor het stalderingsprincipe werkt de provincie Noord-Brabant momenteel nog aan een nadere uitwerking van het stalderingsprincipe, zo moet onder meer het stalderingsloket nog verder vorm gegeven worden. Dit biedt onzekerheid over de uitvoering van het principe.*

Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':
- stalderingsgebied: de begrenzing zoals opgenomen in de Verordening ruimte Noord-Brabant is gemeentegrensoverschrijdend (het hele plangebied valt er binnen). Daarom is het gebied niet op de verbeelding opgenomen maar als begrip in de regels. Het begrip van de Verordening is in het bestemmingsplan overgenomen met daarin een dynamische verwijzing naar de begrenzing zoals opgenomen in de Verordening;
- aanpassing regels: regeling aangevuld met verbijzondering voor dierenverblijf, hokdieren en staldering.

2.4.3 Afwijkende regels veehouderij: Excellerende veehouders

In de 'oude' Verordening was een regeling opgenomen op basis waarvan veehouderijen meer ontwikkelruimte konden krijgen indien een overbelaste situatie werd gesaneerd. Deze regeling is in gewijzigde vorm overgenomen in de nieuwe Verordening:
- indien een overbelaste situatie wordt opgeheven is maximaal 2,5 ha bouwperceel mogelijk;

In de nieuwe Verordening is tevens een mogelijkheid toegevoegd op basis waarvan veehouderijen onder voorwaarden meer ruimte krijgen indien:
- een blijvende score van minimaal 8,5 wordt behaalt op grond van de BZV in plaats van de vereiste 7,25 (maximaal 2 ha mogelijk) (zie ook BZV).

Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':
In verband met maatwerk en de specifieke uitwerking van de voorwaarden van de Verordening zal een buitenplanse afweging worden gemaakt en uitgewerkt voor veehouderijen die aan deze voorwaarden kunnen voldoen.

2.4.4 Bouwstop voor geitenhouderij

Aanvullend onderzoek naar gezondheidsaspecten rondom veehouderijen (Veehouderijen en gezondheid omwonenden, VGO-2, juni 2017) heeft aangetoond dat er in de omgeving van geitenhouderijen een verhoogd risico op gezondheidsklachten bestaat. Omdat (nog) niet duidelijk is waardoor dit wordt veroorzaakt heeft de provincie vanuit het voorzorgsprincipe in de Verordening een bouwstop voor geitenhouderijen geïntroduceerd. De vestiging van, de uitbreiding van, de omschakeling naar en een toename van de oppervlakte dierenverblijf van geitenhouderijen is niet toegestaan. De bouwstop blijft gelden tot het moment dat er meer informatie bekend is over de gezondheidseffecten rondom geitenhouderijen, voorlopig tot 2020.

Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':
Verplichte vertaling van de regeling voor geitenhouderij:
- geitenhouderijen komen niet voor in het plangebied;
- de vestiging van en de omschakeling naar een geitenhouderij is niet mogelijk gemaakt;
- in de afwijkingen voor de bouw- en gebruiksregels voor veehouderijen is een verbod opgenomen voor de uitbreiding van de oppervlakte dierenverblijf ten behoeve van het houden van geiten.

2.4.5 Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV)

In februari 2013 is tijdens de werkconferentie 'Transitie naar een zorgvuldige veehouderij' door een brede vertegenwoordiging van partijen de ambitie uitgesproken om in Noord-Brabant een landelijke standaard neer te zetten voor zorgvuldige veehouderij. Deze standaard is gebaseerd op de denklijn dat ontwikkelruimte voor veehouderijen verdiend moet worden: veehouderijen krijgen alleen toestemming voor uitbreiding tot een maximale omvang van 1,5 ha als ze bovenwettelijke maatregelen nemen op het gebied van volksgezondheid. Op 22 maart 2013 hebben Provinciale Staten dit voornemen bekrachtigd in de vorm van besluiten n.a.v. het dossier 'Transitie naar een zorgvuldige veehouderij 2020'.

In de Verordening is bepaald dat Gedeputeerde Staten van Noord Brabant nadere regels kunnen stellen. Dit hebben Gedeputeerde Staten gedaan voor de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij. De nadere regels geven invulling aan artikel 6.3/7.3 van de Verordening. In de Verordening is aangegeven dat de regels invulling geven aan het treffen van maatregelen die invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij. De toepassing van de nadere regels is daarbij gekoppeld aan een toename van de bebouwingsoppervlakte van een veehouderij. Aangezien de BZV in de tijd wordt aangepast op basis van ervaring en inzicht, is in de nadere regels overgangsbeleid opgenomen. De BZV wordt getoetst bij de omgevingsvergunning voor bouwen. Het overgangsbeleid regelt dat de BZV versie op het moment van indienen leidend is bij het verlenen van de omgevingsvergunning voor bouwen en bij toezicht en handhaving. De datum van indienen is leidend mits er sprake is van een volledige en ontvankelijke aanvraag.

De Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) is opgebouwd rond diverse thema's en om te voldoen aan het criterium 'zorgvuldig' moet een minimale score op de BZV worden gehaald. In aanvulling daarop is in de nadere regels aangegeven dat marginale ontwikkelingen niet aan de BZV hoeven te voldoen. Hiervoor is een maximumgrens gesteld van 100 m2 per periode per 10 jaar, zodat het echt beperkt blijft tot kleinschalige ontwikkelingen. Indien een gemeente hiervan gebruik wil maken, is het dus nodig om de in het vergunningensysteem te checken of al eerder van deze mogelijkheid gebruik is gemaakt. De periode van tien jaar is gekozen omdat deze aansluit bij de wettelijke termijn voor aanpassing van bestemmingsplannen. Het ijkpunt van bestaande bebouwing is vastgelegd in de Verordening.

Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':
Omdat de BZV een apart instrument is naast het bestemmingsplan dat bij vergunning-verlening wordt toegepast en omdat de nadere regels waarin de BZV is geregeld kunnen wijzigen gedurende de bestemmingsplanperiode is in het bestemmingsplan een 'dynamische' verwijzing opgenomen naar het instrument BZV.

2.5 Overige landbouwaspecten

Mestbewerking

De provincie wil emissies uit mest minimaliseren omdat dit de risico's voor gezondheid en veiligheid verkleint en goed is voor de natuur. Mest bewerken voordat het wordt opgeslagen of aangewend is daarvoor nodig. Daarom is in de Verordening binnen het bouwerperceel van een veehouderij de bewerking van eigen ter plaatse geproduceerde mest rechtstreeks toegestaan.

Mestbewerking ten behoeve van elders geproduceerde mest is op basis van de Verordening niet toegestaan, tenzij:

- het mestvergisting van samenwerkende melkrundveehouders betreft (maximale capaciteit van 25.000 ton per jaar), mits:
  - de locatie goed is ontsloten,

- de op-, overslag en verwerking van producten niet in de openlucht plaatsvindt;
- bij verdere bewerking de mest ter plaatse zodanig wordt bewerkt dat ten minste 50% van het volume van de mest wordt omgezet in loosbaar water;
- de ontwikkeling vanuit een goede leefomgeving inpasbaar is (art. 3.1 onder 3 Vr).

In Gemengd landelijk gebied (artikel 7.11 Vr), dus buiten de Groenblauwe Mantel (verbod artikel 6.10 Vr), is de vestiging van mest- bewerking of een toename van de gebruiksoppervlakte van bebouwing voor mestbewerking is, buiten het gebied 'beperkingen veehouderij', op basis van de Verordening toegestaan indien:

- de mest met pijpleidingen wordt aangevoerd vanaf de locatie waar de mest wordt geproduceerd;
- ten minste 50 % van het volume van de mest wordt omgezet in loosbaar water;
- de op- , overslag en verwerking van producten niet in de openlucht plaatsvindt;
- de mestbewerking vanuit het oogpunt van een goede leefomgeving inpasbaar is (art. 3.1 onder 3 Vr);
- de locatie buiten de aanduiding 'Gebied beperkingen veehouderij' ligt;
- de landschappelijke inpassing ten minste 15 % van de omvang van het bouwperceel bedraagt;
- de toelichting van het bestemmingsplan een verantwoording bevat dat een zorgvuldige dialoog is gevoerd, gericht op het betrekken van belangen van omwonenden bij de planontwikkeling.

Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':
- in het bestemmingsplan wordt binnen het bouwvlak van een veehouderij de bewerking van eigen ter plaatse geproduceerde mest rechtstreeks toegestaan op basis van de Verordening;
- het huidige begrip 'mestbewerking' is conform de Verordening.

Opslag ruwvoer

In de Verordening is opgenomen dat een agrarisch bouwvlak met 0,5 ha mag worden vergroot indien het bedrijf vanwege de bedrijfsvoering in overwegende mate is aangewezen op de opslag van ruwvoer. Dit kan enkel indien de ruimte binnen het bouwperceel niet aanwezig is en het bestemmingsplan borgt dat deze 0,5 hectare uitsluitend gebruikt wordt ten behoeve van voorzieningen, geen gebouwen zijnde, voor de opslag van ruwvoer. Het totale bouwvlak mag maximaal 2 ha bedragen.

In het bestemmingsplan kan een regeling worden opgenomen dat indien sprake is van een bouwvlak voor een veehouderij, direct aansluitend op dit bouwvlak een aanduidingsvlak voor de 'opslag van ruwvoer' worden opgenomen, mits deze opslag gekoppeld is aan de betreffende veehouderij en niet binnen het agrarisch bouwvlak kan worden opgenomen.

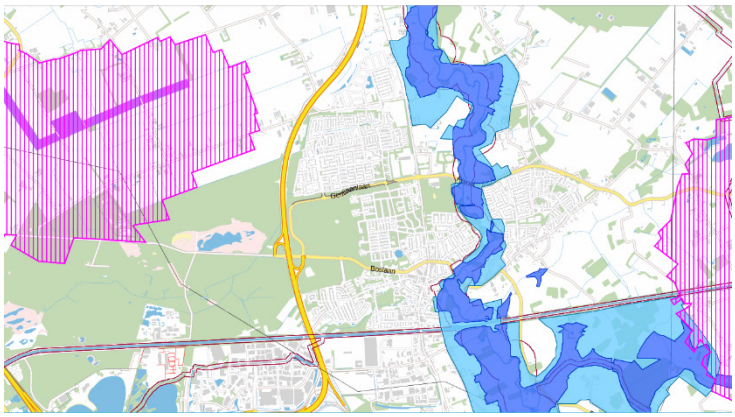
Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':
Het bestemmingsplan is aangepast aan de regeling in de Verordening.

2.6 Overige aspecten Verordening ruimte Noord-Brabant

Water

In de Verordening ruimte Noord-Brabant zijn de volgende aanduidingen opgenomen die relevant zijn voor het plangebied:

- behoud en herstel watersystemen (Dommel en Wilhelminakanaal);
- boringsvrije zone (Best en Son, reeds bestemd);
- regionale waterberging (rondom de Dommel, reeds bestemd);
- reservering waterberging (grote gebieden rondom de Dommel);
- waterwingebied (Best, reeds bestemd).

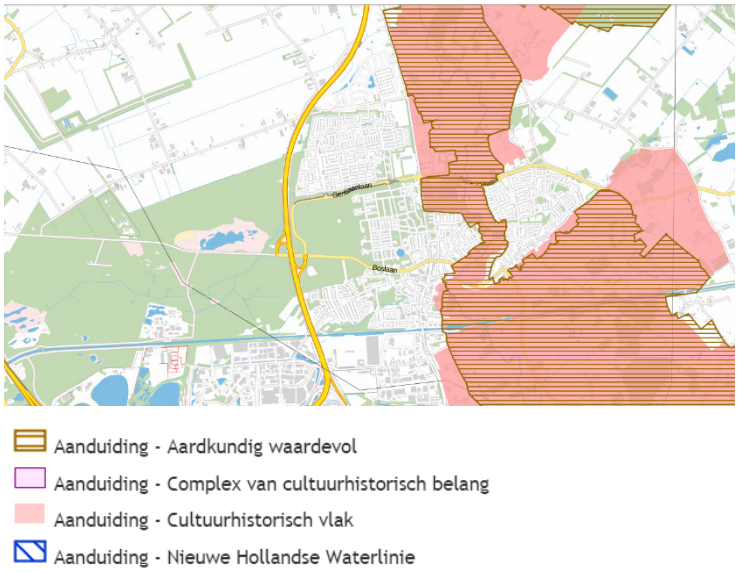

Uitsnede Verordening, water

Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':
Alle relevante wateraspecten zijn reeds goed geregeld in het huidige bestemmingsplan. Aanpassing in deze herziening is niet noodzakelijk.

Cultuurhistorie

In de Verordening ruimte Noord-Brabant zijn de volgende aanduidingen opgenomen die relevant zijn voor het plangebied:
- aardkundig waardevol;
- cultuurhistorisch vlak.

Uitsnede Verordening, cultuurhistorie

Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':
Wat betreft de aanduidingen voor water en cultuurhistorie geldt dat:
- aardkundig waardevol reeds is opgenomen en overeenkomt met de Verordening;
- voor de cultuurhistorische waarden beschikt de gemeente over eigen beleid, het bestemmingsplan behoeft op dit onderdeel geen aanpassing als gevolg van het provinciaal beleid.

3 Bevordering ruimtelijke kwaliteit

Bij de vaststelling van het bestemmingsplan voor het buitengebied was het nog niet noodzakelijk om de vereisten met betrekking tot de bevordering van ruimtelijke kwaliteit in het bestemmingsplan op te nemen. Inmiddels zijn voor de vertaling van de zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit en de kwaliteitsverbetering van het landschap in grote delen van de provincie Noord - Brabant regionale afspraken gemaakt. Gemeenten die beschikken over een dergelijk regionaal en/of gemeentelijk kader kunnen deze 'door vertalen' in het bestemmingsplan.

In de Verordening ruimte Noord-Brabant zijn regels vastgelegd die de belangen van de provincie bij ruimtelijke ontwikkelingen moeten beschermen. Met deze regels moet bij de opstelling van bestemmingsplannen rekening worden gehouden. In artikel 3.2. van de Verordening wordt verplicht gesteld dat ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied bij moeten dragen aan de verbetering van de kwaliteit van het landschap. Deze zogenaamde landschapsinvesteringsregeling (LIR) is van toepassing op alle ontwikkelingen in het buitengebied die in strijd zijn met het geldende bestemmingsplan, maar waaraan vanuit ruimtelijke overwegingen toch medewerking kan worden verleend. De LIR geldt ook voor binnenplanse afwijkingen en wijzigingsbevoegdheden.

De verplichting om de kwaliteit te verbeteren komt bovenop de 'basis'-verplichting om te zorgen voor de (handhaving) van de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied, zoals is opgenomen in artikel 3.1 van de Verordening. De Verordening schrijft niet voor hoe en in welke mate ontwikkelingen aan de kwaliteit van het landschap moeten bijdragen. Nadrukkelijk heeft de provincie zich daarbij op het standpunt gesteld dat de gemeenten dit zelf mogen bepalen, zij het dat de provincie wel minimale eisen stelt. Op grond van de Verordening kan kwaliteitsverbetering van het landschap plaatsvinden via investeringen in de kwaliteit van bodem/ water/ natuur/ landschap/ cultuurhistorie en investeringen in extensieve recreatieve mogelijkheden.

Het besluit om medewerking te verlenen aan ontwikkelingen in het buitengebied is afhankelijk van het eigen ruimtelijk beleid dat door de gemeenten wordt gevoerd. Dat betekent dat initiatieven in de eerste plaats aan dit beleid zullen worden getoetst, voordat wordt toegekomen aan het bepalen van de bijdrage in de kwaliteit van de landschap ruimtelijke inpassing en de wijze waarop deze bijdrage kan worden ingezet. Indien ontwikkelingen passen in het beleid en ook ruimtelijk/planologisch inpasbaar blijken, is een regionaal en/of gemeentelijk kader het handvat om inhoud te geven aan de gevraagde investering in de kwaliteit van het landschap.

Relevantie bestemmingsplan 'Buitengebied Son en Breugel':
De gemeente beschikt over eigen beleid ten aanzien van dit onderdeel. Op 29 augustus 2013 is de Landschapsinvesteringsregeling gemeente Son en Breugel vastgesteld, met goedkeuring van de provincie. In de herziening van het bestemmingsplan is een koppeling gelegd met dit beleid.

De bepalingen die terug komen in de diverse afwijkingen/ wijzigingsbevoegdheden zijn op basis van de 'zwaarte' van de ontwikkeling aangevuld met:
- de voorwaarde ten aanzien van landschappelijke inpassing;
- de voorwaarden indien er sprake is van een verslechtering van de kwaliteit van het landschap: "de wijziging gaat gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van de extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied van dit bestemmingsplan".

Verder geldt voor de nadere invulling van deze algemeen geformuleerde bepaling de genoemde uitwerking in het gemeentelijk kader danwel maatwerk.

4 Overige aanpassingen/correcties

De volgende correcties, verbeteringen, aanpassingen zijn tevens opgenomen in deze herziening van het bestemmingsplan:

4.1 Correcties regels

Naast de doorvertaling van de Verordening zijn de volgende aanpassingen in de regels doorgevoerd:

Artikel 34.2 Mantelzorg
Op basis van artikel 2 bijlage II Bor onderdeel 22 is mantelzorg in bestaande bebouwing vergunningsvrij mogelijk. De regeling in artikel 34.2 “mantelzorg” is daarom geschrapt.

Artikel 25.2.1c en 26.2.1c
Op basis van jurisprudentie is de bepaling met de uitzondering van archeologisch onderzoek binnen bouwvlakken in de bestemmingen ‘Waarde – Archeologie 3’ en ‘Waarde – Archeologie 4’ geschrapt.

Artikel 23.3.2, 24.3.2, 25.3.2 en 26.3.2
In de verschillende archeologie dubbelbestemmingen is een uitzondering in de regels opgenomen, die grondwerkzaamheden toelaat die nodig zijn om archeologisch onderzoek te kunnen uitvoeren.

Artikel 3.2.3, 4.2.3, 5.2.3
De regeling met betrekking tot bijgebouwen, carports en overkappingen in de agrarische bestemmingen (‘Agrarisch’, ‘Agrarisch met Waarden – 1’ en ‘Agrarisch met Waarden – 2’) is verduidelijkt omdat de oorspronkelijke regeling voor verwarring zorgde in relatie tot aangebouwde en vrijstaande bijgebouwen.

Artikel 3.2.4, 4.2.4, 5.2.4, 6.2.6, 7.2.5, 16.2.4
De regeling voor herbouw van de (bedrijfs)woning is verduidelijkt en/ of aangevuld. Er is een bepaling toegevoegd waarmee wordt geborgd dat voldaan moet zijn aan milieutechnische normen en eisen.

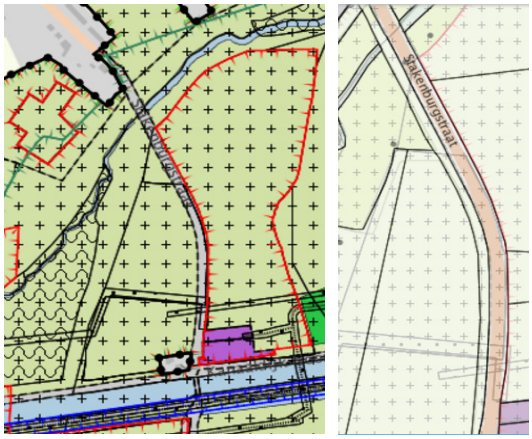
Artikel 3.2.2c, 4.2.2c, 5.2.2c
Bedrijfswoningen zijn rechtstreeks toegestaan. Wenselijk is dat dit enkel geldt voor volwaardige agrarische bedrijven. Een toets moment is niet direct aanwezig doordat de bouw rechtstreeks mogelijk is. Daarom is een bepaling toegevoegd dat dit enkel kan voor volwaardige agrarische bedrijven, waarbij wordt getoetst door de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen.

Algemeen: regeling bijgebouwen
De regeling met betrekking tot bijgebouwen, overkappingen etcetera is onvoldoende duidelijk. Daarom zijn de regels aangepast: bijgebouwen en carports en overkappingen vallen onder dezelfde definitie. Gezamenlijk mogen deze 100 m2 oppervlakte hebben. Er wordt geen onderscheid meer gemaakt in het aandeel dat overkappingen en carports hierin mogen hebben (voorheen 20 m2). De totale bouwmogelijkheden blijven zo onveranderd, maar daarbinnen is meer flexibiliteit mogelijk.

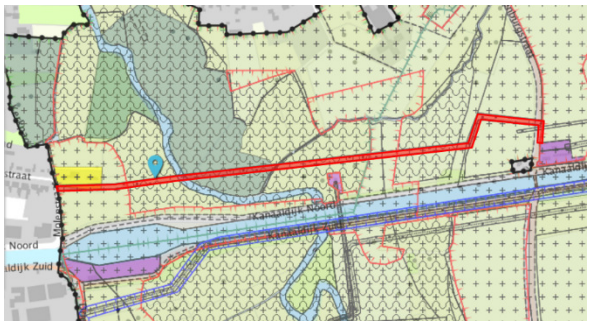
4.2 Correcties verbeelding

Naast de doorvertaling van de Verordening zijn de volgende aanpassingen op de verbeelding doorgevoerd:

Verkeersbestemming Stakenburgstraat
Het fietspad tussen de bebouwde kom en het Wilhelminakanaal is abusievelijk niet bestemd. Het tracé van het fietspad, parallel liggend aan de Stakenburgstraat, is nu bestemd als 'Verkeer'.

Gasleiding
De aangeduide gasleiding, ten noorden van het Wilhelminakanaal, is niet aanwezig. De leiding is daarom wegbestemd met deze herziening.

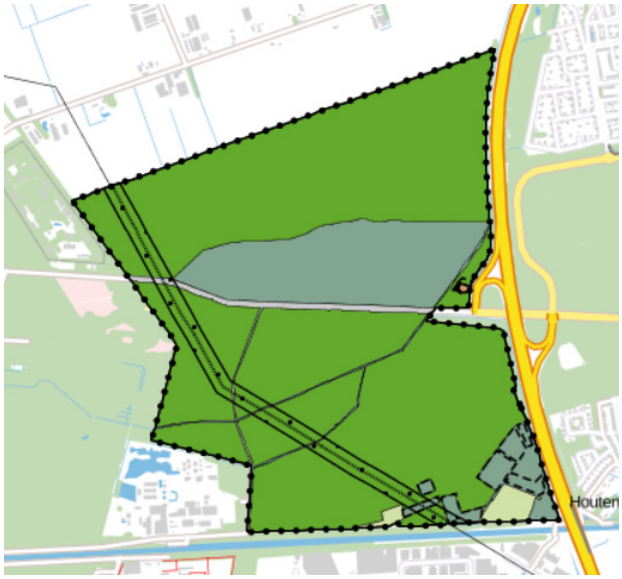
Gestopte intensieve veehouderijen
Op een aantal agrarische locaties zijn geen intensieve veehouderijen meer actief. De vergunningen zijn ingetrokken/ vervallen. Het is daarom niet meer noodzakelijk deze agrarische bouwvlakken aan te merken als 'intensieve veehouderij'. Dit is aangepast in deze herziening.

Wolfswinkel 6
Op Wolfswinkel 6 was voorheen een varkenshouderij / paardenhouderij gevestigd. Deze locatie is gedeeltelijk gesaneerd voor wat betreft de varkenstak. Hiervoor is de milieuvergunning gedeeltelijk ingetrokken d.d. 24-10-2016. De vergunning is in stand gebleven voor 44 volwassen paarden. Deze worden feitelijk ook ter plaatse gehouden in de vergunde en nog aanwezige paardenstallen. In 2011 is hiervoor een overeenkomst aangegaan tussen eigenaar en de gemeente. De toenmalige varkensstallen zouden ontmanteld worden mits de paardenhouderij in stand zou blijven. Met dit bestemmingsplan wordt het vergunde en feitelijke gebruik planologische geborgd.

4.3 Verwerken bestaande bestemmingsplannen

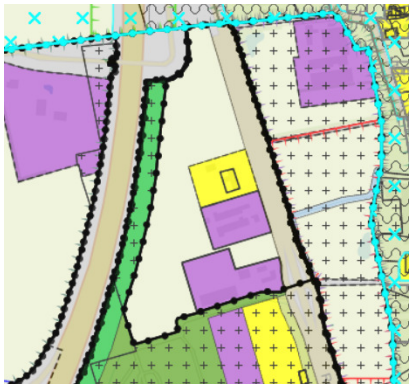
Om versnipperingen aan plannen te voorkomen zijn de volgende plannen toegevoegd aan het bestemmingsplan voor het buitengebied. De vigerende planologische regeling is hierbij één op één overgenomen. Het betreft de volgende plannen:

Bestemmingsplan 'Buitengebied - Bosgebied-West'
Op basis van het geldende bestemmingsplan wordt dit plan toegevoegd. De bestemmingen Bos, Natuur en Agrarisch met waarden zijn één op één overgenomen, evenals de regeling voor agrarisch natuurbeheer. Voor de bestaande locatie van de scouting geldt momenteel een maatschappelijke bestemming, deze is toegevoegd aan de reeds bestaande planregels. Het bouwvlak is aangepast aan het voorgenomen bouwinitiatief.

Plangebied bestemmingsplan 'Buitengebied – Bosgebied-West'

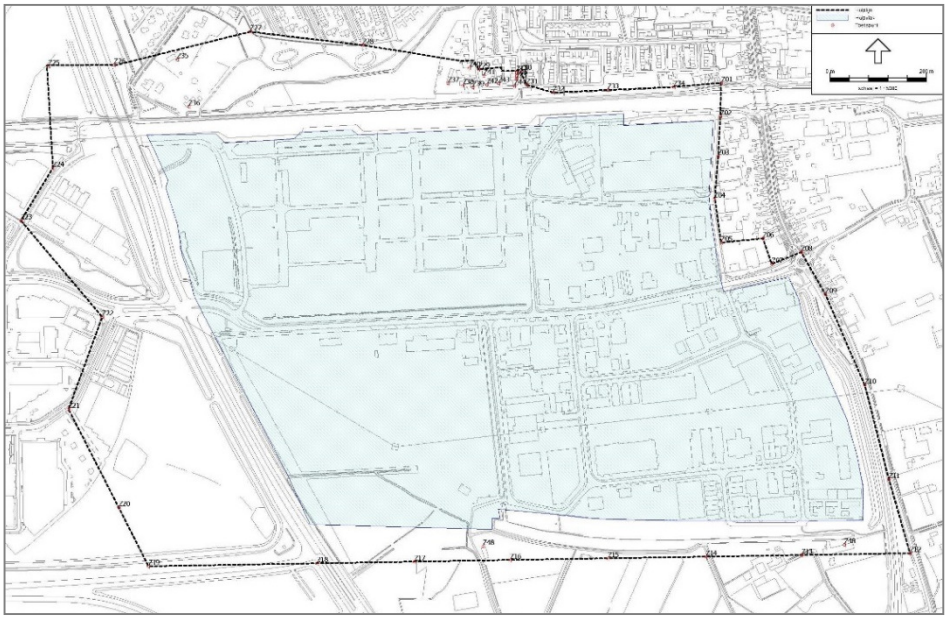
Integreren noordelijk deel bestemmingsplan 'Sonniuspark; Herziening 2017'
Het noordelijke deel van het bestemmingsplan 'Sonniuspark' is geïntegreerd in het bestemmingsplan voor het buitengebied. Bij de recente herziening van het bestemmingsplan voor Sonniuspark is het noordelijke gedeelte, tussen de rijksweg en de Rooijseweg, buiten de planherziening gelaten. Dit gedeelte wordt daarom toegevoegd aan het plangebied van de herziening van het bestemmingsplan voor het buitengebied.

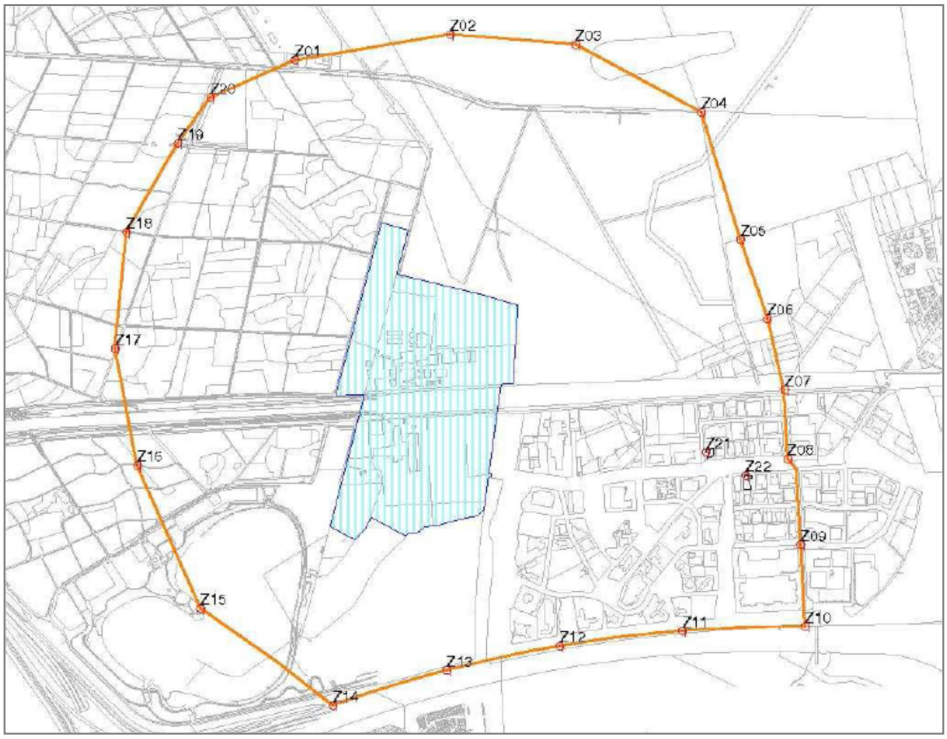
Deel van plangebied bestemmingsplan 'Sonniuspark'

Overnemen geluidzone bedrijventerrein Ekkersrijt

Voor bedrijventerrein Ekkersrijt geldt een geluidzone. Hiervoor is in 2011 een bestemmingsplan vastgesteld. Abusievelijk is de geluidzone niet overgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied – Bosgebied-West' dat in 2014 is vastgesteld. Dit wordt nu gecorrigeerd. De geldende geluizone wordt planologisch geregeld voor het deel van het bestemmingsplan 'Buitengebied - Bosgebied-West'.

Begrenzing gezoneerd bedrijventerrein (blauw vlak) en zonegrens: deze zonegrens is vastgelegd in het bestemmingsplan

Begrenzing gezoneerd bedrijventerrein (blauw vlak) en zonegrens: deze zone is vastgelegd in het bestemmingsplan

5 Onderzoeksaspecten

Op grond van het bepaalde in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is het bij het opstellen van een bestemmingsplan verplicht om inzicht te bieden in de relevante milieuhygiënische aspecten. Als een bestemmingsplan nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt, moet worden aangetoond dat dit haalbaar is in relatie tot deze aspecten. Als gevolg van het (opnieuw) opnemen van bouwvlakken voor veehouderijbedrijven, is een plan-MER noodzakelijk bij dit bestemmingsplan. Deze is uitgevoerd en de uitvoerbaarheid er van is geborgd in het bestemmingsplan. Het plan-MER vormt een bijlage bij dit bestemmingsplan en wordt in dit hoofdstuk nader toegelicht.

De bestaande ruimtelijke en functionele structuur van het plangebied wijzigen niet inhoudelijk. Er worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt op locatieniveau. Voor doorgevoerde planaanpassingen is (op locatieniveau) afgewogen of deze milieuhygiënisch inpasbaar zijn.

5.1 Plan-MER

In Nederland is het verplicht voor ontwikkelingen met mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen een zogenaamde m.e.r.-procedure te doorlopen en een plan-MER op te stellen. De procedure van een milieueffectrapportage (m.e.r.) is bedoeld om het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming in te brengen. Een m.e.r. is gekoppeld aan een plan of besluit, bijvoorbeeld een structuurvisie, een bestemmingsplan of een vergunning. Of, en zo ja welke verplichtingen gelden ten aanzien van een m.e.r. is vastgelegd in de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. Vanuit twee sporen kan sprake zijn van verplichtingen ten aanzien van een m.e.r.:

- de voorgenomen activiteit komt voor in het Besluit m.e.r.;
- voor de voorgenomen activiteit moet een passende beoordeling worden opgesteld, omdat niet op voorhand kan worden uitgesloten dat er significant negatieve effecten zijn op Natura 2000-gebieden.

5.1.1 M.e.r.-verplichting vanuit Besluit m.e.r.

In de Wet milieubeheer en in het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) wordt een onderscheid gemaakt in activiteiten die m.e.r.-plichtig zijn (de zogenaamde bijlage C- activiteiten) en activiteiten die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn (de zogenaamde bijlage D-activiteiten). De m.e.r.-procedure is van toepassing bij (C-) activiteiten waarvan reeds vast staat dat er mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen optreden. Naast het direct uit moeten voeren van een m.e.r. zijn in het Besluit m.e.r. ook (D-) activiteiten met bijbehorende drempelwaarden aangegeven, waarvoor door het bevoegde gezag moet worden beoordeeld of sprake is van mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen. Voor deze activiteiten dient een m.e.r.-beoordeling uitgevoerd te worden. Tevens wordt onderscheid gemaakt tussen project-m.e.r. en plan-m.e.r. Een project-m.e.r. is een milieubeoordeling gekoppeld aan concrete besluiten. Een plan-m.e.r. is een milieubeoordeling gekoppeld aan plannen die concretere vervolgtrajecten mogelijk maken die m.e.r.(beoordelings-) plichtig zijn en daarmee dus kaderstellend zijn.

5.1.2 M.e.r.-verplichting vanuit Natura 2000

Wanneer niet op voorhand kan worden uitgesloten dat een voorgenomen activiteit significant negatieve effecten heeft op Natura 2000-gebied, volgt uit de Wet natuurbescherming dat een passende beoordeling moet worden opgesteld. Uit de Wet natuurbescherming en de Wet milieubeheer volgt dat dan (ook) een plan-m.e.r. procedure doorlopen worden.

5.1.3 Bestemmingsplan Buitengebied en Besluit m.e.r.

Het bestemmingsplan maakt (onder voorwaarden) uitbreiding mogelijk van agrarische bedrijven. Het betreft voornamelijk het opnieuw bestemmen van (nog niet benutte) uitbreidingsmogelijkheden uit de vigerende bestemmingsplannen. Dit is planologisch als conserverend te zien, maar m.e.r.-technisch wordt dit gezien als opnieuw te beschouwen ontwikkeling. Hieruit volgen verplichtingen ten aanzien van een m.e.r. Voor deze uitbreidingsmogelijkheden moet in het kader van de (individuele) vergunningsaanvraag mogelijk een m.e.r.- of m.e.r.-beoordelingsprocedure worden doorlopen, onder andere afhankelijk van de aard en omvang van de uitbreiding. In de m.e.r.- of m.e.r.-beoordelingsprocedure worden de effecten van de individuele uitbreiding onderzocht en in het kader van de vergunningaanvraag afgewogen. Omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor deze (mogelijk) m.e.r.-plichtige activiteiten, moet voor het bestemmingsplan als geheel een plan-m.e.r.-procedure worden doorlopen. In de plan-m.e.r.-procedure worden op het niveau van het plangebied als geheel de effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden binnen het bestemmingsplan onderzocht en afgewogen. Hierbij maakt het niet uit of de ontwikkelingsmogelijkheden rechtstreeks of middels een afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid mogelijk worden gemaakt. Belangrijk uitgangspunt in een plan-m.e.r.-procedure voor een bestemmingsplan buitengebied is dat de maximale effecten van de maximale ontwikkelingsmogelijkheden, die het bestemmingsplan biedt, worden onderzocht. Dit om onderschatting van effecten te voorkomen.

5.1.4 Conclusie plan-MER

Bijgevoegde tabel bevat een samenvattend overzicht van de beoordeling van de effecten van de ontwikkelingen binnen het bestemmingsplan Buitengebied; Herziening 2017 op de diverse aspecten conform het beoordelingskader zoals beschreven in paragraaf 5.1 van het plan-MER en de effectbeschrijvingen. De beoordeling is weergegeven in plussen en minnen (++ zeer positief effect, + positief effect, 0 positief noch negatief effect, 0/- neutraal tot enigszins negatief effect, - negatief effect, - - zeer negatief effect) ten opzichte van de referentiesituatie. Tevens is aangegeven of er sprake kan zijn van cumulatie van effecten (wordt het effect op een locatie groter door het uitstralingseffect van elders) en/of vermindering van effecten (mitigatie) mogelijk is.

Thema	**Aspect**		**Beoordeling effect**	**Cumulatie effect**	**Mitigatie mogelijk?**
Landschap	Landschappelijke structuur/elementen		0/-	nee	ja
	Ruimtelijk visuele kwaliteit		-	ja	ja
	Aardkundige waarden		0	nee	n.v.t
Cultuurhistorie	Beschermde waarden		0	nee	n.v.t.
	Niet beschermde waarden		0/-	ja	ja
Archeologie	Archeologische monumenten		0	nee	ja.
	Overige archeologische waarden		0/-	nee	ja
Bodem	Bodemopbouw/waarden		0	nee	n.v.t
	Bodemkwaliteit		0	nee	n.v.t.
Water	Oppervlakte water	verharding	0/-	ja	ja
		waterberging	0	nee	n.v.t
	Grondwater	waterwinning	0	nee	n.v.t.
		attentiegebied EHS	0	nee	n.v.t
	Waterkwaliteit		0/-	ja	ja
Natuur	Beschermde gebieden: N2000		--/ 0 (1)	nee	n.v.t.
	Beschermde gebieden: NNN		0/-	ja	ja
	Beschermde gebieden: Wav		-	nee	n.v.t.
	Beschermde soorten		0/-	ja	ja
Verkeer	Verkeersintensiteiten		0/-	Ja	nee
	Verkeersveiligheid		0/-	nee	nee
Geluid	Geluidhinder / gehinderden		0/-	ja	ja
Lucht	Uitstoot luchtverontreinigende stoffen		0/-	ja	nee

Geur	Geurhinder / gehinderden	--	ja	ja
Licht	Lichthinder / gehinderden	0/-	nee	ja
Veiligheid	Plaatsgebonden risico en groeps risico	0	nee	nee
Gezondh.	Leefklimaat	0/-	ja	ja

++ zeer positief, + positief, 0 positief noch negatief, 0/ neutraal tot enigszins negatief, - negatief, - - zeer negatief (1) Zeer negatief zonder maatregelen, neutraal met maatregelen

Het bestemmingsplan is grotendeels planologisch conserverend. Het maakt de uitbreiding van de bestaande veehouderijen mogelijk, conform de mogelijkheden binnen het vigerende bestemmingsplan, de Verordening ruimte Noord-Brabant en de Wet Natuurbescherming. Deze ontwikkelingen hebben effecten op het buitengebied. De effecten moeten echter wel in perspectief beschouwd worden: de ontwikkelingen zijn niet grootschalig, niet nieuw, sluiten aan op al bestaande ruimtelijke en functionele structuren en vinden niet plaats in “nog maagdelijk” gebied, maar in van oudsher primair agrarisch gebied.

Daarnaast zijn een aantal belangrijke waarden (natuur, landschap, cultuurhistorie, archeologie, water) planologisch beschermd in het bestemmingsplan. Uitbreiding van veehouderijen ten koste van deze waarden is niet mogelijk of moet vooraf worden getoetst en afgewogen (beschermingsregime). Ook is in een deel van het buitengebied, met de provinciale aanduiding “beperkingen veehouderij” uitbreiding van niet grondgebonden bedrijven niet toegestaan. Ook hiermee worden negatieve effecten voorkomen, dan wel beperkt.

Conform m.e.r.-methodiek is in het MER het effect onderzocht van de maximaal mogelijke ontwikkeling binnen het bestemmingsplan. Het is echter hoogst onwaarschijnlijk dat deze ontwikkelingsruimte ook daadwerkelijk zal worden benut, niet op alle locaties en niet in de volle planologische omvang.

Natura 2000

Uitbreiding van bestaande veehouderijen in het buitengebied, conform de mogelijkheden in de herziening leidt, zonder beperkende maatregelen, tot een toename van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Omdat in de huidige situatie al sprake is van een overspannen situatie (hogere stikstofconcentraties dan de kritische depositiewaarde) is elke toename significant. Er kan niet uitgesloten worden dat de natuurlijke kenmerken worden aangetast. Het bestemmingsplan is daarmee, zonder planologische en/of andere mitigerende maatregelen, in strijd met de Natuurbeschermingswet en onuitvoerbaar. Overige effecten (buiten stikstofdepositie) zijn uit te sluiten. In het bestemmingsplan is daarom een maatregel/ voorwaarde opgenomen.

5.2 Vertaling conclusie plan-MER in bestemmingsplan

Belangrijk aandachtspunt is een bestemmingsplanregeling die én ruimte geeft voor agrarische ontwikkeling én past binnen het wettelijk kader van de Wet natuurbescherming. In en in de omgeving van het plangebied liggen Natura 2000-gebieden. Al deze gebieden zijn aangewezen voor natuurlijke habitats en habitats van soorten welke gevoelig zijn voor stikstof. In deze gebieden is sprake van een overbelaste situatie m.b.t. stikstof; de stikstofdepositie is hoger dan de kritische depositie. Het bestemmingsplan moet uitsluiten dat de ammoniakdepositie op de omliggende Natura 2000- gebieden toeneemt. De Wet natuurbescherming bepaalt dat een bestemmingsplan niet mag leiden tot negatieve effecten in Natura 2000-gebieden. Recente jurisprudentie heeft duidelijk gemaakt dat in de praktijk dit alleen te garanderen is als per bedrijf de ammoniakemissie niet groter wordt dan in de huidige situatie (o.a. uitspraak ABRvS met betrekking tot het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Weststellingwerf (201501041/5/R4, 1 juni 2016).

In het bestemmingsplan is daarom een stikstofregeling opgenomen, die in overeenstemming is met de huidige inzichten en actuele jurisprudentie. Voor de regeling is gekozen voor een depositieregeling omdat hiermee effecten op Natura 2000-gebieden volledig kan worden uitgesloten.

De opgenomen regeling is als volgt geformuleerd:
Het gebruik van gronden en bouwwerken behorend tot de veehouderij waarbij sprake is van een toename van stikstofdepositie (mol/ha/jaar) is niet toegestaan. Er is sprake van een toename van stikstofdepositie wanneer de stikstofdepositie (mol/ha/jaar) als gevolg van de stikstofemissie van de veehouderij op voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied meer bedraagt dan:

- *de stikstofdepositie (mol/ha/jaar) ten gevolge van het ten tijde van de vaststelling van het plan aanwezige planologisch legale gebruik van de gronden en bouwwerken behorend tot dat agrarisch bedrijf; dan wel*
- *de stikstofdepositie (mol/ha/jaar) die in overeenstemming is met:*
  - *een ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan verleende en onherroepelijke vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid van de Wet natuurbescherming respectievelijk artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998, zoals opgenomen in de bij deze regels behorende bijlage 'onherroepelijke Nbw/Wnb-vergunningen' ; dan wel*
  - *een ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan verleende en onherroepelijke omgevingsvergunning die is verleend met toepassing van artikel 6.10a van het Besluit omgevingsrecht respectievelijk hoofdstuk IX, titel 2 van de Natuurbeschermingswet 1998, zoals opgenomen in de bij deze regels behorende bijlage 'onherroepelijke omgevingsvergunningen'; dan wel*
- *een ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan geregistreerde melding als bedoeld in artikel 2.7 van de Regeling natuurbescherming, zoals opgenomen in de bij deze regels behorende bijlage 'geregistreerde meldingen'.*

Deze regeling betekent onder andere dat voor de referentiesituatie (de situatie ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan) niet mag worden uitgegaan van de situatie zoals vergund in een omgevingsvergunning voor milieu, maar dat moet worden uitgegaan van de feitelijke, legale situatie. Als sprake is van een onherroepelijke vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming/ Natuurbeschermingswet, een omgevingsvergunning met ‘aanhaking’ of van een geaccepteerde PAS-melding mag de emissie zoals vergund/gemeld worden aangehouden als referentieniveau. Door interne saldering (bijvoorbeeld het realiseren van schonere stalsystemen met emissiebeperkende maatregelen) is een beperkte groei mogelijk binnen de stikstofregeling. Op het moment dat een aanvraag wordt ingediend waarbij de stikstofregeling in het bestemmingsplan moet worden getoetst, wordt op dat moment bepaald hoe groot de stikstofdepositie ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan was. Om het feitelijk gebruik te bepalen, wordt aansluiting gezocht bij de dieraantallen en stalsystemen zoals opgenomen in milieuvergunningen en meldingen, waarbij een correctie plaatsvindt voor functionele leegstand. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de landbouwtellingen van het CBS (meitellingen).

5.3 PAS

Het Rijksprogramma PAS (Programma Aanpak Stikstof) biedt individuele veehouders mogelijkheden om ook bij toename van stikstofuitstoot uit te breiden. In het kader van een plan, zoals deze herziening, kan geen gebruik worden gemaakt van het PAS en de ontwikkelruimte die er gereserveerd is. Dit kan alleen op projectniveau. De PAS biedt op projectniveau weliswaar ruimte voor projecten met een depositie < 0,05 mol/ha/jaar, maar in een bestemmingsplan kan deze ruimte niet op voorhand worden geclaimd. Er wordt in het bestemmingsplan daarom geen ruimte geboden voor ontwikkelingen met een toename van stikstofdepositie die ten tijde van de vaststelling van het plan nog niet is vergund. Flexibiliteitsbepalingen (afwijkingsmogelijkheden en

wijzigingsbevoegdheden) moeten worden meegenomen bij het bepalen van de maximale effecten van het plan.

Aangezien het bestemmingsplan de toename van stikstofdepositie uit moet sluiten, kan deze ook niet via een binnenplanse afwijking of wijzigingsbevoegdheid worden toegestaan. Indien voor een ontwikkeling op basis van de systematiek van de PAS een toename van stikstofdepositie kan worden vergund, kan hier buitenplans, via een afzonderlijke planologische procedure, medewerking aan worden verleend. Het PAS draagt echter wel bij aan motivatie van de uitvoerbaarheid, omdat het individuele veehouders mogelijkheden biedt om ook bij toename van stikstofdepositie uit te breiden.

5.4 Gezondheid

De ontwikkelingsmogelijkheden in de herziening van het bestemmingsplan 'Buitengebied' kunnen negatieve effecten hebben op gezondheidsaspecten voor omwonenden. De voorliggende herziening maakt echter geen grote nieuwe ontwikkelingen met gezondheidsrisico's mogelijk. Wel biedt deze herziening van het bestemmingsplan 'Buitengebied' uitbreidingsmogelijkheden aan bestaande veehouderijen. Echter, deze herziening voorziet ook in extra maatregelen die de negatieve effecten van uitbreiding van veehouderijen op gezondheid verder beperken (nog los van mogelijke toekomstige maatregelen die kunnen volgen uit de lopende onderzoeken naar volksgezondheid en veehouderijen):

- De uitbreiding van veehouderijen is beperkt tot de (resterende) vigerende planologische ruimte binnen het bouwvlak
- De uitbreiding van veehouderijen is gebonden aan voorwaarden uit de Verordening ruimte, die (mede) gericht zijn op het voorkomen van een negatief effect op gezondheid (o.a. bovenwettelijke normen voor geur en fijnstof);
- De stikstofmaatregel ten behoeve van Natura 2000 leidt tot beperking van de uitstoot van ammoniak (belangrijkste bron van stikstof) en heeft daarmee een gunstig effect op het negatieve effect van ammoniak op de longfunctie.

Daarnaast gelden waarborgen uit sectorale wetgeving (geur, geluid, luchtkwaliteit).

5.5 Externe veiligheid

De ODZOB heeft op 10 december 2015 een Memo opgesteld ten aanzien van het onderzoek in verband met het Interbestuurlijk toezicht. Wat betreft het huidige bestemmingsplan 'Buitengebied' is ingezoomd op de volgende locaties. In het kader van de herziening wordt hier als volgt mee omgegaan:

Brouwerskampweg 17
Als sprake is van tanks kleiner of gelijk aan 13 m3 is geen sprake van een Bevi-inrichting, maar gelden de algemene regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Artikel 3.28 regelt afstanden die moeten worden aangehouden tot buiten de inrichting gelegen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. De afstanden variëren, afhankelijk van de grootte van de tank (groter of kleiner dan 5 m3) en de bevoorradingsfrequentie (meer of minder dan 5x/jaar) van 10 tot 25 meter, gemeten vanaf opstelplaats tank, vulpunt van de tank en opstelplaats van de tankwagen. Voor bepaalde kwetsbare objecten (scholen, kinderdagverblijven, grote kantoorpanden, winkelcentra) gelden afstanden van 25 respectievelijk 50 meter.

In principe worden propaantanks die onder het Activiteitenbesluit vallen, niet gereguleerd via het bestemmingsplan. Voor het oprichten van dergelijke kleine propaantanks of het verplaatsen van de tanks binnen de inrichting is geen omgevingsvergunning voor milieu nodig: de houder van de inrichting is er dus zelf verantwoordelijk voor dat hij voldoet/blijft voldoen aan de afstanden tot (beperkt)kwetsbare objecten. Veelal kunnen de risico-afstanden eenvoudig binnen de grens van

de inrichting worden gehouden. Omdat het Bevi niet van toepassing is, geldt geen verantwoordingsplicht. De veiligheidszone is daarom op basis van deze herziening vervallen.

Ockhuizenweg 22
Blijkens de risicokaart er er op de locatie een propaangastank aanwezig van 15 m3. De Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) is op 1 juli 2015 aangepast. Vanaf die datum zijn voor propaantanks met een inhoud > 13 m3 tot 50 m3 standaard afstanden opgenomen. De doorzet speelt hierbij wel een rol. De volgende afstanden zijn hierin opgenomen:

Insluitsystemen met propaan

Tabel 9. Afstanden in meters tot al dan niet geprojecteerde kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten, waarbij wordt voldaan aan de grenswaarde 10^{-6} per jaar, onderscheidenlijk de richtwaarde 10^{-6} per jaar (zie de artikelen 2, eerste lid, onderdeel g, en 9, tweede lid, onderdeel f), voor een ondergronds of ingeterpt reservoir.

Doorzet (m^3) per jaar	Afstand (m) bij propaan in een insluitsysteem met een inhoud van meer dan 13 m^3 maar niet meer dan 50 m^3
Doorzet ≤ 100	25
100 < doorzet ≤ 300	30
300 < doorzet ≤ 600	40

Tabel 10. Afstanden in meters tot al dan niet geprojecteerde kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten, waarbij wordt voldaan aan de grenswaarde 10-6 per jaar, onderscheidenlijk de richtwaarde 10-6 per jaar (zie de artikelen 2, eerste lid, onderdeel g, en 9, tweede lid, onderdeel f), voor een bovengronds reservoir.

Doorzet (m^3) per jaar	Afstand (m) bij propaan in een insluitsysteem met een inhoud van meer dan 13 m^3 maar niet meer dan 20 m^3	Afstand (m)bij propaan in een insluitsysteem met een inhoud van meer dan 20 m^3 maar niet meer dan 50 m^3
Doorzet ≤ 100	25	25
100 < doorzet ≤ 300	35	35
300 < doorzet ≤ 600	45	55

Aangezien de Revi is gewijzigd, geldt voor een tank van 15 m3 een vaste veiligheidsafstand van 25 of 35 of 45 meter (zie tabel hierboven). Omdat de doorzet niet bekend is, wordt geadviseerd om voorlopig 45 meter te hanteren (veilige kant, worst case benadering).

Er moet worden uitgesloten dat binnen veiligheidszones van Bevi-inrichtingen kwetsbare objecten gebouwd kunnen worden. In de regels is daarom opgenomen dat binnen veiligheidszones van Bevi-inrichtingen geen kwetsbare objecten mogen worden toegestaan. Het begrip aanduiding kan in dit geval vervallen (deze locatie heeft geen aanduiding).

Stad van Gerwen
De woning aan Stad van Gerwen 18 staat binnen de belemmeringenzone van 5 meter van de DPO-leiding, die in het bestemmingsplan is bestemd als ‘Leiding – Brandstof’. In het bestemmingsplan is tevens de aanduiding ‘veiligheidszone – leiding’ opgenomen voor de gronden binnen de (destijds aanwezige) PR 10-6 contour. De PR 10-6 contour is niet meer aanwezig. Het Bevb staat niet toe dat binnen de belemmeringenstrook nieuwe bestemmingen worden opgenomen, die het oprichten van bouwwerken toestaan. In een conserverend plan mogen bestaande bestemmingen worden gerespecteerd.

Sanering is pas nodig in gevallen waarin (bestaande) kwetsbare objecten binnen een PR 10-6 contour staan. De leidingexploitant diende ervoor zorg te dragen dat deze situaties binnen drie jaar na inwerkingtreding van het Bevb waren opgelost. In dit geval is daar sprake van, omdat de PR

10-6 contour is teruggebracht naar 0 meter. Er is daarmee geen sprake meer van een saneringssituatie.

De ‘veiligheidszone – leiding’ mag vervallen, omdat PR 10-6 contour is teruggebracht naar 0 meter. Dit is aangepast middels deze herziening.

6 Haalbaarheid

In dit hoofdstuk wordt de haalbaarheid van het bestemmingsplan aangetoond. Het planvoornemen moet zowel in financieel als in maatschappelijk opzicht haalbaar zijn. Er wordt daarom een korte financiële toelichting gegeven en daarnaast een inschatting gemaakt van de maatschappelijke haalbaarheid.

6.1 Uitvoerbaarheid

De kosten die met voorliggend bestemmingsplan gemoeid zijn, zijn volledig voor rekening van de gemeente. Het bestemmingsplan is hiermee financieel uitvoerbaar. Het plan voorziet verder niet in uitvoeringsacties of ontwikkelingen door de gemeente zelf.

6.2 Kostenverhaal

Wanneer met een bestemmingsplan een bouwplan, zoals gedefinieerd in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening, mogelijk wordt gemaakt, dient conform artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening een exploitatieplan te worden opgesteld om gemeentelijke kosten te kunnen verhalen. Voorliggend bestemmingsplan heeft een beheerkarakter en maakt geen nieuwe bouwplannen, zoals opgenomen in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening, mogelijk. De vaststelling van een exploitatieplan kan daarom achterwege blijven.

6.3 Maatschappelijk

Het betreft in hoofdzaak een formele aanpassing van het geldende bestemmingsplan ‘Buitengebied’ naar aanleiding van de gewijzigde regels uit de Verordening Ruimte. Dit heeft vooral betrekking op de agrarische sector. Het maatschappelijke debat hierover heeft uitvoerig en meermaals plaatsgevonden in het kader van de Verordening Ruimte. Hiermee is er sprake van een breed maatschappelijk draagvlak.

Voor het overige zitten er enkele kleine aanpassing in het plan die voortkomen uit veranderde situaties op perceelniveau en correcties op regels waarvan gebleken is dat deze juridisch niet helemaal sluitend waren. Hierbij is geen maatschappelijke weerstand te verwachten.

7 Procedure

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de gevoerde procedure en de resultaten van het vooroverleg, inspraak en de zienswijzen.

Aangezien voorliggende herziening van het bestemmingsplan 'Buitengebied' hoofdzakelijk betrekking heeft op het overnemen van de regels uit de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant, en slechts zeer beperkt betrekking heeft op specifieke locaties of aanpassing van het beleid, is bij de voorbereiding afgezien van de mogelijkheid om het plan ter inzage te leggen voor inspraak. Wel is vooroverleg gevoerd.

7.1 Vooroverleg

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het bestemmingsplan 'Buitengebied; Herziening 2017' en bijbehorend concept plan-MER hebben in het kader van de inspraakprocedure in 2017 gedurende een periode van 6 weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode van terinzagelegging zijn enkele reacties ingediend. Deze reacties zijn benoemd en verwerkt in het voorliggende plan-MER.

Het concept ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied; Herziening 2017' (versie oktober 2017) is toegezonden aan de provincie Noord-Brabant, waterschap De Dommel en de veiligheidsregio Brabant Zuidoost. Deze hebben allen gereageerd op het plan en eventuele aanpassingen als gevolg daarvan zijn doorgevoerd in het ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied; Herziening 2017' (de reacties zijn in de bijlagen opgenomen).

Gezien de omvang en inhoud van de reacties is er geen Nota van vooroverleg opgesteld. Op hoofdlijnen zijn de volgende reacties gegeven door desbetreffende partijen:

a. <u>Veiligheidsregio</u>
De veiligheidsregio heeft geconcludeerd dat voor het plan het standaard advies van toepassing is. Dit advies is van toepassing bij bouwaanvragen en co0ncrete planontwikkelingen. Hiervan is in het voorliggende plan geen sprake. Er wordt dus ingestemd met het plan.

b. <u>Waterschap De Dommel</u>
Het waterschap heeft ingestemd met het bestemmingsplan. De wijze waarop omgegaan wordt met water is ongewijzigd gebleven.
Er zijn daarnaast enkele opmerkingen geplaatst om (bestaande) teksten en terminologie in het bestemmingsplan aan te passen om deze meer in overeenstemming met het actuele (waterschaps)beleid te brengen. Dit is overgenomen en aangepast in de betreffende artikelen.

c. <u>Provincie Noord-Brabant</u>
De provincie heeft op 16 januari 2018 een uitvoerige vooroverlegreactie gegeven. Op hoofdlijnen zijn deze opmerkingen doorgevoerd in het ontwerpbestemmingsplan. Mits relevant voor deze herziening.

De provincie heeft ook opmerkingen gemaakt over planonderdelen die niet in deze herziening worden aangepast. Die opmerkingen zijn ter kennisgeving aangenomen aangezien ze geen onderdeel van het plan uitmaken.

De volgende opmerkingen hebben wij afgewogen en niet (in zijn geheel) overgenomen in het ontwerpbestemmingsplan:

- Paardenhouderij aan Wolfswinkel 6. Zie paragraaf 4.2 van de toelichting;
- In de regelingen voor wijziging naar 'wonen' met inpandige statische opslag is meer bebouwing toegestaan dan bij een reguliere burgerwoning. De Verordening schrijft hier geen oppervlakte maat voor. De gemeente acht meer oppervlak aan bijgebouwen en een beperkt gebruik daarvan op VAB-locaties aanvaardbaar;
- De provincie koppelt bestaand oppervlak gebouwen voor veehouderij aan de data relevant voor de Verordening Ruimte. Omdat dit ruimtelijk instrument buiten de bevoegdheid van de gemeente ligt, kan en wil de gemeente niet anders dan bestaand oppervlak te koppelen aan zijn eigen bevoegdheid, namelijk de omgevingsvergunning.
- Voor het scoutingterrein hebben wij aansluiting gezocht bij de bestaande plansystematiek van bestemmingsplan 'Buitengebied'. Niet het plan 'Buitengebied – Bosgebied west'. Dit houdt dus ook een andere regeling in, welke inhoudelijk volledig overeenkomst met de bestaande mogelijkheden uit bestemmingsplan 'Buitengebied - Bosgebied west';

Voor het overige wordt verwezen naar het ontwerpbestemmingsplan zelf.

7.2 Verdere procedure

Het ontwerpbestemmingsplan doorloopt de procedure van artikel 3.8 en verder van de Wet ruimtelijke ordening. De resultaten van deze procedure (zienswijzen) worden te zijner tijd in deze toelichting vermeld.

Bijlage(n) bij de toelichting

Bijlage 1

Landschapsinvesteringsregeling Gemeente Son en Breugel, 29 augustus 2013

Landschapsinvesteringsregeling gemeente Son en Breugel

Vastgesteld door de raad d.d. 29 augustus 2013

Aanleiding.

In de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant zijn regels vastgelegd die de belangen van de provincie bij ruimtelijke ontwikkelingen moeten beschermen. Met deze regels moet bij de opstelling van bestemmingsplannen rekening worden gehouden. In artikel 2.2. van de Verordening Ruimte wordt verplicht gesteld dat ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied bij moeten dragen aan de verbetering van de kwaliteit van het landschap. Deze zogenaamde landschapsinvesteringsregeling (LIR) is van toepassing op alle ontwikkelingen in het buitengebied die in strijd zijn met het geldende bestemmingsplan, maar waaraan vanuit ruimtelijke overwegingen toch medewerking kan worden verleend. De verplichting om te kwaliteit te verbeteren komt bovenop de 'basis'-verplichting om de zorgen voor de (handhaving) van de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied, zoals is opgenomen in artikel 2.1 van de Verordening Ruimte.

De Verordening Ruimte schrijft niet voor hoe en in welke mate ontwikkelingen aan de kwaliteit van het landschap moeten bijdragen. Nadrukkelijk heeft de provincie zich daarbij op het standpunt gesteld dat de gemeenten dit zelf mogen bepalen, zij het dat de provincie wel minimale eisen stelt. Deze eisen zijn opgenomen in een handreiking, waarin door de provincie wordt geschetst op welke manieren met de eis uit de verordening ruimte kan worden omgegaan en wat het verwachtingsniveau is ten aanzien van de verwachte inspanning. Op grond van de Verordening Ruimte worden investeringen in:

1. de kwaliteit van bodem/water/natuur/landschap/cultuurhistorie;
2. in extensieve recreatieve mogelijkheden beschouwd als investeringen in de kwaliteit van het landschap.

Een gemeente kan er voor kiezen om per ontwikkeling te onderbouwen hoe met de LIR wordt omgegaan en per ontwikkeling overleg te hebben met de provincie of met deze onderbouwing kan worden ingestemd. Er kan ook voor worden gekozen om vooraf vast te leggen hoe in het algemeen met de LIR wordt omgegaan, deze algemene omgang af te stemmen met de provincie en vervolgens bestemmingsplannen overeenkomstig deze algemene werkwijze op te stellen. Dit laatste heeft als voordeel dat vooraf in het overgrote deel van de gevallen voor de initiatiefnemers duidelijk is welke bijdrage vanuit de ontwikkeling moet worden gedaan en dat hierover overeenstemming bestaat met
de provincie. Daarmee worden onnodige planontwikkelingskosten voorkomen, omdat niet eerst sprake moet zijn van een volledige uitgewerkt plan voordat op dit onderdeel duidelijkheid ontstaat ten aanzien van de haalbaarheid.

De gemeente Son en Breugel vindt het van belang dat de wijze waarop met de LIR wordt omgegaan onderling wordt afgestemd. Er wordt daarbij gestreefd naar een zoveel als mogelijk uniforme aanpak, waarbij elke gemeente afzonderlijk accenten kan leggen. In deze notitie, die ontleend is aan de Landschapsinvesteringsregeling De Kempen en die van de gemeente Laarbeek, is concreet gemaakt hoe deze uniforme aanpak eruit ziet.

Toepassingsbereik.
Het besluit om medewerking te verlenen aan ontwikkelingen in het buitengebied is afhankelijk van het eigen ruimtelijk beleid dat door de gemeente wordt gevoerd. Dat betekent dat initiatieven in de eerste plaats aan dit beleid zullen worden getoetst, voordat wordt toegekomen aan het bepalen van de bijdrage in de kwaliteit van de landschapsruimtelijke inpassing en de wijze waarop deze bijdrage kan worden ingezet. Dat medewerking wordt verleend aan de in deze notitie opgenomen ontwikkelingen is daarom allerminst vanzelfsprekend, omdat deze in strijd kunnen zijn met het ruimtelijk beleid zoals dat door de gemeenteraad is vastgelegd. Indien ontwikkelingen wél passen in het beleid en ook ruimtelijk / planologisch inpasbaar blijken, is deze notitie het handvat om inhoud te geven aan de gevraagde investering in de kwaliteit van het landschap.

1. Reikwijdte rood - met – groen - koppeling.

Elke ruimtelijke ontwikkeling buiten het “bestaand stedelijk gebied” moet op grond van de Verordening
Ruimte gepaard gaan met een kwaliteitsverbetering van het landschap. In onderstaand schema[1] is op hoofdlijnen een onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten ontwikkelingen die zich in het buitengebied voor kunnen doen.

Deze notitie gaat nadrukkelijk niet over ontwikkelingen die op grond van een geldend bestemmingsplan al mogelijk zijn, al dan niet met gebruikmaking van de in het bestemmingsplan opgenomen afwijkingsmogelijkheden. Wel is deze notitie van toepassing op ontwikkelingen waarvoor het geldende bestemmingsplan aan het college de bevoegdheid geeft om tot wijziging van het plan over te gaan. Deze wijzigingplannen worden immers door de Verordening Ruimte beschouwd als ‘nieuwe bestemmingsplannen’.
Ook gaat deze notitie niet over de kleinschalige ontwikkelingen in het buitengebied die door de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht als vergunningsvrij[2] of als ‘kruimelgevallen[3]’ worden beschouwd. Elke gemeente kan daarvoor eigen beleid ontwikkelen dat niet aan de provinciale verordening wordt getoetst.

Niet alle ontwikkelingen hebben een even grote negatieve impact op de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied. Bovendien is een onderscheid te maken tussen ontwikkelingen die echt thuishoren in het buitengebied en ontwikkelingen die dat minder doen, zoals wonen of niet-agrarische bedrijfsfuncties. De impact wordt onder meer bepaald door:

[1] Overgenomen uit de provinciale Handreiking
[2] Besluit omgevingsrecht, bijlage II, artikel 2 en 3

[3] Besluit omgevingsrecht, bijlage II, artikel 4

- de omvang van de ontwikkeling (is daarvoor vergroting bestemmingsvlak of bouwvlak nodig?);
- is er sprake van nieuw ruimtebeslag of wordt er gebruik gemaakt van bestaande bebouwing?;
- de aard van de locatie en de omgeving;
- de aard van de ontwikkeling en de mogelijke hinder voor de omgeving (verkeersaantrekkende werking, geluid, milieucategorie);
- betreft het een (traditioneel) gebiedseigen of gebiedsvreemde ontwikkeling?;
- de "gewenstheid" van een ontwikkeling vanuit een (sectorale) beleidswens.

Rekening houdend met deze impact op de omgeving worden categorieën van ruimtelijke ontwikkelingen onderscheiden. Afhankelijk van de impact wordt bepaald hoe invulling wordt gegeven aan artikel 2.2. van de Verordening Ruimte (VR).

- ***Categorie 1. Ruimtelijke ontwikkelingen die geen (extra) kwaliteitsverbetering van het landschap vereisen.***
- ***Categorie 2: Ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de kwaliteitsverbetering van het landschap wordt vormgegeven door te voorzien in een goede landschappelijke inpassing.***
- ***Categorie 3: Ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de basisinspanning voor kwaliteitsverbetering wordt genormeerd in euro's (op basis van forfaitaire bedragen).***

In bijlage 1 bij deze notitie zijn de ontwikkelingen behorend bij deze categorieën concreet benoemd. Deze lijst is dynamisch, maar geeft op dit moment wel een overzicht van de meest voorkomende ontwikkelingen. Nog niet vermelde ontwikkelingen kunnen aan deze lijst worden toegevoegd.

Categorie 1.
Ruimtelijke ontwikkelingen die geen (extra) kwaliteitsverbetering van het landschap vereisen.

Ontwikkelingen die primair kwaliteitsverbetering van het landschap tot doel of gevolg hebben.
Hiertoe behoren alle ontwikkelingen die primair tot doel hebben de fysieke verbetering van de kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden. Dit betreft niet alleen de aanleg van natuur- en landschapselementen, maar ook van voorzieningen ten behoeve van extensief recreatief medegebruik, zoals de aanleg van wandelpaden. Verder behoren hiertoe ook planologische ontwikkelingen/gebruiksactiviteiten die bijdragen aan het behoud of herstel van cultuurhistorische waarden, zoals woningsplitsing binnen cultuurhistorisch waardevolle bebouwing.

Kleinschalige ontwikkelingen die plaatsvinden binnen bestaande en/of binnen de vigerende planologische regeling passende bebouwing.
Hiertoe behoren onder meer aan huis gebonden beroepen en bedrijven, huisvesting van seizoensarbeiders en reclasseringsjongeren, bed & breakfast, (recreatieve) nevenactiviteiten en verbrede landbouwactiviteiten voor zover dit alles gerealiseerd wordt binnen de bestaande bebouwing en/of vigerende bouwregeling.

Categorie 2:
Ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de kwaliteitsverbetering van het landschap wordt vormgegeven door te voorzien in een goede landschappelijke inpassing.

Het gaat hierbij om ontwikkelingen die een relatief beperkte invloed op de omgeving hebben en (traditioneel) als passend binnen en eigen aan het landelijk gebied worden beschouwd. Als deze ontwikkelingen al gepaard gaan met het oprichten van nieuwe bebouwing past deze bebouwing binnen de geldende bouwmogelijkheden, is hiervoor geen vergroting van bestemmingsvlak of bouwvlak nodig en/of is er geen sprake van een waardevermeerdering van enige omvang.
Enkele voorbeelden van veel voorkomende ruimtelijke ontwikkelingen die tot deze categorie **beho-**

ren zijn vormverandering van agrarische bouwvlakken, aanleg van minicampings en paardenbakken, omschakeling van de ene agrarische bedrijfsvorm in een andere en nevenactiviteiten die passen binnen de geldende bouwmogelijkheden.

Van deze ontwikkelingen wordt alleen verlangd dat deze op eigen terrein goed landschappelijk worden ingepast. Landschappelijke inpassing betekent een zodanige vormgeving en inpassing **dat** deze is afgestemd op bestaande dan wel nog te ontwikkelen ruimtelijke, natuurlijke en cultuurhistorische landschapskwaliteiten. Landschappelijke inpassing vindt plaats op of aansluitend aan het bouwblok/ bestemmingsvlak. Als al sprake is van afdoende bestaande voorzieningen kan daarmee ook worden volstaan.

Aan deze vorm van kwaliteitsverbetering worden geen kwantitatieve normen gekoppeld waaraan voldaan moet worden, maar worden enkele kwalitatieve eisen gesteld:
- De landschappelijke inpassing van het bestemmingsvlak/bouwvlak wordt gerealiseerd op basis van een erfbeplantingsplan/ landschapsinpassingsplan, waaruit duidelijk blijkt hoe en met welke (natuur- en landschaps) elementen de landschappelijke inrichting wordt vormgegeven;
- Middels een anterieure overeenkomst tussen gemeente en initiatiefnemer wordt de realisatie van het inpassingsplan financieel, juridisch en feitelijk verzekerd. Duurzame instandhouding, beheer en onderhoud van de landschappelijke inpassing vormen ook aspecten die in de anterieure overeenkomst worden vastgelegd.

Bij de vormgeving en invulling van landschappelijke inpassing wordt gekeken naar de algehele situering van bouwvlak/bestemmingsvlak en niet alleen naar wat er door de desbetreffende ruimtelijke ontwikkeling wordt toegevoegd of veranderd. Kortom bij ontwikkelingen die tot deze categorie behoren zal een goede landschappelijke inpassing van het totale bouwvlak en/of bouwblok worden verlangd. Hiervan kan alleen worden afgeweken indien deze eis niet in verhouding staat tot de aard van de ontwikkeling, in die gevallen waarvoor een maatwerkoplossing zal worden gevonden.

Categorie 3:
Ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de basisinspanning voor kwaliteitsverbetering wordt genormeerd in euro's (op basis van forfaitaire bedragen).

Dit zijn alle ontwikkelingen die niet passen in de categorieën 1 of 2. Het gaat om ontwikkelingen waarbij de basisinspanning voor kwaliteitsverbetering van het landschap genormeerd wordt. De minimale investeringsverplichting betreft in elk geval het voorzien in een goede landschappelijke inpassing (zoals de ontwikkelingen die zijn opgenomen in categorie 2). Afhankelijk van de hoogte van de basisinspanning, die op basis van normen wordt vastgesteld, zal in een aantal gevallen nog een aanvullende investering nodig zijn. Dit betreft veelal ontwikkelingen die wel ruimtelijk inpasbaar zijn maar die een beduidende invloed hebben op de omgeving. Daarbij gaat het om ontwikkelingen waarbij vergroting van de geldende bouwmassa/-oppervlakte, vergroting van het geldende bestemmingsvlak en/of bestemmingswijziging aan de orde is.

Voor een deel van de ontwikkelingen zal de inspanning beperkt blijven tot een investering in een verplichte landschappelijke inpassing indien deze nog niet aanwezig is, zeker bij kleinschalige ontwikkelingen. Uit oogpunt van doelmatigheid wordt ervoor gekozen om een drempel te bepalen, waaronder geen verdere investering wordt gevraagd. Initiatieven die wel vallen onder categorie 3,
maar waarvan de basisinspanning lager is dan € 1000,- worden beoordeeld als een initiatief in categorie 2: er moet alleen landschappelijk worden ingepast.

'Buitencategorie'.
Niet elke ontwikkeling is bij voorbaat te vangen in één van bovenstaande categorieën. Initiatieven kunnen daarvoor te complex zijn en/of hebben door bijzondere omstandigheden minder financieel draagvlak dan in de in categorie 3 gehanteerde normen of dragen op geheel andere wijze bij aan de kwaliteit van het landschap.
Dat maakt het noodzakelijk om de vrijheid te houden maatwerk te leveren. In elk geval zal dit zijn bij initiatieven die vallen onder de planmatige stedelijke ontwikkelingen en infrastructuur, maar ook alle andere initiatieven die niet zijn vermeld. Een ander voorbeeld is de bouw van meer dan 150 m^2 aan bijgebouwen bij een (bedrijfs-)woning. Dit oppervlak wordt in principe ook als maximum geaccepteerd.

Alleen in die gevallen waar substantiële kwaliteitswinst is te halen, bijvoorbeeld doordat andere (legale) bebouwing wordt gesloopt, kan medewerking worden overwogen. Als deze initiatieven zich voordoen zal een passende invulling worden gegeven aan de LIR die separaat met de provincie zal worden afgestemd.

2. Methodiek bepalen tegenprestatie categorie 3 gevallen

Deze paragraaf beschrijft voor de ruimtelijke ontwikkelingen behorend tot categorie 3 de methodiek waarmee kwantitatief de minimale omvang bepaald wordt van de investering die gedaan moet worden ten behoeve van kwaliteitsverbetering van het landschap.
Daarvoor is de methodiek gekozen, waarbij gewerkt wordt met gestandaardiseerde normbedragen (forfaitaire bedragen) per ruimtelijke ontwikkeling. Hierbij wordt de “rode” ontwikkeling eerst omgerekend naar euro’s. Daarvoor wordt eerst bepaald wat de waardestijging is van de planologische wijziging. Vervolgens wordt op basis van een percentage de minimale investering in euro’s in de kwaliteit van het landschap bepaald. Dit percentage bedraagt tenminste 20% van de waardestijging. In bijlage 1 bij deze notitie is uitgegaan van 20% en waar daarvan af wordt geweken is dit vermeld. De onderbouwing van de aangehouden waardestijging is terug te vinden in bijlage 2. In bijlage 3 is voor een aantal ontwikkelingen een rekenvoorbeeld opgenomen, waarnaar in bijlage 1 onder categorie 3 wordt verwezen.
Belangrijke voordeel van deze methodiek is dat het op veel ontwikkelingen kan worden toegepast en dat het vooraf duidelijkheid biedt aan de initiatiefnemer.

3. Investeren in kwaliteitsverbetering van het landschap

Nadat bepaald is welk bedrag in de kwaliteitsverbetering van het landschap moet worden geïnvesteerd, is de vraag waarin moet worden geïnvesteerd. De gemeente Son en Breugel heeft de voorkeur om investeringen te laten plaatsvinden aansluitend op of in de nabijheid van het initiatief. Dit is juridisch ook het beste vast te leggen. Het is echter mogelijk dat investeringen niet in de nabijheid gerealiseerd kunnen worden (bijvoorbeeld vanwege een gebrek aan grond). Op dat moment kan die investering worden ingezet elders binnen de gemeente, om gemeentelijke beleidsdoelen met betrekking tot kwaliteitsverbetering van het landschap te realiseren.

Er kan op meerdere wijzen geïnvesteerd worden in kwaliteitsverbetering van het landschap. Dit kan betreffen een:
a. landschappelijke inpassing van bebouwing- en bestemmingsvlakken;
b. aanleg of herstel van natuur- en landschapselementen ter versterking van de landschapsstructuur;
c. aanleg recreatieve voorzieningen ten behoeve van extensief recreatief medegebruik(bankjes, wandelpaden, bebording, etc);
d. fysieke inrichtingsmaatregelen gericht op behoud en herstel van cultuurhistorie en archeologie;
e. sloop van (niet cultuurhistorisch waardevolle) gebouwen/stallen/kassen en verwijderen verharding;
f. verkleinen/opheffen van bestemmingsvlakken/bouwvlakken;
g. fysieke bijdrage aan realisering Ecologische hoofdstructuur (EHS) en ecologische verbindingszones (EVZ’s).

<u>Ad a. Landschappelijke inpassing.</u>
Het bedrag dat met de realisering van landschappelijke inpassing gemoeid is kan afgeleid worden uit het inpassingsplan.

<u>Ad b. Natuur- en landschapselementen.</u>
Met betrekking tot een investering in de aanleg van natuur- en landschapselementen kan gebruik worden gemaakt van het Stimuleringskader Groen - Blauwe diensten (STIKA). Het plan voor STIKA bevat een beschrijving van de aanwezige landschapstypen. Deze landschapstypen sluiten aan op diverse vormen van natuur- en landschapselementen (zoals akkerranden, poelen, hakhoutwallen etc**.).** Afhankelijk van de locatie waar de investering in het landschap zal landen kan mede aan de hand van STIKA bepaald worden welke ingreep gewenst is en wat de bijbehorende kosten zijn. Het is aan de initiatiefnemer om zorg te dragen voor realisatie van de gestelde oppervlakten en kwaliteiten. Indien de initiatiefnemer de aanleg goedkoper kan realiseren dan de richtbedragen in STIKA dan is dit ten voordele van de initiatiefnemer.

Ad c. Voorzieningen ten behoeve van extensief recreatief medegebruik.
Ook een investering in de aanleg van recreatieve voorzieningen ten behoeve van extensief recreatief medegebruik wordt als onderdeel van kwaliteitsverbetering van het landschap gezien. Initiatieven die gericht zijn op het vestigen of uitbreiden van een recreatief bedrijf hebben voordeel bij het realiseren van recreatieve voorzieningen ten behoeve van extensief recreatief medegebruik, zoals openbaar te gebruiken bankjes of wandelpaden en fietspaden.

Ad d. Cultuurhistorie en archeologie.
Het is ook mogelijk om te investeren in cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, elementen of terreinen in de omgeving. Voorbeelden zijn herstel en restauratie van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, bestaande drinkpoelen, wegkruizen en groenelementen. Gedeeltelijk kan de systematiek van STIKA hiervoor gebruikt worden. Voor de investering in cultuurhistorisch waardevolle gebouwen zijn de specifieke restauratiekosten (onder aftrek van subsidies) een aanknopingspunt.

Ad e. Sloop van (niet cultuurhistorisch waardevolle) gebouwen/stallen/kassen.
Het verwijderen van overbodige, landschappelijk storende bebouwing in het buitengebied vormt een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van het landelijke gebied. Voor het slopen van stallen en andere bedrijfsbebouwing (inclusief asbest en kelders) wordt gerekend met kosten van € 25,00 per m^2 en bij het saneren van kassen met € 5,00 per m^2 glas.

Ad f. Verkleining/opheffen van bestemmingsvlakken/bouwvlakken.
Bij het omzetten van een agrarisch bouwvlak met bedrijfswoning naar een (burger)woonbestemming ontstaat enerzijds waardevermeerdering voor het deel dat de woonbestemming krijgt. Aan de andere kant zal deze woonkavel veelal aanzienlijk kleiner worden dan de omvang van het oorspronkelijke agrarische bouwblok, dat grotendeels met een agrarische gebiedsbestemming (waarop de voormalige agrarische bedrijfsbebouwing is gesaneerd) kan worden herbestemd. Dit gedeelte van het oorspronkelijke agrarische bouwblok kan dan ook afgewaardeerd worden naar agrarische cultuurgrond. Deze waardevermindering (bestemmingsverlies) kan vervolgens ingezet worden om (gedeeltelijk) invulling te geven aan kwaliteitsverbetering van het landschap. Dat is inherent aan de hiervoor geschetste werkwijze met forfaitaire bedragen. Deze wijze van voldoen aan kwaliteitsverbetering kan ook toegepast worden bij andere verkleiningen of het opheffen van bestemmingsvlakken waarbij duidelijke sprake is van het terugdringen van gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden ten opzichte van de vigerende bestemmingsregeling en daarmee van bestemmingsverlies.

Ad g. Fysieke bijdrage aan EHS en EVZ's.
De kwaliteitsverbetering kan betrekking hebben op het realiseren van delen van de ecologische hoofdstructuur en van ecologische verbindingszones. Hierbij wordt veelal agrarische cultuurgrond omgezet in een natuur- of bosbestemming. Er zijn voldoende praktijkgegevens bekend om de kosten gemoeid met aanleg en onderhoud van allerlei natuurdoeltypen te kunnen bepalen. Naast de kosten gemoeid met aanleg en de eerste jaren van onderhoud kan ook de waardevermindering van de grond (omzetten van agrarisch naar natuur) bij de investering in kwaliteitsverbetering betrokken worden.

Bijlage 1 Categorie-indeling LIR

Categorie 1.
Ruimtelijke ontwikkelingen die geen (extra) kwaliteitsverbetering van het landschap vereisen.

1. Binnenplanse 10%-afwijking: kleine afwijkingen ten behoeve van hoogte en situering (bij herziening bestemmingsplan);
2. Wijzigen bestemming naar Bos/Natuur en treffen bestemmingsregeling/aanleg voorzieningen die een fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden tot gevolg hebben;
3. Vestiging van of de splitsing in meerdere wooneenheden in monumentale/karakteristieke/ cultuurhistorisch waardevolle bebouwing (conform artikel 11.1 lid 3 van de Verordening Ruimte);
4. Vergroten inhoud van een burgerwoning tot 600 m^3;
5. Vergroten van een bedrijfswoning tot 750 m^3;
6. Vergroten aantal m2 bijgebouwen bij woning tot 100 m^2 in totaal;
7. Uitbreiding bestemmingsvlak wonen tot 1000 m^2;
8. Herbouw woning binnen vigerend bestemmingsvlak (conform artikel 11.1 lid 3 van de Verordening Ruimte);
9. Bed & breakfast en kleinschalige recreatieve nevenactiviteiten in/bij een woning binnen geldende bouwregeling (oppervlakte bijgebouwen) en binnen geldend bestemmingsvlak wonen;
10. Aan huis gebonden beroep/bedrijf in/bij woning binnen geldende bouwregeling (oppervlakte bijgebouwen);
11. Ontheffing mantelzorg in/bij woning binnen geldende bouwregeling (oppervlakte bijgebouwen);
12. Ontheffing tijdelijke huisvesting seizoensarbeiders binnen geldende, bestaande bebouwing (dit mag niet leiden tot het ontstaan van een zelfstandige woonruimte);
13. Huisvesting reclasseringsjongeren op (agrarisch) bedrijf binnen geldende, bestaande bebouwing (dit mag niet leiden tot het ontstaan van een zelfstandige woonruimte);
14. Toestaan tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen;
15. Verkoop van op het eigen (agrarisch) bedrijf vervaardigde producten tot een maximum van 200 m^2 binnen geldende bouwregeling bedrijfsbebouwing;
16. Nevenactiviteiten en verbrede landbouwactiviteiten bij een agrarisch bedrijf binnen bestaande bebouwing (dus geen nieuwbouw).

Categorie 2:
Ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de kwaliteitsverbetering van het landschap wordt vormgegeven door te voorzien in een goede landschappelijke inpassing.

1. Huisvesting reclasseringsjongeren op (agrarische) bedrijven binnen vigerend bouwvlak, in ofwel tijdelijke wooneenheden/stacaravans/woonunits, ofwel in binnen de vigerende bouwmogelijkheden nieuw op te richten bedrijfsbebouwing; (dit mag niet leiden tot het ontstaan van een zelfstandige woonruimte);
2. Ontheffing tijdelijke huisvesting seizoenarbeiders op (agrarische) bedrijven binnen vigerend bouwvlak, in ofwel tijdelijke wooneenheden/stacaravans/woonunits, ofwel in binnen de vigerende bouwmogelijkheden nieuw op te richten bedrijfsbebouwing; (dit mag niet leiden tot het ontstaan van een zelfstandige woonruimte);
3. Minicampings tot een maximum van 25 mobiele kampeermiddelen gedurende het zomerseizoen (ca. 7 maanden); direct aansluitend aan woonbestemming of agrarisch bouwvlak; met gebouwde voorzieningen binnen vigerende bebouwing/bouwmogelijkheden;
4. Nevenactiviteiten en verbrede landbouwactiviteiten bij een agrarisch bedrijf die gepaard gaan met uitbreiding/nieuwbouw bedrijfsbebouwing binnen vigerend agrarisch bouwvlak; (mogelijkheden onder overeenkomstige toepassing van artikel 11.6 lid 1 en lid 2 van de Verordening

Ruimte);
5. Vormverandering van een (agrarisch) bouwvlak of van een bestemmingsvlak (zonder afwijking van de vigerende bouwregels);
6. Paardenbakken (zonder gebouwen!) direct aansluitend bij woonbestemming;
7. Bestemmingswijziging van een niet-agrarische bedrijfsbestemming of van een bestemming "wonen-met aanduiding voormalig agrarisch bedrijf (vab)" naar een agrarisch bedrijf (agrarisch bouwvlak niet groter dan niet-agrarisch bestemmingsvlak);
8. Bestemmingswijziging agrarisch bouwvlak of van een bestemming "wonen met aanduiding voormalig agrarisch bedrijf (vab)" of (overig)niet-agrarische bedrijfsbestemming naar agrarisch- technische of agrarisch verwante bedrijfsbestemming (zonder bestemmingsvlakvergroting);
9. Omschakeling agrarisch bedrijf van de ene agrarische bedrijfsvorm naar een andere agrarische bedrijfsvorm (omvang bouwvlak onveranderd);
10. Vergroten van het oppervlak aan bijgebouwen bij een (bedrijfs-)woning tot maximaal 150 m2 (niet vallend onder de artikel 2 tot en met 4 van het Besluit omgevingsrecht).
11. Ontwikkelingen behorende tot categorie 3 met een berekende basisinspanning minder dan €1000,-

Categorie 3:
Ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de basisinspanning voor kwaliteitsverbetering wordt genormeerd in euro's (op basis van forfaitaire bedragen)

Ontwikkeling:	**Waardestijging**	**Basisinspanning (20%, tenzij anders vermeld*)**	**Toelichting**
Uitbreiding agrarisch, agrarisch-technisch of agrarisch verwant bouwvlak zonder bedrijfswoning	€ 15/m2	€ 3/m2	
Uitbreiding agrarisch, agrarisch-technisch of agrarisch verwant bouwvlak met bedrijfswoning	€ 20/m2	€ 4/m2	Zie rekenvoorbeeld C. bijlage 3
Bedrijfswoning (1 per bouwvlak)	€ 50.000	€ 10.000	
Uitbreiden bedrijfswoning boven 750 m^3		*€ 20/m3	Conform uitbreiding burgerwoning. Extra uitbreiding tot 50 m^3 te beoordelen als categorie 2.
Omzetting agrarisch bouwvlak naar woonbestemming: Tot 1.000 m2 >1.000 m2	 € 245 - € 250/m2 € 35 - € 40/m2	 € 50/m2 € 8/m2	Zie rekenvoorbeeld A. in bijlage 3.
Vergroten woonbestemming >1.000 m2 t.l.v. agrarisch onbebouwd	€ 55/m2	€ 11/m2	Zonder verruiming bouwmogelijkheden Zie rekenvoorbeeld B. in bijlage 3.
Vergroten woning > 600 m^3	€ 100/m3	€ 20/m3	
Omzetting agrarisch bouwvlak naar een niet-agrarische bedrijfsbestemming	€ 55 - € 60/m2	€ 12/m2	Tot maximaal 5.000 m2. Zie rekenvoorbeeld D. in bijlage 3.

Uitbreiding van een bestaande niet-agrarische bedrijfs-bestemming: Zonder verruiming bouwmogelijkheden Extra te bebouwen oppervlak	 € 75/m2 € 155/m2	 € 15/m2 € 31/m2	Tot maximaal 5.000 m2.
Omzetting niet-agrarisch bouwvlak naar woonbe-stemming: Tot 1.000 m2 >1.000 m2	 € 190/m2 € 0/m2	 € 18m2 € 0/m2	Kaveloppervlak > 1.000 m2 genereert geen waardestijging. De kwaliteitsverbetering is daar inherent aan het opheffen bedrijfsbestemming.

Bijlage 2 Bepaling waardestijging bij categorie 3.

Uitbreiding bouwblok

Bij uitbreiding van een agrarisch bouwblok wordt grond met een agrarische bestemming onbebouwd omgezet in een agrarisch bestemming bebouwd. Met deze bestemmingswijziging wordt de grond meer waard. Daarbij is nog onderscheid te maken tussen een bouwblok met of zonder woning.
De waarde van agrarische grond zonder bouwmogelijkheden kan op € 5 per m2 worden gesteld.
De waarde van een agrarisch bouwblok van 1 hectare met bedrijfswoning is circa € 25 per m2, zonder een bedrijfswoning is de waarde circa € 20 per m2.
Uitbreiding van een agrarisch bouwblok levert daarmee een meerwaarde op van € 15 - € 20 per m2.

nieuw / oud	Agr. beb. met woning/ m2	Agr. beb. zonder woning/ m2
	€ 25	€ 20
Agrarisch onbebouwd/ m^2	€ 5	€ 5
Waardestijging	€ 20	€ 15

Bedrijfswoningen

Het toelaten van een bedrijfswoning, waar dat nog niet mogelijk is op basis van het geldende planologische regime, genereert ook een meerwaarde. Deze meerwaarde bedraagt € 5/m2 van het bouwblok. Bij een bouwblok van 1 ha betekent dit een meerwaarde van € 50.000,-.

Uitbreiding bedrijfswoningen.

Een bedrijfswoning mag een omvang hebben van 750 m3 zonder dat eisen worden gesteld ten aanzien van de kwaliteit van het landschap. Dit is 150 m3 meer dan een burgerwoning in het buitengebied. Voor verdere uitbreiding wordt hetzelfde bedrag gehanteerd als bij de uitbreiding van burgerwoningen tot een inhoud boven 600 m3: € 20/ m3. Hoewel de waarde van de grond met deze verruiming bij een bedrijfswoning minder toe zal nemen dan bij een burgerwoning, wordt dit al gecompenseerd door de ruimere mogelijkheden die bedrijfswoningen hebben.

Omzetten agrarisch bouwblok naar woonkavel.

De waarde van een agrarische bouwblok is € 20 - € 25 per m2, afhankelijk van de vraag of een bedrijfswoning is toegelaten. Een gemiddeld woonkavel in het buitengebied heeft een oppervlak van
3.000 m2. De waarde van dit kavel is globaal:

	Oppervlak	Waarde/m2	
	500 m2	€ 360	€ 180.000
	500 m2	€ 180	€ 90.000
	2.000 m2	€ 60	€ 120.000
Totaal:	3.000 m2	(€ 130/m2)	€ 390.000

Dit betekent dat (over 1.000 m2) sprake is van een waardevermeerdering van € 245 -€ 250 per m2. Bij grotere woonkavels zal de waardevermeerdering gemiddeld relatief lager uitvallen, gezien de gestaffelde opbouw van de waarde.

nieuw / oud	Woonkavel tot 1.000 m2	Woonkavel opp.>1.000 m2
	€ 270	€ 60
Agrarisch bebouwd/ m2	€ 20 - € 25	€ 20 - € 25
Waardestijging	€ 245 - € 250	€ 35 - € 40

Vergroten woonbestemming >1.000 m2.

nieuw / oud	Kavel Burgerwoning > 1.000 m2
	€ 60
Agrarisch onbebouwd/ m2	€ 5
Waardestijging	€ 55

Vergroten woningen:
De bouwkosten voor uitbreiding van een woning bedragen € 320/m3. Daarbij is aansluiting gezocht bij de bouwkosten, zoals deze in het kader van het bepalen van legeskosten op een omgevingsvergunning worden gehanteerd. Een uitbreiding van 150 m3 kost op basis van dit bedrag € 48.000. De uitbreiding van bouwmogelijkheden leidt tot een waardevermeerdering van het perceel. Deze waardevermeerdering zal niet gelijk zijn aan de bouwkosten, maar veel beperkter. Het is plausibel om te veronderstellen dat de waarde van een perceel met woning grofweg bestaat uit 25% waarde van de grond en 75% van de kosten om de woning te bouwen. Daarvan afgeleid zou een waardestijging van de grond bij een investering in bouwkosten met een omvang van € 48.000 leiden tot een waardevermeerdering van het kavel met €
16.000 ofwel € 100/m3.

	Inhoud	**Prijs/m3**	**Investering**	**Waardestijging**	**Bijdrage landschap**	**Bijdrage/ m3**
Hoofdgebouw	150 m3	€ 320	€ 48.000	€ 16.000	€ 3.200	€ 20

Omzetten agrarische bouwvlak naar een niet-agrarische bedrijfsbestemming.
Buiten het stedelijk gebied is omzetting mogelijk tot en met bedrijven in milieucategorie 2, niet zijnde zelfstandige kantoren en detailhandel. De maximale omvang bedraagt 5.000 m2. Een regulier bedrijfskavel op een bedrijventerrein heeft een waarde van € 160/m2. Gezien de beperkingen die worden gesteld aan de omzetting van een bedrijfskavel met een agrarische bestemming naar een bedrijfsbestemming, wordt voor de waarde de helft van deze waarde aangehouden ofwel € 80/m2. De meerwaarde bedraagt in dat geval € 55 - € 60/m2.

nieuw / oud		Niet agr. bedrijf/m2	Waardestijging
Agr. zonder woning m2	€ 20	€ 80	€ 60
Agr. met woning m2	€ 25	€ 80	€ 55

Uitbreiding bestaande, niet-agrarische bedrijfsbestemmingen.
Bij uitbreiding van bestaande niet-agrarische bestemmingen ten laste van agrarische grond wordt onderscheid gemaakt tussen een uitbreiding van het perceel en een uitbreiding van de bouwmogelijkheden. Een uitbreiding kan noodzakelijk zijn, doch levert op zichzelf geen enkele bijdrage aan de verbetering van het landschap. Daarom wordt bij de bepaling van de meerwaarde rekening gehouden met de prijs van een regulier bedrijfskavel op een bedrijventerrein. Voor enkel het uitbreiden van oppervlak wordt de helft van de reguliere waarde gehanteerd. Overigens worden hier alleen niet-agrarische bestemmingen bedoeld anders dan horeca, sport, maatschappelijke doeleinden, dagrecreatieve en verblijfsrecreatieve voorzieningen. Voor deze specifieke bestemmingswijzigingen wordt maatwerk geleverd.

nieuw / oud	Niet agr. bedrijf onbebouwd	Niet agr. bedrijf bebouwd
	€ 80	€ 160
Agrarisch onbebouwd/ m2	€ 5	€ 5
Waardestijging	€ 75	€ 155

Omzetten niet-agrarisch bouwvlak naar woonbestemming.
Voor de waarde van een bestaande bedrijfsbestemming wordt de helft van de waarde van een regulier bedrijfskavel op een bedrijfsterrein gehanteerd. De waarde van een woonkavel is gestaffeld.

	Oppervlak	Waarde/m2	
	500 m2	€ 360	€ 180.000
	500 m2	€ 180	€ 90.000
	2.000 m2	€ 60	€ 120.000
Totaal:	3.000 m2	(€ 130/m2)	€ 390.000

nieuw / oud	Woonkavel tot 1.000 m2	Woonkavel opp.>1.000 m2
	€ 270	€ 60
Niet agr. bedrijf/ m2	€ 80	€ 80
Waardestijging	€ 190	€ 0

Bij deze ontwikkeling is voor een deel geen sprake van een waardestijging. De bestemmingswijziging zelf levert al meerwaarde op.

Bijlage 3 Rekenvoorbeelden categorie 3.

A. Omzetting agrarisch bouwblok naar burgerwoning.
Een bestaand agrarisch bouwvlok van 1,5 hectare met bedrijfswoning en 1.600 m2 bedrijfsbebouwing verliest de agrarische functie. Medewerking wordt gevraagd om de bestemming met behoud van de bedrijfswoning om te zetten in een woonbestemming met een kaveloppervlak van 2.000 m2.

Functie 1	**Oppervlak m2**	**waarde/m2**	**Totaal**
agrarisch bouwblok met bedrijfswoning	15.000	€ 25	€ 375.000
Functie 2			
agrarisch onbebouwd	13.000	€ 5	€ 65.000
wonen	1.000	€ 270	€ 270.000
	1.000	€ 60	€ 60.000
subtotaal			€ 395.000
waardevermeerdering			**€ 20.000**
Bijdrage LIR	**20%**		**€ 4.000**

(De bijdrage zal geheel worden ingezet voor sloop van voormalige bedrijfsbebouwing).

B. Uitbreiden woonkavel.
Een bestaand kavel met een burgerwoning van 2.000 m2 wordt uitgebreid met 1.000 m2 ten laste van onbebouwde agrarische gronden.

Functie 1	**Oppervlak m2**	**waarde/m2**	**Totaal**
agrarisch onbebouwd	1.000	€ 5	€ 5.000
wonen	1.000	€ 270	€ 270.000
	1.000	€ 60	€ 60.000
subtotaal			€ 335.000
Functie 2			
wonen	1.000	€ 270	€ 270.000
	1.000	€ 60	€ 60.000
	1.000	€ 60	€ 60.000
			€ 390.000
waardevermeerdering			**€ 55.000**
Bijdrage LIR	**20%**		**€ 11.000**

C. Uitbreiding agrarisch bouwblok
Een bestaand agrarisch bouwblok met bedrijfwoning van 1,5 ha. wordt met 0,5 ha. uitgebreid.

Functie 1	**Oppervlak m2**	**waarde/m2**	**Totaal**
agrarisch bouwvlak	15.000	€ 25	€ 375.000
agrarisch onbebouwd	5.000	€ 5	€ 25.000
subtotaal			€ 400.000
Functie 2			

agrarisch bouwblok met bedrijfswoning	20.000	€ 25	€ 500.000
waardevermeerdering			**€ 100.000**
Bijdrage LIR	**20%**		**€ 20.000**

D. Omzetting van agrarisch bouwblok naar niet-agrarische bedrijfsbestemming.
Een bestaand agrarisch bouwblok met bedrijfswoning van 1,5 ha. wordt omgezet naar een niet- agrarisch bedrijfsperceel van 5.000 m2

Functie 1	**Oppervlak m2**	**waarde/m2**	**Totaal**
agrarisch bouwblok met bedrijfswoning	15.000	€ 25	€ 375.000
Functie 2			
agrarisch onbebouwd	10.000	€ 5	€ 50.000
bedrijven	5.000	€ 80	€ 400.000
			€ 450.000
Waardevermeerdering			**€ 75.000**
Bijdrage LIR	**20%**		**€ 15.000**

Afhankelijk van de aanwezige bedrijfsbebouwing, zal waarschijnlijk fors moeten worden geïnvesteerd in sloop van bebouwing, waarmee (een belangrijk deel van) de bijdrage zal zijn voldaan.

Bijlage 2

Plan-MER bestemmingsplan ‘Buitengebied: Herziening 2017’

Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel

Plan-MER

projectnummer 0409748.00
definitief
1 maart 2018

Understanding today.
Improving tomorrow.

Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel

Plan-MER

projectnummer 0409748.00
definitief revisie 01
1 maart 2018

Auteurs

B. (Bastian) van Dijck
T. (Tessa) Koene

Opdrachtgever

Gemeente Son en Breugel
Postbus 8
5690 AA Son

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
01-03-2018	definitief	drs. B. van Dijck	Drs. T.Artz

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**23**
1.1	Aanleiding en context	23
1.2	Plan-m.e.r.-procedure	26
1.2.1	Waarom een m.e.r.-procedure?	26
1.2.2	Procedurele en inhoudelijke eisen aan een plan-m.e.r.	27
1.2.3	De plan-m.e.r.-procedure	29
1.3	Leeswijzer	32
2	**Beleidskader**	**33**
2.1	Overzicht beleidskader	33
2.2	Europees beleid	34
2.3	Nationaal beleid	34
2.4	Provinciaal beleid	37
2.4.1	Structuurvisie Ruimte	37
2.4.2	Verordening ruimte	41
2.4.3	Herzieningen Structuurvisie en Verordening ruimte	48
2.4.4	Beleid ten aanzien van Natura 2000, stikstof en PAS	49
2.5	Gemeentelijk beleid	51
2.5.1	Toekomstvisie en Structuurvisie Son en Breugel	51
2.5.2	Gebiedsvisie en –verordening geur	53
3	**Referentiesituatie**	**55**
3.1	Inleiding	55
3.2	Schets plangebied en omgeving	56
3.3	Autonome ontwikkelingen	57
3.4	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	59
3.4.1	Landschappelijke ontwikkeling, geologie en geomorfologie	59
3.4.2	Landschappelijke structuur en landschapstypen	61
3.4.3	Landschappelijke elementen	62
3.4.4	Aardkundig waardevolle gebieden	64
3.4.5	Cultuurhistorische waarden	65
3.4.6	Archeologische waarden	69
3.5	Bodem en water	71
3.5.1	Bodem	71
3.5.2	Water	73
3.6	Natuur	86
3.6.1	Inleiding	86
3.6.2	Natura 2000-gebieden	86
3.6.3	Natuurnetwerk Brabant	88
3.6.4	Zeer kwetsbare gebieden in de NNN (Wav-gebieden)	91
3.6.5	Beschermde plant- en diersoorten	92
3.7	Ruimtegebruik / functionele structuur	94

3.7.1 Landbouw 94
3.7.2 Recreatie 96
3.7.3 Wonen 97
3.7.4 Werken 97
3.8 Leefbaarheid 98
3.8.1 Verkeer 98
3.8.2 Geluid 100
3.8.3 Luchtkwaliteit: fijn stof, stikstof 100
3.8.4 Geur 106
3.8.5 Licht 111
3.8.6 Externe veiligheid 111
3.8.7 Overige hinderaspecten 114
3.9 Gezondheid 115

4 Voorgenomen activiteit 119
4.1 Inleiding 119
4.2 Ontwikkelingsmogelijkheden veehouderijen 120
4.3 Gebiedsbescherming 123
4.4 Voorgenomen activiteit, alternatieven en scenario's 123

5 Effecten 125
5.1 Beoordelingskader en – methodiek 125
5.2 Natuur 128
5.2.1 Natura 2000-gebieden 128
5.2.2 Overige zeer kwetsbare gebieden (Wav-gebieden) 129
5.2.3 Overige NNB 130
5.2.4 Overige natuurwaarden 133
5.3 Landschap en cultuurhistorie 137
5.3.1 Landschap 137
5.3.2 Cultuurhistorie 139
5.3.3 Archeologie 140
5.4 Leefbaarheid en gezondheid 141
5.4.1 Verkeer 141
5.4.2 Geluid 142
5.4.3 Luchtkwaliteit 143
5.4.4 Geur 144
5.4.5 Lichthinder 148
5.4.6 Externe veiligheid 149
5.4.7 Gezondheid 149
5.5 Bodem en water 152
5.5.1 Bodem 152
5.5.2 Water 153

6 Slotbeschouwing 155

6.1 Effecten samengevat 155
6.2 Leemten in kennis en aanzet evaluatieprogramma 161
6.2.1 Leemten in kennis 161
6.2.2 Aanzet evaluatieprogramma 162

Referenties 163

Afkortingen en begrippen 165

Bijlagen

Bijlage 1: Beleidskader

Bijlage 2: Gezondheidsaspecten in het buitengebied

Bijlage 3: Passende beoordeling

Samenvatting

Inleiding

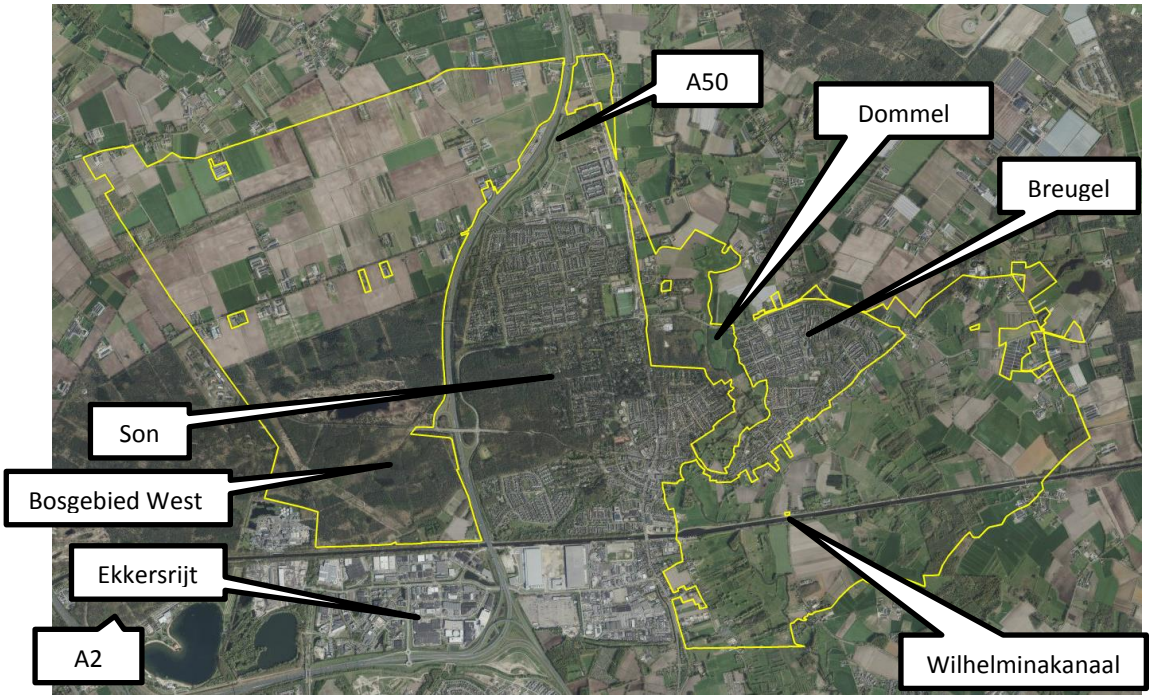
Aanleiding

De gemeente Son en Breugel is voornemens om het bestemmingsplan Buitengebied te herzien: “Buitengebied; Herziening 2018” (in het vervolg Herziening genoemd). Belangrijkste aanleiding en onderwerp van de Herziening is de vertaling van de Verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant.
Belangrijk aandachtspunt is een bestemmingsplanregeling die én ruimte geeft voor agrarische ontwikkeling én past binnen het wettelijk kader van de Wet natuurbescherming.
Naast de uitvoerbaarheid in het kader van de Wet natuurbescherming is gezondheid een actueel en relatief nieuw thema in bestemmingsplannen buitengebied. In het bestemmingsplan wordt daarom aandacht besteed aan het aspect gezondheid.

Het plangebied voor de Herziening omvat een groot deel van het buitengebied van de gemeente (zie figuur 1.1), en bestaat grofweg uit twee delen gescheiden door de A50:

- Een noordwestelijk deel, ten westen van de A50 en ten noorden van Bosgebied West;
- Een zuidoostelijk deel, ten oosten van de A50, ten oosten van de kern Son en ten zuiden van de kern Breugel;
- Bosgebied West.

De kernen Son en Breugel, de A50, het bedrijventerrein Ekkersrijt en het bedrijf Rendac maken geen deel uit van het plangebied.

Figuur S.1: Plangebied Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel

Plan-m.e.r.-procedure

Voor het bestemmingsplan wordt een plan-m.e.r.-procedure doorlopen. M.e.r. staat voor milieueffectrapportage. Het heet plan-m.e.r. omdat het in dit geval gekoppeld is aan een kaderstellend (bestemmings-) plan. Het doel van de m.e.r.-procedure is het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming in te brengen. De m.e.r.-procedure is wettelijk geregeld in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage. De m.e.r.-procedure bestaat uit een aantal stappen en producten. Eén van de producten is dit plan-milieueffectrapport (plan-MER). In dit plan-MER zijn de effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in het Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel 2018 onderzocht. Daarnaast is onderzocht of er maatregelen mogelijk zijn om negatieve effecten te voorkomen of te verminderen.
Het doorlopen van een plan-m.e.r.-procedure voor het Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel 2018 is verplicht. Dit omdat het bestemmingsplan mogelijkheden biedt voor en kaders (voorwaarden) stelt aan ontwikkelingen, waarvoor m.e.r.-verplichtingen bestaan. Daarnaast volgt de verplichting uit het feit dat voor het bestemmingsplan een passende beoordeling moet worden opgesteld. In een passende beoordeling worden de effecten van ontwikkelingen in het bestemmingsplan op Natura 2000-gebieden onderzocht. Dit is verplicht, omdat niet op voorhand kan worden uitgesloten dat er negatieve effecten optreden op Natura 2000-gebieden.

Onderzoek op gebiedsniveau, niet op locatie-/inrichtingsniveau
In de plan-m.e.r.-procedure wordt het gehele plangebied en de effecten van ontwikkelingen binnen het Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel 2018 beschouwd. De focus ligt echter :

- op die gebieden, waar ontwikkelingen mogelijk zijn;
- alleen op de ontwikkelingen die in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt;
- alleen op die aspecten waarop een (wezenlijk) effect verwacht wordt.

Het effectenonderzoek wordt gedaan op het niveau van het buitengebied als geheel en niet op locatie- /inrichtingsniveau. Dit gebeurt in vervolgprocedures voor individuele ontwikkelingen.

De gemeente publiceert dit plan-MER samen met het ontwerp van het bestemmingsplan en legt beide ter inzage. Iedereen kan in deze periode een reactie geven op het plan-MER en het ontwerpbestemmingsplan.
Ook toetst de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) het plan-MER. De Commissie m.e.r. is een onafhankelijk instantie, die het plan-MER toetst op volledigheid en juistheid. De gemeente geeft in de ontwerpbestemmingsplan aan, hoe zij omgaat met de inspraakreacties op het plan-MER en het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r.

Referentiesituatie

Referentiesituatie

De effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan zijn bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. De referentiesituatie is de situatie in het plangebied tijdens de planperiode van het bestemmingsplan (10 jaar) zonder de ontwikkelingen in het bestemmingsplan zelf. De referentiesituatie is de huidige situatie en de autonome ontwikkeling van het plangebied.

Referentiesituatie = huidige situatie + autonome ontwikkeling

Referentiesituatie: situatie in het plangebied tijdens de planperiode (10 jaar) zonder de ontwikkelingen in het bestemmingsplan

Huidige situatie: bestaande / feitelijke situatie in het plangebied

Autonome ontwikkelingen: andere ontwikkelingen in het plangebied dan de ontwikkelingen die deel uitmaken van het bestemmingsplan

De effecten van de ontwikkelingen van het bestemmingsplan zijn niet vergeleken met de huidige situatie (2018), maar met het eindjaar van de planperiode van het bestemmingsplan: 2028 (uitgaande van vaststelling van het bestemmingsplan in 2018).
Uitzondering hierop is de bepaling van effecten op Natura 2000-gebieden. Deze effecten zijn bepaald ten opzichte van de huidige situatie (2018), zoals gesteld in de Wet natuurbescherming.

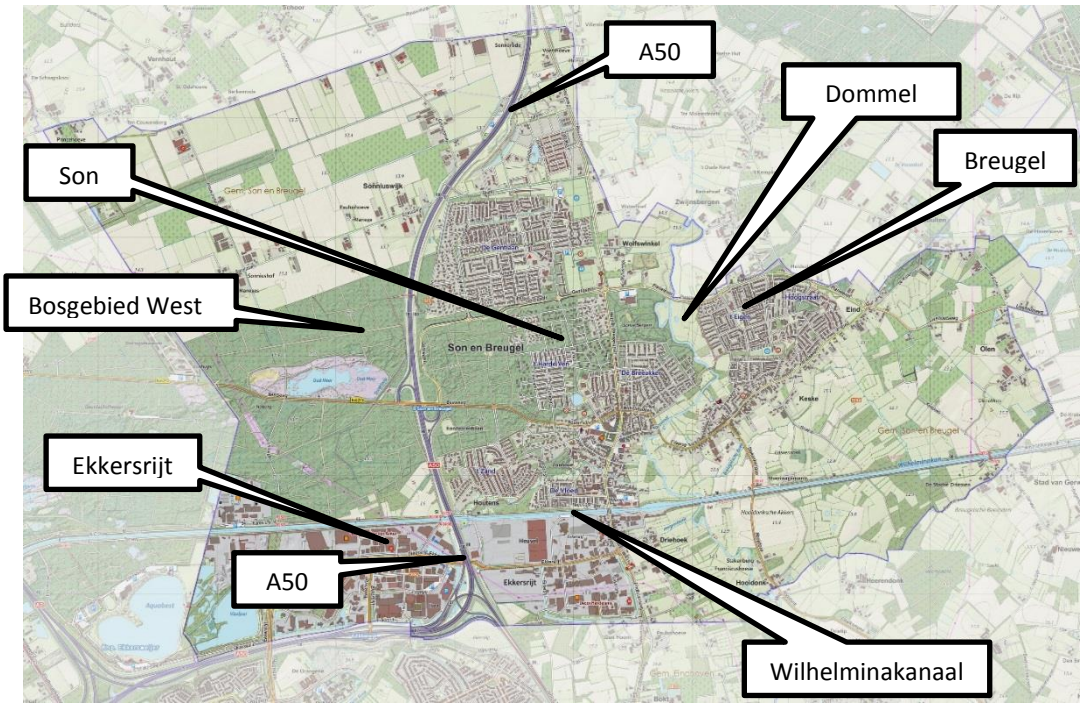
Kenschets plangebied

Het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan omvat nagenoeg het gehele buitengebied van gemeente Son en Breugel, met uitzondering van de kernen Son en Breugel, de A50, Bedrijventerrein Ekkersrijt en het bedrijf Rendac.

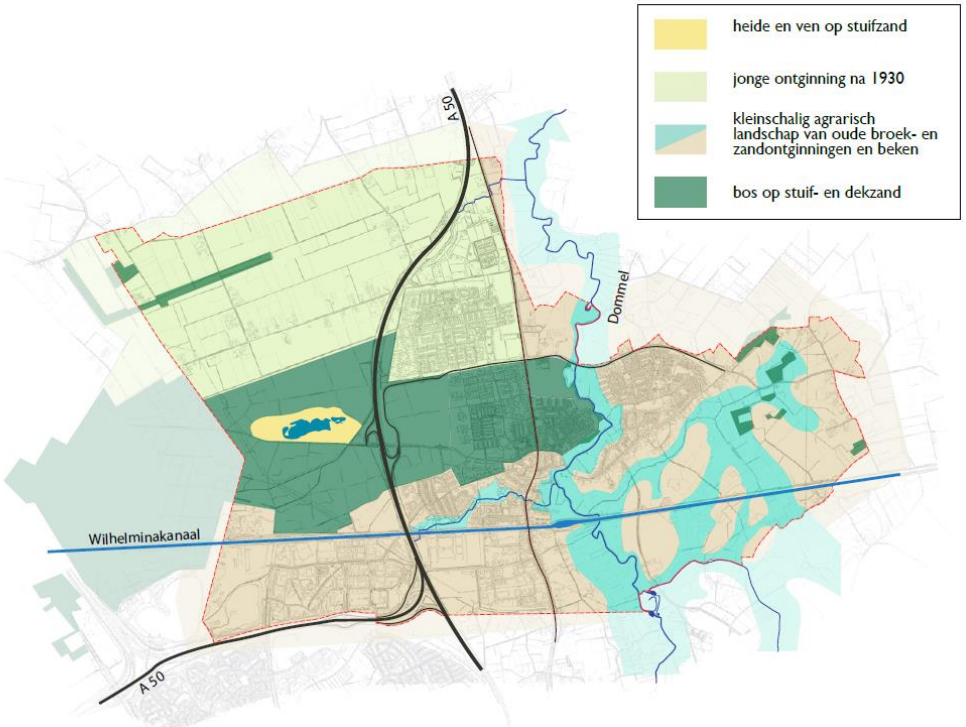
Son en Breugel heeft een groot buitengebied met een tweeledig karakter. Enerzijds is Son en Breugel sterk agrarisch ontwikkeld en wordt een groot deel van het buitengebied agrarisch gebruikt en beheerd, vooral aan de westzijde van de gemeente. Anderzijds kent het buitengebied van Son en Breugel veel natuur, naast de natuur van het agrarisch landschap ook bos en het Dommeldal. De kernen Son en Breugel liggen tussen de buitengebieden aan weerszijden van het Dommeldal. De belangrijkste infrastructuur door het buitengebied is de Rijksweg A50.

Er is een duidelijk onderscheid in het noordwestelijk deel van het buitengebied en het zuidoostelijk deel (figuur S.3). Het noordwestelijk deel is grootschaliger en opener en wordt intensiever agrarisch gebruikt. Het zuidoostelijk deel ligt in en langs het beekdal van de Dommel , is aardkundig, cultuurhistorisch en archeologisch waardevol gebied en wordt minder intensief agrarisch gebruik.

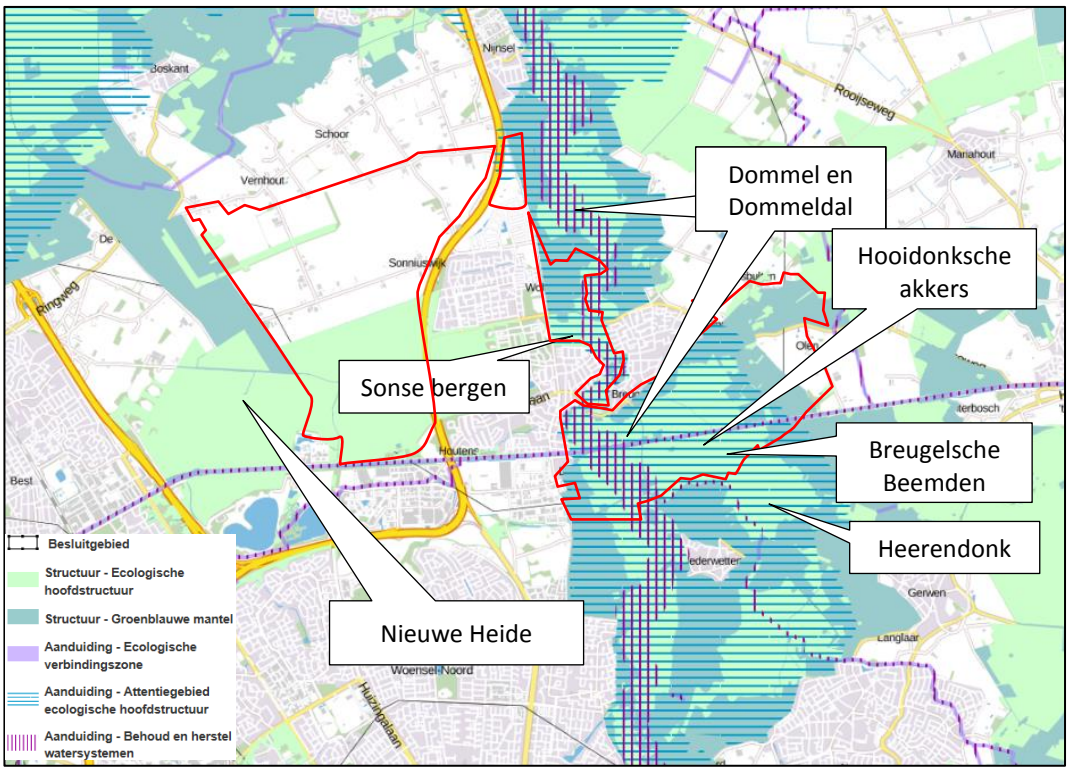
Het buitengebied ligt niet in of direct nabij Natura 2000-gebieden. In en rond het buitengebied liggen wel delen van het Natuurnetwerk Brabant.

Figuur S.2: Buitengebied Son en Breugel

FiguurS.3: Landschapsstructuur Son en Breugel (Bron: Structuurvisie Son en Breugel, 2014)

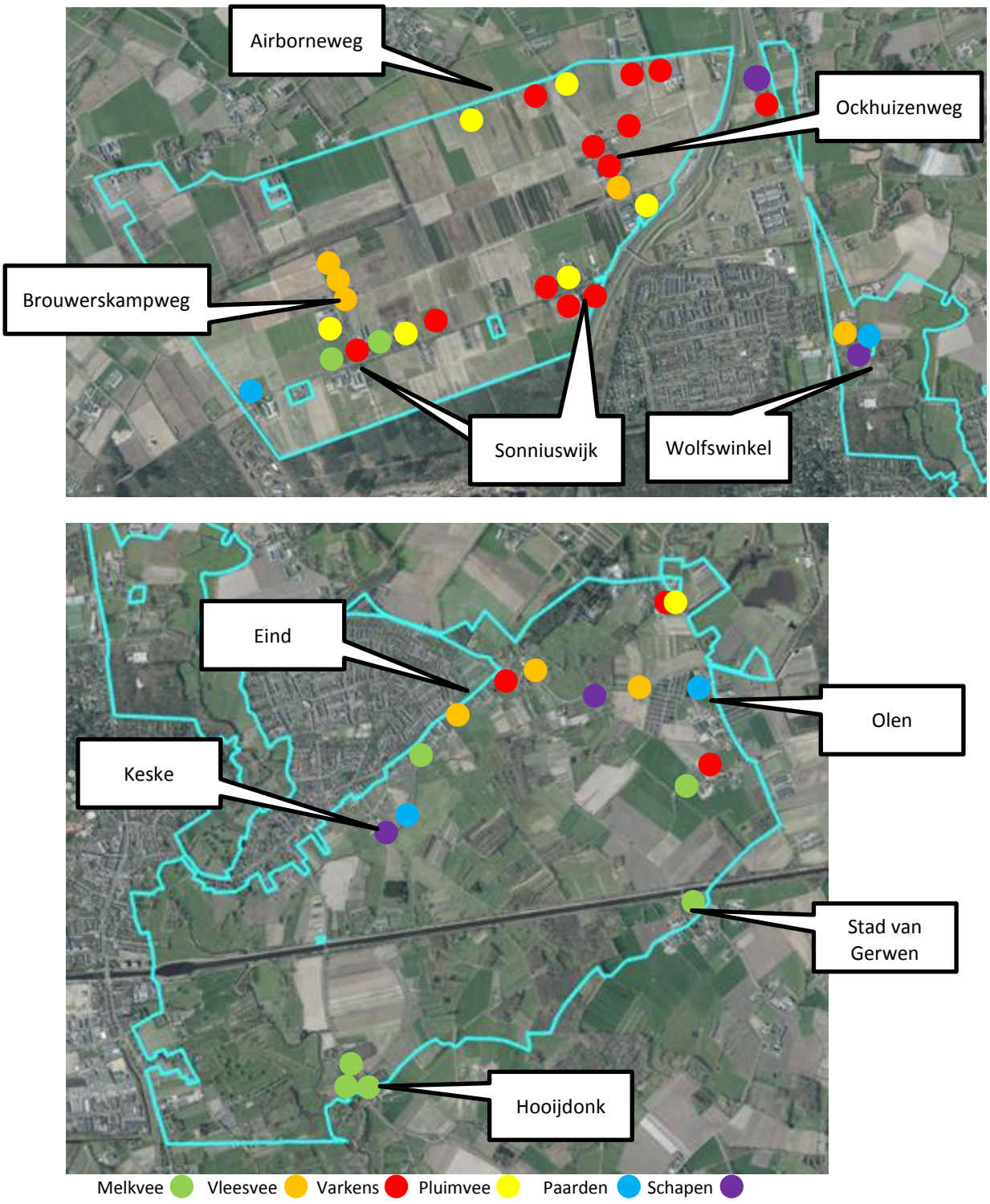
Figuur S.4: Ligging plangebied (rood omlijnd) in relatie tot Natuurnetwerk Brabant (NNB).
(bron: Verordening Ruimte Provincie Noord-Brabant 2018)

Een groot deel van het plangebied / buitengebied is in agrarisch gebruik . De agrarische bedrijvigheid is overwegend gericht op veehouderij. In de gemeente Son en Breugel komen ca. 45 veehouderijen voor (zie S.5 en tabel S.1)[1]. Het noordwestelijk deel van het buitengebied heeft een ander agrarisch karakter dan het zuidoostelijk deel. In het noordwestelijk deel zijn 27 bedrijven gelegen (63% van het totaal), in het zuidoostelijk deel 16 (37% van het totaal). In het noordwestelijk deel liggen vooral intensieve veehouderijen (11 van de 13 varkensbedrijven, 5 van de 8 vleesveebedrijven, 6 van de 7 pluimveebedrijven). De melkveebedrijven liggen op 2 na alle in het zuidoostelijk deel van het plangebied.

Tabel S.1: Karakterisering veehouderijsector Son en Breugel (Bron: gemeente Son en Breugel / Web BvB)

Diersoort	**Aantal veehouderijen**	**% t.o.v. totaal (45)**	**NW deel**	**ZO deel**
Melkvee	8	18%	2	6
Vleesvee	8	18%	5	3
Varkens	14	31%	12	2
Pluimvee	6	14%	6	0
Varkens/pluimvee	1	2%	0	1
Paarden	4	9%	2	2
Schapen	4	9%	2	2

[1] In de NRD werd nog gesproken over 55 veehouderijen. Dit op basis van een toen voorhanden zijnde groslijst. Niet al deze bedrijven zijn nog actief en/of krijgen een veehouderijbestemming in het nieuwe bestemmingsplan. Inmiddels is de lijst gecheckt en geactualiseerd en is nog sprake van 45 veehouderijen.

FiguurS.5: Overzicht ligging en spreiding veehouderijen plangebied (bron: gemeente Son en Breugel op basis van Web BvB)

Voorgenomen activiteit

Inleiding

De Herziening is een herziening op onderdelen van het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel.
De Herziening betreft met name de implementatie van de eisen van de provinciale Verordening ruimte Noord-Brabant aan de uitbreiding van de veehouderijen (zie kader Verordening ruimte). Daarnaast wordt in de Herziening geanticipeerd op de eisen vanuit de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000-gebieden (zie kader Veehouderij-stikstofdepositie-Natura 2000). Tot slot wordt een aantal correcties, veel op perceel niveau, doorgevoerd. Deze laatste leiden niet tot andere milieueffecten en worden niet beschouwd in dit plan-MER.
Doel van de Herziening is het behouden van inmiddels onherroepelijke planologische ruimte voor de landbouw in de gemeente Son en Breugel. De (beperkte) ontwikkelingsmogelijkheden binnen het bestaande bouwvlak voor bestaande veehouderijen worden opnieuw bestemd rekening houdend met de eisen van de Verordening ruimte (transitie naar zorgvuldige veehouderij) en de Wet natuurbescherming.
Voor alle overige aspecten uit het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel wordt in de Herziening geen nieuwe afweging gemaakt.

Kader Verordening ruimte provincie Noord-Brabant

Op 7 februari 2014 heeft de provincie Noord-Brabant een partiële herziening van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en de bijbehorende Verordening ruimte vastgesteld. De Verordening ruimte geeft invulling aan de beleidsmatig ingezette koerswijzigingen van de provincie. Met name voor de regels in het buitengebied is de Verordening ruimte aanzienlijk gewijzigd ten opzichte van eerdere Verordeningen. Belangrijkste wijziging is de implementatie en uitwerking van de beleidslijn "Transitie naar zorgvuldige veehouderij". Centraal in deze beleidslijn staat het motto "Ontwikkelruimte moet je verdienen en is niet onbegrensd". Er wordt alleen nog ontwikkelruimte aan veehouderijen geboden als daarmee een ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij in gang wordt gezet. Hieraan is een aantal voorwaardelijke bepalingen gekoppeld: o.a. voeren van dialoog met omgeving, landschappelijke kwaliteitsverbetering minimaal 10% van het bouwvlak, voldoen aan (bovenwettelijke) eisen ten aanzien van fijn stof, geur. Om te mogen uitbreiden moet een minimale score gehaald worden op de zogenaamde “Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij” (BZV). Ontwikkelruimte blijft in principe beperkt tot 1,5 ha. Onder uitzondering is uitbreiding buiten de 1,5 ha mogelijk.

Op 7 juli 2017 is de Verordening gewijzigd, o.a. om een versnelling in de transitie naar zorgvuldige veehouderij te bewerkstellingen. In Oost- en Midden-Brabant mogen veehouderijen met “hokdieren”(varkens, pluimvee e.d.) alleen uitbreiden als tegelijk binnen het zogenaamde “stalderingsgebied” verouderde leegstaande stallen worden gesloopt. De BZV is vereenvoudigd en de normscore verhoogd naar 7,25. Veehouders die een overlastsituatie opruimen en/of een BZV-score van minimaal 8.5 scoren, kunnen aanspraak maken op een groter bouwblok (2 tot 2,5 ha) dan normaal (1,5 ha). Daarnaast wil de provincie mestbewerking zoveel mogelijk concentreren op industrieterreinen, de regels voor lokale mestbewerking zijn aangepast.
De provinciale Verordening natuurbescherming is tevens aangescherpt om de ammoniakuitstoot door de veehouderij sneller en vergaand terug te dringen. De emissie-eisen voor nieuwe stallen worden stapsgewijs strenger. Veehouders met verouderde stallen moeten er versneld (2022 in plaats van 2028) voor zorgen dat deze worden gemoderniseerd.

In het bestemmingsplan worden de bepalingen van de Verordening ruimte doorvertaald in de regels. Deze vormen daarmee ook de basis voor de effectbepaling in het plan-MER.

Kader Veehouderij - stikstofdepositie – Natura 2000
Conform de Natuurbeschermingswet mogen activiteiten geen significante effecten hebben op Natura 2000-gebieden. Bestemmingsplannen die deze activiteiten vastleggen mogen niet worden vastgesteld. In en rondom het plangebied ligt geen Natura 2000-gebied, in de verdere omgeving wel. Deze gebieden zijn gevoelig voor stikstofdepositie, al in de huidige situatie liggen de achtergrondwaarden hoger dan de kritische depositiewaarden. Uitbreiding van veehouderijen leidt, zonder beperkende maatregelen, tot toename van stikstofemissie en daarmee tot toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in de omgeving en op gebieden op grotere afstand. Dit is, ook bij geringe toename, een significant negatief effect, gezien de "overspannen" situatie van de Natura 2000-gebieden ten opzichte van stikstof. Met maatregelen kan de stikstofdepositie worden verminderd, dan wel voorkomen. Maatregelen kunnen echter niet in het bestemmingsplan worden vastgelegd. Deze problematiek speelt in een groot deel van Nederland. Het Rijk heeft een landelijk dekkende oplossing in de vorm van PAS, Programma Aanpak Stikstofdepositie voorbereid. Het PAS moet er toe leiden dat EN tegemoet wordt gekomen aan de eisen van Natura 2000 EN er ontwikkelingsruimte blijft bestaan. Dit o.a. door een stelsel van generieke maatregelen om de stikstofemissie terug te dringen (o.a. door afspraken met de agrarische sector) en het treffen van maatregelen in de Natura 2000-gebieden zelf. Het PAS is sinds 1 juli 2015 in werking en is in december 2015 voor de eerste keer herzien. Echter het PAS gaat over projecten, niet over bestemmingsplannen. Gemeenten zijn al enige tijd op zoek naar een juridisch houdbare oplossing voor de bestemmingsplannen buitengebied. De momenteel meest plausibele methode is het opnemen van een voorwaardelijke bepaling aan gebruik dat uitbreiding niet mag leiden tot een toename van stikstofemissie dan wel dat er geen sprake mag zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied. De gemeente Son en Breugel hanteert deze methode ook in haar Herziening.

Ontwikkelingsmogelijkheden veehouderijen

Alleen afweging ontwikkelingsmogelijkheden veehouderijen

De Herziening voorziet niet in nieuwe of andere ontwikkelingsmogelijkheden dan de al planologisch vigerende in het Bestemmingsplan Buitengebied. De planologische vertaling van de Verordening ruimte Noord-Brabant leidt tot een aanpassing van de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen.

De Herziening neemt de planologisch vigerende ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen binnen het bestaande bouwvlak over, aangepast aan de provinciale Verordening ruimte. De omschakeling naar/ hervestiging van intensieve veehouderij wordt geschrapt, evenals de uitbreidingsmogelijkheid van het bouwvlak voor alle veehouderijbedrijven. Dit is de basis voor de effectbepaling in het MER.
Voor alle overige aspecten uit het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel wordt in de Herziening geen nieuwe afweging gemaakt. Deze worden dan ook niet beschouwd in dit plan-MER.

(Aangepaste) ontwikkelingsmogelijkheden veehouderijen

Alleen bestaande veehouderijen

Conform de vigerende bestemmingsplannen is geen nieuwvestiging van veehouderijen in het buitengebied toegestaan. De Herziening gaat daarmee alleen over ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande veehouderijen (ca. 45 bedrijven, zie figuur 3.37).

Toekenning agrarisch bouwvlak

Op basis van een inventarisatie van de huidige situatie is aan reële en volwaardige agrarische bedrijvigheid een bouwvlak toegekend. De omvang en de vorm van de bouwvlakken zijn bepaald aan de hand van het vigerende bestemmingsplan, bestaande rechten zijn gerespecteerd. In enkele gevallen hebben daarbij waar nodig kleine correcties plaatsgevonden in verband met de feitelijke planologische situatie.

Aanduiding bedrijfstype

In het vigerende bestemmingsplan buitengebied zijn diverse bedrijfstypen aangeduid. Dit wordt ook in het nieuwe bestemmingsplan gedaan, aansluitend op de nieuwe systematiek en definities vanuit de provinciale Verordening ruimte. Hierbij wordt de volgende typering aangehouden:

- Intensieve veehouderij (varkens, pluimvee);
- Overige veehouderij: niet intensieve veehouderij;
- Paardenhouderij;
- (Vollegronds)teeltbedrijf;
- Overig agrarisch bedrijf.

Behoud onderscheid intensieve veehouderijen – niet intensieve veehouderijen

De Verordening ruimte laat het onderscheid tussen intensieve en grondgebonden veehouderijen los. Dit kan leiden tot een intensivering van veehouderijen in het plangebied (hoewel dit niet de intentie is van het loslaten in de Verordening ruimte: de Verordening volgt de tendens dat het onderscheid tussen intensief en grondgebonden aan het vervagen is). De gemeente wil dit niet en blijft onderscheid maken in type veehouderijen. Dit mag binnen de kaders van de Verordening ruimte, mits aan de eisen van de Verordening ruimte ten aanzien van uitbreiding wordt voldaan. Intensieve veehouderijen kunnen op basis van de regels en aanduidingen van het bedrijfstype rechtstreeks omschakelen naar een overige veehouderij.

Voorwaarden aan uitbreiding

Bestaande veehouderijen mogen conform de vigerende planologische mogelijkheden uitbreiden tot maximaal het huidig vigerende bouwvlak indien aan onderstaande voorwaarden uit de Verordening ruimte wordt voldaan:

- Voor hokdierhouderijen geldt dat voor elke m2 die uitgebreid wordt binnen het stalderingsgebied 1,1 m2 dierenverblijf gesloopt moet worden.
  Een veehouder mag binnen ‘zijn’ stalderings gebied uitsluitend nieuwe dierenverblijven bouwen als hij binnen datzelfde gebied verouderde dierenverblijven die in gebruik zijn, sloopt. Voor iedere 10 m² nieuwe stal moet 11 m² bestaande stal gesloopt worden. Staldering geldt alleen voor “hokdieren” (varkens, pluimvee e.d.), vooralsnog niet voor melkvee, schapen en nertsen. Het “stalderingsgebied” voor Son en Breugel omvat naast Son en Breugel de gemeenten Best, Nuenen, Gerwen en Nederwetten, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Veldhoven, Waalre, Valkenswaard, Heeze-Leende en Cranendonck;
- Er dienen maatregelen te worden getroffen en in stand gehouden die invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij (Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV)).
  De Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) is opgebouwd rond diverse thema's. Om te voldoen aan het criterium 'zorgvuldig' moet een minimale score van 7,25 op de BZV worden gehaald. In de loop der tijd zal het aantal thema's worden uitgebreid en de scores worden bijgesteld
- De ontwikkeling is gelet op de zorg voor een goede leefomgeving en gelet op de volksgezondheid, inpasbaar in de omgeving.
- Er moet voldaan worden aan extra eisen ten aanzien van geur en fijn stof (gekwantificeerd in de regels van de verordening).

- Er is een zorgvuldige dialoog gevoerd, gericht op het betrekken van de belangen van de omgeving bij het initiatief.
- Er moet geborgd worden dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden.
- De dierverblijven moeten voldoen aan de emissie-eisen zoals opgenomen in de provinciale Verordening natuurbescherming.
- Uitbreiding moet voldoen aan de stikstofbepaling zoals opgenomen in de (gebruiks)regels van het bestemmingsplan.

Uitbreiding buiten het vigerende bouwvlak is binnenplans niet toegestaan, maar moet buitenplans worden afgewogen.

Omschakelingsmogelijkheden
Op gemengde bedrijven, bijvoorbeeld een veehouderij in combinatie met vollegrondsteelt, mag wel worden gebouwd ten behoeve van de niet-veehouderijtak, zonder de voorwaarden uit de Verordening Ruimte te voldoen. Deze bebouwing mag echter niet in gebruik worden genomen ten behoeve van de veehouderij, voordat voldaan wordt aan de voorwaarden.
Intensieve veehouderijen kunnen op basis van de regels en aanduidingen van het bedrijfstype rechtstreeks omschakelen naar een overige veehouderij. Omschakeling van een niet veehouderij of niet intensieve veehouderij naar een intensieve veehouderij is niet mogelijk op basis van het bestemmingsplan.

Extra beperkingen / voorwaarden binnen gebied "Beperkingen Veehouderij"
Met name het zuidoostelijk deel van het plangebied is in de Verordening ruimte 2014 aangeduid als "Beperkingen Veehouderij" (figuur 2.8). Het betreft natuurgebieden en gebieden om de kernen. Binnen deze aanduiding gelden extra beperkingen en voorwaarden ten aanzien van grondgebondenheid aan uitbreiding. Dit betekent dat binnen de aanduiding "beperking veehouderij" intensieve veehouderijen niet uit kunnen breiden.

Stikstofvoorwaarde
Om op voorhand te borgen dat er geen significant negatieve effecten optreden op Natura 2000-gebieden is in de Herziening een stikstofvoorwaarde opgenomen. Dit betekent dat er in dit plan-MER eerst is onderzocht of er effecten optreden en zo ja, hoe hier mee omgegaan (moet) wordt(en).
Uitbreiding van bebouwing en/of gebruik ten behoeve van veehouderij is alleen toegestaan mits het op bedrijfsniveau niet leidt tot toename van stikstofdepositie. Voor uitbreiding met toename van stikstofdepositie kan wel buitenplans medewerking worden verleend (mits voldaan wordt aan de voorwaarden van de Verordening ruimte en voldaan wordt aan de vereisten uit de Natuurbeschermingswet en er ruimte is in het PAS). Bestaande rechten zoals vastgelegd in een onherroepelijke Nbw- of Wnb vergunning danwel omgevingsvergunning (zogenaamde 'aanhakers') of melding worden gerespecteerd.

Gebiedsbescherming

Bij uitbreiding moet voldaan worden aan de planologische voorwaarden die gelden aspecten met een gebiedsbescherming en zoals gesteld in de Verordening ruimte 2014 en opgenomen in het vigerende bestemmingsplan Son en Breugel. Deze voorwaarden beschermen waarden op het gebied van:

- Landschap (reliëf, openheid e.d.);
- Cultuurhistorie (rijks-/gemeentemonumenten, provinciaal aangeduide cultuurhistorisch waardevolle vlakken);
- Archeologie;
- Natuur (o.a. bescherming NNB);
- Water (o.a. bescherming van waterwingebied, waterbergingsgebied, gebied reservering waterging, beschermde gebieden waterhuishouding).

De voorwaarden borgen dat ontwikkelingen geen wezenlijk/ongewenste negatieve effecten hebben op bovengenoemde waarden. Deze planologische gebiedsbescherming is meegewogen in de effectenbepaling en –beoordeling in dit plan-MER.

Voorgenomen activiteit, alternatieven en scenario's

Conform de Wet milieubeheer dient in het plan-MER een motivatie te worden gegeven hoe met alternatieven is omgegaan.

In het MER worden twee situaties beschreven en onderzocht:

- Feitelijke situatie = huidige situatie (Hoofdstuk 3);
- Maximale plansituatie = de (theoretisch) maximale ontwikkelingen die in de Herziening planologisch-juridisch mogelijk worden gemaakt (dit Hoofdstuk 4).

Wet-, regelgeving, uitspraken van de Commissie m.e.r. en Raad van State vereisen de beschouwing van de effecten van de maximale plansituatie ten opzichte van de feitelijke situatie. Ook al is dit naar verwachting geen realistisch scenario: de gemeente verwacht gezien de ontwikkelingen in de agrarische sector en de bekende initiatieven niet dat de maximale uitbreidingsmogelijkheden benut zullen worden.

Er is geen realistisch scenario onderzocht. De gemeente ziet hiervoor geen meerwaarde, daar keuzes in het bestemmingsplan op basis van het maximale scenario moeten worden gemaakt. Keuzes op basis van een realistisch scenario worden niet geaccepteerd door de Raad van State.

Er worden in dit plan-MER geen locatie- en/of inrichtingsalternatieven onderzocht. Voor de uitbreiding van bestaande veehouderijen bestaat over het algemeen geen locatiealternatief: het betreft "reguliere" uitbreidingsmogelijkheden van bestaande bedrijven, conform de planologische ruimte uit vigerende bestemmingsplannen.

Effecten

Beoordelingskader en – methodiek

Dit plan- MER beschrijft en beoordeelt de milieueffecten van de ontwikkelingen in de Herziening (zoals beschreven in hoofdstuk 4) ten opzichte van de referentiesituatie (zoals beschreven in hoofdstuk 3). Voor effecten op Natura 2000-gebied wordt, conform regelgeving getoetst aan de huidige situatie.
De effectbepaling richt zich op de effecten van de overgenomen vigerende uitbreidings-mogelijkheden binnen het bestaande bouwvlak van bestaande veehouderijen.
Hierbij is uitgegaan van de planologisch maximale ontwikkeling.
Vooraf wordt opgemerkt dat het niet waarschijnlijk is dat de planologische maximale uitbreiding van bestaande veehouderijen ook daadwerkelijk zal en kan plaatsvinden (gezien de benutting van ontwikkelingsmogelijkheden in het verleden en de beperkingen die vanuit sectorale wet- en regelgeving worden gelegd).
In de beoordeling in het plan-MER is gefocust op die locaties en aspecten, waarvan verwacht wordt dat de voorgenomen ontwikkeling effecten heeft op de omgeving en die van belang zijn voor de besluitvorming in het kader van de Herziening.
Het detailniveau en de onderzoeksmethodiek is afgestemd op de verwachte aard en omvang van de effecten van de ontwikkeling. Daarnaast is nagegaan of er sprake is van mogelijke cumulatie van effecten. Ook is nagegaan in hoeverre mitigerende maatregelen mogelijk zijn om negatieve effecten te verminderen. In de effectbepaling ligt de focus op de volgende hoofdthema's:

- Natuur: Natura2000-gebieden, Wav-gebieden, Natuurnetwerk Brabant (NNB) en beschermde plant- en diersoorten;
- Landschap en cultuurhistorie (inclusief archeologie): landschappelijke en cultuurhistorische karakteristieken en waarden in het buitengebied;
- Leefbaarheid en gezondheid: met name de effecten van geur en fijn stof, de mogelijke invloed op de gezondheid van omwonenden en hinderaspecten als verkeer, geluid, luchtkwaliteit, lichthinder en externe veiligheid.

In aanvulling op de hierboven genoemde hoofdthema's wordt ook aandacht besteed aan de aspecten bodem en water. In tabel 5.1 is het beoordelingskader van de relevante hoofdthema's en bijbehorende milieuaspecten weergegeven. Geur, fijn stof en endotoxinen zijn berekend. De andere thema’s worden kwalitatief beschreven.

Scope plan-MER: onderzoek op gebiedsniveau, niet op inrichtingsniveau
In de plan-m.e.r.-procedure wordt het gehele plangebied en de effecten van ontwikkelingen binnen de Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel beschouwd. De focus ligt echter op die gebieden, waar ontwikkelingen mogelijk zijn, alleen op de ontwikkelingen die in de Herziening (opnieuw) mogelijk worden gemaakt: de uitbreiding van de bestaande veehouderijen en alleen op die aspecten waarop een (wezenlijk) effect verwacht wordt. Het effectenonderzoek wordt gedaan op het niveau van het buitengebied als geheel. Er wordt daarom een zeker abstractieniveau gekozen. De effecten-beschouwing geeft daarmee geen gedetailleerde analyse op inrichtings-/perceelsniveau. Dit gebeurt in vervolgprocedures voor individuele ontwikkelingen.

Effecten samengevat

Tabel S.2 geeft een samenvattend overzicht van de beoordeling van de effecten van de ontwikkelingen binnen Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel 2018 op de diverse aspecten conform het beoordelingskader beschreven in paragraaf 5.1 en de effectbeschrijvingen in de rest van hoofdstuk 5. De beoordeling is weergegeven in plussen en minnen (++ zeer positief effect, + positief effect, 0 positief noch negatief effect, 0/- neutraal tot enigszins negatief effect, - negatief effect, - - zeer negatief effect) ten opzichte van de referentiesituatie. Tevens is aangegeven of er sprake kan zijn van cumulatie van effecten (wordt het effect op een locatie groter door het uitstralingseffect van elders) en/of vermindering van effecten (mitigatie) mogelijk is. In het vervolg van dit hoofdstuk worden de effecten en de beoordeling ervan kort samengevat.

Tabel S.2: Samenvattend overzicht beoordelingen

Thema	**Aspect**		**Beoordeling effect**	**Cumulatie effect**	**Mitigatie mogelijk?**
Land schap	Landschappelijke structuur/elementen		0/-	nee	ja
	Ruimtelijk visuele kwaliteit		-	ja	ja
	Aardkundige waarden		0	nee	n.v.t
Cultuur historie	Beschermde waarden		0	nee	n.v.t.
	Niet beschermde waarden		0/-	ja	ja
Archeo logie	Archeologische monumenten		0	nee	ja.
	Overige archeologische waarden		0/-	nee	ja
Bodem	Bodemopbouw/waarden		0	nee	n.v.t
	Bodemkwaliteit		0	nee	n.v.t.
Water	Oppervlakte water	verharding	0/-	ja	ja
		waterberging	0	nee	n.v.t
	Grondwater	waterwinning	0	nee	n.v.t.
		attentiegebied EHS	0	nee	n.v.t
	Waterkwaliteit		0/-	ja	ja
Natuur	Beschermde gebieden: N2000		--/ 0 (1)	nee	n.v.t.
	Beschermde gebieden: NNB		0/-	ja	ja
	Beschermde gebieden: Wav		-	nee	n.v.t.
	Beschermde soorten		0/-	ja	ja
Verkeer	Verkeersintensiteiten		0/-	Ja	nee
	Verkeersveiligheid		0/-	nee	nee
Geluid	Geluidhinder / gehinderden		0/-	ja	ja
Lucht	Uitstoot luchtverontreinigende stoffen		0/-	ja	nee
Geur	Geurhinder / gehinderden		--	ja	ja
Licht	Lichthinder / gehinderden		0/-	nee	ja
Veiligheid	Plaatsgebonden risico en groeps risico		0	nee	nee
Gezondh.	Leefklimaat		0/-	ja	ja

++ zeer positief, + positief, 0 positief noch negatief, 0/ neutraal tot enigszins negatief, - negatief, - - zeer negatief (1) Zeer negatief zonder maatregelen, neutraal met maatregelen

Algemeen

Zoals al in de inleiding gesteld is de Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel 2018 grotendeels planologisch conserverend. Het maakt de uitbreiding van de bestaande veehouderijen mogelijk, conform de mogelijkheden binnen het vigerende bestemmingsplan, de Verordening ruimte en de Wet Natuurbescherming.
Deze ontwikkelingen hebben effecten op het buitengebied. De effecten moeten echter wel in perspectief beschouwd worden: de ontwikkelingen zijn niet grootschalig, niet nieuw, sluiten aan op al bestaande ruimtelijke en functionele structuren en vinden niet plaats in “nog maagdelijk” gebied, maar in van oudsher primair agrarisch gebied.
Daarnaast zijn een aantal belangrijke waarden (natuur, landschap, cultuurhistorie, archeologie, water) planologisch beschermd in het bestemmingsplan. Uitbreiding van veehouderijen ten koste van deze waarden is niet mogelijk of moet vooraf worden getoetst en afgewogen (beschermingsregime). Ook is in een deel van het buitengebied, met de provinciale aanduiding “beperkingen veehouderij” uitbreiding van niet grondgebonden bedrijven niet toegestaan. Ook hiermee worden negatieve effecten voorkomen, dan wel beperkt.
Conform m.e.r.-methodiek is in dit MER het effect onderzocht van de maximaal mogelijke ontwikkeling binnen de Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel 2018. Het is echter hoogst onwaarschijnlijk dat deze ontwikkelingsruimte ook daadwerkelijk zal worden benut, niet op alle locaties en niet in de volle planologische omvang.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

De ontwikkelingen in de Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel 2018 hebben wisselende effecten op het landschap. Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden in:
A. de landschappelijke hoofdstructuur en
B. de ruimtelijk visuele kwaliteit van het landschap.

Ad A. Qua landschappelijke hoofdstructuur tasten uitbreidingen van bestaande veehouderijen niet de kwaliteiten van de landschapsstructuur of van de landschapstypologie aan.
In het buitengebied is sprake van een primair agrarisch landschap. Uitbreiding van bestaande veehouderijen is een ontwikkeling die in principe in het een dergelijk functioneel agrarisch landschap past: er is al sprake van agrarische bedrijvigheid in het gebied. De Herziening laat geen (nieuwe) gebiedsvreemde ontwikkelingen in het gebied toe. Ook gaat de Herziening niet ten koste van landschappelijke hoofdstructuren. Het gaat slechts om uitbreidingen van reeds bestaande agrarische bedrijven. Daarbij liggen de uit te breiden agrarische bedrijven op historisch agrarisch gebruikte gronden en sluiten aan op bestaande woon/boerderijlinten. Uitbreiding van de bedrijven leidt niet tot aantasting van aardkundige waarden.

Ad B. Qua ruimtelijk visuele landschapskwaliteiten kunnen eventuele uitbreidingen van de bestaande agrarische bedrijven alleen lokaal nadelig uitpakken. Lokaal betreft de openheid van de beekdalen, de lintstructuren met doorzichten inclusief de doorzichten zelf. Dit betekent dat bij uitbreiding van bestaande veehouderijen op deze locaties maatvoering en inpassing wel afgestemd dienen te worden op de omliggende visueel ruimtelijke landschappelijke waarden.

Lokaal kan uitbreiding van veehouderijen ten koste gaan van landschappelijke elementen en waarden. Tegenover het verlies van landschappelijke elementen staat de realisatie van nieuwe landschapselementen conform de landschapsinvesteringsregeling.

Cultuurhistorisch leiden de ontwikkelingen niet tot verlies van waarden, anders dan de hierboven al beschreven cultuurhistorisch landschappelijke waarden.

De ontwikkelingen leiden naar verwachting niet tot aantasting van archeologische monumenten. Of (nog) niet-bekende archeologische waarden verloren gaan is nog niet bekend. Nader onderzoek bij vergunningverlening zal dit moeten uitwijzen. De archeologische waarde is planologisch beschermd met een dubbelbestemming.

Van cumulatieve effecten is niet of nauwelijks sprake. Mochten de veehouderij maximaal uitbreiden, heeft dit wel een gezamenlijk extra negatief effect op de landschappelijke waarde van het buitengebied.

Bodem en water

Het effect van de ontwikkelingen op bodemaspecten is gering. Uitbreiding van bestaande veehouderijen kan leiden tot extra verzuring van de bodem. Echter wet- en regelgeving borgt dat dit middels technieken tot een minimum beperkt blijft. Er is geen sprake van cumulatie van effecten, mitigatie is niet nodig, behalve op het aspect bodemkwaliteit bij uitbreiding van agrarische bedrijven.

De ontwikkelingen hebben meer effect op wateraspecten dan op bodemaspecten. Uitbreiding van bestaande veehouderijen leidt tot toename van verharding en daarmee afname van infiltratie-mogelijkheden. Hiervoor moet conform het waterbeleid retentie worden gerealiseerd. Er liggen bedrijven in reserveringsgebied waterberging en beschermde gebieden waterhuishouding. Verharding kan leiden tot een negatief effect. Echter het beschermingsregime in het bestemmingsplan borgt dat er geen negatief effect optreedt.
Mitigerende maatregelen zijn vooral de aanleg van retentie en het nemen van maatregelen ter voorkoming van verzuring van het grondwater als gevolg van de uitbreiding van de veehouderijen.

Natuur

De ontwikkelingen in de Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel 2018 hebben wisselende effecten op natuurwaarden in en rond het plangebied. In het kader van deze MER zijn de effecten op flora en fauna, Natura 2000-gebieden, Wav-gebieden en (overige), Natuur Netwerk Brabant (NNB, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) onderzocht.

Natura 2000

Uitbreiding van bestaande veehouderijen in het buitengebied, conform de mogelijkheden in de Herziening leidt, zonder beperkende maatregelen, tot een toename van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Omdat in de huidige situatie al sprake is van een overspannen situatie (hogere stikstofconcentraties dan de kritische depositiewaarde) is elke toename significant. Er kan niet uitgesloten worden dat de natuurlijke kenmerken worden aangetast.
Het bestemmingsplan is daarmee, zonder planologische en/of andere mitigerende maatregelen, in strijd met de Natuurbeschermingswet en onuitvoerbaar. Overige effecten (buiten stikstofdepositie) zijn uit te sluiten.

Oplossing: voorwaarden aan uitbreiding
De gemeente Son en Breugel heeft daarom besloten om, in lijn met de bestemmingsplannen buitengebied elders, uitbreiding van agrarische bedrijven met uitstoot met stikstof niet zondermeer planologisch toe te staan, maar alleen als dit niet leidt tot een toename van stikstofdepositie. Met de voorwaardelijke bepaling wordt geborgd dat uitbreiding van veehouderijen niet leidt tot toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

Uitvoerbaarheid stikstof-maatregelen
In het bestemmingsplan zal gemotiveerd moeten worden dat ontwikkeling zonder toename van stikstofuitstoot ook in de praktijk mogelijk (uitvoerbaar) is. In essentie komt deze vraag er op neer of bij de bestaande bedrijven nog ruimte bestaat om de huidige uitstoot terug te dringen. De zo “verdiende stikstofruimte' is dan beschikbaar voor uitbreiding.
Hier bestaan mogelijkheden voor: veel bestaande bedrijven hebben nog “oude” stalsystemen met een relatief hoge stikstofuitstoot. Door bij een uitbreiding niet alleen de nieuwe stal, maar ook de bestaande stal (-len) te voorzien van schonere stalsystemen kan bewerkstelligd worden dat er op bedrijfsniveau per saldo geen toename van stikstofuitstoot is.

PAS
De programmatische aanpak stikstof (PAS) biedt individuele veehouders mogelijkheden om ook bij toename van stikstofdepositie uit te breiden. Bij een toename kleiner dan 0,05 mol/ha/jr. is geen melding/vergunning vereist. Bij een toename beneden de 1 mol/ha/jr. volstaat een melding en is geen vergunning vereist. Dit zolang er nog “ontwikkelruimte” is voor projecten beneden de 1 mol toename. Voor grotere toenames kan ontwikkelruimte worden aangevraagd tegelijk bij de vergunningsaanvraag. Dit tot een maximum van 3 mol/ha/jr. en zolang er ontwikkelruimte beschikbaar is.
In het kader van een plan, zoals het bestemmingsplan, kan geen gebruik worden gemaakt van het PAS en de ontwikkelruimte die er gereserveerd is. Dit kan alleen op projectniveau. Maar het PAS draagt wel bij aan motivatie van de uitvoerbaarheid, omdat het laat zien dat individuele veehouders zelfs bij toename van stikstof, onder voorwaarden, kunnen uitbreiden.

Natuur: Wav-gebieden
De beschrijving en beoordeling van de effecten op de zeer kwetsbare gebieden in de NNB (Wav-gebieden) volgt die van Natura2000, zoals beschreven in de vorige paragraaf.
Zonder beperkingen en/of voorwaarden leidt uitbreiding van veehouderijen tot een toename van stikstofemissie en daarmee tot een negatief effect op Wav-gebieden.
De stikstofregeling in het bestemmingsplan beperkt echter niet alleen het stikstofeffect op Natura 2000-gebieden, maar tevens het stikstofeffect op Wav-gebieden.
Een stikstofregeling uitgaande van “geen toename van stikstofdepositie” kan leiden tot een toename van stikstof op Wav-gebieden als deze dichterbijgelegen zijn dan Natura 2000-gebieden. De toename wordt echter beperkt geacht: grote toenames van stikstof zijn niet mogelijk gezien de nabije ligging van Natura 2000-gebieden.

Natuur: Overige NNB
Het NNB en de Groenblauwe mantel zijn gezien de verweving van natuur en landbouw overal in het buitengebied een aandachtspunt. Uitbreiding van de bestaande veehouderijen kan, zonder maatregelen en bescherming, leiden tot een negatief effect. De aanwezigheid van het NNB en de Groenblauwe mantel hoeft echter geen belemmering te zijn voor de uitbreidingsmogelijkheden mits hier nadrukkelijk rekening gehouden wordt met de natuurwaarden. Mitigerende

maatregelen kunnen genomen worden om optredende nadelige effecten zoals geluid en licht te beperken.
De (ontwikkelings)mogelijkheden in de Herziening leiden (mede door de gestelde voorwaarden) niet tot ruimtebeslag in het NNB (inclusief EVZ) en de Groenblauwe mantel. De externe werking van uitbreiding van bedrijven op het NNB en de Groenblauwe mantel is naar verwachting beperkt. Echter negatieve effecten zijn op voorhand niet zijn uit te sluiten (met name als gevolg van verstoring door licht en mogelijk geluid) in relatie tot de omvang en de natuurwaarden van de natuurgebieden in en om het plangebied en het grote aantal bedrijven, ook op korte afstand van de natuurwaarden Dit staat de vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg. Bij uitwerking van individuele uitbreidingsmogelijkheden bestaan voldoende mitigerende maatregelen (afscherming, specifieke verlichtingsmethoden) om het effect lokaal te mitigeren.

Natuur: Overige natuurwaarden

In het buitengebied zijn kwetsbare soorten aanwezig die mogelijk negatieve effecten kunnen ondervinden van uitbreiding van veehouderijen die mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan. Gezien de verspreiding van de activiteiten en de kwetsbare soorten in het buitengebied kunnen middels tijdig getroffen maatregelen negatieve effecten voorkomen worden en kan de gunstige staat van instandhouding worden gewaarborgd. Een voorbeeld van een mitigerende maatregel is een zorgvuldige planning en uitvoering van de werkzaamheden. Ook kan een kwaliteitsimpuls aan het leefgebied bijdragen aan een robuustere leefomgeving zodat het aantal uitwijkmogelijkheden voor verblijfplaatsen of alternatieve foerageergebieden en vliegroutes toeneemt. Ook kan er vervangende nestgelegenheid/verblijfplaatsen worden aangeboden. De Wet natuurbescherming staat de uitvoering van het bestemmingsplan ten aanzien van de agrarische bedrijven niet in de weg.

Verkeer en hinder

Het effect van de ontwikkelingen de Herziening op verkeer en de meeste hinderaspecten (geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid, lichthinder)is gering. Uitbreiding van bestaande veehouderijen leidt tot enige toename van verkeer en hinder op omwonenden.
De toename van verkeer is relatief beperkt, de toename in geluidbelasting en luchtverontreinigende stoffen nauwelijks waarneembaar. Dit neemt niet weg dat omwonenden deze ontwikkelingen mogelijk als hinderlijk kunnen ervaren. Dat geldt ook voor eventuele lichtuitstoot vanuit (open) stallen. Aandachtspunt is de veiligheid op de wegen in het buitengebied. De verkeersintensiteiten zijn laag, de toename door de ontwikkelingen is gering. Ten aanzien van cumulatie kan gesteld worden dat het totale geluidklimaat in het buitengebied met name bepaald blijft worden door de snelwegen en de lokale wegen. De bijdrage van agrarische ontwikkelingen hieraan is gering. Naar verwachting blijft ook het totaal effect gering en (ver) beneden normen. Ten aanzien van externe veiligheid spelen geen aandachtspunten in en rond het buitengebied. Mitigerende maatregelen zijn mogelijk, met name ter vermindering / voorkoming van lichthinder vanuit open stallen en vermindering van uitstoot luchtverontreinigende stoffen en geur bij agrarische bedrijven.

De uitbreiding van bestaande veehouderijen kan leiden tot een toename van geuruitstoot, met name in de aangrenzende woonwijken Sonniuspark en Gentiaan. Dit voor het worst-case scenario uitgaande van de (theoretische) planologische maximale ontwikkeling. In de praktijk zal de uitbreiding van veehouderijen en daarmee de geuruitstoot veel beperkter zijn. Bovendien borgen provinciaal en gemeentelijk beleid (respectievelijk Verordening ruimte en gemeentelijke geurverordening) op individueel vergunningenniveau dat normen niet worden overschreden.

Gezondheid

De ontwikkelingsmogelijkheden in de Herziening kunnen negatieve effecten hebben op gezondheidsaspecten voor omwonenden. De Herziening maakt geen grote nieuwe ontwikkelingen met gezondheidsrisico's mogelijk.

Wel biedt het uitbreidingsmogelijkheden aan bestaande veehouderijen. Negatieve effecten op gezondheid zijn hiermee niet uit te sluiten, zeker gezien de nabijheid van woonwijken als Sonniuspark en Gentiaan. Uitbreiding van veehouderijen leidt tot extra hinder in het buitengebied: verdere aantasting van het landschap, toename verkeer, toename geluid, toename geur, toename luchtverontreiniging.

Echter de Herziening voorziet in maatregelen die de negatieve effecten van uitbreiding van veehouderijen op gezondheid beperken (nog los van mogelijke toekomstige maatregelen volgend uit het VGO onderzoek):

- De uitbreiding van veehouderijen is beperkt tot de (resterende) vigerende planologische ruimte binnen het bouwvlak
- De uitbreiding van veehouderijen is gebonden aan voorwaarden uit de Verordening ruimte, die (mede) gericht zijn op het voorkomen van een negatief effect op gezondheid (o.a. bovenwettelijke normen voor geur en fijnstof);
- De stikstofmaatregel ten behoeve van Natura 2000 leidt tot beperking van de uitstoot van ammoniak (belangrijkste bron van stikstof) en heeft daarmee een gunstig effect op het negatieve effect van ammoniak op de longfunctie.

Daarnaast gelden waarborgen uit sectorale wetgeving (geur, geluid, luchtkwaliteit).

Leemten in kennis en evaluatie

In de optiek van de gemeente is er voldoende informatie verzameld ten ondersteuning van de besluitvorming in deze fase van de planvorming. Uiteraard kunnen aspecten meer gedetailleerd worden onderzocht. Maar dit leidt volgens de gemeente niet tot andere argumenten voor de besluitvorming. In de optiek van de gemeente zijn er geen essentiële leemtes in kennis gevonden die van belang zijn voor de plan- en besluitvorming rond het bestemmingsplan. Dit betekent echter niet dat er geen aanbevelingen bestaan voor de vervolgprocedure(s).
Aanbevelingen voor de vervolgprocedure(s) onder andere :

- Landschappelijke inpassing van uitbreiding van agrarische bedrijven, glastuinbouw, recreatieve voorzieningen en TOV/TOK.
- Monitoring natuurwaarden voorafgaand aan vergunningverlening en realisatie uitbreiding van agrarische bedrijven.
- Monitoring onderzoeken en beleidsvorming rond gezondheid en veehouderijen.

Invulling van de maatregelen wordt overigens grotendeels geborgd in eisen vanuit wet- en regelgeving voor de vervolgprocedures.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en context

De gemeente Son en Breugel is voornemens om het bestemmingsplan Buitengebied te herzien: “Buitengebied; Herziening 2018” (in het vervolg Herziening genoemd). Belangrijkste aanleiding en onderwerp van de Herziening is de vertaling van de Verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant (zie kader).

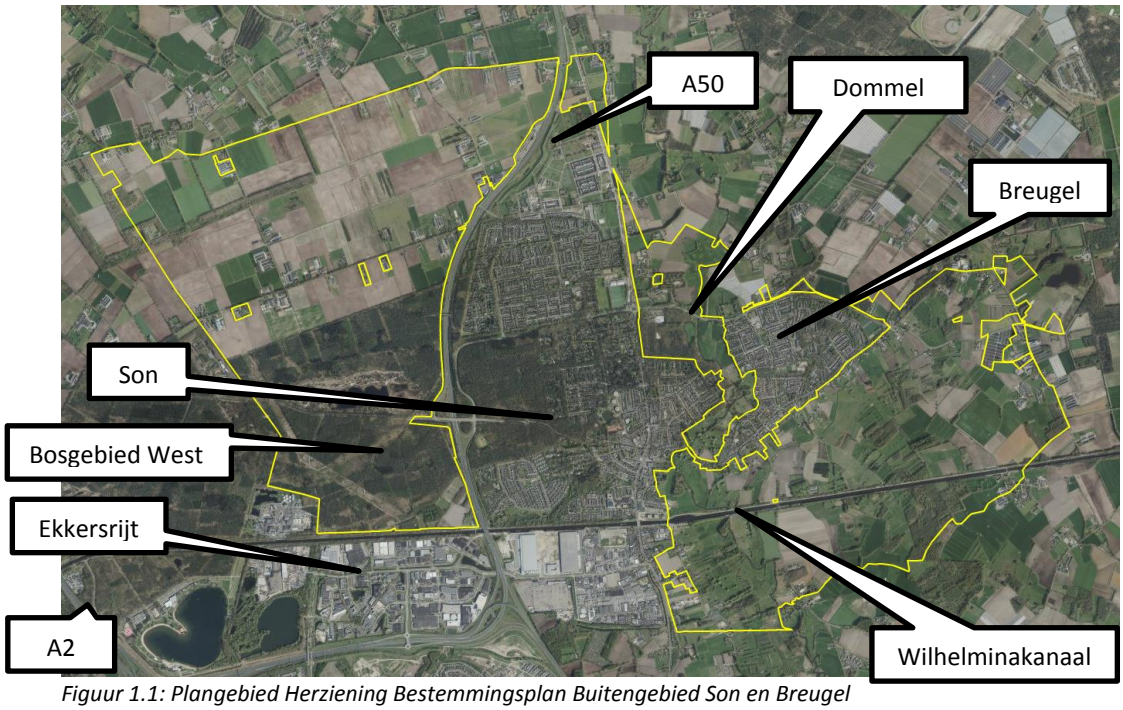
Kader Verordening ruimte provincie Noord-Brabant
Op 7 februari 2014 heeft de provincie Noord-Brabant een partiële herziening van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en de bijbehorende Verordening ruimte vastgesteld. De Verordening ruimte geeft invulling aan de beleidsmatig ingezette koerswijzigingen van de provincie. Met name voor de regels in het buitengebied is de Verordening ruimte aanzienlijk gewijzigd ten opzichte van eerdere Verordeningen. Belangrijkste wijziging is de implementatie en uitwerking van de beleidslijn "Transitie naar zorgvuldige veehouderij". Centraal in deze beleidslijn staat het motto "Ontwikkelruimte moet je verdienen en is niet onbegrensd". Er wordt alleen nog ontwikkelruimte aan veehouderijen geboden als daarmee een ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij in gang wordt gezet. Hieraan is een aantal voorwaardelijke bepalingen gekoppeld: o.a. voeren van dialoog met omgeving, landschappelijke kwaliteitsverbetering minimaal 10% van het bouwvlak, voldoen aan (bovenwettelijke) eisen ten aanzien van fijn stof, geur. Om te mogen uitbreiden moet een minimale score van 7 gehaald worden op de zogenaamde “Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij” (BZV). Ontwikkelruimte blijft in principe beperkt tot 1,5 ha. Onder uitzondering is uitbreiding buiten de 1,5 ha mogelijk.

Op 7 juli 2017 is de Verordening gewijzigd, o.a. om een versnelling in de transitie naar zorgvuldige veehouderij te bewerkstellingen. In Oost- en Midden-Brabant mogen veehouderijen met “hokdieren”(varkens, pluimvee e.d.) alleen uitbreiden als tegelijk binnen het zogenaamde “stalderingsgebied” verouderde leegstaande stallen worden gesloopt. De BZV is vereenvoudigd en de normscore verhoogd naar 7,25. Veehouders die een overlastsituatie opruimen en/of een BZV-score van minimaal 8.5 scoren, kunnen aanspraak maken op een groter bouwblok (2 tot 2,5 ha) dan normaal (1,5 ha). Daarnaast wil de provincie mestbewerking zoveel mogelijk concentreren op industrieterreinen, de regels voor lokale mestbewerking zijn aangepast.
De provinciale Verordening natuurbescherming is tevens aangescherpt om de ammoniakuitstoot door de veehouderij sneller en vergaand terug te dringen. De emissie-eisen voor nieuwe stallen worden stapsgewijs strenger. Veehouders met verouderde stallen moeten er versneld (2022 in plaats van 2028) voor zorgen dat deze worden gemoderniseerd.

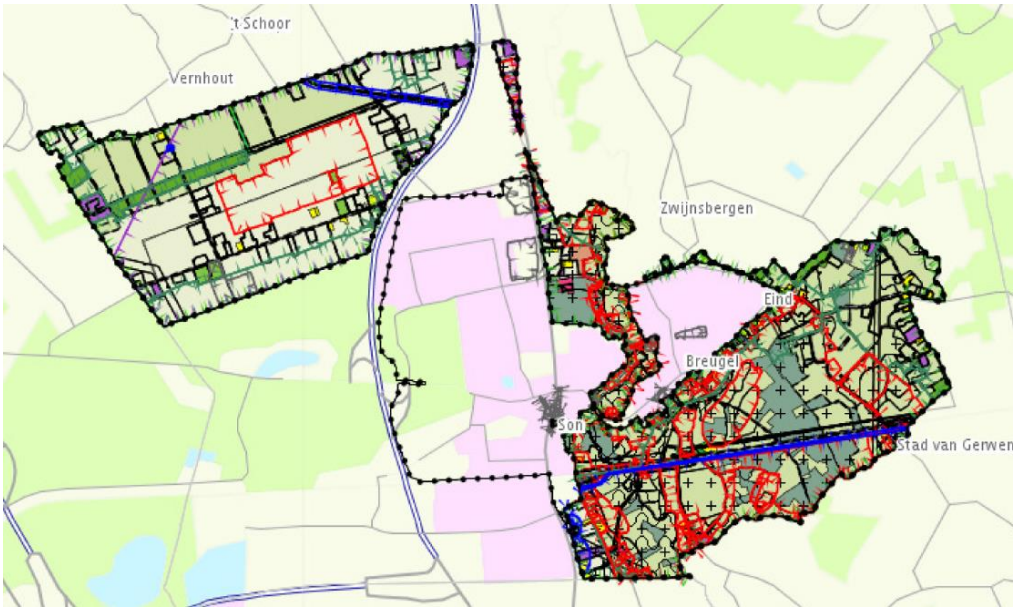
In het bestemmingsplan worden de bepalingen van de Verordening ruimte doorvertaald in de regels. Deze vormen daarmee ook de basis voor de effectbepaling in het plan-MER.

Het plangebied voor de Herziening omvat een groot deel van het buitengebied van de gemeente (zie figuur 1.1), en bestaat grofweg uit twee delen gescheiden door de A50:

- Een noordwestelijk deel, ten westen van de A50 en ten noorden van Bosgebied West;
- Een zuidoostelijk deel, ten oosten van de A50, ten oosten van de kern Son en ten zuiden van de kern Breugel;
- Bosgebied West

Figuur 1.1: Plangebied Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel

Figuur 1.2: Vigerend Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel 2013

Delen van de gemeente die geen onderdeel uitmaken van het plangebied zijn:

- De kernen Son en Breugel;
- De A50;
- Bedrijventerrein Ekkersrijt;
- Bedrijf Rendac.

Bosgebied West maakt wel onderdeel uit van de herziening van het bestemmingsplan, maar bevat geen ontwikkelingen die van belang zijn voor dit milieueffectrapport.

Het vigerende bestemmingsplan Buitengebied (zie figuur 1.2) is in 7 februari 2013 vastgesteld en op 13 juni 2013 onherroepelijk geworden.

Belangrijk aandachtspunt is een bestemmingsplanregeling die én ruimte geeft voor agrarische ontwikkeling én past binnen het wettelijk kader van de Natuurbeschermingswet (zie onderstaand kader).

Kader Veehouderij - stikstofdepositie – Natura 2000

Conform de Natuurbeschermingswet mogen activiteiten geen significante effecten hebben op Natura 2000-gebieden. Bestemmingsplannen die deze activiteiten vastleggen mogen niet worden vastgesteld. In en rondom het plangebied ligt geen Natura 2000-gebied, in de verdere omgeving wel. Deze gebieden zijn gevoelig voor stikstofdepositie, al in de huidige situatie liggen de achtergrondwaarden hoger dan de kritische depositiewaarden. Uitbreiding van veehouderijen leidt, zonder beperkende maatregelen, tot toename van stikstofemissie en daarmee tot toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in de omgeving en op gebieden op grotere afstand. Dit is, ook bij geringe toename, een significant negatief effect, gezien de "overspannen" situatie van de Natura 2000-gebieden ten opzichte van stikstof. Met maatregelen kan de stikstofdepositie worden verminderd, dan wel voorkomen. Maatregelen kunnen echter niet in het bestemmingsplan worden vastgelegd. Deze problematiek speelt in een groot deel van Nederland. Het Rijk heeft een landelijk dekkende oplossing in de vorm van PAS, Programma Aanpak Stikstof voorbereid. Het PAS moet er toe leiden dat EN tegemoet wordt gekomen aan de eisen van Natura 2000 EN er ontwikkelingsruimte blijft bestaan. Dit o.a. door een stelsel van generieke maatregelen om de stikstofemissie terug te dringen (o.a. door afspraken met de agrarische sector) en het treffen van maatregelen in de Natura 2000-gebieden zelf. Het PAS is sinds 1 juli 2015 in werking en inmiddels een aantal keer herzien. Echter het PAS gaat over projecten, niet over bestemmingsplannen. Gemeenten zijn al enige tijd op zoek naar een juridisch houdbare oplossing voor de bestemmingsplannen buitengebied. De momenteel meest plausibele methode is het opnemen van een voorwaardelijke bepaling aan gebruik dat uitbreiding niet mag leiden tot een toename van stikstofemissie dan wel dat er geen sprake mag zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied. De gemeente Son en Breugel hanteert deze methode ook in haar Herziening.

Bestemmingsplan Buitengebied en gezondheid

Naast de uitvoerbaarheid in het kader van de Wet natuurbescherming is gezondheid een actueel en relatief nieuw thema in bestemmingsplannen buitengebied. In het bestemmingsplan wordt daarom aandacht besteed aan het aspect gezondheid.

1.2 Plan-m.e.r.-procedure

1.2.1 *Waarom een m.e.r.-procedure?*

In Nederland is het verplicht voor ontwikkelingen met mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen een zogenaamde m.e.r.-procedure te doorlopen en een plan-MER op te stellen.

De procedure van een milieueffectrapportage (m.e.r.) is bedoeld om het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming in te brengen. Een m.e.r. is gekoppeld aan een plan of besluit, bijvoorbeeld een structuurvisie, een bestemmingsplan of een vergunning. Of, en zo ja welke verplichtingen gelden ten aanzien van een m.e.r. is vastgelegd in de Wet Milieubeheer en het Besluit m.e.r. Vanuit twee sporen kan sprake zijn van verplichtingen ten aanzien van een m.e.r.:

- De voorgenomen activiteit komt voor in het Besluit m.e.r.;
- Voor de voorgenomen activiteit moet een passende beoordeling worden opgesteld, omdat niet op voorhand kan worden uitgesloten dat er significant negatieve effecten zijn op Natura2000-gebieden.

M.e.r.-verplichting vanuit Besluit m.e.r.
In de Wet Milieubeheer en in het Besluit m.e.r. wordt een onderscheid gemaakt in activiteiten die m.e.r.-plichtig zijn (de zogenaamde bijlage C- activiteiten) en activiteiten die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn (de zogenaamde bijlage D-activiteiten).
De m.e.r.-procedure is van toepassing bij (C-) activiteiten waarvan reeds vast staat dat er mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen optreden. Naast het direct uit moeten voeren van een m.e.r. zijn in het Besluit m.e.r. ook (D-) activiteiten met bijbehorende drempelwaarden aangegeven, waarvoor door bevoegd gezag moet worden beoordeeld of sprake is van mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen. Voor deze activiteiten dient een m.e.r.-beoordeling uitgevoerd te worden.
Tevens wordt onderscheid gemaakt tussen project-m.e.r. en plan-m.e.r. Een project-m.e.r. is een milieubeoordeling gekoppeld aan concrete besluiten. Een plan-m.e.r. is een milieubeoordeling gekoppeld aan plannen die concretere vervolgtrajecten mogelijk maken die m.e.r.(beoordelings)plichtig zijn en daarmee dus kaderstellend zijn.

M.e.r.-verplichting vanuit Natura 2000
Wanneer niet op voorhand kan worden uitgesloten dat een voorgenomen activiteit significant negatieve effecten heeft op Natura 2000-gebied, volgt uit de Natuurbeschermingswet dat een passende beoordeling moet worden opgesteld. Uit de Natuurbeschermingswet en de Wet milieubeheer volgt dat dan (ook) een plan-m.e.r. procedure doorlopen worden.

Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel en Besluit m.e.r.
De Herziening is conserverend van aard, maar maakt (onder voorwaarden) uitbreiding mogelijk van agrarische bedrijven. Het betreft voornamelijk het opnieuw bestemmen van (nog niet benutte) uitbreidingsmogelijkheden uit het vigerende bestemmingsplan. Dit is planologisch als conserverend te zien, maar m.e.r.-technisch wordt dit gezien als opnieuw te beschouwen ontwikkeling. Hieruit volgen verplichtingen ten aanzien van een m.e.r.
Voor deze uitbreidingsmogelijkheden moet in het kader van de (individuele) vergunnings-aanvraag mogelijk een m.e.r.- of m.e.r.-beoordelingsprocedure worden doorlopen, onder andere afhankelijk van de aard en omvang van de uitbreiding. In de m.e.r.- of m.e.r.-beoordelings-procedure worden de effecten van de individuele uitbreiding onderzocht en in het kader van de vergunningaanvraag afgewogen.

Omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor deze (mogelijk) m.e.r.-plichtige activiteiten, moet voor het bestemmingsplan als geheel een plan-m.e.r.-procedure worden doorlopen. In de plan-m.e.r.-procedure worden op het niveau van het plangebied als geheel de effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden binnen het bestemmingsplan onderzocht en afgewogen.
Hierbij maakt het niet uit of de ontwikkelingsmogelijkheden rechtstreeks of middels een afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid mogelijk worden gemaakt. Belangrijk uitgangspunt in een plan-m.e.r.-procedure voor een bestemmingsplan buitengebied is dat de maximale effecten van de maximale ontwikkelingsmogelijkheden, die het bestemmingsplan biedt, worden onderzocht. Dit om onderschatting van effecten te voorkomen.

Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel en Natura 2000
Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebieden. Wel liggen Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied. Hoewel sommige van deze gebieden op enige afstand van het plangebied zelf liggen, kunnen significant negatieve effecten niet op voorhand worden uitgesloten. Dit vanwege het aanwezig zijn van stikstofgevoelige habitats in de Natura 2000-gebieden en het feit dat uitbreiding van agrarische bedrijven in het plangebied leidt tot een toename van stikstofuitstoot. Er wordt daarom een passende beoordeling opgesteld. Deze leidt ook tot de verplichting een plan-m.e.r.-procedure te doorlopen.

Samenvattende conclusie ten aanzien van m.e.r.
Samengevat kan gesteld worden dat de Herziening voorziet in (agrarische) ontwikkelingen, waarvoor verplichtingen ten aanzien van een m.e.r. bestaan. Aangezien het bestemmingsplan hiervoor kaderstellend is en ook omdat in het kader van het bestemmingsplan een passende beoordeling moet worden opgesteld, betekent dit dat een plan-m.e.r. procedure moet worden doorlopen.

Scope plan-m.e.r.: onderzoek op gebiedsniveau, niet op inrichtingsniveau
In de plan-m.e.r.-procedure wordt het gehele plangebied en de effecten van ontwikkelingen binnen de Herziening beschouwd. De focus ligt echter op die gebieden, waar ontwikkelingen mogelijk zijn en die ontwikkelingen waarvan verwacht wordt dat ze een (wezenlijk) effect hebben op de omgeving. Het effectenonderzoek wordt gedaan op het niveau van het buitengebied als geheel. Er wordt daarom een zeker abstractieniveau gekozen. De effecten-beschouwing geeft daarmee geen gedetailleerde analyse op inrichtings-/perceelsniveau. Dit gebeurt in vervolgprocedures voor individuele ontwikkelingen.

1.2.2 *Procedurele en inhoudelijke eisen aan een plan-m.e.r.*

Een m.e.r. bestaat uit een aantal procedurele stappen en producten. Het startdocument van de procedure is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, in het vervolg aangeduid met 'notitie'. Het eindproduct van de m.e.r.-procedure is het voorliggende milieueffectrapport (MER).

De m.e.r.-procedure kent de volgende procedurele eisen:

- Openbare *kennisgeving* van het voornemen;
- *Raadpleging* van de betrokken bestuurlijke organen en adviseurs over de reikwijdte en het detailniveau van de m.e.r.;
- Bieden van de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen;
- Advies commissie m.e.r. over reikwijdte en detailniveau (optioneel);

- Opstellen milieueffectrapport;
- Openbaar maken MER en opsturen aan de wettelijke adviseurs & commissie m.e.r;
- Bieden van de mogelijkheid om zienswijzen op het MER in te dienen;
- Toetsingsadvies Commissie m.e.r;
- Besluit nemen inclusief motivatie hoe de m.e.r. in de planvorming is betrokken en bekendmaking besluit;
- Evaluatie van effecten tijdens en na realisatie.

Formeel is het bevoegd gezag, in dit geval de gemeente, verantwoordelijk voor de acties in het kader van de m.e.r.-procedure.

Conform artikel 7.23 van de Wet Milieubeheer bevat een MER tenminste een beschrijving van:
- Probleem en doelstelling;
- De voorgenomen activiteit, alternatieven en varianten;
- Genomen en te nemen besluiten;
- De huidige situatie en autonome ontwikkeling van het studiegebied;
- De effecten van de voorgenomen activiteit op het studiegebied;
- Leemten in kennis en aanzet tot evaluatieprogramma;
- Samenvatting.

Sinds de recente wijziging van de Wet milieubeheer (mei 2017) bevat een project-MER conform artikel 7.23 van de Wet milieubeheer tenminste een beschrijving van:
- De (voorgenomen) activiteit met informatie over de locatie, het ontwerp, de omvang en andere relevante kenmerken;
- De waarschijnlijk belangrijke gevolgen die de activiteit voor het milieu kan hebben;
- De geplande maatregelen om de waarschijnlijk belangrijke nadelige gevolgen te vermijden, te voorkomen of te beperken en, indien mogelijk, te compenseren (mitigatie en compensatie);
- Redelijke alternatieven;
- Samenvatting.

De eisen aan een plan- en project-MER verschillen enigszins. Voor dit MER is gekozen invulling te geven aan alle eisen, zowel die aan plan-MER als die aan project-MER.

Conform artikel 1.1, lid 2 lid onder a van de Wet milieubeheer worden onder gevolgen voor het milieu in ieder geval verstaan: “gevolgen voor het fysieke milieu, gezien vanuit het belang van de bescherming van mensen, dieren, planten en goederen, van water, bodem en lucht en van landschappelijke, natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische waarden en van beheersing van het klimaat, alsmede de relaties ertussen”.

Sinds de recente wijziging van de Wet milieubeheer (medio mei) is hier in artikel 7.1 lid 6 aan toegevoegd: In afwijking van artikel 1.1, tweede lid, onder a, onder gevolgen voor het milieu verstaan gevolgen voor het fysieke milieu, waaronder de kwetsbaarheid voor risico’s op zware ongevallen of rampen, gezien vanuit het belang van de bescherming van:
a. de bevolking en de menselijke gezondheid;

b. de biodiversiteit, met bijzondere aandacht voor op grond van de Wet natuubrescherming beschermde habitats en soorten;
c. land, bodem, water, lucht en klimaat;
d. materiële goederen, het cultureel erfgoed en het landschap;
e. de samenhang tussen de onder a tot en met d genoemde factoren.

Het beoordelingskader met onderzoeksthema's, zoals beschreven in hoofdstuk 5 van dit MER, geeft invulling aan bovenstaande wettelijke eisen uit de Wet milieubeheer. De terminologie wijkt hier en daar enigszins af van de wettelijke, maar is conform hetgeen gangbaar is in milieueffectrapportages voor buitengebieden.

1.2.3 *De plan-m.e.r.-procedure*

Kennisgeving
De kennisgeving is het bekend maken van het voornemen voor het ruimtelijk plan met de daarbij horende m.e.r. procedure aan een ieder die met de plannen te maken gaat krijgen of die hierin geïnteresseerd is.

Voor de Herziening is kennisgegeven van het project en de start van de m.e.r.-procedure. Conform wettelijke eisen is in de kennisgeving aangegeven:
- Aankondiging besluit en m.e.r.-procedure;
- Welke stukken, waar en wanneer ter inzage;
- Wie mag wanneer en op welke manier zienswijzen inbrengen;
- Dat geen advies van de commissie m.e.r. is gevraagd.

Raadpleging
Na de kennisgeving vond een raadpleging plaats. Raadpleging is het inwinnen van advies over de effecten die moeten worden beschouwd in het plan-MER en op welke wijze het detailniveau moet worden beschreven. De raadpleging voor de Herziening is gekoppeld aan het vooroverleg in het kader van het concept ontwerp bestemmingsplan. Hiervoor zijn door de gemeente bestuurlijke en maatschappelijke organisaties geraadpleegd.

De gemeente heeft er voor gekozen de betrokken bestuurlijke instanties te raadplegen door middel van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. De reacties van de bestuurlijke organisaties zijn meegenomen in dit plan-MER.

Ter inzage legging

Tegelijkertijd met de raadpleging heeft de Notitie Reikwijdte en Detailniveau ter inzage gelegen. Eenieder is gelegenheid geboden hierop een zienswijze in te dienen.

De gemeente heeft drie adviezen van betrokken bestuurlijke organen op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau ontvangen, namelijk:

- Provincie Noord-Brabant;
- GGD;
- Waterschap De Dommel.

De provincie vraagt om rekening te houden met mogelijke risico's door op regionaal niveau verschillen in besmettingsrisico's zichtbaar te maken, voor fijn stof de fracties PM10 en PM2,5 te onderzoeken, vanuit gezondheid aandacht te besteden aan geur, fijn stof en geluiden rekening te houden met de resultaten van het onderzoek Veehouderijen en gezondheid omwonenden (VGO) en Handelingsperspectief Endotoxine. Daarnaast vraag de provincie om aan te geven hoe de monitoring van (gezondheids)effecten wordt gedaan.

De GGD vraagt in haar (standaard) reactie aandacht voor een aantal gezondheidsaspecten, met name geur, fijn stof, endotoxines, zoonosen, transport (geluid en fijn stof) en landschappelijke inpassing. Ten aanzien van geur wordt gevraagd om te toetsen aan de gezondheidkundige advieswaarden 5 ou/m3 en 10 ou/m3 achtergrondbelasting voor respectievelijk binnen en buiten de bebouwde kom. Daarnaast wordt gevraagd ook dieren zonder wettelijke geuremissiefactor mee te nemen in het geuronderzoek.
Ten aanzien van luchtkwaliteit vraagt de GGD toe toetsen aan 31,2 ug/m3 en wordt gevraagd endotoxinen te betrekken in het onderzoek en deze te toetsen aan de grenswaarde van de Gezondheidsraad (30 EU/m3). Tevens wordt gevraagd aandacht te besteden aan de relatie tussen zoonosen en gezondheid op basis van het VGO onderzoek.
De GGD adviseert de gemeente in te zetten op vergroten van de afstand tussen woonhuizen en veehouderijen en in beeld te brengen waar en welke burgerwoningen meer dan 15 veehouderijen binnen 1 km afstand hebben.
De GGD adviseert de gemeente in te zetten op vermindering van emissies.
De GGD stelt dat landschappelijke inpassing een positief effect kan hebben op gezondheid

Het waterschap geeft in haar reactie aan vertrouwen te hebben dat in het plan-MER voldoende aandacht wordt besteed aan de verschillende aspecten van waterhuishouding en vraagt aandacht voor het inpassen van de waterbelangen in het bestemmingsplan (regels en verbeelding).

Na het verschijnen van de Notitie reikwijdte en detailniveau heeft de gemeente besloten door de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant onderzoek onderzoek te laten verrichten naar de lucht-kwaliteit in het buitengebied in relatie tot gezondheid. Dit onderzoek is verwerkt in dit MER. Met het onderzoek van de Omgevingsdienst wordt invulling gegeven aan een groot deel van de vragen van de provincie en de GGD. Er is onderzoek gedaan naar de uitstoot van geur en fijn stof waarbij getoetst aan de normen vanuit wet, provinciaal beleid en advieswaarden aanbevolen door de GGD. Daarnaast is een endotoxinenkaart gemaakt. De onderwerpen zoönosen, effecten van transport en landschappelijke inpassing maken geen onderdeel uit van het onderzoek van de omgevingsdienst, maar zijn wel beschreven in dit MER. Het MER gaat ook in op de resultaten van het VGO-onderzoek. Er is geen overzicht gemaakt van woningen met meer dan 15 veehouderijen binnen 1 km. In de optiek van de gemeente biedt het onderzoek van de Omgevingsdienst een beter en genuanceerder beeld. VGO onderzoek laat ook zien dat niet (alleen) het aantal

veehouderijen van belang is, maar vooral het type veehouderij en de omvang. Er is geen specifiek monitoringsprogramma voor de (gezondheids)effecten opgesteld. In het kader van vergunningtrajecten voor individuele ontwikkelingen wordt nogmaals en meer gedetailleerd op locatieniveau getoetst aan gezondheid.

Advies Commissie m.e.r

De gemeente heeft besloten de Commissie m.e.r. niet in het voortraject te raadplegen over reikwijdte en detailniveau. De ontwikkelingsmogelijkheden in de Herziening zijn relatief beperkt. Daarnaast is de gemeente van mening voldoende inzicht te hebben in de te onderzoeken aspecten en aandachtspunten ten behoeve van de afweging en besluitvorming.

Plan-MER

Vervolgens is dit voorliggend plan-MER opgesteld. In het rapport zijn de resultaten van de verschillende onderzoeken opgenomen en worden de effecten op de verschillende milieuthema's beschreven. De reacties en adviezen op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau hebben niet geleid tot aanpassingen in de opzet en/of werkwijze van het MER, wel tot nuances op enkele onderdelen.
Het plan-MER gaat na afronding in procedure gekoppeld aan het ontwerp van de Herziening. Het plan-MER worden na vrijgave door het bevoegd gezag samen met het ontwerp van de Herziening gepubliceerd en ter inzage gelegd. Eenieder kan in deze periode een reactie geven op het plan-MER en het ontwerp van de Herziening.
De in het kader van deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau benaderde betrokken bestuurlijke partijen worden apart aangeschreven voor een reactie op het plan-MER. Ook wordt het MER voor toetsing voorgelegd aan de Commissie m.e.r. De reacties worden door bevoegd gezag in de verdere bestemmingsplanprocedure meegenomen.

Aanpassingen Plan-MER ten opzichte van NRD

Het plan-MER volgt grotendeels de voorgestelde aanpak zoals in de NRD gepresenteerd. Er zijn een aantal kleine wijzigingen:

- Bosgebied-West is toegevoegd aan het plangebied. Dit om het gehele buitengebied in het nieuwe bestemmingsplan te brengen. Omdat er geen ontwikkelingsruimte in Bosgebied-West voorzien is, wordt Bosgebied West niet expliciet beschreven in het plan-MER. Voor zover er sprake is van effecten van Bosgebied-West, zijn deze uiteraard wel beschreven in het plan-MER;
- Het agrarisch gebiedje ten noorden van Sonniuspark is toegevoegd aan het plangebied. Hierdoor zijn twee veehouderijen toegevoegd aan het plangebied en worden deze bedrijven meegenomen in de effectbeschrijvingen;
- In de NRD was nog sprake van de Verordening ruimte 2014. Inmiddels zijn ook de herzieningen 2016 en 2017 van kracht en meegenomen in het plan-MER;
- De Natuurbeschermingswet is in januari 2017 overgegaan in de Wet natuurbescherming, waaraan in dit MER wordt getoetst. Een van de wijzigingen is dat bij de beschrijving van effecten op Natura2000-gebieden niet meer wordt getoetst aan Beschermde Natuurmonumenten zoals Dommelbeemden;
- In de NRD werd nog gesproken over 55 veehouderijen. Dit op basis van een toen voorhanden zijnde groslijst. Niet al deze bedrijven zijn nog actief en/of krijgen een veehouderijbestemming in het nieuwe bestemmingsplan. Inmiddels is de lijst gecheckt en geactualiseerd en is nog sprake van 45 veehouderijen.
- Voor de aspecten geur en fijn stof is na de NRD besloten deze modelmatig te berekenen. Deze aspecten zijn dus niet kwalitatief onderzocht (zoals in de NRD beschreven), maar kwantitatief. Dit met name naar aanleiding van de resultaten van het VGO onderzoek

juli 2016, naar de relatie van gezondheid in de nabijheid van veehouderijen. Naar aanleiding van het VGO-onderzoek is naast geur en fijn stof of endotoxine onderzocht;
- Het aspect bodem is ook onderzocht (per abuis niet opgenomen in de NRD);
- Voor het aspect stikstof werd in de NRD nog uitgegaan van een voorwaarde uitgaande van “geen toename van stikstofemissie”. Naar aanleiding van jurisprudentie is de voorwaarde echter aangepast naar “geen toename van stikstofdepositie”.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk twee en bijlage 1 van dit plan-MER gaat in op het voor de Herziening relevante beleidskader. De referentiesituatie (huidige situatie en autonome ontwikkelingen) komt in hoofdstuk drie aan bod en wordt gevolgd door een beschrijving van de voorgenomen activiteit (de ontwikkelingen die de Herziening mogelijk maakt) in hoofdstuk vier. Naast de voorgenomen activiteiten wordt in dit hoofdstuk beschreven hoe in dit plan-MER met alternatieven is omgegaan. Vervolgens wordt in hoofdstuk vijf beschreven welke effecten de voorgenomen activiteiten hebben. Het plan-MER wordt besloten met een slotbeschouwing/conclusie in hoofdstuk 6.

In dit MER wordt een aantal termen veelvuldig gebruikt.
- m.e.r. staat voor milieueffectrapportage en wordt gebruikt om de procedure aan te duiden;
- MER staat voor milieueffectrapport, een belangrijk onderdeel van de m.e.r.-procedure;
- Plangebied is het gebied dat ruimtelijk-planologisch wordt vastgelegd in het bestemmingsplan;
- Studiegebied is het gebied waar de voorgenomen activiteiten effecten hebben. De omvang van het studiegebied varieert per thema: voor een aantal criteria is het studiegebied sec het gebied van de ontwikkeling zelf, voor andere criteria kan sprake zijn van uitstralingseffecten en is het studiegebied groter.

2 Beleidskader

2.1 Overzicht beleidskader

Er zijn diverse beleidskaders relevant voor het plan-MER. In onderstaande tabel 2.1 zijn deze gepresenteerd. In bijlage 1 van dit plan-MER worden de belangrijkste beleidskaders toegelicht, voor zover relevant geacht voor de Herziening.
In dit hoofdstuk wordt samengevat ingegaan op de belangrijkste beleidskaders: de Europese en nationale natuurwetgeving, de provinciale Structuurvisie ruimtelijke ordening en Verordening ruimte en het gemeentelijk ruimtelijk beleid.

Tabel 2.1: Beleidskader

Beleidsniveau	Kader
Europees	Habitat- en Vogelrichtlijn. Kaderrichtlijn Water, Verdrag van Malta
Nationaal	Wetten: Wet ruimtelijke ordening, Wet milieubeheer, Wet bodembescherming, Wet geluidhinder, Erfgoedwet, Wet Natuurbescherming, Wet luchtkwaliteit, Waterwet, Wet vervoer gevaarlijke stoffen, Wet geurhinder en veehouderij, Wet ammoniak en veehouderij
	Besluiten: Besluit externe veiligheid inrichtingen, Besluit externe veiligheid buisleidingen, Besluit externe veiligheid transportroutes, Nationaal Bestuursakkoord Water, Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), NSL, PAS
	Nota's: Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Nationaal Milieubeleidsplan, Nota waterbeleid 21e eeuw, Nationaal Waterplan
Provinciaal en regionaal	Verordening ruimte
	Structuurvisie Ruimtelijke Ordening
	Provinciaal Water- en Milieuplan 2016-2021
	Natuurbeheerplan provincie Noord-Brabant
	Provinciale Verordening natuurbescherming
	Cultuurhistorische Waardenkaart
	Handreiking Kwaliteitsverbetering Landschap
Lokaal	Structuurvisie en Toekomstvisie
	Bestemmingsplan Buitengebied (vigerend)
	Geurvisie en –verordening
	Beleid op het gebied van landschap, erfgoed, natuur, bodem, water, milieu etc.

2.2 Europees beleid

Natura 2000 / Wet Natuurbescherming

Om bijzondere natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000: een netwerk van Europese natuurgebieden. Nederland kent een internationale verantwoordelijkheid voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden. Een Natura 2000-gebied is gebaseerd op de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn. Dit zijn twee richtlijnen van de Europese Unie die in Nederland zijn verwerkt in de Wet natuurbescherming. De Vogelrichtlijn heeft als doel de bescherming van alle in het wild levende vogelsoorten en hun leefgebied binnen het gebied van de EU. Het doel van de Habitatrichtlijn is het behoud van de totale biologische diversiteit van natuurlijke en half natuurlijke habitatten en wilde flora en fauna in de EU. Nederland kent ca. 160 Natura 2000-gebieden.
Activiteiten gelegen in of in de omgeving van Natura 2000-gebieden kunnen een negatief effect hebben op de natuurwaarden. Ook activiteiten die zich (ver) buiten een Natura 2000-gebied afspelen, kunnen mogelijk schade aanbrengen.
De Wet natuurbescherming-wet bepaalt dat activiteiten geen significante negatieve effecten mogen hebben op Natura 2000-gebieden. Vergunningen voor dergelijke activiteiten mogen niet zondermeer worden gegeven, plannen die kader stellend zijn voor dergelijke activiteiten mogen niet zondermeer worden vastgesteld. Indien (significant) negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, moet een zogenaamde passende beoordeling worden opgesteld.

2.3 Nationaal beleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR, maart 2012 vastgesteld) geeft de Rijksoverheid haar visie op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland richting 2040 en op de manier waarop zij hiermee om zal gaan. Daarmee biedt het een kader voor beslissingen die de Rijksoverheid in de periode tot 2028 wil nemen, om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden.
In de structuurvisie maakt het Rijk helder welke nationale belangen zij heeft in het ruimtelijke en mobiliteitsdomein en welke instrumenten voor deze belangen door de Rijksoverheid worden ingezet. Overheden, burgers en bedrijven krijgen de ruimte om oplossingen te creëren. Het Rijk gaat zo min mogelijk op de stoel van provincies en gemeenten zitten en richt zich op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de nationale belangen.
Het Rijk heeft drie hoofddoelen geformuleerd:

- Vergroten van de concurrentiekracht door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- Verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid;
- Waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Uit de hoofddoelen volgt een aantal nationale belangen, voor de Herziening van belang zijn:

- Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidoverlast en externe veiligheidsrisico's;
- Ruimte voor een duurzame zoetwatervoorziening en klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling;

- Ruimte voor behoud en versterking van (inter-) nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten;
- Zorgvuldige afwegingen en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke plannen.

Dit leidt tot een nationale ruimtelijke hoofdstructuur waarin de nationale belangen zijn vastgelegd. Brabantse opgaven relevant voor de Herziening zijn:

- Het borgen van de waterkwaliteit en zoetwatervoorziening;
- Tot stand brengen en beschermen van de (herijkte) NNN, inclusief Natura 2000-gebieden.

NNN, NNB en EHS
Het netwerk van beschermde natuurgebieden in Nederland heeft lange tijd Ecologische Hoofdstructuur geheten (EHS). In 2015 is door het ministerie een nieuwe naam geïntroduceerd: Natuurnetwerk Nederland (NNN). De provincie Noord-Brabant noemt vanaf oktober 2016 haar deel van de NNN: Natuurnetwerk Brabant (NNB).

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De nationale belangen uit de structuurvisie die juridische borging vragen, worden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), dat op 30 december 2011 in werking is getreden, geborgd. Voortaan moeten gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen, wijzigings- of uitwerkingsplannen, maar ook bij projectuitvoeringsbesluiten (Crisis- en herstelwet) rekening houden met het Barro. In het Barro wordt een aantal projecten die van Rijksbelang zijn, genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan bestemmingsplannen zullen moeten voldoen. Onderwerpen waarvoor het Rijk ruimte vraagt zijn:

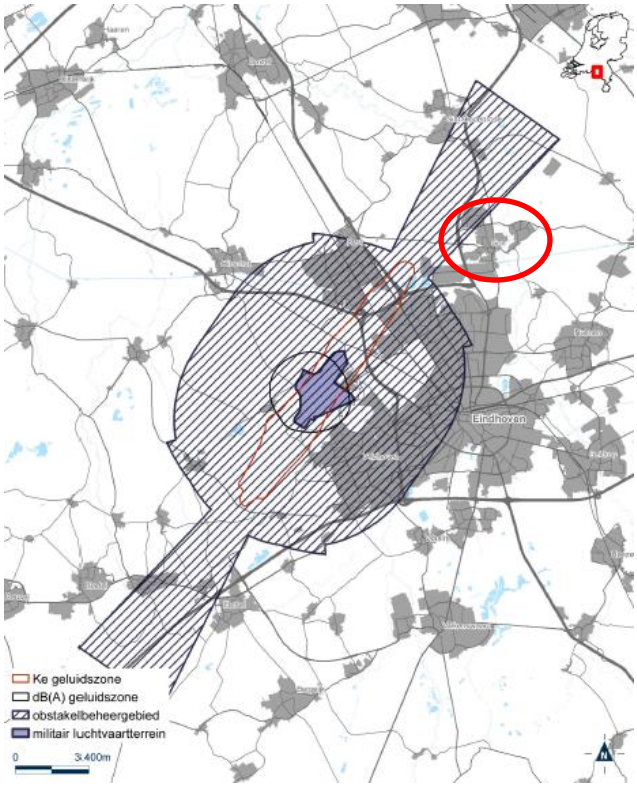
- De mainportontwikkeling van Rotterdam;
- De bescherming van de waterveiligheid in het kustfundament en in en rond de grote rivieren;
- De bescherming en behoud van de Waddenzee;
- De bescherming en behoud van enkele werelderfgoederen, zoals de Beemster, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam;
- De uitoefening van defensietaken.

In 2012 is het Barro aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen:

- Veiligheid op Rijks vaarwegen;
- Toekomstige uitbreiding van infrastructuur;
- De elektriciteitsvoorziening;
- De ecologische hoofdstructuur);
- De veiligheid van primaire waterkeringen;
- Reserveringsgebieden voor hoogwater langs de Maas;
- Maximering van de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer;
- Duurzame verstedelijking.

In het Barro zijn verschillende regels opgenomen voor de bescherming van de nationale belangen. Voor het plangebied geldt dat in het Barro regels zijn opgenomen inzake de uitoefening van defensietaken.

Voor de Herziening (rode cirkel) relevant is de ligging ten opzichte van vliegbasis Eindhoven (zie figuur 2.1).

Figuur 2.1: Kaart militair luchtvaartterrein – Vliegbasis Eindhoven (bijlage 3.4 Rarro)

Wet natuurbescherming

Natuurwaarden worden op gebiedsniveau en op soortenniveau beschermd. De Wet natuurbescherming regelt in hoofdstuk 2 de bescherming van de beschermde Natura 2000-gebieden en in hoofdstuk 3 de bescherming van soorten.

De Wet natuurbescherming bepaalt dat activiteiten geen significante negatieve effecten mogen hebben op Natura 2000-gebieden. Vergunningen voor dergelijke activiteiten mogen niet zondermeer worden gegeven, plannen die kader stellend zijn voor dergelijke activiteiten mogen niet zondermeer worden vastgesteld. Indien (significant) negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, moet een zogenaamde passende beoordeling worden opgesteld.

De Wet natuurbescherming beschermt een groot aantal in Nederland voorkende planten- en diersoorten. De wet verbiedt handelingen of ontwikkelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. De varianten worden beoordeeld op effecten op aantasting van leefgebieden van beschermde soorten en effecten op populaties van beschermde soorten, in het bijzonder op populaties van vogels en vleermuizen.

Programmatische aanpak stikstof (PAS)

Het Rijk werkt samen met de provincies, de landbouwsector en de natuur beherende organisaties aan een landelijke aanpak voor de stikstofproblematiek op de Natura 2000-gebieden. Dit onder de naam PAS, Programma Aanpak Stikstof. Het PAS heeft als doel enerzijds invulling te geven aan de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden en anderzijds ontwikkelingen met toename van stikstofdepositie mogelijk te maken.

Dit door een stelsel van generieke maatregelen:

- Beheermaatregelen in de Natura 2000-gebieden zelf;
- Generieke maatregelen om de uitstoot van stikstof te verkleinen (o.a. door afspraken met de landbouwsector over inzet van modernere staltechnieken).

Daarnaast wordt ingespeeld op de trendmatige daling van de achtergrondconcentratie door schonere technieken.

Per Natura 2000 gebied is bepaald wat generieke maatregelen aan "stikstof-winst" opleveren en wat er, met andere woorden, aan "ontwikkelruimte" beschikbaar is. Het PAS is op 1 juli 2015 in werking getreden en inmiddels een aantal keer herzien.

Voor bestemmingsplannen heeft het PAS geen directe invloed. Het PAS gaat over activiteiten en handelingen (vergunningen). Of het PAS wel gebruikt kan worden in de motivatie voor bestemmingsplannen is (nog) juridisch onduidelijk.

Sinds het voorjaar van 2016 liggen zaken betrekking hebbend op het PAS voor bij de Raad van State. In mei 2017 heeft de Raad van State prejudiciële vragen gesteld over het PAS aan het Europese Hof.

2.4 Provinciaal beleid

2.4.1 *Structuurvisie Ruimte*

Inleiding

Op 7 februari 2014 hebben Provinciale Staten de Structuurvisie 2010 - Partiële herziening 2014 vastgesteld. De provincie geeft in de structuurvisie de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040). De structuurvisie geeft een ruimtelijke vertaling van de opgaven en doelen uit de Agenda van Brabant en is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie. In de Agenda van Brabant zijn de opgaven voor de provincie voor de komende jaren en de rol die de provincie daarin neemt beschreven.
Door allerlei ontwikkelingen en wensen gaat de provincie meer dan voorheen duurzaam en zorgvuldig om met de ruimte. De autonome ontwikkelingen in het landelijk gebied (agrarische bedrijven die stoppen versus schaalvergroting en intensivering) vragen om ontwikkelingsruimte in het landelijk gebied. De provincie wil daar meer dan voorheen ruimte aan bieden, maar wel met aandacht voor een versterking van de landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van Brabant.
In het licht van deze opgaven is het vigerende ruimtelijke beleid bekeken. De conclusie is dat een groot deel van het provinciale ruimtelijke beleid nog steeds actueel is en daarom ongewijzigd blijft. Voorbeelden zijn het principe van concentratie van verstedelijking, zorgvuldig ruimtegebruik, het verantwoord omgaan met de natuurlijke basis, het streven naar robuuste en

aaneengeschakelde natuurgebieden en het concentratiebeleid voor glastuinbouw en intensieve veehouderijen.

In de structuurvisie benoemt de provincie haar (dertien) provinciale ruimtelijke belangen en de wijze waarop zij deze behartigt. De wijze waarop de provincie deze ruimtelijke belangen behartigt, is uitgewerkt in vier manieren van sturen: regionaal samenwerken, ontwikkelen, beschermen en stimuleren. Er zijn vier ruimtelijke structuren, die de provinciale ruimtelijke structuur vormen.
1. de groenblauwe structuur;
2. het landelijk gebied;
3. de stedelijke structuur;
4. de infrastructuur.

Landelijk gebied
Voor wat betreft het landelijk gebied wil de provincie de volgende vier doelen bereiken:

1. Ruimte voor een breed georiënteerde plattelandseconomie
De provincie biedt ruimte aan een breed georiënteerde plattelandseconomie met een menging van functies met ontwikkelingsmogelijkheden voor land- en tuinbouw, toerisme en recreatie en verbreding van agrarische activiteiten met streekproducten, zorgverblijven en recreatief verblijf. Landbouw, toerisme en recreatie zijn belangrijke dragers van de plattelandseconomie. Deze ontwikkeling sluit aan de op toenemende vragen vanuit de Brabantse samenleving (de stad) om het buitengebied meer te kunnen gebruiken voor andere functies. Maar sluit ook aan bij de behoefte aan het behoud van de voorzieningen die belangrijk zijn voor de leefbaarheid van het platteland en haar bewoners. Het platteland vervult bovendien een belangrijke rol als uitloopgebied voor de bewoners van de dorpen en steden en voor een kleinschalige zorgeconomie. De provincie vindt het belangrijk dat de ruimtevraag voor verdere versterking en ontwikkeling van de (verbrede) landbouw en de vraag naar waterberging, recreatie en toerisme, natuur, landschap en voorzieningen in het landelijk gebied in evenwicht met elkaar worden ontwikkeld.

2. Ruimte voor agrarische ontwikkeling
De provincie wil ruimte bieden voor verdere ontwikkeling en schaalvergroting van de land- en tuinbouw. De landbouw in Noord-Brabant is een innovatieve sector die in staat is om goed in te spelen op de veranderende economische en maatschappelijke context. Er zijn in Noord-Brabant vormen van landbouw die worden gekenmerkt door innovatie en specialisatie met schaalvergroting. Dat doet zich in Noord-Brabant vooral voor bij glastuinbouw, intensieve veehouderij, rundveehouderij, akkerbouw, vollegronds tuinbouw en boomteelt. Het bieden van ontwikkelingsruimte aan deze sectoren is belangrijk voor de economische positie van Noord-Brabant en de economische kennisclusters.

3. Een duurzame land- en tuinbouw
Bij het bieden van ontwikkelingsruimte stelt de provincie als voorwaarde dat de agrarische sector zich op duurzame wijze ontwikkelt. Belangrijke aspecten daarbij zijn zorgvuldig ruimtegebruik, volksgezondheid, dierenwelzijn, milieubelasting, duurzame energieopwekking en efficiënt energiegebruik. Duurzame landbouw produceert met respect voor natuurlijke processen, mede door een duurzaam beheer van bodem, water en lucht. Verduurzaming van de landbouwproductie (zoals minder meststoffen, antibiotica en een positieve energiebalans) biedt op termijn economische voordelen voor zowel de ondernemers als de samenleving. De landbouwsector is aan zet om innovatief op deze nieuwe benaderingswijze in te spelen. De

voorwaarden voor duurzaamheid zullen zich in de komende jaren verder ontwikkelen en gestalte krijgen.

4. Versterking van het landschap
Ontwikkelingen in het landelijk gebied leveren een bijdrage aan de versterking en beleving van het landschap, bijvoorbeeld door investeringen in de fijnmazige groenblauwe dooradering van het platteland, in het cultuurhistorisch erfgoed en in de versterking van de recreatieve structuur.

Belangrijkste aandachtspunten uit de Structuurvisie
Ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitsverbetering van het landschap
Nieuwe ontwikkelingen bieden een kans voor behoud en ontwikkeling van het landschap. In de verordening is als hoofdregel opgenomen dat ontwikkelruimte bijdraagt aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Dit vergt een actieve instelling van iedereen die bij een ontwikkeling betrokken is. Essentieel daarbij is dat de basis van Noord-Brabant op orde blijft: er wordt verantwoord omgegaan met bodem, water, natuur en cultuurhistorische waarden. Het ontwikkelen van landschap reikt verder dan vasthouden aan wat er is, ontwikkelen van het landschap gaat ook om het toevoegen van nieuwe kwaliteiten. Voortdurend past de gebruiker het landschap aan zijn wensen aan. Deze continue ontwikkeling is inherent aan een levend landschap. Dat geldt zowel voor het stedelijke landschap als voor het agrarische cultuurlandschap. De zorgplicht voor de ruimtelijke kwaliteit omvat dat:

- Er zorgvuldig wordt omgegaan met het ruimtegebruik;
- Er rekening wordt houden met de omgeving;
- De ontwikkeling bijdraagt aan het behoud of de versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Dit principe is van toepassing op zowel het stedelijk als het landelijk gebied en wordt uitgewerkt in de Verordening ruimte.

Zorgvuldig ruimtegebruik
De provincie wil dat gemeenten bij ruimtelijke afwegingen het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toepassen. Dit heeft als doel de mogelijkheden in bestaand bebouwd gebied zo goed mogelijk te benutten en nieuw ruimtebeslag zoveel mogelijk te voorkomen. Dit betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Pas als hier geen mogelijkheden zijn of de kwaliteiten van de geplande ontwikkeling hier niet bij passen, wordt er in de omgeving gezocht naar de best mogelijke plek om nieuwe ruimte aan te snijden. Voor het stedelijk gebied is dit principe uitgewerkt in de ladder voor duurzame verstedelijking in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Voor het landelijk gebied wordt een vergelijkbare werkwijze uitgewerkt. Daarbij geldt dat het bieden van nieuwe planologische ruimte aan ontwikkelingen (al dan niet met bouwmogelijkheden) in beginsel niet mogelijk is.
De verwachting is dat veel agrarische bedrijven in de nabije toekomst de bedrijfsvoering beëindigen. Daardoor ontstaat veel ruimte voor hergebruik op de vrijkomende locaties. De provincie ondersteunt het zorgvuldig ruimtegebruik ook door herstructurering en hergebruik van verouderde locaties in het stedelijk gebied te stimuleren en door sanering van ongewenste functies in het buitengebied, bijvoorbeeld glastuinbouwbedrijven in kwetsbare gebieden of veehouderijen rondom de natuur en stedelijke gebieden. Hiervoor zet de provincie ook andere instrumenten in zoals financiële middelen door het Brabantse Herstructurerings Bedrijf (BHB), Ruimte voor Ruimte en uit de investeringsagenda zoals bijvoorbeeld voor erfgoedcomplexen en de Landschappen van Allure.

Rekening houden met de omgeving

Zorgvuldig ruimtegebruik houdt ook in dat ruimtevragers rekening houden met de kwaliteiten van de omgeving en omliggende functies. Gebiedskenmerken en omliggende waarden, gebaseerd op de lagenbenadering, zijn leidend bij de vraag 'waar' en 'hoe' de nieuwe ruimte wordt aangesneden. De ruimtelijke onderbouwing van een ontwikkeling geeft aan hoe is omgegaan met de ambities zoals verwoord in de structuren en in de gebiedspaspoorten. Hierbij wordt een relatie gelegd tussen de ruimtelijke ontwikkeling en de gebiedskenmerken van de plek. Een ontwikkeling past ook bij de aanwezige functies in de omgeving of het gewenste toekomstbeeld van een gebied. Bijvoorbeeld de aanwezigheid van omliggende woonfuncties levert vanuit milieu of volksgezondheid beperkingen op. Een ontwikkeling past bij de maat, schaal en functie van zijn omgeving. Mobiliteitsaspecten en een goede ontsluiting maken deel uit van deze afweging.

Kwaliteitsverbetering van het landschap

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wil de provincie dat de initiatiefnemer zorgt voor een kwaliteitsverbetering van het landschap om daarmee het verlies aan omgevingskwaliteit te beperken. Dit uitgangspunt geldt voor ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied én buiten de ecologische hoofdstructuur en maakt de principes van ontwikkelingsplanologie toepasbaar. Voor (planmatige) stedelijke ontwikkelingen bestaat deze zogenaamde rood-met-groen regeling al langer. De provincie heeft dit beleid verbreed naar overige ontwikkelingen in het landelijk gebied.
Concreet betekent dit dat passende functies zich kunnen ontwikkelen als er ook een prestatie voor het landschap tegenover staat. Daardoor wordt aantasting van de basiskwaliteit (bodem, water) en verlies aan ecologische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden voorkomen. Ontwikkelingen die passen bij de aard, schaal en functie van het landelijk gebied, zoals agrarische en recreatieve ontwikkelingen en kleinschalige dienstverlening zijn mogelijk. Ook de ontwikkeling van andere (rode) functies is onder voorwaarden mogelijk. De ruimtelijke onderbouwing van een besluit geeft aan welke bijdrage wordt geleverd aan de kwaliteitsverbetering van het landschap en hoe dit is geborgd. In principe gaat de provincie uit van de realisering van een fysieke prestatie op de projectlocatie en/of de directe projectomgeving. Indien dat niet mogelijk is, is de vorming van een gemeentelijk of regionaal landschapsfonds een optie.
De provincie werkt in de Verordening ruimte een regeling uit. Hierbij wordt uitgegaan van een compacte regeling die ruimte biedt aan gemeenten voor maatwerk. Daarnaast ondersteunt de provincie gemeenten in het op gemeentelijk niveau toepassen van dit principe. Daarvoor worden aan het regionaal ruimtelijk overleg werkgroepen landschap verbonden. Deze hebben als doel ervaringen uit te wisselen, de kwaliteit verhogende maatregelen in het landschap op elkaar af te stemmen en om desgewenst te komen tot gezamenlijke investeringsprogramma's in het landschap. Het Brabants expertisecentrum ruimtelijke kwaliteit (BERK) biedt ondersteuning door samen met in- en externe partijen te werken aan ruimtelijke kwaliteit en landschap bij actuele ruimtelijke vraagstukken.
De provincie zal de effecten van het principe van zorgvuldig ruimtegebruik en de kwaliteitsverbetering van het landschap op de daadwerkelijke ruimtelijke ontwikkeling van Noord-Brabant monitoren. Dit gebeurt onder andere door jaarlijks aan gemeenten te vragen hoe is omgegaan met de toepassing van de kwaliteitsverbetering landschap in ruimtelijke besluiten.

De transitie naar zorgvuldige veehouderij

De transitie naar een zorgvuldige veehouderij 2020 verdient in de visie van de provincie specifieke aandacht. De Brabantse veehouderij vervult een koploperpositie in de wereld en levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de economische positie van Brabant. Anderzijds zijn de grenzen voor groei van de sector bereikt. De gevolgen van de hoge mens-dierdichtheid voor de

fysieke leefomgeving en het landschap zijn groot. Het is de wens om de veehouderij in evenwicht te brengen met zijn omgeving zodat een verantwoord woon-, werk- en leefklimaat wordt verkregen. Maar ook economisch is de stap naar een duurzame en innovatieve veehouderij nodig omdat het huidige verdienmodel, dat nog vaak gericht is op schaalvergroting en kostenminimalisatie, niet langer houdbaar is. De overlast van het productieproces op milieu- en leefomgeving moeten definitief opgelost worden. Daarom kiest Brabant voor een nieuwe weg waarbij de groei van de sector wordt beperkt en ontwikkeling naar een duurzame en innovatieve veehouderij wordt gestimuleerd. Om de steeds verdergaande schaalvergroting te keren, is het vanuit economisch perspectief nodig om alternatieven te ontwikkelen voor groei, bijvoorbeeld door economische meerwaarde/toegevoegde waarde van producten en kennis te generen. Belangrijke randvoorwaarde bij ontwikkeling van de veehouderij is dat deze zorgvuldig is, dus zorgt voor een goed niveau van volksgezondheid, een goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving en een goede diergezondheid en –welzijn. Een snelle signalering van risico's en het beheersbaar maken van de risico's zijn daarbij van belang Daarnaast wil de provincie gemeenten ondersteunen bij het aanpakken van overbelaste situaties; dit zijn locaties of gebieden waarin vanwege de (cumulatie van) uitstoot van milieuhinderlijke stoffen geen sprake meer is van een goed woon- en leefklimaat. Een duurzame veehouderij heeft verder nadrukkelijk aandacht voor het dier; het dierenwelzijn en de diergezondheid wordt verder bevorderd. Tot slot worden de grondstoffenkringlopen (op West-Europees niveau) gesloten; grondstoffen voor eiwitrijk voedsel komen meer dan voorheen uit Europa en door het terugwinnen van fosfaat uit mest wordt de fosfaatkringloop gesloten. Om de transitie naar een duurzame of zorgvuldige veehouderij te bevorderen, zijn in ieder geval maatregelen op bedrijfsniveau nodig. Daarnaast wordt bezien of ook de inrichting van het landelijk gebied hieraan bijdraagt.

2.4.2 *Verordening ruimte*

Provinciale Staten hebben op 7 februari 2014 de Verordening ruimte vastgesteld, op 19 maart is deze in werking getreden. Ten opzichte van de Verordening ruimte 2012 omvat de Verordening ruimte 2014 diverse wijzigingen. Deze hebben in hoofdzaak betrekking op:

- Wijzigingen vanwege het rijksbeleid: met de vaststelling van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is het rijksbeleid gewijzigd.
- Wijzigingen vanwege het landbouwbeleid: deze hebben in hoofdzaak betrekking op het beleid voor veehouderijen en de transitie naar zorgvuldige veehouderij en het beleid rond mestverwerking.
- Wijzigingen vanwege het natuurbeleid: deze wijziging heeft met name betrekking op het compensatiebeleid.

Vanuit de Verordening Ruimte zijn de navolgende aspecten van belang voor het bestemmingsplan:

- Bevordering van ruimtelijke kwaliteit (zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitsverbetering van het landschap);
- Stedelijke ontwikkeling;
- Ecologische hoofdstructuur;
- Water;
- Groenblauwe mantel;
- Aardkunde en cultuurhistorie;
- Gemengd landelijk gebied;
- Zorgvuldige veehouderij;

- Glastuinbouw;
- Niet-agrarische ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied.

Bevordering van ruimtelijke kwaliteit

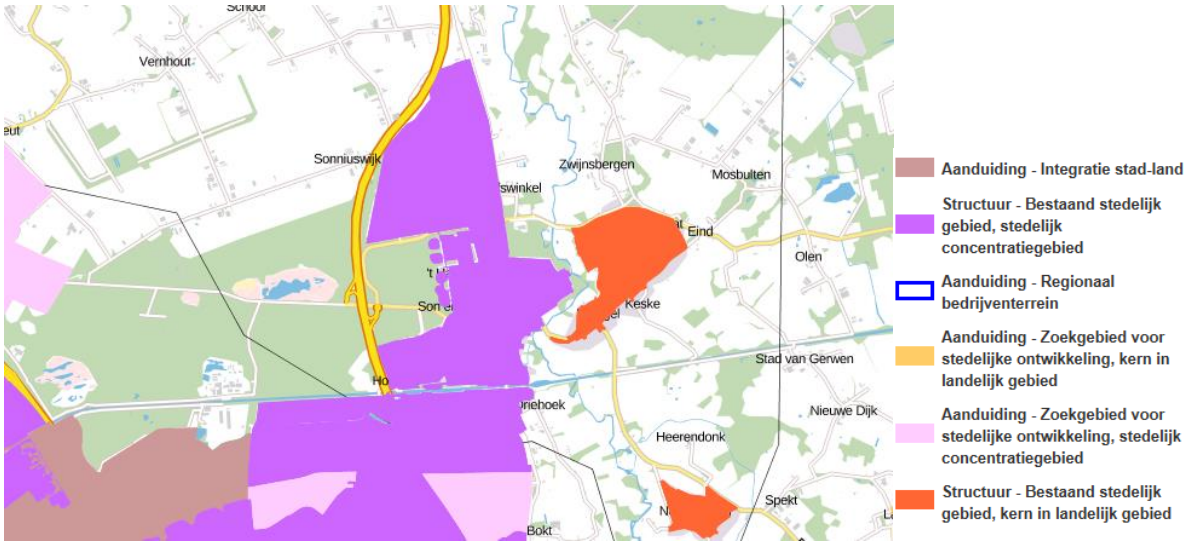
De provincie wil de ruimtelijke kwaliteit van Brabant bevorderen. Dat betekent dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen een bijdrage dienen te leveren aan de kernkwaliteiten van Brabant en dat gemeenten bij ruimtelijke afwegingen het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toepassen. Ook wil de provincie dat de initiatiefnemer zorgt voor een kwaliteitsverbetering van het landschap om daarmee het verlies aan omgevingskwaliteit te beperken.

Het plangebied is deels aangewezen als gemengd landelijk gebied , met als primaire functie landbouw en deels als NNB en groenblauwe mantel (zie figuur 2.4). De kernen zijn aangeduid als kern in stedelijk concentratiegebied (Son) en kern in landelijk gebied (Breugel), maar maken geen onderdeel uit van het plangebied.

Stedelijke ontwikkeling

Het provinciale beleid is al jaren gericht op het bundelen van de verstedelijking. Dit betekent dat het leeuwendeel van de woningbouw, de bedrijventerreinen, voorzieningen en bijbehorende infrastructuur moet plaatsvinden in de stedelijke concentratiegebieden (bestaand stedelijk gebied van de grotere kernen). Nieuw ruimtebeslag buiten deze gebieden kan slechts als inbreiding of herstructurering niet tot de mogelijkheden behoren, en dan in de zogenaamde zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling. Verder regelt de Verordening ruimte dat woningbouw (artikel 4.3) en aanleg van bedrijventerreinen en kantorenlocaties (artikel 4.4 en met 4.6) onderdeel worden van bindende afspraken in de vier regionale ruimtelijke overleggen. Daaraan nemen de gemeenten, waterschappen en de provincie deel.

De kernen zijn aangeduid als kern in stedelijk concentratiegebied (Son) en kern in landelijk gebied (Breugel), maar maken geen onderdeel uit van het plangebied.

Figuur 2.2: Stedelijke ontwikkeling Verordening Ruimte (provincie Noord-Brabant)

Groenblauwe structuur

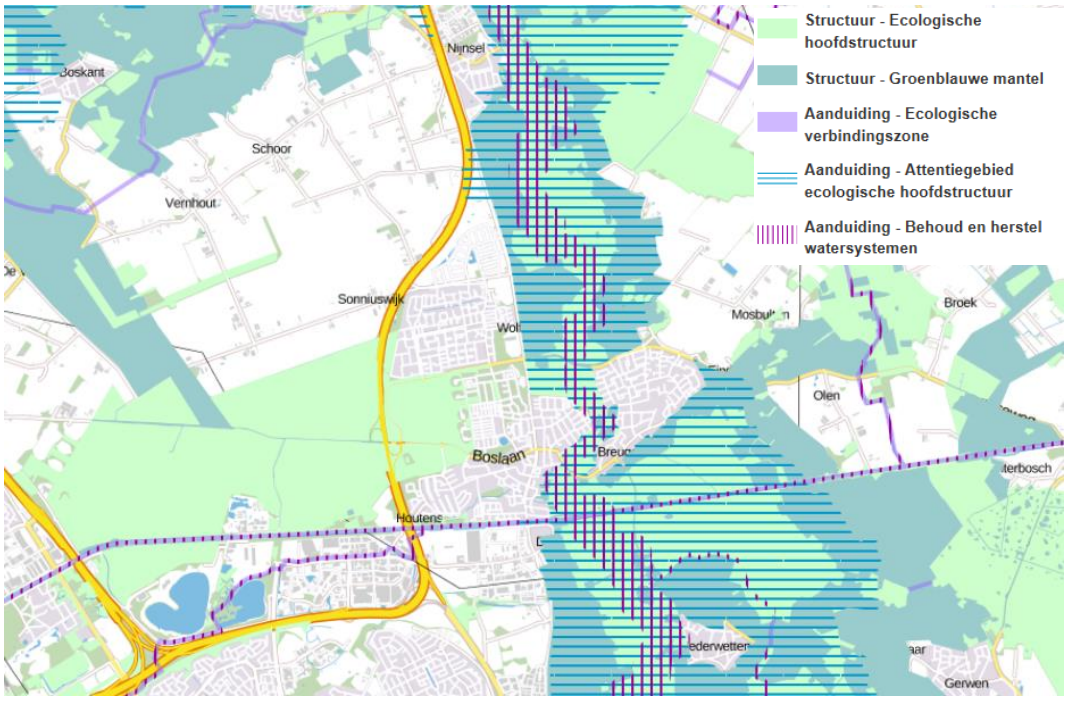
De groenblauwe structuur valt in twee gedeelten uiteen: de ecologische hoofdstructuur en de groenblauwe mantel. Zie hieronder voor de nadere toelichting (zie figuur 2.3).

Ecologische hoofdstructuur / Natuurnetwerk Brabant

Het kerngebied natuur en water bestaat uit de ecologische hoofdstructuur / Natuurnetwerk Brabant (NNB) met inbegrip van de ecologische verbindingszones en waterstructuren zoals beken en kreken. Dit kerngebied omvat de bestaande natuurgebieden, waaronder de Natura 2000-gebieden, en de gebieden die nog omgevormd moeten worden naar natuur en nu nog vaak in agrarisch gebruik zijn. In de Verordening ruimte zijn al deze gebieden begrensd. Ter bescherming van de aanwezige waarden is bepaald dat deze strekken tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden. Zolang inrichting en beheer van natuur nog niet zeker zijn, worden bestaande rechten echter gerespecteerd. Indien sprake is van aantasting van de aanwezige waarden door activiteiten in of buiten de ecologische hoofdstructuur geldt een compensatieplicht. Voor ecologische verbindingszones en de attentiegebieden gelden afwijkende regels. In en rond het plangebied van de gemeente Son en Breugel liggen gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Brabant (zie figuur 2.3). De belangrijkste zijn de Nieuwe Heide/Bosgebied West, het Dommeldal en het beekdal van de Breugelse Beek.

Groenblauwe mantel

De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit gemengd landelijk gebied met belangrijke nevenfuncties voor natuur en water. Het zijn meestal gebieden grenzend aan het kerngebied natuur en water die bijdragen aan de bescherming van de waarden in het kerngebied. De beheergebieden ecologische hoofdstructuur liggen binnen de groenblauwe mantel evenals de groene gebieden binnen én nabij bestaand stedelijk gebied. In de groenblauwe mantel is de agrarische sector een grote en belangrijke grondgebruiker. Ook recreatieve en toeristische bedrijven zijn binnen de groenblauwe mantel aanwezig. Het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, water, waterbeheer en landschap is in de groenblauwe mantel een belangrijke opgave. Nieuwe ontwikkelingen binnen de groenblauwe mantel zijn mogelijk als deze bestaande functies respecteren of bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van die functies. Onder deze voorwaarden kunnen grondgebonden agrarische bedrijven in de groenblauwe mantel ook uitbreiden. Andere agrarische bedrijven mogen uitbreiden tot maximaal 1,5 ha. Voor intensieve veehouderijen en glastuinbouwbedrijven gelden specifieke regels. Teeltondersteunende kassen zijn in de groenblauwe mantel niet toegestaan en andere permanente teeltondersteunende voorzieningen moeten binnen het bouwblok worden opgenomen. De groenblauwe mantel omvat het Dommeldal en een deel van de Breugelse Beek.

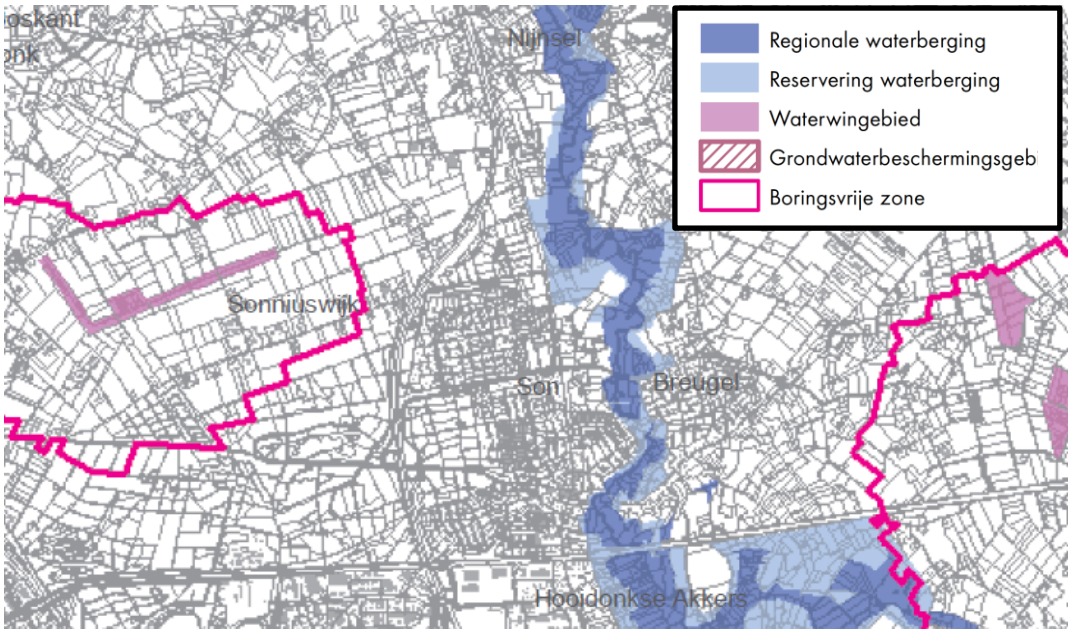
Figuur 2.3: Natuur en landschap Verordening ruimte (provincie Noord-Brabant)

Water

De Verordening ruimte 2014 bevat regels voor:

- Regionale waterbergingsgebieden en reserveringsgebieden waterberging. Hierbij is het doel te zorgen voor behoud van het waterbergend vermogen, onder andere door beperkingen t.a.v. bebouwing en ophoging van gronden;
- Beschermingszones voor grondwaterwinningen voor de openbare drinkwatervoorziening (waterwingebied, 25- en 100-jaarszone en boringvrije zone). Hierbij is het doel te zorgen voor bescherming van de kwaliteit van het grondwater, onder andere door beperkingen aan stedelijke en agrarische ontwikkelingen;
- Zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen. Hierbij is het doel te zorgen voor voldoende ruimte voor watersysteemherstel, onder andere door beperkingen t.a.v. bebouwing, oppervlakteverhardingen en ophoging van gronden;
- Hoogwaterbescherming. Hierbij is het doel te zorgen voor bescherming van de primaire waterkering en tegengaan van activiteiten in de bodem rondom de aansluiting primaire waterkering die kunnen leiden tot het ondermijnen van de waterkerende functie. In het winterbed en de lange-termijnreservering winterbed is het doel te zorgen voor behoud van het stroomvoerend en bergend vermogen van de rivier, onder andere door beperkingen t.a.v. bebouwing.

Het plan bevat een waterwingebied langs Sonniuswijk met daar omheen een gebied aangeduid als 25-jaarszone kwetsbaar grondwaterbeschermingsgebied (zie figuur 2.4). Langs de Dommel zijn gebieden aangegeven voor regionale waterberging en reservering waterberging.

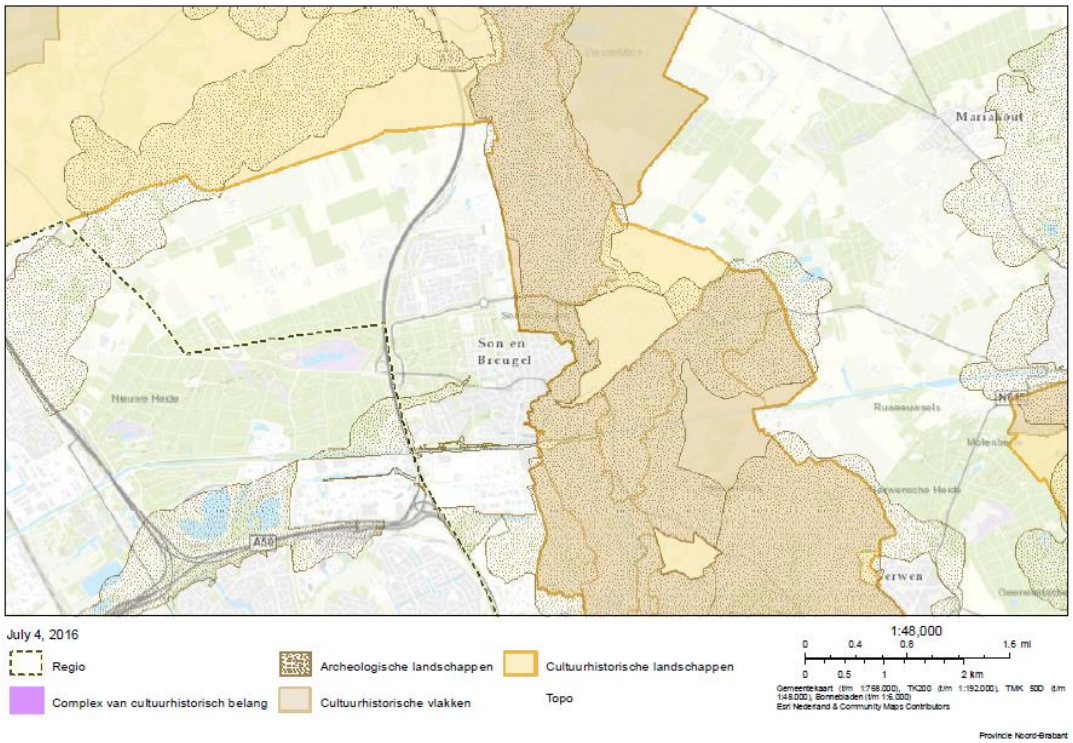

Figuur 2.4: Water Verordening Ruimte (provincie Noord-Brabant)

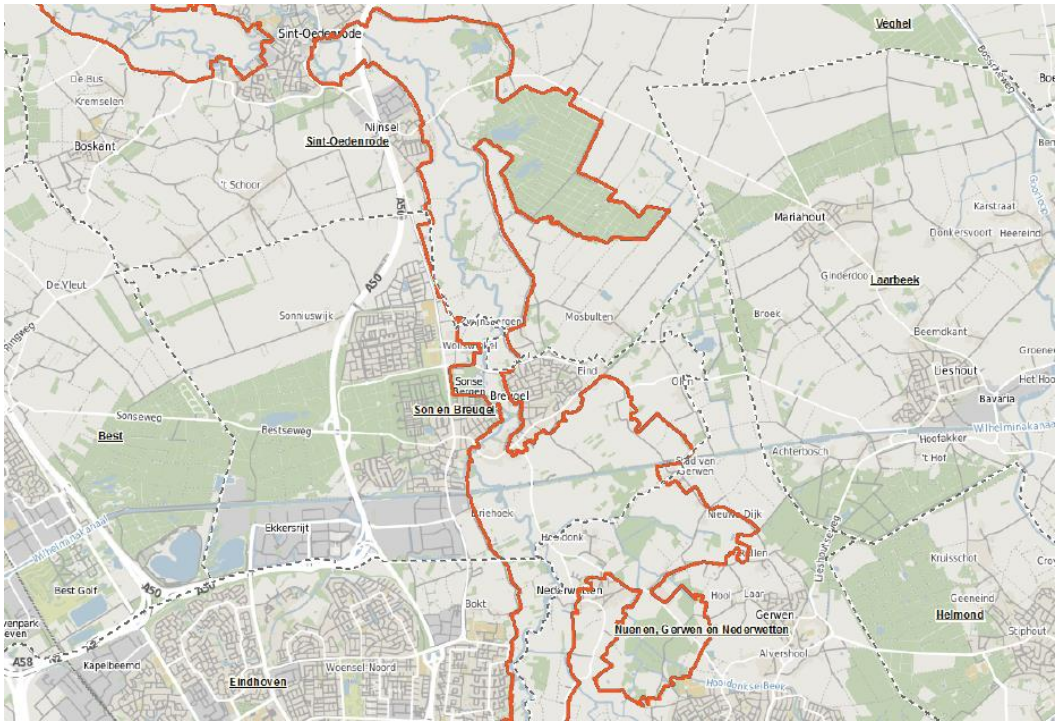
Aardkunde en cultuurhistorie

Met behulp van de Verordening ruimte 2014 wil de provincie aardkundig waardevolle gebieden en cultuurhistorische vlakken beschermen, vanwege de onvervangbaarheid van de aanwezige waarden. De gemeenten hebben grote vrijheid om zelf vorm te geven aan de wijze van bescherming. Tevens zijn er specifieke beschermingsregels voor aangewezen cultuurhistorisch waardevolle complexen, zoals kloostercomplexen en oude landgoederen.
Het plangebied kent diverse landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden. In de provinciale Verordening ruimte 2014 is de bescherming van aardkundig en cultuurhistorisch waardevolle vlakken geborgd. De volgende vlakken binnen het plangebied zijn opgenomen in de Verordening Ruimte (figuur 2.5 en figuur 2.6):

- Cultuurhistorisch vlak Dommeldal, onderdeel van cultuurhistorisch landschap Groene Woud;
- Archeologisch landschap Dommeldal, Nuenen, Gestel;
- Aardkundig waardevol gebied Dommeldal.

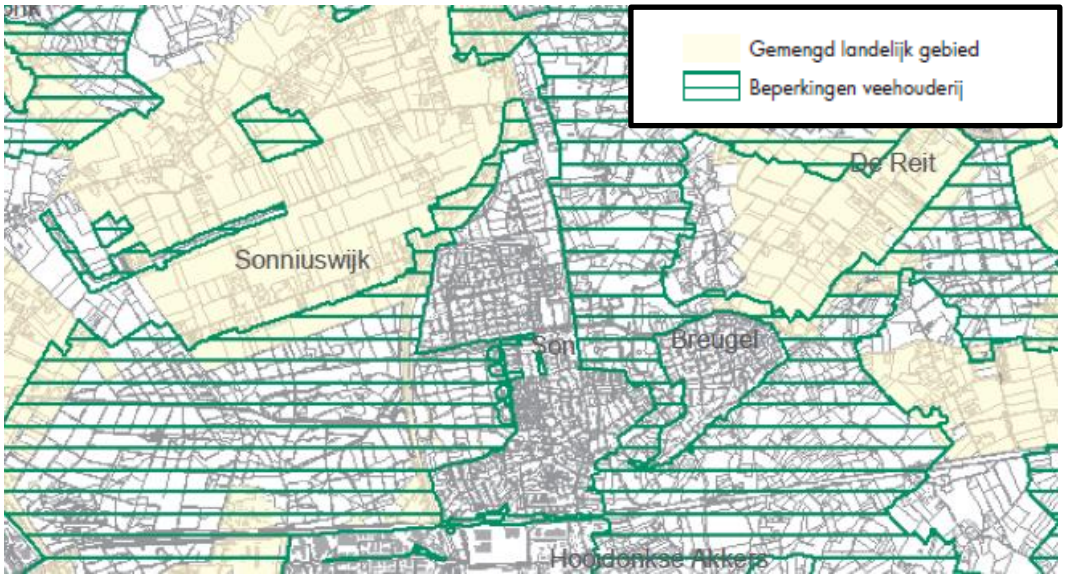
Figuur 2.5: Provinciaal beschermde gebieden cultuurhistorie
(bron: provincie Noord-Brabant, www.kaartbank.brabant.nl)

Figuur 2.6: Ligging aardkundig waardevol gebied (tussen rode lijnen)
(bron: provincie Noord-Brabant, www.kaartbank.brabant.nl)

Gemengd landelijk gebied

Het gemengd landelijk gebied ligt buiten de groenblauwe structuur en het bestaand stedelijk gebied en biedt een multifunctionele gebruiksruimte voor land- en tuinbouw, natuur, water, recreatie, toerisme en kleinschalige stedelijke functies. Land- en tuinbouw zijn daarbij de grootste ruimtegebruikers. Tevens zijn daar gebieden aangewezen waar teeltondersteunende kassen zijn toegestaan. Er zijn regels opgenomen die bepalen dat integrale bestemmingsplannen voor het agrarisch gebied een onderscheid maken tussen een gebied waar de ontwikkeling van een gemengde plattelandseconomie wordt nagestreefd en een gebied voor een in hoofdzaak agrarische economie. In deze laatste categorie vallen in ieder geval de landbouwontwikkelingsgebieden voor de (zorgvuldige) veehouderij, glastuinbouwgebieden en gebieden waar teeltondersteunende kassen zijn toegestaan. Gemeenten moeten zo op basis van een voorgenomen ontwikkeling van het agrarisch gebied een keuze maken voor een gebied waarbinnen verschillende functies met elkaar in evenwicht worden ontwikkeld, agrarische functies in samenhang met andere functies worden uitgeoefend en een gebied waar primair de agrarische functies worden behouden en versterkt en waar menging met andere functies wordt voorkomen. Grondgebonden agrarische bedrijven mogen in het agrarisch gebied uitbreiden. Permanente teeltondersteunende voorziening waaronder kassen tot 5000 m² zijn binnen het bouwblok toegestaan. In de gebieden die daarvoor specifiek zijn aangewezen, zijn binnen het bouwblok kassen tot 1,5 ha toegestaan. Andere agrarische bedrijven mogen uitbreiden tot maximaal 1,5 ha en voor veehouderijen en glastuinbouwbedrijven blijft ook hier gelden wat specifiek daarover in de Verordening ruimte is geregeld. Het plangebied is deels aangeduid als gemengd landelijk gebied en deels als beperkingen veehouderijen (figuur 2.7). Uitbreiding van agrarische bedrijven binnen deze aanduiding is alleen mogelijk als sprake is van een grondgebondenheid van het bedrijf.

Figuur 2.7: Veehouderijen (bolletjes) en aanduiding Beperking Veehouderij (groen gearceerd)
(bron: Provincie Noord-Brabant, www.kaartbank.brabant.nl)

Glastuinbouw
In de Verordening ruimte zijn ten behoeve van de glastuinbouw doorgroeigebieden en vestigingsgebieden begrensd. In deze gebieden dient zich de glastuinbouw in Brabant te concentreren. In de vestigingsgebieden zijn nieuwe glastuinbouwbedrijven toegestaan. In de doorgroeigebieden ligt de nadruk op verdere ontwikkeling van bestaande glastuinbouwbedrijven. Nieuwe bedrijven zijn hier slechts onder voorwaarden toegestaan. Een glastuinbouwbedrijf buiten de aangewezen gebieden mag maximaal een omvang hebben van 3 hectare netto glas. Het plangebied buitengebied Son en Breugel kent geen doorgroeigebied of vestigingsgebied voor glastuinbouw.

Niet-agrarische ontwikkelingen buiten het bestaand stedelijk gebied
De Verordening ruimte geeft algemene regels voor een aantal niet-agrarische ontwikkelingen in het buitengebied. De ontwikkeling van diverse niet-agrarische activiteiten is onder voorwaarden toegelaten in de agrarische gebieden en in de groenblauwe mantel. Om de ruimte voor de agrarische sector ook naar de toekomst toe te bewaren, is het wenselijk strijdige functies te beperken. Algemeen uitgangspunt is dat gebruik wordt gemaakt van bestaande bebouwing, veelal vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing. De regels hebben betrekking op het wonen in het buitengebied, waaronder ook de ontwikkeling van ruimte-voor-ruimtekavels en kwaliteitsverbetering in bebouwingsconcentraties en landgoederen. Daarnaast zijn er regels voor diverse andere niet-agrarische ontwikkelingen. Deze regels zijn erop gericht om een kader te geven voor de aard en omvang van deze ontwikkelingen waarbinnen de gemeente haar eigen ruimtelijke afweging kan maken. Afwijkende regels zijn er voor agrarisch-technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven, horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen, recreatiewoningen, dagrecreatie, kleinschalige vrijetijdsvoorzieningen, lawaaisporten en windturbines.

2.4.3 *Herzieningen Structuurvisie en Verordening ruimte*

De Structuurvisie en Verordening ruimte worden regelmatig gewijzigd/herzien. De laatste wijzigingen zijn de “veegronde 2016” en de “wijziging 2017”.

Veegronde 2016
In de veegronde 2016 zijn o.a. de voor het buitengebied relevante onderwerpen vastgelegd:

- Naamswijziging Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in Natuurnetwerk Brabant (NNB);
- Bepaling dat binnen gebouwen dieren -al dan niet in hokken- alleen op de grond gehouden mogen worden, onverlet voorzieningen voor dierenwelzijn, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden;
- Aanpassing bepalingen ten aanzien van externe werking op Natuurnetwerk Brabant: Een bestemmingsplan dat is gelegen buiten het Natuur Netwerk Brabant en leidt tot een aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant *anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water*, strekt ertoe dat de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd overeenkomstig artikel 5.6 (compensatieregels)
- Aanpassing van de eisen aan natuurcompensatie;
- Aanpassing van de ruimte voor ruimte regeling;
- Aanpassing van de regeling voor landgoederen.

Wijziging 2017
In de wijziging 2017 zit de provincie Noord-Brabant in op versnelling van de transitie naar zorgvuldige veehouderij. Hiervoor zijn o.a. de voor het buitengebied relevante onderwerpen vastgelegd:

- Staldering:
  Een systeem van 'staldering' in Oost- en Midden-Brabant moet een verdere belasting van gebieden met een hoge veedichtheid voorkomen en tegelijkertijd leegstand van stallen tegengaan. Een veehouder mag binnen 'zijn' stalderings gebied uitsluitend nieuwe dierenverblijven bouwen als hij binnen datzelfde gebied verouderde dierenverblijven die in gebruik zijn, sloopt. Voor iedere 10 m² nieuwe stal moet 11 m² bestaande stal gesloopt worden. Staldering geldt alleen voor "hokdieren" (varkens, pluimvee e.d.), vooralsnog niet voor melkvee, schapen en nertsen. Dit o.a. omdat voor melkvee landelijk beleid in voorbereiding is (wet melkvee, fostaatwet).
- Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij
  De Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) is vereenvoudigd en de normscore gaat omhoog (7,25 in plaats van 7). Dat betekent dat bedrijven meer moeite zullen moeten doen om aan de BZV te kunnen voldoen en om uit te kunnen breiden
- Ruimte voor excellerende bedrijven
  Ondernemers die een overlastsituatie opruimen en/of een BZV-score van minimaal 8.5 scoren, kunnen aanspraak maken op een groter bouwblok (2 tot 2,5 ha) dan normaal (1,5 ha)
- Nieuw mestbeleid
  De provincie wil emissie uit mest minimaliseren en mestbewerking daarom zoveel mogelijk concentreren op industrie-/bedrijventerreinen. Lokaal wordt mestbewerking onder voorwaarden toegestaan: bij samenwerkende melkrundveehouderijen tot maximaal 25.000 ton, bij agrarisch technische hulpbedrijven en als nevenactiviteit bij veehouders in gemengd landelijk gebied als de mest via pijpleidingen wordt aangevoerd en 50% van het volume van de mest wordt bewerkt tot loosbaar water.

2.4.4 *Beleid ten aanzien van Natura 2000, stikstof en PAS*

Op 29 maart 2013 heeft de provincie de Verordening stikstof en Natura 2000 vastgesteld. Doel van de Verordening stikstof en Natura 2000 is het verminderen van de stikstofuitstoot op Natura 2000-gebieden in Noord-Brabant. Veehouders die een nieuwe stal willen bouwen of een stal geheel of gedeeltelijk willen renoveren, moeten aan de verordening voldoen en moeten hun plannen laten beoordelen door de provincie. Dit gebeurt via het aanvragen van een vergunning Wet natuurbescherming bij de provincie of via een melding bij het Activiteitenbesluit milieubeheer bij de gemeente. Tijdens de beoordeling wordt getoetst of er bij nieuwbouw of renovatie voldoende technieken ingezet zijn om de uitstoot te beperken. Bijvoorbeeld de inzet van luchtwassers. Een deel van de overmatige stikstofuitstoot kan 'gesaldeerd' worden.

De provincie heeft op 1 juli 2015 de eisen voor de uitstoot van ammoniak voor veehouderijstallen aangepast. Dit is gelijktijdig met het in werking treden van het landelijke Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Verordening schrijft voor dat veehouders de best beschikbare stallen toepassen wanneer ze uitbreiden. Dit draagt bij aan het terugdringen van de ammoniakbelasting van de Natura 2000-gebieden. In het convenant stikstof en Natura 2000 is afgesproken om regelmatig de emissie eisen aan te scherpen. De nieuwe regels zijn opgenomen in bijlage 2 van de Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant 2013.

Op 30 juni 2015 heeft de provincie de provinciale Brabantse Beleidsregel PAS vastgesteld. Hierin zijn afspraken vastgelegd over de verdeling van de zogenaamde vrije stikstofontwikkelingsruimte (segment 2 in het PAS). De afspraken zijn:

- Er wordt in de planperiode van het PAS voor een project niet meer dan 3 mol/ha/jaar ontwikkelingsruimte vergund;
- Provincie behoudt zich het recht voor vergunde ruimte die niet binnen twee jaar is gebruikt, terug in te nemen of te verminderen;
- Bij de verdeling van de ontwikkelingsruimte geldt de volgorde van ontvangst van de aanvraag;
- De beschikbare ontwikkelingsruimte wordt gelijk verdeeld over de PAS-planperiode;
- Voor 4 zeer stikstofgevoelige habitattypen wordt niet meer dan 0,05 mol/ha/jr. ontwikkelingsruimte vergund. Dit zijn de habitattypen: H7110A-actieve hoogvenen, H7120ah/ZGH7120ah herstellende hoogvenen en H3110 zee zwakgebufferde vennen. (Noot: in de praktijk betekent geldt dit voor de Natura 2000-gebieden Kampina – Oisterwijkse vennen, Stabrechtse Heide, Groote Peel en Deurnsche Peel & Mariapeel.

Bovenstaand beleid ten aanzien van stikstof is in januari 2017 overgenomen in de Verordening natuurbescherming, de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming. In de Verordening is in aanvulling op bovenstaand beleid opgenomen dat bestaande (verouderde) stallen uiterlijk in 2028 moeten voldoen aan de (strengere) emissie-eisen ten aanzien van ammoniak. Daarnaast is het uitrijden van mest en beweiding vrijgesteld van vergunningverlening (dat stond in de Natuurbeschermingswet, maar is in de Wet natuurbescherming overgeheveld naar de provincie).

In juli 2017 is tegelijk met de wijziging van de Verordening ruimte de Verordening natuurbescherming aangepast. Dit om de emissie van ammoniak door veehouderijen versnelt terug te dringen.

- Ammoniakuitstoot terugdringen
  De emissie-eisen voor nieuwe stallen worden stapsgewijs strenger. Bovendien wordt de reikwijdte van deze emissievoorschriften uitgebreid tot rundvee en geiten.
- Oude stallen sneller aanpassen
  Veehouders met verouderde stallen moeten er versneld voor zorgen dat deze worden gemoderniseerd. Bedrijven die nu al voldoen aan het Besluit emissiearme huisvesting moeten uiterlijk op 1 januari 2022 (was: 2028) voldoen aan de Verordening natuurbescherming. Uiterlijk op 1 januari 2020 moeten ze daarvoor een ontvankelijke en vergunbare aanvraag hebben ingediend. Stallen die nu nog niet aan het landelijke Besluit emissiearme huisvesting voldoen, moeten uiterlijk op 1 januari 2020 zijn aangepast. Deze stallen moeten dan ook voldoen aan de strengere normen van de Verordening natuurbescherming.
- Loslaten principe intern salderen binnen een bedrijf
  Met de wijziging van de Verordening natuurbescherming moet op dierplaatsniveau voldaan worden aan de emissie-eisen uit de Verordening in plaats van op bedrijfsniveau.

2.5 Gemeentelijk beleid

2.5.1 *Toekomstvisie en Structuurvisie Son en Breugel*

Op 21 juni 2012 heeft de gemeenteraad “De Toekomstvisie van Son en Breugel” vastgesteld. De ambities en de doelen voor de toekomst zijn:

- Behoud van het groen en de groene identiteit;
- Een beperkte groei die in hoofdzaak binnen het bestaande stedelijke gebied plaats vindt;
- Een levendige samenleving voor jong en oud;
- Goed bereikbaar en een uitnodigende gemeente voor bedrijven en ondernemers.

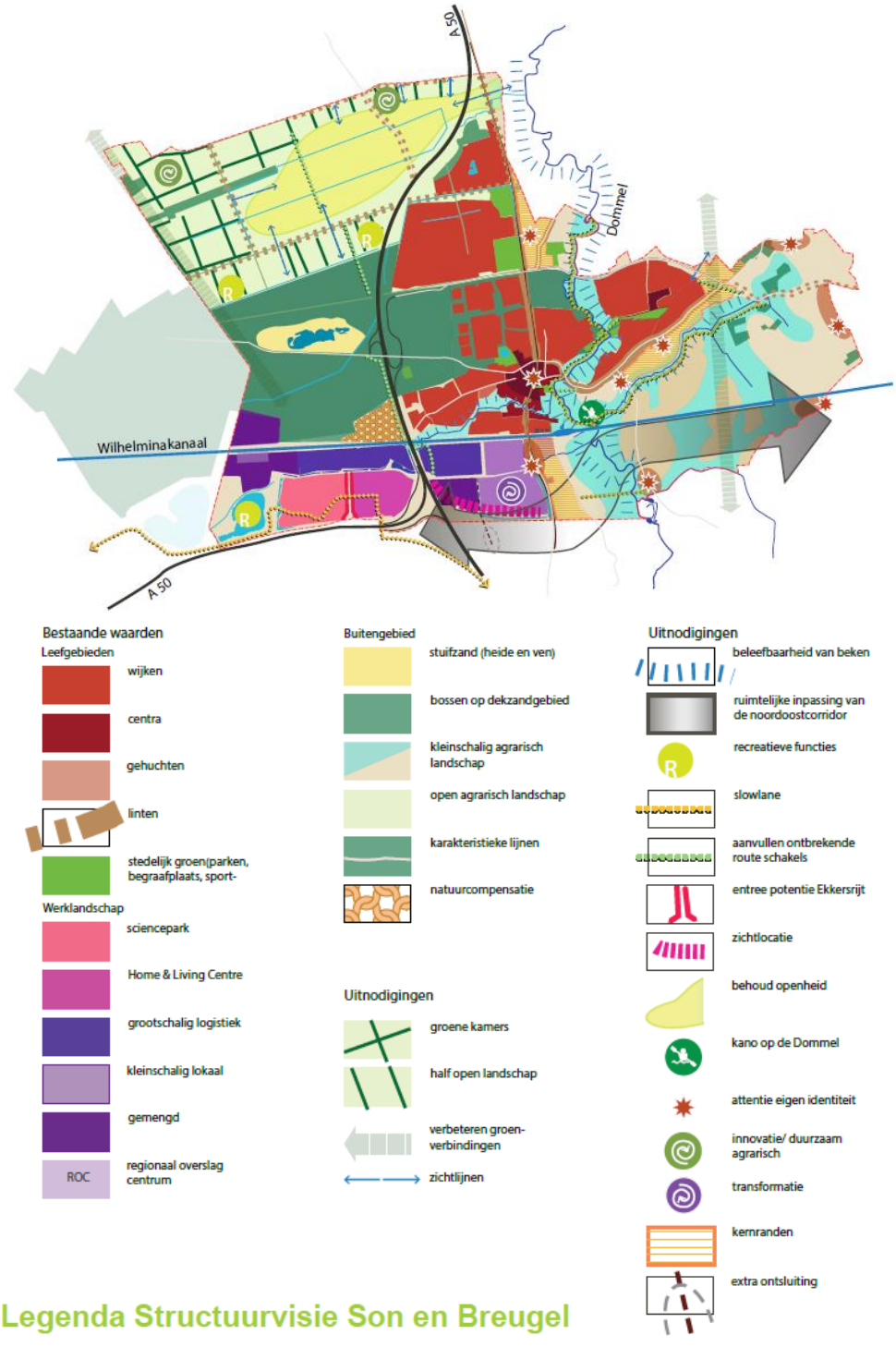
Vanuit de Toekomstvisie zijn de volgende ruimtelijke ambities en doelen voor de toekomst beschreven:

- Een beperkte toename van het aantal woningen die in hoofdzaak binnen het bestaande stedelijke gebied een plaats krijgen;
- Behoud van het groen en de groene identiteit;
- Een levendige samenleving waar plaats is voor jong en oud;
- Goede bereikbaarheid;
- Een uitnodigende gemeente voor bedrijven en ondernemers.

De raad van de gemeente Son en Breugel heeft op 6 februari 2014 de Structuurvisie “Son en Breugel; een ruimtelijke uitnodiging 2020/2030” vastgesteld. De gemeente Son en Breugel heeft een centrale positie in de stadsregio Eindhoven en is een schakel tussen de Brainport en het Groene Woud. Enerzijds op een knooppunt van hoogwaardige infrastructuur en dichtbij de hoogwaardige voorzieningen van Eindhoven, anderzijds op de rand van uitgestrekte landschappen en groene gebieden. De structuurvisie biedt een kader waarin aanspraken op de ruimte kunnen worden afgestemd en gecombineerd. Niet primair gericht op uitbreiding van het stedelijk gebied maar vooral op behoud en verbetering van de bestaande ruimtelijke kwaliteiten.

De “Structuurvisie Son en Breugel” werkt bovenstaande ambities en doelen verder uit voor het ‘ruimtelijk domein’. Dit is door vertaald naar kansen en mogelijkheden per deelgebied, deze gebieden zijn: Sonniuswijk, Ekkersrijt, Breugel zuid, Kernranden, Bestaand stedelijk gebied en Bos- en natuurgebieden (zie ook structuurvisie). Voor dit plan-MER zijn de volgende van belang:

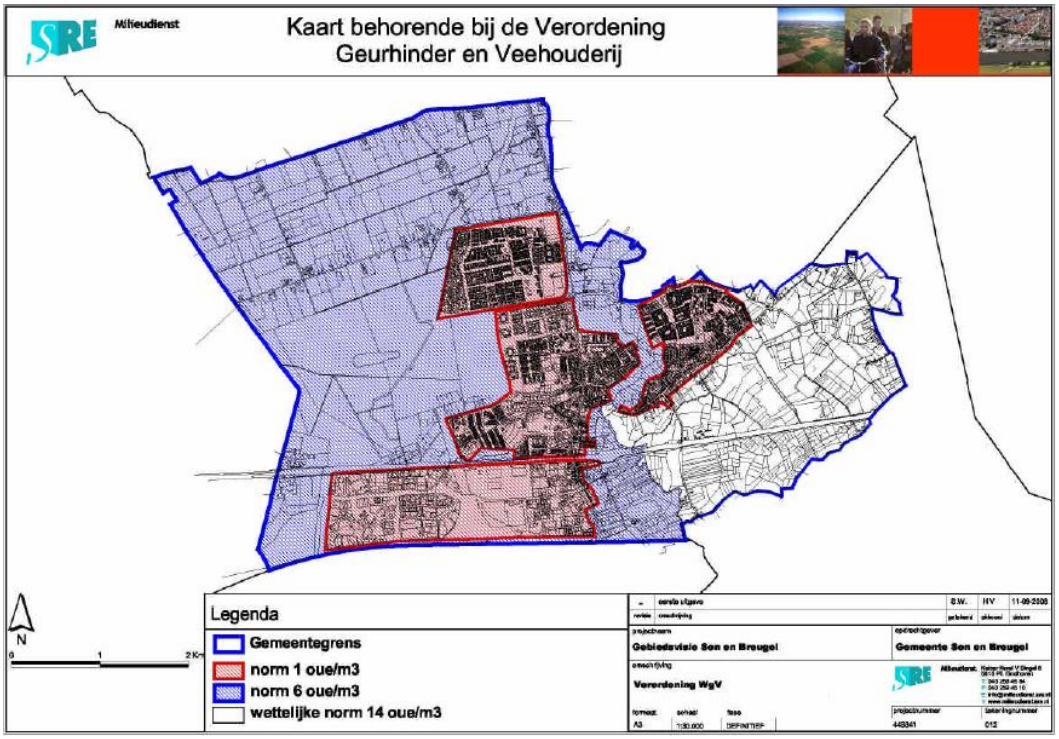
- *Breugel zuid*: groen-blauwe structuur, extensieve recreatie, openheid Dommel en overige waterlopen, aanvullen ontbrekende routeschakels, komst en integratie van de noordoostcorridor;
- *Kernranden*: cultuurhistorische aspecten, natuur en landschapsinrichting, mogelijkheden incidentele woningbouw, extensief recreatief medegebruik, opvullen ontbrekende schakels routenetwerk;
- *Bos- en natuurgebieden*: mogelijkheden van extensieve recreatie, behoud en versterking groene ambities, respect voor natuurwaarden, behoud van cultuurhistorische aspecten.

Figuur 2.8: Structuurvisie Son en Breugel (Gemeente Son en Breugel, 2014)

2.5.2 *Gebiedsvisie en –verordening geur*

De gemeente Son en Breugel heeft op 30 oktober 2008 een geurverordening vastgesteld (zie figuur 2.9).
Hierin zijn gemeentelijke zoneringen en normen voor geur vastgelegd Met de geurverordening geeft de gemeente invulling aan de mogelijkheid in de Wet geurhinder een veehouderij (Wgv) voor gemeenten om eigen geurnormen vast te stellen.
Doelstelling van de actualisering van het geurbeleid is: een betere balans tussen de belangen van de agrarische sector, de belangen van de burgers (wonen en vrije tijd) in de kernen en het buitengebied en de beoogde ruimtelijke ordening. De gemeente beoogd dat alle inwoners kunnen wonen, werken en leven in een omgeving die gezien haar functies hiermee in balans is.
Voor de kernen is een geurnorm van 1 oue/m3 vastgesteld en voor het westelijk buitengebied 6 oue/m3. Voor het oostelijk buitengebied is de wettelijke norm (14 oue/m3) vastgesteld. Tevens is voor de woonkernen Son en Breugel en Sonniuspark de minimale afstand, tussen geurgevoelige objecten en veehouderijen, in afwijking van de normen uit de Wgv, vastgesteld op 50 meter.

Figuur 2.9: Verordening WgV (Bron: Gebiedsvisie Son en Breugel, 2008)

3 Referentiesituatie

3.1 Inleiding

Referentiesituatie

De effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in de herziening van het bestemmingsplan buitengebied zijn bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. De referentiesituatie is de situatie in het plangebied tijdens de planperiode van de herziening (10 jaar) zonder de ontwikkelingen in de herziening zelf. De referentiesituatie is de huidige situatie en de autonome ontwikkeling van het plangebied.

Referentiesituatie = huidige situatie + autonome ontwikkeling

Referentiesituatie: situatie in het plangebied tijdens de planperiode (10 jaar) zonder de ontwikkelingen in de herziening

Huidige situatie: bestaande / feitelijke situatie in het plangebied

Autonome ontwikkelingen: andere ontwikkelingen in het plangebied dan de ontwikkelingen die deel uitmaken van de herziening

De effecten van de ontwikkelingen van de herziening zijn niet vergeleken met de huidige situatie (2018), maar met het eindjaar van de planperiode van de herziening: 2028 (uitgaande van vaststelling van de herziening in 2018).
Uitzondering hierop is de bepaling van effecten op Natura 2000-gebieden. Deze effecten zijn bepaald ten opzichte van de huidige situatie (2017/2018), zoals gesteld in de Wet natuurbescherming.

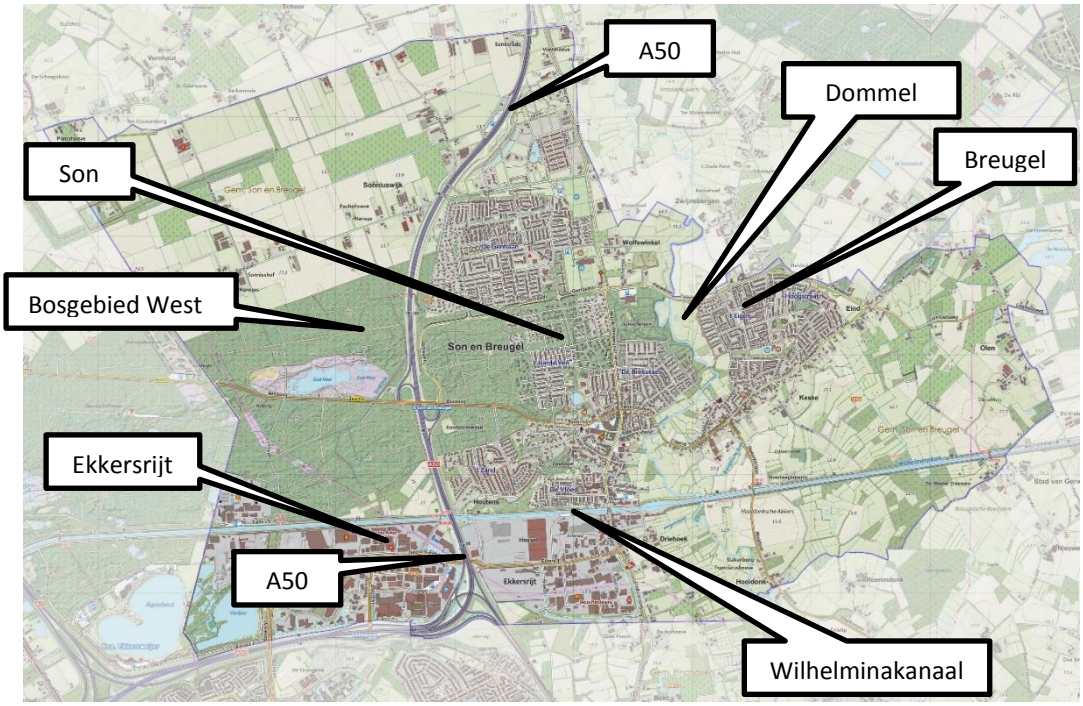
In dit hoofdstuk is een beschrijving gegeven van de referentiesituatie: eerst algemeen voor het gebied als geheel, daarna thematisch. Hierbij is vooral gericht wordt op die delen van het buitengebied waar ontwikkelingen voorzien zijn en/of waar effecten verwachten worden.
De volgende hoofdonderwerpen worden onderscheiden:

- Landschap en cultuurhistorie (inclusief archeologie): landschappelijke en cultuurhistorische karakteristieken en waarden in het buitengebied;
- Bodem en water;
- Natuur: Natura 2000, NNB en beschermde plant- en diersoorten;
- Ruimtelijke en functionele structuur: landbouw, wonen, werken (niet agrarisch) en recreatie;
- Leefbaarheid en gezondheid: met name de effecten van geur en fijn stof, de mogelijke invloed op de gezondheid van omwonenden en hinderaspecten als verkeer, geluid, luchtkwaliteit, lichthinder en externe veiligheid.

3.2 Schets plangebied en omgeving

Het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan omvat nagenoeg het gehele buitengebied van gemeente Son en Breugel, met uitzondering van de kernen Son en Breugel, de A50, Bedrijventerrein Ekkersrijt en bedrijf Rendac(zie figuur 3.1). Bosgebied West maakt wel onderdeel uit van de herziening van het bestemmingsplan, maar bevat geen ontwikkelingen die van belang zijn voor dit milieueffectrapport.

Son en Breugel heeft een groot buitengebied met een tweeledig karakter. Enerzijds is Son en Breugel sterk agrarisch ontwikkeld en wordt een groot deel van het buitengebied agrarisch gebruikt en beheerd, vooral aan de westzijde van de gemeente. Anderzijds kent het buitengebied van Son en Breugel veel natuur, naast de natuur van het agrarisch landschap ook bos en het Dommeldal. De kernen Son en Breugel liggen tussen de buitengebieden aan weerszijden van het Dommeldal. De belangrijkste infrastructuur door het buitengebied is de Rijksweg A50.

Figuur 3.1: Buitengebied Son en Breugel

3.3 Autonome ontwikkelingen

In en rond het plangebied speelt een aantal autonome ontwikkelingen, ontwikkelingen die ook zonder de Herziening effect (kunnen) hebben op het plangebied.
Voor het plan-MER is het van belang om na te gaan of de ontwikkelingen zoals voorgesteld in het bestemmingsplan:

- Belemmerd worden door autonome ontwikkelingen;
- Belemmeringen kunnen vormen voor autonome ontwikkelingen;
- Tot cumulatie van effecten met autonome ontwikkelingen kunnen leiden.

Autonome ontwikkelingen zijn te onderscheiden in:

- Trendmatige- en/of beleidsmatige ontwikkelingen: bijvoorbeeld ontwikkelingen in de landbouw, groei/krimp bevolking;
- Zeker toekomstige ontwikkelingen: concrete ruimtelijke ontwikkelingen zoals vastgelegd in (vastgestelde) ruimtelijke besluiten;
- Onzekere toekomstige ontwikkelingen: ontwikkelingen zoals voorzien/voorgesteld in beleidsstudies, structuurvisies e.d., maar die nog geen status hebben, nog niet zijn vastgesteld en daarmee nog niet concreet zijn.

In het plan-MER kan alleen rekening gehouden worden met zekere toekomstige ontwikkelingen, niet met onzekere toekomstige ontwikkelingen of algemene trendmatige en/of beleidsmatige ontwikkelingen.

Een zekere autonome ontwikkeling nabij het plangebied is de in aanbouw zijnde uitbreidingswijk Sonniuspark. Sonniuspark is een nieuw te ontwikkelen woonwijk van 600 woningen. Het plangebied ligt direct ten noorden van de wijk de Gentiaan. Sonniuspark vormt dan ook de afronding van Son en Breugel aan de noordzijde. Dit gebied wordt aan de westzijde begrenst door de rijksweg A50, aan de oostzijde door de Rooijseweg. Aan de noordzijde loopt het gebied tot de gemeentegrens terwijl de bestaande wijk de Gentiaan de grens aan de zuidzijde vormt. Het gedeelte van de Rooijseweg tot aan de ovatonde maakt eveneens deel uit van het plangebied.

Sonniuspark vormt een hecht onderdeel van Son en Breugel. Dit is herkenbaar aan de extraverte opzet en de optimale verbindingen met de Rooijseweg en de Gentiaan. De aanwezige landschapselementen vormen samen
met nieuw aan te leggen groenstructuren de hoofdstructuur van een woonwijk met een groene identiteit en een gevarieerd aanbod van woonsferen. Het landschappelijke karakter blijft voelbaar in de nieuwe wijk door het behoud van bestaande erven en beplanting. Centraal in de wijk vormt een ven een grote groene ruimte. Het is een herkenbaar en structurerend element voor Sonniuspark. Groene ruimten en compacte bebouwing wisselen elkaar af en bepalen de groene en dorpse sfeer. Er is variatie in de bebouwingsdichtheid aangebracht om het dorpse karakter te benadrukken.

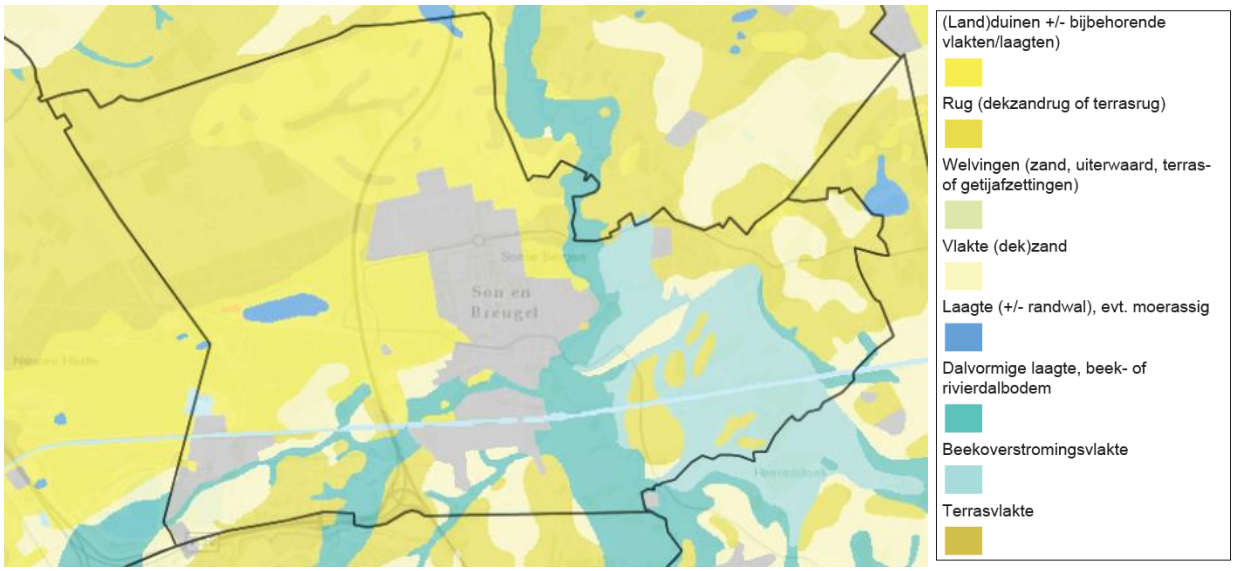
Figuur 3.2: Ligging uitbreidingswijk Sonniuspark (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

3.4 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

3.4.1 *Landschappelijke ontwikkeling, geologie en geomorfologie*

Ontstaansgeschiedenis

De uiterlijke vorm van het landschap in het plangebied is gevormd in de laatste twee geologische perioden: het Pleistoceen en het Holoceen. De ondergrond bestaat grotendeels uit zandgronden. Dit zand is in eerste instantie in het Pleistoceen door (voorlopers van) de Maas afgezet. Vervolgens heeft tijdens de ijstijden onder koude, droge en vegetatieloze condities de wind het zand verplaatst en afgezet in de vorm van dekzandvlakten en dekzandruggen. In het Holoceen, de huidige warmere en nattere periode na de ijstijden, heeft vegetatie het zand vastgelegd en is het dekzandlandschap doorsneden door beken. Op plaatsen in het landschap waar water stagneerde is veen gevormd: hoogveen, lokaal langs de beken ook laagveen. Het noordwestelijk deel van het plangebied is dekzandvlakte/rug. Het zuidoostelijk deel van het plangebied is beekoverstromingsvlakte.

Figuur 3.3: Geomorfologie Son en Breugel (bron: kaartbank Brabant)

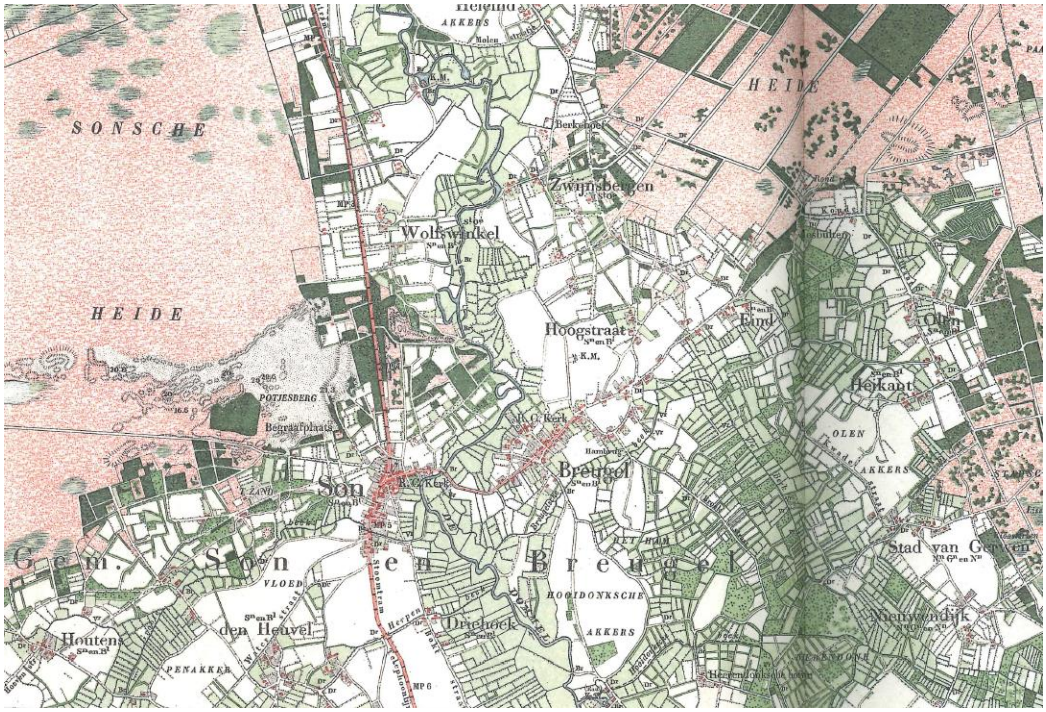
Cultuurhistorische ontwikkeling

De verschijningsvorm van het huidige landschap is het resultaat van ingrepen van de mens in de geologische / geomorfologische uitgangssituatie. Het landschap is in de loop der tijd meerdere malen aangepast aan de veranderende behoeften van de maatschappij. Ook in de toekomst zullen natuurontwikkeling, de aanleg van infrastructuur, woningen, bedrijven en recreatieve voorzieningen en veranderingen in de agrarische bedrijfsvoering transformaties van het landschap teweeg brengen.

Vanaf de prehistorie, maar vooral vanaf de Middeleeuwen is de invloed van de mens op het landschap zichtbaar: het reguleren van de waterhuishouding, herverkaveling, de aanleg van beplanting en het aanleggen van nederzettingen en wegen. Dit heeft gezorgd voor wijzigingen in het landschap.

Het verschil in ondergrond komt duidelijk tot uiting in de ontginningsgeschiedenis van het buitengebied. De eerste permanente bewoners vestigden zich - vanaf circa de 10e eeuw - op de overgang van de hoger gelegen, drogere dekzandruggen naar de lagere nattere beekdalgronden in het Dommeldal. In deze gebieden zijn daarom veel cultuurhistorische en archeologische waarden te vinden (zie paragraaf 0 en 3.4.6). De huidige dorpskernen van Son en Breugel - die op korte afstand tegenover elkaar aan de Dommel liggen - kwamen tot hun eerste ontwikkeling in de 12e tot 14e eeuw.

Op de flanken van de hoge zandruggen werden de gewassen verbouwd, in de lage natte beekdalgebieden werd het vee geweid en hooi geoogst. De verder gelegen woeste gronden vooral ten westen van het Dommeldal werden gebruikt voor schapenbeweiding. Vanaf de 19e eeuw wordt begonnen met de ontginning van deze - destijds grote heidegebieden - vanwege de ontginning van landbouwgrond. Direct aansluitend de oude ontginningszone, langs de Dommel en in het Breugelse buitengebied, vinden eerst kleinschalige en individuele (broek)ontginningen plaats. In latere perioden worden de grote heidegebieden op een meer grootschalige wijze ontgonnen. De oude ontginningslandschappen zijn kleinschalig, onregelmatig en besloten, de jonge ontginningen zijn meer open van karakter en hebben een rationele rechtlijnige verkaveling.

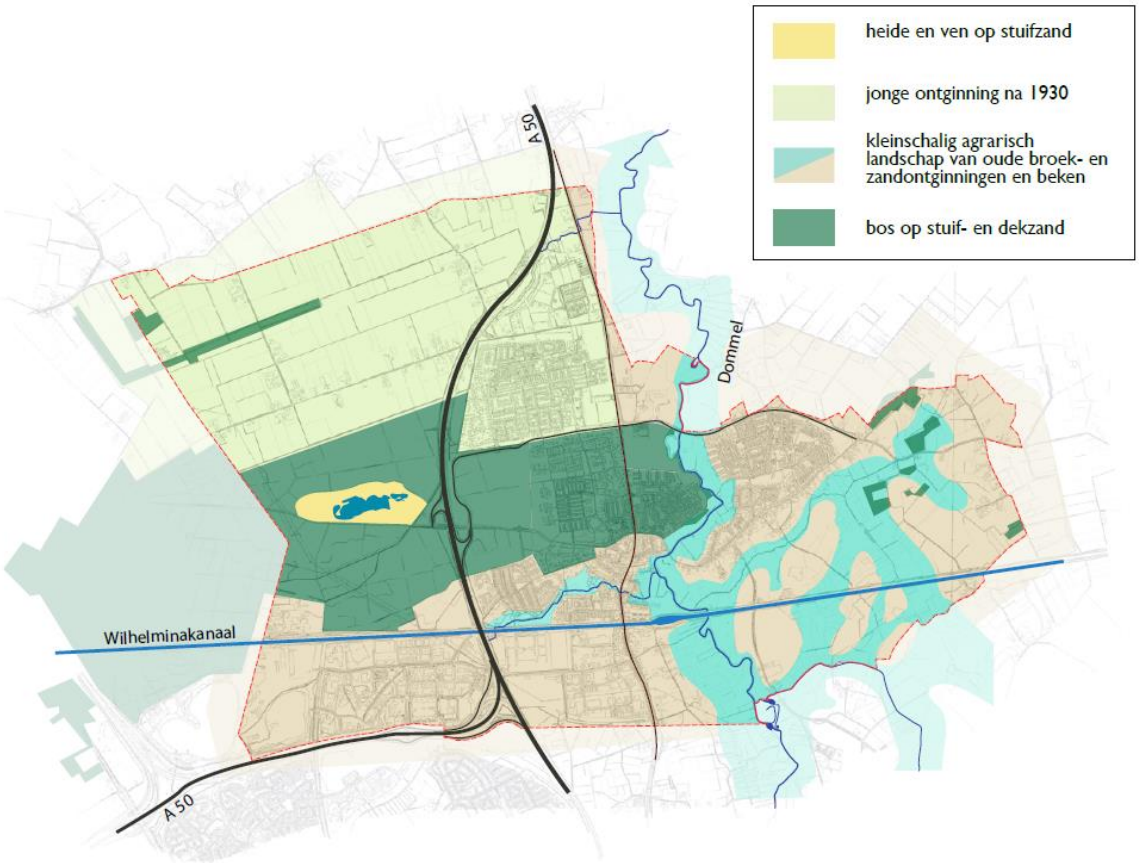

Figuur 3.4: Historische kaart Son en Breugel 1905 (Bron: Grote Historische Atlas kaart 649, 2015)

3.4.2 *Landschappelijke structuur en landschapstypen*

Door ruilverkaveling van landbouwgronden waarbij door schaalvergroting diverse kleinschalige landschapselementen zoals houtwallen en bosschages verdwenen, de aanleg van infrastructuur én verstedelijking is de herkenbaarheid van het landschap in de loop der tijd minder geworden. Ondanks deze vervlakking is in het landschap de ontstaansgeschiedenis nog steeds goed herkenbaar. De afgelopen jaren zijn ook concrete projecten gestart om verdwenen landschappelijke elementen weer in ere te herstellen.

De huidige landschappelijke structuur van het buitengebied volgt in grote lijnen de bodemgeografische indeling en bestaat uit vier landschapstypen die elk, naar aard en verschijningsvorm, een samenhangend geheel vormen.

Figuur 3.5: Landschapsstructuur Son en Breugel (Bron: Structuurvisie Son en Breugel, 2014)

In het noorden van Son en Breugel bevindt zich de Midden-Brabantse dekzandrug, die van zuidwest naar noordoost loopt. In de 19e eeuw was de dekzandrug nog duidelijk herkenbaar als een uitgestrekt heidegebied met stuifzanden. Rond 1920-1930 werd een deel van dit gebied (Sonniuswijk) ontgonnen en werden verschillende nieuwe boerderijen gesticht.

De Sonse Heide ten westen van Son was oorspronkelijk een heidegebied dat rond 1920 met naaldhout is ingeplant. Het gebied is ongeveer 400 hectare groot. Het sluit aan op een soortgelijk gebied bij Best. Er ligt een ven in, het Oud Meer, waaromheen een heide- en stuifzandgebied ligt. In de omgeving van Breugel, zuidelijk van deze dekzandrug, is de bodem voornamelijk gevormd door beekafzettingen van de Dommel. Deze laag gelegen vlaktes zijn van oudsher geschikt voor landbouw
en veelteelt, maar zijn ook gevoelig voor overstromingen van de beek.

Ten noorden van Breugel ligt een dekzandgebied met verspreide naaldbosjes: Mosbulten en Zwijnsbergen. Ten zuiden van het dorp liggen beemden en akkers. Breugelse Beemden is een natuurgebied met broekbossen in en bij het dal van de Dommel, ten zuiden van het Wilhelminakanaal.

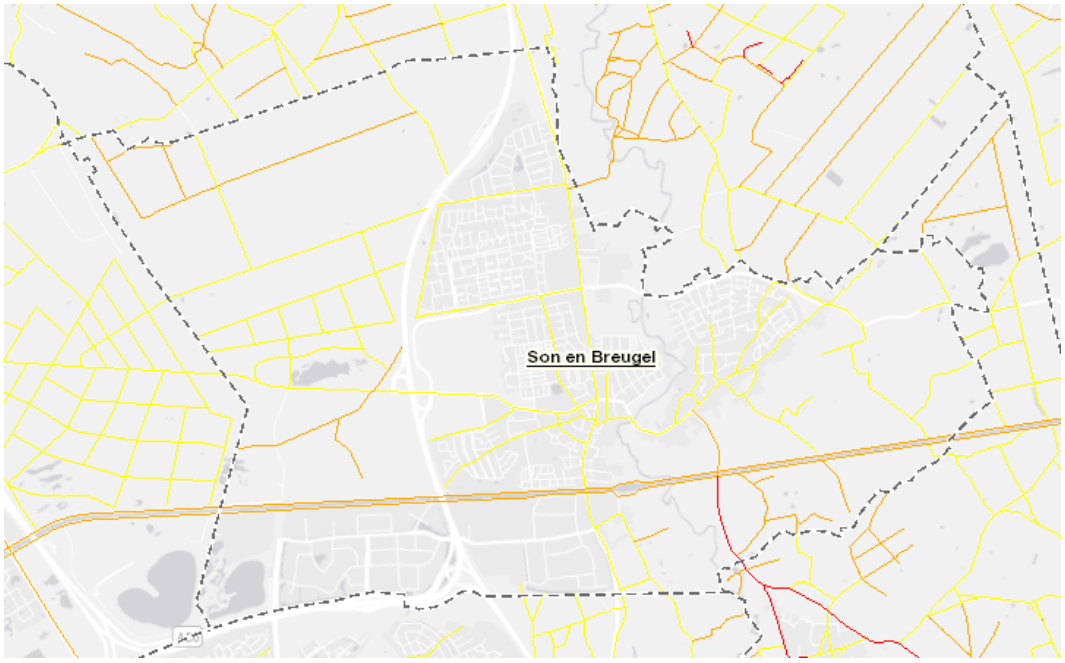
In het natuur- en wandelgebied Sonse Bergen, aan de Sonse kant, stroomt de Dommel langs de dekzandrug waardoor abrupte hoogteverschillen van vele meters tussen het dal en het bos zijn te vinden. Het beekdal van de Dommel, Breugelsche Beek en het gebied ten zuidoosten van Breugel (o.a. Breugelse Beemden) zijn door de provincie aangemerkt als groenblauwe structuur en maken met het bosgebied de Nieuwe Heide onderdeel uit van de ecologische hoofdstructuur (EHS).

De groenblauwe structuur bestaat uit de samenhangende gebieden, voornamelijk bestaande uit bos- en natuurgebieden, beken en andere waterlopen, waar natuur- en waterfuncties behouden en ontwikkeld worden. Ook sommige (agrarische) gebieden die van belang zijn voor de natuur- en waterfuncties kunnen hier deel vanuit maken. In de 'intergemeentelijke structuurvisie van het Rijk van Dommel en Aa" is het hele gebied van beekdal en ecologische hoofdstructuur ten zuidoosten van Breugel aangegeven als beekdalsysteem ontwikkelingsgebied.
(Bron: Structuurvisie Son en Breugel, 2014)

3.4.3 *Landschappelijke elementen*

In het landschap van het buitengebied van Son en Breugel zijn verschillende landschappelijke elementen te herkennen. Het gaat hier om zichtrelaties, houtsingels, bomen e.d. Het is belangrijk dat bij eventuele ontwikkelingen in het gebied, deze behouden blijven.

Verkavelingstructuren, (zand)wegen, waterlopen e.d.
In het buitengebied zijn diverse (niet beschermde) cultuurhistorische vlakken en lijnen gelegen (zie figuur 3.6). Het zijn (restanten) van verkavelingsstructuren, ontginningsassen, bebouwingslinten, (zand)wegen, molenbiotopen, waterlopen e.d.
De Hooijdonk, door het zuidoostelijk plangebied, is een hoog historisch landschappelijke lijn. De weg loopt tussen oude dorpskernen en buurtschappen. De bestrating met gebakken klinkers dateert (deels) uit de periode 1890-1940.
Het kanaal van Son en Breugel is een hoog historisch landschappelijke lijn. Het Wilhelminakanaal heeft een aantal jaagpaden, deels nog als zandpaden uitgevoerd. Het kanaal werd in de periode 1910-1923 aangelegd als verbinding tussen de Zuid-Willemsvaart en de Westbrabantse waterwegen. De steden Tilburg en Breda werden op het kanaal aangesloten, terwijl in de periode 1928-1940 ook een aftakking naar Eindhoven, het Beatrixkanaal, werd aangelegd. De aanleg van dit kanaal vormde een belangrijke impuls voor industriële ontwikkelingen.

Figuur 3.6: Cultuurhistorische waarden: Historische geografie: lijnen (rood: zeer hoog, oranje: hoog, geel: redelijk hoog) (bron: Kaartbank Brabant)

Historisch groen, monumentale bomen

In het buitengebied is op diverse locaties historisch groen gelegen: houtwallen, laan-/erfbeplantingen (zie figuur 3.7). Er is één monumentale boom in Son en Breugel, deze ligt echter niet in het plangebied maar in de kern van Son.

Figuur 3.7: Historisch groen in het plangebied (Bron: Kaartbank Brabant)

3.4.4 *Aardkundig waardevolle gebieden*

Het buitengebied maakt deels onderdeel uit van provinciaal aangewezen aardkundig waardevolle gebied (zie figuur 3.8). Het gebied ligt tussen Geldrop bij Eindhoven in het zuidoosten en Boxtel in het noordwesten. Het Dommeldal is een beekdal met overstromingsvlakte, actieve bedding, stootoevers, kronkelwaard, oeverwallen, afgesneden meanders; rivierduinen; stuifduinen; stuifzandwallen. Het Dommeldal is hierbij een mooi voorbeeld van een klein rivierdal in dekzandlandschap, met verscheidenheid aan fluviatiele landvormen, en bijhorende aardkundige (en cultuurhistorische) landschapselementen in de directe omgeving.

Het Dommeldal is een mooi voorbeeld van klein rivierdal in dekzandlandschap, met verscheidenheid aan fluviatiele landvormen, en bijhorende aardkundige (en cultuurhistorische) landschapselementen in de directe omgeving

Dit overzichtelijke rivierdal toont ons naast actieve rivierdynamiek in wisselwerking met het omliggende dekzand- en stuifduinlandschap (afgesneden meanders, stootoevers, oeverwallen, actieve overstromingsvlakte) , ook de interactie met de menselijke invloed (bv. percelering, watermolens). Zowel het geologisch als het archeologisch bodemarchief zijn interessant.

Figuur 3.8: Ligging aardkundig waardevol gebied (tussen rode lijnen) (Bron: Kaartbank Brabant)

3.4.5 *Cultuurhistorische waarden*

Cultuurhistorische waarden
Het buitengebied van Son en Breugel kent diverse cultuurhistorische waarden. Onderscheid wordt gemaakt in:

Historisch stedenbouwkundige waarden
- Rijksmonumenten (beschermd in rijksbeleid);
- Gemeentelijke monumenten (beschermd in gemeentelijk beleid);
- Beschermde Stads- en dorpsgezichten (beschermd in rijksbeleid);
- Provinciaal complexen van cultuurhistorisch belang (beschermd in provinciaal beleid).

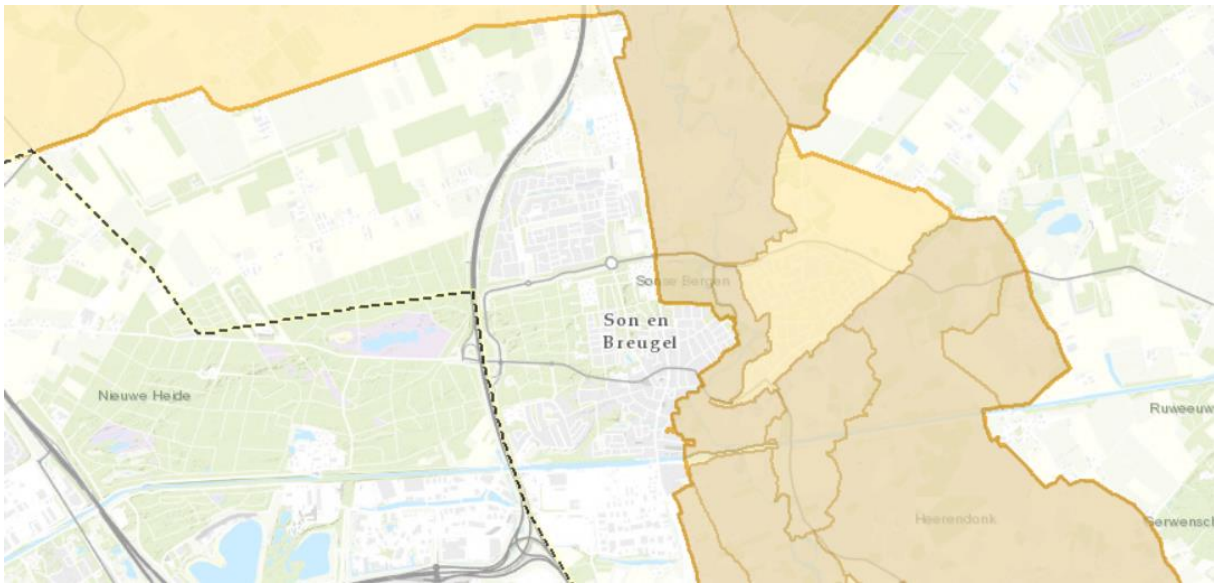
Historisch geografische waarden
- Provinciale cultuurhistorische waardevolle vlakken (beschermd in provinciaal beleid);
- Verkavelingstructuren, (zand)wegen, waterlopen e.d. (niet beschermd);
- Historisch groen, monumentale bomen (deels beschermd in gemeentelijk beleid).

Rijks- en gemeentelijke monumenten
Son en Breugel heeft 6 Rijksmonumenten, waarvan geen in het buitengebied. Zie ook onderstaande tabel. Son en Breugel heeft 8 gemeentelijke monumenten, waarvan 1 in het buitengebied. Dit betreft Boerderij De Paulushoef (Sonniuswijk 42).

Beschermde Stads- en dorpsgezichten
De gemeente Son en Breugel heeft geen beschermde stads- of dorpsgezichten.

Provinciaal complexen van cultuurhistorisch belang
De gemeente Son en Breugel heeft geen provinciaal complexen van cultuurhistorisch belang.

Provinciale cultuurhistorisch waardevolle landschappen
Delen van het buitengebied van Son en Breugel maken onderdeel uit van provinciaal aangewezen cultuurhistorisch waardevolle landschap (zie figuur 3.9), de cultuurhistorische regio de Meierij. De Meierij bestaat uit verschillende dekzandruggen, beekdalen en dekzandvlaktes. Over grote oppervlakten ligt Brabants leem in de ondergrond. De Meierij wordt gekenmerkt door een kleinschalig mozaïek van oude en jonge ontginningslandschappen en woeste gronden. Vanouds waren de randen van de beekdalen en de dekzandruggen de meest geschikte plek voor bewoning. De beekdalen zelf en de uitgestrekte broekgebieden waren te nat om te wonen of om akkerbouw te bedrijven. Deze terreinen werden gebruikt als weide, hooiland of hakhout. De Meierij wordt gekarakteriseerd door veel kleine dorpen, met ieder hun eigen karakter en relatie met het landschap.
De indeling in agrarische gebruikseenheden (akkers, graslanden en woeste gronden) is op veel plaatsen nog goed herkenbaar. In combinatie met de dorpen en buurtschappen en de plaatselijk aanwezige kleinschaligheid verleent dit het gebied een grote landschappelijke en cultuurhistorische waarde. Twee andere aspecten die het landschap van de Meierij kenmerken zijn de landgoederen en buitenplaatsen en de populierenteelt.

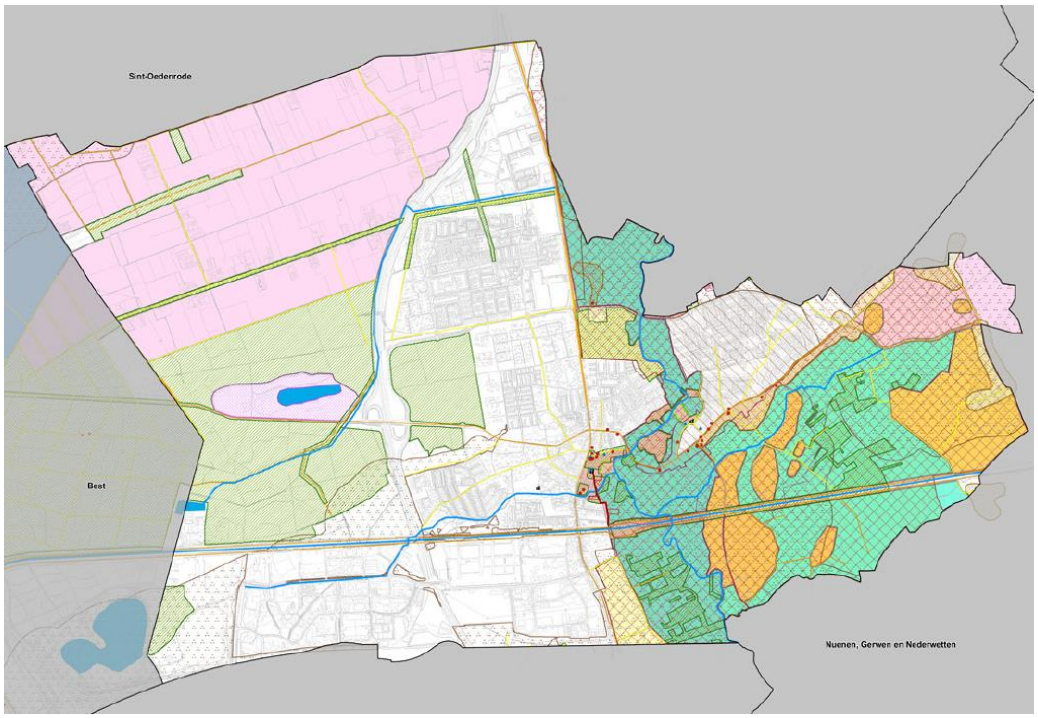

Figuur 3.9: Cultuurhistorisch waardevolle landschappen (geel) en cultuurhistorisch waardevolle vlakken (bruin) (bron: Kaartbank Brabant)

Gemeentelijke cultuurhistorische waarden

Zichtbare waarnemingen van cultuurhistorisch belang in de gemeente Son en Breugel zijn (zie figuur 3.10):

- Historische objecten (individuele monumenten en individuele groenelementen);
- Historisch ontstane landschapsstructuren (Walkampsdijkje op de grens van Best en Son, laanbeplanting, het gegraven Wilhelminakanaal of de beeklopen als Breugelsche Beek, Sonse Heideloop, Ekkersrijt, Groote Beek en Dommel);
- Historische wegenstructuur (oost-west de route Bestseweg, Boslaan, Dommelstraat, Veerstraat, van de Elsenstraat en Eind of noord-zuid de huidige route Rooijseweg, Hendrik Veenemanstraat, Nieuwstraat en Eindhovenseweg);
- Historische gebieden, veelal bestaande uit een samenspel van historische gebouwen en straatjes (centrum Son rondom het oude raadhuisje, rondom de kerk Breugel of gebied rondom het Pieter Breugelplein), kleinere bebouwingsclusters (buurtschappen) in het buitengebied (zoals 't Keske, 't Eind, De Kuilen, Olen, Wolfswinkel, Stad van Gerwen en Hooijdonk) of grotere gebiedsdelen zoals de openheid van Sonniuswijk, het kleinschalig verkavelde cultuurhistorisch landschap met esakkers in het zuidoostelijk deel van de gemeente of het heidelandschap rondom Oud Meer, aangeplante bosgebieden rondom Oud Meer en het heide ontginningsgebied rondom Mosbulten en De Kuilen.

Legenda

1. Historische_bouwkunst

- Rijksmonumenten
- Overige historische bouwkunst

Religie (historische bouwkunst - puntenobjecten)

- klooster of andere religieus instituut
- kerk of toren

2. Historische stedenbouw

- gebieden van zeer hoge waarde
- gebieden van hoge waarde
- gebieden van redelijk hoge waarde
- historische dorpsstructuur

3. Historische geografie - lijnelementen

Verkeer en Waterstaat

- landweg of kerkepad
- waterloop
- dijk of kade

Overige historische geografie (lijnen)

- zeer hoge waarde
- hoge waarde
- redelijk hoge waarde

4. Historische geografie - vlakelementen

Landschapstypen

- esakkers
- broekontginningen
- beekdalontginningen
- heide-ontginningen
- heidevelden en stuifzanden

Waterstaat

- wiel

Overige historische geografie (vlakken)

- zeer hoge waarde
- hoge waarde
- redelijk hoge waarde

5. Historisch groen - vlakelementen

Bosexploitatie en griendteelt

- broekbossen
- heidebebossingen
- parken
- overig historisch groen

CHW provincie 2010

- Cultuurhistorisch landschap
- Cultuurhistorisch Vlak
- Archeologisch landschap
- Complex van cultuurhistorisch belang

Figuur 3.10: Cultuurhistorische attentiekaart Son en Breugel
(Bron: Structuurvisie Gemeente Son en Breugel, 2014)

Beekdal van de Dommel
Het beekdal bestaat hier uit de nog weinig genormaliseerde stroom en de kleinschalig verkavelde vochtige broekgronden. Het betreft veelal beemdgronden (oude hooi- en weilanden) en restanten van een kleinschalige percelering, met lange, smalle percelen, haaks op de beek. Veel perceelsscheidingen worden nog gemarkeerd door greppels en (de resten van) houtwallen. Plaatselijk nog zandpaden. De percelering kan deels nog dateren uit de Late Middeleeuwen (1250-1500), toen grote delen van de beekdalen werden ontgonnen. Bij de Dommelbeemden is een karakteristiek beekdallandschap gelegen, met schrale beemdgronden, gedeeltelijk verlaten akkercomplexen, verlande oude meanders, moeras, graslanden, broekbosjes, kleine rietvelden en een veenplas (Moerkuilen). Plaatselijk in de beemden veel hakhout in de vorm van knotwilgen en populieren. Op de overgangen van hogere en lagere gronden soms sterk microreliëf en aan de randen van de broekgronden struweelbeplanting. Aan de zuidzijde ligt het bosgebied
"De Sonse Bergen", onderdeel van het voormalige Landgoed Son van Dr. Anton F. Philips

Op de flanken van het beekdal en direct hieraan grenzend de laatmiddeleeuwse (14e en 15e eeuwse) kerken/kerktorens van Son, Breugel en Nederwetten. Delen van het beekdal zijn thans bedekt met aaneengesloten bos. Voor een deel bestaat dit bos uit (doorgeschoten) hakhout. Bij de aanleg van het Wilhelminakanaal (1910-1923) en de Europalaan is het beekdal doorsneden. Het gebied kent een samenhang met het bovenstroomse deel van het beekdal van de kleine Dommel of Rul, met het benedenstroomse deel van het Dommeldal, met de akkercomplexen bij Bokt, Opwetten, Nederwetten en Hooidonk, met het landgoed Sonse Bergen en met het gebied met kleinschalige oude ontginningen tussen Nuenen en Breugel..

Kleinschalige oude ontginningen
Kleinschalig gebied met een aaneenschakeling van kleinere oude akkers met een esdek en openheid, beemdgronden (oude hooi- en weilanden) en loofbossen. Veel perceelsscheidingen worden nog gemarkeerd door greppels en (resten van) houtwallen. Gebied met relatief veel zandpaden. De percelering kan deels nog dateren uit de Late Middeleeuwen (1250-1500), toen delen van het gebied werden ontgonnen vanuit enkele verspreid gelegen hoeven. In het gebied liggen nog relatief veel oude (langgevel)boerderijen. Ook kent het gebied veel oude bomen en (restanten van) hakhout. Bij de aanleg van het Wilhelminakanaal (1910-1923) is het gebied doorsneden. Alhoewel het gebied nooit is herverkaveld, is de percelering na 1950 deels gewijzigd en uitgedund. Het gebied kent een samenhang met de akkercomplexen bij Opwetten, Nederwetten en Hooidonk en met het Dommeldal.

Akkercomplex de Bokt
Akkercomplex met esdek, bolle ligging, openheid en steilranden. Akkercomplexen dateren in eerste aanleg uit de Late Middeleeuwen (1250-1500). Voordien lagen hier kleinschalige cultuurlandschappen. Aan de rand van het akkercomplex ligt het buurtschap Bokt. Dit buurtschap kent nog enkele oude (langgevel)boerderijen. Het gebied kent een samenhang met het Dommeldal.

Akkercomplex Olenakkers
Akkercomplex met esdek, bolle ligging, openheid, steilranden, zandpaden en (restanten van) hakhout. Akkercomplexen dateren in eerste aanleg uit de Late Middeleeuwen (1250-1500). Voordien lagen hier kleinschalige cultuurlandschappen. Aan de rand van het akkercomplex ligt het buurtschap Olen. Dit buurtschap kent nog enkele oude (langgevel)boerderijen. Het gebied kent een samenhang met het gebied met kleinschalige oude ontginningen tussen Nuenen en Breugel.

Historische groenstructuren
Laanbeplanting met zomereiken Sonniuswijk Bos op landgoed Sonse bergen overwegend daterend uit de periode 1850-1940. Bos en houtwallen in een kleinschalig oud cultuurlandschap aan de Broekstraat. Bos en houtwallen in beekdal bij Hooidonk

3.4.6 *Archeologische waarden*

Archeologische waarden

Archeologische monumenten en terreinen van archeologische waarde

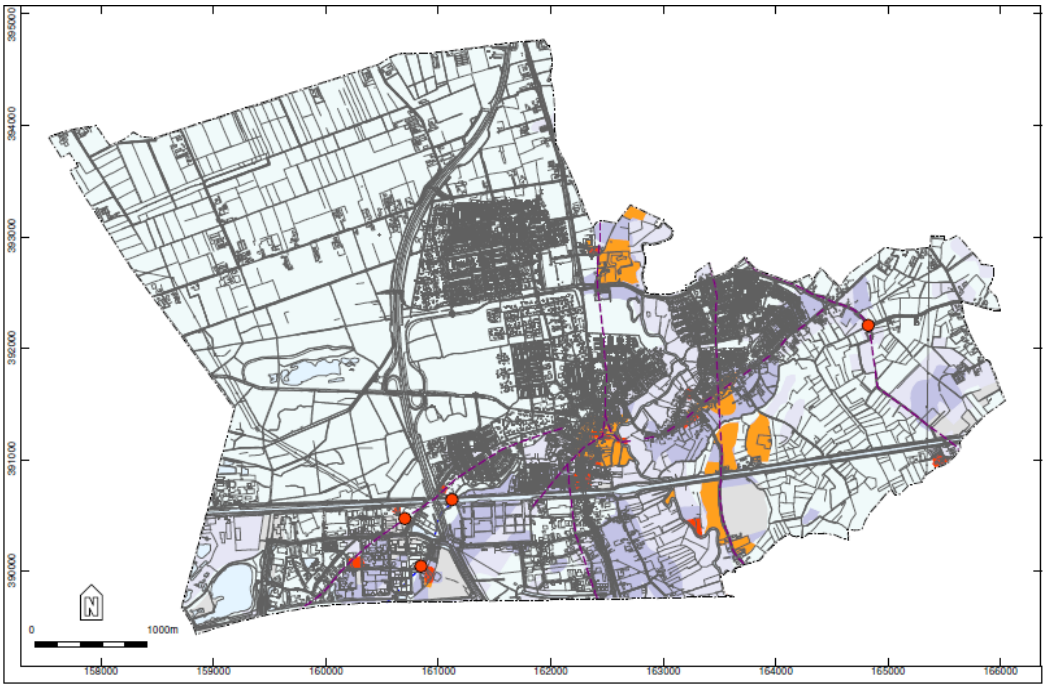
Er liggen diverse archeologische waarden in de gemeente Son en Breugel, waarvan de belangrijkste delen in de kernen. Deze waarden zijn in het kader van de het archeologiebeleid (Past2Present, 2009) geïnventariseerd.
Figuur 3.11 geeft de archeologische waarden weer, zoals ook opgenomen in de regels van het vigerend bestemmingsplan.

De archeologische verwachting zoals weergegeven in onderstaande kaart is laag in het noordwestelijk dekzandgebied. Daarnaast is te zien dat de archeologische verwachting langs Het Dommeldal en in het zuidoostelijk gedeelte van het plangebied hoog en middelhoog is.

De verwachtingskaart van de gemeente Son en Breugel is gebaseerd op een indeling van het gemeentelijk grondgebied in (archeo-) landschappelijke eenheden. De indeling is gebaseerd op analyse van de bodemkaart en de geomorfologische kaart, en de verfijning met behulp van het AHN. Ter aanvulling is vervolgens gebruik gemaakt van historisch kaartmateriaal en luchtfoto's om de ligging van de historische bebouwing, historische wegen en andere elementen te reconstrueren. De is vervolgens ingedeeld in zones van archeologische verwachting. Deze verwachting gaat uit van de mogelijkheden van het gebied voor bewoning in het verleden. Binnen de archeo-landschappelijke kaart zijn de volgende verwachtingen toegekend:

Tabel 3.1: Relatie tussen landschap en verwachting

Landschap	**Verwachting**
Overgang dekzandrug naar beekdal	Hoge verwachting
Dekzandruggen	(Middel/)Hoge verwachting
Hooggelegen dekzandvlaktes	Middelhoge verwachting
Laaggelegen dekzandvlaktes	Lage verwachting
Plaggendek	Hoge verwachting
Beekdalen	Lage/middelhoge verwachting voor bewoning, kans op bijzondere dataset
Delen Dommeldal en voordes	Hoge verwachting
Inundatievlakte	Lage verwachting

Legenda

Beleid

- Waarde - Archeologie 1 (Archeologisch waardevol gebied A): 10 m2
- Waarde - Archeologie 2 (Archeologisch waardevol gebied B): 100 m2
- Waarde - Archeologie 3 (Archeologisch onderzoeksgebied A): 250 m2
- Waarde - Archeologie 4 (Archeologisch onderzoeksgebied B): 1000 m2
- Gebied met lage verwachting
- Gebied zonder verwachting (afgraving)

Topografie

- Gemeentegrens
- GBKN
- Water (GBKN)

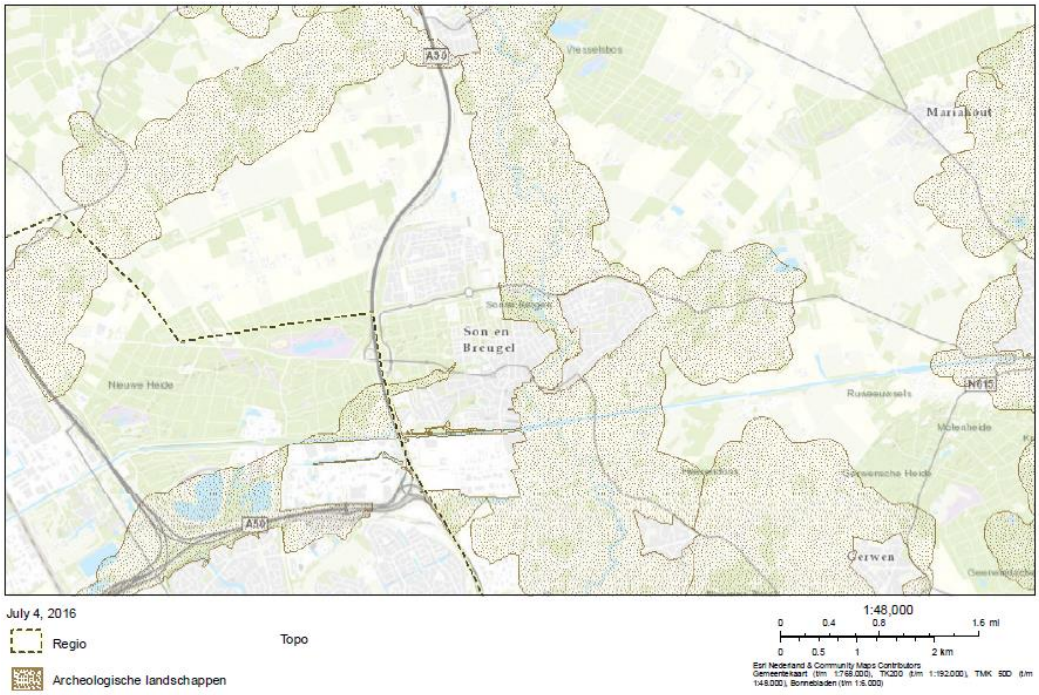
Locaties

- Oude weg
- Mogelijk oude weg
- Oude beekloop
- Voorde

Figuur 3.11: Archeologische beleidskaart (Bron: Gemeente Son en Breugel, 2009)

Provinciaal archeologische landschappen

Een aanzienlijk deel van het buitengebied maakt onderdeel uit van provinciaal aangewezen archeologische landschap Dommeldal Nuenen-Gestel (zie figuur 3.12) . Het betreft de zuidoostelijke kant van het plangebied en het Dommeldal. Archeologische landschappen zijn als provinciaal belang opgenomen in de provinciale Structuurvisie en Verordening Ruimte.

Figuur 3.12: Archeologische landschappen gemeente Son en Breugel (bron: Cultuurhistorische waardenkaart Noord-Brabant)

3.5 Bodem en water

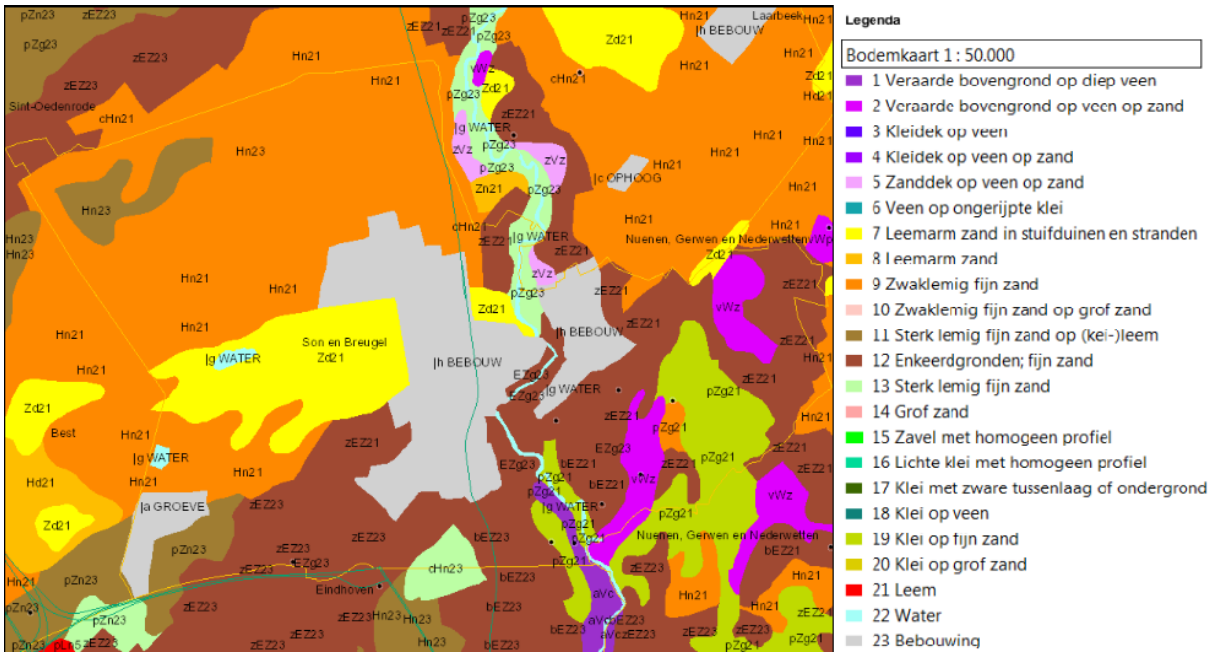
3.5.1 *Bodem*

Bodemopbouw

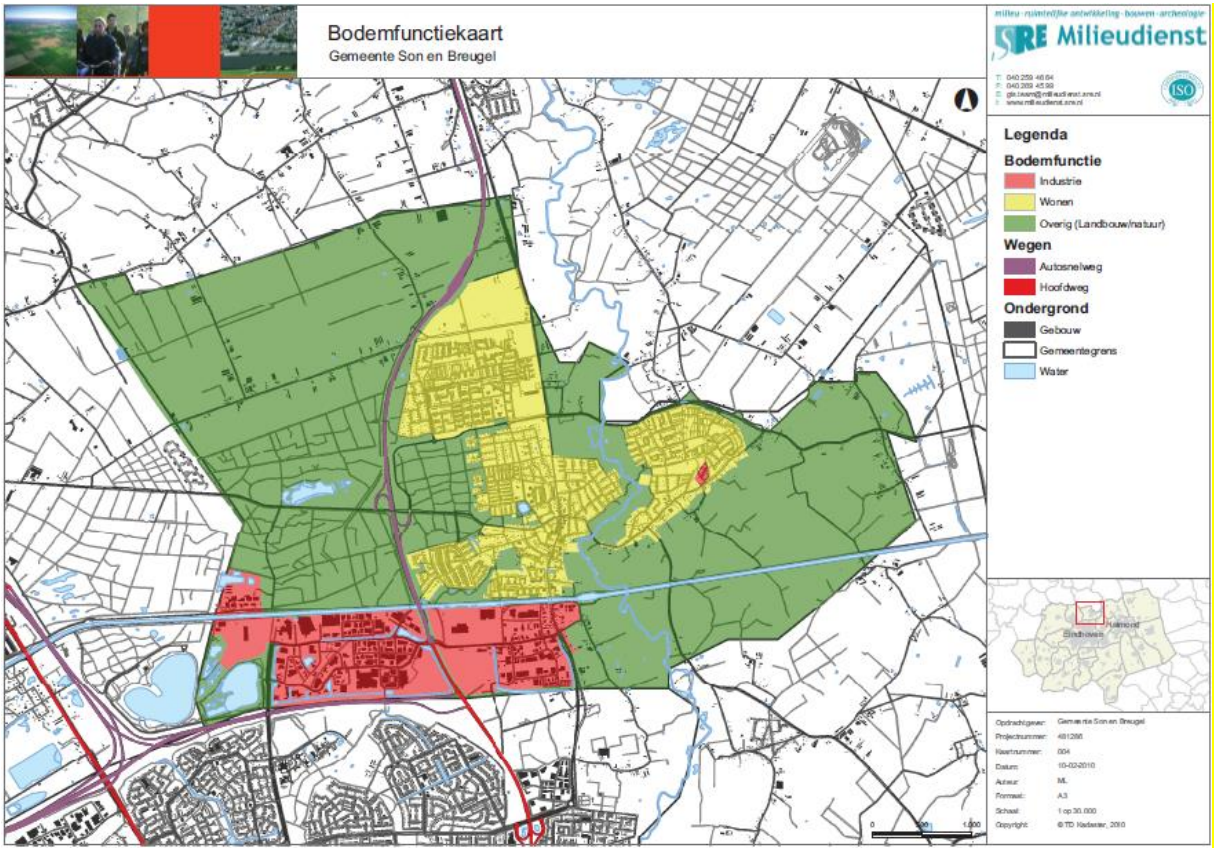
De bodemkaart van het buitengebied weerspiegelt de geomorfologische geschiedenis van het buitengebied. De belangrijkste bodemtypen zijn hier zwaklemig zand, leemarm zand, sterk lemig fijn zand, emkeerdgronden en klei op fijn zand.

Bodemkwaliteit

De bodemkwaliteit in het buitengebied is niet vlakdekkend bekend. De bodemkwaliteit vooral bepaald door de natuurlijke ondergrond en het menselijke (vooral agrarische) gebruik. Gevallen van ernstige bodemverontreiniging, waarvoor een saneringsnoodzaak bestaat, zijn niet bekend. Het hele plangebied valt onder de bodemkwaliteitszone ‘buitengebied’ met kwaliteitswaarde AW2000 (“achtergrondwaarde” / “schone” vrij toepasbare grond).

Figuur 3.13: Bodemkaart (Bron: Bodemkaart van Nederland)

Figuur 3.14: Huidige bodemfunctiekaart Son en Breugel (Bron: Gemeente Son en Breugel, 2010)

3.5.2 *Water*

Grondwater

Het regionale (diepe) systeem

De gemeente Son en Breugel ligt geologisch gezien in de Centrale Slenk, die tussen de Peelrandbreuk in het oosten en de Gilze-Rijenstoring in het westen ligt. De Centrale Slenk wordt gekenmerkt door het voorkomen van meerdere watervoerende pakketten, van elkaar gescheiden door slecht doorlatende lagen, tot een diepte van enkele honderden meters onder maaiveld.
De regionale grondwaterstroming is van het relatief hoog gelegen België naar de veel lager gelegen Maas, dus globaal van zuid naar noord.
De grens tussen zoet en zout grondwater (1.000 mg Cl^-/l) ligt op ca. NAP -250 m.

Het lokale (ondiepe) grondwatersysteem

In het ondiepe grondwatersysteem is een onderscheid te maken tussen infiltratiegebieden, kwelgebieden en intermediaire gebieden. Infiltratiegebieden zijn met name gelegen in de hoge(re) delen van het plangebied. Over het algemeen is in deze regio sprake van een infiltratiesituatie. Kwelgebieden zijn met name te vinden langs de beken de Dommel en de Breugelse Beek.

De grondwaterstanden in het gebied hebben een relatief grote fluctuatie. De Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand, die een indicatie geeft van de wintersituatie, liggen overwegend tussen 40 en 80 cm –mv. De Gemiddeld Laagste Grondwaterstanden die de zomersituatie weergeven, liggen veelal dieper dan 2 m –mv. Allen bij de beken liggen de grondwaterstanden dichter bij maaiveld.

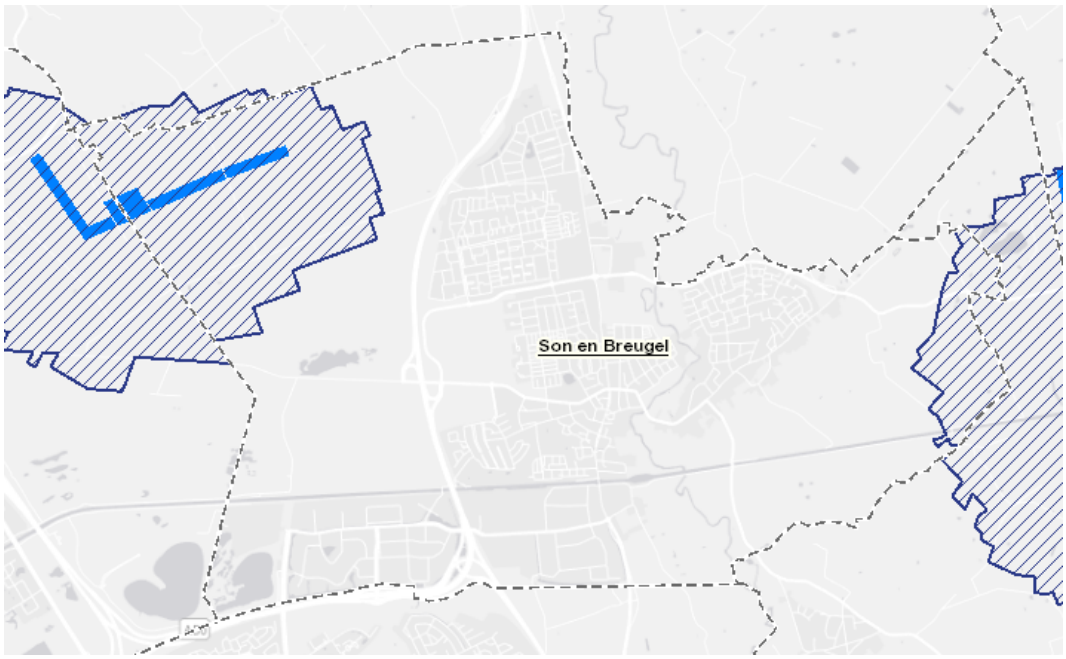
Grondwateronttrekking/drinkwaterwinning

Aan de westzijde van het plangebied aan de gemeentegrens met Best is een waterwingebied gelegen. Het gebied is hieronder op kaart zichtbaar (zie figuur 3.15). Rondom het waterwingebied is ter bescherming van de waterwinning een boringsvrije zone aangewezen. Het waterwingebied en de boringsvrije zone zijn juridisch verankerd in de Provinciale milieuverordening (Pmv). In de boringsvrije zone geldt een verbodsbepaling voor het in gebruik hebben van boorputten en het roeren van de bodem dieper dan 10 meter onder maaiveld.

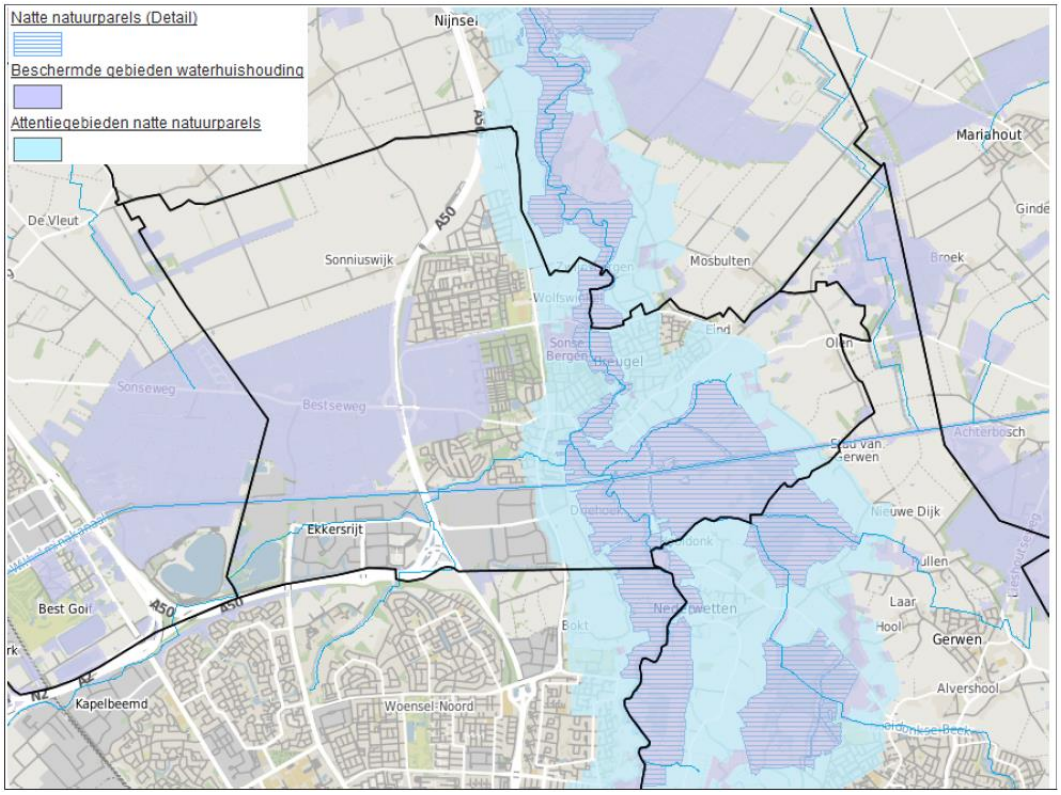
Ecologisch beschermde gebieden waterhuishouding

De inrichting en het beheer van de Ecologische Hoofdstructuur is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van gezonde en goed functionerende ecosystemen. Dat houdt ook in dat de water-condities in deze gebieden op orde zijn. Daarom is in de Verordening water een aantal gebieden op kaart aangewezen waarin aanvullende eisen voor grondwateronttrekkingen zijn opgenomen: de beschermde gebieden waterhuishouding, natte natuurparels en attentiegebieden.

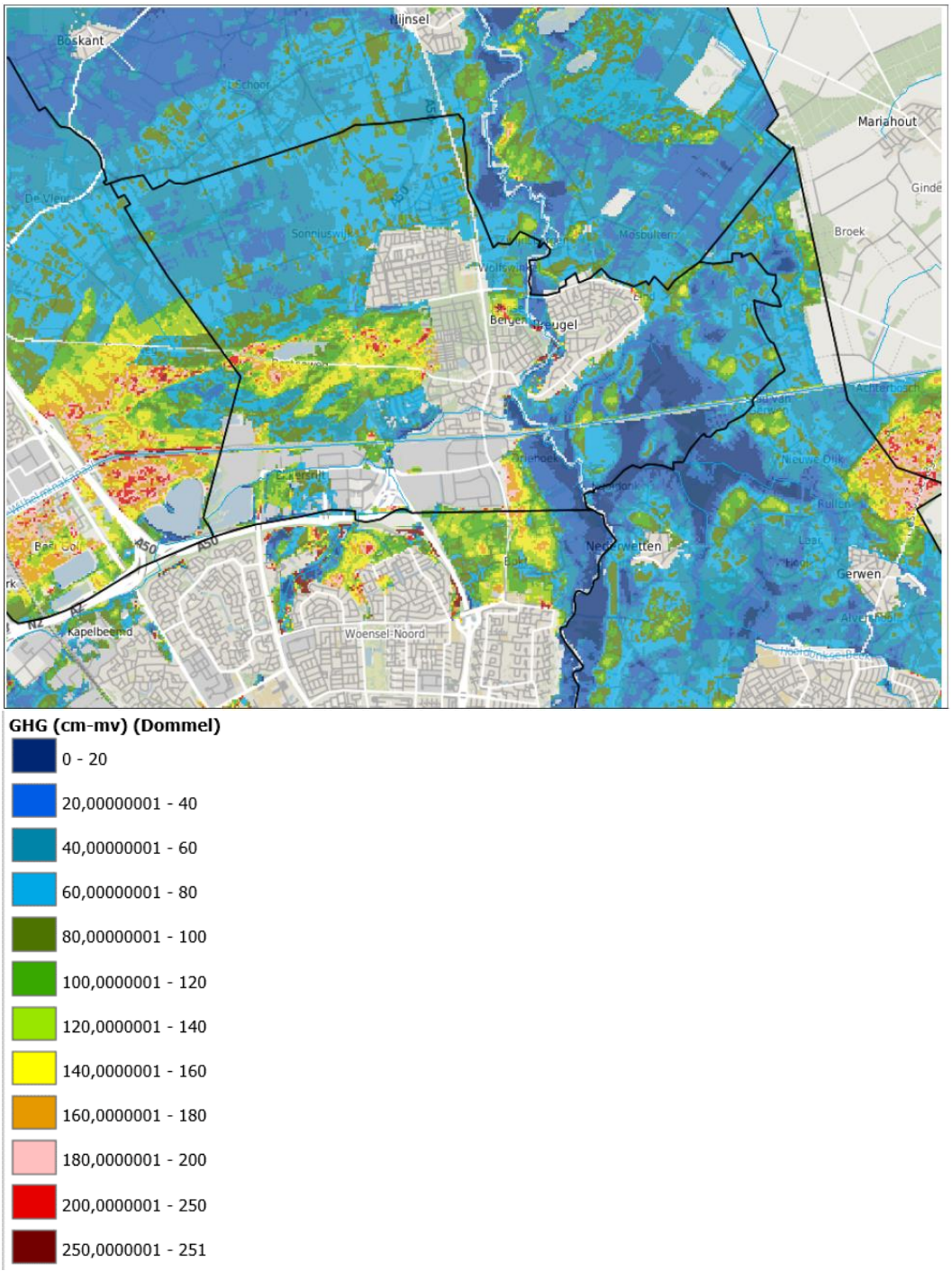
In het plangebied liggen diverse gebieden aanduiding “natte natuurparel”, “attentiegebied EHS” en “beschermde gebieden waterhuishouding” (zie figuur 3.16). Natte natuurparels zijn het beekdal de Dommel en (delen van) het zuidoostelijke Buitengebied. Om deze natte natuurparels zijn attentiegebied EHS en beschermd gebied waterhuishouding aangeduid. In deze beschermingszones is het niet zondermeer toegestaan ingrepen te plegen die de waterhuishouding (ecologisch: kwantitatief en kwalitatief) nadelig kunnen beïnvloeden.

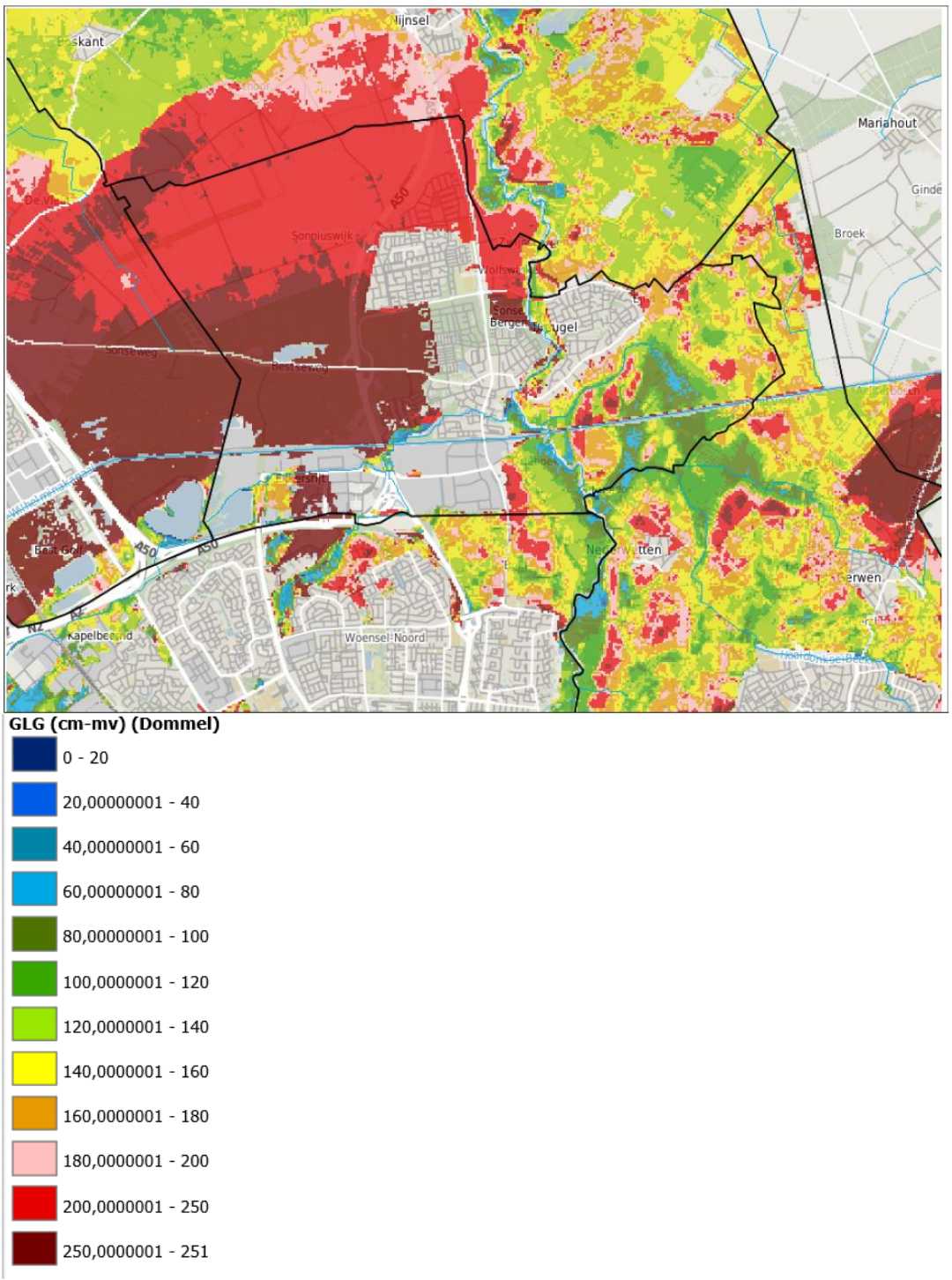
Figuur 3.15: Waterwingebied (blauw) en boringsvrije zone grondwaterwinning (gearceerd) in Son en Breugel (Bron: Kaartatlas Brabant)

Figuur 3.16: Overzicht van belangrijkste waterlopen (blauw), Natte natuurparels, attentiegebieden EHS en beschermingsgebieden waterhuishouding (bron: Wateratlas, Provincie Brabant 2013)

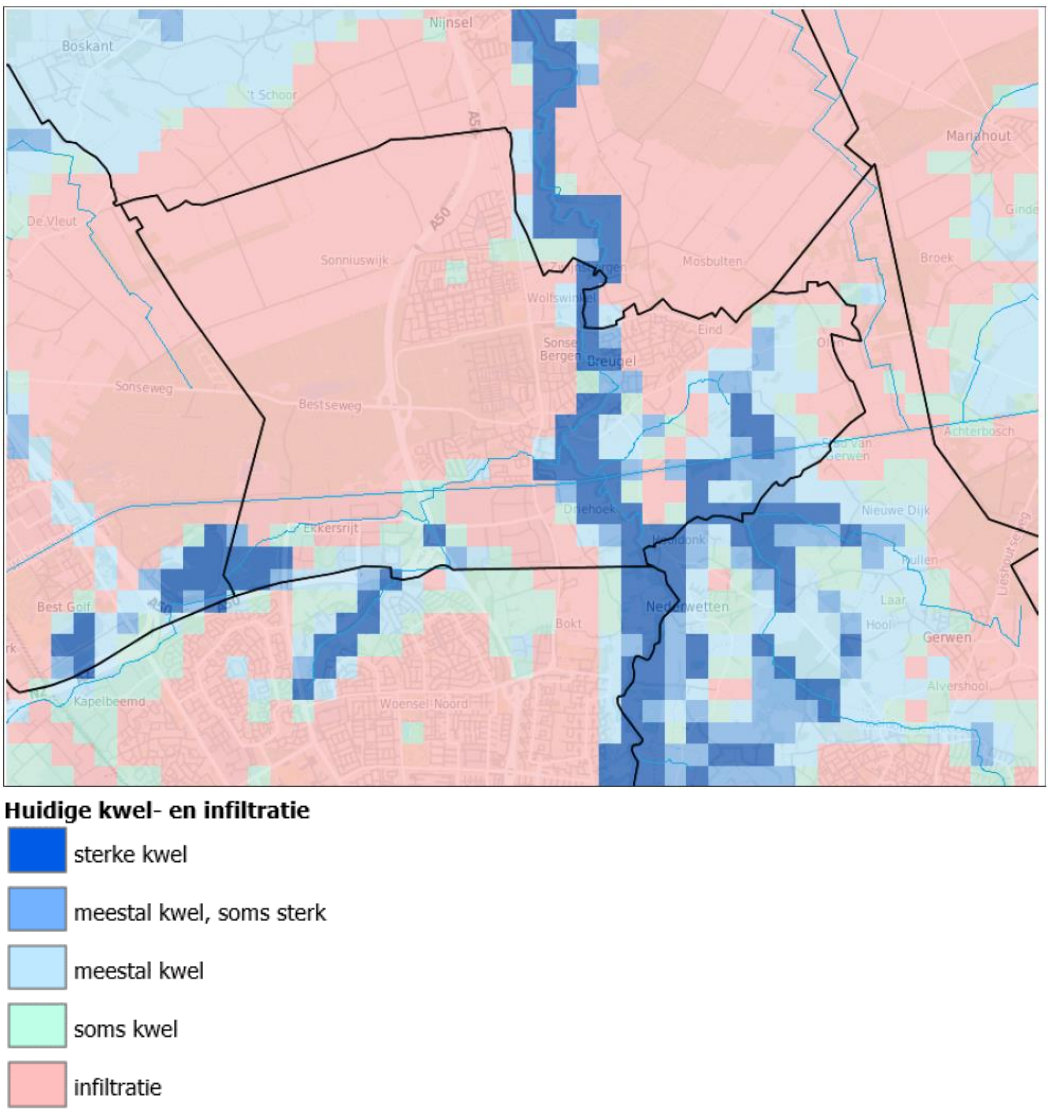

Gemiddelde Hoge Grondwaterstand

Gemiddelde Lage Grondwaterstand

Figuur 3.17: Gemiddelde Hoge Grondwaterstand en Gemiddelde Lage Grondwaterstand Son en Breugel (Bron: Wateratlas, Provincie Noord-Brabant)

Figuur 3.18: Kwel en infiltratiegebieden Son en Breugel (Bron: Wateratlas, Provincie Noord-Brabant)

Oppervlaktewater

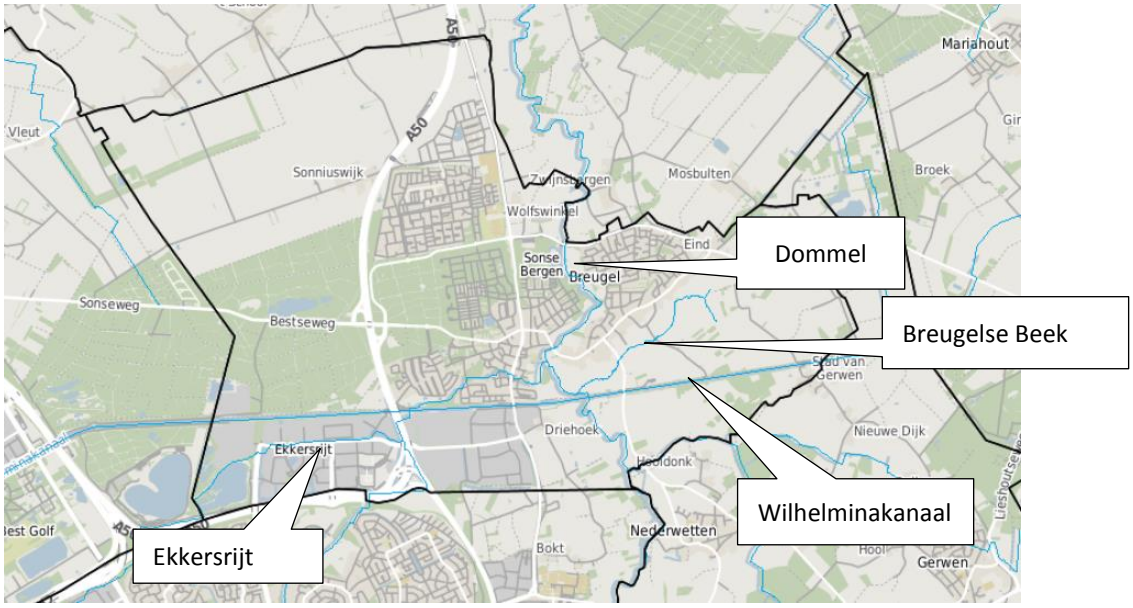
Beken

De gemeente Son en Breugel maakt deel uit van het stroomgebied van de Dommel. In de gemeente bevinden zich ook aftakkingen van de Dommel: de Groote Beek en de Breugelse Beek. Daarnaast loopt het Wilhelminakanaal door het zuidoostelijk plangebied (zie figuur 3.19).

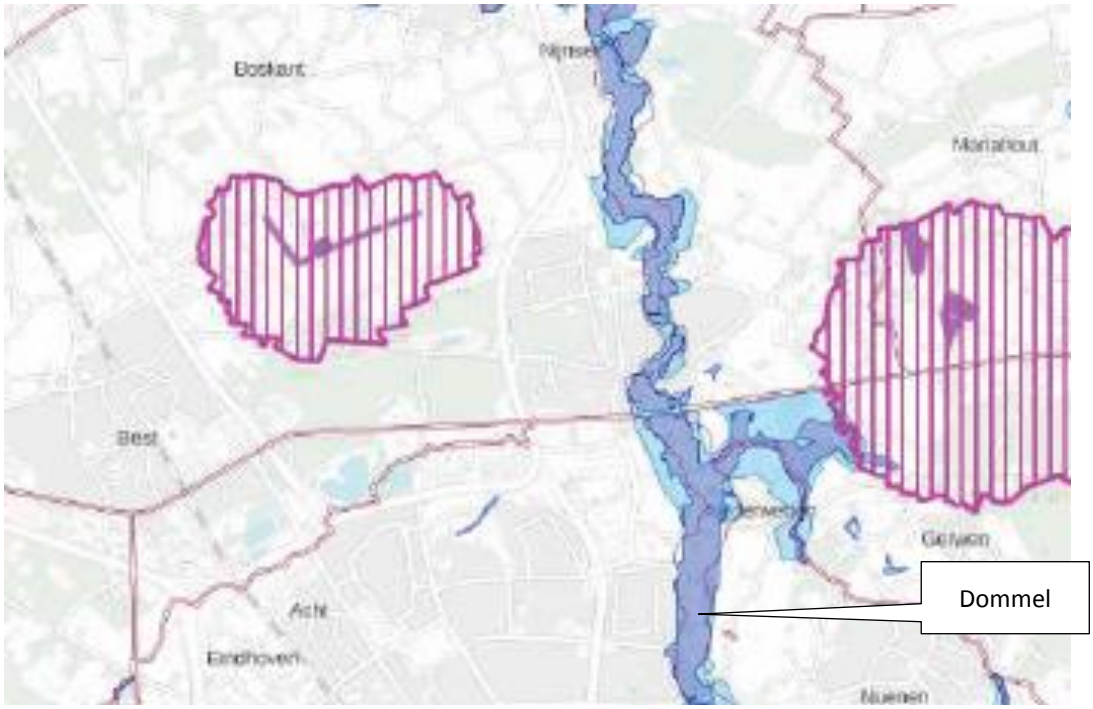
Regionale waterberging /Reserveringsgebied waterberging

In de Verordening Ruimte is het gebied rond de Dommel aangeduid als ‘regionaal waterbergingsgebied’. Binnen dit gebied dienen nieuwe kapitaalintensieve ontwikkelingen te worden vermeden. Bij nieuwe ontwikkelingen dient te worden getoetst of hiermee de geschiktheid van het gebied voor waterberging niet verloren gaat en de investering vanuit het oogpunt van veiligheid en schaderisico’s verantwoord is. Voor de beoordeling hiervan dient in ieder geval de watertoets doorlopen te worden.

Voor delen van het plangebied – op korte afstand van de Dommel – geldt dat deze zijn aangewezen als reserveringsgebied voor waterberging. Voor deze gebieden geldt momenteel geen concrete waterbergingsopgave.

Figuur 3.19: Hoofdwaterlopen Son en Breugel (Bron: Wateratlas, Provincie Noord-Brabant)

Figuur 3.20: Overzicht van waterberging, waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden in de buurt van het plangebied (Bron: Verordening Ruimte 2014)

Waterkwaliteit

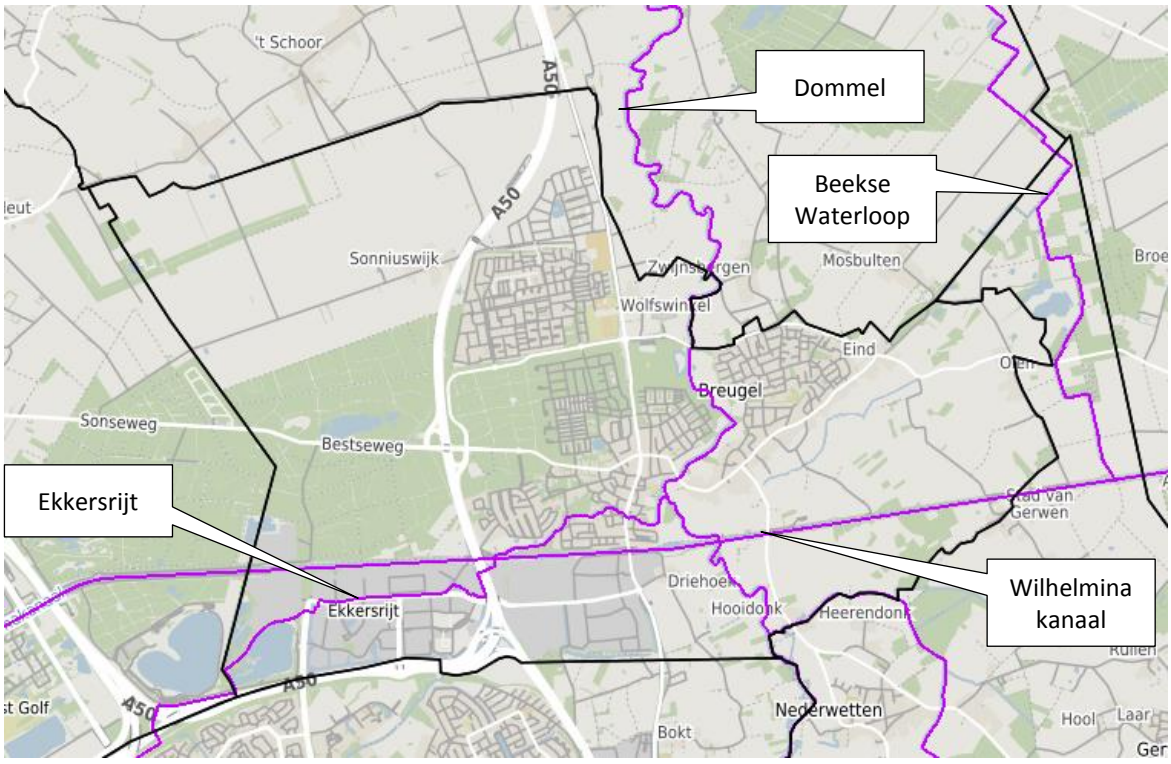
De waterkwaliteit in het buitengebied is niet vlakdekkend bekend. De waterkwaliteit wordt vooral bepaald door de natuurlijke ondergrond en het menselijke (vooral agrarische) gebruik. Daarnaast hebben ook de zinkassen(wegen) een negatieve invloed op de waterkwaliteit en wordt De waterkwaliteit van de beken beïnvloed door wateraanvoer uit bovenstrooms gelegen agrarische gebieden, zowel in Nederland als België, en lozing van overstorten van gemengde rioolstelsels uit de kernen.

Kaderrichtlijnen water (KRW)

De belangrijkste beeklopen in en rond het plangebied zijn ook aangewezen als KRW waterlichaam (zie figuur 3.21):

- Dommel:
- Wilhelminakanaal:
- Grote Beek:
- Beekse waterloop (direct ten oosten van plangebied):

Dat houdt in dat voor de waterlopen (ecologische) kwaliteitseisen zijn geformuleerd en worden nagestreefd. Ontwikkelingen mogen niet zondermeer negatieve effecten hebben op de kwaliteitseisen.

Figuur 3.21: KRW-waterlichamen Son en Breugel (Bron: Provincie Noord-Brabant, kaartbank.brabant.nl)

Onderstaand wordt ingegaan op de specifieke KRW-aspecten. Dit op basis van de factsheets per KRW-waterlichaam zoals door Waterschap de Dommel in mei 2014 opgesteld.

Dommel (KRW Waterlichaam NL99_6_BO_BE_2)

De Dommel is gecategoriseerd als R6 (Langzaam stromend riviertje op zand/klei). Figuur 3.22 geeft een beeld van de ligging van de Dommel in de omgeving.

Figuur 3.22: KRW-waterlichaam Dommel (Waterschap De Dommel, 2014)

Onderstaand is een beoordeling van de chemische en biologische kwaliteit gegeven, resulterend in een eindoordeel.

Chemie en chemische stoffen ecologie

Normoverschrijding bij beoordeling in rapportagejaar 2014

Prioritaire stoffen (KRW)	Specifieke verontreinigende stoffen (KRW)
- fluorantheen (Flu) - kwik (Hg)	- zink (Zn)

Prognose normoverschrijding toestand 2021

Prioritaire Stoffen (KRW)	
(geen normoverschrijdingen)	

De achteruitgang van nikkel is geen fysieke verslechtering maar het gevolg van een normaanscherping.

Biologie

Beoordeling periode 2009-2015	GEP	Toestand 2009	Toestand 2010-2015	Prognose toestand 2021
Macrofauna (EKR)	≥ 0,55	*		
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,60	*		
Vis (EKR)	≥ 0,45	*		
Fytoplankton (EKR)	NVT	NVT	NVT	

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zomergemiddelde) (mg P/l)	≤ 0,11	*		
Stikstof totaal (zomergemiddelde) (mg N/l)	≤ 2,30	*		
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT	NVT	NVT	
Zoutgehalte (zomergemiddelde) (mg Cl/l)	≤ 150	*		
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0	*		
Zuurgraad (zomergemiddelde) (-)	5,5 - 8,5	*		
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zomergemiddelde) (%)	70 - 120	*		
Doorzicht (zomergemiddelde) (m)	NVT	NVT	NVT	

Legenda: blauw = zeer goed, groen = goed, geel = matig, oranje = ontoereikend, rood = slecht, leeg = geen gegevens

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel.
Afhankelijk van het type KRW-waterlichaam (hier R6) zijn bepaalde maatlatten niet van toepassing. Deze maatlatten zijn met NVT in de toestandskolommen gemarkeerd.

Eindoordeel		2009	2010-2015
Chemie	Totaal	*	
Ecologie	Totaal	*	
	Biologie	*	
	Fysische chemie	*	
	Specifiek verontreinigende stoffen	*	

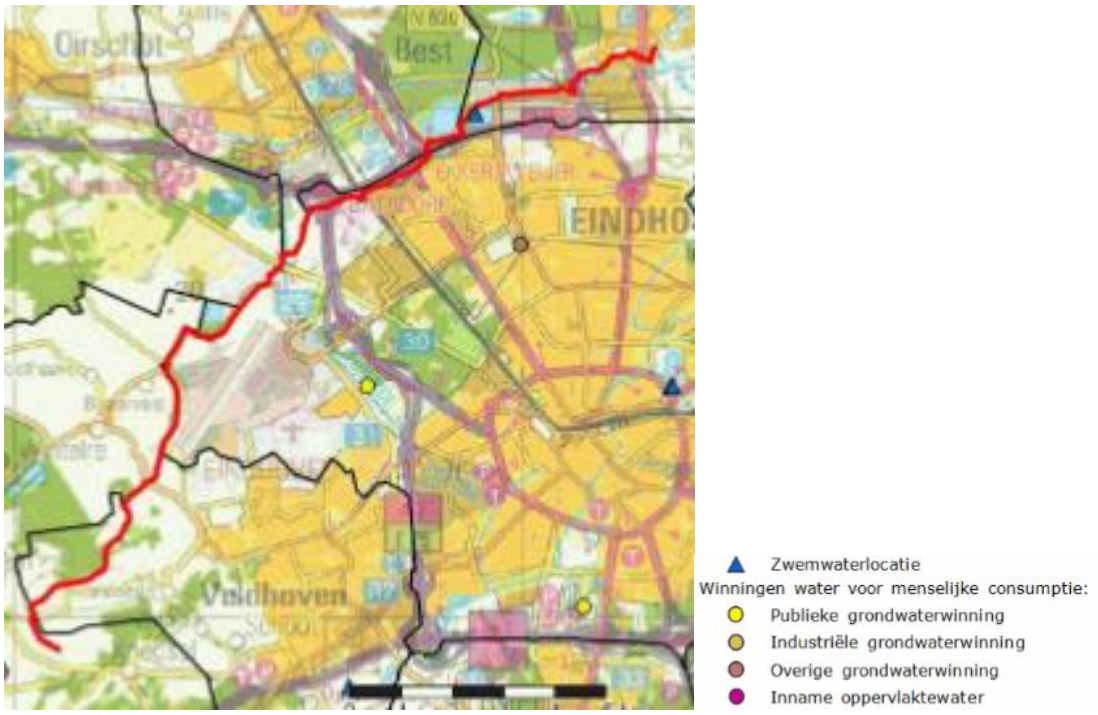
Legenda:
- Chemie: blauw = goed/voldoet, rood = niet goed/voldoet niet
- Ecologie: blauw = zeer goed, groen = goed/voldoet, geel = matig, oranje = ontoereikend, rood = slecht/voldoet niet

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel.

Toestand 2010-2015 is gebaseerd op beoordeling met Aquo-kit, rapportagejaar 2014

Ekkersrijt (KRW Waterlichaam NL27_SD_2_2)

De Ekkersrijt is gecategoriseerd als R4 (Permanente langzaam stromende bovenloop op zand). Figuur 3.23 geeft een beeld van de ligging van de Ekkersrijt in de omgeving.

Figuur 3.23: KRW-waterlichaam Ekkersrijt (Waterschap De Dommel, 2014)

Onderstaand is een beoordeling van de chemische en biologische kwaliteit gegeven, resulterend in een eindoordeel.

Chemie en chemische stoffen ecologie

Normoverschrijding bij beoordeling in rapportagejaar 2014

Prioritaire stoffen (KRW)	Specifieke verontreinigende stoffen (KRW)
(geen normoverschrijdingen)	- zink (Zn)

Prognose normoverschrijding toestand 2021

Prioritaire Stoffen (KRW)	
(geen normoverschrijdingen)	

De achteruitgang van nikkel is geen fysieke verslechtering maar het gevolg van een normaanscherping.

Biologie

Beoordeling periode 2009-2015	GEP	Toestand 2009	Toestand 2010-2015	Prognose toestand 2021
Macrofauna (EKR)	≥ 0,35	*		
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,45	*		
Vis (EKR)	≥ 0,33			
Fytoplankton (EKR)	NVT	NVT	NVT	

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zomergemiddelde) (mg P/l)	≤ 0,11	*		
Stikstof totaal (zomergemiddelde) (mg N/l)	≤ 2,30	*		
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT	NVT	NVT	
Zoutgehalte (zomergemiddelde) (mg Cl/l)	≤ 40	*		
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 18,0	*		
Zuurgraad (zomergemiddelde) (-)	4,5 - 8,0	*		
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zomergemiddelde) (%)	50 - 100	*		
Doorzicht (zomergemiddelde) (m)	NVT	NVT	NVT	

Legenda: blauw = zeer goed, groen = goed, geel = matig, oranje = ontoereikend, rood = slecht, leeg = geen gegevens

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel.
Afhankelijk van het type KRW-waterlichaam (hier R4) zijn bepaalde maatlatten niet van toepassing. Deze maatlatten zijn met NVT in de toestandskolommen gemarkeerd.

Eindoordeel		2009	2010-2015
Chemie	Totaal		
Ecologie	Totaal	*	
	Biologie	*	
	Fysische chemie	*	
	Specifiek verontreinigende stoffen	*	

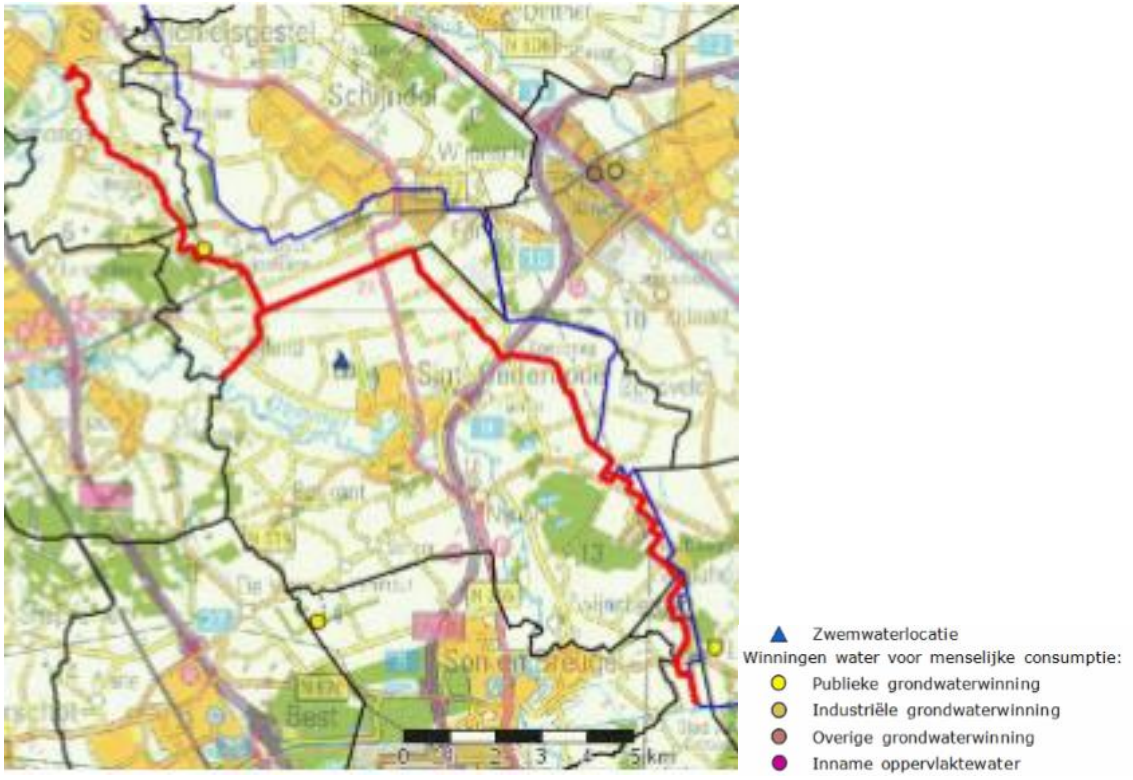
Legenda:
- Chemie: blauw = goed/voldoet, rood = niet goed/voldoet niet
- Ecologie: blauw = zeer goed, groen = goed/voldoet, geel = matig, oranje = ontoereikend, rood = slecht/voldoet niet

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel.

Toestand 2010-2015 is gebaseerd op beoordeling met Aquo-kit, rapportagejaar 2014

Beekse Waterloop (KRW Waterlichaam NL27_BE_1_2)

De Beekse Waterloop is gecategoriseerd als M1a (Zoete gebufferde sloot). Figuur 3.24 geeft een beeld van de ligging van de Beekse Waterloop in de omgeving.

Figuur 3.24: KRW-waterlichaam Beekse Waterloop (Waterschap De Dommel, 2014)

Onderstaand is een beoordeling van de chemische en biologische kwaliteit gegeven, resulterend in een eindoordeel.

Chemie en chemische stoffen ecologie

Normoverschrijding bij beoordeling in rapportagejaar 2014

Prioritaire stoffen (KRW)	Specifieke verontreinigende stoffen (KRW)
(geen normoverschrijdingen)	- ammonium (NH4) - zink (Zn)

Prognose normoverschrijding toestand 2021

Prioritaire Stoffen (KRW)	
(geen normoverschrijdingen)	

De achteruitgang van nikkel is geen fysieke verslechtering maar het gevolg van een normaanscherping.

Biologie

Beoordeling periode 2009-2015	GEP	Toestand 2009	Toestand 2010-2015	Prognose toestand 2021
Macrofauna (EKR)	≥ 0,55	*		
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,40	*		
Vis (EKR)	≥ 0,60	*		
Fytoplankton (EKR)	NVT	NVT	NVT	

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zomergemiddelde) (mg P/l)	≤ 0,22	*		
Stikstof totaal (zomergemiddelde) (mg N/l)	≤ 2,40	*		
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT	NVT	NVT	
Zoutgehalte (zomergemiddelde) (mg Cl/l)	≤ 150	*		
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0	*		
Zuurgraad (zomergemiddelde) (-)	5,5 - 8,5	*		
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zomergemiddelde) (%)	35 - 120	*		
Doorzicht (zomergemiddelde) (m)	NVT	NVT	NVT	

Legenda: blauw = zeer goed, groen = goed, geel = matig, oranje = ontoereikend, rood = slecht, leeg = geen gegevens

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel.
Afhankelijk van het type KRW-waterlichaam (hier M1a) zijn bepaalde maatlatten niet van toepassing. Deze maatlatten zijn met NVT in de toestandskolommen gemarkeerd.

Eindoordeel		2009	2010-2015
Chemie	Totaal		
Ecologie	Totaal	*	
	Biologie	*	
	Fysische chemie	*	
	Specifiek verontreinigende stoffen	*	

Legenda:
- Chemie: blauw = goed/voldoet, rood = niet goed/voldoet niet
- Ecologie: blauw = zeer goed, groen = goed/voldoet, geel = matig, oranje = ontoereikend, rood = slecht/voldoet niet

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel.

Toestand 2010-2015 is gebaseerd op beoordeling met Aquo-kit, rapportagejaar 2014

3.6 Natuur

3.6.1 *Inleiding*

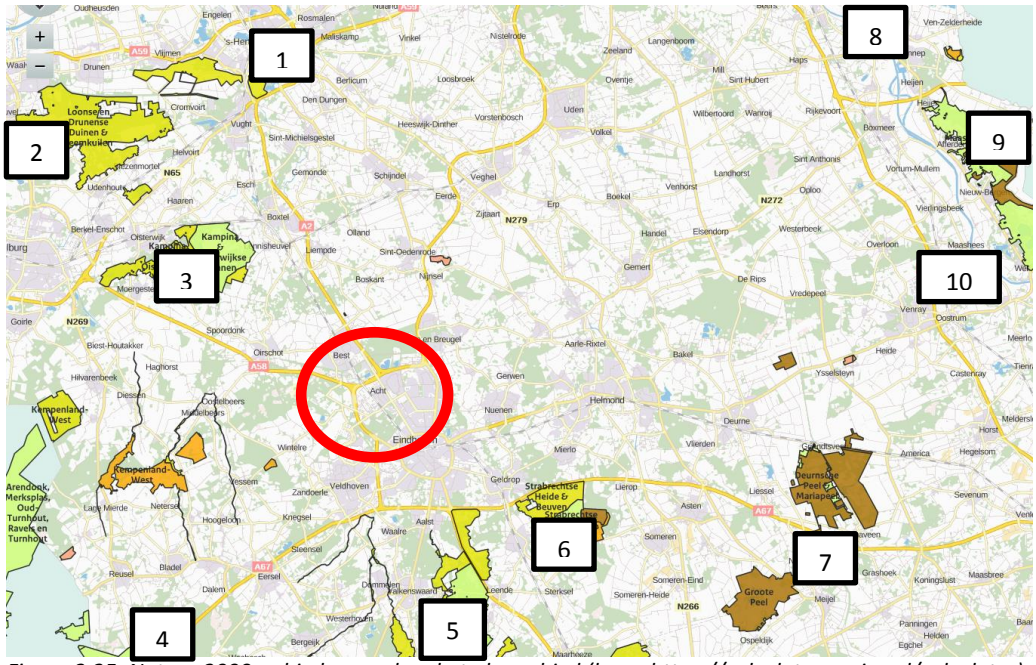
In het plangebied liggen diverse natuurgebieden die deel uitmaken van de (rijks- en provinciale) ecologische hoofdstructuur (voorheen EHS, tegenwoordig Natuur Netwerk Nederland (NNN) genoemd of in Brabant Natuur Netwerk Brabant (NNB). In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- De Natura 2000-gebieden in en rond het plangebied;
- De (overige) zeer kwetsbare delen van de NNN (de zogenaamde Wav-gebieden);
- De (overige) delen van de NNN (zijnde geen Natura 2000 en/of Wav);
- De overige natuurwaarden in of nabij het plangebied (plant- en diersoorten).

3.6.2 *Natura 2000-gebieden*

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebieden. Wel liggen Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (zie figuur 3.25):

1. Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek: ca. 25 km ten noordwesten;
2. Loonse en Drunense Duinen & Leemputten: ca. 25 km ten noordwesten;
3. Kampina Heide en Oisterwijkse vennen: ca. 15 km ten noordwesten;
4. Kempenland West: ca. 15 km ten zuidwesten;
5. Leenderbos en Groote Heide en de Plateaux: ca. 10 km ten zuiden;
6. Stabrechtse Heide: ca. 10 km ten zuiden;.
7. Deurnse Peel en Groote Peel: ca. 25 km ten zuidoosten;
8. Oeffelter Meent: ca. 40 km ten noordoosten;
9. Maasduinen: ca. 40 km ten noordoosten;
10. Boschhuizenbergen: ca. 35 km ten oosten.

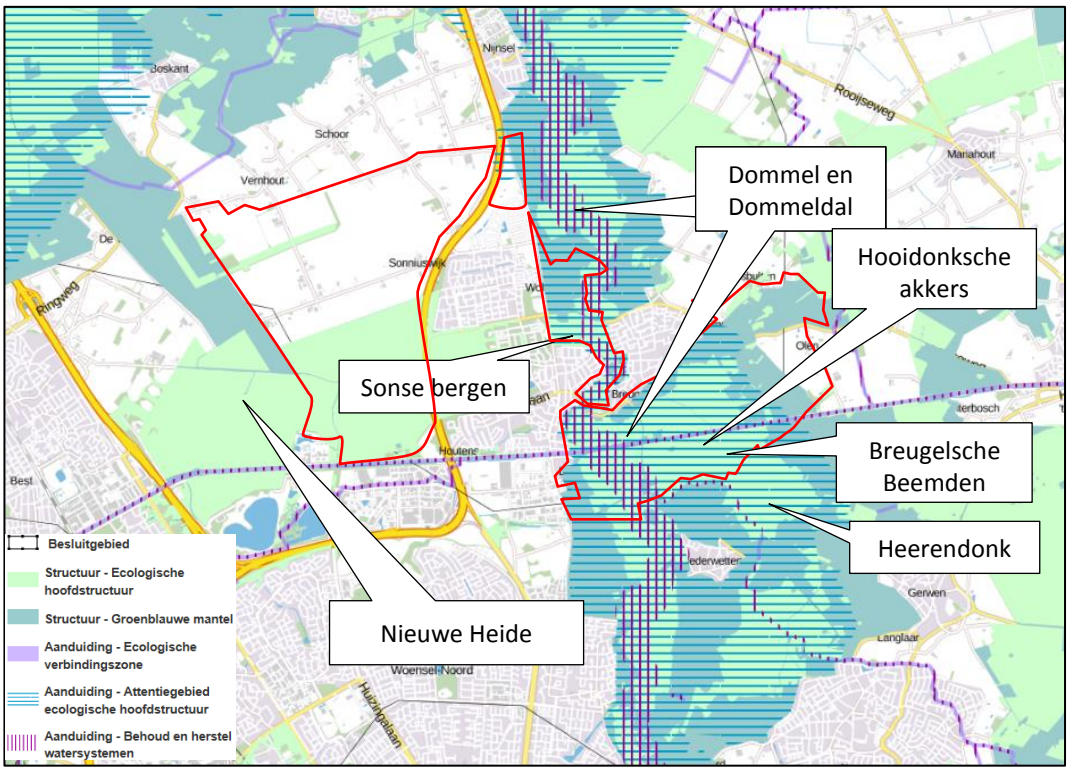

Figuur 3.25: Natura 2000-gebieden rondom het plangebied (bron: https://calculator.aerius.nl/calculator)

In de Passende Beoordeling (bijlage 3) is een beschrijving opgenomen van de dichtst bijgelegen Natura 2000-gebieden.

3.6.3 *Natuurnetwerk Brabant*

Delen van het plangebied bevinden zich in het Natuurnetwerk Brabant (NNB, onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd) (zie figuur 3.26). Ook is een groot deel van oostelijk plangebied aangeduid als Groenblauwe mantel. Het Wilhelminakanaal vormt een Natuurnetwerk Brabant-ecologische verbindingszone (evz).

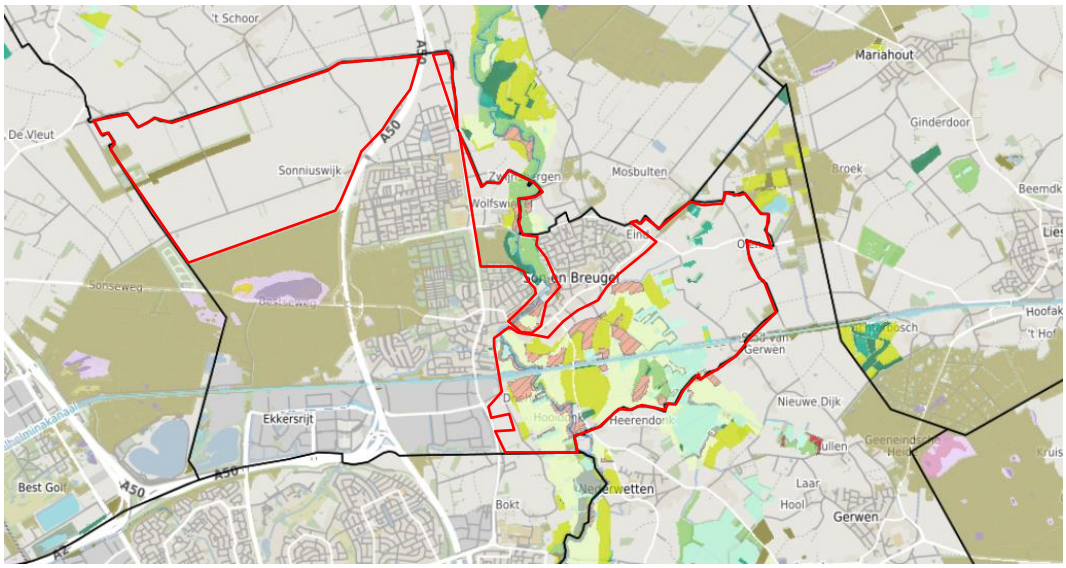
Figuur 3.26: Ligging plangebied (rood omlijnd) in relatie tot Natuurnetwerk Brabant (NNB). De EVZ is eveneens aangegeven. (bron: Verordening Ruimte Provincie Noord-Brabant 2018)

Het Wilhelminakanaal (als EVZ) is vooral vanwege soorten die zich verplaatsen langs lijnvormige elementen van belang als ecologische verbindingszone, bijvoorbeeld voor vleermuizen. In Son en Breugel ligt het kanaal grotendeels in het groen, enkel de wijken ’t Zand en De Vloed vormen daarbij een bottleneck (Groenbeleidsplan Son en Breugel, 2013).

Binnen het NNB zijn verschillende natuurbeheertypen aanwezig (zie figuur 3.27). Het NNB in het buitengebied bestaat uit bosgebied (Droog bos met productie N16.01 en Vochtig bos met productie N16.02) en het Dommeldal inclusief de Dommel (Beek en bron; N03.01). Het bosgebied betreft onder andere de Sonse Bergen. Het Dommeldal bestaat onder meer uit de natuurbeheertypen Zoete plas (N04.02), Moeras (N05.01), Nat schraalland (N10.01), Vochtig hooiland (N10.02), Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02), Kruiden- en faunarijke akker (N12.05), Rivier- en beekbegeleidend bos (N14.01), Haagbeuken- en essenbos (N14.03) en Dennen-, eiken- en beukenbos (N15.02).

Hierna worden de NNB-gebieden in het plangebied (of beïnvloedingszone) beschreven.

Naast de aangewezen natuurbeheertypen zijn delen in het buitengebied binnen het NNB, nabij de Dommel, aangewezen als 'N00.01 zoekgebied 2 algemeen hoge cultuurhistorische waarde' (zie figuur 3.27). Voor dit ambitietype is een procentuele verdeling gemaakt van de te realiseren natuurdoeltypes in het gehele zoekgebied; 25% natuurdoeltype Rivier- en beekbegeleidend bos (N14.01), 40% Kruiden- en faunarijk grasland (N12.05) en 35% Nat ruigteveld (N12.06).

Natuurbeheertypen (= EHS of NNB)

- N00.01 Zoekgebied 1 Algemeen Geen CHW
- N00.01 Zoekgebied 2 Algemeen Hoge CHW
- N00.01 Zoekgebied 3 Algemeen Zeer Hoge CHW
- N00.01 Zoekgebied 4 Beekbegeleidende natuur
- N00.01 Zoekgebied 5 Boven Dommel
- N00.01 Zoekgebied 6 de Mortelen, de Scheeken, St. Annabos (wijst)
- N00.01 Zoekgebied 7 Helvoirts Broek, Pompveld
- N00.01 Zoekgebied 8 de Brand
- N00.01 Zoekgebied 9 Westelijke Langstraat
- N01.03 Rivier- en moeraslandschap
- N01.04 Zand- en kalklandschap
- N02.01 Rivier
- N03.01 Beek en Bron
- N04.01 Kranswierwater
- N04.02 Zoete Plas
- N04.04 Afgesloten zeearm
- N05.01 Moeras
- N05.02 Gemaaid rietland
- N06.01 Veenmosrietland en moerasheide
- N06.03 Hoogveen
- N06.04 Vochtige heide
- N06.05 Zwakgebufferd ven
- N06.06 Zuur ven en hoogveenven
- N07.01 Droge heide
- N07.02 Zandverstuiving
- N09.01 Schor of kwelder
- N10.01 Nat schraalland
- N10.02 Vochtig hooiland
- N11.01 Droog schraalgrasland
- N12.01 Bloemdijk
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
- N12.03 Glanshaverhooiland
- N12.04 Zilt- en overstromingsgrasland
- N12.05 Kruiden- of faunarijke akker
- N12.06 Ruigteveld
- N13.01 Vochtig weidevogelgrasland
- N13.02 Wintergastenweide
- N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos
- N14.02 Hoog- en laagveenbos
- N14.03 Haagbeuken- en essenbos
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos
- N16.01 Droog bos met productie
- N16.02 Vochtig bos met productie
- N17.01 Vochtig hakhout en middenbos
- N17.02 Droog hakhout
- N17.03 Park- of stinzenbos
- N17.04 Eendenkooi

Figuur 3.27: Natuurbeheertypen aanwezig in het plangebied (rood omlijnd). (Bron: Provincie Noord-Brabant, Natuurbeheerplan 2016)

Dommeldal

De Dommel behoort tot het type laaglandbeek. Dit is een type beek die voorkomt in de hoger gelegen delen van Nederland. De kenmerken zijn: onregelmatige stroomsnelheid, loopt door een breed dal en wordt gevoed via een stelsel van sloten en greppels door regenwater en kwel.
Het beekdal bestaat in Son en Breugel uit de nog weinig genormaliseerde stroom en de kleinschalig verkavelde vochtige broekgronden. Het betreft veelal beemdgronden (oude hooi- en weilanden) en restanten van een kleinschalige percelering, met lange, smalle percelen, haaks op de beek. Veel perceelsscheidingen worden nog gemarkeerd door greppels en (de resten van) houtwallen (bron: Gemeente Son en Breugel, 2012 - Dommelvisie).

Het Dommeldal heeft grote betekenis als natuurgebied. De natuurwaarden van het beekdal hangen samen met een aantal factoren:

- de grote diversiteit aan biotopen zoals de kleinschalige verkaveling met houtsingels, bosjes, sloten en greppels en perceelsranden in combinatie met het aanwezige reliëf zorgen ervoor dat het gebied voor vele soorten – zowel flora als fauna – een geschikt leefgebied vormt;
- het gebied is door zijn natte karakter en de soms voorkomende overstromingen buiten de hoge randen niet bebouwd en zeer matig ontsloten;
- in het beekdalgebied treedt kwelwater van zowel diepe als ondiepe waterlagen naar buiten. De kans op verdroging is daardoor veel geringer dan elders;
- waterkwaliteit: de Dommel heeft de laatste jaren een enorme kwaliteitsverbetering ondergaan, voornamelijk door de vernieuwing van de rioolwaterzuiveringsinstallaties in Boxtel en in Eindhoven. Toch is met name de fosfaat concentratie in het water nog zo hoog dat de toestand van de grotere planten in het water en op de oever nog ontoereikend is.

(bron: Dommelvisie gemeente Son en Breugel)

De vele biotopen kenmerkend voor het beekdal zoals rivier- en beekbegeleidend bos zijn van belang voor diverse soortgroepen, zoals broedvogels, mede door het (vaak) weelderige en ontoegankelijke karakter. Door de basenrijke omstandigheden en vaak hoge luchtvochtigheid zijn deze bossen belangrijk voor veel zeldzame mossen.

De waterkwaliteit in dergelijke beeksystemen is van belang voor een goede (soorten)samenstelling in de wateren. Verzuring en vermesting, invloeden van gebiedsvreemd water alsook morfologische verstoringen (zoals kanalisering) hebben negatieve effecten hierop. Voor de typische biotopen in een beekdal zijn onder andere vermesting, verdroging en verzuring belangrijke storingsfactoren.

Hooidonksche akkers, Heerendonk en de Breugelse Beemden

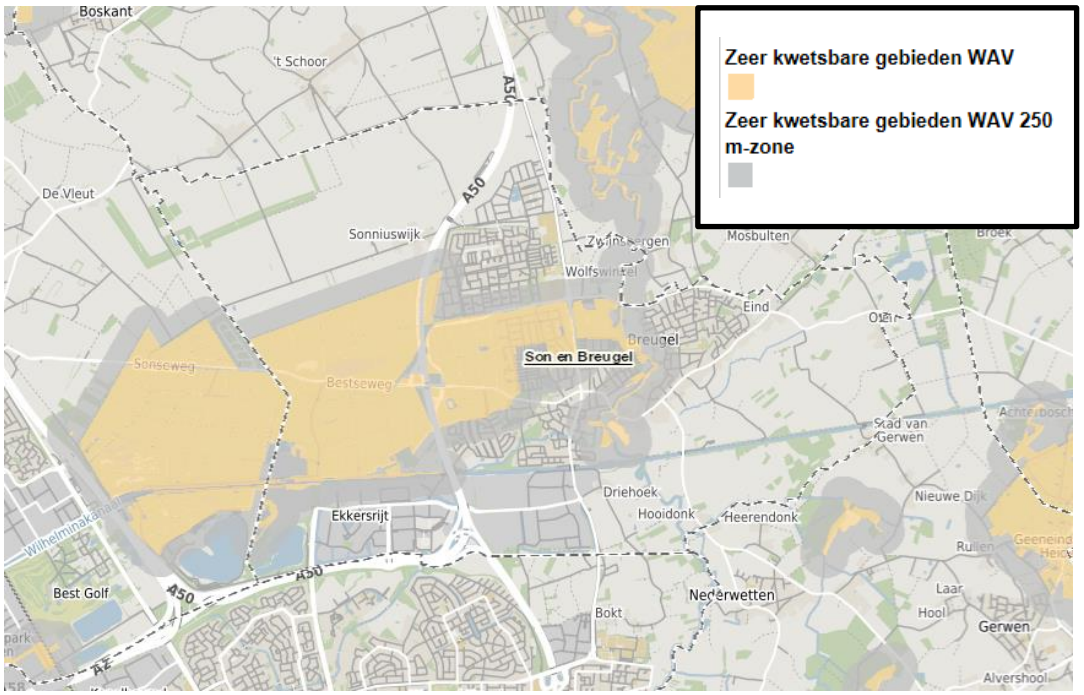
Ten oosten van de Dommel, in het zuiden van het plangebied, is een historisch akkercomplex aanwezig: de Hooidonksche akkers. Daaromheen bevindt zich een kleinschalig landschap bestaande uit onder andere Heerendonk en de Breugelse Beemden. Het betreft hier een kleinschalig landschap met broekbos, houtwallen, hooilandjes en andere waardevolle landschapselementen. Ook deze gebieden behoren tot het NNB en hebben wisselende natuurbeheertypen.

Sonse bergen

De Sonse bergen is een natuurgebied van 25 ha. dat zich bevindt ten noorden van de kom van Son en ten westen van de Dommel. De heuvels van "De Sonse Bergen" vormen een deel van de Midden-Brabantse dekzandrug. Deze rug is tegen het einde van de laatste ijstijd, circa 10.000 jaar v. Chr., ontstaan. Het gebied is in de lagere gedeelten eikenbos en hogere gedeelten zijn met grove den en sparren beplant. Centraal in het gebied ligt nog een klein stuk stuifzand. Er loopt ook een dode Dommelarm, een afgesneden meander, langs het gebied. (bron: J. Bleeker, Sonse Bergen, 2012).

3.6.4 *Zeer kwetsbare gebieden in de NNN (Wav-gebieden)*

De provincie Noord-Brabant heeft binnen de provinciegrenzen zogenaamde Wet ammoniak en veehouderij-gebieden (Wav-gebieden) aangewezen (zie figuur 3.28) . Dit betreft gebieden die behoren tot de NNN en die zijn aangewezen vanwege de voor zeer stikstofgevoelige natuur. In Son en Breugel betreft het Dommeldal en Bosgebied West. Rondom deze gebieden geldt een zone van 250 meter, waarbinnen de mogelijkheden voor uitbreiding van veehouderij beperkt zijn.

Figuur 3.28: Ligging Wav-gebieden in relatie tot plangebied (bron: Provincie Noord Brabant, www.kaartbank.brabant.nl) (oranje= Wav-gebieden, grijs 250m zone)

3.6.5 *Beschermde plant- en diersoorten*

De bescherming van beschermde plant- en diersoorten is gewaarborgd in de Wet natuurbescherming. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën (vermeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10). Het gaat om de volgende drie categorieën: 1) soorten van de Vogelrichtlijn; 2) soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn; 3) 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De uiteindelijke afweging in het kader van de Wet natuurbescherming vindt plaats in het vergunningentraject voor individuele ontwikkelingen. Op het planniveau van de Herziening dient getoetst te worden of de Wet natuurbescherming de vaststelling van de Herziening in de weg staat, dat wil zeggen of het bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt die wezenlijke negatieve effecten hebben op de staat van instandhouding van beschermde plant- en diersoorten en er geen of onvoldoende mitigerende maatregelen bestaan.

Om inzichtelijk te krijgen welke soorten in het buitengebied van Son en Breugel kunnen voorkomen om te kunnen toetsen of de Herziening "past" binnen de kaders van de Wet natuurbescherming, is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF; 2012-2017). De NDFF gegevens kunnen in zijn algemeenheid vlakken, tracés, vlakwaarnemingen en/of puntwaarnemingen betreffen (soms tot de coördinaten nauwkeurig). Alhoewel de mate van onderzoek binnen het NDFF niet bekend is, wordt dit voldoende geacht voor de toets in het kader van de Herziening Buitengebied. Er heeft geen vlakdekkende natuurinventarisatie plaatsgevonden. Dit is niet nodig op het planniveau van de Herziening en heeft bovendien weinig zin: het is slechts een momentopname en daarmee niet dekkend voor de planperiode van de Herziening (inventarisaties van beschermde diersoorten zijn maximaal drie jaar geldig).

De verzamelde soortinformatie geeft een indicatie van de soorten die in en in de omgeving van het plangebied voorkomen. De aanwezigheid van beschermde soorten is ten behoeve van de effectbeschrijving van de mogelijk gemaakte ontwikkelingen terug te voeren tot lokale biotopen waar de soorten zich ophouden. De globale inventarisatie is daarmee voldoende om op het planniveau van de Herziening Buitengebied te kunnen toetsen of de Herziening vastgesteld kan worden binnen de kaders van de Wet natuurbescherming, m.a.w. of de Wet natuurbescherming de vaststelling van de Herziening Buitengebied niet in de weg staat. Op kleiner schaalniveau zijn bij een concretisering van het voornemen actuele en lokaal specifieke natuurgegevens nodig. Het is van belang om bij vervolgstappen de lokale biotopen tijdig in kaart te brengen en de ontwikkelingen daarop af te stemmen.

In het plangebied van het buitengebied zijn de volgende **vogelsoorten** met jaarrond beschermde nesten waargenomen (NDFF): boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendief. Met name de kerk- en steenuil hechten waarde aan (kleinschalige) cultuurlandschappen met een afwisseling van schuren en boerderijen met erven, houtsingels en ruigtestroken. Verwacht wordt dat de soorten met name in het zuidoosten van het plangebied voorkomen (nabij de boerderijen van de buurtschappen Keske, Eind en Olen). Ook zwaluwen (tevens de Rode Lijst-soort boerenzwaluw) en huismussen zijn vaak op boerenerven terug te vinden. De ooievaar komt voornamelijk voor nabij extensief beheerde weilanden in veenweidegebieden en uiterwaarden met een hoge waterstand. Voor een broedplek maakt de ooievaar gebruik van kunstmatige nestgelegenheden op daken en wagenwielen, maar hij broedt ook in zelfgemaakte nesten in bomen. De overige soorten broeden met name in of nabij grotere bosgebieden (zoals buizerd, sperwer en

wespendief) of langs stromende beken in kunstwerken (grote gele kwikstaart; deze soort is waargenomen nabij de Dommel). De roek broedt in kolonies.

De volgende beschermde (land)**zoogdieren** zijn waargenomen in het buitengebied van Son en Breugel: bunzing, das, eekhoorn, en wezel. Daarnaast is er een beschermde vleermuissoort aangetroffen: de gewone dwergvleermuis. De aangetroffen (land)zoogdieren staan alle vermeld onder artikel 3.10 van de Wnb. De eekhoorn is met name gebonden aan wat oudere (gemengde) bossen waar de soort zaden en knoppen eet van naaldbomen. De soort zal met name bij de beboste delen in het plangebied voorkomen (zoals in de Sonse bergen). De overige (land)zoogdieren (bunzing, das en wezel) zijn met name in verstoringsarme en kleinschalige landschapstypen te vinden. De bunzing prefereert tevens een waterrijk gebied en is in verschillende deelgebieden van het plangebied waargenomen. De das komt met name voor in het zuidoosten van het buitengebied (NDFF). De gebouwbewonende vleermuizen (zoals de waargenomen gewone dwergvleermuis maar ook de laatvlieger en gewone grootoorvleermuis) zijn in het hele plangebied te verwachten.

In het plangebied Buitengebied Son en Breugel zijn geen waarnemingen gedaan van reptielsoorten. Er is één beschermde **amfibiesoort** in het NDFF ingevoerd: de poelkikker. Deze soort is biotoop-kritisch en stelt hoge eisen aan het leefgebied en voortplantingswater. Deze soort komt dan ook voornamelijk nabij natuurwaardevolle of kleinschalige landschappen voor. De poelkikker komt voor in stilstaande wateren zoals vennen. Waterpartijen van een hoge waterkwaliteit met voldoende zon en waterplanten (zoals aanwezig in het Dommeldal en omgeving oostelijk daarvan) kunnen voor deze soort (en overige beschermde amfibieën zoals de alpenwatersalamander en de kamsalamander) geschikte leefomstandigheden vormen. De alpenwatersalamander is minder kritisch wat betreft zijn biotoop. De soort kan verspreid over het plangebied voorkomen.

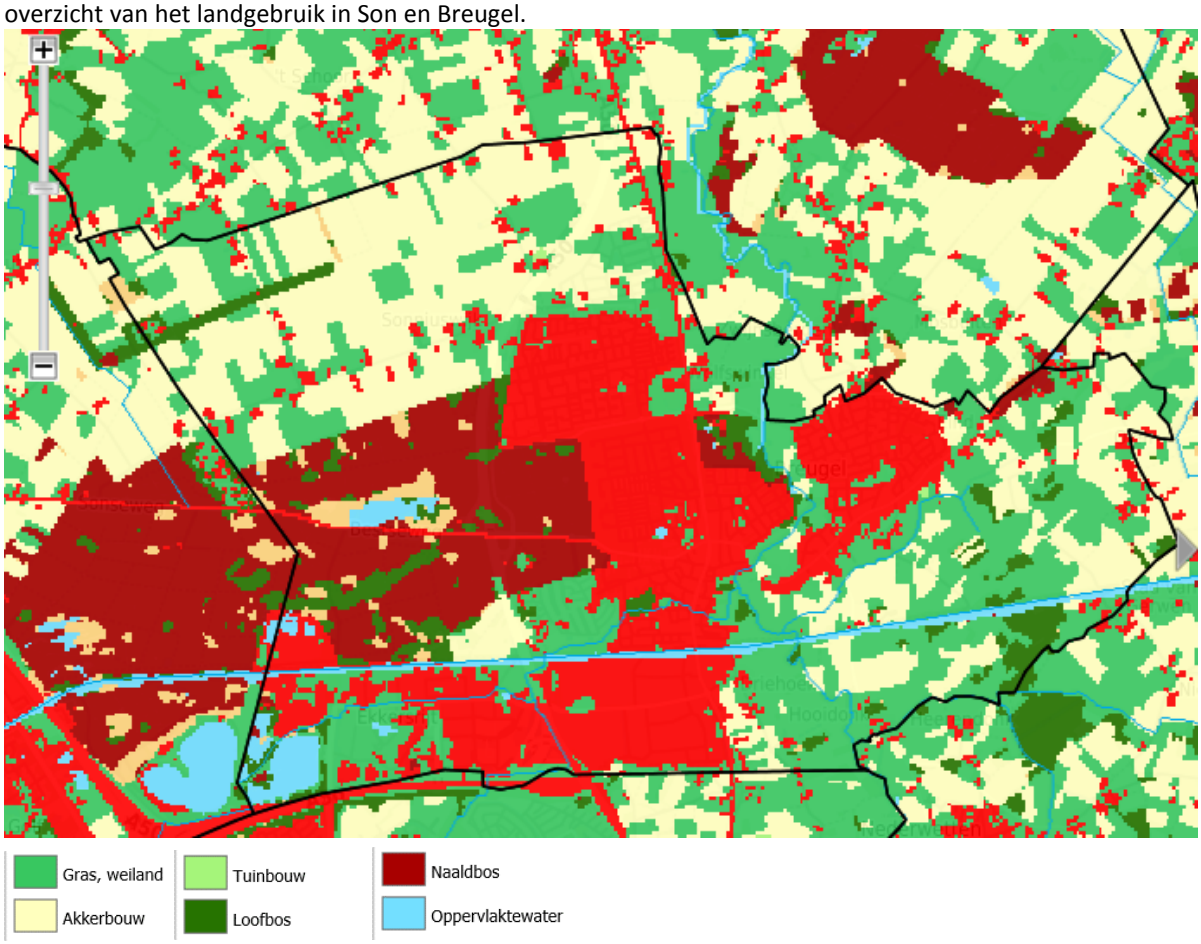
Eén beschermde **plantensoorten** is waargenomen in het plangebied: grote leeuwenklauw. Deze soort komt voor in bermen langs onverharde wegen (in de strook vlak langs de rijweg), akkers (graanakkers), waterkanten (rivieroeverwallen en sloothellingen), braakliggende grond, bij veevoerkuilen, dijken en langs spoorwegen. Hier staat de soort op zonnige, open plaatsen op vochtige tot vrij droge, goed gedraineerde, matig voedselrijke tot voedselrijke, kalkhoudende grond (lemig zand, löss, leem, zavel en klei).

Uit het NDFF zijn binnen het plangebied geen beschermde vissoorten naar voren gekomen. Beschermde vissoorten die gebonden zijn aan beken en rivieren komen in natuur-hoogwaardige wateren voor, soms onderhevig aan verlanding, soms sterk stromend en zuurstofrijk. Indien de soorten voorkomen in het plangebied zal dit gelimiteerd zijn tot gebieden als de Dommel en de Breugelsche beek. In de omgeving van Son en Breugel zijn tevens geen waarnemingen bekend van de volgende soortgroepen: vlinders, libellen, kevers en overige insecten. De meeste bovengenoemde soorten vereisen een kenmerkend en habitat-kritische leefomgeving. Deze worden met name in de natuurgebieden verwacht in het bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel en (zoals het Dommeldal) of in de omgeving van het plangebied.
Naast de aangegeven beschermde soorten komen ook Rode lijst-soorten voor in het plangebied. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld de vogelsoorten boerenzwaluw, gele kwikstaart, graspieper, groene specht, patrijs, ringmus en veldleeuwerik.

3.7 Ruimtegebruik / functionele structuur

3.7.1 *Landbouw*

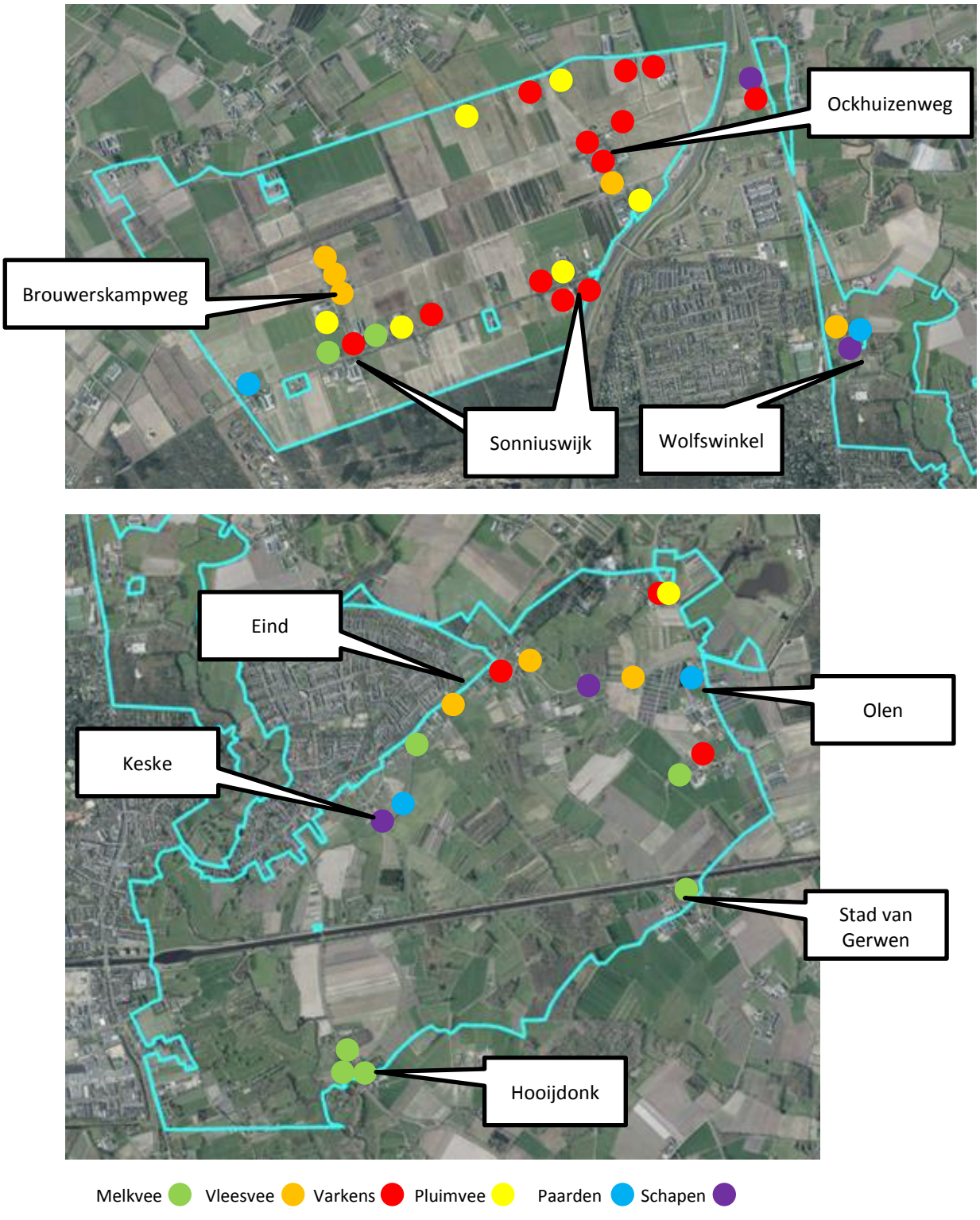
Een groot deel van het plangebied / buitengebied is in agrarisch gebruik. Figuur 3.29 geeft een overzicht van het landgebruik in Son en Breugel.

Figuur 3.29: Landgebruik Son en Breugel
(Bron: Provincie Noord-Brabant, http://kaartbank.brabant.nl)

De agrarische bedrijvigheid is overwegend gericht op veehouderij. In de gemeente Son en Breugel komen ca. 45 veehouderijen voor (zie 3.30[2]). De veehouderijsector in Son en Breugel kent een variatie in gebruik, grootte en intensiteit (figuur 3.30 en tabel 3.2).

[2] In de NRD werd nog gesproken over 55 veehouderijen. Dit op basis van een toen voorhanden zijnde groslijst. Niet al deze bedrijven zijn nog actief en/of krijgen een veehouderijbestemming in het nieuwe bestemmingsplan. Inmiddels is de lijst gecheckt en geactualiseerd en is nog sprake van 45 veehouderijen.

Figuur 3.30: Overzicht ligging en spreiding veehouderijen plangebied (bron: gemeente Son en Breugel op basis van Web BvB)

Tabel 3.2: Karakterisering veehouderijsector Son en Breugel
(Bron: gemeenten Son en Breugel op basis van Web BvB)

Diersoort	Aantal veehouderijen	% t.o.v. totaal (45)	NW deel	ZO deel
Melkvee	8	18%	2	6
Vleesvee	8	18%	5	3
Varkens	14	31%	12	2
Pluimvee	6	14%	6	0
Varkens /pluimvee	1	2%	0	1
Paarden	4	9%	2	2
Schapen	4	9%	2	2

Het noordwestelijk deel van het buitengebied heeft een ander agrarisch karakter dan het zuidoostelijk deel. In het noordwestelijk deel zijn 29 bedrijven gelegen (65% van het totaal), in het zuidoostelijk deel 16 (36% van het totaal). In het noordwestelijk deel liggen vooral intensieve veehouderijen (12 van de 14 varkensbedrijven, 5 van de 8 vleesveebedrijven, 6 van de 7 pluimveebedrijven). De melkveebedrijven liggen op 2 na alle in het zuidoostelijk deel van het plangebied.
Wat ook opvalt is het feit dat de bedrijven geconcentreerd zijn op enkele locaties, zowel in het noordwestelijk deel als het zuidoostelijk deel van het plangebied. In het noordwestelijk deel liggen de bedrijven vooral centraal in het gebied langs de Sonniuswijk en Brouwerskampweg en in het noordoostelijke deel langs de Airborneweg en Ockhuizerweg. Daarnaast ligt een drietal bedrijven in de kern Wolfswinkel. In het zuidoostelijke deel van het plangebied liggen de bedrijven vooral aan de rand: in de kernen Hooijdonk en Stad van Gerwen (in het zuiden), het Keske (in het noorden) en Olen (in het oosten.

Het aantal agrarische bedrijven en daarmee ook het aantal veehouderijen is de afgelopen decennia afgenomen. De verwachting is dat in de agrarische sector en met name in de veehouderij het aantal bedrijven verder zal dalen, maar dat tegelijkertijd onder de bedrijven die hun activiteiten continueren een schaalvergroting plaatsvindt. Ook zal het aantal bedrijven met inkomsten uit nevenactiviteiten naar verwachting (verder) groeien.

3.7.2 *Recreatie*

De gemeenteraad heeft in november 2014 het Beleidsplan Recreatie en Toerisme 2015-2017: ‘Recre-Actief’ Son en Breugel. Son en Breugel is een gemeente met veel natuur- en landschappelijke waarden. Het decor is voor de toerist en de recreant een aantrekkelijk groen landschap waarin het mogelijk is om actief te recreëren onder andere via de aanwezige routestructuur en evenementen.

De Dommel

In de visie “verslingerd aan de Dommel” zijn de volgende vormen van recreatie genoemd:

- Wandelen over nog aan te leggen struinpaden die bestaan uit laarzenpaden of paden met een natuurlijke halfverharding (bijvoorbeeld boomschors);
- Fietsen over bestaande wegen langs het Dommeldal;
- Kanovaren over de gehele lengte van de Dommel, dus ook tussen het Wilhelminakanaal en de huidige opstapplaats bij de Planetenlaan;
- Uitkijktoren, waarbij over het Dommeldal kan worden uitgekeken.

Verblijfsrecreatie
In het buitengebied is het verblijfsrecreatieve aanbod relatief gering: een groepsaccommodatie, minicamping en enkele bed & breakfast faciliteiten.

Dagrecreatie
Het buitengebied van de gemeente is aantrekkelijk voor extensief recreatief gebruik zoals wandelen en fietsen.

Er zijn diverse routegebonden (bewegwijzerde) fietsroutes, die grotendeels zijn aangesloten bij het fietsknooppuntensysteem. Daarnaast bevinden zich in de gemeente diverse wandelroutes onder andere in het beekdal van de Dommel.

3.7.3 *Wonen*

Het buitengebied wordt van oudsher ook gebruikt voor bewoning. Enerzijds in de vorm van agrarische bedrijfswoningen, anderzijds in de vorm van burgerwoningen. Burgerwoningen zijn geconcentreerd in de kernen en in lintbebouwing langs de ontsluitingswegen. Door de afname van het aantal agrarische bedrijven worden (voormalige) agrarische bedrijfswoningen in toenemende mate bewoond door mensen die geen directe economische binding hebben met het landelijk gebied.

Autonoom wordt nieuwbouwwijk Sonniuspark aangelegd, bestaande uit ca. 600 woningen (zie paragraaf 3.3).

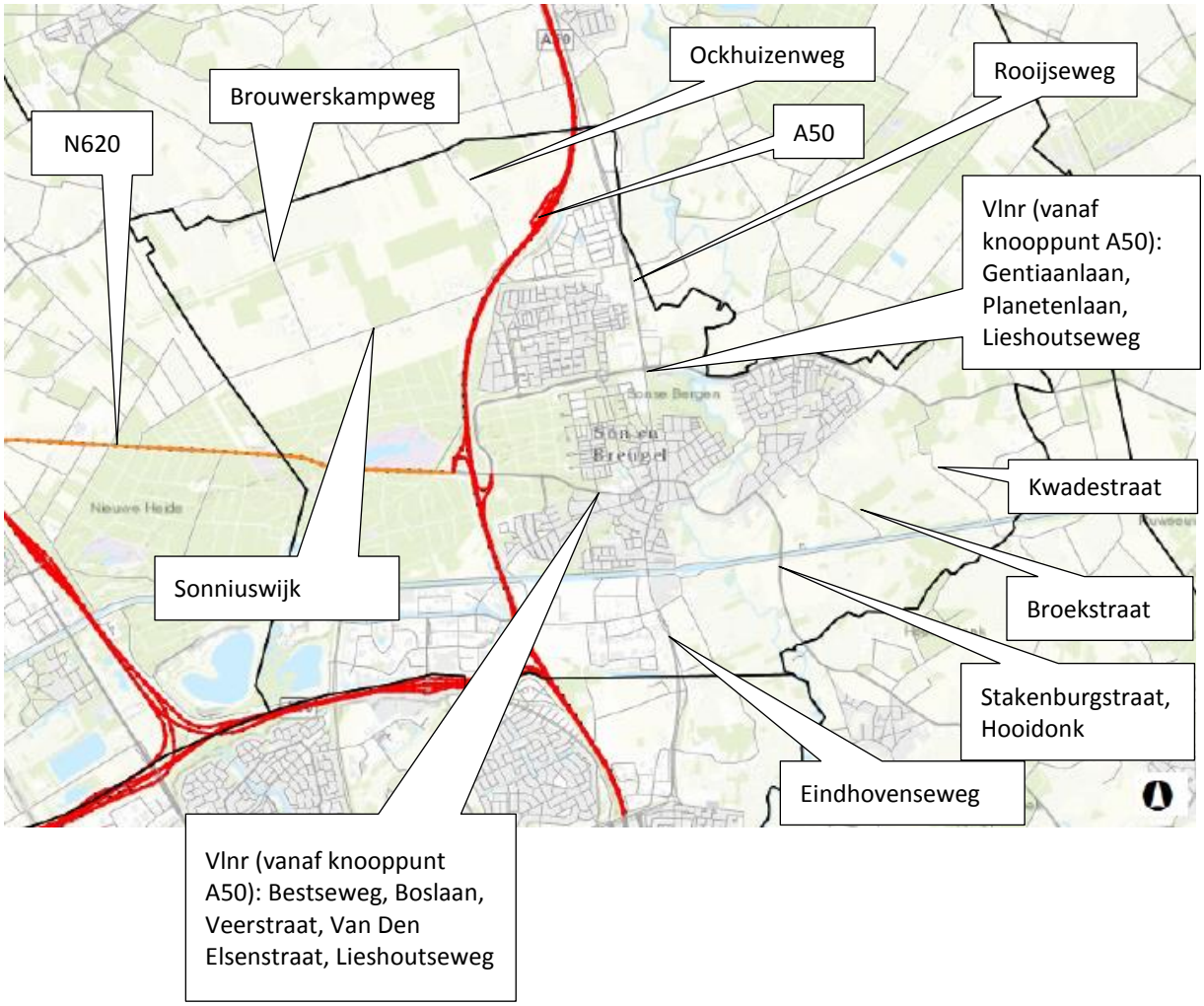
3.7.4 *Werken*

Naast de agrarische bedrijven is er aantal aan het buitengebied verwante bedrijven in het buitengebied gevestigd. Deze zijn voor een deel gericht op de agrarische sector, bijvoorbeeld in de vorm van loonwerk-bedrijven en agrarische handelsbedrijven. Daarnaast komen bedrijven voor die niet aan de agrarische sector zijn gerelateerd en (dus) geen of niet perse functionele binding met het buitengebied hebben.

3.8 Leefbaarheid

3.8.1 *Verkeer*

Autoverkeer
De verkeersstructuur in een groot deel van het plangebied is er een die past bij een van oudsher agrarisch buitengebied: geen grote verkeersaantrekkende functies, enkele gebiedsontsluitende wegen en voornamelijk erftoegangswegen (zie figuur 3.31).

Figuur 3.31: Belangrijkste ontsluitende wegen buitengebied Son en Breugel ©Esri Nederland en het Kadaster

De kernen van Son en Breugel leiden tot de grotere verkeersstromen. Deze verkeersstromen wikkelen voornamelijk af via de door en langs het gebied liggende lokale wegen van en naar de Eindhovenseweg, de provinciale weg N620 en de snelweg A50.
Belangrijke ontsluitende wegen in het buitengebied zijn :

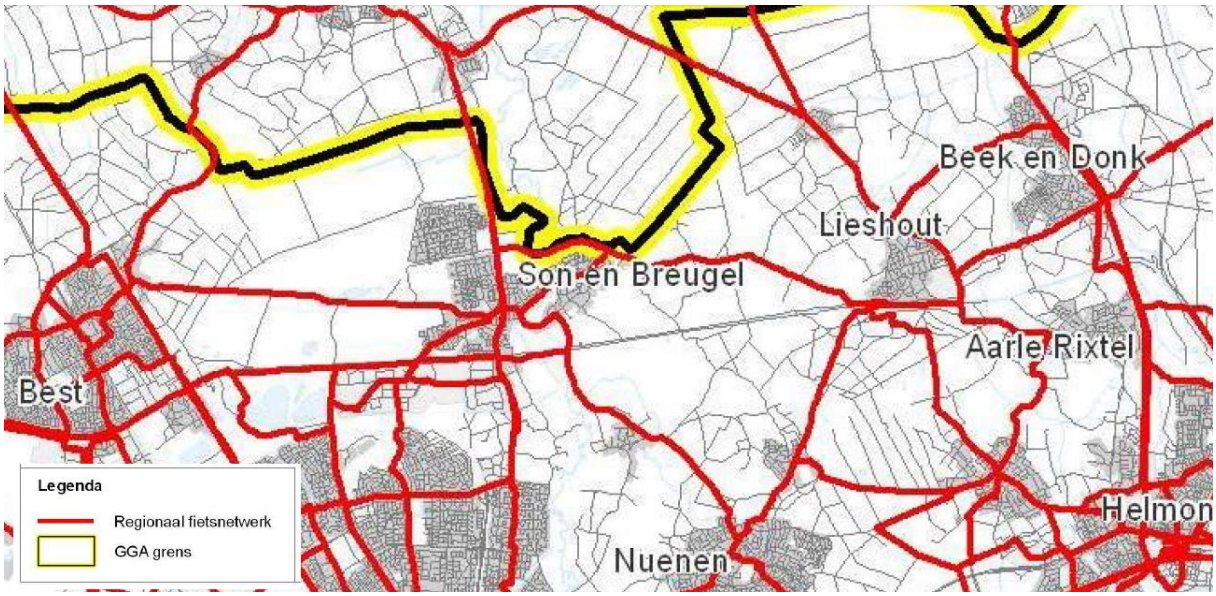
- *Noordwestelijk buitengebied*: Over Sonniuswijk, de Ockhuizenweg en de Brouwerskampweg naar de N620 (ten westen van Son en Breugel en ten zuiden van het Noordwestelijk buitengebied, van knooppunt Son en Breugel naar Best/A2) en de A50 (van noord naar zuid in de richting van Eindhoven of Arnhem);
- *Dommeldal*: Van noord naar zuid van de Rooijseweg (richting Sint Oederode) naar de Eindhovenselaan (richting Eindhoven) – van oost naar west van de Gentiaanlaan naar de Planetenlaan en de Lieshoutseweg (van N620/Knooppunt A50 naar Lieshout/N615);
- *Zuidoostelijk buitengebied*: Zie Dommeldal, van noord naar zuid Broekstraat (naar oost-west verbinding, zie Dommeldal), en van noord naar zuid van de Stakenburgstraat (naar oost-westverbinding, zie Dommeldal) en Hooidonk (naar Nuenen).

Openbaar vervoer

Door het plangebied lopen nauwelijks openbaar vervoerlijnen. Van en naar Eindhoven lopen buslijnen naar Son en Breugel. Dichtstbijzijnde NS-stations zijn die van Eindhoven en Best.

Langzaam verkeer

In het plangebied liggen diverse fietsroutes, zowel utilitair (woon-werkverkeer, schoolverkeer) als recreatief (zie figuur 3.33).

Figuur 3.32: Belangrijkste (utilitaire) fietsroutes buitengebied Son en Breugel (bron: provincie Noord-Brabant)

3.8.2 *Geluid*

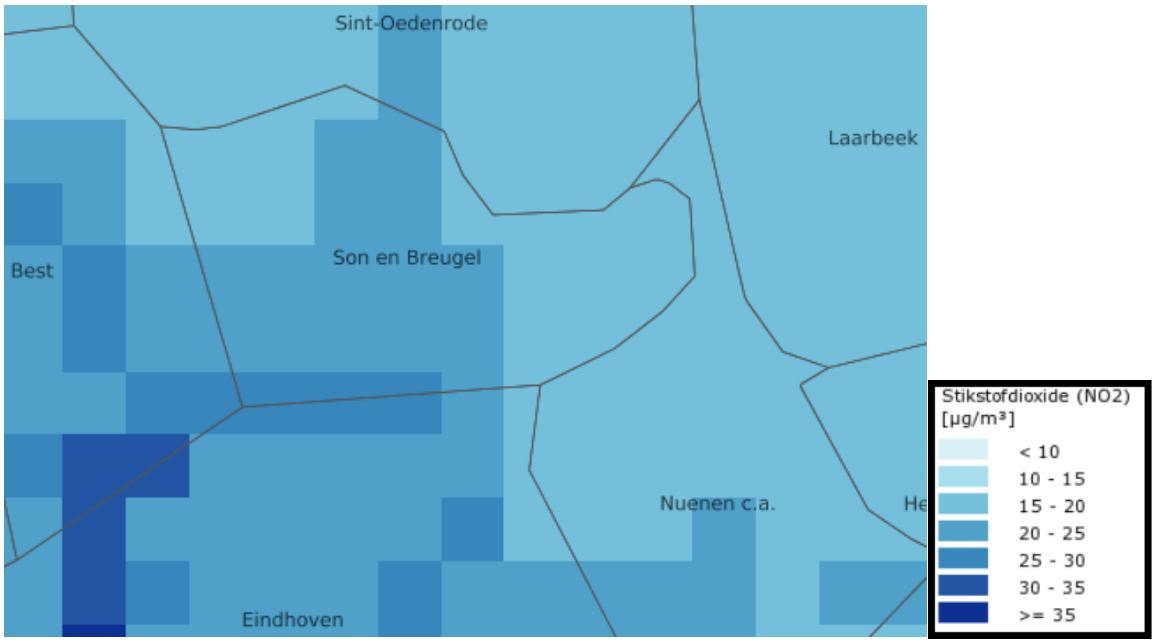
Het geluidklimaat in het plangebied wordt voornamelijk bepaald door de wegen in en langs het plangebied en, in mindere mate, het vliegverkeer van en naar Eindhoven. Lokaal wordt het geluidklimaat daarnaast bepaald door lokaal verkeer en bedrijfsbronnen.
Intensivering/uitbreiding van vliegveld Eindhoven kan autonoom invloed hebben op het geluidklimaat (met name in het zuidoostelijk deel van het buitengebied), hoewel voorkoming van (toename van) geluidhinder aandachtspunt is in de planvorming rond het vliegveld.

Belangrijkste geluidgevoelige bestemmingen in en rond het plangebied zijn:
- Woningen: in de kernen, woonwijken en losse woningen in en rond het gebied;
- Voorzieningen: scholen, verzorgingshuizen, kinderdagverblijven;
- Natuurgebieden.

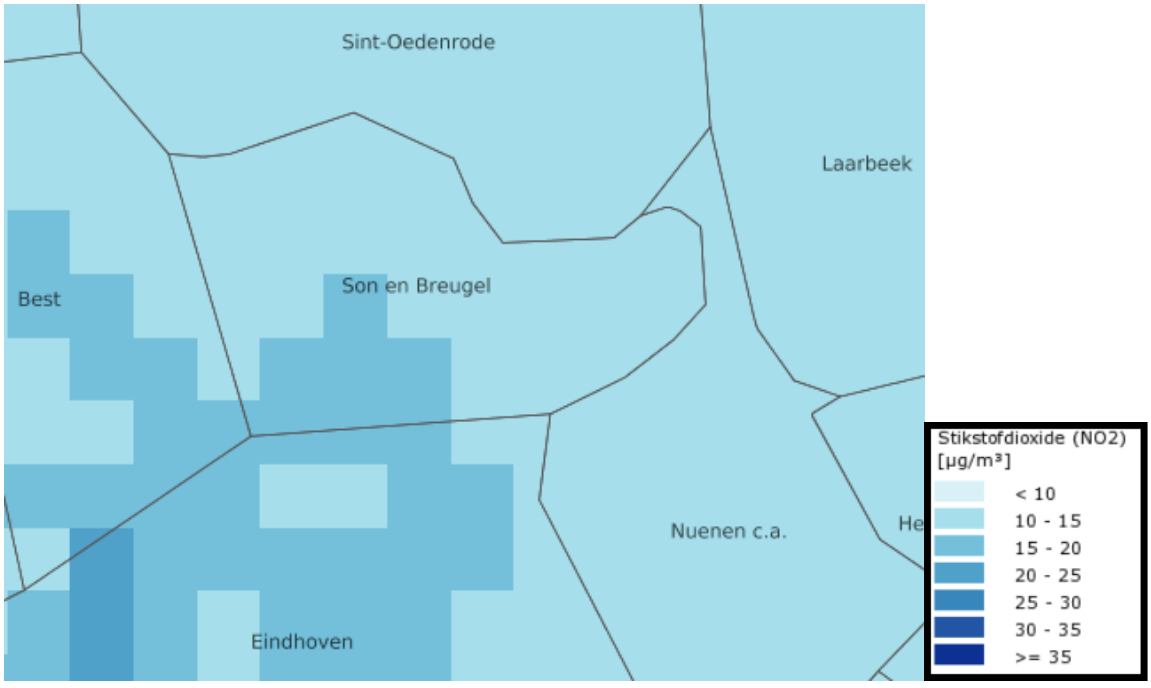
Er liggen geen provinciale stiltegebieden in of nabij de buitengebieden van Son en Breugel.

3.8.3 *Luchtkwaliteit: fijn stof, stikstof*

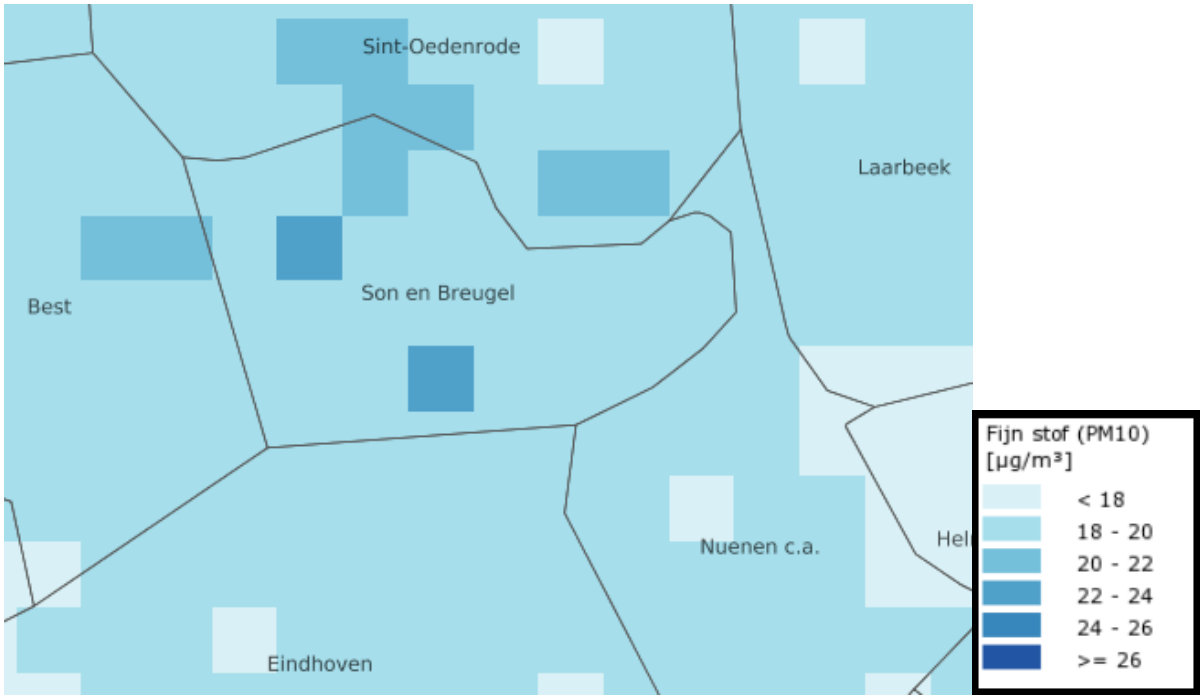
Algemeen
De luchtkwaliteit in het plangebied wordt voornamelijk bepaald door de achtergrond-concentratie. Lokale bronnen voor uitstoot van luchtverontreinigende stoffen zijn de wegen en de agrarische bedrijven (met name uitstoot vanuit stallen).
De concentratie stikstofdioxide (NO2) in de lucht bedraagt in het buitengebied van Son en Breugel circa 15-25 microgram/m^3 (zie figuur 3.33). Hiermee ligt de concentratie aanmerkelijk beneden de geldende grenswaarden van 40 microgram/m^3.
De concentratie fijn stof (PM_{10}, de fractie met een grootte van 10 micrometer of kleiner) in de lucht bedraagt circa 18-24 microgram/m^3 (zie figuur 3.35). Hiermee ligt de concentratie aanmerkelijk beneden de geldende grenswaarden. Omdat de concentratie van de PM10 fractie zo laag is, is ook de concentratie van het nog fijnere stof (PM2,5) lager dan de geldende (Europese) grenswaarden. Bij deze concentraties wordt ook aan de streefwaarden voor PM2,5 voldaan.
Verwacht wordt dat de concentratie stikstofdioxide (en fijn stof) door het landelijke en gemeentelijke beleid in de toekomst zal dalen. Naar verwachting bedraagt de concentratie NO2 in Son en Breugel in 2025 circa 10-15 microgram/m^3 (zie figuur 3.34). Naar verwachting bedraagt de concentratie PM_{10} in 2025 ca 22 microgram/m^3 (zie figuur 3.36).
Evenals in de huidige situatie, wordt (ruimschoots) voldaan aan de geldende grenswaarden voor fijnstof en de streefwaarden voor de fijne fractie, $PM_{2,5}$

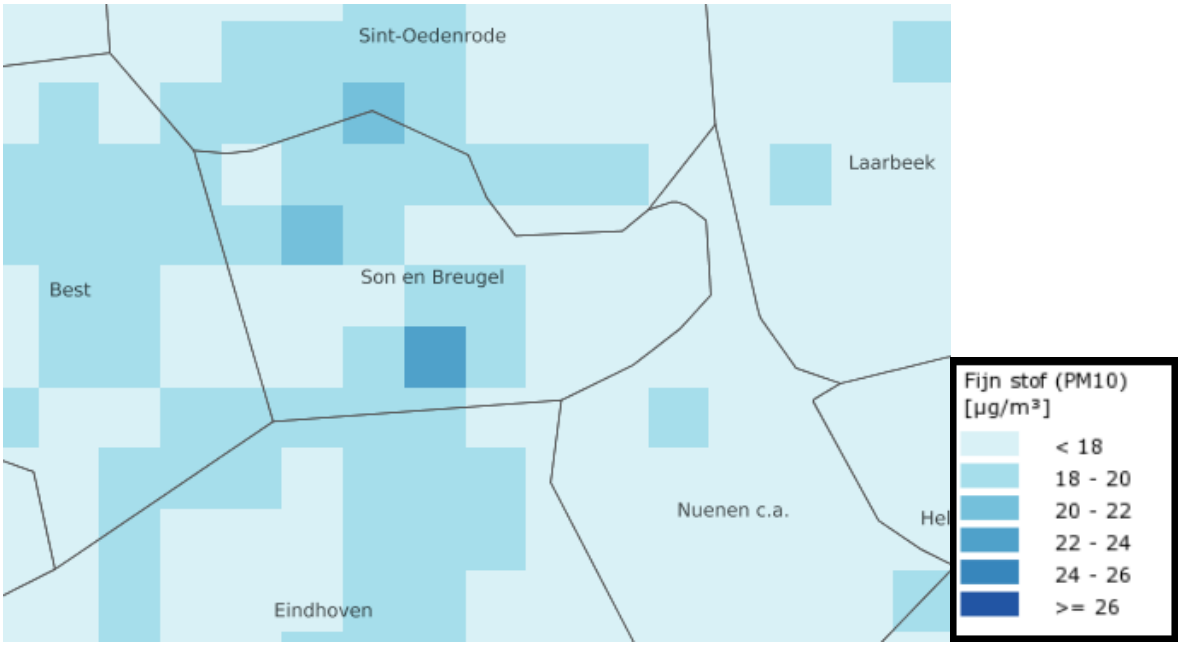
Figuur 3.33: Concentratie stikstofdioxide in Son en Breugel 2016 (RIVM, http://geodata.rivm.nl/gcn)

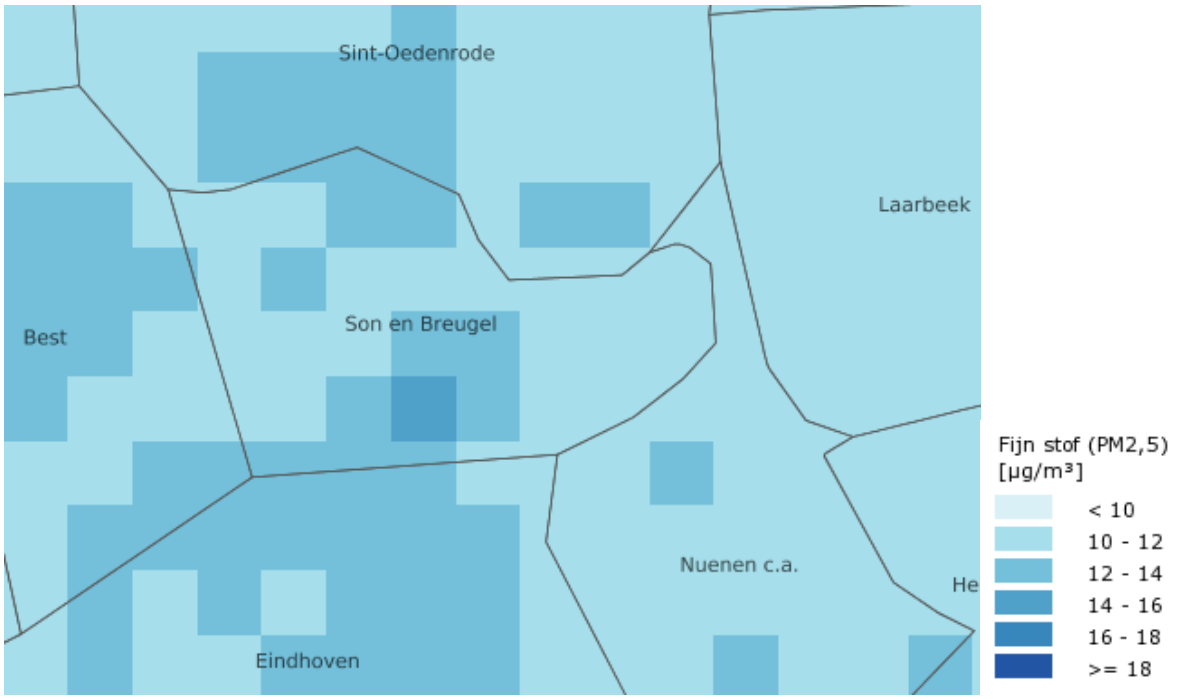
Figuur 3.34: Concentratie stikstofdioxide in Son en Breugel (2025) (RIVM, http://geodata.rivm.nl/gcn)

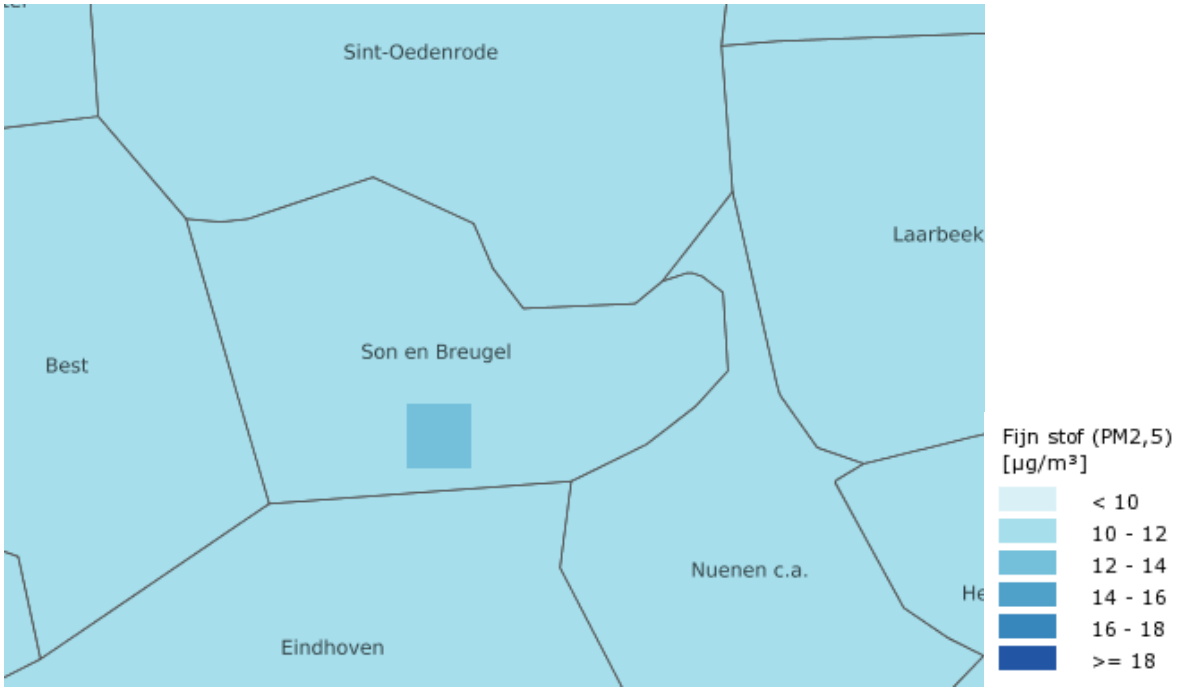
Figuur 3.35: Concentratie fijn stof PM 10 in Son en Breugel 2016 (RIVM, http://geodata.rivm.nl/gcn)

Figuur 3.36: Concentratie fijn stof PM 10 in Son en Breugel 2025 (RIVM, http://geodata.rivm.nl/gcn)

Figuur 3.37: Concentratie fijn stof PM 2,5 in Son en Breugel 2016 (RIVM, http://geodata.rivm.nl/gcn)

Figuur 3.38: Concentratie fijn stof PM 2,5 in Son en Breugel 2025 (RIVM, http://geodata.rivm.nl/gcn)

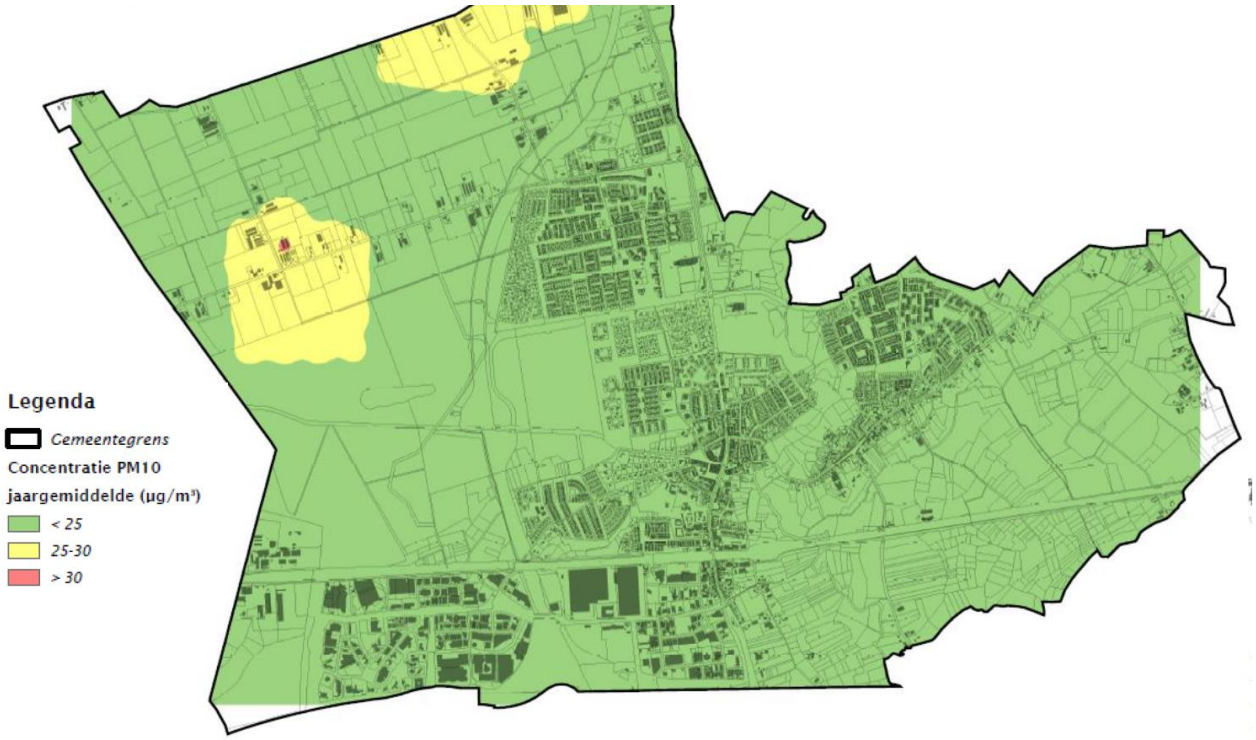
Pluimveehouderijen

Binnen de agrarische sector hebben pluimveehouderijen een specifiek uitstoot van fijn stof. In het plangebied liggen 7 pluimveehouderijen (zie figuur 3.39), de meeste in het noordwestelijk deel.

Figuur 3.379: Pluimveehouderijen

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant heeft de achtergrondconcentratie voor fijn stof PM 10 en PM 2,5 vanuit veehouderijen (inclusief pluimveehouderijen) bepaald (figuur 3.40 en 3.41). Alleen lokaal rond de pluimveehouderijen in het noordwestelijk deel van het plangebied is sprake van verhoogde concentraties fijn stof (PM 10). Er zijn geen overschrijdingen van de 31,2 ug/m3 PM-10 grenswaarde uit de provinciale verordening ruimte (tevens advieswaarde GGD). De gemiddelde PM 10-achtergrondconcentratie bedraagt 25 ug/m3. Er zijn geen overschrijdingen van de 25 ug/m3 PM 2,5 grenswaarde uit de provinciale verordening ruimte (tevens advieswaarde GGD). De gemiddelde PM 2,5-achtergrondconcentratie is lager van 15 ug/m3. Alleen rond twee pluimveehouderijen is de concentratie hoger: 15-16 ug/m3.

Figuur 3.40: Concentratie fijn stof PM 10 veehouderijen huidige situatie (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017)

Figuur 3.41: Concentratie fijn stof PM 2,5 veehouderijen huidige situatie (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017)

3.8.4 *Geur*

Algemeen

Geurbelasting is met name afkomstig van agrarische bedrijven waar op intensieve wijze dieren worden gehouden zoals varkens en pluimvee. Ook de melkkoeien op melkrundveehouderijen veroorzaken geurhinder, maar in mindere mate. Binnen en direct rond het plangebied zijn ca 40 veehouderijen aanwezig (Web-Bvb).

Wet Geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (verder Wgv) geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning). Een veehouderij mag wettelijk een geurbelasting veroorzaken op een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom van maximaal 3 OUE/M3 (odour units per kubiek meters) en op een geurgevoelig object buiten de bebouwde kom van maximaal 14 OUE/M3. Daarnaast gelden voor dieren waarvoor in de ministeriële regeling geen geuremissiefactor is opgenomen een minimaal aan te houden afstand tussen het dierenverblijf en een woning van derden.
Het bijzondere van deze wet is dat de gemeenteraad bij verordening andere normen of afstanden dan wettelijke normen en afstanden kan vaststellen, rekening houdend met de gewenste ruimtelijke inrichting van een gebied, zogenaamd gebiedsgericht beleid en rekening houdend met een goed leefklimaat. De raad besluit dan om veehouderijen meer uitbreidings-mogelijkheden te bieden, of daarentegen juist in de nabijheid van veehouderijen meer ruimte te creëren voor ontwikkeling van woningen, recreatie of andere functies.

Geurverordening Son en Breugel

Op 30 oktober 2008 is door de gemeenteraad van Son en Breugel de 'Verordening geurhinder en veehouderij' vastgesteld (verder de Verordening). In de Verordening zijn van de Wgv afwijkende normen opgenomen voor de volgende deelgebieden (zie tabel 3.3).

Tabel 3.3: Afwijkende normen geurhinder en deelgebieden

Gebied	Voorgrond belasting (OUE/M3)
Woonkernen Son en Breugel	1
Buitengebied Son	6
Sonniuspark	6
Buitengebied Breugel	14

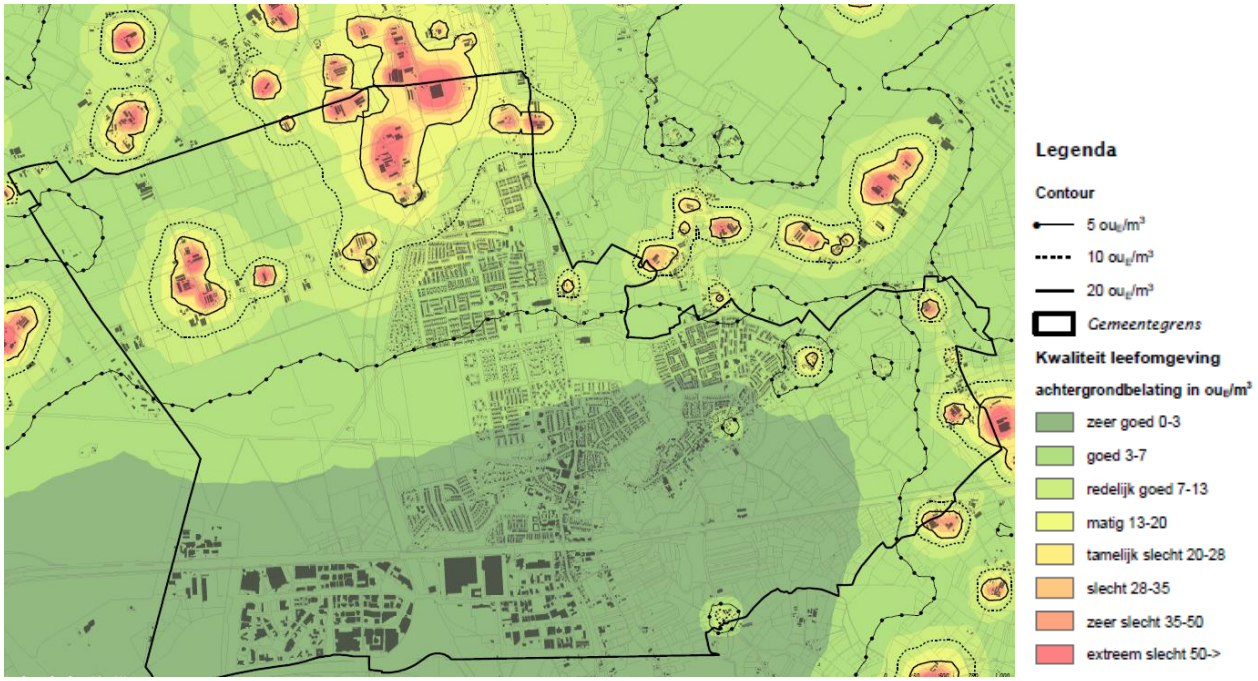
In de Verordening is eveneens een van de Wgv afwijkende 'vaste afstand' opgenomen voor dieren zonder geuremissiefactoren. Deze luidt als volgt:

"De vaste afstand, tussen een veehouderij waar dieren worden gehouden van een diercategorie waarvoor niet bij ministeriële regeling een geuremissiefactor is vastgesteld en een geurgevoelig object in de bebouwde kom bedraagt 50 meter" (gebieden A, B en C).

In de gebiedsvisie van 11 september 2008, welke ten grondslag ligt aan de Verordening, is beschreven waarom voor deze normen is gekozen.

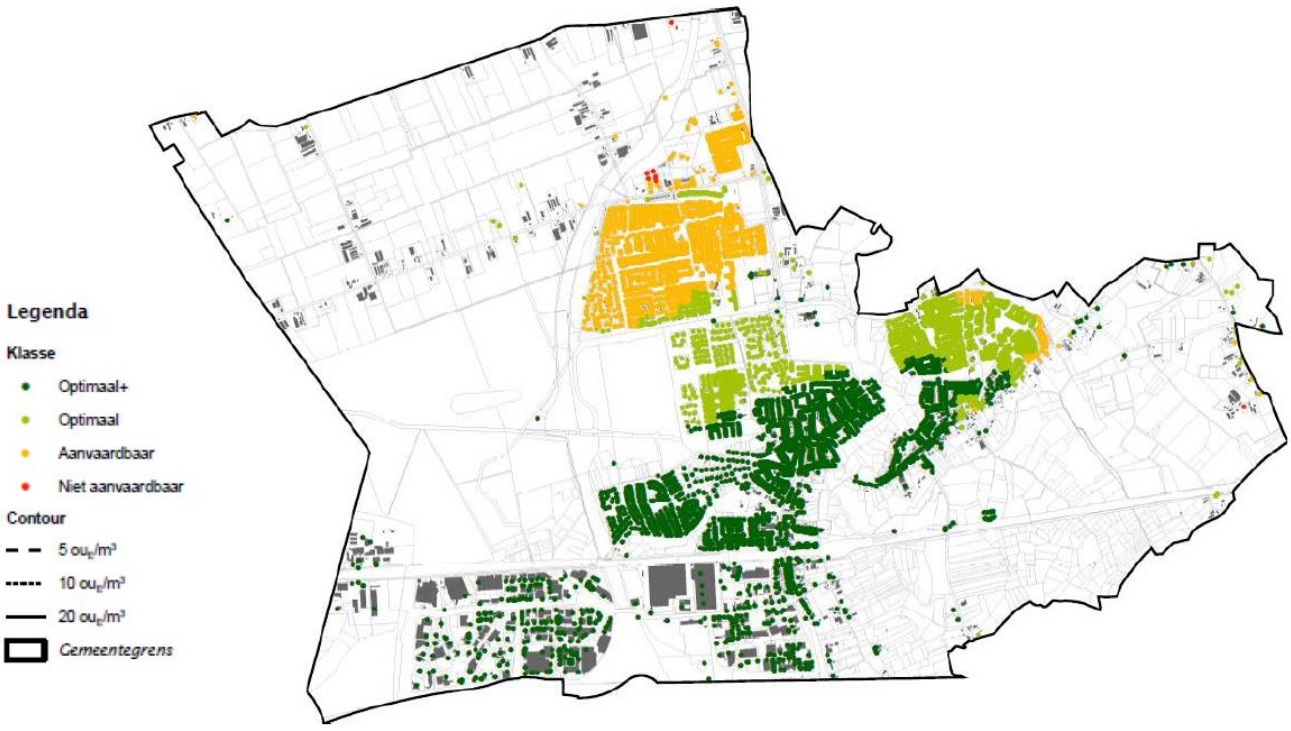
Huidige geursituatie

De Omgevingsdienst Zuidoost Brabant heeft de huidige geursituatie uitgerekend (figuur 3.42). Dit op basis van de vergunde situatie december 2016. Dit geeft een worst-case beeld, omdat de feitelijke situatie lager kan zijn dan de vergunde.

Figuur 3.42: Geurbelasting (achtergrond) veehouderijen huidige situatie (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017)

Met name in het noordelijk deel van het plangebied is sprake van uitstoot van geur. Door clustering gaan de contouren van meerdere veehouderijen in elkaar over wat leidt tot cumulatie van geur. Deze cumulatie werkt door in het buitengebied van Son tot aan de woonwijken Sonniuspark en Gentiaan. De contour van 10 OU/m3 (provinciale norm) rijkt tot aan de rand van de beide woonwijken (figuur 3.43). De contour van 5 OU/m3 (advieswaarde GGD) overlapt de beide woonwijken. Dit betekent dat de achtergrondgeurbelasting op de betreffende woningen te hoog is in het licht van het GGD advies en/of de Verordening ruimte.

Totaal

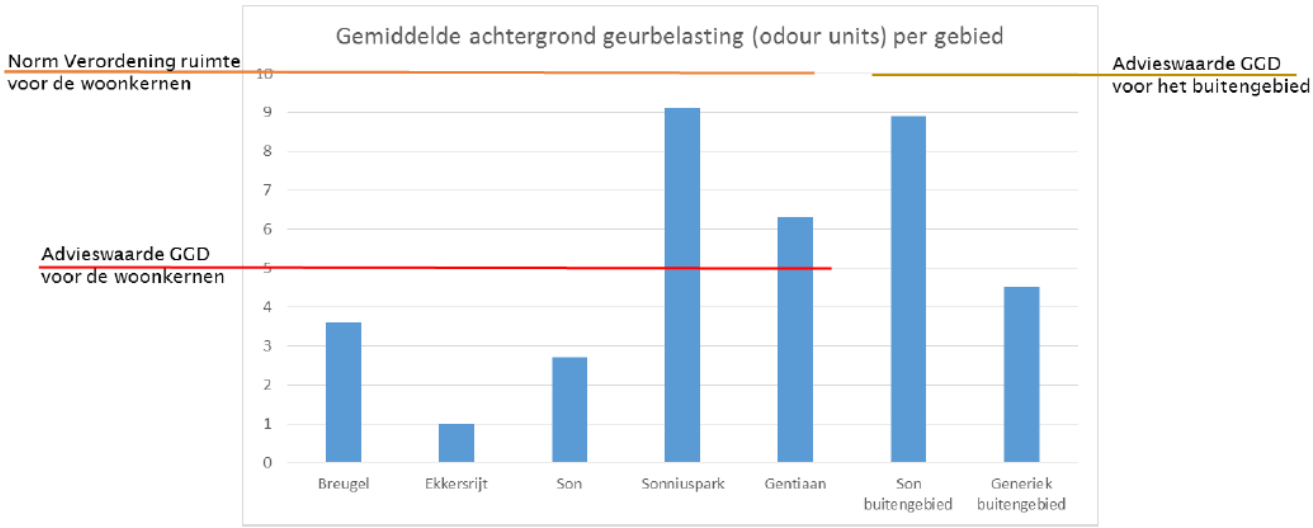

Uitsnede Sonniuspark/Gentiaan

Figuur 3.43: Geurbelasting (achtergrond) op geurgevoelige objecten ingedeeld in geurklassen huidige situatie (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017)

- ***Optimaal+:*** **het woon- en leefklimaat is (zeer) goed). Het geurhinderniveau is laag, de kans op geurklachten is daarom gering. Deze geurklasse voldoet aan de geurnormen van de Verordening ruimte en aan de advieswaarde van de GGD.**
- ***Optimaal:*** **het woon- en leefklimaat is goed tot redelijk goed. Het geurhinderniveau is redelijk laag, de kans op geurklachten is daarom klein. Deze geurklasse voldoet aan de geurnormen van de Verordening ruimte en aan de advieswaarde van de GGD.**
- ***Aanvaardbaar:*** **het woon- en leefklimaat is redelijk goed tot matig. Het geurhinderniveau is redelijk, de kans op geurklachten is aanwezig (aandacht klasse). Deze geurklasse voldoet aan de geurnormen van de Verordening ruimte, maar niet aan de advieswaarde van de GGD.**
- ***niet aanvaardbaar:*** **het woon- en leefklimaat is matig tot slecht. De kans op geurklachten is daarom aannemelijk. Het geurhinderniveau is hoger dan de normen uit de Verordening ruimte 2014 en ook hogere dan de advieswaarde van de GGD.**

Figuur 3.44 en tabel 3.4 geven de gemiddelde achtergrondgeurbelasting voor een aantal deelgebieden binnen de gemeente. Ook hieruit volgt dat de geurbelasting beneden de provinciale norm en advieswaarde van de GGD voor het buitengebied blijft, maar dat in de woonwijken Sonniuspark en Gentiaan de geurbelasting hoger is dan de advieswaarde van de GGD voor woonkernen.

Figuur 3.44: Gemiddelde geurbelasting (achtergrond) veehouderijen huidige situatie (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017)

Tabel 3.4: Gemiddelde geurbelasting (achtergrond) veehouderijen huidige situatie (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017)

	Achtergrond geurbelasting (ou)		
	gemiddeld	minimum	maximum
Breugel	3,6	1,87	9,6
Ekkersrijt	1,0	0,56	1,7
Son	2,7	1,59	4,5
Sonniuspark	9,1	7,0	13
Gentiaan	6,3	4,56	10
Son buitengebied	8,9	0,49	402
Generiek buitengebied	4,5	1,38	62

Tabel 3.5 geeft een overzicht van het aantal woningen in de diverse geurklassen.

Er zijn er 8 locaties met een overschrijding van de provinciale (achtergrond)geurnormen: 6 in Sonniuspark, 1 in De Gentiaan en 1 in het buitengebied. Dit is 1 promille van het totaal aantal beschouwde geurgevoelige objecten.
Er zijn 2096 locaties (26% van het totaal) met een overschrijding van de GGD advieswaarde: 1488 in de woonwijk Gentiaan, 339 in de woonwijk Sonniuspark, 97 in de woonkern Breugel en 15 locaties verspreid in het buitengebied.

Tabel 3.5: Aantallen woningen in geurklassen (achtergrond) veehouderijen huidige situatie (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017)

	Huidige situatie - na inzoomen op locatieniveau			
	Aantal geur gevoelige objecten (m.n. woningen) per geurklasse			
	Optimaal+	*Optimaal*	*Aanvaardbaar*	*Niet aanvaardbaar*
Breugel	624	1391	97	0
Ekkersrijt	534	0	0	0
Son	2528	491	0	0
Gentiaan	0	141	1643	0
Sonniuspark	0	0	333	6
Son buitengebied	97	70	10	1
Generiek buitengebied	47	14	5	1
Totaal	3830	2107	2088	8

3.8.5 *Licht*

Een groot deel van het buitengebied van Son en Breugel is relatief donker. Verlichte gebieden zijn de wegen en meubelboulevard Ekkersrijt. Lokaal zijn lichtbronnen: lokaal verkeer op de wegen in het plangebied, lokale agrarische bedrijven, andere bedrijven en/of instellingen (zie figuur 3.45).

Figuur 3.45: Lichtintensiteit nachtelijke licht Son en Breugel
(bron: ISS foto, RIVM, 2012, www.atlasleefomgeving.nl)

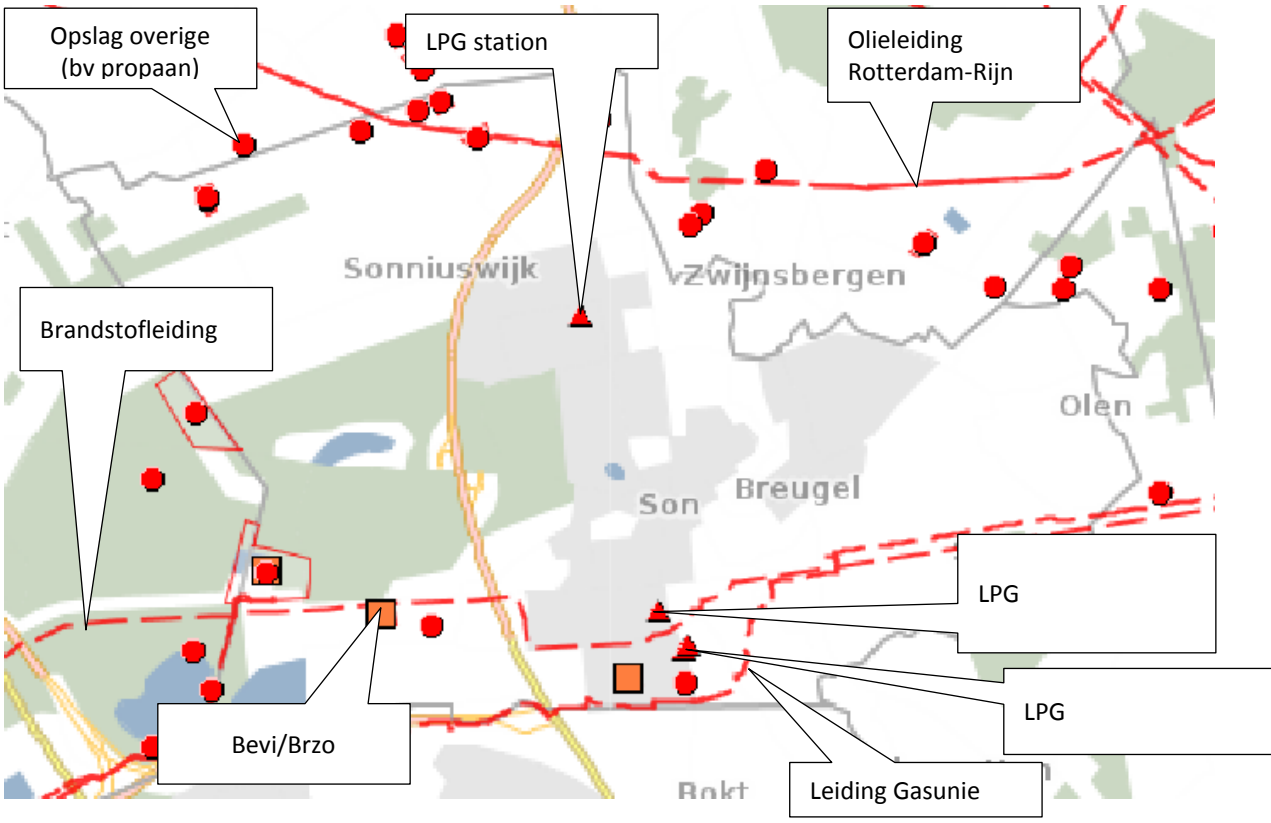
3.8.6 *Externe veiligheid*

Algemeen

Figuur 3.46 is een uitsnede van de risicokaart Nederland, een indicatie van de risicobronnen ten aanzien van externe veiligheid in en rond het buitengebied:

- Risicovolle inrichtingen;
- Transportroutes gevaarlijke stoffen;
- Buisleidingen.

Er zijn in de huidige situatie geen aandachtspunten / risico's vanuit externe veiligheid bekend in het plangebied.

Figuur 3.46: Risicobronnen Externe Veiligheid, de lijnen zijn leidingen, de punten zijn lokale bronnen (bron: risicokaart Brabant)

Risicovolle inrichtingen

LPG-stations

Binnen of nabij het plangebied bevinden zich 2 LPG tankstations, waarvan de risicocontour (deels) over het plangebied valt.

Bevi-inrichtingen

Op het industrieterrein 'Ekkersrijt' bevindt zich één BEVI inrichting, waarvan de risicocontour deels over het plangebied valt.

Propaantanks

Conform de risicokaart bevinden zich op de verschillende plaatsen propaantanks in het plangebied.

Transportroutes gevaarlijke stoffen

In het plangebied worden geen gevaarlijke stoffen vervoerd.

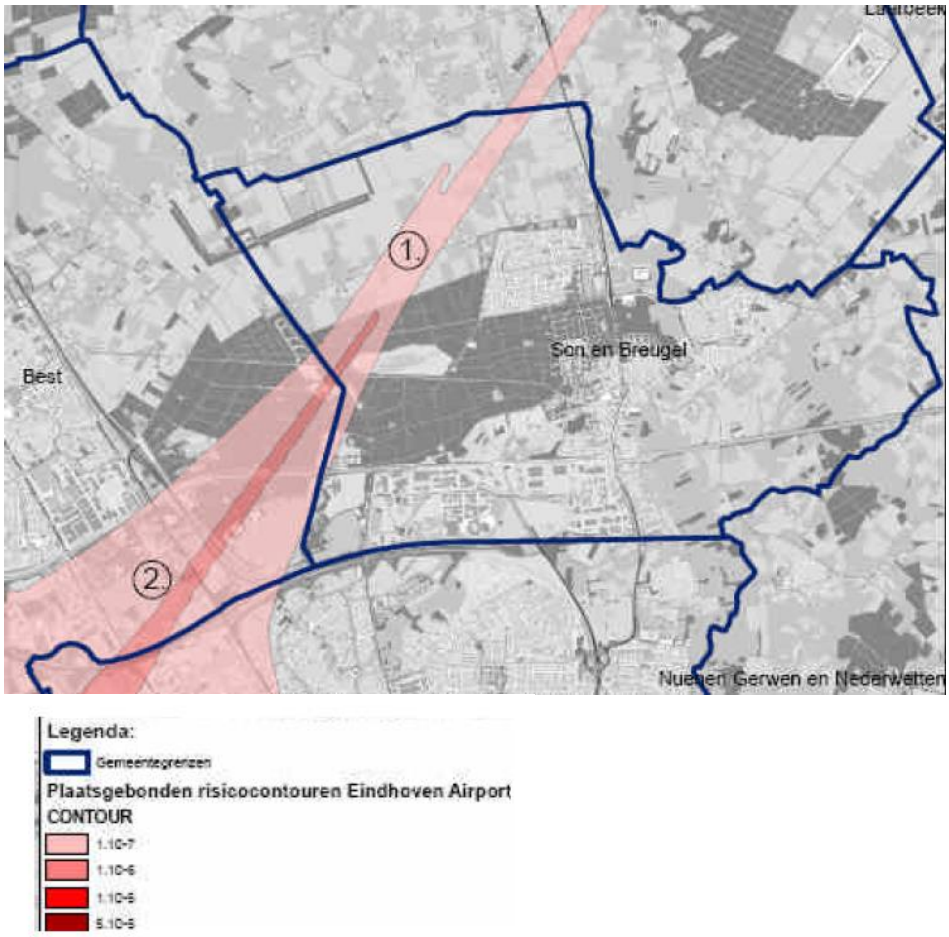
Buisleidingen

In het plangebied liggen:

- een olietransportleiding;
- een aardgastransportleiding;
- een brandstofpijpleiding.

Vliegveld Eindhoven

Voor het externe veiligheidsbeleid rondom vliegveld Eindhoven geldt een zogenaamd interimbeleid zoals neergelegd in de brief van het Ministerie van VROM van 11 december 2006 aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. In deze brief is verzocht om bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening te houden met de regelgeving rondom externe veiligheid zoals verwoord in het wetsvoorstel Regelgeving Burgerluchthavens en Militaire Luchthavens (RBML) dat op 10 februari 2006 is ingediend bij de Tweede Kamer.

Figuur 3.47: Risicocontouren rondom vliegveld Eindhoven (Bron: SRE milieudienst, april 2009)

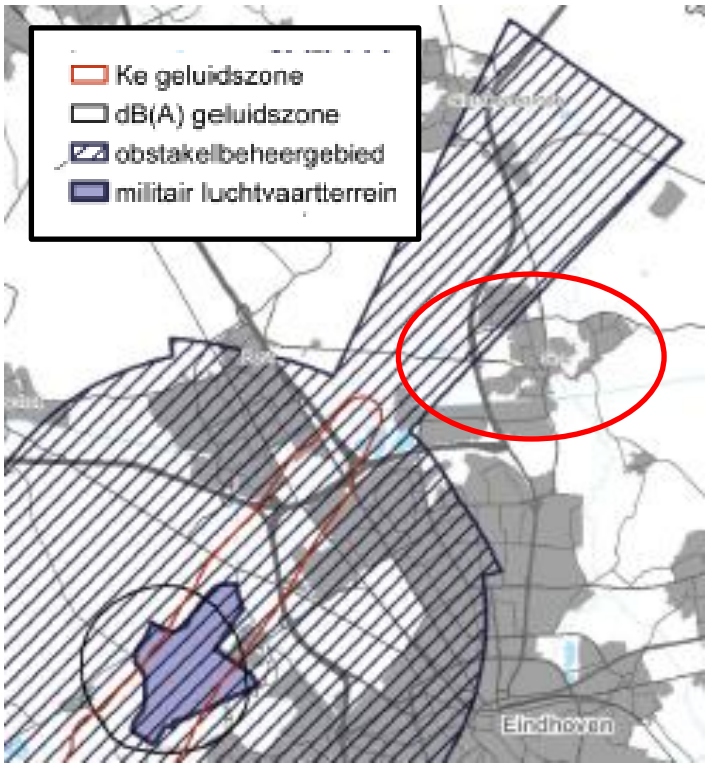
3.8.7 *Overige hinderaspecten*

Obstakelbeheergebied vliegveld Eindhoven

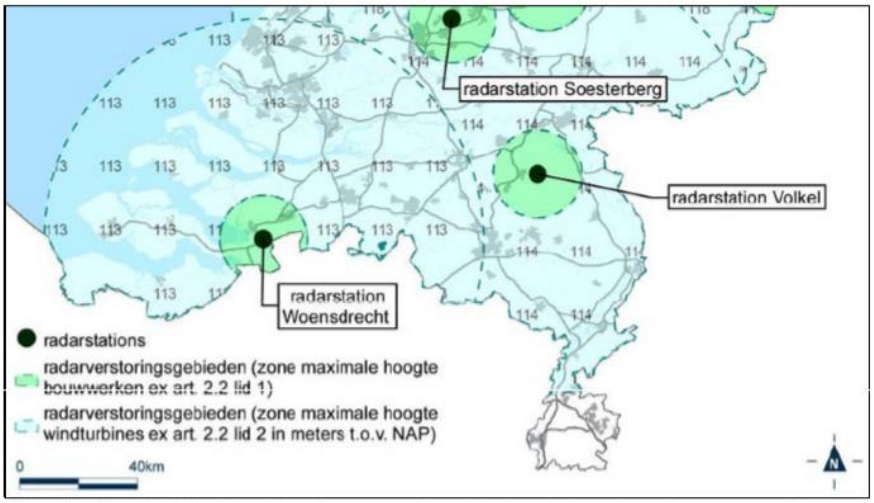
Een gedeelte van het plangebied is gelegen binnen de zogenaamde funnel van Eindhoven Airport (zie figuur 3.488). Dit is een obstakelvrij start- en landingsvlak met zijkanten ten behoeve van de vliegverkeersveiligheid. waarvoor aan de rand van de funnel een hoogtebeperking van NAP +160 m geldt. Het maaiveld ligt op circa NAP +20 meter, waarmee de maximale bouwhoogte in de praktijk circa 140 meter bedraagt.

Radarverstoringsgebied Volkel

Het plangebied is gelegen in het radarverstoringsgebied van de vliegbasis Volkel (zie figuur 3.499). Dit houdt in dat, teneinde het ongestoord functioneren van radar- en communicatieapparatuur op de vliegbasis te waarborgen, er rond deze vliegbasis een cirkel met een straal van 15 nautische mijl (=27,8 km) geldt, gemeten vanaf de positie van de radar. Binnen dit radarverstoringsgebied dient voor ieder obstakel, hoger dan 65 meter boven N.A.P., te worden berekend of er verstoring van de radar optreedt. De mate van verstoring is afhankelijk van o.a. de hoogte, breedte en opstelling van objecten. Plannen tot het oprichten van hoge bebouwing dienen altijd individueel getoetst te worden door het Ministerie van Defensie

Figuur 3.48: Kaart militair luchtvaartterrein – Vliegbasis Eindhoven (bijlage 3.4 Rarro)

Uitsnede Bijlage 8.4 bij de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening. Bron: Staatscourant 2012, nr. 18324, 7 september 2012

Figuur 3.49: Radarverstoringsgebieden

3.9 Gezondheid

Ontwikkelingen in het buitengebied kunnen effecten hebben op gezondheidsaspecten voor omwonenden. Gezondheid is in toenemende mate een af te wegen aspect in ruimtelijke plan- en besluitvorming. Zeker in het buitengebied. Er komen steeds meer aanwijzingen voor relaties tussen de agrarische sector (met name veehouderij) en gezondheid, iets wat al lange tijd ingebracht wordt door bewoners van het buitengebied, ook na uitbraken van dierziekten bewoners in het buitengebied maken zich zorgen over de (mogelijke) gevolgen van (met name de intensieve) veehouderijen op de gezondheid. Specifiek voor het buitengebied kan de volgende selectie van gezondheidsaspecten worden gemaakt

- Geur: hinder, verstoring van gedrag, stressgerelateerde somatische gezondheidsklachten (hoofdpijn, benauwdheid, misselijkheid);
- Fijn stof: ademhalingsklachten, astma;
- Zoonosen / endotoxinen: koorts, hoofdpijn;
- Geluid: hinder, verstoring van gedrag (bv slaapgedrag), stressgerelateerde somatische gezondheidsklachten (hoofdpijn, vermoeidheid, concentratie/korte termijn geheugen, verhoogde bloedruk, hart- en vaatziekten);
- Verkeersonveiligheid: vrachtverkeer versus woon-werk/school/recreatief verkeer;
- Licht (kassen, open stallen): hinder, verstoring gedrag (bv slaapgedrag), stressgerelateerde somatische gezondheidsklachten.

Afgevraagd wordt of het vanuit gezondheidsoogpunt aanvaardbaar is door te gaan met schaalvergroting in de (intensieve) veehouderij (meer stallen en meer dieren) en of het concentreren van grote bedrijven. Tot nu toe bestaan er echter nog geen eenduidige beeld van oorzaak en gevolg (dosis-effect-relaties, zie kader advies gezondheidsraad). En dit is wel nodig om gezondheid beter te kunnen verankeren in plan- en besluitvorming.

Advies gezondheidsraad november 2012
In 2011 verzocht de toenmalige staatsecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en de staatsecretaris van Infrastructuur en Milieu, de Gezondheidsraad een beoordelingskader te ontwikkelen over risico's van de intensieve veehouderij voor de gezondheid van omwonenden. Ook werd gevraagd naar nut en noodzaak van het hanteren van minimumafstanden tussen veehouderijbedrijven en woongebieden.
De Gezondheidsraad komt tot de conclusie dat de huidige wetenschappelijke gegevensbasis te smal is voor een kwantitatief beoordelingskader, waarin wordt vastgelegd welke risiconiveaus voor omwonenden maximaal toelaatbaar zijn. Evenmin is bekend tot welke afstand omwonenden verhoogde gezondheidsrisico's lopen. De Gezondheidsraad acht dat een meer beleidsmatig gericht beoordelingskader bruikbare aanknopingspunten biedt voor de praktijk. Volgens de Gezondheidsraad moet deze aanpak op lokaal niveau zijn beslag krijgen, juist omdat de lokale omstandigheden kunnen variëren. Dit alles onder de verantwoordelijkheid van de gemeente, met de GGD in een adviserende functie. Gesteld wordt dat er behoefte is aan aanvullend onderzoek (Gezondheidsraad, 2012)

Recent (juli 2016) zijn de resultaten van het VGO onderzoek (Veehouderij en gezondheid omwonenden) gepresenteerd. VGO is een groot onderzoek in Oost-Brabant en Noord-Limburg gepresenteerd. Het VGO onderzoek bevestigt de resultaten uit eerdere onderzoeken en leggen een aantal verbanden tussen veehouderij en gezondheid (zie kader VGO onderzoek).

In juni 2017 is aanvullend onderzoek gepubliceerd naar het gezondheidseffect van uitstoot van bio-aerosolen (waaronder endotoxinen) door pluimveehouderijen en geitenhouderijen. Daarnaast is onderzoek aangekondigd naar het effect van secundair fijn stof door ammoniak en de rol van fijnstof uit veehouderijen in het optreden van hart- en vaatziekten en longkanker.

Het VGO onderzoek is nog niet vertaald in beleid, wet-en regelgeving. Dit is een vervolgstap. Rijk, provincies en gemeentes denken momenteel na over hoe om te gaan met de resultaten van het VGO onderzoek en hoe hiermee in plan- en besluitvorming om te gaan.
Vooruitlopend op landelijk en provinciaal gezondheidsbeleid is in de provincie Noord-Brabant al beleid geformuleerd voor endotoxinen: het Handelingsperspectief Veehouderij en Volksgezondheid: endotoxine toetsingskader 1.0. In de vergunningaanvraag voor individuele ontwikkelingen wordt getoetst aan de grenswaarde voor endotoxinen, zoals door gezondheidsraad is voorgesteld: 30 EU (endotoxine-eenheden) / m^3.

Pogingen om in bestemmingsplanregelingen planologische voorwaarden aan ontwikkelingen vanuit gezondheidsoptiek op te nemen, sneuvelen tot nu toe bij de Raad van State op onvoldoende wetenschappelijke onderbouwing. Afgewacht moet worden of het VGO onderzoek hier verandering in brengt.

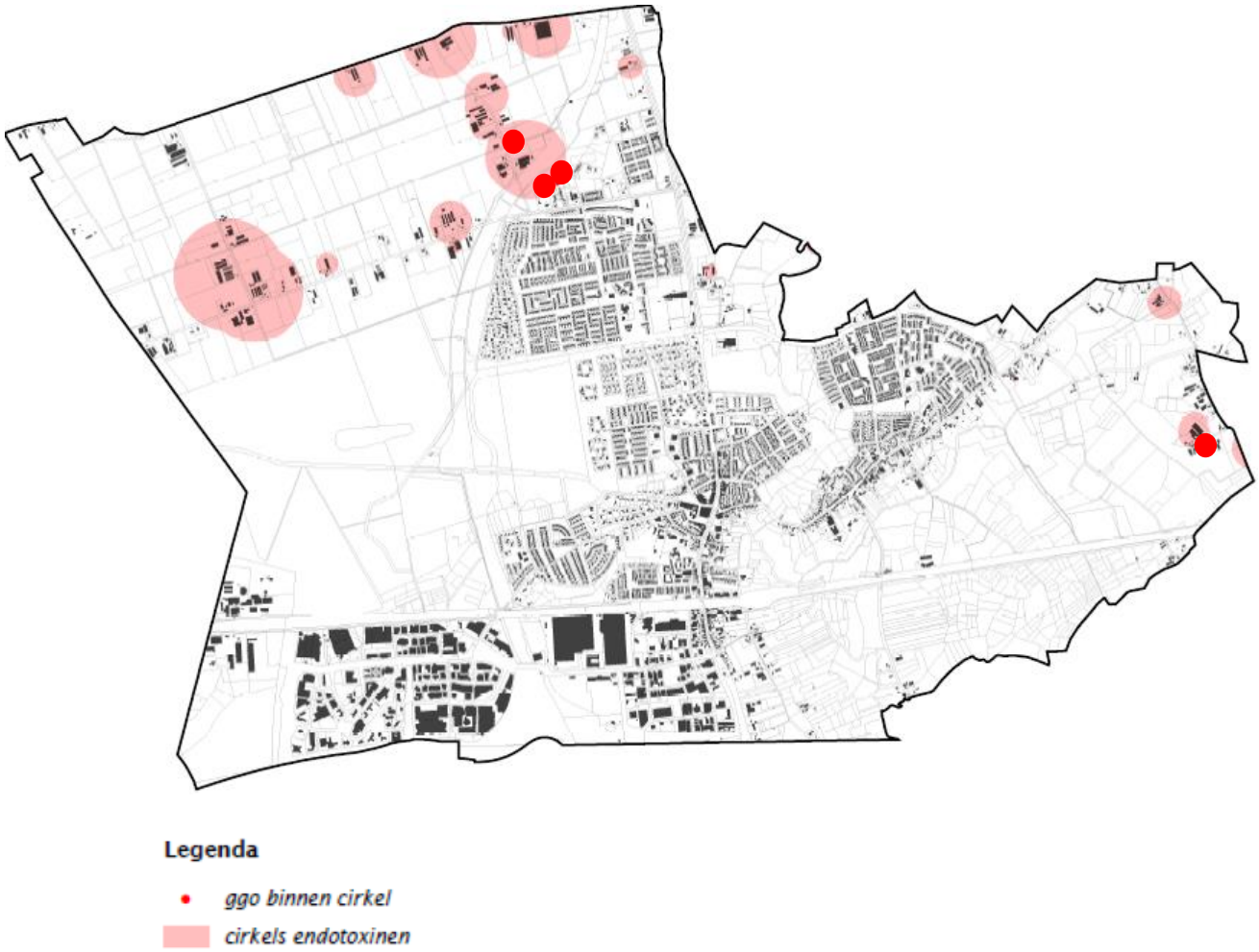
Resultaten onderzoek Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO) juli 2016, endotoxinenonderzoek juli 2016 en juni 2017

In de periode 2014-2016 is in Oost-Brabant en Noord-Limburg (de gebieden in Nederland met de grootste dichtheid (intensieve) veehouderijen) uitgebreid onderzoek verricht naar de relatie tussen veehouderijen en gezondheid. Hierbij zijn huisartengegevens van 110.000 patiënten bekeken, hebben 12.000 mensen een vragenlijst ingevuld en is bij 2.500 mensen medisch onderzoek verricht.
Uit het onderzoek komen een aantal positieve en een aantal negatieve gezondheidseffecten naar voren.
Aangetoond is dat mensen die rondom veehouderijen wonen minder astma en allergieën hebben. Dichtbij veehouderijen wonen minder mensen met COPD (chronische ziekte aan de longen). Daar staat tegenover dat de mensen in deze omgeving die wel COPD hebben, daar vaker en/of ernstigere complicaties van hebben.
Verder is er een verband gevonden tussen wonen nabij veehouderijen en een verlaagde longfunctie. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door stoffen die afkomstig zijn van de veehouderij. Niet alleen dichtbij veel veehouderijen wonen zorgt voor een lagere longfunctie. De longfunctie wordt in het hele onderzoeksgebied lager op momenten dat de concentratie van ammoniak in de lucht hoog is. Deze effecten zijn vergelijkbaar met de schadelijke gezondheidseffecten van verkeer in een stad.
Het onderzoek laat zien dat er meer longontstekingen in het onderzoeksgebied voorkomen dan in de rest van het land. Hierbij is een verband gevonden tussen pluimveehouderijen binnen 1 kilometer afstand van de woning en een licht verhoogde kans op longontsteking.
Het onderzoek laat voor een aantal zoonoseverwekkers zien dat dit niet vaker voorkomt in de omgeving van veehouderijen ten opzichte van de rest van het land. Wel lijken mensen nabij veehouderijen iets vaker drager te zijn van de veegerelateerde MRSA-bacterie.
In aanvullend onderzoek (juli 2016) is geconstateerd dat de overschrijding van de advieswaarde voor endotoxines van 30 EU/m3, zoals door de Gezondheidsraad is geadviseerd, mogelijk is binnen een afstand van 500 m van een pluimveehouderij.
Een tweede aanvullend onderzoek (juni 2017) bevestigd dat er rond 1 km van pluimveehouderijen en ook rond 2 km rond geitenhouderijen een verhoogde kans op longontsteking is en dat mensen met COPD in de nabijheid van veehouderijen meer klachten ervaren.

De huidige milieutechnische situatie voor de milieuaspecten geur, fijn stof, geluid, verkeer en licht in het buitengebied van Son en Breugel zijn in eerdere paragrafen in dit hoofdstuk beschreven. Er zijn vanuit deze milieuthema's geen wezenlijke knelpunten in het buitengebied. Er is geen inzicht in de huidige gezondheidssituatie in het buitengebied en ook niet in de relatie tussen gezondheid-bovenstaande aspecten en veehouderijen, anders dan de algemene conclusies uit het VGO onderzoek.

Endotoxinen

De Omgevingsdienst Zuid-Oost-Brabant heeft de 30 EU/m3 contour (advieswaarde gezondheidsraad) rondom varkens- en pluimveehouderijen berekend (figuur 3.50). het betreft individuele contouren. Er bestaan nog geen instrumenten voor de berekening van cumulatie van endotoxine. Er zijn 4 locaties (burgerwoningen) waar de advieswaarde van de gezondheidsraad wordt overschreden (rode stippen in figuur 3.50).

Figuur 3.50: Endotoxinerisicokaart huidige situatie (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017)

Zoönosen

De gezondheidsrisico's van zoönosen (ziekteverwekkers die van dier op mens over kunnen gaan) spelen vooral bij uitbraken van dierziektes (zoals de Q-koorts bij geiten, varkensgriep of vogelgriep bij pluimveehouderijen). Er zijn in de gezondheidsonderzoeken nog geen duidelijke relaties gevonden tussen het risico op gezondheidsklachten door zoönosen en het wonen nabij veehouderijen en/of de dichtheid van vee rondom woningen. Sinds het inenten van dieren is de kans op zoonosen kleiner geworden. Onderzoeken geven wel aan dat er mogelijk een verhoogde kans op gezondheidsklachten door zoonosen bestaat in de omgeving van bedrijven die én varkens én pluimvee houden en in de omgeving van nabij elkaar gelegen varkens- en pluimveehouderijen en geitenhouderijen. In Son en Breugel zijn er enkele veehouderijen waar én varkens én pluimvee gehouden wordt. Nabij elkaar gelegen varkenshouderijen en pluimveehouderijen zijn vooral in het noordwestelijk deel van het plangebied te vinden. Hier komen op relatief korte afstand 8 pluimveehouderijen en 6 varkenshouderijen voor. In het zuidoostelijk deel is er 1 locatie waar een varkenshouderij en pluimveehouderij nabij elkaar voorkomen.

4 Voorgenomen activiteit

4.1 Inleiding

De Herziening is een herziening op onderdelen van het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel.
De Herziening betreft met name de implementatie van de eisen van de provinciale Verordening ruimte Noord-Brabant aan de uitbreiding van de veehouderijen (zie kader Verordening ruimte). Daarnaast wordt in de Herziening geanticipeerd op de eisen vanuit de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000-gebieden (zie kader Veehouderij-stikstofdepositie-Natura 2000). Tot slot wordt een aantal correcties, veel op perceel niveau, doorgevoerd. Deze laatste leiden niet tot andere milieueffecten en worden niet beschouwd in dit plan-MER.
Doel van de Herziening is het behouden van inmiddels onherroepelijke planologische ruimte voor de landbouw in de gemeente Son en Breugel. De (beperkte) ontwikkelingsmogelijkheden binnen het bestaande bouwvlak voor bestaande veehouderijen worden opnieuw bestemd rekening houdend met de eisen van de Verordening ruimte (transitie naar zorgvuldige veehouderij) en de Wet natuurbescherming.
Voor alle overige aspecten uit het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel wordt in de Herziening geen nieuwe afweging gemaakt.

Kader Verordening ruimte provincie Noord-Brabant
Op 7 februari 2014 heeft de provincie Noord-Brabant een partiële herziening van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en de bijbehorende Verordening ruimte vastgesteld. De Verordening ruimte geeft invulling aan de beleidsmatig ingezette koerswijzigingen van de provincie. Met name voor de regels in het buitengebied is de Verordening ruimte aanzienlijk gewijzigd ten opzichte van eerdere Verordeningen. Belangrijkste wijziging is de implementatie en uitwerking van de beleidslijn "Transitie naar zorgvuldige veehouderij". Centraal in deze beleidslijn staat het motto "Ontwikkelruimte moet je verdienen en is niet onbegrensd". Er wordt alleen nog ontwikkelruimte aan veehouderijen geboden als daarmee een ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij in gang wordt gezet. Hieraan is een aantal voorwaardelijke bepalingen gekoppeld: o.a. voeren van dialoog met omgeving, landschappelijke kwaliteitsverbetering minimaal 10% van het bouwvlak, voldoen aan (bovenwettelijke) eisen ten aanzien van fijn stof, geur. Om te mogen uitbreiden moet een minimale score gehaald worden op de zogenaamde “Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij” (BZV). Ontwikkelruimte blijft in principe beperkt tot 1,5 ha. Onder uitzondering is uitbreiding buiten de 1,5 ha mogelijk.

Op 7 juli 2017 is de Verordening gewijzigd, o.a. om een versnelling in de transitie naar zorgvuldige veehouderij te bewerkstellingen. In Oost- en Midden-Brabant mogen veehouderijen met “hokdieren”(varkens, pluimvee e.d.) alleen uitbreiden als tegelijk binnen het zogenaamde “stalderingsgebied” verouderde leegstaande stallen worden gesloopt. De BZV is vereenvoudigd en de normscore verhoogd naar 7,25. Veehouders die een overlastsituatie opruimen en/of een BZV-score van minimaal 8.5 scoren, kunnen aanspraak maken op een groter bouwblok (2 tot 2,5 ha) dan normaal (1,5 ha). Daarnaast wil de provincie mestbewerking zoveel mogelijk concentreren op industrieterreinen, de regels voor lokale mestbewerking zijn aangepast.
De provinciale Verordening natuurbescherming is tevens aangescherpt om de ammoniakuitstoot door de veehouderij sneller en vergaand terug te dringen. De emissie-eisen voor nieuwe stallen worden stapsgewijs strenger. Veehouders met verouderde stallen moeten er versneld (2022 in plaats van 2028) voor zorgen dat deze worden gemoderniseerd.

In het bestemmingsplan worden de bepalingen van de Verordening ruimte doorvertaald in de regels. Deze vormen daarmee ook de basis voor de effectbepaling in het plan-MER.

Kader Veehouderij - stikstofdepositie – Natura 2000
Conform de Natuurbeschermingswet mogen activiteiten geen significante effecten hebben op Natura 2000-gebieden. Bestemmingsplannen die deze activiteiten vastleggen mogen niet worden vastgesteld. In en rondom het plangebied ligt geen Natura 2000-gebied, in de verdere omgeving wel. Deze gebieden zijn gevoelig voor stikstofdepositie, al in de huidige situatie liggen de achtergrondwaarden hoger dan de kritische depositiewaarden. Uitbreiding van veehouderijen leidt, zonder beperkende maatregelen, tot toename van stikstofemissie en daarmee tot toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in de omgeving en op gebieden op grotere afstand. Dit is, ook bij geringe toename, een significant negatief effect, gezien de "overspannen" situatie van de Natura 2000-gebieden ten opzichte van stikstof. Met maatregelen kan de stikstofdepositie worden verminderd, dan wel voorkomen. Maatregelen kunnen echter niet in het bestemmingsplan worden vastgelegd. Deze problematiek speelt in een groot deel van Nederland. Het Rijk heeft een landelijk dekkende oplossing in de vorm van PAS, Programma Aanpak Stikstofdepositie voorbereid. Het PAS moet er toe leiden dat EN tegemoet wordt gekomen aan de eisen van Natura 2000 EN er ontwikkelingsruimte blijft bestaan. Dit o.a. door een stelsel van generieke maatregelen om de stikstofemissie terug te dringen (o.a. door afspraken met de agrarische sector) en het treffen van maatregelen in de Natura 2000-gebieden zelf. Het PAS is sinds 1 juli 2015 in werking en is in december 2015 voor de eerste keer herzien. Echter het PAS gaat over projecten, niet over bestemmingsplannen. Gemeenten zijn al enige tijd op zoek naar een juridisch houdbare oplossing voor de bestemmingsplannen buitengebied. De momenteel meest plausibele methode is het opnemen van een voorwaardelijke bepaling aan gebruik dat uitbreiding niet mag leiden tot een toename van stikstofemissie dan wel dat er geen sprake mag zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied. De gemeente Son en Breugel hanteert deze methode ook in haar Herziening.

4.2 Ontwikkelingsmogelijkheden veehouderijen

Alleen afweging ontwikkelingsmogelijkheden veehouderijen

De Herziening voorziet niet in nieuwe of andere ontwikkelingsmogelijkheden dan de al planologisch vigerende in het Bestemmingsplan Buitengebied. De planologische vertaling van de Verordening ruimte Noord-Brabant leidt tot een aanpassing van de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen.

De Herziening neemt de planologisch vigerende ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen binnen het bestaande bouwvlak over, aangepast aan de provinciale Verordening ruimte. De omschakeling naar/ hervestiging van intensieve veehouderij wordt geschrapt, evenals de uitbreidingsmogelijkheid van het bouwvlak voor alle veehouderijbedrijven. Dit is de basis voor de effectbepaling in het MER.
Voor alle overige aspecten uit het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel wordt in de Herziening geen nieuwe afweging gemaakt. Deze worden dan ook niet beschouwd in dit plan-MER.

(Aangepaste) ontwikkelingsmogelijkheden veehouderijen

Alleen bestaande veehouderijen
Conform de vigerende bestemmingsplannen is geen nieuwvestiging van veehouderijen in het buitengebied toegestaan. De Herziening gaat daarmee alleen over ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande veehouderijen (ca. 45 bedrijven, zie figuur 3.37).

Toekenning agrarisch bouwvlak

Op basis van een inventarisatie van de huidige situatie is aan reële en volwaardige agrarische bedrijvigheid een bouwvlak toegekend. De omvang en de vorm van de bouwvlakken zijn bepaald aan de hand van het vigerende bestemmingsplan, bestaande rechten zijn gerespecteerd. In enkele gevallen hebben daarbij waar nodig kleine correcties plaatsgevonden in verband met de feitelijke planologische situatie.

Aanduiding bedrijfstype

In het vigerende bestemmingsplan buitengebied zijn diverse bedrijfstypen aangeduid. Dit wordt ook in het nieuwe bestemmingsplan gedaan, aansluitend op de nieuwe systematiek en definities vanuit de provinciale Verordening ruimte Hierbij wordt de volgende typering aangehouden:

- Intensieve veehouderij (varkens, pluimvee);
- Overige veehouderij: niet intensieve veehouderij;
- Paardenhouderij;
- (Vollegronds)teeltbedrijf;
- Overig agrarisch bedrijf.

Behoud onderscheid intensieve veehouderijen – niet intensieve veehouderijen

De Verordening ruimte laat het onderscheid tussen intensieve en grondgebonden veehouderijen los. Dit kan leiden tot een intensivering van veehouderijen in het plangebied (hoewel dit niet de intentie is van het loslaten in de Verordening ruimte: de Verordening volgt de tendens dat het onderscheid tussen intensief en grondgebonden aan het vervagen is). De gemeente wil dit niet en blijft onderscheid maken in type veehouderijen. Dit mag binnen de kaders van de Verordening ruimte, mits aan de eisen van de Verordening ruimte ten aanzien van uitbreiding wordt voldaan. Intensieve veehouderijen kunnen op basis van de regels en aanduidingen van het bedrijfstype rechtstreeks omschakelen naar een overige veehouderij.

Voorwaarden aan uitbreiding

Bestaande veehouderijen mogen conform de vigerende planologische mogelijkheden uitbreiden tot maximaal het huidig vigerende bouwvlak indien aan onderstaande voorwaarden uit de Verordening ruimte wordt voldaan:

- Voor hokdierhouderijen geldt dat voor elke m2 die uitgebreid wordt binnen het stalderingsgebied 1,1 m2 dierenverblijf gesloopt moet worden.
  Een veehouder mag binnen ‘zijn’ stalderings gebied uitsluitend nieuwe dierenverblijven bouwen als hij binnen datzelfde gebied verouderde dierenverblijven die in gebruik zijn, sloopt. Voor iedere 10 m² nieuwe stal moet 11 m² bestaande stal gesloopt worden. Staldering geldt alleen voor “hokdieren” (varkens, pluimvee e.d.), vooralsnog niet voor melkvee, schapen en nertsen. Het “stalderingsgebied” voor Son en Breugel omvat naast Son en Breugel de gemeenten Best, Nuenen, Gerwen en Nederwetten, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Veldhoven, Waalre, Valkenswaard, Heeze-Leende en Cranendonck;
- Er dienen maatregelen te worden getroffen en in stand gehouden die invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij (Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV)).
  De Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) is opgebouwd rond diverse thema's. Om te voldoen aan het criterium 'zorgvuldig' moet een minimale score van 7,25 op de BZV worden gehaald. In de loop der tijd zal het aantal thema's worden uitgebreid en de scores worden bijgesteld
- De ontwikkeling is gelet op de zorg voor een goede leefomgeving en gelet op de volksgezondheid, inpasbaar in de omgeving.
- Er moet voldaan worden aan extra eisen ten aanzien van geur en fijn stof (gekwantificeerd in de regels van de verordening).

- Er is een zorgvuldige dialoog gevoerd, gericht op het betrekken van de belangen van de omgeving bij het initiatief.
- Er moet geborgd worden dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden.
- De dierverblijven moeten voldoen aan de emissie-eisen zoals opgenomen in de provinciale Verordening natuurbescherming.
- Uitbreiding moet voldoen aan de stikstofbepaling zoals opgenomen in de (gebruiks)regels van het bestemmingsplan.

Uitbreiding buiten het vigerende bouwvlak is binnenplans niet toegestaan, maar moet buitenplans worden afgewogen.

Omschakelingsmogelijkheden
Op gemengde bedrijven, bijvoorbeeld een veehouderij in combinatie met vollegrondsteelt, mag wel worden gebouwd ten behoeve van de niet-veehouderijtak, zonder de voorwaarden uit de Verordening Ruimte te voldoen. Deze bebouwing mag echter niet in gebruik worden genomen ten behoeve van de veehouderij, voordat voldaan wordt aan de voorwaarden.
Intensieve veehouderijen kunnen op basis van de regels en aanduidingen van het bedrijfstype rechtstreeks omschakelen naar een overige veehouderij. Omschakeling van een niet veehouderij of niet intensieve veehouderij naar een intensieve veehouderij is niet mogelijk op basis van het bestemmingsplan.

Extra beperkingen / voorwaarden binnen gebied "Beperkingen Veehouderij"
Met name het zuidoostelijk deel van het plangebied is in de Verordening ruimte 2014 aangeduid als "Beperkingen Veehouderij" (figuur 2.8). Het betreft natuurgebieden en gebieden om de kernen. Binnen deze aanduiding gelden extra beperkingen en voorwaarden ten aanzien van grondgebondenheid aan uitbreiding. Dit betekent dat binnen de aanduiding "beperking veehouderij" intensieve veehouderijen niet uit kunnen breiden.

Paardenhouderijen en maneges
In de Verordening Ruimte vallen paardenhouderijen niet (meer) in de definitie van veehouderijen (Veehouderijen worden gedefinieerd als: agrarisch bedrijven gericht op het fokken, mesten en houden van runderen, varkens, schapen, geiten, pluimvee, tamme konijnen en pelsdieren).Paardenhouderijen vallen daarmee niet onder de regels van de BZV. Wel dienen paardenhouderijen zich ook te houden aan (sectorale) regels op het gebied van o.a. geur, fijn stof en stikstof. Paardenhouderijen worden onderscheiden in productiegericht of gebruiksgericht.
Productiegerichte paardenhouderijen (paardenfokkerijen) zijn paardenhouderijen waar uitsluitend of in hoofdzaak handelingen aan/ met paarden worden verricht die primair gericht zijn op het voortbrengen, africhten en trainen en verhandelen van paarden.
Productiegerichte paardenhouderijen vallen onder "overige agrarisch bedrijf.
Gebruiksgerichte paardenhouderijen zijn paardenhouderijen gericht op het bedrijfsmatig, niet op agrarische productie gericht houden en stallen van paarden en pony's, met mogelijk als ondergeschikte nevenfunctie het fokken, africhten, trainen en berijden van paarden en pony's (maneges). Deze worden beschouwd als recreatieve bedrijven.

Stikstofvoorwaarde
Om op voorhand te borgen dat er geen significant negatieve effecten optreden op Natura 2000-gebieden is in de Herziening een stikstofvoorwaarde opgenomen. Dit betekent dat er in dit plan-MER eerst is onderzocht of er effecten optreden en zo ja, hoe hier mee omgegaan (moet) wordt(en).
Uitbreiding van bebouwing en/of gebruik ten behoeve van veehouderij is alleen toegestaan mits het op bedrijfsniveau niet leidt tot toename van stikstofdepositie. Voor uitbreiding met toename van stikstofdepositie kan wel buitenplans medewerking worden verleend (mits voldaan wordt aan de voorwaarden van de Verordening ruimte en voldaan wordt aan de vereisten uit de Wet natuurbescherming en er ruimte is in het PAS). Bestaande rechten zoals vastgelegd in een onherroepelijke Nbw- of Wnb vergunning danwel omgevingsvergunning (zogenaamde 'aanhakers') of melding worden gerespecteerd.

4.3 Gebiedsbescherming

Bij uitbreiding moet voldaan worden aan de planologische voorwaarden die gelden aspecten met een gebiedsbescherming en zoals gesteld in de Verordening ruimte 2014 en opgenomen in het vigerende bestemmingsplan Son en Breugel. Deze voorwaarden beschermen waarden op het gebied van:

- Landschap (reliëf, openheid e.d.);
- Cultuurhistorie (rijks-/gemeentemonumenten, provinciaal aangeduide cultuurhistorisch waardevolle vlakken);
- Archeologie;
- Natuur (o.a. bescherming NNB);
- Water (o.a. bescherming van waterwingebied, waterbergingsgebied, gebied reservering waterging, beschermde gebieden waterhuishouding).

De voorwaarden borgen dat ontwikkelingen geen wezenlijk/ongewenste negatieve effecten hebben op bovengenoemde waarden. Deze planologische gebiedsbescherming is meegewogen in de effectenbepaling en –beoordeling in dit plan-MER.

4.4 Voorgenomen activiteit, alternatieven en scenario's

Conform de Wet milieubeheer dient in het plan-MER een motivatie te worden gegeven hoe met alternatieven is omgegaan.

In het MER worden twee situaties beschreven en onderzocht:

- Feitelijke situatie = huidige situatie (Hoofdstuk 3);
- Maximale plansituatie = de (theoretisch) maximale ontwikkelingen die in de Herziening planologisch-juridisch mogelijk worden gemaakt (dit Hoofdstuk 4).

Wet-, regelgeving, uitspraken van de Commissie m.e.r. en Raad van State vereisen de beschouwing van de effecten van de maximale plansituatie ten opzichte van de feitelijke situatie. Ook al is dit naar verwachting geen realistisch scenario: de gemeente verwacht gezien de ontwikkelingen in de agrarische sector en de bekende initiatieven niet dat de maximale uitbreidingsmogelijkheden benut zullen worden.

Er is geen realistisch scenario onderzocht. De gemeente ziet hiervoor geen meerwaarde, daar keuzes in het bestemmingsplan op basis van het maximale scenario moeten worden gemaakt. Keuzes op basis van een realistisch scenario worden niet geaccepteerd door de Raad van State.

Er worden in dit plan-MER geen locatie- en/of inrichtingsalternatieven onderzocht. Voor de uitbreiding van bestaande veehouderijen bestaat over het algemeen geen locatiealternatief: het betreft "reguliere" uitbreidingsmogelijkheden van bestaande bedrijven, conform de planologische ruimte uit vigerende bestemmingsplannen.

5 Effecten

5.1 Beoordelingskader en – methodiek

Dit plan- MER beschrijft en beoordeelt de milieueffecten van de ontwikkelingen in de Herziening (zoals beschreven in hoofdstuk 4) ten opzichte van de referentiesituatie (zoals beschreven in hoofdstuk 3). Voor effecten op Natura 2000-gebied wordt, conform regelgeving getoetst aan de huidige situatie.
De effectbepaling richt zich op de effecten van de overgenomen vigerende uitbreidings-mogelijkheden binnen het bestaande bouwvlak van bestaande veehouderijen.
Hierbij is uitgegaan van de planologisch maximale ontwikkeling.
Vooraf wordt opgemerkt dat het niet waarschijnlijk is dat de planologische maximale uitbreiding van bestaande veehouderijen ook daadwerkelijk zal en kan plaatsvinden (gezien de benutting van ontwikkelingsmogelijkheden in het verleden en de beperkingen die vanuit sectorale wet- en regelgeving worden gelegd).
In de beoordeling in het plan-MER is gefocust op die locaties en aspecten, waarvan verwacht wordt dat de voorgenomen ontwikkeling effecten heeft op de omgeving en die van belang zijn voor de besluitvorming in het kader van de Herziening.
Het detailniveau en de onderzoeksmethodiek is afgestemd op de verwachte aard en omvang van de effecten van de ontwikkeling. Daarnaast is nagegaan of er sprake is van mogelijke cumulatie van effecten. Ook is nagegaan in hoeverre mitigerende maatregelen mogelijk zijn om negatieve effecten te verminderen. In de effectbepaling ligt de focus op de volgende hoofdthema's:

- Natuur: Natura2000-gebieden, Wav-gebieden, Natuurnetwerk Brabant (NNB) en beschermde plant- en diersoorten;
- Landschap en cultuurhistorie (inclusief archeologie): landschappelijke en cultuurhistorische karakteristieken en waarden in het buitengebied;
- Leefbaarheid en gezondheid: met name de effecten van geur en fijn stof, de mogelijke invloed op de gezondheid van omwonenden en hinderaspecten als verkeer, geluid, luchtkwaliteit, lichthinder en externe veiligheid.

In aanvulling op de hierboven genoemde hoofdthema's wordt ook aandacht besteed aan de aspecten bodem en water. In tabel 5.1 is het beoordelingskader van de relevante hoofdthema's en bijbehorende milieuaspecten weergegeven. Geur, fijn stof en endotoxinen zijn berekend. De andere thema’s worden kwalitatief beschreven.

Scope plan-MER: onderzoek op gebiedsniveau, niet op inrichtingsniveau
In de plan-m.e.r.-procedure wordt het gehele plangebied en de effecten van ontwikkelingen binnen de Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel beschouwd. De focus ligt echter op die gebieden, waar ontwikkelingen mogelijk zijn, alleen op de ontwikkelingen die in de Herziening (opnieuw) mogelijk worden gemaakt: de uitbreiding van de bestaande veehouderijen en alleen op die aspecten waarop een (wezenlijk) effect verwacht wordt. Het effectenonderzoek wordt gedaan op het niveau van het buitengebied als geheel. Er wordt daarom een zeker abstractieniveau gekozen. De effecten-beschouwing geeft daarmee geen gedetailleerde analyse op inrichtings-/perceelsniveau. Dit gebeurt in vervolgprocedures voor individuele ontwikkelingen.

Tabel 5.1: Beoordelingskader

Hoofdaspect	Criterium
Natura 2000-gebieden	Effecten op instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebieden (in de praktijk: effecten stikstofdepositie)
Overige zeer kwetsbare gebieden (Wav-gebieden)	Effecten stikstopdepositie op Wav-gebieden
Overige NNB	Effecten op NNB (ruimtebeslag, verdroging/vernatting, verstoring)
Overige natuurwaarden	Effecten op beschermde plant en diersoorten
Landschappelijke structuur	Effecten op landschappelijke structuren en elementen
Ruimtelijk-visuele kwaliteit	Effecten op ruimtelijk-visuele kwaliteit van het landschap (openheid, zichtlijnen)
Cultuurhistorische waarden	Effecten op beschermde en overige cultuurhistorische waarden
Archeologische waarden	Effecten op beschermde en verwachte archeologische waarden
Geur	Verandering in geurbelasting op geurgevoelige objecten
Luchtkwaliteit	Verandering in concentratie fijn stof en stikstofoxiden
Lichthinder	Verandering in lichthinder
Gezondheid	Risico op verspreiding van (dier-)ziekten Risico op gezondheidseffecten van hinder
Verkeer	Effecten op verkeersintensiteiten, -afwikkeling en veiligheid
Externe veiligheid	Externe veiligheidsrisico's
Geluid	Verandering in geluidhinder
Water	Effecten oppervlaktewater, grondwater, waterbeschermingsgebieden en waterkwaliteit (inclusief KRW)

Bij de beoordeling van de effecten is gebruik gemaakt van “plussen en minnen”:

- ++ zeer positief effect ten opzichte van de referentiesituatie;
- + positief effect ten opzichte van de referentiesituatie;
- 0 positief noch negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie;
- 0/- neutraal tot enigszins negatief effect
- - negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie;
- - - zeer negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie.

Onderzoek op gebiedsniveau, niet op locatie-/inrichtingsniveau
In de plan-m.e.r.-procedure wordt het gehele plangebied en de effecten van ontwikkelingen binnen de Herziening beschouwd. De focus ligt echter:

- op die gebieden, waar ontwikkelingen mogelijk zijn;
- alleen op de ontwikkelingen die in de Herziening mogelijk worden gemaakt;
- alleen op die aspecten waarop een (wezenlijk) effect verwacht wordt.

Het effectenonderzoek wordt gedaan op het niveau van het buitengebied als geheel en niet op locatie- /inrichtingsniveau. Dit gebeurt in vervolgprocedures voor individuele ontwikkelingen.

Effecten herziening Verordening ruimte en Verordening natuurbescherming provincie Noord-Brabant 2017

De wijziging van de Verordening ruimte en de Verordening natuurbescherming 2017 in het kader van de versnelling transitie veehouderijen beogen een verdere verduurzaming van de veehouderijsector: maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd, diervriendelijk, passend in natuurlijke omgeving en zonder onaanvaardbare gezondheidsrisico's.

Verwacht mag worden dat dit leidt tot vermindering van negatieve milieueffecten van (uitbreiding van) veehouderijen: vermindering van uitstoot van stikstof, geur, fijn stof, zoönosen en endotoxinen, minder negatieve effecten op landschap, bodem en water en natuur e.d.

Het is echter de vraag of dit in de praktijk van een milieueffectrapport (MER) bij een bestemmingsplan buitengebied ook echt daadwerkelijk zo gesteld en beoordeeld kan worden. Zolang een bestemmingsplan generiek uitbreidingsmogelijkheden biedt aan veehouderijen, moet dit conform jurisprudentie worst-case beschouwd worden. Veehouderijen kunnen blijven uitbreiden. Elke uitbreiding leidt door staldering tot een positief effect elders. Het is echter op bestemmingsplanniveau (nog) onbekend waar dit positieve effect optreedt en het positieve effect hoeft niet in de eigen gemeente op te treden, maar kan ook elders in het stalderingsgebied optreden. Dat maakt het lastig hier in de MER-beoordeling rekening mee te houden. Daar komt bij dat staldering vooralsnog alleen voor hokdieren geldt.

De strengere emissie-eisen voor stikstof leiden tot lagere uitstoot. Echter uitgangspunt in het bestemmingsplan buitengebied is al een stikstofstandstill. Verscherping van de normen heeft hier geen extra effect op. Het verlaagt wel de achtergrondconcentratie.

Nog afgewacht moet worden of de aanscherping van de stikstofnormen ook leidt tot afname van geur en fijn stof. Dat hangt geheel af van de stalsystemen die gekozen gaan worden. Gaat de ondernemer voor het goedkoopste systeem zal eerder gekozen worden voor een enkelvoudige luchtwasser (alleen stikstof) in plaats van een combi luchtwasser die ook geur en fijn stof afvangt.

De aanpassing van het mestbeleid leidt naar verwachting niet tot andere milieueffecten: de eisen aan mestverwerking zijn dusdanig dat milieueffecten op de omgeving beperkt moeten blijven.

5.2 Natuur

5.2.1 *Natura 2000-gebieden*

De effecten op Natura 2000-gebied(en) zijn onderzocht en beschreven in de Passende Beoordeling, die als bijlage 3 aan dit plan-MER is toegevoegd (als losse bijlage). Hieronder is een samenvatting van de belangrijkste conclusies gegeven.
Kern van de Passende Beoordeling is het onderzoek naar het effect van toename van stikstofdepositie als gevolg van de uitbreiding van agrarische bedrijvigheid. Andere verstoringsfactoren (bv. hydrologie, geluid, licht e.d.) zijn ook beschouwd in de Passende Beoordeling, maar leiden niet tot significant negatieve effecten.
Uitbreiding van bestaande veehouderijen, conform de mogelijkheden die de Herziening biedt, leidt, zonder beperkende maatregelen, tot een toename van uitstoot van stikstof en daarmee tot een toename van de stikdepositie op Natura-2000-gebied.
De toename van uitstoot van stikstof door uitbreiding van bestaande veehouderijen is niet doorgerekend. Dit omdat de uitkomst en conclusie op voorhand vaststaat: uitbreiding van agrarische bedrijven leidt tot toename van stikstof en in de huidige overspannen situatie is elke toename significant. Hoe groot de toename is, is niet relevant voor de plan- en besluitvorming in het kader van de Herziening, berekening van de toename heeft hiermee geen meerwaarde.
Er kan niet uitgesloten worden dat de toename van stikstof de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied aantast. Het bereiken van een goede staat van instandhouding van de habitats wordt belemmerd.
De Herziening is daarmee, zonder planologische en/of andere mitigerende maatregelen, in strijd met de Wet natuurbescherming en onuitvoerbaar.

Oplossing: voorwaarden aan uitbreiding
De gemeente Son en Breugel heeft daarom besloten om, uitbreiding van bestaande veehouderijen met uitstoot met stikstof niet zondermeer planologisch toe te staan, maar mogelijk te maken in een wijzigingsbevoegdheid met voorwaardelijke bepaling: uitbreiding mag alleen als dit niet leidt tot een toename van stikstofdepositie. Met de voorwaardelijke bepaling wordt geborgd dat de uitbreiding van bestaande veehouderijen niet leidt tot toename van stikstofdepositie op Natura2000-gebied, en daarmee niet leidt tot een negatief effect op Natura 2000.

Cumulatie
Omdat de ontwikkelingsmogelijkheden in de Herziening op zich zelf al significant negatieve effecten hebben en vragen om een stikstofbeperkende oplossing / maatregelen in de Herziening hoeft niet gekeken te worden naar cumulatie met effecten van andere plannen of projecten. Dit hoeft alleen als het effect van de Herziening op zich zelf niet significant negatief zou zijn, maar mogelijk in cumulatie met het effect van andere plannen en projecten wel sprake zou kunnen zijn van een cumulatief significant negatief effect.
Ook uitgaande van de voorwaardelijke bepaling ten aanzien van stikstof in de Herziening, die borgt dat er geen toename van stikstofdepositie is op Natura 2000-gebieden, is ook geen cumulatieonderzoek nodig. Het effect van het bestemmingsplan is immers 0, er is daarmee geen cumulatie met andere effecten.

Beoordeling

In de onderstaande tabel is de beoordeling op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden samengevat. Zonder beperkende maatregelen in de Herziening is het effect negatief (- -). Uitgaande van de voorwaardelijke bepaling ten aanzien van stikstof in het bestemmingsplan is het effect neutraal (0). De bepalingen in de regels borgen op voorhand dat er geen ontwikkelingen plaatsvinden die leiden tot toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied. En omdat stikstofdepositie het enige relevante aspect is in de beoordeling van effecten van effecten op Natura2000-gebieden, is daarmee tevens geborgd dat er geen significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden.

Tabel 5.2: Samenvatting beoordeling effect stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden

Criterium	Maximum scenario
Natura 2000, beoordeling ten opzichte van de feitelijke situatie en de autonome ontwikkeling	-- / 0

Mogelijke mitigerende maatregelen

Het negatieve effect op Natura 2000-gebied wordt gemitigeerd door de voorwaardelijke bepaling in de Herziening 2016. Er is geen (resterend) effect. Aanvullende mitigerende maatregelen zijn niet noodzakelijk.

5.2.2 *Overige zeer kwetsbare gebieden (Wav-gebieden)*

De beschrijving en beoordeling van de effecten op de zeer kwetsbare gebieden in de NNB, de zogenaamde Wav-gebieden, volgt de effectbepaling van de stikstof op Natura 2000-gebieden. Zonder beperkingen en/of voorwaarden leidt uitbreiding van veehouderijen tot een toename van stikstof en daarmee tot een negatief effect op Wav-gebieden.

De stikstofregeling in het bestemmingsplan beperkt echter niet alleen het stikstofeffect op Natura 2000-gebieden, maar tevens het stikstofeffect op Wav-gebieden.

Een stikstofregeling uitgaande van “geen toename van stikstofdepositie” kan leiden tot een toename van stikstof op Wav-gebieden als deze dichterbijgelegen zijn dan Natura 2000-gebieden. De 250 m beschermingszone rondom Wav-gebieden dat veehouderijen direct nabij deze gebieden niet zondermeer uit kunnen breiden. Bovendien geeft het toetsingskader van de provinciale Verordening ruimte aan dat niet getoetst hoeft te worden aan externe effecten als stikstof. De effectbeoordeling is daarmee enigszins negatief.

Tabel 5.3: Samenvatting beoordeling effect stikstofdepositie op Wav-gebieden

Criterium	Maximum scenario
Wav-gebieden	-

Mogelijke mitigerende maatregelen

Met de stikstofvoorwaarde in de bestemmingsregeling is er geen effect en zijn andere/aanvullende maatregelen niet noodzakelijk.

5.2.3 *Overige NNB*

Voor wat betreft het Natuurnetwerk Brabant, is in de Provincie Noord-Brabant bij directe aantasting (ruimtebeslag) sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Daarnaast stelt de Verordening Ruimte Noord-Brabant (2014) ten aanzien van indirecte aantasting (zoals geluid, licht, betreding e.d.) het volgende: *Een bestemmingsplan dat is gelegen buiten de ecologische hoofdstructuur en dat leidt tot en aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van de ecologische hoofdstructuur, strekt ertoe dat de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd overeenkomstig artikel 5.6 [van de Verordening Ruimte Provincie Noord-Brabant] (compensatieregels).*

In deze paragraaf wordt beschreven welke effecten de uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande veehouderijen in de Herziening 2018 kunnen hebben op de verschillende NNB-gebieden in en rond het plangebied. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen directe en indirecte effecten.

Directe effecten: ruimtebeslag
In het buitengebied van Son en Breugel is veel oppervlakte NNB aanwezig. Met name aan de oostzijde van het plangebied, ten zuiden van Breugel rondom de Dommel en de landschappen daar ten westen van. Daarnaast is vrijwel het gehele Buitengebied ten zuiden van Breugel en rondom het Dommeldal aangewezen als Groenblauwe mantel. Uitbreiding van bestaande veehouderijen binnen het bouwvlak zal niet leiden tot oppervlakteverlies van het NNB, aangezien uitbreiding in het NNB planologisch niet mogelijk wordt gemaakt (middels het beschermingsregime). Daarnaast zijn de bedrijven buiten de begrenzing van het NNB gelegen. Dit betekent dat aantasting van NNB-doelen, zoals aaneengeslotenheid van en uitwisseling tussen natuurgebieden, niet aan de orde is. Er vindt geen aantasting plaats van de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNB-gebieden als gevolg van ruimtebeslag.

Enkele bedrijven liggen in de Groenblauwe mantel en/of nabij het Natuurnetwerk Brabant – ecologische verbindingszone. Bedrijven die binnen de Groenblauwe mantel willen uitbreiden mogen dit planologische alleen als deze bestaande natuurfuncties respecteren of bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van die functies. Voor EVZs geldt hetzelfde beschermingsregime als die voor het NNB.

Onder voorwaarden kunnen bestaande veehouderijen ook in de Groenblauwe mantel uitbreiden. Onder deze planologische geborgde voorwaarden worden de ontwikkelingsmogelijkheden in het NNB, de Groenblauwe mantel en nabij de EVZ als neutraal (0) beoordeeld.

Indirecte effecten: stikstofdepositie, verstoring door geluid, verstoring door licht en verdroging.
Uitbreiding van bestaande veehouderijen kunnen indirecte effecten hebben op natuurwaarden in het NNB, Groenblauwe mantel en ecologische verbindingszones.

De meeste veehouderijen zijn in het noordwesten van het plangebied (Buitengebied) gelegen. Daarnaast zijn enkele bedrijven in het zuidoosten van het plangebied aanwezig. Met name deze laatst genoemde bedrijven zijn zeer dichtbij het NNB alsook in de Groenblauwe mantel gelegen. De overige bedrijven in het plangebied Buitengebied zijn allen op maximaal 420 meter van het NNB gelegen. Om deze reden zijn alle NNB-gebieden, de Groenblauwe mantel en de EVZ relevant voor voorliggende effectbeoordeling

De indirecte storingsfactoren die mogelijk kunnen ontstaan als gevolg van de ontwikkelingen mogelijk gemaakt in het Bestemmingsplan op de NNB zijn de volgende: stikstofdepositie, verstoring door geluid, verstoring door licht en verdroging. Deze worden hieronder nader toegelicht.

Effecten stikstofdepositie
Verzuring en vermesting is een gevolg van stikstofdepositie. De voor verzuring meest gevoelige gebieden binnen het NNB zijn door de provinciale staten aangewezen als Wav-gebieden (Wet ammoniak en veehouderij). Voor effecten door stikstof in het NNB zijn deze Wav-gebieden relevant. Gezien de effecten in deze gebieden beschreven zijn in paragraaf 5.2.2, wordt hierop niet nader ingegaan in deze paragraaf.

Verstoring door licht en geluid
Effecten als gevolg van bestaande veehouderijen waarbij geluid- en lichtuitstraling optreedt, zijn op voorhand niet uit te sluiten. Effecten als gevolg van toename door geluid zijn naar verwachting in het grootste deel van het plangebied gering, omdat de effectafstand van geluid, met name op en nabij NNB-bosgebieden (zoals de Nieuwe Heide), beperkt is en hier in de huidige situatie ook al sprake is van geluidverstoring door de huidige bedrijvigheid en de wegen (zoals de N620) en in en rond het plangebied. In open landschap draagt het geluid verder. Daarom kan de toename in geluid mogelijk in het zuidoosten van het plangebied meer effecten te weeg brengen dan in het overige deel van het plangebied.

Als gevolg van een uitbreiding van bestaande veehouderijen, met name van bedrijven die dichtbij of in het NNB, de EVZ en Groenblauwe mantel liggen, kan lichtverstoring ontstaan.
Bij de melkrundveehouderij is een tendens aanwezig naar meer open staltypen (serrestal en andere typen met open gevels) en tevens een tendens naar meer verlichting: zowel gedurende een langere tijd als met een hogere verlichtingssterkte. Bij deze openstalsystemen is een toename in licht niet uit te sluiten. Bij de nieuwe tendens spelen overwegingen omtrent diergezondheid (bevorderd door open stallen) en productiviteit (naar de huidige inzichten kan verlichting leiden tot een hogere melkproductie). Er kan onderscheid worden gemaakt tussen verlichting om het natuurlijk gedrag van het vee te stimuleren ('natuurlijk gedrag stimulerend kunstlicht') en verlichting om de productie verder te bevorderen ('stimulerend kunstlicht'). Voor het laatste is onder meer een hogere lichtintensiteit nodig, zodat de belichting door het vee wordt ervaren als vergelijkbaar met daglicht.

De potentiële effecten zullen niet alleen optreden op de Groenblauwe mantel (waar een aantal van de bedrijven in ligt) maar ook op de hier aanwezige NNB (enkele bedrijven grenzen direct aan het NNB). In enkele gevallen liggen de bedrijven in de nabijheid van bomenlanen of bosschages. Dergelijke landschapselementen kunnen een afschermende werking hebben op lichtuitstraling. Deze landschapselementen kunnen ook bij een gewenste uitbreiding aangelegd worden zodat verstoring beperkt wordt (mitigerende maatregel). Daarnaast zijn in sommige gevallen bestaande lichtbronnen aanwezig die op zichzelf een lichtbron vormen en daarnaast hebben de huidige bedrijven dit ten dele ook al, waardoor een eventuele toename in licht op de locatie van de bedrijven geen wezenlijk verschil zal maken ten opzichte van de huidige situatie in de NNB-gebieden.

Het effect van een uitbreiding binnen het bouwvlak zal groter zijn (c.q. verder reiken) bij een open NNB-gebied, zoals de Dommel en omgeving, dan nabij een NNB-bosperceel, aangezien deze laatste gebieden een bufferende werking hebben door de aanwezige hoog opgaande (rand) vegetatie. Bij toename van verlichting bij bedrijven in de directe omgeving van het NNB kunnen

negatieve effecten optreden op deze NNB-gebieden en dan met name op de delen direct rondom de bedrijven en/of de randen die te maken krijgen met lichtverstoring. Onder invloed van licht stemmen dieren en planten hun fysiologische (voortplanting, groei, stofwisseling e.d) en fenologische (tijdstip van eieren leggen, trek, bloeitijd e.d) activiteiten en processen af op hun omgeving. Hierbij zijn, in geval van dieren, niet alleen de directe zintuiglijke waarnemingen van belang, maar ook verschillende hormonale processen die gestuurd worden door licht en een rol spelen in de natuurlijke biologische ritmes). Onder andere lichtgevoelige soorten zoals uilen en vleermuizen die voorkomen in NNB-gebieden met bomen/bossen en/of open foerageergebieden kunnen effecten ondervinden van lichtuitstraling. Vleermuizen komen voor rondom en verblijven in bebouwing en bosranden langs bomenrijen en deze gebruiken ze tevens als vliegroute en/of foerageergebied. Een gering negatief effect op het NNB is derhalve niet uitgesloten. Daarnaast vormt een denkbaar negatief effect mogelijk lichtuitstraling op de donkerte, als wezenlijke waarde van het NNB (dit is met name aan de orde in het lichtarme buitengebied).

Zonder mitigerende maatregelen wordt de toename van geluid- en lichthinder op de (randen van de) NNB -gebieden als enigszins negatief beoordeeld (-). Dit staat de vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg. Bij uitwerking van individuele uitbreidingsmogelijkheden bestaan voldoende mitigerende maatregelen (afscherming, specifieke verlichtingsmethoden) en zelfs verplichting (landschappelijke inpassing bouwvlak) om het effect lokaal te mitigeren.

Verdroging

In het plangebied is een natte natuurparel aanwezig: het Dommeldal en omgeving (hydrologisch gevoelige gebieden binnen het NNB). Enkele bedrijven liggen in de nabije omgeving van deze natuurparel. De uitbreiding van de agrarische bedrijven – ook binnen het bestaande bouwvlak resulteert in een toename van het verhard oppervlak. Een toename in de verharding heeft een versnelde afvoer van het hemelwater naar het oppervlaktewater tot gevolg. Bij de realisatie van een groter verhard oppervlak door de aanleg van stallen of asfalt neemt de infiltratie van neerslag naar het grondwater af. De toename aan verhard oppervlak dient in overleg met het Waterschap en de gemeente gecompenseerd te worden (het zogenaamde compensatiebeginsel, toename van verharding moet worden gecompenseerd in “functioneel” open water). Het effect van uitbreiding van de enkele verspreid liggende bedrijven nabij de natte natuurparel is daarom beperkt. Negatieve effecten als gevolg van een toename in verharding en piekafvoeren (en dus een afname in infiltratie) zijn lokaal. Daarbij moet op lokaal niveau een afweging plaatsvinden of de aanwezige waarden niet in het gedrang komen (Verordening Ruimte Noord-Brabant). Om deze redenen wordt uitbreiding van bedrijven (verhard oppervlak) neutraal (0) beoordeeld.

Cumulatie

Als alle uitbreidingsmogelijkheden in de Herziening 2016 maximaal worden benut, kan er sprake zijn van cumulatie van negatieve effecten op het NNB. Het betreft met name de effecten via geluid en licht.

Beoordeling

Het NNB en de Groenblauwe mantel is met name prominent aanwezig in het zuidoostelijke deel van het plangebied. Hier vormen de mogelijkheden in het Bestemmingsplan gezien de verweving van natuur en landbouw een aandachtspunt. De aanwezigheid van het NNB en de Groenblauwe mantel hoeft geen belemmering te zijn voor de uitbreidingsmogelijkheden mits hier nadrukkelijk rekening gehouden wordt met de natuurwaarden en wezenlijke kenmerken en waarden. Mitigerende maatregelen kunnen genomen worden om optredende nadelige effecten zoals geluid- en lichtverstoring te beperken.

De (ontwikkelings)mogelijkheden in het bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel leiden (mede door de gestelde voorwaarden) niet tot ruimtebeslag met negatieve gevolgen in het NNB (inclusief EVZ) en de Groenblauwe mantel. De externe werking van uitbreiding van bedrijven op het NNB en de Groenblauwe mantel is naar verwachting beperkt. Negatieve effecten zijn op voorhand niet uit te sluiten. Effecten (met name als gevolg van verstoring door licht en mogelijk geluid) kunnen mogelijke effecten hebben op de natuurwaarden van met name de Dommel, het Dommeldal en het daaraan grenzende kleinschalige landschap. Daarom wordt het effect op NNN en Groenblauwe mantel dan enigszins negatief beoordeeld (-).Dit staat de vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg. Bij uitwerking van individuele uitbreidingsmogelijkheden bestaan voldoende mitigerende maatregelen (afscherming, specifieke verlichtingsmethoden) om het effect lokaal te mitigeren.

Tabel 5.4: Samenvatting beoordeling effect op NNB

Criterium	Maximum scenario
NNB-gebieden	0/-

Mogelijke mitigerende maatregelen
Er zijn effectieve mitigerende maatregelen beschikbaar om de effecten te voorkomen of te beperken. Mogelijke mitigerende maatregelen zijn afscherming van lichtbronnen door bijvoorbeeld aanplant van groene landschapselementen (houtwallen en dergelijke), gebruik van lichtbeperkende armaturen en geluidbeperkende bronmaatregelen. Deels is dit zelfs verplicht in het kader van landschappelijke inpassing.
Niet alle maatregelen kunnen in het bestemmingsplan worden vastgelegd en moeten onderdeel uitmaken van de vervolg-vergunningverlening.

5.2.4 *Overige natuurwaarden*

In het buitengebied Son en Breugel komen beschermde soorten voor. De effecten op beschermde soorten zijn, net als het NNB, op te delen in directe effecten en indirecte effecten.

Directe effecten: ruimtebeslag
Met name bij uitbreidingen binnen bestaande veehouderijen (gebouwen, nieuwe voorzieningen en dergelijke) kunnen effecten ontstaan op de lokaal aanwezige flora en fauna. Door het ruimtebeslag kunnen biotopen en/of standplaatsen van beschermde flora en fauna aangetast worden. Naast het realiseren van nieuwe voorzieningen (binnen het bouwvlak) zijn veranderingen aan agrarische bedrijven (gebouwen) mogelijk. Met name deze ontwikkelingen kunnen effecten hebben op de lokaal aanwezige fauna en dan met name op het (in potentie) aanwezige leef- en broedgebied voor o.a. vogels en zoogdieren (waaronder de das en vleermuizen). Sloop van bestaande bebouwing ten behoeve van uitbreiding kan ook negatieve effecten hebben op typische soorten van (agrarische) erven zoals huismussen, zwaluwen en (kerk- en steen)uilen. Bij eventuele sloop of renovatie is de kans dan ook aanwezig dat jaarrond beschermde nesten van huismussen zullen verdwijnen.
Het buitengebied van Son en Breugel is ook geschikt leefgebied voor de steenuil en de kerkuil. Deze soorten foerageren graag op en rond boerderijen met een ‘rommelig’ karakter. Sloop, renovatie en nieuwbouw van boerderijen of andere gebouwen en herinrichting van het terrein kan daarom het foerageergebied en eventueel nesten van de steenuil/kerkuil aantasten. Door het aanpassen van agrarische bedrijven kunnen ook verblijfplaatsen van gebouwbewonende

vleermuizen verdwijnen, zoals die van gewone grootoorvleermuis (eventueel laatvlieger en gewone dwergvleermuis).

Indien watergangen gedempt worden, kan leefgebied van beschermde amfibieën verloren gaan. In een groot deel van het plangebied komen nabij het stedelijke gebied en boerderijen voornamelijk zeer algemene amfibieënsoorten zoals bruine kikker en de gewone pad waarvoor een vrijstelling geldt (er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden als bijvoorbeeld leefgebied wordt vernietigd, wel geldt de zorgplicht waarbij zo zorgvuldig mogelijk gewerkt moet worden om het doden van individuen te voorkomen). De soorten komen wijd verspreid voor zodat er geen sprake is van een aantasting van de gunstige staat van instandhouding.

De poelkikker (en mogelijke soorten als kamsalamander) komen voornamelijk voor in natuurgebieden en wateren met een goede waterkwaliteit. De grootste kans op het aantreffen van deze soorten binnen het plangebied is in de NNB-gebieden rondom en ten oosten van de Dommel. Nabij boerenbedrijven kan de alpenwatersalamander niet uitgesloten worden (deze soort is minder kritisch in het selecteren van leefgebied). Wijzigingen in de agrarische bedrijvigheid (met dempen watergangen en/of kappen bosjes) kan verlies van leefgebieden tot gevolg hebben maar dat zal veelal lokale effecten betreffen en voldoende resterend leefgebied zodat er geen effect is op de omvang van de regionale populatie en de gunstige staat van instandhouding van de alpenwatersalamander.

Wanneer veranderingen aan slootoevers, akkerranden of bermen plaatsvindt, kunnen effecten ontstaan indien hier beschermde flora aanwezig is (zoals uit de bureaustudie naar voren gekomen grote leeuwenklauw). Wijzigingen in de agrarische bedrijvigheid kunnen verlies van enkele standplaatsen tot gevolg hebben.

Concluderend worden effecten op beschermde soorten als gevolg van ruimtebeslag, zonder beschermende en/of mitigerende maatregelen negatief (-) beoordeeld. Dit staat de vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg. Bij uitwerking van individuele uitbreidingsmogelijkheden bestaan voldoende mitigerende maatregelen om het effect lokaal zodanig te voorkomen dan wel te mitigeren, zodat er geen sprake is van een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soorten.
In geval van aanwezigheid van soorten die voorheen op de Tabel 2-lijst Flora- en faunawet stonden, kan nog gewerkt worden conform een door het Ministerie Goedgekeurde gedragscode (zoals de eekhoorn en alpenwatersalamander) indien de werkzaamheden hierin beschreven staan. Ook kan een ontheffing aangevraagd worden waarbij mitigerende maatregelen getroffen worden. Bij een effect op de overige beschermde soorten (en overtredingen van verbodsbepalingen aan de orde zijn) dient ook een ontheffing aangevraagd te worden en mitigerende maatregelen te worden genomen.

Indirecte effecten: stikstofdepositie, geluid, licht, trilling en verdroging
De stikstoftoename ten gevolge van de mogelijkheden in het Bestemmingsplan heeft een groot invloedsgebied en zal daar mogelijk plaatselijk leiden tot een verandering van de soortensamenstelling van de vegetatie en een verslechtering van de kwaliteit van leefgebieden van soorten. Met name soorten van relatief voedselarme ecosystemen, zoals deze ook in en rond het plangebied aanwezig zijn, zijn gevoelig voor verzuring en vermesting als gevolg van stikstofdepositie. Planontwikkelingen die leiden tot verdere toename van stikstofdepositie leiden tot verdere achteruitgang van soorten.

De stikstofvoorwaarde volgend uit de effectbeschouwing op Natura 2000, voorkomt echter ook dat er een negatief effect op beschermde plant- en diersoorten optreedt. Het effect wordt daarom als neutraal (0) beoordeeld.

Door het gebruik van agrarische bedrijven met een grotere omvang/oppervlakte kan verstoring van geluid en licht op beschermde en rode lijst soorten optreden. Bijvoorbeeld in de gebruiksfase door verlichting bij open stalsystemen of door geluid van landbouwverkeer. Ook tijdens de aanlegfase brengen de werkzaamheden van de uitbreidingen een tijdelijke toename van verstoring van geluid met zich mee.

Vooral bij de uitbreiding van veehouderijen binnen het bouwvlak (tijdens de bouwfase) die nabij natuurelementen en natuurwaardevolle gebieden liggen, kan geluidverstoring leiden tot tijdelijke negatieve effecten op de aanwezige vogels en vleermuizen. Mogelijke effecten zijn met name aan de orde als er in de omgeving sprake is van weinig geluidsverstoring. Of verstoring daadwerkelijk op de soorten optreedt, wordt voor veel vogels mede bepaald door de functie van het gebied. Foeragerende vogels zijn minder verstoringsgevoelig dan broedende vogels. Voor vogels zijn er verschillende drempelwaarden bekend waarboven effecten optreden (Reijnen & Foppen, 1991). [3][Met name in de buurt van open gebieden kan het geluid ver dragen en is de verstoring potentieel groot (doch tijdelijk). Het gaat hier dan met name om eventuele verstoring op broedende (weidevogel)soorten als de grutto, tureluur en wulp en nabij beeklopen. Daarnaast zijn bosvogels ook gevoelig voor geluid (zoals de groene specht en roofvogels).
De eventuele negatieve effecten zijn naar verwachting beperkt aangezien ook de verstoring tijdelijk is, en er voldoende geschikt leefgebied in de omgeving is om naar uit te wijken. In het broedseizoen en bij aanwezigheid van nesten dient hier bij een concretisering van het voornemen specifiek aandacht aan besteed worden. In de gebruiksfase wordt de geluidverstoring als gevolg van de uitbreiding niet als wezenlijk groter verwacht dan in de huidige situatie. Het effect wordt dan ook neutraal tot enigszins negatief beoordeeld (0/-).

In de gebruiksfase kan lichtverstoring plaatsvinden op de daarvoor gevoelige soorten zoals vrijwel alle nachtdieren (vleermuizen, uilen e.d.). Door een toename van licht op met name de veel in gebruik zijnde zones (zoals de vliegroutes bij vleermuizen) kan een negatief effecten (-) op deze soorten niet worden uitgesloten. Echter, de verlichting vindt plaats ter plekke van de bedrijven en vleermuizen maken vaak gebruik van lijnvormige bomenstructuren die ook langs wegen lopen, als vliegroute en deels ook als foerageergebied. Deze functies liggen veelal ook op enige afstand van de bedrijven en worden niet direct (door bijvoorbeeld een puntverlichting) beïnvloed door verlichting van de stallen. Wel het gebruik van het agrarisch gebied als foerageergebied. Omdat er veel natuur aanwezig is in de nabijheid van de bedrijven zal er altijd alert geacteerd moet worden op het voorkomen van beschermde soorten.
Dit staat de vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg. Bij uitwerking van individuele uitbreidingsmogelijkheden bestaan voldoende mitigerende maatregelen om het effect lokaal zodanig te voorkomen dan wel te mitigeren, dat er geen sprake is van een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Deze dienen dan tijdig genomen te worden.

Uitbreiding van bestaande veehouderijen heeft geen effect op verdroging. Uitbreiding kan leiden tot toename van verharding, maar dit dient conform wet- en regelgeving en beleidsregels gecompenseerd te worden in de vorm van retentie (zie ook de effectbeoordeling bij het NNB).

[3] *Reijnen M.J.S.M. & R.P.B. Foppen. 1991. Effect van wegen met autoverkeer op de dichtheden van broedvogels (hoofdrapport). IBN-rapport 91/1.DLO-Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek, Leersum.*

Beoordeling

In het buitengebied van Son en Breugel zijn kwetsbare en beschermde soorten aanwezig die mogelijk negatieve effecten kunnen ondervinden van de ontwikkelingsmogelijkheden die mogelijk worden gemaakt in het Bestemmingsplan.
De effecten van de Herziening 2016 op beschermde plant- en diersoorten zijn gering. Omdat effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel op voorhand niet kunnen worden uitgesloten, maar gering worden geacht, wordt dit als neutraal tot enigszins negatief beoordeeld (0/-).
De exacte locaties van de leefgebieden en vaste rust- en verblijfplaatsen van de beschermde soorten zijn alleen globaal inzichtelijk. Door tijdig uitgevoerde gebiedsspecifieke inventarisaties en – indien aan de orde – getroffen locatie-specifieke maatregelen kunnen negatieve effecten voorkomen worden en kan de gunstige staat van instandhouding worden gewaarborgd. De Wet natuurbescherming staat daarmee de vaststelling van de Herziening Buitengebied niet in de weg.

Tabel 5.5: Samenvatting beoordeling effect op beschermde plant- en diersoorten

Criterium	Maximum scenario
Beschermde plan- en diersoorten	0/-

Mogelijke mitigerende maatregelen

Gezien de verspreiding van de bedrijven en de kwetsbare soorten in het buitengebied kunnen middels tijdig getroffen maatregelen negatieve effecten voorkomen worden en kan de gunstige staat van instandhouding worden gewaarborgd. Een voorbeeld van een mitigerende maatregel is een zorgvuldige planning en uitvoering van de werkzaamheden (zoals het werken buiten de kwetsbare periodes van beschermde soorten). Ook kan indien nodig vervangende nestgelegenheid/verblijfplaatsen worden aangeboden. De basis voor de maatregelen zal (indien beschikbaar) worden gevormd door de beschikbare soortenstandaards van de beschermde soorten. Een Kennisdocument (uitgegeven door BIJ12) bevat preventieve maatregelen. Dit zijn in het kader van de soortbescherming geaccepteerde maatregelen om schade te voorkomen aan een specifieke soorten bij veel voorkomende werkzaamheden die ook kunnen voortkomen uit de ontwikkelingsmogelijkheden van dit bestemmingsplan zoals dempen van sloten, het rooien van bomen, verbouwen of slopen van gebouwen.

5.3 Landschap en cultuurhistorie

5.3.1 *Landschap*

Algemeen

Bij de effectbeoordeling op landschap is onderscheid gemaakt in effecten op landschappelijke structuur en ruimtelijke visuele kwaliteit. Om het effect op de landschappelijke structuur te bepalen is nagegaan in hoeverre waardevolle landschappelijke structuren en/of elementen worden aangetast als gevolg van de ontwikkeling. Daarnaast is ingegaan op de effecten van de ontwikkelingen op ruimtelijke visuele kwaliteit van het gebied. Hiermee worden de visuele aspecten van het landschap bedoeld (openheid, doorzichten, beleefbaarheid).

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat uitbreiding van (bestaande) veehouderijen effect kan hebben op landschappelijke waarden. Echter het betreft ontwikkelingen die aansluiten op bestaande functies en structuren, geen nieuwe “gebiedsvreemde” ontwikkelingen in een “maagdelijk” landschap. Daarbij dient te worden voldaan aan de zorgplicht ruimtelijke kwaliteit

en de eisen ten aanzien van kwaliteitsverbetering landschap zoals in de provinciale Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en Verordening ruimte is vastgelegd en is vertaald in de gemeentelijke landschapsregeling. Concreet houdt dit in, dat uitbreiding van bestaande veehouderijen alleen mogelijk is, als gekeken is naar zorgvuldig ruimtegebruik en de uitbreiding landschappelijk is ingepast. Indien dit niet mogelijk is, is een financiële bijdrage aan een landschaps- of groenfonds vereist, zodat elders in het buitengebied landschappelijke kwaliteiten kunnen worden versterkt. De zorgplicht ruimtelijke kwaliteit en de verplichte landschapsinvesteringsregeling voorkomen dan wel verminderen (eventuele) negatieve landschappelijke effecten en zijn daarmee te beschouwen als mitigerende maatregelen vooraf.

Landschappelijke structuur en elementen

Uitbreiding van bestaande veehouderijen leidt niet tot wezenlijke aantasting van het reliëf en/of de landschappelijke hoofdstructuur. De veehouderijen liggen op historisch agrarisch gebruikte gronden en sluiten veelal aan op bestaande woon- en/of boerderijlinten. Lokaal kan uitbreiding/omschakeling leiden tot verdichting van het lint en verlies van lokale landschapselementen. De zorgplicht ruimtelijke kwaliteit en de landschapsinvesteringsregeling borgen dat eventuele negatieve effecten voorkomen worden dan welk beperkt blijven en worden gecompenseerd. Daarnaast leidt de landschapsinvesteringsregeling tot versterking van landschappelijke kwaliteiten.

Ruimtelijk visuele kwaliteit

Uitbreiding van veehouderijen kan ten koste gaan van de ruimtelijke visuele kwaliteit van de omgeving. Dit geldt met name in open delen van het buitengebied. De uitbreiding is echter lokaal en in de veelal aansluitend op bestaande bebouwing. Door landschappelijke inpassing/afscherming kan de zichtbaarheid vanuit de omgeving worden beperkt.

Cumulatie

Als alle bestaande veehouderijen uitbreiden is er sprake van cumulatie van effecten en een negatief effect op landschappelijke waarden. De zorgplicht ruimtelijke kwaliteit en de landschapsinvesteringsregeling borgen dat effecten beperkt blijven, dan wel worden gecompenseerd.

Beoordeling

Het effect van uitbreiding van bestaande veehouderijen op de landschappelijke structuren en elementen wordt neutraal tot enigszins negatief beoordeeld (0/-). Het effect op landschappelijke structuur is gering. Daar staat tegenover dat bestaande elementen kunnen worden versterkt dan wel nieuwe elementen kunnen worden gerealiseerd conform de landschapsinvesteringsregeling. Het effect van uitbreiding van veehouderijen op de ruimtelijke visuele kwaliteit wordt enigszins negatief beoordeeld (-). Er is een gering negatief effect, maar lokaal en veelal aansluitend op al bestaande stallen in bestaande woon/boerderijlinten. Er is geen aantasting van grootschalige open gebieden.

Tabel 5.6: Effectenbeoordeling landschap

Criterium	Maximum scenario
Effecten op landschappelijke structuren en en elementen	0/-
Effecten op ruimtelijk-visuele kwaliteit	-

Mogelijke mitigerende maatregelen

Mitigatie van negatieve effecten op het landschap is mogelijk door een zorgvuldige landschappelijke inpassing van de uitbreiding in de omgeving. Dit is geborgd door reeds beschreven verplichting tot landschappelijke inpassing conform de Verordening ruimte en landschapsinvesteringsregeling.

5.3.2 *Cultuurhistorie*

Algemeen

Bij het bepalen van de effecten op cultuurhistorie is onderscheid gemaakt in effecten op beschermde en niet beschermde waarden. Onder beschermde waarden vallen cultuurhistorische waarden die zijn beschermd in het kader van de Monumentenwet en/of Erfgoedverordening. Te denken valt aan rijks- of gemeentemonumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten. Met niet beschermde cultuurhistorische waarden worden met name de historische geografische waarden bedoeld, zoals bijvoorbeeld waardevolle verkaveling, wegenstructuren of bomenrijen. Hierbij is sprake van een overlap met het thema landschap. Bij cultuurhistorie wordt ingegaan op die aspecten die (nog) niet bij landschap zijn beschreven en beoordeeld. Archeologie is formeel ook onderdeel van het thema cultuurhistorie, maar wordt in de MER, vanwege de specifieke waarden, effecten en beschermingsregimes, apart beschreven (zie volgende paragraaf Archeologie).

Beschermde waarden

Rijksmonumenten

De Rijksmonumenten in de gemeente liggen allen in de kernen en daarmee buiten het plangebied. Uitbreiding van veehouderijen heeft hierop geen effect.

Gemeentemonumenten

In het buitengebied ligt één gemeentemonument. Het betreft geen boerderijen bij veehouderijen. Uitbreiding van veehouderijen heeft geen effect.

Provinciale Cultuurhistorisch waardevolle vlakken

Een aantal veehouderijen ligt in gebied dat door de provincie is aangeduid als cultuurhistorisch waardevolle landschappen. De effecten van uitbreiding van deze veehouderijen is niet anders dan hierboven al beschreven, maar verdient in het kader van de provinciale aanduiding wel extra aandacht wat betreft zorgplicht en landschappelijke inpassing (ten voorkoming van negatieve effecten).

Niet beschermde waarden

Uitbreiding van veehouderijen heeft effect op de overige (niet beschermde) cultuurhistorische waarden in het gebied. Als gevolg van de uitbreiding van veehouderijen kunnen cultuurhistorische waarden zoals verkaveling, cultuurhistorische landschapselementen (verder) worden aangetast. Ook kan door verdichting de ensemblewaarde (de samenhang met een object en haar omgeving) verminderen. Aandachtspunt hierbij is wel dat uitbreiding veelal langs de bestaande linten en nabij de bestaande bebouwing plaatsvindt.

Historische bebouwing

Een aantal boerderijen bij veehouderijen betreft panden met historische waarden (maar niet beschermd als Rijks- en/of gemeentemonument). Uitbreiding van stallen heeft veelal geen effect op deze waarden, maar verdient wel aandacht bij uitwerking van ontwerpen.

Historische geografische waarden
Lokaal kan uitbreiding van veehouderijen ten koste gaan van verkavelingsstructuren. Het effect zal veelal beperkt zijn, want aansluitend op bestaande bebouwing.

Historisch groen
Uitbreiding van veehouderijen kan lokaal ten koste kan gaan van historisch groen of historische bomen. Er liggen echter geen veehouderijen in of direct nabij historische groenstructuren / monumentale bomen.

Cumulatie
Als alle bestaande veehouderijen uitbreiden is er sprake van cumulatie van effecten en een negatief effect op cultuurhistorische waarden. De zorgplicht ruimtelijke kwaliteit en de landschapsinvesteringsregeling borgen dat effecten beperkt blijven, dan wel worden gecompenseerd.

Beoordeling
Samengevat is er geen negatief effect op beschermde cultuurhistorische waarden (Rijksmonumenten/Gemeentelijke monumenten). Dit wordt neutraal beoordeeld (0).
Wel kunnen als gevolg van de ontwikkelingen, overige cultuurhistorisch waardevolle elementen of structuren worden aangetast. Dit is enigszins neutraal tot enigszins negatief beoordeeld (-)

Tabel 5.7: Effectenbeoordeling cultuurhistorie

Criterium	Maximum scenario
Effecten op beschermde cultuurhistorische waarden	0
Effecten op overige cultuurhistorische waarden	0/-

Mogelijke mitigerende maatregelen
De mogelijk mitigerende maatregelen komen overeen met de mitigerende maatregelen ten aanzien van landschap.

5.3.3 *Archeologie*

Algemeen
Ten aanzien van archeologie is er onderscheid gemaakt in effecten op bekende archeologische waarden (waaronder archeologische monumenten) en archeologische verwachtingswaarden. Met bekende archeologische waarde worden terreinen bedoeld die vanuit archeologisch opzicht waardevol zijn (b.v. AMK-terreinen/archeologische monumenten). Er is nagaan of sprake is van aantasting van deze waarden. Daarnaast wordt ook gekeken naar de archeologische verwachtingskaart. Deze kaart geeft een gebiedsindeling in drie categorieën, op basis van de verwachting van archeologische vondsten (gebieden met een lage, middel, danwel een hoge archeologische verwachting). Aantasting van beschermde monumenten of gebieden met een hoge of middelhoge archeologische waarden is negatief beoordeeld. Om de archeologische waarden in het plangebied van het bestemmingsplan te beschermen conform het vastgestelde gemeentelijk beleid en de Monumentenwet 1988 is de dubbelbestemming 'Waarde archeologie' opgenomen voor archeologisch waardevolle gebieden en gebieden met een hoge of middelhoge archeologische verwachtingswaarde Voor deze gebieden dient voorafgaande aan ontwikkelingen archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd.

Bekende archeologische waarden
De veehouderijen zijn niet op of direct nabij archeologische monumenten gelegen.
Uitbreiding van veehouderijen heeft geen effect op archeologisch beschermde waarden.

Archeologische verwachtingswaarde
De veehouderijen zijn voor een deel gelegen in gebieden met een middelhoge tot hoge archeologische verwachtingswaarde. Effecten van uitbreiding van agrarische bedrijven op archeologische waarden kunnen daarmee niet worden uitgesloten. Daadwerkelijke verstoring wordt voorkomen danwel afgewogen door een dubbel-bestemming in het bestemmingsplan, die borgt dat voor daadwerkelijke realisatie archeologisch onderzoek en zonodig opgraving plaatsvindt.

Cumulatie
Er is geen sprake van cumulatie van effecten. Het effect op archeologie is lokaal en heeft geen uitstralingseffecten.

Beoordeling
Er is geen effect op archeologische monumenten, dit wordt neutraal beoordeeld (0).
Het mogelijk verstoren van archeologische waarden wordt neutraal tot enigszins negatief beoordeeld (0/-),
de dubbelbestemming waarborgt onderzoek vooraf en als nodig opgraving, maar in situ conservering is dan niet meer mogelijk.

Tabel 5.8: Effectenbeoordeling archeologie

Criterium	Maximum scenario
Effecten op beschermde archeologische waarden	0
Effecten op archeologische verwachtingswaarden	0/-

Mogelijke mitigerende maatregelen
Mitigerende maatregelen worden niet nodig en/of doelmatig geacht. De dubbelbestemming waarborgt onderzoek vooraf en daarmee voorkoming van negatieve effecten.

5.4 Leefbaarheid en gezondheid

5.4.1 *Verkeer*

Algemeen
De Herziening maakt geen ontwikkelingen mogelijk met grote verkeersaantrekkende werking. De verkeersaantrekkende werking van de uitbreiding van bestaande veehouderijen is gering. Het uitbreiding van veehouderijen kan leiden tot enige toename van verkeersbewegingen. Dit zal op de betreffende ontsluitende wegen leiden tot maximaal enkele tientallen verkeersbewegingen per dag. Samen met de al relatief geringe verkeersintensiteiten in de huidige situatie geeft dit geen verkeerskundige knelpunten. Aandachtspunt is wel de toename van met name vrachtverkeer, hoe gering ook, in relatie tot de aard en het gebruik van de wegen in het buitengebied. Met name wegen waar naast agrarisch verkeer ook fietsverkeer (school/werk, recreatief) voorkomt, verdient de aandacht. Nu is de drukte agrarische weg in het buitengebied, de Sonniuswijk, geen aangewezen utilitaire fietsroute. Fiets- en agrarisch verkeer hier dus gescheiden.

Cumulatie
De toename van verkeer door de uitbreiding van veehouderijen vindt plaats in hetzelfde gebied en deels over dezelfde wegen, zodat sprake kan zijn van cumulatie van effecten. Maar het gecumuleerde effect blijft relatief gering. Er worden geen verkeerskundige knelpunten verwacht.

Beoordeling
Het verkeerseffect van de ontwikkelingen wordt neutraal tot enigszins negatief beoordeeld (0/-). Er is effect: er is toename van verkeer en dit kan leiden tot enige verkeershinder, zij het lokaal, tijdelijk en naar verwachting beperkt. De toename van verkeer leidt niet tot verkeerskundige knelpunten. Het effect op verkeersveiligheid wordt neutraal tot enigszins negatief beoordeeld (0/-).

Tabel 5.9: Effectenbeoordeling verkeer

Criterium	Maximum scenario
Kans op verslechtering van de verkeersafwikkeling en -veiligheid in het buitengebied	0/-

Mogelijke mitigerende maatregelen
Mitigerende maatregelen worden niet nodig en/of doelmatig geacht. In het bestemmingsplan is als toetsingscriterium opgenomen dat uitbreidingen/ontwikkelingen niet mogen leiden tot wezenlijke toename van verkeer.

5.4.2 *Geluid*

Algemeen
De ontwikkelingen in de Herziening leiden tot een toename van geluidbelasting en daarmee mogelijk tot een toename van geluidhinder in het gebied.
Het betreft toename van geluidbelasting door:
- Verkeer als gevolg van uitbreiding van agrarische bedrijven;
- Bedrijfsbronnen agrarische bedrijven.

Het geluideffect op natuur (beschermde gebieden en soorten) is beschreven in paragraaf 5.2.

De uitbreiding van bestaande veehouderijen leidt tot een toename van verkeersbewegingen en daarmee tot een toename van geluiduitstoot. De toename in verkeer is echter beperkt en daarmee ook de toename in geluidbelasting (naar verwachting maximaal enkele tienden dB). Deze toenames zijn nauwelijks waarneembaar en leiden niet tot overschrijding van geluidnormen. Dit neemt niet weg dat lokaal tijdelijk, bijvoorbeeld bij het passeren van een vrachtwagen, het geluid als hinderlijk ervaren kan worden. Dit is echter subjectief, objectief is geen sprake van een wezenlijke verslechtering van het geluidklimaat.
Daarnaast is sprake van geluiduitstoot vanuit bronnen in (uitbreiding van) veehouderijen, bijvoorbeeld vanuit stalsystemen en verwarmingsinstallaties. Dit kan lokaal als hinderlijk worden ervaren. Wet- en regelgeving ten aanzien van geluiduitstoot en uitstootbeperkende maatregelen borgt echter dat geen sprake is van overschrijding van normen.

Cumulatie
De toename van geluidhinder door uitbreiding van veehouderijen is beperkt en draagt niet of nauwelijks bij aan het gecumuleerde geluidklimaat in het buitengebied. Dit is en blijft voornamelijk bepaald door de geluiduitstoot van provinciale en lokale wegen.

Beoordeling

Het effect van de ontwikkelingen in het buitengebied op geluidkwaliteit wordt neutraal tot enigszins negatief beoordeeld (0/-). De toename in hinder is zeer gering.

Tabel 5.10: Effectenbeoordeling geluid

Criterium	Maximum scenario
Kans op toename geluidhinder in het buitengebied	0/-

Mogelijke mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen worden op zich niet nodig en/of doelmatig geacht. In het bestemmingsplan is als toetsingscriterium opgenomen dat uitbreidingen/ontwikkelingen niet mogen leiden tot wezenlijke toename van geluidhinder.

5.4.3 *Luchtkwaliteit*

Effecten

Uitbreiding van veehouderijen leidt tot een toename van uitstoot van luchtverontreinigende stoffen als stikstofdioxide (NO2) en fijn stof (PM10, PM2,5). Het betreft toename door:

- Verkeer;
- Bedrijfsbronnen.

De verkeersaantrekkende werking van de voorziene ontwikkelingen is gering en daarmee de toename in uitstoot van luchtverontreinigende stoffen. Gezien de al relatief geringe concentraties in de huidige situatie geeft dit geen normoverschrijding. Ook de toename beneden de normen (relevant voor gezondheid) is gering.

De regels van het bestemmingsplan borgen, conform de bepalingen in de Verordening ruimte, dat fijn stof- en stikstofemiterende bedrijven en (veehouderijen alleen uit mogen breiden als voldaan wordt aan fijn stofnormen uit de Verordening, dan wel de uitbreiding niet leidt tot toename van stikstofdepositie). Daarmee is geborgd dat er bij uitbreiding van veehouderijen geen wezenlijke toename is van uitstoot van fijn stof en stikstofdioxide. Normen worden niet overschreden.

Specifiek aandachtspunt is de luchtkwaliteit rond pluimveebedrijven. In het plangebied wordt op 7 bedrijven pluimvee gehouden. Direct op en rond de bedrijven is in de huidige situatie sprake van een verhoogde uitstoot van fijn stof. Uitbreiding van deze bedrijven kan leiden tot verhoging van de uitstoot. Echter het invloedsgebied is beperkt. De regels van de Herziening borgen, volgens de bepalingen in de Verordening ruimte, dat fijn stof- en stikstofemiterende bedrijven alleen uit mogen breiden als voldaan wordt aan fijn stofnormen uit de Verordening. Daarmee is geborgd dat er bij uitbreiding van veehouderijen geen wezenlijke toename is van uitstoot van fijn stof.

Beoordeling

De toename in uitstoot van fijn stof en stikstofdioxide is gering en wordt neutraal tot enigszins negatief beoordeeld (0/-).

Tabel 5.11: Effectenbeoordeling luchtkwaliteit

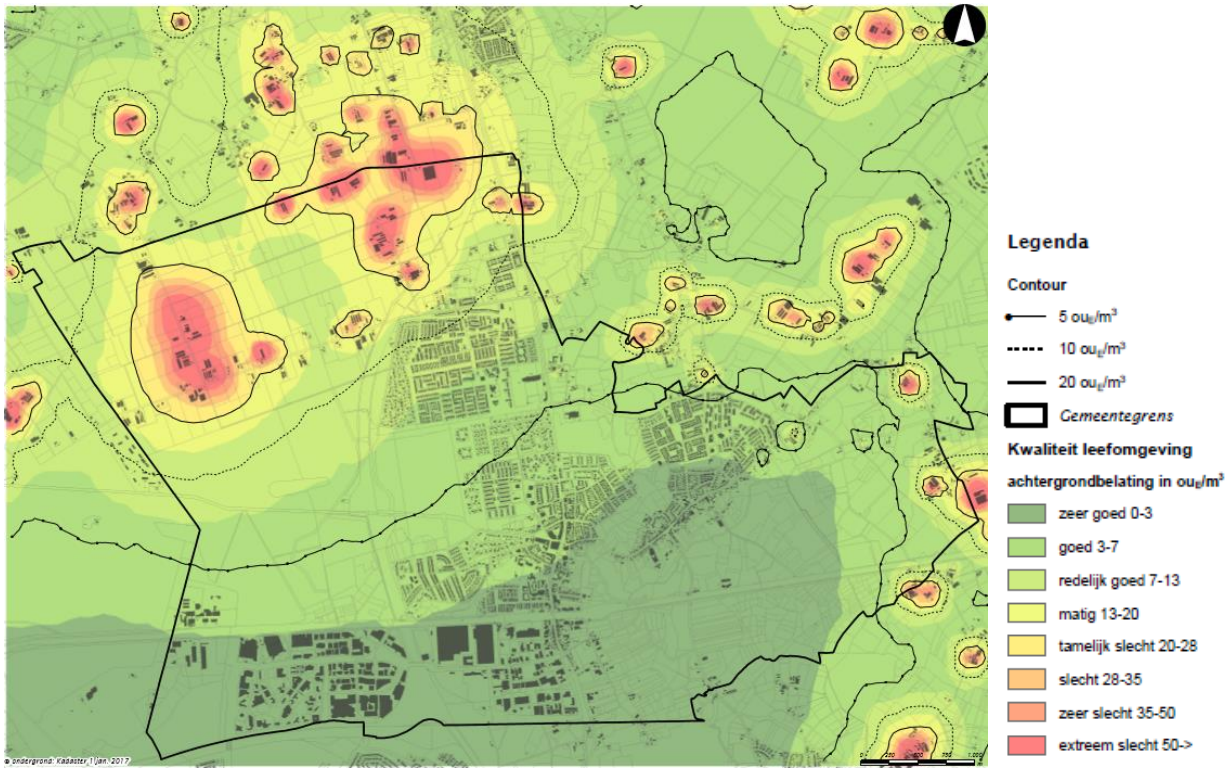
Criterium	Maximum scenario
Kans op toename concentratie fijn stof en stikstofdioxide	0/-

Cumulatie
Het effect van uitbreiding van veehouderijen is beperkt en verspreid over het plangebied. Er is geen wezenlijke cumulatie van effecten.

Mogelijke mitigerende maatregelen
Mitigerende maatregelen worden niet noodzakelijk of doelmatig geacht.

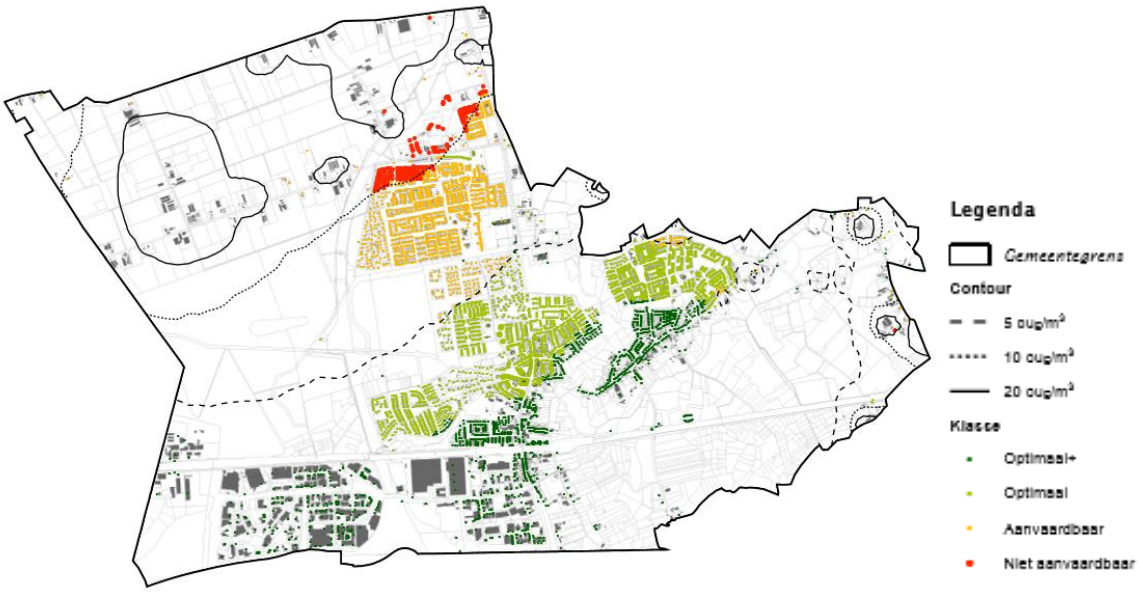
5.4.4 *Geur*

Geursituatie bij toepassing van Herziening
Indien de ruimtelijke mogelijkheden van het voorgenomen herziening maximaal worden benut zal dit een groei van de (intensieve) veestapel met zich meebrengen. Immers in een aantal situaties zal het vigerende bouwblok nog niet volledig zijn benut. Dit zal hoogstwaarschijnlijk gepaard gaan met een (theoretische) verslechtering van het huidige leefklimaat.
De Omgevingsdienst Zuidoost Brabant heeft de geursituatie bij opvulling van de vigerende bouwvlakken uitgerekend (figuur 5.1).

Figuur 5.1: Geurbelasting (achtergrond) veehouderijen plansituatie (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017)

In het noordelijk deel van het plangebied is sprake van toename van uitstoot van geur. Door clustering gaan de contouren van meerdere veehouderijen in elkaar over wat leidt tot cumulatie van geur. Deze cumulatie werkt door in het buitengebied van Son tot aan de woonwijken Sonniuspark en Gentiaan. De contour van 10 OU/m3 (provinciale norm) schuift ten opzichte van de huidige situatie over het noordelijk deel van de wijk op (figuur 5.2). De contour van 5 OU/m3 (advieswaarde GGD) overlapt de beide woonwijken. Dit betekent dat de achtergrond-geurbelasting op de betreffende woningen te hoog is in het licht van het GGD advies en/of de Verordening ruimte.

Totaal

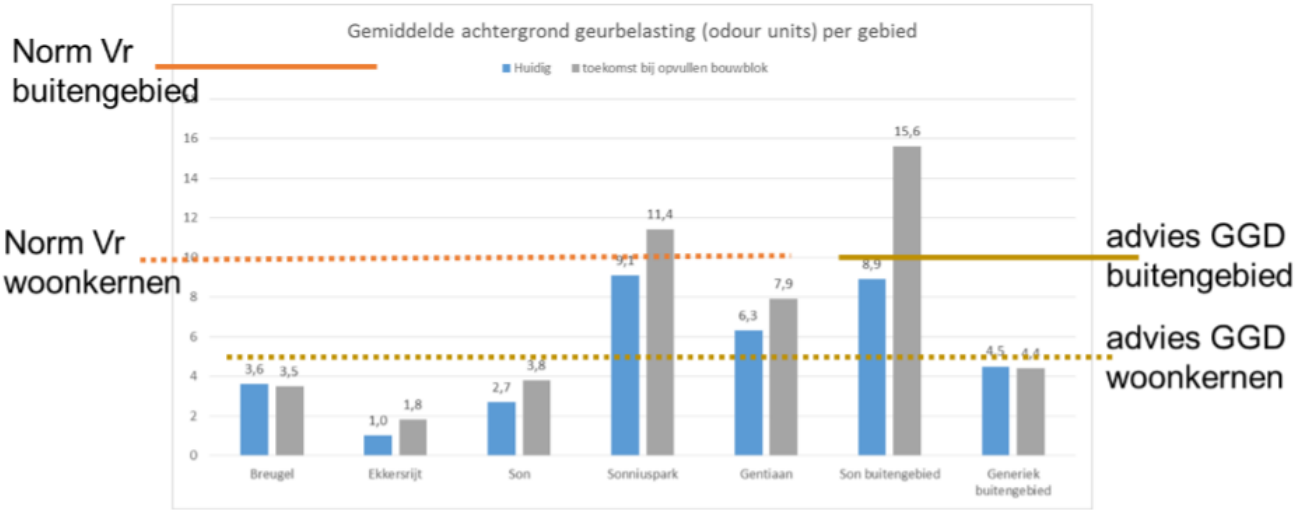
Uitsnede Sonniuspark/Gentiaan

Figuur5.2: Geurbelasting (achtergrond) op geurgevoelige objecten ingedeeld in geurklassen plansituatie. (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017)

Dit voor het worst-case scenario uitgaande van de (theoretische) planologische maximale ontwikkeling. In de praktijk zal de uitbreiding van veehouderijen en daarmee de geuruitstoot veel beperkter zijn. Bovendien borgen provinciaal en gemeentelijk beleid (respectievelijk Verordening ruimte en gemeentelijke geurverordening) op individueel vergunningenniveau dat normen niet worden overschreden.

- ***Optimaal+:*** **het woon- en leefklimaat is (zeer) goed). Het geurhinderniveau is laag, de kans op geurklachten is daarom gering. Deze geurklasse voldoet aan de geurnormen van de Verordening ruimte en aan de advieswaarde van de GGD.**
- ***Optimaal:*** **het woon- en leefklimaat is goed tot redelijk goed. Het geurhinderniveau is redelijk laag, de kans op geurklachten is daarom klein. Deze geurklasse voldoet aan de geurnormen van de Verordening ruimte en aan de advieswaarde van de GGD.**
- ***Aanvaardbaar:*** **het woon- en leefklimaat is redelijk goed tot matig. Het geurhinderniveau is redelijk, de kans op geurklachten is aanwezig (aandacht klasse). Deze geurklasse voldoet aan de geurnormen van de Verordening ruimte, maar niet aan de advieswaarde van de GGD.**
- ***niet aanvaardbaar:*** **het woon- en leefklimaat is matig tot slecht. De kans op geurklachten is daarom aannemelijk. Het geurhinderniveau is hoger dan de normen uit de Verordening ruimte 2014 en ook hogere dan de advieswaarde van de GGD.**

Figuur 5.3 en tabel 5.12 geven de gemiddelde achtergrondgeurbelasting voor een aantal deelgebieden binnen de gemeente. Ook in de plansituatie blijft dat de geurbelasting beneden de provinciale norm en advieswaarde van de GGD voor het buitengebied. Maar de gemiddelde geurbelasting neemt wel toe en in de woonwijken Sonniuspark en Gentiaan is de geurbelasting hoger dan de advieswaarde van de GGD voor woonkernen.

Figuur5.3: Gemiddelde geurbelasting (achtergrond) veehouderijen plansituatie (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017)

Tabel 5.12: Gemiddelde geurbelasting (achtergrond) veehouderijen plansituatie (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017)

	Achtergrond geurbelasting (ou) - mogelijk toekomstige geursituatie bij opvullen bouwblok		
	gemiddeld	minimum	maximum
Breugel	3,5	1,9	7,5
Ekkersrijt	1,8	0,71	3,2
Son	3,8	1,7	5,8
Sonniuspark	11,4	8,5	18
Gentiaan	7,9	5,7	12,6
Son buitengebied	15,6	0,62	508
Generiek buitengebied	4,4	1,2	81

Tabel 5.13 geeft een overzicht van het aantal woningen in de diverse geurklassen in de plansituatie.

Tabel 5.13: Aantallen woningen in geurklassen (achtergrond) veehouderijen plansituatie (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017)

	Toekomstige situatie bij opvullen bouwblok - na inzoomen locatieniveau			
	Aantal geur gevoelige objecten (m.n. woningen) per geurklasse			
	Optimaal+	Optimaal	Aanvaardbaar	Niet aanvaardbaar
Breugel	548	1494	70	0
Ekkersrijt	534	0	0	0
Son	740	2183	96	0
Gentiaan	0	0	1643	141
Sonniuspark	0	0	210	129
Son buitengebied	94	53	29	2
Generiek buitengebied	48	12	6	1
Totaal	1964	3742	2054	273

Het aantal geurbelaste woningen neemt fors toe. In de plansituatie zijn er 273 locaties met een overschrijding van de provinciale (achtergrond)geurnormen (ten opzichte van 8 in de huidige situatie. 129 woningen in Sonniuspark, 141 in De Gentiaan en 3 in het buitengebied. Dit is 3,5% van het totaal aantal beschouwde woningen.
Er zijn 2.327 locaties (29% van het totaal) met een overschrijding van de GGD advieswaarde tegenover2.096 in de huidige situatie (toename van 11 %).
In Gentiaan verschuiven 141 woningen naar een hogere geurklasse, in Sonniuspark 123.

Beoordeling

De uitbreiding van bestaande veehouderijen leidt zonder bescherming en mitigerende maatregelen tot een toename van geuruitstoot, met name in de woonwijken Sonniuspark en Gentiaan. Het effect wordt negatief (- -) beoordeeld.
Dit voor het worst-case scenario uitgaande van de (theoretische) planologische maximale ontwikkeling. In de praktijk zal de uitbreiding van veehouderijen en daarmee de geuruitstoot veel beperkter zijn. Bovendien borgen provinciaal en gemeentelijk beleid (respectievelijk Verordening ruimte en gemeentelijke geurverordening) op individueel vergunningenniveau dat normen niet worden overschreden.

Tabel 5.14: Effectenbeoordeling geur

Criterium	Maximum scenario
Kans op toename geurhinder	- -

Mogelijke mitigerende maatregelen

Geuruitstoot kan worden teruggedrongen worden door toepassing van schonere stalsystemen (luchtwassers). Dit kan echter niet in het bestemmingsplan worden vastgelegd.

5.4.5 *Lichthinder*

Algemeen

Uitbreiding van veehouderijen leidt naar verwachting niet tot een wezenlijke toename lichthinder. Dit uitgaande van “traditionele” dichte stalvormen. Er is een ontwikkeling gaande die kiest voor open vormen van stallen. Een open stalvorm kan lokaal leiden tot lichtuitstraling, die mogelijk door omwonenden als hinderlijk wordt ervaren. Lokaal kan tijdelijk tijdens de avondperiode lichthinder ervaren worden door het voorbijrijden van vrachtwagens / tractoren.

Cumulatie

De bedrijven waar uitbreiding mogelijk leidt tot toename van licht, liggen verspreid over het buitengebied. Er is naar verwachting geen cumulatie van effecten.

Beoordeling

Zonder mitigerende maatregelen wordt de toename van lichthinder als neutraal tot enigszins negatief beoordeeld (0/-).

Tabel 5.15: Effectenbeoordeling licht

Criterium	Maximum scenario
Kans op toename lichthinder in het buitengebied	0/-

Mogelijke mitigerende maatregelen

Lichthinder kan gemitigeerd worden door afscherming van openstallen en door het gebruik van afschermende lichtarmaturen. Het is geen mitigerende maatregel die in de Herziening geborgd kan worden.

5.4.6 *Externe veiligheid*

Algemeen
De uitbreiding van veehouderijen leidt niet tot vergroting van externe veiligheidsrisico's.
De veiligheid rond lokale bedrijfsgebonden opslagtanks voor gas e.d. is geborgd door eisen aan realisatie / afstanden e.d. vanuit wet- en regelgeving. Er worden in het kader van de Herziening geen nieuwe kwetsbare en/of beperkt kwetsbare objecten gerealiseerd binnen de veiligheids- en normafstanden van bestaande risicobronnen.

Beoordeling
Het effect van de ontwikkelingen in de Herziening op externe veiligheidsrisico's wordt neutraal beoordeeld (0).

Tabel 5.16: Effectenbeoordeling externe veiligheid

Criterium	Maximum scenario
Kans op toename veiligheidsrisico's in het buitengebied	0

Mogelijke mitigerende maatregelen
Mitigerende maatregelen worden niet nodig en/of doelmatig geacht.

5.4.7 *Gezondheid*

Algemeen
Zoals in eerdere paragrafen van dit hoofdstuk beschreven hebben de ontwikkelingen in de Herziening effecten op gezondheidsaspecten voor omwonenden. De Herziening maakt geen grote nieuwe ontwikkelingen met gezondheidsrisico's of gezondheidsaspecten mogelijk. Wel biedt het uitbreidingsmogelijkheden aan bestaande veehouderijen. Negatieve effecten op gezondheid zijn hiermee niet uit te sluiten. Uitbreiding van veehouderijen leidt tot extra hinder in het buitengebied: verdere aantasting van het landschap, toename verkeer, toename geluid, toename geur, toename luchtverontreiniging.

Het VGO onderzoek geeft aan dat:
- mensen die rondom veehouderijen wonen minder astma en allergieën hebben.
- mensen in deze omgeving die wel COPD hebben, daar vaker en/of ernstigere complicaties van hebben in de nabijheid van veehouderijen.
- er een verband is tussen wonen nabij veehouderijen en een verlaagde longfunctie, waarschijnlijk veroorzaakt door stoffen afkomstig zijn van de veehouderij. Niet alleen dichtbij veel veehouderijen wonen zorgt voor een lagere longfunctie. De longfunctie wordt in het hele onderzoeksgebied lager op momenten dat de concentratie van ammoniak in de lucht hoog is. Deze effecten zijn vergelijkbaar met de schadelijke gezondheidseffecten van verkeer in een stad.
- er meer longontstekingen in het onderzoeksgebied voorkomen dan in de rest van het land. Hierbij is een verband gevonden tussen pluimveehouderijen binnen 1 kilometer afstand van de woning en een licht verhoogde kans op longontsteking.
- een aantal zoonoseverwekkers niet vaker voorkomt in de omgeving van veehouderijen ten opzichte van de rest van het land. Wel lijken mensen nabij veehouderijen iets vaker drager te zijn van de veegerelateerde MRSA-bacterie.

- binnen een afstand van 500 m van een pluimveehouderij overschrijding van de grenswaarde voor endotoxines, zoals door de Gezondheidsraad is geadviseerd, mogelijk is.

Echter de Herziening voorziet ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan in maatregelen die de negatieve effecten van uitbreiding van veehouderijen op gezondheid beperken (nog los van mogelijke toekomstige maatregelen volgend uit het VGO onderzoek):

- De uitbreiding van veehouderijen is beperkt tot de (resterende) vigerende ruimte binnen het bouwvlak.
- De uitbreiding van veehouderijen is aan voorwaarden uit de Verordening ruimte gebonden, die mede gericht zijn op het voorkomen van een negatief effect op gezondheid (o.a. bovenwettelijke normen voor geur en fijnstof);
- De stikstofmaatregel ten behoeve van Natura 2000 leidt tot beperking van de uitstoot van ammoniak (belangrijkste bron van stikstof) en heeft daarmee een gunstig effect op het negatieve effect van ammoniak op de longfunctie.

Daarnaast gelden waarborgen uit sectorale wetgeving (geur, geluid, luchtkwaliteit).

Endotoxinen

De Omgevingsdienst Zuid-Oost-Brabant heeft de 30 EU/m3 contour (advieswaarde gezondheidsraad) rondom varkens- en pluimveehouderijen berekend in de plansituatie (figuur 5.4). het betreft individuele contouren. Er bestaan nog geen instrumenten voor de berekening van cumulatie van endotoxine. Het aantal 4 locaties (burgerwoningen) waar de advieswaarde van de gezondheidsraad wordt overschreden neemt met ca. 25 toe (rode stippen in figuur 5.4). Het betreft woningen in Sonniuspark.

Dit voor het worst-case scenario uitgaande van de (theoretische) planologische maximale ontwikkeling. In de praktijk zal de uitbreiding van veehouderijen en daarmee de endotoxine-uitstoot veel beperkter zijn. Bovendien borgen provinciaal, gemeentelijk en sectoraal beleid voor stikstof, geur en fijn stof dat op individueel vergunningenniveau normen voor stikstof, geur en fijn stof niet worden overschreden, waarmee ook de toename van endotoxine beperkt zal zijn.

Zoönosen

Uitbreiding van veehouderijen kan leiden tot een toename van risico op verspreiding van zoonosen. Echter de toename van het risico wordt beperkt geacht: Er komen door het verbod op nieuwvestiging omschakeling en niet meer risicobedrijven (varkenshouderijen, pluimveehouderijen, geitenhouderijen) en de uitbreidingsruimte binnen de bestaande bedrijven is beperkt tot de resterende vigerende ruimte binnen het bouwvlak.

Figuur 5.4: Endotoxinerisicokaart plansituatie (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 2017)

Beoordeling

Het effect van uitbreiding van veehouderijen op gezondheid in de Herziening wordt enigszins negatief beoordeeld. (-). Er is sprake van een toename van hinderaspecten met relatie tot gezondheid. De toename wordt wel beperkt door wet- en regelgeving, eisen uit de Verordening ruimte en maatregelen in het bestemmingsplan.

Tabel 5.17: Effectenbeoordeling gezondheid

Criterium	Maximum scenario
Kans op toename gezondheidsrisico's in het buitengebied	-

Mogelijke mitigerende maatregelen

- Zie de afzonderlijke milieuaspecten (verkeer, geluid, luchtkwaliteit, licht, geur, externe veiligheid).
- Zie de algemene maatregelen (stikstofmaatregel e.d.), zoals hierboven beschreven.
- Afstandseisen: er wordt al jaren onderzoek gedaan of het mogelijk is om afstanden te eisen tussen (intensieve) veehouderijen en gevoelige bestemmingen. Vooralsnog wordt dit nog niet geaccepteerd door de Raad van State. Afgewacht moet worden of het VGO onderzoek hier verandering in brengt.

5.5 Bodem en water

5.5.1 *Bodem*

Algemeen
Bij de effectbeschrijving van bodem is onderscheid gemaakt in verstoring van bodemopbouw en bodemkwaliteit.

Bodemopbouw
Uitbreiding van veehouderijen gaat ten koste van de bodemopbouw ter plaatse. Het betreft echter geen waardevolle of zeldzame bodemtypen (eventuele verstoring van archeologische waarden in de ondergrond is beschreven in de paragraaf archeologie).

Bodemkwaliteit
Ter hoogte van de veehouderijen kunnen lokaal bodemverontreinigingen aanwezig zijn als gevolg van bedrijfsactiviteiten in het verleden. Indien er graafwerkzaamheden plaatsvinden dient door middel van bodemonderzoek (verkennend onderzoek) te worden nagegaan of lokale bodem-verontreinigingen aanwezig zijn. Indien een verontreiniging aanwezig is, zal bekeken moeten worden of deze dient te worden gesaneerd.
Uitbreiding van veehouderijen kan gepaard gaan met een toename van gebruik van bemesting. Dit kan leiden tot een verslechtering van de bodemkwaliteit. Wet- en regelgeving borgt dat het gebruik van middelen binnen de daarvoor gestelde normen blijft en borgt daarmee tevens dat een eventueel negatief effect op bodemkwaliteit beperkt zal zijn.

Cumulatie
Er is geen sprake van cumulatie van effecten.

Beoordeling
Het effect op bodemopbouw wordt neutraal beoordeeld (0). Aangezien mogelijke bodemvervuiling op locaties moet worden opgelost op het moment dat de grond vergraven gaat worden, is er een licht positief effect op de bodemkwaliteit (+). Het effect van toename van agrarische gebruik op de bodemkwaliteit wordt enigszins negatief beoordeeld (-). Per saldo wordt het effect op bodemkwaliteit neutraal beoordeeld (0).

Tabel 5.18: Effectenbeoordeling bodem

Criterium	Maximum scenario
Effecten op bodemwaarden / -kwaliteit	0

Mogelijke mitigerende maatregelen
Mitigerende maatregelen worden niet nodig en/of doelmatig geacht.

5.5.2 *Water*

Algemeen
Bij de beoordeling water is onderscheid gemaakt in de criteria oppervlaktewater, grondwater en waterkwaliteit. Binnen oppervlaktewater/grondwater is onderscheid gemaakt in een aantal subcriteria: toename verharding/afname infiltratie, waterberging, waterwingebied, natte natuurparels / attentiegebieden. De hydrologische effecten op natuur worden beschreven in paragraaf Natuur.
In het kader van het bestemmingsplan wordt met de waterbeheerder afgestemd (“watertoets”).

Oppervlakte- en grondwater
Toename verharding en piekafvoeren, afname infiltratie
De uitbreiding van de veehouderijen resulteert in een toename van het verhard oppervlak. Een toename van de verharding heeft een versnelde afvoer van het hemelwater naar het oppervlaktewater tot gevolg. Om ervoor te zorgen dat het watersysteem niet wordt overbelast door een piek aan hemelwater, dient in afstemming met het waterschap en de gemeente extra waterberging aangelegd te worden ter compensatie. Bij de realisatie van een groter verhard oppervlak door de aanleg van stallen of asfalt neemt de infiltratie van neerslag naar het grondwater af. Het waterbeleid is er onder andere op gericht de infiltratie van neerslag niet te laten afnemen. Ook dit effect dient te worden gecompenseerd.
Het effect van uitbreiding van verspreid liggende bedrijven is echter relatief beperkt en lokaal.

Waterberging
Het tweetal veehouderijen in Hooijdonk is direct nabij reserveringsgebied waterberging langs de Dommel gelegen. Uitbreiding van stallen zonder maatregelen en bescherming leidt tot verharding en daarmee een negatief effect. Echter uitbreiding van stallen is in deze gebieden niet zondermeer toegestaan. Het beschermingsregime in het bestemmingsplan borgt dat negatieve effecten niet optreden.

Beschermde gebieden waterhuishouding / Attentiegebied EHS
Een aantal veehouderijen (bij Hooijdonk, Stad van Gerwen en Wolfswinkel) is in of direct nabij beschermd gebied waterhuishouding gelegen. Uitbreiding van stallen is in deze gebieden niet zondermeer toegestaan. Uitbreiding van stallen zonder maatregelen en bescherming leidt tot verharding en daarmee een negatief effect. Echter uitbreiding van stallen is in deze gebieden niet zondermeer toegestaan. Het beschermingsregime in het bestemmingsplan borgt dat negatieve effecten niet optreden.

Waterwingebied
Een aantal veehouderijen langs de Sonniuswijk en in de kernen Olen en Stad van Gerwen is in de boringsvrije zone nabij waterwingebied gelegen. Het beschermingsregime in het bestemmingsplan borgt dat negatieve effecten op de waterwinning niet optreden.

Overige
Ontwikkelingen binnen de Herziening hebben geen effecten op overige wateraspecten als waterkeringen, afvalwatertransportleidingen, rioolgemalen e.d.

Waterkwaliteit
Uitbreiding van veehouderijen leidt mogelijk tot een toename van bemesting en daarmee mogelijk tot een negatief effect op de waterkwaliteit. Naar verwachting leidt dit ten opzichte van

de huidige/ referentie niet tot een wezenlijke verslechtering van de waterkwaliteit in het buitengebied.

Cumulatie
Als alle veehouderijen uitbreiden is er sprake van cumulatie van effecten en een negatief effect op infiltratie en waterkwaliteit.

Beoordeling
Uitbreiding van veehouderijen resulteert in een toename van verhard oppervlak (= negatief effect op oppervlaktewater). Als gevolg van een afname in infiltratie heeft uitbreiding van veehouderijen ook een negatief effect op het grondwater. Dit wordt echter gecompenseerd door retentie. Per saldo wordt het effect neutraal tot enigszins negatief beoordeeld 0/(-).
Er liggen bedrijven in reserveringsgebied waterberging en beschermde gebieden waterhuishouding. Verharding kan leiden tot een negatief effect. Echter het beschermingsregime in het bestemmingsplan borgt dat er geen negatief effect optreedt. Dit wordt neutraal (0) beoordeeld.
Effecten op de waterkwaliteit zijn over het algemeen neutraal tot enigszins negatief (0/-), als gevolg van een toename van bemesting.

Tabel 5.19: Effectenbeoordeling water

Criterium	Maximum scenario
Effecten op oppervlaktewater	0/-
Effecten op grondwater	0/-
Effecten op waterbergingsgebied	0
Effecten op waterwingebied	0
Effecten op waterkwaliteit	0/-

Mogelijke mitigerende maatregelen
De toename aan verhard oppervlak wordt in overleg met het waterschap en de gemeente gecompenseerd zodat negatieve effecten worden beperkt. Dit wordt verder vastgelegd in het kader van de Keur en is sec geen mitigerende maatregel in het kader van het bestemmingsplan.

Afstemming met waterbeheerder
In het kader van het bestemmingsplan wordt met de waterbeheerder afgestemd (“watertoets”).

6 Slotbeschouwing

6.1 Effecten samengevat

Inleiding

Tabel 6.1 geeft een samenvattend overzicht van de beoordeling van de effecten van de ontwikkelingen binnen Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel 2018 op de diverse aspecten conform het beoordelingskader beschreven in paragraaf 5.1 en de effectbeschrijvingen in de rest van hoofdstuk 5. De beoordeling is weergegeven in plussen en minnen (++ zeer positief effect, + positief effect, 0 positief noch negatief effect, 0/- neutraal tot enigszins negatief effect, - negatief effect, - - zeer negatief effect) ten opzichte van de referentiesituatie. Tevens is aangegeven of er sprake kan zijn van cumulatie van effecten (wordt het effect op een locatie groter door het uitstralingseffect van elders) en/of vermindering van effecten (mitigatie) mogelijk is. In het vervolg van dit hoofdstuk worden de effecten en de beoordeling ervan kort samengevat.

Tabel 6.1: Samenvattend overzicht beoordelingen

Thema	**Aspect**		**Beoordeling effect**	**Cumulatie effect**	**Mitigatie mogelijk?**
Land schap	Landschappelijke structuur/elementen		0/-	nee	ja
	Ruimtelijk visuele kwaliteit		-	ja	ja
	Aardkundige waarden		0	nee	n.v.t
Cultuur historie	Beschermde waarden		0	nee	n.v.t.
	Niet beschermde waarden		0/-	ja	ja
Archeo logie	Archeologische monumenten		0	nee	ja.
	Overige archeologische waarden		0/-	nee	ja
Bodem	Bodemopbouw/waarden		0	nee	n.v.t
	Bodemkwaliteit		0	nee	n.v.t.
Water	Oppervlakte water	verharding	0/-	ja	ja
		waterberging	0	nee	n.v.t
	Grondwater	waterwinning	0	nee	n.v.t.
		attentiegebied EHS	0	nee	n.v.t
	Waterkwaliteit		0/-	ja	ja
Natuur	Beschermde gebieden: N2000		--/ 0 (1)	nee	n.v.t.
	Beschermde gebieden: NNN		0/-	ja	ja
	Beschermde gebieden: Wav		-	nee	n.v.t.
	Beschermde soorten		0/-	ja	ja
Verkeer	Verkeersintensiteiten		0/-	Ja	nee
	Verkeersveiligheid		0/-	nee	nee
Geluid	Geluidhinder / gehinderden		0/-	ja	ja
Lucht	Uitstoot luchtverontreinigende stoffen		0/-	ja	nee
Geur	Geurhinder / gehinderden		--	ja	ja
Licht	Lichthinder / gehinderden		0/-	nee	ja
Veiligheid	Plaatsgebonden risico en groeps risico		0	nee	nee
Gezondh.	Leefklimaat		0/-	ja	ja

++ zeer positief, + positief, 0 positief noch negatief, 0/ neutraal tot enigszins negatief, - negatief, - - zeer negatief (1) Zeer negatief zonder maatregelen, neutraal met maatregelen

Algemeen

Zoals al in de inleiding gesteld is de Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel 2018 grotendeels planologisch conserverend. Het maakt de uitbreiding van de bestaande veehouderijen mogelijk, conform de mogelijkheden binnen het vigerende bestemmingsplan, de Verordening ruimte en de Wet Natuurbescherming.
Deze ontwikkelingen hebben effecten op het buitengebied. De effecten moeten echter wel in perspectief beschouwd worden: de ontwikkelingen zijn niet grootschalig, niet nieuw, sluiten aan op al bestaande ruimtelijke en functionele structuren en vinden niet plaats in “nog maagdelijk” gebied, maar in van oudsher primair agrarisch gebied.
Daarnaast zijn een aantal belangrijke waarden (natuur, landschap, cultuurhistorie, archeologie, water) planologisch beschermd in het bestemmingsplan. Uitbreiding van veehouderijen ten koste van deze waarden is niet mogelijk of moet vooraf worden getoetst en afgewogen (beschermingsregime). Ook is in een deel van het buitengebied, met de provinciale aanduiding “beperkingen veehouderij” uitbreiding van niet grondgebonden bedrijven niet toegestaan. Ook hiermee worden negatieve effecten voorkomen, dan wel beperkt.
Conform m.e.r.-methodiek is in dit MER het effect onderzocht van de maximaal mogelijke ontwikkeling binnen de Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel 2018. Het is echter hoogst onwaarschijnlijk dat deze ontwikkelingsruimte ook daadwerkelijk zal worden benut, niet op alle locaties en niet in de volle planologische omvang.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

De ontwikkelingen in de Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel 2018 hebben wisselende effecten op het landschap. Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden in:
A. de landschappelijke hoofdstructuur en
B. de ruimtelijk visuele kwaliteit van het landschap.

Ad A. Qua landschappelijke hoofdstructuur tasten uitbreidingen van bestaande veehouderijen niet de kwaliteiten van de landschapsstructuur of van de landschapstypologie aan.
In het buitengebied is sprake van een primair agrarisch landschap. Uitbreiding van bestaande veehouderijen is een ontwikkeling die in principe in het een dergelijk functioneel agrarisch landschap past: er is al sprake van agrarische bedrijvigheid in het gebied. De Herziening laat geen (nieuwe) gebiedsvreemde ontwikkelingen in het gebied toe. Ook gaat de Herziening niet ten koste van landschappelijke hoofdstructuren. Het gaat slechts om uitbreidingen van reeds bestaande agrarische bedrijven. Daarbij liggen de uit te breiden agrarische bedrijven op historisch agrarisch gebruikte gronden en sluiten aan op bestaande woon/boerderijlinten. Uitbreiding van de bedrijven leidt niet tot aantasting van aardkundige waarden.

Ad B. Qua ruimtelijk visuele landschapskwaliteiten kunnen eventuele uitbreidingen van de bestaande agrarische bedrijven alleen lokaal nadelig uitpakken. Lokaal betreft de openheid van de beekdalen, de lintstructuren met doorzichten inclusief de doorzichten zelf. Dit betekent dat bij uitbreiding van bestaande veehouderijen op deze locaties maatvoering en inpassing wel afgestemd dienen te worden op de omliggende visueel ruimtelijke landschappelijke waarden.

Lokaal kan uitbreiding van veehouderijen ten koste gaan van landschappelijke elementen en waarden. Tegenover het verlies van landschappelijke elementen staat de realisatie van nieuwe landschapselementen conform de landschapsinvesteringsregeling.

Cultuurhistorisch leiden de ontwikkelingen niet tot verlies van waarden, anders dan de hierboven al beschreven cultuurhistorisch landschappelijke waarden.

De ontwikkelingen leiden naar verwachting niet tot aantasting van archeologische monumenten. Of (nog) niet-bekende archeologische waarden verloren gaan is nog niet bekend. Nader onderzoek bij vergunningverlening zal dit moeten uitwijzen. De archeologische waarde is planologisch beschermd met een dubbelbestemming.

Van cumulatieve effecten is niet of nauwelijks sprake. Mochten de veehouderij maximaal uitbreiden, heeft dit wel een gezamenlijk extra negatief effect op de landschappelijke waarde van het buitengebied.

Bodem en water

Het effect van de ontwikkelingen op bodemaspecten is gering. Uitbreiding van bestaande veehouderijen kan leiden tot extra verzuring van de bodem. Echter wet- en regelgeving borgt dat dit middels technieken tot een minimum beperkt blijft. Er is geen sprake van cumulatie van effecten, mitigatie is niet nodig, behalve op het aspect bodemkwaliteit bij uitbreiding van agrarische bedrijven.

De ontwikkelingen hebben meer effect op wateraspecten dan op bodemaspecten. Uitbreiding van bestaande veehouderijen leidt tot toename van verharding en daarmee afname van infiltratie-mogelijkheden. Hiervoor moet conform het waterbeleid retentie worden gerealiseerd. Er liggen bedrijven in reserveringsgebied waterberging en beschermde gebieden waterhuishouding. Verharding kan leiden tot een negatief effect. Echter het beschermingsregime in het bestemmingsplan borgt dat er geen negatief effect optreedt.
Mitigerende maatregelen zijn vooral de aanleg van retentie en het nemen van maatregelen ter voorkoming van verzuring van het grondwater als gevolg van de uitbreiding van de veehouderijen.

Natuur

De ontwikkelingen in de Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel 2018 hebben wisselende effecten op natuurwaarden in en rond het plangebied. In het kader van deze MER zijn de effecten op flora en fauna, Natura 2000-gebieden, Wav-gebieden en (overige), Natuur Netwerk Brabant (NNB, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) onderzocht.

Natura 2000

Uitbreiding van bestaande veehouderijen in het buitengebied, conform de mogelijkheden in de Herziening leidt, zonder beperkende maatregelen, tot een toename van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Omdat in de huidige situatie al sprake is van een overspannen situatie (hogere stikstofconcentraties dan de kritische depositiewaarde) is elke toename significant. Er kan niet uitgesloten worden dat de natuurlijke kenmerken worden aangetast.
Het bestemmingsplan is daarmee, zonder planologische en/of andere mitigerende maatregelen, in strijd met de Wet Natuurbescherming en onuitvoerbaar. Overige effecten (buiten stikstofdepositie) zijn uit te sluiten.

Oplossing: voorwaarden aan uitbreiding
De gemeente Son en Breugel heeft daarom besloten om, in lijn met de bestemmingsplannen buitengebied elders, uitbreiding van agrarische bedrijven met uitstoot met stikstof niet zondermeer planologisch toe te staan, maar alleen als dit niet leidt tot een toename van stikstofdepositie. Met de voorwaardelijke bepaling wordt geborgd dat uitbreiding van veehouderijen niet leidt tot toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

Uitvoerbaarheid stikstof-maatregelen
Vraag in het kader van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan is of de combinatie van uitbreiding zonder emissietoename mogelijk is. In essentie komt deze vraag er op neer of bij de bestaande bedrijven nog ruimte bestaat om de emissies terug te dringen. De zo gewonnen 'emissieruimte' op bedrijfsniveau is dan beschikbaar voor uitbreiding. Voor de uitvoerbaarheid van deze regeling is daarnaast van belang dat de uitbreiding van bedrijven niet per definitie leidt tot meer dieren.
Alle dieren moeten momenteel al gehuisvest zijn op huisvestingssystemen die voldoen aan de maximale emissiewaarde volgens het Besluit huisvesting; op basis van best beschikbare technieken (BBT). Dit zijn huisvestingssystemen die een ammoniakuitstoot per dierplaats veroorzaken die gelijk of lager is dan onderstaande waarden.
De vraag voor de haalbaarheid van het bestemmingsplan is hiermee of bovenop BBT nog maatregelen of technieken mogelijk zijn die bij de vergunningverlening voor bedrijfsuitbreiding voorgeschreven kunnen worden en waarmee voorkomen kan worden dat bedrijfsuitbreiding leidt tot emissietoename. Hierbij is saldering op bedrijfsniveau van belang. De toename van oppervlakte, en daarmee dieren en emissie dient gecompenseerd te worden door aanvullende emissie beperkende maatregelen voor het gehele bedrijf.
Ondanks dat BBT lijkt te suggereren dat er 'niets beter is', is dit niet het geval. Voor zeer grote bedrijven worden reeds >BBT en >>BBT voorgeschreven en toegepast op basis van de IPCC-richtlijn. Met de technieken voor >BBT en >>BBT, die ook op kleinere bedrijven toegepast kunnen worden, worden aanzienlijke aanvullende reducties van emissie gehaald ten opzichte van BBT.
Er zijn voor de afzonderlijke stalsystemen en diersoorten verschillende (algemeen geaccepteerde en zich in de praktijk bewezen) emissiereducerende technieken stalsystemen beschikbaar die een lagere emissie veroorzaken. Dit met name voor varkenshouderijen en pluimveebedrijven en, zij het in mindere mate voor melkveehouderijen. Een aantal sectoren heeft deze mogelijkheden (vergunningstechnisch) nog niet: schapen-, geiten-, paardenhouderijen.
Dat wil echter niet zeggen dat dit binnen 10 jaar (planperiode bestemmingsplan) niet het geval kan zijn: technieken veranderen en verbeteren continu. Daarnaast kunnen deze bedrijven nog wel planologisch gezien uitbreiden: door om te schakelen naar andere diersoorten (zie ook hieronder onder kopje Planologisch maximale inschatting uitvoerbaarheid).

Wettechnisch/planologisch is de uitbreidingsmogelijkheid / uitvoerbaarheid in veel gevallen (veel) groter. Dit als:
- Uitgegaan wordt van omschakeling naar andere diersoorten met meer mogelijkheden voor schonere stalsystemen;
- Uitgegaan wordt van maximaal mogelijke schonere stalsystemen (ongeacht of deze reëel worden geacht).

Concluderend kan gesteld worden dat een standstill van de stikstofdepositie niet betekent dat voor veehouderijen geen ontwikkelingsruimte meer is. Door gebruik te maken van aanvullende

ammoniakemissie reducerende stalsystemen of technieken ontstaat de mogelijkheid om, binnen het geldende emissieplafond meer dieren te kunnen houden.

Daarbij kan ook nog opgemerkt worden dat een toename van bebouwing niet per definitie leidt tot meer dieren. Bijvoorbeeld ten behoeven van duurzame of diervriendelijkere stalsystemen met meer ruimte per dier kan het bedrijf worden uitgebreid, terwijl toch geen toename van dieren en emissie optreedt. Ook kunnen aanvullende (bij)gebouwen en bouwwerken voor onder andere opslag en nevenfuncties leiden tot een groter ruimtebeslag zonder dat dit leidt tot toename van dieren en / of emissie. Een uitbreiding van de agrarische bedrijven heeft hiermee geen één-op-één relatie met de uitbreiding van het aantal dieren. De haalbaarheid van het bestemmingsplan op grond van stikstofdepositie is hiermee niet direct gerelateerd aan de oppervlakte die geboden wordt voor bedrijfsuitbreiding. Gevolg hiervan is bovendien dat het niet zinvol om uitspraken te doen over de uitbreidingsmogelijkheden van de individuele bedrijven; een bedrijf met relatief weinig uitbreidingsruimte op basis van emissie, kan deze ruimten wel nodig hebben voor bijvoorbeeld bouwwerken voor opslag. Kortom; ook zonder diertoename kan bedrijfsuitbreiding nodig en haalbaar zijn.

PAS

De programmatische aanpak stikstof (PAS) biedt individuele veehouders mogelijkheden om ook bij toename van stikstofdepositie uit te breiden. Bij een toename kleiner dan 0,05 mol/ha/jr is geen melding/vergunning vereist. Bij een toename beneden de 1 mol/ha/jr volstaat een melding en is geen vergunning vereist. Dit zolang er nog “ontwikkelruimte” is voor projecten beneden de 1 mol toename. Voor grotere toenames kan ontwikkelruimte worden aangevraagd tegelijk bij de vergunningsaanvraag. Dit tot een maximum van 3 mol/ha/jr en zolang er ontwikkelruimte beschikbaar is.
In het kader van een plan, zoals de Herziening, kan geen gebruik worden gemaakt van het PAS en de ontwikkelruimte die er gereserveerd is. Dit kan alleen op projectniveau. Maar het PAS draagt wel bij aan motivatie van de uitvoerbaarheid, omdat het laat zien dat individuele veehouders zelfs bij toename van stikstof, onder voorwaarden, kunnen uitbreiden.

Natuur: Wav-gebieden

De beschrijving en beoordeling van de effecten op de zeer kwetsbare gebieden in de NNB (Wav-gebieden) volgt die van Natura2000, zoals beschreven in de vorige paragraaf.
Zonder beperkingen en/of voorwaarden leidt uitbreiding van veehouderijen tot een toename van stikstofemissie en daarmee tot een negatief effect op Wav-gebieden.
De stikstofregeling in het bestemmingsplan beperkt echter niet alleen het stikstofeffect op Natura 2000-gebieden, maar tevens het stikstofeffect op Wav-gebieden.
Een stikstofregeling uitgaande van “geen toename van stikstofdepositie” kan leiden tot een toename van stikstof op Wav-gebieden als deze dichterbijgelegen zijn dan Natura 2000-gebieden. De toename wordt echter beperkt geacht: grote toenames van stikstof zijn niet mogelijk gezien de nabije ligging van Natura 2000-gebieden.

Natuur: Overige NNB

Het NNB en de Groenblauwe mantel zijn gezien de verweving van natuur en landbouw overal in het buitengebied een aandachtspunt. Uitbreiding van de bestaande veehouderijen kan, zonder maatregelen en bescherming, leiden tot een negatief effect. De aanwezigheid van het NNB en de Groenblauwe mantel hoeft echter geen belemmering te zijn voor de uitbreidingsmogelijkheden mits hier nadrukkelijk rekening gehouden wordt met de natuurwaarden. Mitigerende

maatregelen kunnen genomen worden om optredende nadelige effecten zoals geluid en licht te beperken.
De (ontwikkelings)mogelijkheden in de Herziening leiden (mede door de gestelde voorwaarden) niet tot ruimtebeslag in het NNB (inclusief EVZ) en de Groenblauwe mantel. De externe werking van uitbreiding van bedrijven op het NNB en de Groenblauwe mantel is naar verwachting beperkt. Echter negatieve effecten zijn op voorhand niet zijn uit te sluiten (met name als gevolg van verstoring door licht en mogelijk geluid) in relatie tot de omvang en de natuurwaarden van de natuurgebieden in en om het plangebied en het grote aantal bedrijven, ook op korte afstand van de natuurwaarden Dit staat de vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg. Bij uitwerking van individuele uitbreidingsmogelijkheden bestaan voldoende mitigerende maatregelen (afscherming, specifieke verlichtingsmethoden) om het effect lokaal te mitigeren.

Natuur: Overige natuurwaarden

In het buitengebied zijn kwetsbare soorten aanwezig die mogelijk negatieve effecten kunnen ondervinden van uitbreiding van veehouderijen die mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan. Gezien de verspreiding van de activiteiten en de kwetsbare soorten in het buitengebied kunnen middels tijdig getroffen maatregelen negatieve effecten voorkomen worden en kan de gunstige staat van instandhouding worden gewaarborgd. Een voorbeeld van een mitigerende maatregel is een zorgvuldige planning en uitvoering van de werkzaamheden. Ook kan een kwaliteitsimpuls aan het leefgebied bijdragen aan een robuustere leefomgeving zodat het aantal uitwijkmogelijkheden voor verblijfplaatsen of alternatieve foerageergebieden en vliegroutes toeneemt. Ook kan er vervangende nestgelegenheid/verblijfplaatsen worden aangeboden. De Wet natuurbescherming staat de uitvoering van het bestemmingsplan ten aanzien van de agrarische bedrijven niet in de weg.

Verkeer en hinder

Het effect van de ontwikkelingen de Herziening op verkeer en de meeste hinderaspecten (geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid, lichthinder)is gering. Uitbreiding van bestaande veehouderijen leidt tot enige toename van verkeer en hinder op omwonenden.
De toename van verkeer is relatief beperkt, de toename in geluidbelasting en luchtverontreinigende stoffen nauwelijks waarneembaar. Dit neemt niet weg dat omwonenden deze ontwikkelingen mogelijk als hinderlijk kunnen ervaren. Dat geldt ook voor eventuele lichtuitstoot vanuit (open) stallen. Aandachtspunt is de veiligheid op de wegen in het buitengebied. De verkeersintensiteiten zijn laag, de toename door de ontwikkelingen is gering. Ten aanzien van cumulatie kan gesteld worden dat het totale geluidklimaat in het buitengebied met name bepaald blijft worden door de snelwegen en de lokale wegen. De bijdrage van agrarische ontwikkelingen hieraan is gering. Naar verwachting blijft ook het totaal effect gering en (ver) beneden normen. Ten aanzien van externe veiligheid spelen geen aandachtspunten in en rond het buitengebied. Mitigerende maatregelen zijn mogelijk, met name ter vermindering / voorkoming van lichthinder vanuit open stallen en vermindering van uitstoot luchtverontreinigende stoffen en geur bij agrarische bedrijven.

De uitbreiding van bestaande veehouderijen kan leiden tot een toename van geuruitstoot, met name in de aangrenzende woonwijken Sonniuspark en Gentiaan. Dit voor het worst-case scenario uitgaande van de (theoretische) planologische maximale ontwikkeling. In de praktijk zal de uitbreiding van veehouderijen en daarmee de geuruitstoot veel beperkter zijn. Bovendien borgen provinciaal en gemeentelijk beleid (respectievelijk Verordening ruimte en gemeentelijke geurverordening) op individueel vergunningenniveau dat normen niet worden overschreden.

Gezondheid
De ontwikkelingsmogelijkheden in de Herziening kunnen negatieve effecten hebben op gezondheidsaspecten voor omwonenden. De Herziening maakt geen grote nieuwe ontwikkelingen met gezondheidsrisico's mogelijk.

Wel biedt het uitbreidingsmogelijkheden aan bestaande veehouderijen. Negatieve effecten op gezondheid zijn hiermee niet uit te sluiten, zeker gezien de nabijheid van woonwijken als Sonniuspark en Gentiaan. Uitbreiding van veehouderijen leidt tot extra hinder in het buitengebied: verdere aantasting van het landschap, toename verkeer, toename geluid, toename geur, toename luchtverontreiniging.

Echter de Herziening voorziet in maatregelen die de negatieve effecten van uitbreiding van veehouderijen op gezondheid beperken (nog los van mogelijke toekomstige maatregelen volgend uit het VGO onderzoek):

- De uitbreiding van veehouderijen is beperkt tot de (resterende) vigerende planologische ruimte binnen het bouwvlak
- De uitbreiding van veehouderijen is gebonden aan voorwaarden uit de Verordening ruimte, die (mede) gericht zijn op het voorkomen van een negatief effect op gezondheid (o.a. bovenwettelijke normen voor geur en fijnstof);
- De stikstofmaatregel ten behoeve van Natura 2000 leidt tot beperking van de uitstoot van ammoniak (belangrijkste bron van stikstof) en heeft daarmee een gunstig effect op het negatieve effect van ammoniak op de longfunctie.

. In de praktijk zal de uitbreiding van veehouderijen en daarmee de endotoxine-uitstoot veel beperkter zijn. Bovendien borgen provinciaal, gemeentelijk en sectoraal beleid voor stikstof, geur en fijn stof dat op individueel vergunningenniveau normen voor stikstof, geur en fijn stof niet worden overschreden, waarmee ook de toename van endotoxine beperkt zal zijn.

6.2 Leemten in kennis en aanzet evaluatieprogramma

6.2.1 *Leemten in kennis*

In de optiek van de gemeente is er voldoende informatie verzameld ten ondersteuning van de besluitvorming in deze fase van de planvorming. Uiteraard kunnen aspecten meer gedetailleerd worden onderzocht. Maar dit leidt volgens de gemeente niet tot andere argumenten voor de besluitvorming. In de optiek van de gemeente zijn er geen essentiële leemtes in kennis gevonden die van belang zijn voor de plan- en besluitvorming rond de Herziening. Dit betekent echter niet dat er geen aanbevelingen bestaan voor de vervolgprocedure(s).
Aanbevelingen voor de vervolgprocedure(s) onder andere :

- Landschappelijke inpassing van uitbreiding van agrarische bedrijven.
- Monitoring natuurwaarden voorafgaand aan vergunningverlening en realisatie uitbreiding van agrarische bedrijven.
- Monitoring onderzoeken en beleidsvorming rond gezondheid en veehouderijen.

Invulling van de maatregelen wordt overigens grotendeels geborgd in eisen vanuit wet-en regelgeving voor de vervolgprocedures.

6.2.2 *Aanzet evaluatieprogramma*

Conform de Wet milieubeheer is het verplicht een evaluatie uit te voeren van de effecten van de voorgenomen activiteiten. In een milieueffectrapport is het verplicht een (eerste) opzet te geven voor een evaluatieprogramma om te monitoren of de voorspelde effecten ook daadwerkelijk optreden en zo niet of aanvullende besluitvorming en / of maatregelen nodig zijn.
Een evaluatieprogramma naar aanleiding van deze plan-m.e.r. wordt weinig zinvol geacht: de milieueffecten worden in later stadium nogmaals en gedetailleerder in beeld gebracht in de op plan-MER volgende vergunningstrajecten en bij uitbreiding van agrarische bedrijven daaraan gekoppelde m.e.r.-beoordelingen. In vergunningstrajecten danwel evaluatieprogramma's bij concrete besluiten dient ten minste aandacht besteed te worden aan de in paragraaf 6.2.1. benoemde aandachtspunten

Referenties

Gemeente Son en Breugel (2008) Gebiedsvisie Son en Breugel

Gemeente Son en Breugel (2010) Bestemmingsplan Buitengebied

Gemeente Son en Breugel (2013) Groenbeleidsplan Gemeente Son en Breugel

Gemeente Son en Breugel (2013) Structuurvisie Son en Breugel

Grote Historische Atlas (2015) kaart 649

Kenniscentrum InfoMil www.infomil.nl

Ministerie van Infrastructuur en Milieu (2012). Besluit milieueffectrapportage.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu (2012). Wet milieubeheer.

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (2017). Evaluatie luchtkwaliteit en volksgezondheid in Son en Breugel 2016 geur, fijn stof en endotoxine.

Provincie Noord-Brabant (2017). Structuurvisie ruimtelijke ordening.

Provincie Noord-Brabant (2017). Verordening ruimte.

Provincie Noord-Brabant (2017). Verordening natuurbescherming.

Waterschap De Dommel (2014). Factsheets KRW-waterlichamen.

Waterschap De Dommel (2016) Waterbeheersplan (in voorbereiding)

www.atlas.brabant.nl (kaartmateriaal)

www.brabant.nl (beleids- en thematische kaarten)

www.geodata.rivm.nl. Grootschalige Concentratie en Depositiekaarten Nederland (GCN en GDN)

www.kaartbank.brabant.nl (kaartmateriaal)

www.risicokaart.nl (risico's externe veiligheid)

Afkortingen en begrippen

alternatief	manier waarop de voorgenomen activiteit kan worden gerealiseerd
autonome ontwikkeling	1. Ruimtelijk-planologische ontwikkeling van het plangebied op basis van bestaand en voorgenomen beleid, zonder de voorgenomen activiteit. 2. Ontwikkeling van het plangebied zonder de voorgenomen activiteit
beoordelingskader	geheel van aspecten en criteria, op basis waarvan de effecten van de voorgenomen activiteit op de omgeving worden bepaald
bevoegd gezag	1. De overheidsinstantie die bevoegd is tot het nemen van het besluit op grond waarvoor de m.e.r.-verplichting bestaat 2. de overheid die bevoegd is een besluit te nemen over de voorgenomen activiteit van de initiatiefnemer
Cie m.e.r.	Commissie voor de milieueffectrapportage
Commissie voor de m.e.r.	een landelijke commissie van ca. 180 onafhankelijke milieudeskundigen; zij adviseren het bevoegd gezag over de richtlijnen voor het milieueffectrapport en over de kwaliteit van de informatie in het rapport. Per m.e.r. wordt een werkgroep samengesteld.
ecologische hoofdstructuur (EHS)	Oude naam voor NNN
ecologische verbindingszone (EVZ)	gebied opgenomen in het Natuur Netwerk Nederland (NNN), dat verbreiding, migratie en uitwisseling van (dier)soorten tussen natuurgebieden mogelijk maakt
effect	verandering ten opzichte van de huidige situatie en autonome ontwikkeling door / na realisering van de voorgenomen activiteit
externe veiligheid	veiligheid voor de mens (individueel of in groepen) in de omgeving van gevaarlijke activiteiten, met name activiteiten waarbij gevaarlijke stoffen kunnen vrijkomen
huidige situatie	momentele toestand van een gebied of aspect
infrastructuur	systeem van voorzieningen en verbindingen als spoorwegen en vaarwegen, hoofdtransportleidingen, waterleidingen e.d.

inspraak	mogelijkheid om informatie te verkrijgen en op basis daarvan een mening, wensen of bezwaren kenbaar te maken, bijvoorbeeld ten aanzien van een activiteit waarover (door de overheid) een besluit zal worden genomen
leefbaarheid	maat voor de kwaliteit van de leefomgeving
m.e.r.	milieueffectrapportage, procedure zoals vastgelegd in de Wet milieubeheer
MER	milieueffectrapport, rapport waarin de milieueffecten van meerdere alternatieven van een voorgenomen activiteit onderzocht, vergeleken en beoordeeld worden
m.e.r.-plichtige activiteit	activiteit met, volgens bijlage C van het Besluit m.e.r. van de Wet milieubeheer en / of de provinciale milieuverordening, naar verwachting dusdanige nadelige milieueffecten dat een m.e.r. procedure moet worden doorlopen voorafgaand aan realisering
m.e.r.-plicht	de verplichting tot het opstellen van een milieueffectrapport voor een bepaald besluit over een bepaalde activiteit
milieu	het geheel van en de relaties tussen water, bodem, lucht, mensen, dieren, planten en goederen (Wet milieubeheer)
milieueffecten	gevolgen van een activiteit voor het fysieke milieu, gezien vanuit het belang van de bescherming van mensen, dieren, planten, goederen, water, bodem, lucht en de relaties daartussen, alsmede de bescherming van esthetische, natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische waarden (Wet milieubeheer)
NNB	Noord-Brabants deel van NNN
Natuur Netwerk Nederland (NNN))	Netwerk van nationale en regionale natuurkerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingszones dat prioriteit krijgt in het natuur- en landschapsbeleid van de Nederlandse (rijks)overheid, zoals vastgelegd in de het Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur en verder uitgewerkt in provinciale structuurvisies en verordeningen
notitie reikwijdte en detailniveau	startdocument voor de m.e.r.-procedure
PAS	Programmatische aanpak stikstof.
plan-m.e.r.	Milieubeoordeling gekoppeld aan kaderstellend plan (structuurvisie, globaal bestemmingsplan/inpassingsplan) (procedure)

Plan-MER	Milieueffectrapport behorend bij de plan-m.e.r.procedure
raadpleging	het aan betrokken bestuurlijke organen vragen naar advies over de reikwijdte en het detailniveau van het plan-m.e.r.
referentiesituatie	huidige situatie en autonome ontwikkeling: toekomstige situatie van een gebied of aspect op basis van ontwikkeling van de huidige situatie onder invloed van bestaand en voorgenomen beleid
studiegebied	gebied, waar als gevolg van de voorgenomen activiteit effecten kunnen optreden (omvang kan per aspect variëren)
voorgenomen activiteit	datgene, wat de initiatiefnemer wil realiseren
wettelijke adviseurs	de in de Wet milieubeheer wettelijk aangewezen adviseurs inzake m.e.r.-plichtige activiteiten

Bijlagen

Bijlage 1 Beleidskader
Bijlage 2 Gezondheidsaspecten in het buitengebied
Bijlage 3 Passende beoordeling

Bijlage 1: Beleidskader

Europees beleid

Natura 2000

Natuur heeft een belangrijke plek in Nederland en in Europa. Door waardevolle natuurgebieden te beschermen kunnen zeldzame dier- en plantensoorten beter overleven. Bovendien kunnen Nederlanders daardoor ook in de toekomst genieten van mooie natuur en bijzondere landschappen. Om de natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000: een netwerk van Europese natuurgebieden. Dit netwerk vormt de hoeksteen van het beleid van de EU voor behoud en herstel van biodiversiteit. Nederland kent een internationale verantwoordelijkheid voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden. Een Natura-2000-gebied is gebaseerd op de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn. Dit zijn twee richtlijnen van de Europese Unie die in Nederland zijn verwerkt in de Wet natuurbescherming (zie verder).
De Vogelrichtlijn heeft als doel de bescherming van alle in het wild levende vogelsoorten en hun leefgebied binnen het gebied van de EU. Het doel van de Habitatrichtlijn is het behoud van de totale biologische diversiteit van natuurlijke en halfnatuurlijke habitats en wilde flora en fauna in de EU. Nederland kent ca 160 Natura 2000-gebieden.
Informatie over de ligging van Natura 2000-gebieden is te vinden op de website van het ministerie (gebiedendatabase). De Gebiedendatabase bevat alle informatie over de beschermde natuurgebieden van Nederland. Activiteiten gelegen in of in de omgeving van Natura 2000-gebieden kunnen een negatief effect hebben op de natuurwaarden. Ook activiteiten die zich (ver) buiten een Natura 2000-gebied afspelen, kunnen mogelijk schade aanbrengen.
De Wet natuurbescherming bepaald dat activiteiten geen significante negatieve effecten mogen hebben op Natura 2000-gebieden. Vergunningen voor dergelijke activiteiten mogen niet zondermeer worden gegeven, plannen die kaderstellend zijn voor dergelijke activiteiten mogen niet zondermeer worden vastgesteld. Als (significant) negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, moet een zogenaamde passende beoordeling worden opgesteld.

Europese Kaderrichtlijn Water

De Europese Kaderrichtlijn Water stelt eisen aan de chemische kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater en de ecologische kwaliteit van oppervlaktewater. In Brabant is onder regie van de waterschappen per waterlichaam bepaald wat de knelpunten en de KRW-doelen zijn. Vervolgens zijn de maatregelen bepaald om die kwaliteitsdoelen te bereiken. Van elke Regionale Watersysteem Rapportage (RWSR)-gebied in het waterschap wordt een rapport gemaakt waarin de KRW-maatregelen vastgelegd zijn. Waterschap en gemeenten leggen de KRW-maatregelen in bestuurlijke besluiten vast. Na de besluitvorming worden de maatregelen opgenomen in de "deelstroomgebiedsbeheersplannen". De KRW is in 2005 geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving en al vanaf 2000 in Europa van kracht. Van belang is dat bij initiatieven tenminste voldaan wordt aan het stand-still principe. Dit houdt in dat een ingreep (uitvoering van het ruimtelijk plan) de toestand van het watersysteem niet mag verslechteren, tenzij beargumenteerd kan worden dat dit wegens 'een hoger doel' niet anders kan. Om dit te bereiken moeten in relatie tot de KRW de volgende vragen te worden beantwoord: 1. Is het project riskant? 2. Zijn er relevante chemische gevolgen? 3. Biedt de ontwikkeling kansen om het ecologisch doel dichterbij te brengen?

Rijksbeleid

Wet natuurbescherming

Natuurwaarden worden in de Wet natuurbescherming (Wnb, in werking sinds 1-1-2017) op gebiedsniveau (Natura 2000) en op soortenniveau beschermd.

Natura2000-gebieden

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Om deze bijzondere natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000-gebieden: een netwerk van Europese natuurgebieden. Nederland kent een internationale verantwoordelijkheid voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn heeft als doel de bescherming van alle in het wild levende vogelsoorten en hun leefgebied binnen het gebied van de EU. Het doel van de Habitatrichtlijn is het behoud van de totale biologische diversiteit van natuurlijke en halfnatuurlijke habitats en wilde flora en fauna in de EU. Nederland kent ca. 180 Natura 2000-gebieden. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Activiteiten gelegen in of in de omgeving van Natura 2000-gebieden kunnen een negatief effect hebben op de natuurwaarden. Ook activiteiten die zich (ver) buiten een Natura 2000-gebied afspelen, kunnen mogelijk schade aanbrengen.
Activiteiten gelegen in of in de omgeving van Natura 2000-gebieden kunnen een negatief effect hebben op de natuurwaarden. Ook activiteiten die zich (ver) buiten een Natura 2000-gebied afspelen, kunnen mogelijk schade aanbrengen. De Wet natuurbescherming bepaalt dat activiteiten geen significante negatieve effecten mogen hebben op Natura 2000-gebieden. Vergunningen voor dergelijke activiteiten mogen niet zondermeer worden gegeven, plannen die kader stellend zijn voor dergelijke activiteiten mogen niet zondermeer worden vastgesteld. Indien (significant) negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, moet een zogenaamde passende beoordeling worden opgesteld.

Soortenbescherming

De soortenbescherming is geborgd in de Wet natuurbescherming. Deze wet is sinds 1-1-2017 van kracht en vervangt de Flora- en faunawet. In de Wet natuurbescherming (Wnb) is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. ‘andere soorten’ (onderdeel A ‘fauna’ en onderdeel B ‘flora’).

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Daarnaast blijft de “Aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogelnesten” (LNV, 2009) gehanteerd. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1t/m4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

1. Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit

laatste verbod geldt niet, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

2. Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

3. Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de ‘andere soorten’ zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

De provincie Noord-Brabant heeft als een van de weinige provincies in Nederland bij de implementatie van de Wet Natuurbescherming eind 2016 de kleine marterachtigen (wezel, bunzing en hermelijn) niet vrijgesteld. Voor deze soorten geldt derhalve ook een ontheffingsplicht bij overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3,5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

Jaarrond beschermde nesten

Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken zijn jaarrond beschermd. Dit geldt voor een beperkt aantal vogelsoorten (zie tabel 2.1), deze soorten bewonen het nest permanent (zoals de steenuil) of keren elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009).

Jaarrond beschermde vogelnesten (Ministerie van LNV, 2009)

Soortnaam	Categorie vaste nesten	Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele seizoen*
Steenuil	1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
Gierzwaluw, Huismus, Roek	2	Nesten van koloniebroeders die elke broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
Grote gele kwikstaart, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Slechtvalk,	3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elke broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Sperwer, Wespendief, Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Programma aanpak stikstof (PAS)

Het Rijk werkt samen met de provincies, de landbouwsector en de natuurbeherende organisaties aan een landelijke aanpak voor de stikstofproblematiek (zie kader stikstofproblematiek) op de Natura 2000-gebieden.
Dit onder de naam PAS, Programma Aanpak Stikstof, op 1 juli 2015 in werking getreden en opgenomen in de Wet Natuurbescherming (en inmiddels op 15 december voor een eerste keer herzien). Het PAS heeft als doel enerzijds invulling te geven aan de (Europese) instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden en anderzijds ontwikkelingen met toename van stikstofdepositie mogelijk te blijven maken.
Dit door een stelsel van generieke maatregelen:

- Beheermaatregelen in de Natura 2000-gebieden zelf: Enerzijds gericht op het weghalen van stikstof uit het systeem (door bv. maaien, plaggen, afvoeren), anderzijds gericht op het verbeteren van andere factoren van belang voor de kwaliteit van de Natura 2000-gebieden (bv hydrologie, soortenbeheer) ;
- Generieke maatregelen om de uitstoot van stikstof te verkleinen (o.a. door afspraken met de landbouwsector over inzet van modernere staltechnieken).

Daarnaast wordt ingespeeld op de trendmatige daling van de achtergrondconcentratie door schonere technieken, o.a. zoals al eerder in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit afgesproken voor de uitstoot door verkeer en industrie.

Per Natura 2000 gebied is bepaald wat autonome daling en generieke maatregelen aan "stikstof-winst" opleveren en wat er aan "ontwikkelruimte" beschikbaar kan worden gesteld voor activiteiten met een toename van stikstof.
Voor deze ontwikkelruimte is het effect al generiek in het PAS (in een passende beoordeling) afgewogen. Voor de individuele projecten onder het PAS volstaat voor het aspect stikstof een verwijzing naar de passende beoordeling van het PAS of een vereenvoudigde eigen passende beoordeling. De ontwikkelruimte is verdeeld over vier categorieën:

Schematische verdeling depositieruimte. De werkelijke verdeling verschilt per Natura 2000-gebied.

- Autonome ontwikkelingen: ontwikkelruimte gereserveerd voor autonome ontwikkelingen (bv. groei bevolking, verkeer) en ontwikkelingen die niet getoetst worden aan de Nb-wet (bv. snelheidsverhoging snelwegen).
- Ruimte voor grenswaarden: ontwikkelruimte voor projecten met een stikstoftoename kleiner dan 1 mol/ha/jr. Voor deze projecten hoeft geen Nb-wet vergunning met ontwikkelruimte te worden aangevraagd.
- Prioritaire projecten: ontwikkelruimte gereserveerd voor projecten van nationaal en/of provinciaal belang, vastgelegd in bijlage 1 van de de AMvB Regeling Programmatische Aanpak Stikstofdepositie.
- Vrije ruimte: ontwikkelruimte voor overige projecten, niet vallend onder bovenstaande categorieën.

De omvang van de segmenten is per Natura 2000-gebied bepaald en beperkt in omvang. Als het segment projecten onder grenswaarde op is, vervalt dit segment en moet uit het segment vrije ruimte ontwikkelruimte worden aangevraagd. Als het segment vrije ruimte op is, is een project met toename van stikstof niet zondermeer toegestaan. Binnen het segment vrije ruimte zijn door de provincies nadere beleidsregels vastgesteld.

Belangrijk aspect aan het PAS is dat voor de berekening van de stikstoftoename van projecten en de monitoring van de ontwikkelruimte één centraal landelijke rekenmodel gebruikt wordt: Aerius.

Belangrijke aandachtspunten bij het PAS zijn:

- Het PAS gaat alleen over stikstof. Andere mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden (bv ruimtebeslag, verstoring e.d.) moeten apart worden afgewogen in een voortoets, al dan niet gevolgd door een passende beoordeling.
- Het PAS gaat alleen over activiteiten/projecten/vergunningen, niet over plannen. Bestemmingsplannen mogen en kunnen geen gebruik maken van het PAS. Of het PAS gebruikt kan worden in de motivatie voor bestemmingsplannen is (nog) juridisch onduidelijk.

Sinds het voorjaar van 2016 liggen zaken betrekking hebbend op het PAS voor bij de Raad van State. In mei 2017 heeft de Raad van State prejudiciële vragen gesteld over het PAS aan het Europese Hof.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Inleiding

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte vastgesteld. Deze structuurvisie geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de Mobiliteitsaanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Ook vervangt het de ruimtelijke doelen en uitspraken in de volgende documenten: PKB Tweede structuurschema Militaire terreinen, de agenda landschap, de agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta.

Samenhangende visie

Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Daar streeft het Rijk naar met een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen scherp prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. Dit doet het Rijk samen met andere overheden. Bij deze aanpak hanteert het Rijk een filosofie die uitgaat van vertrouwen, heldere verantwoordelijkheden, eenvoudige regels en selectieve rijksbetrokkenheid.
Een actualisatie van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid is nodig om die nieuwe aanpak vorm te geven. Voor een aanpak die Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig maakt, moet het roer in het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid om. Er is nu te vaak sprake van bestuurlijke drukte, ingewikkelde regelgeving of een sectorale blik. Daarom brengt het Rijk de ruimtelijke ordening zo dicht mogelijk bij diegene die het aangaat (burgers en bedrijven) en laat het meer over aan gemeenten en provincies ('decentraal, tenzij…'). Dit betekent minder nationale belangen en eenvoudige regelgeving.

Ontwikkelingen en ambities 2040

Het Rijk stelt heldere ambities voor Nederland in 2040, die inspelen op de (inter)nationale ontwikkelingen die de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven bepalen richting 2040. Het Rijk zet het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid in voor een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland.

Concurrentiekracht

De ambitie is dat Nederland in 2040 behoort tot de top 10 concurrerende landen van de wereld door een goede ruimtelijk-economische structuur voor een excellent vestigingsklimaat voor bedrijven en kenniswerkers. Dit betekent onder andere een optimale internationale bereikbaarheid van stedelijke regio's in 2040 en uitstekende (logistieke) verbindingen van de mainports Rotterdam en Schiphol, de brainport Zuidoost Nederland en de greenports met Europa en de rest van de wereld.

Bereikbaarheid

De ambitie is dat gebruikers in 2040 beschikken over optimale ketenmobiliteit door een goede verbinding van de verschillende mobiliteitsnetwerken via multimodale knooppunten (voor personen en goederen) en door en goede afstemming van infrastructuur en ruimtelijke ontwikkeling.

Leefbaarheid en veiligheid
De ambitie is dat in 2040 de woon- en werklocaties in steden en dorpen aansluiten op de (kwalitatieve) vraag en dat locaties voor transformatie en herstructurering zoveel mogelijk worden benut. Voor van leefbaarheid en veiligheid is de ambitie dat Nederland in 2040 zijn inwoners een veilige en gezonde leefomgeving biedt met een goede milieukwaliteit, zowel in stedelijk als landelijk gebied.

Rijksdoelen en nationale belangen
Het Rijk formuleert drie hoofddoelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk economische structuur van Nederland;
- Het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Toezicht
Het Rijk zal bestemmingsplannen niet (tijdens de vaststellingsprocedure) toetsen op een correcte doorwerking van nationale ruimtelijke belangen. Wel zal het Rijk door systeem- of themagerichte onderzoeken achteraf nagaan of bestemmingsplannen aan nationale wet- en regelgeving voldoen.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)
De nationale belangen uit de structuurvisie die juridische borging vragen, worden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), dat op 30 december 2011 in werking is getreden, geborgd. Voortaan moeten gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen, wijzigings- of uitwerkings-plannen, maar ook bij projectuitvoeringsbesluiten (Crisis- en herstelwet) rekening houden met het Barro. In het Barro wordt een aantal projecten die van Rijksbelang zijn, genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan bestemmingsplannen zullen moeten voldoen. Onderwerpen waarvoor het Rijk ruimte vraagt zijn:

- De mainportontwikkeling van Rotterdam;
- De bescherming van de waterveiligheid in het kustfundament en in en rond de grote rivieren;
- De bescherming en behoud van de Waddenzee;
- De bescherming en behoud van enkele werelderfgoederen, zoals de Beemster, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam;
- De uitoefening van defensietaken.

In 2012 is het Barro aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen:

- Veiligheid op rijksvaarwegen;
- Toekomstige uitbreiding van infrastructuur;
- Elektriciteitsvoorziening;
- Ecologische hoofdstructuur (EHS);
- Veiligheid van primaire waterkeringen;
- Reserveringsgebieden voor hoogwater langs de Maas;
- Maximering van de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer;
- Duurzame verstedelijking.

Het kabinet heeft de keuze voor deze onderwerpen gemaakt in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Door de nationale belangen vooraf in bestemmingsplannen te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen van nationaal belang en vermindering van de bestuurlijke drukte. De bedoeling is duidelijk: belemmeringen die de realisatie van de genoemde projecten zouden kunnen frustreren of vertragen worden door het Barro op voorhand onmogelijk gemaakt. Dat zal inderdaad kunnen leiden tot een versnelde uitvoering van die projecten.
Daar staat tegenover dat gemeenten die een bestemmingsplan opstellen dat raakt aan een belang van één van de projecten in het Barro, nauwkeurig de regelgeving van het Barro moeten checken. Gebeurt dat niet, dan bestaat het risico op een reactieve aanwijzing van Gedeputeerde Staten of van de Minister. Het effect daarvan is dat bepaalde onderdelen van het bestemmingsplan niet in werking treden.
In het Barro zijn verschillende regels opgenomen voor de bescherming van de nationale belangen.

Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro)

De Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro) is gebaseerd op het Barro. In titel 2.6 van het Barro is bepaald dat bij ministriele regeling verschillende militaire terreinen, gebieden, objecten en zones worden aangewezen, waar gemeenten bij de vaststelling van bestemmingsplannenrekening mee moeten houden. In het Rarro is daar uitvoering aan gegeven.

Structuurvisie Buisleidingen

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) heeft een structuurvisie over buisleidingen opgesteld. De Structuurvisie moet het vervoer van gevaarlijke stoffen op (inter)nationaal niveau door buisleidingen faciliteren, met een zo beperkt mogelijke aanspraak op de ruimte. In de Structuurvisie wordt een hoofdstructuur vastgelegd van ruimtelijke reserveringen (buisleidingstroken) voor vervoer van gevaarlijke stoffen in Nederland. De Structuurvisie bevat een integrale ruimtelijk-economische visie op duurzaam buisleidingentransport voor de periode tot 2035. Daarmee wil de overheid duidelijkheid verschaffen aan zowel het bedrijfsleven dat daarmee kan rekenen op goede verbindingen voor buisleidingtransport, als aan provincies en gemeenten die hierop hun ruimtelijke plannen kunnen afstemmen. De Structuurvisie buisleidingen wordt de opvolger van het Structuurschema buisleidingen uit 1985. In het Structuurschema waren ook leidingstroken gereserveerd. De doorwerking van de ruimtereservering in ruimtelijke plannen was destijds echter niet wettelijk geregeld. Gezien de ruimtelijke ontwikkelingen die in de laatste decennia hebben plaatsgevonden (grotere ruimtedruk) en die in de toekomst zullen voortgaan, heeft met name de borging van het beleid in de plannen van andere overheden en in het leidingenbeheer bij leidingexploitanten een zwaarder accent in de Structuurvisie. De leidingstroken zullen doorvertaald moeten worden in bestemmingsplannen om een onbelemmerde doorgang bij de toenemende ruimtedruk te garanderen. Gemeenten zullen wettelijk worden verplicht om in hun bestemmingsplannen rekening te houden met de buisleidingstroken. Het ruimtelijk borgen van leidingstroken in bestemmingsplannen geeft initiatiefnemers de zekerheid van een ongestoorde ligging. Er is en komt geen bebouwing op of bij de leidingstrook. Voor gemeenten geeft het vastleggen van de nieuwe hoofdstructuur duidelijkheid en zekerheid over waar wel en geen ruimte moet worden vrijgehouden. Dit kan betekenen dat ruimte vrijkomt die oorspronkelijk werd vrijgehouden op grond van de stroken en veiligheidscontouren in het oude Structuurschema. Het kan ook leiden tot ruimtelijke beperkingen waar nieuwe reserveringen worden neergelegd. In vrijwel alle gevallen geldt echter dat al één of meerdere leidingen aanwezig waren. De nieuwe leidingstroken zijn zoveel mogelijk zo gekozen, dat knelpunten worden vermeden, zoals overlap met geplande

nieuwbouw. Waar toch knelpunten optreden, wordt bovendien ruimte gegeven aan lokaal maatwerk.

Besluit externe veiligheid buisleidingen

Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb), dat op 1 januari 2011 in werking is getreden, en de bijbehorende regelingen, zijn van toepassing op buisleidingen met een extern veiligheidsaspect, zoals hogedruk aardgasleidingen, brandstofleidingen van bepaalde categorieën en overige leidingen met gevaarlijke stoffen. De buisleidingen waarop het Bevb van toepassing is, zijn aangewezen bij ministeriële regeling. Het Bevb is gebaseerd op het externe veiligheidsbeleid. In 2007 is het Registratie-besluit externe veiligheid in werking getreden op basis waarvan risicogegevens van buisleidingen worden geregistreerd en vrijgegeven. In het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) zijn regels opgenomen waarmee het toezicht op, de registratie van en de afweging van veiligheidsrisico's nabij buisleidingen moet verbeteren. Ook wordt via een nieuwe Structuurvisie Buisleidingen het strategisch beleid inzake buisleidingen verder uitgewerkt. Het Bevb bevat regels voor de exploitant, regels voor gemeenten over het opnemen van buisleidingen in bestemmingsplannen en regels voor het melden van ongewone voorvallen. De afweging van de externe veiligheidssituatie van buisleidingen heeft op deze manier een grondslag in de Wet milieubeheer (Wm) en in de Wro.
Het Bevb gaat uit van grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico (PR) en een verantwoordingsplicht van het groepsrisico (GR). De regeling voor buisleidingen is hiermee vergelijkbaar met de regeling voor inrichtingen zoals vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).
Het Bevb is niet van toepassing op:

- Leidingen zijn gelegen op het continentaal plat of in de territoriale zee;
- Gasleidingen die deel uitmaken van het gasdistributienet onder de Gaswet (< 16 bar);
- Andere mogelijk planologisch relevante leidingen zoals elektriciteits-, afvalwater- en
- Rioolwaterleidingen (deze leidingen kennen geen waarden voor het PR en GR, dus zijn niet relevant vanuit het oogpunt van externe veiligheid);
- Leidingen voor vervoer van gevaarlijke stoffen binnen een inrichting, tenzij de inrichting geen zeggenschap heeft over deze leidingen.

Modernisering Monumentenzorg

In november 2009 stemde de Tweede Kamer in met de modernisering van de monumentenzorg. Met het Rijksbeleid Modernisering Monumentenzorg (MoMo) wordt cultuurhistorie verder verankerd in plan- en besluitvorming rond ruimtelijke procedures. De modernisering is gebaseerd op 3 pijlers:

1) Cultuurhistorische belangen meewegen in ruimtelijke ordening;
2) Krachtiger en eenvoudiger regelgeving;
3) Bevorderen van herbestemmingen.

De modernisering heeft concreet geleid tot aanpassing van het Bro (Besluit ruimtelijke ordening) op 1-1-2012, het opstellen van de Rijksstructuurvisie Cultureel Erfgoed en de afbouw van aanwijzing beschermde stads- en dorpsgezichten. Met de wijziging van artikel 3.1.6, tweede lid, onderdeel a van het Bro is nu ook bepaald dat cultuurhistorische waarden uitdrukkelijk moeten worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen. Dat betekent dat gemeenten een analyse moeten verrichten van de cultuurhistorische waarden in een bestemmingszoekgebied en moeten aangeven welke conclusies ze daar aan verbinden en op welke wijze ze deze waarden borgen in het bestemmingsplan.

Op 31 mei 2011 is door de Eerste Kamer de motie van het lid Meindertsma aangenomen. De regering is verzocht om met andere overheden, veldpartijen en deskundigen voor cultuurhistorie en bouwhistorie, normen op te laten stellen waar cultuurhistorisch en bouwhistorisch onderzoek aan moet voldoen. Ook is de regering gevraagd die normen waar mogelijk te verankeren in juridische en financiële regelingen.

Visie Erfgoed en Ruimte

In de Visie Erfgoed en Ruimte zijn de kernkwaliteiten van de cultuurhistorische waarden zoals benoemd in de SVIR verder toegelicht. In de Visie geeft het Rijk aan hoe het onroerend cultureel erfgoed borgt in de ruimtelijke ordening, welke prioriteiten het Rijk stelt en hoe het Rijk wil samenwerken met publieke en private partijen. De Visie biedt een gebiedsgericht erfgoedbeheer vanuit vier karakteristieken, ieder met eigen waarden en opgaven:

- Waterland;
- Stedenland;
- Kavelland;
- Vrij land.

In de Visie worden vijf prioriteiten benoemd voor het rijksbeleid:

- Werelderfgoed: samenhang borgen en uitstraling vergroten;
- Eigenheid en Veiligheid:zee, kust en rivieren;
- Herbestemming als (stedelijke) gebiedsopgave: focus op krimp en groei;
- Levend Landschap: synergie tussen erfgoed, economie en ecologie.
- Wederopbouw: tonen van een tijdperk.

Bij de keuze zijn drie factoren bepalend. Het gaat om opgaven die:

- Van wezenlijk belang zijn voor behoud en ontwikkeling van het karakter van Nederland;
- Vragen om een verbindende strategie met andere (nationale) belangen;
- Rijksinzet vereisen.

In de Visie worden de vijf prioriteiten nader uitgewerkt in afspraken.
Specifiek voor de Wederopbouwgebieden geeft de Visie een overzicht van belangrijkste karakteristieken.

Erfgoedwet

De wet- en regelgeving op rijksniveau rondom cultureel erfgoed is vastgelegd in de Erfgoedwet. Het is het belangrijkste sectorale instrument voor de bescherming van cultureel erfgoed. In de Erfgoedwet is geregeld hoe monumenten aangewezen kunnen worden als beschermd monument. De wet heeft betrekking op gebouwen en objecten, stads- en dorpsgezichten, archeologische waarden en op het uitvoeren van archeologisch onderzoek. Monumenten moeten van belang zijn door hun schoonheid, de wetenschappelijke en/of hun cultuurhistorische betekenis. Een monument kan worden aangewezen als rijksmonument wanneer het aan bovenstaande voldoet en als het een nationale, unieke waarde heeft. Voor de afbraak, wijziging of verwijdering van monumenten moet men een vergunning aan te vragen.

Wet veedichte gebieden

Het Rijk bereid de Wet veedichte gebieden voor. Deze wet moet de provincie de mogelijkheid gaan bieden om in gebieden met een hoge veedichtheid en daarmee een verhoogd risico op gezondheidseffecten beperkingen op te leggen aan aantallen en type dieren.

Wet ammoniak en veehouderij

Op 8 mei 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. De Wav vormt een onderdeel van de nieuwe ammoniakregelgeving voor dierenverblijven van veehouderijen. Deze nieuwe regelgeving kent een emissiegerichte benadering voor heel Nederland met daarnaast aanvullend beleid ter bescherming van de kwetsbare gebieden. De emissiegerichte benadering heeft gestalte gekregen in het Besluit huisvesting ammoniakemissie veehouderij (AMvB Huisvesting).

Provinciale Staten van Noord-Brabant heeft op basis van de wet zeer kwetsbare gebieden aangewezen. Het gaat om gebieden die gevoelig zijn voor verzuring en/of vermesting die deel uitmaken van de provinciale EHS. In een zone van 250 meter rondom de zeer kwetsbare gebieden gelden beperkingen voor de (intensieve) veehouderijen. Wanneer een veehouderij in de nabijheid (zone 250 meter) van een zeer kwetsbaar gebied is gesitueerd kan een bedrijf slechts beperkt worden uitgebreid. Intensieve veehouderijen mogen niet of zeer beperkt uitbreiden. Voor grondgebonden rundveehouderijen bestaat de volgende regelgeving:

- De mogelijkheid voor uitbreiding van melkrundveehouderijen tot 200 stuks melkrundvee inclusief 140 stuks jongvee in de zone van 250 m rond de beschermde gebieden;
- Het verbod op de vestiging van nieuwe veehouderijen geldt niet voor het houden van dieren voor het natuurbeheer.

De ligging van de dierverblijven is maatgevend voor de vraag of het bedrijf binnen of buiten de zone valt. De provincie heeft bepaald welke natuurgebieden als zeer kwetsbaar in de Wav moeten worden aangemerkt.

Besluit ammoniakemissie Huisvesting Veehouderijen

Het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij is op 1 april 2008 in werking getreden. Het besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissie-arme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissie-arm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden (bron: www.infomil.nl). Grote bedrijven moeten voldoen aan de eisen op grond van internationale afspraken, de IPPC-Richtlijn. In deze richtlijn is bepaald dat alleen veehouderijen (in de richtlijn 'installaties' genoemd) onder deze richtlijn vallen als het gaat om intensieve pluimvee- of varkenshouderijen met:

- Meer dan 40.000 plaatsen voor pluimvee;
- Meer dan 2.000 plaatsen voor mestvarkens (> 30 kg);
- Meer dan 750 plaatsen voor zeugen.

Het Besluit huisvesting en het Besluit wijziging zijn tegelijkertijd in werking getreden. De belangrijkste veranderingen van het Besluit wijziging ten opzichte van het eerdere besluit zijn:

- Het mogelijk maken van het zogenaamde "intern salderen".
- Het vervallen van de datum van 30 oktober 2007 als datum waarvoor veehouderijen die onder de Europese IPPC-richtlijn vallen (gpbv-installaties) hun stallen emissiearm moeten hebben gemaakt. Op grond van artikel 22.1a Wm bljift gelden dat de vergunning van veehouderijen die onder de Europese IPPC-richtlijn vallen (gpbv-installaties) uiterlijk 30 oktober 2007 aan de IPPC-richtlijn moet voldoen.
- De mogelijkheid voor het bevoegd gezag om strengere emissiegrenswaarden en eerdere tijdstippen vast te stellen voor veehouderijen die onder de Europese IPPC-richtlijn vallen (gpbv-installaties) vanwege de technische kenmerken en geografische ligging en ook de plaatselijke milieu-omstandigheden.

In het besluit Huisvesting zijn eisen opgenomen voor de (maximaal) toegestane ammoniakemissie per diercategorie. Concreet houdt dit in dat bedrijven enkel nog maar huisvestingssystemen mogen toepassen die tenminste kunnen worden aangemerkt als de Best Beschikbare Techniek (BBT). Bedrijven moesten voor 1 januari 2010 voldoen aan de bepalingen zoals opgenomen in de AMvB Huisvesting. Bedrijven die niet voldeden kregen tot 1 april 2010 de gelegenheid zich aan te melden voor het 'gedoogbeleid' dat is uitgewerkt in het zogenaamde 'actieplan ammoniak'. Om mee te doen aan het gedoogbeleid moesten ondernemers een Bedrijfsontwikkelingplan (BOP) indienen. In een dergelijk plan is op een 'tijdlijn' aangegeven welke maatregelen men van plan is te treffen (welk type huisvestingssysteem) om te gaan voldoen aan de bepalingen uit de AMvB-huisvesting. De benodigde vergunningen moesten voor 1 juli 2011 zijn verleend. Vervolgens moeten de wijzigingen voor bepaalde gevallen uiterlijk 1 januari 2013 of 1 juli 2013 zijn doorgevoerd.

Intern salderen is opgenomen in de Wet ammoniak en veehouderij en in het Besluit huisvesting. Onder interne saldering wordt verstaan: de mogelijkheid om binnen een veehouderij in (een deel van) de bestaande huisvestingssystemen binnen een veehouderij geen B(est)B(eschikbare)T(echnieken) toe te passen, op voorwaarde dat de daardoor gemiste ammoniakreductie wordt gecompenseerd door het toepassen van verdergaande technieken dan BBT in de overige huisvestingssystemen.

In 2015 is het Besluit herzien: het Besluit emissiearme huisvesting. Hierin zijn de emissie-eisen (verder) aangescherpt.

Actieplan ammoniak

Op veehouderijen die vanaf 1 januari 2010 in overtreding zijn van het Besluit huisvesting is mogelijk landelijk gedoogbeleid van toepassing. Dit is uitgewerkt in het Actieplan ammoniak. Op de volgende punten heeft het Actieplan ammoniak geen invloed:

- Nieuwe stallen moeten direct voldoen aan de maximale emissiewaarden uit het Besluit huisvesting.
- Voor IPPC-bedrijven verandert er niets en zij krijgen dus geen extra tijd om bestaande niet-emissiearme stallen aan te passen. Deze stallen konden tot uiterlijk 1 januari 2010 BBT zijn, onder de voorwaarden zoals genoemd in de oplegnotitie bij de BREF intensieve veehouderijen. (Bij pluimveehouderijen soms tot 1 januari 2012). Na afloop van deze termijnen kan het bevoegd gezag handhaven op grond van het Besluit huisvesting. De vergunning van IPPC- bedrijven moest uiterlijk op 30 oktober 2007 BBT zijn. In de vergunning kan er een eerdere datum zijn genoemd waarop niet-emissie arme stallen moeten zijn aangepast. In dat geval kan het bevoegd gezag na die datum handhaven op grond van de vergunning.
- Bij een nieuwe aanvraag voor een milieuvergunning moet je altijd uitgaan van toepassing van BBT en daarmee voor ammoniak het Besluit huisvesting. Als een veehouder een stal aanvraagt die niet voldoet aan het Besluit huisvesting en dus niet BBT is, dan moet het bevoegd gezag de vergunning weigeren op grond van artikel 3, lid 3 (1e volzin) van de Wav in samenhang met artikel 8.10, lid 2 van de Wm. De enige uitzondering hierop is als er intern gesaldeerd wordt.

Het Actieplan moet er toe leiden dat de middelgrote veehouderijbedrijven emissiearm worden en gaan voldoen aan het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (Besluit huisvesting). Veehouderijen zouden zoals gezegd oorspronkelijk al per 1 januari 2010 moeten voldoen aan het Besluit huisvesting. Gebleken is dat veel veehouders voor die datum de noodzakelijke stalaanpassingen niet kunnen realiseren. In overleg met de Tweede Kamer heeft de minister -

onder voorwaarden - uitstel van de verplichting verleend. Aan het Actieplan ligt een gedoogbeleid ten grondslag. Dit betekent dat gedoogd wordt dat veehouderijen in overtreding zijn van het Besluit huisvesting. Om mee te doen met het gedoogbeleid moesten veehouders voor 1 april 2010 een BOP indienen.
Het Actieplan geldt voor bestaande stallen op alle middelgrote pluimvee- en varkensbedrijven waarvoor een maximale emissiewaarde is opgenomen in het Besluit huisvesting. Het Actieplan geldt ook als nieuwe stallen worden gebruikt voor intern salderen. Het Actieplan geldt dus niet voor IPPC-bedrijven, kleinere bedrijven, diercategorieën waarvoor geen maximale emissiewaarden gelden en biologisch gehouden dieren. Voor melkrundveehouderijen is er een apart traject opgenomen.
Uit het Actieplan en de naderhand besloten verlenging van de werkingsduur vloeit voort dat stoppende bedrijven tot uiterlijk 1 januari 2020 gebruik moeten kunnen maken van een stoppersregeling.

Wet geurhinder en veehouderij

in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) worden eisen gesteld aan de maximale geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken ten opzichten van geurgevoelige objecten, zoals woningen. De wet is in plaats gekomen van de Wet stankemissie veehouderijen in landbouwontwikkelings- en verwevingsgebieden. Het nationale geurbeleid bestaat uit de volgende beleidslijnen:

- Als er geen hinder is, zijn maatregelen niet nodig;
- Als er wel hinder is, worden maatregelen op basis van Best Beschikbare Techniek afgeleid;
- Voor bepaalde branches is het hinderniveau bepaald en in een bijzondere regeling vastgelegd;
- De mate van hinder die nog acceptabel is, wordt vastgesteld door het bevoegd gezag.

De Wgv stelt alleen eisen aan de geurhinder vanwege dierenverblijven. In het algemeen kan de geuremissie vanuit die geurbronnen door het treffen van redelijk eenvoudige maatregelen of voorzieningen of door het aanhouden van minimumafstanden worden voorkomen of tot een acceptabel niveau worden teruggebracht (Infomil, 2007).

De Wgv maakt onderscheid tussen dieren met geuremissiefactoren en dieren zonder geuremissiefactoren. Voor dieren waarvoor een geuremissiefactor is opgenomen mag de geurbelasting op een geurgevoelig object de wettelijk vastgestelde norm niet overschrijden. Voor dieren waarvoor geen geuremissiefactor is opgenomen moet een minimale afstand tussen een veehouderij en een geurgevoelig object te worden aangehouden. Verder is binnen de Wgv een onderscheid gemaakt in twee categorieën voor geurgevoelige objecten, te weten objecten gelegen binnen de bebouwde kom en objecten gelegen buiten de bebouwde kom.

Dieren met geuremissiefactoren

Dieren waarvoor wel een geuremissiefactor is opgenomen zijn bijvoorbeeld varkens. Als de ligging van de geurgevoelig objecten bekend is, kan per object worden bepaald welke waarde voor de geurbelasting op de buitenzijde van het geurgevoelig object is toegestaan. Deze maximale waarde voor de geurbelasting is opgenomen in artikel 3 van de Wgv en wordt uitgedrukt in aantallen Europese odour units in een volume-eenheid lucht (ouE/m^3). Voor de geurbelasting is uitgegaan van de gebruikelijke 98-percentiel geurconcentratie. Dat betekent dat de berekende geurconcentratie gedurende 98 procent van het jaar niet wordt overschreden (ouE/m3; P98).

Geurbelastingsnormen uit de Wgv

Het geurgevoelig object ligt in een:	Ten hoogste toegestane geurbelasting:
- concentratiegebied, binnen bebouwde kom	3,0 ouE/m^3
- concentratiegebied, buiten bebouwde kom	14,0 ouE/m^3
- niet-concentratiegebied, binnen bebouwde kom	2,0 ouE/m^3
- niet-concentratiegebied, buiten bebouwde kom	8,0 ouE/m^3

Dieren zonder geuremissiefactoren

Dieren waarvoor geen geuremissiefactor is opgenomen zijn bijvoorbeeld koeien. Voor veehouderijen met dieren waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld en voor veehouderijen met pelsdieren gelden wettelijk vastgestelde afstanden tussen veehouderij en geurgevoelig object. De beoordeling van geurhinder bestaat uit de toetsing of aan de voorgeschreven minimumafstanden wordt voldaan (artikel 4, eerste en tweede lid Wgv). Het gaat hier om de afstand tussen het emissiepunt van een dierenverblijf en de buitenzijde van het geurgevoelig object. De minimumafstand tussen een veehouderij met 'afstandsdieren' en een geurgevoelig object (artikel 4, eerste lid van de Wgv) bedraagt:

- Binnen de bebouwde kom 100 meter;
- Buiten de bebouwde kom 50 meter.

De ligging van het geurgevoelig object is hierbij bepalend.

Momenteel wordt de Wet geurhinder en veehouderij geëvalueerd.

Wet fosfaatrechten

Het rijk bereidt de Wet fosfaatrechten voor. In de wet worden fosfaatrechten toegekend aan melkveehouderijen op basis van de melkveebezetting juli 2015. Dit met het doel de fosfaatuitstoot van de melkveehouderijen te beperken.
De fosfaatuitstoot van de melkveehouderijen is al jaren hoger dan de Europese norm. Nederland heeft echter een zogenaamde derogatie van deze normen gekregen omdat de Nederlandse grond meer fosfaat kan hebben dan gronden elders in Europa. Deze derogatie is echter met de voorwaarde verleend dat de fosfaat beneden de derogatienorm blijft en Nederland actief werkt aan reductie van de fosfaatuitstoot. Met het loslaten van de melkquota in april 2015 is de melkveestapel in Nederland echter gegroeid en is de fosfaatuitstoot boven de derogatienorm uitgekomen. De Wet fosfaatrechten moet dit oplossen.

Wet luchtkwaliteit

De belangrijkste wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit is vastgelegd in Titel 5.2 Luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer, ook wel de Wet luchtkwaliteit genoemd. Deze wijziging van de Wet milieubeheer is op 15 november 2007 in werking getreden en vervangt het Besluit luchtkwaliteit 2005. Met deze wet zijn de richtlijnen voor luchtkwaliteit van de Europese Unie geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. In de wet zijn grenswaarden opgenomen voor stikstofdioxide (NO_2), fijn stof (PM_{10})(de fractie kleiner dan 10 micron), zwaveldioxide (SO_2), koolmonoxide (CO), benzeen en lood, waarvan de belangrijkste zijn weergegeven in Tabel 2.5.

Grenswaarden Wet luchtkwaliteit

Stof	Grenswaarden		
	Type norm	Concentratie (µg/m³)	Max. aantal Overschrijdingen per jaar
NO_2 (stikstofoxide)	Jaargemiddelde	40	
	Uurgemiddelde	200	18
PM_{10} (fijn stof)	Jaargemiddelde	40	
	24-uurgemiddelde	50	35
SO_x (zwaveloxide)	24-uurgemiddelde	125	3
	Uurgemiddelde	350	24
CO (koolstofmonoxide)	8-uurgemiddelde	10.000	
Benzeen	Jaargemiddelde	5	
Lood	Jaargemiddelde	0,5	

In veel gevallen is wel de jaargemiddelde concentratie van fijn stof (PM_{10}) bekend, maar niet de daggemiddelde concentratie. Als vuistregel kan worden aangehouden dat aan de grenswaarde van het 24-uurs gemiddelde wordt voldaan als het jaargemiddelde de concentratie van 32,5 microgram/m^3 niet overschrijdt.

Het Europees parlement heeft in 2007 ook normen afgesproken voor de fijnere fractie van fijn stof ($PM_{2,5}$). De nieuwe grenswaarden voor $PM_{2,5}$ zijn in Nederland niet strenger dan de huidige norm voor daggemiddelde concentraties van PM_{10}. Er is dus geen extra fijnstofbeleid nodig om de $PM_{2,5}$ grenswaarden te halen vergeleken met het beleid dat nodig is om de PM_{10} normen te halen. Om de streefwaarden voor $PM_{2,5}$ te halen is in Nederland mogelijk wel extra fijnstofbeleid nodig. Sinds 1 januari 2015 moet ook aan $PM_{2,5}$ worden getoetst.

Nederlandse emissierichtlijn (NeR)

De Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR) is bedoeld voor alle instanties die betrokken zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning (Wabo). Dit zijn in de eerste plaats gemeenten en provincies, maar ook bedrijven, adviesbureaus en particulieren. Het doel van de NeR is harmonisering van de vergunningen over emissies naar de lucht.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen, zowel nieuwvestiging als uitbreiding van milieubelastende dan wel milieugevoelige activiteiten, geldt het uitgangspunt dat nieuwe hinder moet te worden voorkomen. In de NeR zijn geen specifieke eisen aan de emissie van fijnstof en geur door de veehouderij opgenomen.

Nationaal bestuursakkoord water

Op basis van het rapport van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw en het kabinetsstandpunt 'Anders omgaan met water' hebben het rijk, de provincies, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) ondertekent. Het NBW is doorgevoerd in de provinciale en regionale beleidsplannen. Relevante aspecten uit het NBW zijn:

- Toepassen van de watertoets als procesinstrument op alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van de watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen.

- Toepassen van de trits vasthouden-bergen-afvoeren, met als eerste insteek het vasthouden van water.
- Toepassen van de trits schoon houden - zuiveren - schoon maken, met als eerste insteek het voorkomen van vermenging van schoon hemelwater van dakvlakken en afvalwater en het gebruik van bijvoorbeeld een bodempassage voor hemelwater van druk bereden straatvlakken,
- Wateropgave (de benodigde bergingscapaciteit voor het opvangen van pieken in neerslag) bepalen aan de hand van de NBW normen regionale wateroverlast. Voor stedelijk gebied geldt een norm van T=100 (bui die eens in de 100 jaar voorkomt). Voor glastuinbouw geldt een norm van T=50 (bui die eens in de 50 jaar voorkomt). En voor akkerbouw en grasland geldt respectievelijk T=25 en T=10.

In het NBW moet in de toekomst ondermeer de wateropgave (zowel in het stedelijk als ook in het landelijk gebied) te worden uitgewerkt. Hierbij zijn de genoemde werknormen, de kans dat voor een bepaald grondgebruik het peil van het oppervlaktewater het maaiveldniveau mag overschrijden, maatgevend. voor deze wateropgave kan in de toekomst ruimte voor waterberging benodigd zijn binnen de bestemmingsplangrenzen. Op basis van de nu beschikbare informatie is echter hiervoor nog geen ruimtelijke reservering voorzien. In voorkomende gevallen kan de gemeente deze mogelijke functieveranderingen (bijvoorbeeld dubbelbestemming) door een nieuw bestemmingsplan of een projectbesluit wijzigen. De watertoets zal dan worden doorlopen, het betreffende 'plangebied' zal worden besproken in het waterpanel en er zal een waterparagraaf worden opgesteld. Op deze wijze is het aspect water ook in de toekomst op een zorgvuldige wijzeingebed in het bestemmingsplan.
Als sprake is van nieuw verhard oppervlak, wordt op basis van de werknormen in het 'Nationaal Bestuursakkoord Water' voor het stedelijk gebied T=100 geëist. Het is het meest voor de handliggend (vaak eenvoudig mogelijk door toestaan van peilstijging tot aan het maaiveld) dat deze wordt meegenomen in de aan te leggen infiltratie / retentievoorziening. Het is echter toegestaan om deze retentie te realiseren in groenstroken en op straat, als er geen afwenteling plaatsvindt op andere gebieden en geen wateroverlast optreedt in woningen en bedrijven. Dit laatste is vaak alleen mogelijk als er sprake is van een nieuwe ontwikkeling.

Waterwet

Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden. Acht bestaande wetten voor het waterbeheer in Nederland worden vervangen door deze Waterwet en de zes verschillende vergunningen worden opgenomen in één vergunning. Met de Waterwet hebben het rijk, waterschappen, provincies en gemeenten moderne wetgeving in handen om integraal waterbeheer te realiseren, om te zorgen voor waterveiligheid en om watervervuiling, wateroverlast en watertekorten tegen te gaan. Ook verplicht de Waterwet waterschappen en gemeenten om hun taken en bevoegdheden onderling af te stemmen, in het bijzonder voor de riolering en de zuivering van afvalwater. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten. Een belangrijk gevolg van de Waterwet is dat de huidige vergunningstelsels uit de afzonderlijke waterbeheerwetten worden gebundeld. Dit resulteert in één vergunning, de Watervergunning, die met een wettelijk vastgesteld aanvraagformulier kan worden aangevraagd. Verder kunnen waterbeheerders via waterakkoorden afspraken maken met andere overheden over het te voeren waterbeheer. Dit akkoord is vormvrij en kan over alle onderwerpen van waterbeheer gaan. Ook biedt de wet de mogelijkheid om tot bestuurlijke afspraken te komen tussen een waterschap en een gemeente. Deze laatste mogelijkheid is procedureel eenvoudiger. Een belangrijke verandering na het in werking treden van de Waterwet is de onderverdeling in het bevoegde gezag over directe en

indirecte lozingen. Alle indirecte lozingen vallen onder het Wm bevoegde gezag (gemeente en provincie). Alle directe lozingen vallen onder het gezag van de Waterwet (waterschappen voor de regionale wateren en Rijkswaterstaat voor de rijkswateren). De directe lozingen vallen onder de Waterwet (Wtw). De indirecte lozingen zijn opgegaan in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).
Nederland maakt deel uit van vier Europese stroomgebieden: de Rijn, de Eems, de Schelde en de Maas. De Waterwet sluit hierop aan. In Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen rijkswateren en niet-rijkswateren (regionale wateren). Voor beide categorieën worden via het nationale waterplan respectievelijk de regionale waterplannen, strategische structuurvisies vastgesteld, waarin de hoofdlijnen van het waterbeleid en de maatregelenprogramma's zijn vastgelegd. Deze zijn richtinggevend voor het ruimtelijke ordeningsbeleid en zorgen zo voor een versterking van de relatie tussen waterbeheer en ruimtelijke ordening. De plannen worden een keer per zes jaar herzien. De waterschappen en de diensten van Rijkswaterstaat stellen vervolgens operationele waterbeheerplannen vast, waarin wordt aangegeven welke maatregelen zij in de komende periode zullen uitvoeren.

De watertoets

Bij ruimtelijke plannen geldt vanaf 1 november 2003 de wettelijke verplichting van een waterparagraaf/watertoets. De watertoets is één van de pijlers van het Waterbeleid voor de 21e eeuw, waarin aan water een meesturende rol in de ruimtelijke ordening is toegekend. Met de watertoets wordt beoogd waterbeheerders vroegtijdig in het ruimtelijke ordeningsproces te betrekken. De watertoets is het hele proces van informeren, adviseren, afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten.
Het resultaat van de watertoets wordt in het bestemmingsplan opgenomen. In het bestemmingsplan wordt expliciet rekening gehouden met de hoofdwatergangen. Omdat het bestemmingsplan niet direct ontwikkelingen mogelijk maken met gevolgen voor het watersysteem is het niet noodzakelijk uitgebreider op de waterhuishouding in te gaan.

Provinciaal Beleid

Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO)

Inleiding

De provincie geeft in de structuurvisie de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040). De visie is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie. Het is de basis voor de wijze waarop de provincie de instrumenten inzet die de Wet ruimtelijke ordening biedt. De visie geeft een ruimtelijke vertaling van de opgaven en doelen uit de Agenda van Brabant. Daarnaast ondersteunt de structuurvisie het beleid op andere provinciale beleidsterreinen, zoals het economisch-, mobiliteits-, sociaal-, cultureel-, milieu- en natuurbeleid. Door allerlei ontwikkelingen en wensen gaat de provincie meer dan voorheen duurzaam en zorgvuldig om met de ruimte. De autonome ontwikkelingen in het landelijk gebied (agrarische bedrijven die stoppen versus schaalvergroting en intensivering) vragen om ontwikkelingsruimte in het landelijk gebied. De provincie wil daar meer dan voorheen ruimte aan bieden, maar wel met aandacht voor een versterking van de landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van Brabant. In het licht van deze opgaven is het geldende ruimtelijke beleid bekeken. De conclusie is dat een groot deel van het provinciale ruimtelijke beleid nog steeds actueel is en daarom ongewijzigd blijft. Voorbeelden zijn het principe van concentratie van verstedelijking, zorgvuldig ruimtegebruik, het verantwoord omgaan met de natuurlijke basis, het streven naar robuuste en aaneengeschakelde natuurgebieden en het concentratiebeleid voor glastuinbouw en intensieve veehouderijen.

Relatie met de Agenda van Brabant

Na vaststelling van de structuurvisie in februari 2010, hebben Provinciale Staten in juni 2010 de Agenda van Brabant vastgesteld. Hierin zijn de opgaven voor de provincie voor de komende jaren en de rol die de provincie daarin neemt beschreven. Dit heeft direct invloed op de structuurvisie. De structuurvisie is de eerste van vier strategische beleidsdocumenten (Provinciaal Waterplan, Provinciaal Verkeers en Vervoersplan en het Provinciaal Milieu Plan) dat na de Agenda van Brabant wordt vastgesteld. In de structuurvisie komen de ruimtelijk-fysieke opgaven uit de drie andere strategische plannen samen. In die zin is de structuurvisie een integratiekader voor die plannen en bepalend voor de rol die de provincie neemt in het ruimtelijk fysieke domein. De Agenda van Brabant benoemt het ruimtelijk-fysieke domein als één van de kerntaken voor de provincie. De lijn van de Agenda van Brabant is als volgt in de structuurvisie verwerkt:
Algemeen: de structuurvisie vormt de uitwerking en verdieping van de keuzes uit de Agenda van Brabant voor het ruimtelijk fysieke domein;

- Hoofdstuk 2 Trends en ontwikkelingen: de ruimtelijke opgaven uit de structuurvisie sluiten aan bij de ruimtelijk relevante opgaven uit de Agenda van Brabant;
- Hoofdstuk 3 Visie: de ruimtelijke visie staat in het perspectief van het optimaliseren van het vestigings- en leefklimaat van Brabant, vanuit het streven naar een complete kennis- en innovatieregio;
- Hoofdstuk 4 Sturingsfilosofie: de sturingsfilosofie is benaderd vanuit de drie kernrollen: gebiedsautoriteit, systeemverantwoordelijke en regisseur van de uitvoering. Dit sluit aan op de vier manieren van sturen: regionaal samenwerken, ontwikkelen, beschermen en stimuleren.

Inhoud Structuurvisie

In de structuurvisie benoemt de provincie haar provinciale ruimtelijke belangen en de wijze waarop zij deze behartigt. De structuurvisie is opgebouwd uit een ‘Deel A Visie en sturing’, waarin de ruimtelijke visie, de belangen en de sturingsfilosofie is opgenomen. De ruimtelijke visie is uitgewerkt in dertien provinciale ruimtelijke belangen. De wijze waarop de provincie deze ruimtelijke belangen behartigt, is uitgewerkt in vier manieren van sturen: regionaal samenwerken, ontwikkelen, beschermen en stimuleren. In ‘Deel B Structuren en beleid’ staat op welke wijze de provincie stuurt op de functies in NoordBrabant. Daarvoor zijn vier ruimtelijke structuren opgesteld:
1. de groenblauwe structuur,
2. het landelijk gebied,
3. de stedelijke structuur
4. de infrastructuur.

Binnen deze structuren worden de belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen opgevangen en kiest de provincie voor een bepaalde ordening van functies. De structuren geven een integrale hoofdkoers aan: een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief voor een combinatie van functies. De manier waarop dit perspectief wordt gerealiseerd is opgenomen in de uitvoeringsparagrafen van de structuren. Daarin komen de vier manieren van sturen terug en is af te lezen voor welke wijze van sturen de provincie kiest bij de realisatie van haar doelen. De ruimtelijke structuren zijn opgenomen in Deel B van de structuurvisie. Samen vormen ze de provinciale ruimtelijke structuur. Het laatste onderdeel van de structuurvisie is de uitwerking van gebiedspaspoorten. De gebiedspaspoorten geven aan wat het provinciale belang van landschap is. Ook wordt in de structuurvisie aangegeven hoe ruimtelijke ontwikkelingen kunnen bijdragen aan het behoud en de versterking van de landschapskenmerken die bepalend zijn voor de kwaliteit van een gebied of een landschapstype.

In de Verordening ruimte zijn het verstedelijkingsbeleid en de zoekgebieden voor verstedelijking vastgelegd. De sturing op de kwalitatieve opgave per regio is in de structuurvisie opgenomen. De Verordening ruimte is één van de uitvoeringsinstrumenten voor de provincie om haar doelen te realiseren. In de verordening vertaalt de provincie de kaderstellende elementen uit het provinciaal beleid in regels die van toepassing zijn op (gemeentelijke) bestemmingsplannen. Van een aantal onderwerpen verplicht het Rijk de provincie ze uit te werken in de provinciale verordening. Dit is in de ontwerp AMvB Ruimte opgenomen. Daarnaast wordt ook een aantal provinciale ruimtelijke belangen die voortkomen uit het vastgestelde Provinciaal Waterplan. De structuurvisie is op 1 oktober 2010 vastgesteld door Provinciale Staten. In februari 2014 hebben Provinciale Staten de Structuurvisie 2010 - Partiële herziening 2014 vastgesteld. Voor het landelijk gebied wil de provincie de volgende vier doelen bereiken:

1. Ruimte voor een breed georiënteerde plattelandseconomie

De provincie biedt ruimte aan een breed georiënteerde plattelandseconomie met een menging van functies met ontwikkelingsmogelijkheden voor land- en tuinbouw, toerisme en recreatie en verbreding van agrarische activiteiten met streekproducten, zorgverblijven en recreatief verblijf. De landbouw, toerisme en recreatie zijn belangrijke dragers van de plattelandseconomie. Deze ontwikkeling sluit aan de op toenemende vragen vanuit de Brabantse samenleving (de stad) om het buitengebied meer te kunnen gebruiken voor andere functies. Maar sluit ook aan bij de behoefte aan het behoud van de voorzieningen die belangrijk zijn voor de leefbaarheid van het platteland en haar bewoners. Het platteland vervult bovendien een belangrijke rol als uitloopgebied voor de bewoners van de dorpen en steden en voor een kleinschalige zorgeconomie. De provincie vindt het belangrijk dat de ruimtevraag voor verdere versterking en ontwikkeling van de (verbrede) landbouw en de vraag naar waterberging, recreatie en toerisme, natuur, landschap en voorzieningen in het landelijk gebied in evenwicht met elkaar worden ontwikkeld.

2. Ruimte voor agrarische ontwikkeling

De provincie wil ruimte bieden voor verdere ontwikkeling en schaalvergroting van de land- en tuinbouw. De landbouw in Noord-Brabant is een innovatieve sector die in staat is om goed in te spelen op de veranderende economische en maatschappelijke context. Er zijn in Noord-Brabant vormen van landbouw die worden gekenmerkt door innovatie en specialisatie met schaalvergroting. Dat doet zich in Noord-Brabant vooral voor bij glastuinbouw, intensieve veehouderij, rundveehouderij, akkerbouw, vollegronds tuinbouw en boomteelt. Het bieden van ontwikkelingsruimte aan deze sectoren is belangrijk voor de economische positie van Noord-Brabant en de economische kennisclusters.

3. Een duurzame land- en tuinbouw

Bij het bieden van ontwikkelingsruimte stelt de provincie als voorwaarde dat de agrarische sector zich op duurzame wijze ontwikkelt. Belangrijke aspecten daarbij zijn zorgvuldig ruimtegebruik, volksgezondheid, dierenwelzijn, milieubelasting, duurzame energieopwekking en efficiënt energiegebruik. Duurzame landbouw produceert met respect voor natuurlijke processen, mede door een duurzaam beheer van bodem, water en lucht. Verduurzaming van de landbouwproductie (zoals minder meststoffen, antibiotica en een positieve energiebalans) biedt op termijn economische voordelen voor zowel de ondernemers als de samenleving. De landbouwsector is aan zet om vernieuwend op deze nieuwe benaderingswijze in te spelen. De voorwaarden voor duurzaamheid zullen zich in de komende jaren verder ontwikkelen en gestalte krijgen.

4. Versterking van het landschap

Ontwikkelingen in het landelijk gebied leveren een bijdrage aan de versterking en beleving van het landschap, bijvoorbeeld door investeringen in de fijnmazige groenblauwe dooradering van het platteland, in het cultuurhistorisch erfgoed en in de versterking van de recreatieve structuur.

Enige belangrijke aandachtspunten uit de Structuurvisie worden hierna nader toegelicht.

Ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitsverbetering van het landschap

Nieuwe ontwikkelingen bieden een kans voor behoud en ontwikkeling van het landschap. In de verordening is als hoofdregel opgenomen dat ontwikkelruimte bijdraagt aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Dit vergt een actieve instelling van iedereen die bij een ontwikkeling betrokken is. Essentieel daarbij is dat de basis van Noord-Brabant op orde blijft: er wordt verantwoord omgegaan met bodem, water, natuur en cultuurhistorische waarden. Het ontwikkelen van landschap reikt verder dan vasthouden aan wat er is, ontwikkelen van het landschap gaat ook om het toevoegen van nieuwe kwaliteiten. Voortdurend past de gebruiker het landschap aan zijn wensen aan. Deze continue ontwikkeling is inherent aan een levend landschap. Dat geldt zowel voor het stedelijke landschap als voor het agrarische cultuurlandschap. De zorgplicht voor de ruimtelijke kwaliteit omvat dat:

- Er zorgvuldig wordt omgegaan met het ruimtegebruik;
- Er rekening wordt houden met de omgeving;
- De ontwikkeling bijdraagt aan het behoud of de versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Dit principe is van toepassing op zowel het stedelijk als het landelijk gebied en wordt uitgewerkt in de Verordening ruimte.

Zorgvuldig ruimtegebruik

De provincie wil dat gemeenten bij ruimtelijke afwegingen het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toepassen. Dit heeft als doel de mogelijkheden in bestaand bebouwd gebied zo goed mogelijk te benutten en nieuw ruimtebeslag zoveel mogelijk te voorkomen. Dit betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied. Pas als hier geen mogelijkheden zijn of de kwaliteiten van de geplande ontwikkeling hier niet bij passen, wordt er in de omgeving gezocht naar de best mogelijke plek om nieuwe ruimte aan te snijden. Voor het stedelijk gebied is dit principe uitgewerkt in de ladder voor duurzame verstedelijking in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Voor het landelijk gebied wordt een vergelijkbare werkwijze uitgewerkt. Daarbij geldt dat het bieden van nieuwe planologische ruimte aan ontwikkelingen (al dan niet met bouwmogelijkheden) in beginsel niet mogelijk is. De verwachting is dat veel agrarische bedrijven in de nabije toekomst de bedrijfsvoering beëindigen. Daardoor ontstaat veel ruimte voor hergebruik op de vrijkomende locaties. De provincie ondersteunt het zorgvuldig ruimtegebruik ook door herstructurering en hergebruik van verouderde locaties in het stedelijk gebied te stimuleren en door sanering van ongewenste functies in het buitengebied, bijvoorbeeld glastuinbouwbedrijven in kwetsbare gebieden of veehouderijen rondom de natuur en stedelijke gebieden. Hiervoor zet de provincie ook andere instrumenten in zoals financiële middelen door het Brabantse Herstructurerings Bedrijf (BHB), Ruimte voor Ruimte en uit de investeringsagenda zoals bijvoorbeeld voor erfgoedcomplexen en de Landschappen van Allure.

Rekening houden met de omgeving

Zorgvuldig ruimtegebruik houdt ook in dat ruimtevragers rekening houden met de kwaliteiten van de omgeving en omliggende functies. Gebiedskenmerken en omliggende waarden, gebaseerd op de lagenbenadering, zijn leidend bij de vraag 'waar' en 'hoe' de nieuwe ruimte wordt aangesneden. De ruimtelijke onderbouwing van een ontwikkeling geeft aan hoe is

omgegaan met de ambities zoals verwoord in de structuren en in de gebiedspaspoorten. Hierbij wordt een relatie gelegd tussen de ruimtelijke ontwikkeling en de gebiedskenmerken van de plek. Een ontwikkeling past ook bij de aanwezige functies in de omgeving of het gewenste toekomstbeeld van een gebied. Bijvoorbeeld de aanwezigheid van omliggende woonfunctie's levert vanuit milieu of volksgezondheid beperkingen op. Een ontwikkeling past bij de maat, schaal en functie van zijn omgeving. Mobiliteitsaspecten en een goede ontsluiting maken deel uit van deze afweging.

Kwaliteitsverbetering van het landschap

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wil de provincie dat de initiatiefnemer zorgt voor een kwaliteitsverbetering van het landschap om daarmee het verlies aan omgevingskwaliteit te beperken. Dit uitgangspunt geldt voor ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied én buiten de ecologische hoofdstructuur en maakt de principes van ontwikkelingsplanologie toepasbaar. Voor (planmatige) stedelijke ontwikkelingen bestaat deze zogenaamde rood-met-groen regeling al langer. De provincie heeft dit beleid verbreed naar overige ontwikkelingen in het landelijk gebied. Concreet betekent dit dat passende functies zich kunnen ontwikkelen als er ook een prestatie voor het landschap tegenover staat. Daardoor wordt aantasting van de basiskwaliteit (bodem, water) en verlies aan ecologische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden voorkomen. Ontwikkelingen die passen bij de aard, schaal en functie van het landelijk gebied, zoals agrarische en recreatieve ontwikkelingen en kleinschalige dienstverlening zijn mogelijk. Ook de ontwikkeling van andere (rode) functies is onder voorwaarden mogelijk. De ruimtelijke onderbouwing van een besluit geeft aan welke bijdrage wordt geleverd aan de kwaliteitsverbetering van het landschap en hoe dit is geborgd. In principe gaat de provincie uit van de realisering van een fysieke prestatie op de projectlocatie en/of de directe projectomgeving. Als dat niet mogelijk is, is de vorming van een gemeentelijk of regionaal landschapsfonds een optie. De provincie werkt in de Verordening ruimte een regeling uit. Hierbij wordt uitgegaan van een compacte regeling die ruimte biedt aan gemeenten voor maatwerk. Daarnaast ondersteunt de provincie gemeenten in het op gemeentelijk niveau toepassen van dit principe. Daarvoor worden aan het regionaal ruimtelijk overleg werkgroepen landschap verbonden. Deze hebben als doel ervaringen uit te wisselen, de kwaliteitsverhogende maatregelen in het landschap op elkaar af te stemmen en om desgewenst te komen tot gezamenlijke investeringsprogramma's in het landschap. Het Brabants expertisecentrum ruimtelijke kwaliteit (BERK) biedt ondersteuning door samen met in- en externe partijen te werken aan ruimtelijke kwaliteit en landschap bij actuele ruimtelijke vraagstukken. De provincie zal de effecten van het principe van zorgvuldig ruimtegebruik en de kwaliteitsverbetering van het landschap op de daadwerkelijke ruimtelijke ontwikkeling van Noord-Brabant monitoren. Dit gebeurt onder andere door jaarlijks aan gemeenten te vragen hoe is omgegaan met de toepassing van de kwaliteitsverbetering landschap in ruimtelijke besluiten.

De transitie naar zorgvuldige veehouderij

De transitie naar een zorgvuldige veehouderij 2020 verdient in de visie van de provincie specifieke aandacht. De Brabantse veehouderij vervult een koploperpositie in de wereld en levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de economische positie van Brabant. Anderzijds zijn de grenzen voor groei van de sector bereikt. De gevolgen van de hoge mens-dierdichtheid voor de fysieke leefomgeving en het landschap zijn groot. Het is de wens om de veehouderij in evenwicht te brengen met zijn omgeving zodat een verantwoord woon-, werk- en leefklimaat wordt verkregen. Maar ook economisch is de stap naar een duurzame en innovatieve veehouderij nodig omdat het huidige verdienmodel, dat nog vaak gericht is op schaalvergroting en kostenminimalisatie, niet langer houdbaar is. De overlast van het productieproces op milieu- en leefomgeving moeten definitief opgelost worden. Daarom kiest Brabant voor een nieuwe weg

waarbij de groei van de sector wordt beperkt en ontwikkeling naar een duurzame en innovatieve veehouderij wordt gestimuleerd. Om de steeds verdergaande schaalvergroting te keren, is het vanuit economisch perspectief nodig om alternatieven te ontwikkelen voor groei, bijvoorbeeld door economische meerwaarde/toegevoegde waarde van producten en kennis te generen. Belangrijke randvoorwaarde bij ontwikkeling van de veehouderij is dat deze zorgvuldig is, dus zorgt voor een goed niveau van volksgezondheid, een goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving en een goede diergezondheid en –welzijn. Een snelle signalering van risico's en het beheersbaar maken van de risico's zijn daarbij van belang Daarnaast wil de provincie gemeenten ondersteunen bij het aanpakken van overbelaste situaties; dit zijn locaties of gebieden waarin vanwege de (cumulatie van) uitstoot van milieuhinderlijke stoffen geen sprake meer is van een goed woon- en leefklimaat. Een duurzame veehouderij heeft verder nadrukkelijk aandacht voor het dier; het dierenwelzijn en de diergezondheid wordt verder bevorderd. Tot slot worden de grondstoffenkringlopen (op West-Europees niveau) gesloten; grondstoffen voor eiwitrijk voedsel komen meer dan voorheen uit Europa en door het terugwinnen van fosfaat uit mest wordt de fosfaatkringloop gesloten. Om de transitie naar een duurzame of zorgvuldige veehouderij te bevorderen, zijn in ieder geval maatregelen op bedrijfsniveau nodig. Daarnaast wordt bezien of ook de inrichting van het landelijk gebied hieraan bijdraagt.

Verordening ruimte

Provinciale Staten hebben op 7 februari 2014 de Verordening ruimte vastgesteld, op 19 maart is deze in werking getreden. Ten opzichte van de Verordening ruimte 2012 omvat de Verordening ruimte diverse wijzigingen. Deze hebben in hoofdzaak betrekking op:

- Vereenvoudiging en verduidelijking: de opbouw van de Verordening ruimte is gewijzigd waardoor ze beter aansluit bij de systematiek van de bestemmingsplannen. Daarnaast is er gekozen voor een directer taalgebruik met meer opsommingen, eenvoudigere zinnen en herkenbare formuleringen.
- Wijzigingen vanwege het rijksbeleid: met de vaststelling van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is het rijksbeleid gewijzigd. Dat heeft ook gevolgen voor de kaders die in de provinciale verordening zijn opgenomen.
- Wijzigingen vanwege het landbouwbeleid: deze hebben in hoofdzaak betrekking op het beleid voor veehouderijen en de transitie naar zorgvuldige veehouderij en het beleid rond mestverwerking.
- Wijzigingen vanwege het natuurbeleid: deze wijziging heeft met name betrekking op het compensatiebeleid.
- Overige wijzigingen: er zijn diverse wijzigingen doorgevoerd vanuit praktijkervaringen.

De voorgestelde beleidsaanpassingen zijn gebaseerd op de Structuurvisie RO 2010 - partiële herziening 2014. Vanuit de Verordening ruimte zijn de navolgende aspecten van belang voor het bestemmingsplan buitengebied.

- Bevordering van ruimtelijke kwaliteit (zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitsverbetering van het landschap)
- Stedelijke ontwikkeling
- Ecologische hoofdstructuur
- Water
- Groenblauwe mantel
- Aardkunde en cultuurhistorie
- Gemengd landelijk gebied
- Zorgvuldige veehouderij
- Glastuinbouw

- Niet-agrarische ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied

Bevordering van ruimtelijke kwaliteit
De provincie wil de ruimtelijke kwaliteit van Brabant bevorderen. Dat betekent dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen een bijdrage moeten te leveren aan de kernkwaliteiten van Brabant en dat gemeenten bij ruimtelijke afwegingen het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toepassen. Ook wil de provincie dat de initiatiefnemer zorgt voor een kwaliteitsverbetering van het landschap om daarmee het verlies aan omgevingskwaliteit te beperken.

Stedelijke ontwikkeling
Het provinciale beleid is al jaren gericht op het bundelen van de verstedelijking. Dit betekent dat het leeuwendeel van de woningbouw, de bedrijventerreinen, voorzieningen en bijbehorende infrastructuur moet plaatsvinden in de stedelijke concentratiegebieden (bestaand stedelijk gebied van de grotere kernen). Nieuw ruimtebeslag buiten deze gebieden kan slechts als inbreiding of herstructurering niet tot de mogelijkheden behoren, en dan in de zogenaamde zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling. Verder regelt de Verordening ruimte dat woningbouw (artikel 4.3) en aanleg van bedrijventerreinen en kantorenlocaties (artikel 4.4 en met 4.6) onderdeel worden van bindende afspraken in de vier regionale ruimtelijke overleggen. Daaraan nemen de gemeenten, waterschappen en de provincie deel. Het gemeentelijk grondgebied is opgedeeld in een tweetal categorieën van deelgebieden: bestaande stedelijk gebied en zoekgebied verstedelijking.

Groenblauwe structuur
De groenblauwe structuur valt in twee gedeelten uiteen: de ecologische hoofdstructuur en de groenblauwe mantel.

Ecologische hoofdstructuur
Het kerngebied natuur en water bestaat uit de ecologische hoofdstructuur met inbegrip van de ecologische verbindingszones en waterstructuren zoals beken en kreken. Dit kerngebied omvat de bestaande natuurgebieden, waaronder de Natura 2000-gebieden, en de gebieden die nog omgevormd moeten worden naar natuur en nu nog vaak in agrarisch gebruik zijn. In de Verordening ruimte zijn al deze gebieden begrensd. Ter bescherming van de aanwezige waarden is bepaald dat deze strekken tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden. Zolang inrichting en beheer van natuur nog niet zeker zijn, worden bestaande rechten echter gerespecteerd. Als sprake is van aantasting van de aanwezige waarden door activiteiten in of buiten de ecologische hoofdstructuur geldt een compensatieplicht. Voor ecologische verbindingszones en de attentiegebieden gelden afwijkende regels.

Groenblauwe mantel
De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit gemengd landelijk gebied met belangrijke nevenfuncties voor natuur en water. Het zijn meestal gebieden grenzend aan het kerngebied natuur en water die bijdragen aan de bescherming van de waarden in het kerngebied. De beheergebieden ecologische hoofdstructuur liggen binnen de groenblauwe mantel evenals de groene gebieden binnen én nabij bestaand stedelijk gebied. In de groenblauwe mantel is de agrarische sector een grote en belangrijke grondgebruiker. Ook recreatieve en toeristische bedrijven zijn binnen de groenblauwe mantel aanwezig. Het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, water, waterbeheer en landschap is in de groenblauwe mantel een belangrijke opgave. Nieuwe ontwikkelingen binnen de groenblauwe mantel zijn mogelijk als deze bestaande functies respecteren of bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van die functies. Onder deze

voorwaarden kunnen grondgebonden agrarische bedrijven in de groenblauwe mantel ook uitbreiden. Andere agrarische bedrijven mogen uitbreiden tot maximaal 1,5 ha (totaal inclusief bestaand). Voor intensieve veehouderijen en glastuinbouwbedrijven gelden specifieke regels. Teeltondersteunende kassen zijn in de groenblauwe mantel niet toegestaan en andere permanente teeltondersteunende voorzieningen moeten binnen het bouwblok worden opgenomen.

Water

De Verordening ruimte bevat regels voor:

- regionale waterbergingsgebieden en reserveringsgebieden waterberging. Hierbij is het doel te zorgen voor behoud van het waterbergend vermogen, onder andere door beperkingen t.a.v. bebouwing en ophoging van gronden;
- beschermingszones voor grondwaterwinningen voor de openbare drinkwatervoorziening (waterwingebied, 25- en 100-jaarszone en boringvrije zone). Hierbij is het doel te zorgen voor bescherming van de kwaliteit van het grondwater, onder andere door beperkingen aan stedelijke en agrarische ontwikkelingen;
- zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen. Hierbij is het doel te zorgen voor voldoende ruimte voor watersysteemherstel, onder andere door beperkingen t.a.v. bebouwing, oppervlakteverhardingen en ophoging van gronden;
- hoogwaterbescherming. Hierbij is het doel te zorgen voor bescherming van de primaire waterkering en tegengaan van activiteiten in de bodem rondom de aansluiting primaire waterkering die kunnen leiden tot het ondermijnen van de waterkerende functie. In het winterbed en de lange-termijnreservering winterbed is het doel te zorgen voor behoud van het stroomvoerend en bergend vermogen van de rivier, onder andere door beperkingen t.a.v. bebouwing.

Aardkunde en cultuurhistorie

Met behulp van de Verordening ruimte wil de provincie aardkundig waardevolle gebieden en cultuurhistorische vlakken beschermen, vanwege de onvervangbaarheid van de aanwezige waarden. Binnen het plangebied is geen sprake van een cultuurhistorisch vlak en/of aardkundig waardevol gebied. De gemeenten hebben grote vrijheid om zelf vorm te geven aan de wijze van bescherming. Ook zijn er specifieke beschermingsregels voor aangewezen cultuurhistorisch waardevolle complexen, zoals kloostercomplexen en oude landgoederen.

Gemengd landelijk gebied

Het gemengd landelijk gebied ligt buiten de groenblauwe structuur en het bestaand stedelijk gebied en biedt een multifunctionele gebruiksruimte voor land- en tuinbouw, natuur, water, recreatie, toerisme en kleinschalige stedelijke functies. Land- en tuinbouw zijn daarbij de grootste ruimtegebruikers. Ook zijn daar gebieden aangewezen waar teeltondersteunende kassen zijn toegestaan. Er zijn regels opgenomen die bepalen dat integrale bestemmingsplannen voor het agrarisch gebied een onderscheid maken tussen een gebied waar de ontwikkeling van een gemengde plattelandseconomie wordt nagestreefd en een gebied voor een in hoofdzaak agrarische economie. In deze laatste categorie vallen in ieder geval de landbouwontwikkelingsgebieden voor de (zorgvuldige) veehouderij, glastuinbouwgebieden en gebieden waar teeltondersteunende kassen zijn toegestaan. Gemeenten moeten zo op basis van een voorgenomen ontwikkeling van het agrarisch gebied een keuze maken voor een gebied waarbinnen verschillende functies met elkaar in evenwicht worden ontwikkeld, agrarische functies in samenhang met andere functies worden uitgeoefend en een gebied waar primair de agrarische functies worden behouden en versterkt en waar menging met anderefuncties wordt

voorkomen. Grondgebonden agrarische bedrijven mogen in het agrarisch gebied uitbreiden. Permanente teeltondersteunende voorziening waaronder kassen tot 5000 m² zijn binnen het bouwblok toegestaan. In de gebieden die daarvoor specifiek zijn aangewezen, zijn binnen het bouwblok kassen tot 1,5 ha.toegestaan. Andere agrarische bedrijven mogen uitbreiden tot maximaal 1,5 ha en voor veehouderijen en glastuinbouwbedrijven blijft ook hier gelden wat specifiek daarover in de Verordening ruimte is geregeld. Binnen het plangebied is het gemengd landelijk gebied uit de Verordening ruimte aangemerkt als "Agrarisch gebied'.

Glastuinbouw

In de Verordening ruimte zijn voor de glastuinbouw doorgroeigebieden en vestigingsgebieden begrensd. In deze gebieden moet zich de glastuinbouw in Brabant te concentreren. In de vestigingsgebieden zijn nieuwe glastuinbouwbedrijven toegestaan. In de doorgroeigebieden ligt de nadruk op verdere ontwikkeling van bestaande glastuinbouwbedrijven. Nieuwe bedrijven zijn hier slechts onder voorwaarden toegestaan. Een glastuinbouwbedrijf buiten de aangewezen gebieden mag maximaal een omvang hebben van 3 hectare netto glas.

Niet-agrarische ontwikkelingen buiten het bestaand stedelijk gebied

De Verordening ruimte geeft algemene regels voor een aantal niet-agrarische ontwikkelingen in het buitengebied. De ontwikkeling van diverse niet-agrarische activiteiten is onder voorwaarden toegelaten in de agrarische gebieden en in de groenblauwe mantel. Om de ruimte voor de agrarische sector ook naar de toekomst toe te bewaren, is het wenselijk strijdige functies te beperken. Algemeen uitgangspunt is dat gebruik wordt gemaakt van bestaande bebouwing, veelal vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing. De regels hebben betrekking op het wonen in het buitengebied, waaronder ook de ontwikkeling van ruimte-voor-ruimtekavels en kwaliteitsverbetering in bebouwingsconcentraties en landgoederen. Daarnaast zijn er regels voor diverse andere niet-agrarische ontwikkelingen. Deze regels zijn erop gericht om een kader te geven voor de aard en omvang van deze ontwikkelingen waarbinnen de gemeente haar eigen ruimtelijke afweging kan maken. Afwijkende regels zijn er voor agrarisch-technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven, horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen, recreatiewoningen, dagrecreatie, kleinschalige vrijetijdsvoorzieningen, lawaaisporten en windturbines.

Herzieningen Structuurvisie en Verordening ruimte 2016 en 2017

De Structuurvisie en Verordening ruimte worden regelmatig gewijzigd/herzien. De laatste wijzigingen zijn de “veegronde 2016” en de “wijziging 2017”

Veegronde 2016

In de veegronde 2016 zijn o.a. de voor het buitengebied relevante onderwerpen vastgelegd:

- Naamswijziging Ecologische Hoofdstructuur in Natuurnetwerk Brabant;
- Mogelijkheid voor gemeenten om zoeklocaties voor windturbines aan te wijzen buiten de eisen van de provincie aan locaties (in zoekgebied of op of nabij bedrijventerrein van minimaal 20 ha groot);
- Bepaling dat binnen gebouwen dieren -al dan niet in hokken- alleen op de grond gehouden mogen worden, onverlet voorzieningen voor dierenwelzijn, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden;
- Aanpassing bepalingen ten aanzien van externe werking op Natuurnetwerk Brabant:
  Een bestemmingsplan dat is gelegen buiten het Natuur Netwerk Brabant en leidt tot een aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant *anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water*, strekt ertoe dat de

negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd overeenkomstig artikel 5.6 (compensatieregels)
- Aanpassing van de eisen aan natuurcompensatie;
- Aanpassing van de ruimte voor ruimte regeling;
- Aanpassing van de regeling voor landgoederen.

Wijziging 2017

Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben 7 juli 2017 ingestemd met een maatregelenpakket naar aanleiding van de notitie “Versnelling transitie veehouderij” d.d. 13 juni 2017. Het betreft o.a. een aanpassing van de Verordening ruimte, de Verordening natuurbescherming en de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV). In de notitie “Versnelling transitie veehouderij” is geconstateerd dat de transitie naar een zorgvuldige veehouderij in Brabant, zoals in 2014 ingezet, te langzaam verloopt en dat ook de doelen van het Convenant Stikstof en Natura 2000 d.d. 29 september 2009, zoals opgenomen in de Verordening Stikstof en Natura 2000 d.d. 21 oktober 2010 (bijgesteld 2013) en de Verordening natuurbescherming d.d. 1 januari 2017 in het huidige tempo niet worden gehaald. Verder wordt geconstateerd dat de acceptatie en waardering van de veehouderijsector onder druk staat. Doel van de versnelling van de transitie veehouderij is een beweging van de veehouderijsector naar een sector, die “maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, diervriendelijk produceert, past in zijn natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare gezondheidsrisico’s met zich meebrengt”.
Daarnaast is besloten tot stop op de ontwikkeling en uitbreiding van geitenhouderijen tot 2020. Dit in verband met uitkomsten van gezondheidsonderzoek juli 2017 waarin aangetoond is dat omwonenden van veehouderijen een verhoogde kans op longontsteking hebben.

Veedichtheid reguleren : staldering

Een systeem van ‘staldering’ in Oost- en Midden-Brabant moet een verdere belasting van gebieden met een hoge veedichtheid voorkomen en tegelijkertijd leegstand van stallen tegengaan. Een veehouder mag binnen ‘zijn’ stalderings gebied uitsluitend nieuwe dierenverblijven bouwen als hij binnen datzelfde gebied verouderde dierenverblijven die in gebruik zijn, sloopt. Voor iedere 10 m² nieuwe stal moet 11 m² bestaande stal gesloopt worden. Staldering geldt alleen voor “hokdieren” (varkens, pluimvee e.d.), vooralsnog niet voor melkvee, schapen en nertsen. Dit o.a. omdat voor melkvee landelijk beleid in voorbereiding is (wet melkvee, fostaatwet).

Stalderingsgebieden (gekleurd) Oost- en Zuid-Brabant

Nieuw mestbeleid
De provincie wil emissie uit mest minimaliseren en mestbewerking daarom zoveel mogelijk concentreren op industrie-/bedrijventerreinen. Lokaal wordt mestbewerking onder voorwaarden toegestaan: bij samenwerkende melkrundveehouderijen tot maximaal 25.000 ton, bij agrarisch technische hulpbedrijven en als nevenactiviteit bij veehouders in gemengd landelijk gebied als de mest via pijpleidingen wordt aangevoerd en 50% van het volume van de mest wordt bewerkt tot loosbaar water. In Brabant mag maximaal een hoeveelheid mest worden bewerkt als het Brabantse mestoverschot groot is. Uitgangspunt voor het nieuwe mestbeleid is het streven naar een gezonde bodem, schone stallen en een circulaire economie. Het is nodig mest zo snel mogelijk stabiel te maken, voordat het wordt opgeslagen of aangewend. Dat scheelt in de uitstoot van ammoniak en geur, levert minder gezondheidsrisico's op en maakt het klimaat in de stallen gezonder voor dier en boer. De provincie stelt hiertoe tevens een beleidskader "Mestbewerking en gezondheid" op.

Ruimte voor excellerende bedrijven
Ondernemers die een overlastsituatie opruimen en/of een BZV-score van minimaal 8.5 scoren, kunnen aanspraak maken op een groter bouwblok (2 tot 2,5 ha) dan normaal (1,5 ha).

Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij vereenvoudigd en aangescherpt
De Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) is vereenvoudigd en de normscore gaat omhoog (7,25 in plaats van 7). Dat betekent dat bedrijven meer moeite zullen moeten doen om aan de BZV te kunnen voldoen en om uit te kunnen breiden.

Ondersteuning veehouders
Er is een set voorzieningen ontwikkeld die individuele veehouders kunnen helpen in de versnelling transitie veehouderijsector

Provinciaal beleid ten aanzien van stikstof, Natura2000 en veehouderijen

Op 29 maart 2013 heeft de provincie de Verordening stikstof en Natura 2000 vastgesteld. Doel van de Verordening stikstof en Natura 2000 is het verminderen van de stikstofuitstoot op Natura 2000-gebieden in Noord-Brabant. Veehouders die een nieuwe stal willen bouwen of een stal geheel of gedeeltelijk willen renoveren, moeten aan de verordening voldoen en moeten hun plannen laten beoordelen door de provincie. Dit gebeurt via het aanvragen van een vergunning Wet natuurbescherming bij de provincie of via een melding bij het Activiteitenbesluit milieubeheer bij de gemeente. Tijdens de beoordeling wordt getoetst of er bij nieuwbouw of renovatie voldoende technieken ingezet zijn om de uitstoot te beperken. Bijvoorbeeld de inzet van luchtwassers. Een deel van de overmatige stikstofuitstoot kan 'gesaldeerd' worden.

De provincie heeft op 1 juli 2015 de eisen voor de uitstoot van ammoniak voor veehouderijstallen aangepast. Dit is gelijktijdig met het in werking treden van het landelijke Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Verordening schrijft voor dat veehouders de best beschikbare stallen toepassen wanneer ze uitbreiden. Dit draagt bij aan het terugdringen van de ammoniakbelasting van de Natura 2000-gebieden. In het convenant stikstof en Natura 2000 is afgesproken om regelmatig de emissie eisen aan te scherpen. De nieuwe regels zijn opgenomen in bijlage 2 van de Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant 2013.

Op 30 juni 2015 heeft de provincie de provinciale Brabantse Beleidsregel PAS vastgesteld. Hierin zijn afspraken vastgelegd over de verdeling van de zogenaamde vrije stikstofontwikkelingsruimte (segment 2 in het PAS). De afspraken zijn:

- Er wordt in de planperiode van het PAS voor een project niet meer dan 3 mol/ha/jaar ontwikkelingsruimte vergund;
- Provincie behoudt zich het recht voor vergunde ruimte die niet binnen twee jaar is gebruikt, terug in te nemen of te verminderen;
- Bij de verdeling van de ontwikkelingsruimte geldt de volgorde van ontvangst van de aanvraag;
- De beschikbare ontwikkelingsruimte wordt gelijk verdeeld over de PAS-planperiode;
- Voor 4 zeer stikstofgevoelige habitattypen wordt niet meer dan 0,05 mol/ha/jr ontwikkelingsruimte vergund. Dit zijn de habitattypen: H7110A-actieve hoogvenen, H7120ah/ZGH7120ah herstellende hoogvenen en H3110 zee zwakgebufferde vennen. (Noot: in de praktijk betekent geldt dit voor de Natura 2000-gebieden Kampina – Oisterwijkse vennen, Stabrechtse Heide, Groote Peel en Deurnsche Peel & Mariapeel.

Bovenstaand beleid ten aanzien van stikstof is in januari 2017 overgenomen in de Verordening natuurbescherming, de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming. In de Verordening is in aanvulling op bovenstaand beleid opgenomen dat bestaande (verouderde) stallen uiterlijk in 2028 moeten voldoen aan de (strengere) emissie-eisen ten aanzien van ammoniak. Daarnaast is het uitrijden van mest en beweiding vrijgesteld van vergunningverlening (dat stond in de Natuurbeschermingswet, maar is in de Wet natuurbescherming overgeheveld naar de provincie).

In juli 2017 is de verordening natuurbescherming aangescherpt om de ammoniakuitstoot door de veehouderij sneller en vergaand terug te dringen. De emissie-eisen voor nieuwe stallen worden stapsgewijs strenger. Bovendien wordt de reikwijdte van deze emissievoorschriften uitgebreid tot rundvee en geiten.
Veehouders met verouderde stallen moeten er versneld voor zorgen dat deze worden gemoderniseerd. Bedrijven die nu al voldoen aan het Besluit emissiearme huisvesting moeten uiterlijk op 1 januari 2022 (was: 2028) voldoen aan de Verordening natuurbescherming. Uiterlijk op 1 januari 2020 moeten ze daarvoor een ontvankelijke en vergunbare aanvraag hebben

ingediend. Stallen die nu nog niet aan het landelijke Besluit emissiearme huisvesting voldoen, moeten uiterlijk op 1 januari 2020 zijn aangepast. Deze stallen moeten dan ook voldoen aan de strengere normen van de Verordening natuurbescherming.
Met de wijziging van de Verordening natuurbescherming moet op dierplaatsniveau voldaan worden aan de emissie-eisen uit de Verordening in plaats van op bedrijfsniveau.
Met de voorgenomen aanscherping van de Verordening natuurbescherming gebruiken veehouderijbedrijven minder ruimte en blijft er meer over voor economische ontwikkelingen in andere sectoren.

Natuurbeheerplan provincie Noord-Brabant 2016

In het natuurbeheerplan 2011 heeft de Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant de gebieden begrensd waar subsidiëring van beheer van natuurgebieden, agrarische natuur en landschapselementen plaats kan vinden. Het natuurbeheerplan geeft aan waar kwaliteitsimpulsen voor natuur en landschap mogelijk zijn. Daarnaast beschrijft het natuurbeheerplan per (deel)gebied welke natuur- en landschapsdoelen van toepassing zijn en stelt het natuurbeheerplan zo nodig aanvullende eisen ten aanzien van het uitvoeren van bepaalde beheermaatregelen. Het natuurbeheerplan vormt een belangrijk instrument voor de realisering van het rijks- en provinciale natuur- en landschapsbeleid waaronder de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant. Het natuurbeheerplan is in 2016 geactualiseerd.

Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016

In het Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021 wordt onder het motto “Samen naar een duurzaam gezonde en veilige leefomgeving in Brabant” het provinciaal beleid ten aanzien van milieu en water beschreven. Doel is een duurzame, gezonde en veilige fysieke leefomgeving. Hiermee loopt de provincie vooruit op de Omgevingswet waarin de fysieke leefomgeving centraal staat. De provincie wil een goed, veilig en gezond woon- en vestigingsklimaat voor huidige en toekomstige bewoners en bedrijven met behoud van voldoende natuurlijke hulpbronnen voor toekomstige generaties. Uitgangspunten hierbij zijn:
• balans tussen efficiënt beschermen en duurzaam benutten van de fysieke leefomgeving;
• uitnodigend voor partijen die verantwoordelijkheid nemen; streng voor achterblijvers;
• opgaven integraal en gebiedsgericht oplossen;
• een dynamische en uitnodigende uitvoeringsagenda, die de provincie samen met de partners uitvoert
Duurzaamheid en gezondheid zijn uitgangspunt voor handelen.
• Bodem, water, lucht en natuur zijn van goede kwaliteit en dragen bij aan onze gezondheid. Ook zorgen ze voor een aantrekkelijk, gevarieerd landschap.
• Tegelijkertijd is Brabant met haar robuuste, duurzame economie één van de meest innovatieve regio’s in Europa. De welvaart in onze regio komt voort uit kennis, creativiteit, innovatie en een zuinig gebruik van de ruimte en hulpbronnen.
• Het energiegebruik is duurzaam en kringlopen zijn gesloten.
• Woningen en bedrijfsgebouwen zijn energieneutraal
• Bedrijfsprocessen zijn energiezuinig.
• De lucht is schoner en de geluidsoverlast is afgenomen.
• De agrofoodsector is duurzaam en de landbouw volledig nutriëntenneutraal, want agrariërs gebruiken niet meer voedingsstoffen dan hun gewassen kunnen opnemen.
• Brabanders voelen zich veilig en beschermd, ze zijn voorbereid op rampen en overstromingen.
Kortom, Brabant is een ondernemende provincie waar mens, plant en dier gezond en veilig leven.

Aardkundige Waardenkaart

Op 3 augustus 2005 is de Aardkundig Waardevolle Gebiedenkaart Brabant bekendgemaakt. Een dag later is het vaststellingsbesluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant in werking getreden. De provincie Noord-Brabant wil haar aardkundige waarden behouden. Aardkundige verschijnselen zijn van grote betekenis voor zowel de belevingswaarde, als de natuurpotentie van een landschap. Daarnaast zijn ze het enige archief voor de oudere geschiedenis van het landschap, waardoor ze zowel wetenschappelijke, als educatieve betekenis hebben.

Cultuurhistorische Waardenkaart

De Provincie Noord-Brabant heeft een Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) opgesteld. Deze kaart is actief en wordt regelmatig aangepast (2006 en 2010). De Cultuurhistorische Waardenkaart is te raadplegen op de site van de provincie Brabant en bestaat uit de volgende onderdelen:

- Historische bouwkunst: dit zijn de ‘monumenten’ uit het dagelijks taalgebruik;
- Historische stedenbouw: het kan gaan om een gehucht, dorp, stad, woonwijk of industrieel complex;
- Historische geografie: aanpassingen die de mens in de loop der eeuwen heeft gedaan aan de natuurlijke omgeving;
- Historisch groen: de groenelementen en structuren die door ingrepen van de mens ontstaan;
- Historische zichtrelaties, hieronder vallen: molenbiotopen, schootsvelden, eendenkooien en zichtrelaties;
- Archeologische monumenten: deze kaartlaag bestaat uit de Archeologische Monumenten Kaart Noord-Brabant (AMK);
- Indicatieve archeologische waarden, naast de hierboven genoemde archeologische monumenten zijn op de cultuurhistorische waardenkaart indicatieve archeologische waarden af te lezen.

Deze waarden zijn belangrijk en moeten in beginsel beschermd worden.

Bijlage 2: Gezondheidsaspecten in het buitengebied

Inleiding en kader

Gezondheid is in toenemende mate een af te wegen aspect in ruimtelijke plan- en besluitvorming. Zeker in het buitengebied. Er komen steeds meer aanwijzingen voor relaties tussen de agrarische sector (met name veehouderij) en gezondheid, iets wat al lange tijd ingebracht wordt door bewoners van het buitengebied, mede na uitbraken van dierziekten. Bewoners in het buitengebied maken zich zorgen over de (mogelijke) gevolgen van (met name de intensieve) veehouderijen op de gezondheid. Afgevraagd wordt of het vanuit gezondheidsoogpunt aanvaardbaar is door te gaan met schaalvergroting in de (intensieve) veehouderij (meer stallen en meer dieren) en of het concentreren van grote bedrijven.
Tot nu toe bestaat er echter nog geen eenduidige beeld van oorzaak en gevolg (dosis-effect-relaties). Dit is wel nodig om gezondheid juridisch robuust te kunnen verankeren in plan- en besluitvorming. Er zijn in het verleden diverse onderzoeken verricht en recent (juli 2016) zijn de resultaten van het VGO onderzoek gepresenteerd. Pogingen om in bestemmingsplanregelingen planologische voorwaarden aan ontwikkelingen vanuit gezondheidsoptiek op te nemen, sneuvelen vooralsnog bij de Raad van State (zie bv. uitspraak Bernheze, d.d. 10-9-2014)).
Deze bijlage geeft een overzicht de stand van zaken over gezondheid en buitengebied. Dit op basis van al verrichte onderzoeken, lopende onderzoeken en jurisprudentie.

Definitie gezondheid

Er bestaan diverse definities van gezondheid. De World Health Organisation (WHO) definieert gezondheid al sinds 1948 als “een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welbevinden”.
Tegenwoordig wordt er gediscussieerd of deze definitie niet geactualiseerd moet worden. Eén van de visies is om gezondheid “positieve gezondheid” te noemen en dit te definiëren als “het vermogen om zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven”(Huber, Gezondheidsraad).

Gezondheid in wet- en regelgeving en beleid

Algemeen gesteld wordt gezondheid beleidsmatig vanuit twee invalshoeken benaderd, Volksgezondheid en Milieugezondheid, ieder met eigen wet- en regelgeving, beleid, aanpak en speerpunten.

Volksgezondheid	*Milieugezondheid*
Wet Publieke Gezondheid Art 2 lid 1 “Het college van B&W bevordert de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidzorg…” Art 2 lid 2 onder c:”College van B&W draagt in ieder geval zog voor het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen”	Milieuwetgeving: Wet milieubeheer, Wet geluidhinder, Wet geurhinder en veehouderij => Omgevingswet,
Breed op allerlei beleidsvelden toegepast	Sectoraal op milieu- en ro-beleid toegepast
Vanuit risicogroepen, leefstijl, ziektes	Vanuit milieuaspecten als geluid, geur, luchtkwaliteit
Vaak kwalitatieve benadering	Vaak (semi-)kwantitatieve benadering: modelberekeningen

Belangrijk beleidskader is het Nationale aanpak Milieu en Gezondheid 2008-2012 (2008). Het Nationaal aanpak Milieu en Gezondheid is het (voorlopige) eindresultaat van een vertaling van het Milieubeleidsplan IV in het Actieprogramma Gezondheid en Milieu 2002-2006 (2002) en de evaluatie/eindrapportage hiervan.
Het Nationaal aanpak Milieu en Gezondheid richt zich op problemen, die nog niet ergens anders (sectoraal) beleidsmatig vastgelegd zijn of die extra aandacht moeten hebben. Het richt zich niet op bekende en ergens anders vastgelegde thema's (o.a. buitenlucht, geluid, bodem, water). Het beleid kent vier prioriteiten:

- Verbeteren kwaliteit binnenmilieu;
- Gezond ontwerpen en inrichten van de fysieke leefomgeving;
- Verbeteren van de informatievoorziening;
- Signaleren en volgen van milieu- en gezondheidsproblemen.

Met name de tweede is van belang voor plan- en besluitvorming in het buitengebied.

Op grond van wet- en regelgeving bestaat geen specifieke onderzoeksplicht voor bestemmingsplannen. Gezondheid is wel een af te wegen belang bij vaststelling van bestemmingsplannen (uitspraak AbRvS 19-10-2011, 201000964/1/R3, Bestemmingsplan Buitengebied Nederweert).

Onderzoeken naar gezondheid in het buitengebied

Er worden al lange tijd onderzoeken verricht naar de relatie tussen de agrarische sector in het buitengebied en gezondheid. Deze onderzoeken worden uitgevoerd door tal van organisaties op diverse schaalniveaus en met verschillende onderzoeksvragen.
Tussen 2009 en 2011 is door het IRAS , NIVEL en RIVM grootschalig onderzoek naar de mogelijke effecten van intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden (afgekort tot IVG). Na 2009 zijn ook specifieke onderzoeken verricht naar uitbraken van ziektes: de vogelgriep de Q-koorts.
In 2011 verzocht de toenmalige staatsecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en de staatsecretaris van Infrastructuur en Milieu, de Gezondheidsraad een beoordelingskader te ontwikkelen over risico's van de intensieve veehouderij voor de gezondheid van omwonenden. Ook werd gevraagd naar nut en noodzaak van het hanteren van minimumafstanden tussen veehouderijbedrijven en woongebieden. De Gezondheidsraad kwam in november 2012 tot de conclusie dat de huidige wetenschappelijke gegevensbasis te smal is voor een kwantitatief beoordelingskader, waarin wordt vastgelegd welke risiconiveaus voor omwonenden maximaal toelaatbaar zijn. Evenmin is bekend tot welke afstand omwonenden verhoogde gezondheidsrisico's lopen. De Gezondheidsraad achtte dat een meer beleidsmatig gericht beoordelingskader bruikbare aanknopingspunten biedt voor de praktijk. Volgens de Gezondheidsraad moet deze aanpak op lokaal niveau zijn beslag krijgen, juist omdat de lokale omstandigheden kunnen variëren. Dit alles onder de verantwoordelijkheid van de gemeente, met de GGD in een adviserende functie. Gesteld werd dat er behoefte is aan aanvullend onderzoek.

In vervolg op het IVG uit 2009-2011 en op advies van de Gezondheidsraad 2012 is in 2014 een nieuw grootschalig onderzoek opgestart door RIVM, IRAS, NIVEL en WUR: Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO). Dit onderzoek wordt verricht in Oost-Brabant en Noord-Limburg.

Op 1 maart 2015 het Kennisplatform Veehouderij en Humane Gezondheid opgericht, een samenwerkingsverband van GGD, Omgevingsdiensten, Wageningen UR (Central Veterinary Institute en Livestock Research), Universiteit Utrecht (UU) en Rijksinstituut Volksgezondheid en Milieu (RIVM).

In juli 2016 zijn de resultaten van het VGO onderzoek (Veehouderij en gezondheid omwonenden) gepresenteerd. VGO is een groot onderzoek in Oost-Brabant en Noord-Limburg gepresenteerd. Het VGO onderzoek bevestigt de resultaten uit eerdere onderzoeken en leggen een aantal verbanden tussen veehouderij en gezondheid (zie kader VGO onderzoek).
In juli 2016 is het VGO-onderzoek aangevuld met specifiek onderzoek naar endotoxines, met name vanuit pluimveehouderijen en varkenshouderijen (zie kader).

In juni 2017 is aanvullend onderzoek gepubliceerd naar het gezondheidseffect van uitstoot van bio-aerosolen (waaronder endotoxinen) door pluimveehouderijen en geitenhouderijen. Daarnaast is onderzoek aangekondigd naar het effect van secundair fijn stof door ammoniak en de rol van fijnstof uit veehouderijen in het optreden van hart- en vaatziekten en longkanker.

Resultaten onderzoek Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO) juli 2016 en endotoxinenonderzoek juli 2016 en juni 2017

In de periode 2014-2016 is in Oost-Brabant en Noord-Limburg (de gebieden in Nederland met de grootste dichtheid (intensieve) veehouderijen) uitgebreid onderzoek verricht naar de relatie tussen veehouderijen en gezondheid. Hierbij zijn huisartengegevens van 110.000 patiënten bekeken, hebben 12.000 mensen een vragenlijst ingevuld en is bij 2.500 mensen medisch onderzoek verricht.
Uit het onderzoek komen een aantal positieve en een aantal negatieve gezondheidseffecten naar voren. Aangetoond is dat mensen die rondom veehouderijen wonen minder astma en allergieën hebben. Dichtbij veehouderijen wonen minder mensen met COPD (chronische ziekte aan de longen). Daar staat tegenover dat de mensen in deze omgeving die wel COPD hebben, daar vaker en/of ernstigere complicaties van hebben.
Verder is er een verband gevonden tussen wonen nabij veehouderijen en een verlaagde longfunctie. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door stoffen die afkomstig zijn van de veehouderij. Niet alleen dichtbij veel veehouderijen wonen zorgt voor een lagere longfunctie. De longfunctie wordt in het hele onderzoeksgebied lager op momenten dat de concentratie van ammoniak in de lucht hoog is. Deze effecten zijn vergelijkbaar met de schadelijke gezondheidseffecten van verkeer in een stad.
Het onderzoek laat zien dat er meer longontstekingen in het onderzoeksgebied voorkomen dan in de rest van het land. Hierbij is een verband gevonden tussen pluimveehouderijen binnen 1 kilometer afstand van de woning en een licht verhoogde kans op longontsteking.
Het onderzoek laat voor een aantal zoonoseverwekkers zien dat dit niet vaker voorkomt in de omgeving van veehouderijen ten opzichte van de rest van het land. Wel lijken mensen nabij veehouderijen iets vaker drager te zijn van de veegerelateerde MRSA-bacterie.

In aanvullend onderzoek (juli 2016) is geconstateerd dat de overschrijding van de advieswaarde voor endotoxines van 30 EU/m3, zoals door de Gezondheidsraad is geadviseerd, mogelijk is binnen een afstand van 500 m van een pluimveehouderij.
Een tweede aanvullend onderzoek (juni 2017) bevestigd dat er rond 1 km van pluimveehouderijen en ook rond 2 km rond geitenhouderijen een verhoogde kans op longontsteking is en dat mensen met COPD in de nabijheid van veehouderijen meer klachten ervaren.

Het VGO onderzoek is nog niet vertaald in beleid, wet-en regelgeving. Dit is een vervolgstap. Rijk, provincies en gemeentes denken momenteel na over hoe om te gaan met de resultaten van het VGO onderzoek en hoe hiermee in plan- en besluitvorming om te gaan.

Vooruitlopend op landelijk en provinciaal gezondheidsbeleid is in de provincie Noord-Brabant al beleid geformuleerd voor endotoxinen: het Handelingsperspectief Veehouderij en Volksgezondheid:endotoxine toetsingskader 1.0. In de vergunningaanvraag voor individuele ontwikkelingen wordt getoetst aan de grenswaarde voor endotoxine, zoals door gezondheidsraad is voorgesteld: 30 EU (endotoxineeenheden) / m3.

Pogingen om in bestemmingsplanregelingen planologische voorwaarden aan ontwikkelingen vanuit gezondheidsoptiek op te nemen, sneuvelen tot nu toe bij de Raad van State op onvoldoende wetenschappelijke onderbouwing. Afgewacht moet worden of het VGO onderzoek hier verandering in brengt.

Jurisprudentie gezondheid in het buitengebied

Nederweert (AbRvS 19-10-2011, 201000964/1/R3, bewoners tegen Bestemmingsplan Buitengebied Nederweert

- Op grond van wet- en regelgeving bestaat geen specifieke onderzoeksplicht voor bestemmingsplannen.-
- Gezondheid is wel een af te wegen belang bij vaststelling van bestemmingsplannen (uitspraak).

Bernheze (AbRvS, 10 september 2014, 201208940/1/R3 => ZLTO tegen BP BG d.d. 26 juni 2012)

- Het opnemen van een minimale afstand tussen (intensieve) veehouderijen en woningen op basis van advies GGD is niet houdbaar: advies GGD spreekt over "adviesafstanden", afstanden nog onvoldoende onderbouwd / te onderbouwen vanuit wetenschappelijk onderzoek.

Samenvattend overzicht van gezondheidsaspecten in het buitengebied

De Commissie m.e.r. geeft in haar Handreiking Gezondheid het volgende overzicht van gezondheidsaspecten:

Negatieve effecten

- Geluidhinder[4] (verkeer, bedrijfsbronnen, laagfrequent geluid);
- Luchtkverontreiniging (stikstof, fijn stof, ziektebronnen: zoonosen, endotoxinen);
- Geurhinder;
- Lichthinder;
- Externe veiligheidsrisico's;
- Ruimtebeslag / barrierewerking;
- Straling / elektromagnetisme;
- Bodem-/waterverontreiniging;
- Verkeersonveiligheid;
- Waterveiligheidsrisico's;
- Hittestress;
- Sociale onveiligheid.

Positieve effecten

- Stimuleren van en ruimte voor bewegen;
- Natuur en groen;
- Stilte en rust.

[4] Hinder = gevoel van afkeer, boosheid, onbehagen, onvoldaanheid of gekwetstheid, dat optreedt wanneer een milieufactor iemands gedachten, gevoelens of activiteiten negatief beïnvloedt (definitie WHO, Gezondheidsraad)

Specifiek voor het buitengebied kan de volgende selectie en specificatie worden gemaakt

- Geur: hinder, verstoring van gedrag, stressgerelateerde somatische gezondheidsklachten (hoofdpijn, benauwdheid, misselijkheid);
- Fijn stof: ademhalingsklachten, astma;
- Zoonosen / endotoxinen: koorts, hoofdpijn;
- Geluid: hinder, verstoring van gedrag (bv slaapgedrag), stressgerelateerde somatische gezondheidsklachten (hoofdpijn, vermoeidheid, concentratie/korte termijn geheugen, verhoogde bloedruk, hart- en vaatziekten);
- Verkeersonveiligheid: vrachtverkeer vs woon-werk/school/recreatief verkeer;
- Licht (kassen, open stallen): hinder, verstoring gedrag (bv slaapgedrag), stressgerelateerde somatische gezondheidsklachten.

Hieronder wordt voor het buitengebied per thema een samenvatting gegeven van mogelijke effecten (op basis van onderzoeken).

Geur

Rondom veehouderijen kan geurhinder optreden. Dit geldt met name rondom intensieve veehouderijen. Geurhinder kan berekend worden. De relatie tussen geurbelasting en hinder is bekend. Er bestaan wettelijke normen voor de geurbelasting door veehouderijbedrijven (Wet geurhinder en veehouderij (zie onderstaand kader). Hiervan kan lokaal door gemeenten (gemotiveerd) afgeweken worden in een geurvisie/geurverordening.
Recent onderzoek (GGD, IRAS, 2015) geeft aanwijzing dat de geurhinder in de praktijk erger wordt ervaren dan uit berekeningen blijkt. Uit dit onderzoek blijkt ook dat pluimvee eerder/tot meer geurhinder leidt dan varkens en dat varkens eerder/tot meer geurhinder leidt dan rundvee. De GGD adviseert de geurwet- en regelgeving te herzien.
Geurhinder kan vergezeld gaan van stress-gerelateerde lichamelijke gezondheidseffecten. Echter op grond van beschikbare studies zijn geen eenduidige conclusies te trekken over het verband tussen geurbelasting en klachten, zoals hoofdpijn, benauwdheid en misselijkheid.
Naast de geurbelasting is een groot aantal andere factoren in meer of mindere mate van invloed op de mate van ervaren hinder. Vooral een lage hedonische waarde (onaangename geur), een hogere frequentie, een probleemgerichte copingstijl, een negatieve attitude ten opzichte van de geurbron of overheid, de verwachting dat de geur zal toenemen en bezorgd of angstig zijn voor gezondheidseffecten kunnen lokaal leiden tot meer hinder dan berekend zou worden volgens de algemene relatie tussen de geurbelasting en hinder.
Geurbelasting kan ook leiden tot verstoring van gedrag of activiteiten. De meest voorkomende verstoringeffecten zijn vermoedelijk ramen sluiten, niet graag buiten zijn, geen bezoek uitnodigen en/of mensen komen niet graag op bezoek, vertrouwde/aangename geuren niet meer kunnen ruiken, minder diep ademhalen en het indienen van klachten.

Ammoniak

Ammoniak is naast bron van geurhinder ook in hoge concentraties bijtend voor de ogen, de huid en de luchtwegen. De concentraties in de stallen liggen zowel in de rundveehouderij als in de varkens- en pluimveesector boven de normen voor blootstelling. Buiten de stallen liggen de waarden ver onder het niveau waarop gezondheidseffecten kunnen worden verwacht.

Fijn stof

Onderzoek van het RIVM geeft aan dat fijn stof (PM10) de relatief meest ziektelastveroorzakende milieufactor is (bron: RIVM/Hanninen en Knol, 2010):

- PM 10 55%;
- Stikstofdioxide 20%;

- Geluid 15% (wegverkeer 9%, vliegtuig, 2,5%, rail 1,5 %, industrie 1,5%);
- Anders 10% (passief roken 4,5% , radon 2,7%, lood 1,3%, dioxine 1,5 %, ozon 0,2 %).

Ook grover stof kan leiden tot gezondheidsklachten. Een voorbeeld hiervan zij endotoxinen, delen van celwanden van bacteriën ((zie verder).

Wet geurhinder en veehouderij

In de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) worden eisen gesteld aan de maximale geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken ten opzichten van geurgevoelige objecten, zoals woningen. De wet is in plaats gekomen van de Wet stankemissie veehouderijen in landbouwontwikkelings- en verwevingsgebieden. Het nationale geurbeleid bestaat uit de volgende beleidslijnen:

- Als er geen hinder is, zijn maatregelen niet nodig;
- Als er wel hinder is, worden maatregelen op basis van Best Beschikbare Techniek afgeleid;
- Voor bepaalde branches is het hinderniveau bepaald en in een bijzondere regeling vastgelegd;
- De mate van hinder die nog acceptabel is, wordt vastgesteld door het bevoegd gezag.

De Wgv stelt alleen eisen aan de geurhinder vanwege dierenverblijven. In het algemeen kan de geuremissie vanuit die geurbronnen door het treffen van redelijk eenvoudige maatregelen of voorzieningen of door het aanhouden van minimumafstanden worden voorkomen of tot een acceptabel niveau worden teruggebracht.
De Wgv maakt onderscheid tussen dieren met geuremissiefactoren en dieren zonder geuremissiefactoren. Voor dieren waarvoor een geuremissiefactor is opgenomen mag de geurbelasting op een geurgevoelig object de wettelijk vastgestelde norm niet overschrijden. Voor dieren waarvoor geen geuremissiefactor is opgenomen moet een minimale afstand tussen een veehouderij en een geurgevoelig object te worden aangehouden. Verder is binnen de Wgv een onderscheid gemaakt in twee categorieën voor geurgevoelige objecten, te weten objecten gelegen binnen de bebouwde kom en objecten gelegen buiten de bebouwde kom.

Dieren met geuremissiefactoren
Dieren waarvoor wel een geuremissiefactor is opgenomen zijn bijvoorbeeld varkens. als de ligging van de geurgevoelig objecten bekend is, kan per object worden bepaald welke waarde voor de geurbelasting op de buitenzijde van het geurgevoelig object is toegestaan. Deze maximale waarde voor de geurbelasting is opgenomen in artikel 3 van de Wgv en wordt uitgedrukt in aantallen Europese odour units in een volume-eenheid lucht (ouE/m3). Voor de geurbelasting is uitgegaan van de gebruikelijke 98-percentiel geurconcentratie. Dat betekent dat de berekende geurconcentratie gedurende 98 procent van het jaar niet wordt overschreden (ouE/m3; P98).

Geurbelastingsnormen uit de Wgv

Het geurgevoelig object ligt in een:	Ten hoogste toegestane geurbelasting:
- concentratiegebied, binnen bebouwde kom	3,0 ouE/m3
- concentratiegebied, buiten bebouwde kom	14,0 ouE/m3
- niet-concentratiegebied, binnen bebouwde kom	2,0 ouE/m3
- niet-concentratiegebied, buiten bebouwde kom	8,0 ouE/m3

Dieren zonder geuremissiefactoren
Dieren waarvoor geen geuremissiefactor is opgenomen zijn bijvoorbeeld koeien. Voor veehouderijen met dieren waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld en voor veehouderijen met pelsdieren gelden wettelijk vastgestelde afstanden tussen veehouderij en geurgevoelig object. De beoordeling van geurhinder bestaat uit de toetsing of aan de voorgeschreven minimumafstanden wordt voldaan (artikel 4, eerste en tweede lid Wgv). Het gaat hier om de afstand tussen het emissiepunt van een dierenverblijf en de buitenzijde van het geurgevoelig object. De minimumafstand tussen een veehouderij met 'afstandsdieren' en een geurgevoelig object (artikel 4, eerste lid van de Wgv) bedraagt:

- Binnen de bebouwde kom 100 meter;
- Buiten de bebouwde kom 50 meter.

De ligging van het geurgevoelig object is hierbij bepalend.

Blootstelling aan fijn stof brengt diverse gezondheidsrisico's met zich mee, met name op het vlak van luchtwegaandoeningen en hartaandoeningen. Het gaat daarbij vooral om verergering van bestaande aandoeningen. Risicogroepen zijn ouderen, patiënten met al bestaande luchtweg- en hartaandoeningen en kinderen met al bestaande luchtwegklachten. Risico's bestaan al bij concentraties lager zijn dan de geldende grenswaarde van 40 $\mu g/m^3$ lucht. De GGD hanteert in haar gezondheidseffectenscreening (GES) 20 $\mu g/m^3$ als grens waarboven gezondheidseffecten kunnen optreden.

In het buitengebied zijn er grofweg twee bronnen van fijn stof:

- (Vracht)verkeer
- Stallen

Een toename van (vracht)verkeer leidt tot een toename van uitstoot van fijn stof. De concentraties kunnen berekend worden. Echter de toename zijn vaak lokaal en beperkt: tienden van $\mu g/m^3$. De achtergrondconcentraties liggen (ver) beneden de grenswaarde van 40 $\mu g/m^3$.
In stallen (met name varkensstallen en pluimveestallen) kunnen relatief hoge concentraties van fijn stof optreden De bijdrage aan de luchtkwaliteit buiten de stal verschilt per staltype en stalsysteemtype en per diersoort. De concentratie van fijn stof in de lucht kan bij de grens van een intensieve veehouderij (grens van de inrichting) in de orde liggen van enkele microgrammen per m^3 lucht. Tot op 150 m van een intensieve veehouderij worden verhoogde concentraties fijn stof gemeten. Dit geldt globaal genomen bij zowel (grote) varkens- als pluimveehouderijen, waarbij globaal genomen geldt dat de belasting door pluimveebedrijven het grootst is. Bij de grondgebonden veehouderij komt veel minder fijn stof vrij en is dit in de praktijk geen aandachtspunt. Als de toename van de concentratie fijn stof in de lucht tot gevolg heeft dat de geldende grenswaarden voor de luchtkwaliteit worden overschreden, zullen in een omgevingsvergunning maatregelen worden voorgeschreven om de belasting van de lucht terug te dringen. Hiervoor bestaan realistische maatregelen.

In het IVG-onderzoek (2011) kon niet worden bevestigd dat gebieden met veel intensieve veehouderij tot meer klachten en aandoeningen aan de luchtwegen leiden dan gebieden met minder intensieve veehouderij.
Een aantal specifieke klachten (pneumonie en chronische bronchitis) werd in de gebieden met veel intensieve veehouderij wel vaker gevonden. Rondom intensieve veehouderij werden vooral meer longontstekingen gezien; dit gold voor alle jaren tussen 2006 en 2009 en is naar alle waarschijnlijkheid ten dele gerelateerd aan de uitbraak van Q-koorts in de jaren 2008 en 2009 (zie verder). Astma en COPD kwamen niet vaker voor in de nabijheid van intensieve veehouderij. Mensen met COPD en astmatici hadden echter wel meer complicaties van hun ziekte, met name infecties van de bovenste luchtwegen en longontsteking. Astma blijkt minder vaak voor te komen bij hogere concentraties van fijn stof en (dus) in de nabijheid van veehouderijbedrijven. Longontsteking is enigszins verhoogd in de nabijheid van intensieve veehouderij in het algemeen en sterk verhoogd bij omwonenden van bedrijven met geiten en pluimvee.
Het onderzoek gaf weinig aanwijzingen dat zeer grote stallen, zogenaamde megastallen, meer invloed hebben op de gezondheid van omwonenden dan kleinere stallen.

De tussenrapportage van het nu lopende VGO-onderzoek over astma en COPD (RIVM et al, 2015) bevestigd (vooralsnog) de resultaten uit 2011. Gezonde mensen in de buurt van veehouderijen hebben minder vaak astma en COPD (of hebben een kleinere kan op) dan gezonde mensen niet in de buurt van veehouderijen. De oorzaak hiervoor is (nog) niet bekend: geeft het wonen in de buurt van veehouderijen “weerstand”/’bescherming tegen astma en COPD ? of is het beeld vertekend: verhuizen mensen met astma en COPD juist uit de buurt van veehouderijen ?

Bij mensen met astma en COPD verergeren de klachten in de buurt van veehouderijen. Hierbij is er een relatie met de afstand tot de veehouderij(en) en het aantal veehouderijen in de omgeving.

Zoonosen

Zoönosen zijn infectieziekten die van dieren op mensen overdraagbaar zijn. Per diersoort kunnen verschillende ziekten voorkomen (totaal zij er zo'n 50 zoönosen bekend), die via de lucht verspreiden naar mensen, via direct contact tussen dien en mens of via voedsel of mest. Dit kunnen bijvoorbeeld (griep)virussen zijn, bacteriën of andere organismen. Griepvirussen (influenzavirussen) zijn erg veranderlijk. Zo kunnen in een varken griepvirussen van varken, vogel en mens zich mengen waardoor nieuwe typen ontstaan. Bij virussen kunnen soms vormen ontstaan die ook van mens op mens kunnen worden overgebracht. Vaak zijn vogelgriepvirussen de bron van griepvirussen bij zoogdieren en mensen. Zoonosen kunnen zich snel verspreiden en leiden tot ziekte-uitbraken. Voorbeelden hiervan zijn de vogelgriep (2003) en de Q-koorts (2007). Voor griepvirussen is bij kippenhouderijen een relatie gevonden tussen bedrijfsgrootte en de aanwezigheid van influenza. Hoe groter het bedrijf, hoe groter de kans op influenza. Bij varkensbedrijven is deze trend niet gevonden. De kans op besmetting tussen bedrijven - en daardoor verspreiding van dierziekten - is te verminderen door een voldoende grote afstand tussen bedrijven aan te houden.

Q-Koorts

Q-koorts wordt veroorzaakt door de bacterie Coxiella burnetii. Deze bacterie komt voor bij vrijwel alle diersoorten, maar vooral schaap en geit. Het inademen van besmette deeltjes is de voornaamste oorzaak van besmetting bij de mens. Tot 5 km van een besmet bedrijf is er een verhoogde kans op Q-koorts bij mensen. Inademing hoeft niet te leiden tot ziekte en als het tot ziekte leidt heeft deze vaak een vaag griepachtig karakter (verhoging/koorts, hoofdpijn) of het karakter van een longonsteking. Pas na lange(re) tijd komen ziekteverschijnselen als concentratie-/ geheugenverlies, extreme vermoeidheid, spierklachten, gewrichtspijn e.d. aan de oppervlakte.
Pas sinds de uitbraak van Q-koorts in Herpen (gemeente Oss) in 2007-2011, waarbij mogelijk meer dan honderdduizend (voor zover bekend) mensen besmet zijn geraakt, ca . 4.200 mensen ziek (waarvan ca 1.100 langdurig) en ten minste 75 mensen zijn overleden, wordt onderzoek verricht naar Q-koorts.
De Q-koorts uitbraak in Oss heeft eerst geleid tot een ruimingscampagne gevolgd een inentingscampagne onder geiten en een tijdelijke bouwstop voor geitenhouderijen.

Vogelgriep

In wilde vogels, met name watervogels, kan het vogelgriepvirus voorkomen. Insleep (via vogels of mest) in een pluimveebedrijf kan leiden tot een vogelgriepuitbraak. Hierbij kan een milde vorm van vogelgriep muteren in een ernstige vorm en leiden tot besmetting op mensen. Overdracht van mens of mens is nog niet bekend.

Varkensgriep

Influenza A komt veel voor bij varkens en daarmee ook bij varkenshouders. Over het algemeen zonder enstige ziekteverschijnselen.

Salmonella en Campylobacteriose

Salmonella en campylobacteriose zijn bij de mens belangrijke verwekkers van voedselgerelateerde darminfecties. Dieren zijn vaak de drager van deze bacterien zonder er zelf ziek van te worden. Infecties bij de mens treden op door eten van besmet vlees en eieren of producten, die door vlees of eieren zijn besmet.

Toxoplasmose

Toxoplasmose wordt veroorzaakt door toxoplasma een dierlijke parasiet die onder meer bij varkens voorkomt. Het kan door diverse dieren worden overgebracht. Hierdoor en door verblijf van toxoplasma in de bodem komt het bij bedrijven met uitloop in de vrije lucht (dit zijn vooral kleinere bedrijven) meer voor dan bij de moderne intensieve veehouderij. Katten zijn een belangrijke bron van besmetting van de mens, rechtstreeks of door contact met kattenuitwerpselen of grond waarin deze voorkomen. In de grond kunnen besmettelijke overlevingsvormen van Toxoplasma aanwezig zijn, de zogenaamde oöcysten. Mensen kunnen ook worden besmet door het eten van onvoldoende verhit vlees. Toxoplasmose kan ernstige gevolgen hebben voor het ongeboren kind, vooral als de moeder in de eerste maande van de zwangerschap voor het eerst besmet wordt door de parasiet. Bij besmetting na de geboorte zijn de gevolgen meestal mild, maar bij een klein deel van de patiënten heeft de ziekte een ernstig verloop.

Hepatitis E

Recent (zomer) is Hepatitis E in de aandacht komen te staan. Er wordt bij bloedbanken een toename van Hepatitis E bij mensen geconstateerd, met name in Oost-Brabant. Er wordt een relatie vermoed met concentratie van varkens.

Bacteriën/Endotoxinen

Als indicator voor de aanwezigheid van bacteriën in de lucht, en tegelijk daarmee ook van andere ziekteverwekkers (en resistente bacteriën, zie hieronder), worden endotoxinen gebruikt. Dit zijn bestanddelen uit de celwanden van een hele grote groep bacteriesoorten (Salmonella en Qkoorts horen beide tot deze groep). Een hoog gehalte aan endotoxinen geeft dus niet direct aan dat er schadelijke organismen in de lucht aanwezig zijn, maar kan wel gebruikt worden als aanwijzing of de kans daarop groter of kleiner is. In de stallen kunnen hoge concentraties van endotoxinen optreden. Dit kan invloed hebben op de luchtwegen. Werknemers met allergie en astma reageren hier sterker op dan werknemers zonder allergie of astma. Ook in de omgeving van bedrijven kan de endotoxineconcentratie in de lucht hoger zijn dan ergens anders (bijvoorbeeld in stedelijk gebied). Het gaat daarbij echter wel om zeer lage concentraties, waarvan geen effecten op de gezondheid worden verwacht. Bij metingen rondom specifieke bedrijven is duidelijk geworden dat de veehouderij in alle gevallen bijdraagt aan hogere niveaus van endotoxinen tot een afstand van het bedrijf van ongeveer 250 meter. De concentraties waren het hoogst bij varkenshouderijen en pluimveebedrijven. Tot 1.000 m kan een hogere concentratie dan de achtergrond worden gemeten.
Met de bacteriën die resistent zijn voor antibiotica zijn hierbij aandachtspunt, omdat deze niet of moeilijk te bestrijden zijn.

MRSA (staphylokok)

Bekend/berucht is MRSA (Meticilline Resistente Staphylococcus aureus) in de varkenshouderij. Circa 40 % van Nederlandse slachtvarkens is drager van MRSA De resistente vorm komt relatief veel voor bij mensen die nauw contact hebben met varkens of vleeskalveren, zoals de veehouders zelf en medewerkers van de bedrijven gerelateerd aan de veehouders. Verspreiding van mens op mens is mogelijk. Ook verspreiding via de lucht of door contact met mest kan een rol spelen. De resistente bacteriën kunnen via het ventilatiesysteem van de bedrijven of via de mest ook in de buitenlucht terecht komen. De varkensspecifieke MRSA-bacterie werd in het IVG onderzoek (2011) vaker en in hogere concentraties teruggevonden in een straal van 1.000 meter rond veehouderijbedrijven. In hoeverre dit kan leiden tot MRSA besmetting van omwonenden is nog onduidelijk, maar door de sterke verdunning in de buitenlucht zal de kans gering zijn.
Gezonde dragers van MRSA merken er over het algemeen niet veel van, maar voor mensen met

een slechte weerstand kan MRSA een bedreiging van de gezondheid zijn. Daarom is het van heel groot belang, dat besmetting in ziekenhuizen wordt voorkomen. De richtlijn is nu, dat personen die intensief contact hebben met varkens of kalveren bij ziekenhuisopname worden onderzocht op MRSA en in isolatie worden verpleegd tot is uitgesloten dat ze drager zijn.
Overigens is de MRSA in de varkenshouderij een andere dan de ziekenhuis MRSA die, los van de varkenshouderij, regelmatig in het nieuws komt. De ziekenhuisvariant komt vaak uit het buitenland.

ESBL (o.a. salmonella)

Een andere vee-gerelateerde bacterie/endoticine is ESBL (waaronder salmonella). Kip, ander vlees, eieren, groenten en fruit kunnen besmet zijn met ESBL-producerende bacteriën. Mensen die voedsel eten dat besmet is met deze bacteriën, kunnen ziek worden en daarnaast resistent raken tegen antibiotica. Hoewel niet exact is vast te stellen hoe groot de bijdrage is die de veehouderij levert aan de verspreiding van resistentie door ESBL, vormen de ESBL-producerende bacteriën volgens de Gezondheidsraad op dit moment en in de nabije toekomst vanuit de veehouderij het grootste microbiële risico voor de volksgezondheid (Gezondheidsraad).
De overheid en de sector hebben afspraken gemaakt om het antibioticagebruik in de veehouderij te verminderen en zo de risico's van resistentieontwikkeling te beteugelen. Het totale gebruik moest in 2013 zijn gehalveerd ten opzichte van dat in 2009. In 2011 moest het gebruik al met 20 procent zijn verminderd. De Gezondheidsraad heeft in haar advies (2012) aanbevelingen gedaan die moeten leiden tot een verminderd gebruik van antibiotica in het algemeen, en van sommige groepen antibiotica in het bijzonder.

Geluid

Geluid kan leiden tot hinder, verstoring van gedrag (bv slaapverstoring, ander sociaal gedrag) en stressgerelateerde somatische gezondheidsklachten (hoofdpijn, vermoeidheid, concentratie/korte termijn geheugen, verhoogde bloedruk, hart- en vaatziekten)
In epidemiologische studies is een verhoogd risico voor verhoogde bloeddruk en hart- en vaatziekten als gevolg van geluidblootstelling vastgesteld. Het gaat met name om coronaire hartziekten. Deze zijn het gevolg van slagaderverkalking. Hierdoor ontstaat zuurstoftekort in de hartspier. De twee bekendste diagnosen zijn het acuut hartinfarct en angina pectoris. Een recente meta-analyse vond voor coronaire hartziekten een verhoging van het risico met 4% voor een toename van de geluidbelasting met 10 dB. Verschillende meta-analyses geven aan, dat vanaf geluidniveaus van circa 50 dB Lden het risico op deze gezondheidseffecten toeneemt.
Uit onderzoek op scholen in de omgeving van vliegvelden blijkt, dat verhoogde geluidbelastingen ook negatieve effecten hebben op de leerprestatie van kinderen, zoals het korte termijn geheugen, aandacht vasthouden en begrijpend lezen. Deze effecten kunnen tot enkele maanden na vermindering van de geluidbelasting aanhouden.

Licht

Lichtuitstoot wordt in het buitengebied vooral veroorzaakt door (niet afgedekte) kassen, (open/serre)stallen, en lichtinstallaties bij paardenbakken en sportaccommodaties. Lichtuitstoot kan leiden tot lichthinder en tot gezondheidsklachten: verstoring gedrag (bv slaapverstoring, ander sociaal gedrag) en stressgerelateerde somatische gezondheidsklachten. Er is nog weinig kennis over de relatie tussen lichthinder en gezondheid.

Verkeersonveiligheid

Verkeersonveiligheid in het buitengebied is met name een aandachtspunt bij smalle, door bomen omgeven wegen waar een menging van (vracht)verkeer en langzaam verkeer (fietsers: schoolgaand en/of recreatief) is.

Bronnen

- Commissie m.e.r. (2015) Handreiking Gezondheid (www.commissiemer.nl/thema's/gezondheid).
- Commissie van Doorn (2011). Al het vlees duurzaam.
- Gezondheidsraad (2011). Antibiotica in de veeteelt en resistente bacteriën bij mensen. Den Haag: Gezondheidsraad
- Gezondheidsraad (2012). Rapport Intensieve Veehouderij en Gezondheid.
- GGD (2006) Gezondheidseffectscreening Stad& Milieu 2006: Handboek voor een gezonde inrichting van de woonomgeving.
- GGD (2011). Informatieblad Intensieve Veehouderij en Gezondheid, update 2011.
- GGD (2012). Handboek Gezondheidseffectenscreening.
- GGD, IRAS (2015). Geurhinder van veehouderij nader onderzocht: meer hinder dan Handreiking Wgv doet vermoeden ?
- IRAS, NIVEL, RIVM (2011). Mogelijke effecten van intensieve veehouderij op gezondheid omwonenden (IVG).
- Ministerie van Volksgezondheid (2008). Wet Publieke Gezondheid (WPG).
- Ministerie van VROM (2008). Nationale aanpak Milieu en Gezondheid 2008-2012.
- Ministerie van VROM (2009). Handreiking gezondheid in ruimtelijke planvorming.
- Ministerie van I&M (2011). Van mega naar beter. Rapportage van de maatschappelijke dialoog over schaalgrootte en toekomst van de veehouderij ("Alders rapport").
- RIVM (2008). Volksgezondheidsaspecten van veehouderijbedrijven in Nederland. Zoönosen en antibioticumresistentie
- RIVM (2008). Intensieve veehouderij en gezondheid. Overzicht van kennis over werknemers en omwonenden.
- RIVM, IRAS, NIVEL en WUR (2015). Tussenrapportage Veehouderij en Gezondheid omwonenden (VGO).
- RIVM e.a. (2016). Veehouderij en Gezondheid omwonenden (VGO).
- RIVM e.a (2016). Endotoxineonderzoek
    - RIVM e.a. (2017. Analyse van gezondheidseffecten risicofactoren en uitstoot van bio-aerosolen
- Provincie Noord-Brabant e.a. (2017). Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid endotoxine toetsingskader 1.0

Kennisplatforms

- RIVM
- Rijksoverheid-veehouderij/(volks)gezondheid
- Kennisplatform Veehouderij en Humane Gezondheid: opgericht 1-3-2015, startbijeenkomst najaar 2015 (GGD, Omgevingsdiensten, Wageningen UR (Central Veterinary Institute en Livestock Research), Universiteit Utrecht (UU) en Rijksinstituut Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
- Kennisnetwerk(en) Zoonosen: Brabant (BKZ, 2009), Midden-Nederland (2013)
- One Health (mens en diergezondheid: www.onehealth.nl
- Q-support.nu

Bijlage 3: Passende beoordeling

Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel

Passende beoordeling

projectnummer 409748
definitief revisie 01
1 maart 2018

Understanding today.
Improving tomorrow.

Bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel Herziening

Passende beoordeling

projectnummer 409748
definitief revisie 01
1 maart 2018

Auteurs
B. van Dijck
C. Schellingen

Opdrachtgever
Gemeente Son en Breugel
Postbus 8
5690 AA Son

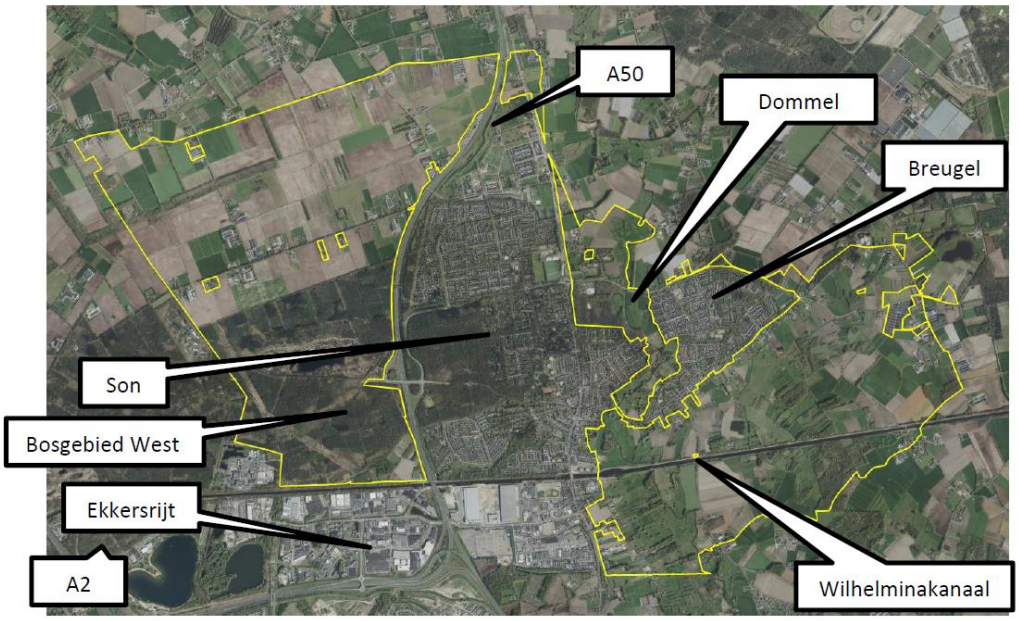
Colofon

Projectgroep bestaande uit
B. (Bastian) van Dijck
T. (Tessa) Koene
C. (Christel) Schellingen
L. (Linda) Smitskamp
R. (Reinier) van Dijk

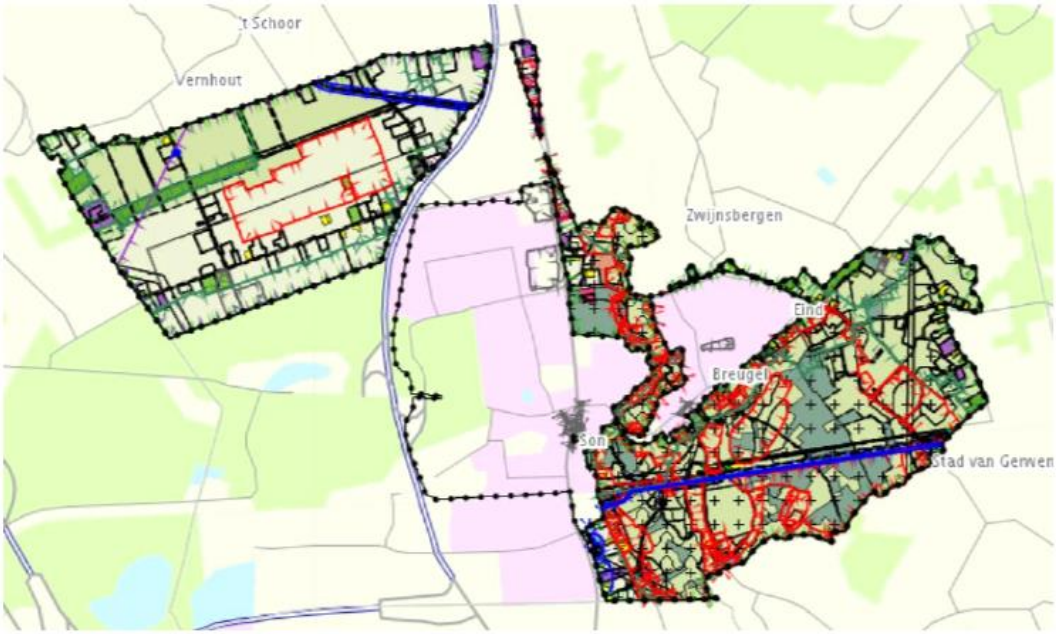
datum vrijgave	beschrijving versie	goedkeuring	vrijgave
01-03-2018	definitief	drs. B. van Dijck	drs. T. Artz

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel Passende beoordeling	3
1.3	Leeswijzer	4
2	**Ontwikkelingsmogelijkheden in deze herziening**	**5**
2.1	Inleiding	5
2.2	Ontwikkelingsmogelijkheden veehouderijen	5
3	**Toetsingskader Wet Natuurbescherming**	**9**
3.1	Natura 2000	9
3.2	Wet Natuurbescherming	9
3.3	Programmatische aanpak stikstof	10
3.4	Provinciaal beleid ten aanzien van Natura 2000, stikstof en PAS	12
3.5	Natura 2000-gebieden	13
3.5.1	Strabrechtse Heide & Beuven	14
3.5.2	Kampina & Oisterwijkse Vennen	15
4	**Effectbeschrijving en -beoordeling**	**17**
4.1	Selectie te beschouwen storingsfactoren	17
4.2	Oppervlakteverlies en versnippering	19
4.3	Vermesting en verzuring door atmosferische depositie	19
4.4	Verontreiniging	22
4.5	Verdroging	22
4.6	Verstoring door geluid en licht	23
4.7	Optische verstoring	23
4.8	Verstoring door mechanische effecten	23
4.9	Bewuste verandering soortensamenstelling	23
4.10	Cumulatie	23
4.11	Consequenties voor plan-MER en bestemmingsplan	25
5	**Conclusie**	**27**
6	**Bronnen**	**29**

Figuur 1.1: Plangebied Herziening Buitengebied Son en Breugel Herziening 2018

Figuur 1.2: Vigerend bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel Herziening 2013

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Son en Breugel is voornemens om het bestemmingsplan Buitengebied te herzien: “Buitengebied; Herziening 2018”(in het vervolg Herziening genoemd). Belangrijkste aanleiding en onderwerp van de Herziening is de vertaling van de Verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant (zie kader).

Belangrijk aandachtspunt is een bestemmingsplanregeling die én ruimte geeft voor agrarische ontwikkeling én past binnen het wettelijk kader van de Wet natuurbescherming (zie kader ‘Veehouderij – stikstofdepositie – Natura 2000).

Het plangebied voor de Herziening omvat een groot deel van het buitengebied van de gemeente (figuur 1.1) en bestaat grofweg uit twee delen gescheiden door de A50:

- een noordwestelijk deel, ten westen van de A50 en ten noorden van Bosgebied West;
- een zuidoostelijk deel, ten oosten van de A50, ten oosten van de kern Son en ten zuiden van de kern Breugel;
- Bosgebied West.

Delen van de gemeente die geen onderdeel uitmaken van het plangebied zijn:

- de kernen Son en Breugel;
- de A50;
- bedrijventerrein Ekkersrijt;
- bedrijf Rendac.

Bosgebied West maakt wel onderdeel uit van de herziening van het bestemmingsplan, maar bevat geen ontwikkelingen die van belang zijn voor deze passende beoordeling.

Het vigerende bestemmingsplan buitengebied is op 7 februari 2013 vastgesteld en op 13 juni onherroepelijk geworden.

Kader Verordening ruimte provincie Noord-Brabant

Op 7 februari 2014 heeft de provincie Noord-Brabant een partiële herziening van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en de bijbehorende Verordening ruimte vastgesteld. De Verordening ruimte geeft invulling aan de beleidsmatig ingezette koerswijzigingen van de provincie. Met name voor de regels in het buitengebied is de Verordening ruimte aanzienlijk gewijzigd ten opzichte van eerdere Verordeningen. Belangrijkste wijziging is de implementatie en uitwerking van de beleidslijn "Transitie naar zorgvuldige veehouderij". Centraal in deze beleidslijn staat het motto "Ontwikkelruimte moet je verdienen en is niet onbegrensd". Er wordt alleen nog ontwikkelruimte aan veehouderijen geboden als daarmee een ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij in gang wordt gezet. Hieraan is een aantal voorwaardelijke bepalingen gekoppeld: o.a. voeren van dialoog met omgeving, landschappelijke kwaliteitsverbetering minimaal 10% van het bouwvlak, voldoen aan (bovenwettelijke) eisen ten aanzien van fijn stof, geur. Om te mogen uitbreiden moet een minimale score van 7 gehaald worden op de zogenaamde “Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij” (BZV). Ontwikkelruimte blijft in principe beperkt tot 1,5 ha. Onder uitzondering is uitbreiding buiten de 1,5 ha mogelijk.

Op 7 juli 2017 is de Verordening gewijzigd, o.a. om een versnelling in de transitie naar zorgvuldige veehouderij te bewerkstellingen. In Oost- en Midden-Brabant mogen veehouderijen met “hokdieren”(varkens, pluimvee e.d.) alleen uitbreiden als tegelijk binnen het zogenaamde “stalderingsgebied” verouderde leegstaande stallen worden gesloopt. De BZV is vereenvoudigd en de normscore verhoogd naar 7,25. Veehouders die een overlastsituatie opruimen en/of een BZV-score van minimaal 8.5 scoren, kunnen aanspraak maken op een groter bouwblok (2 tot 2,5 ha) dan normaal (1,5 ha).
Daarnaast wil de provincie mestbewerking zoveel mogelijk concentreren op industrieterreinen, de regels voor lokale mestbewerking zijn aangepast.
De provinciale Verordening natuurbescherming is tevens aangescherpt om de ammoniakuitstoot door de veehouderij sneller en vergaand terug te dringen. De emissie-eisen voor nieuwe stallen worden stapsgewijs strenger. Veehouders met verouderde stallen moeten er versneld (2022 in plaats van 2028) voor zorgen dat deze worden gemoderniseerd.

In het bestemmingsplan worden de bepalingen van de Verordening ruimte doorvertaald in de regels. Deze vormen daarmee ook de basis voor de effectbepaling in het plan-MER.

Kader Veehouderij - stikstofdepositie – Natura 2000
Conform de Natuurbeschermingswet mogen activiteiten geen significant negatieve effecten hebben op Natura 2000-gebieden. Bestemmingsplannen die deze activiteiten vastleggen mogen niet worden vastgesteld. In het plangebied ligt geen Natura 2000-gebied. In de omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. Een deel van de gebieden is gevoelig voor stikstofdepositie, al in de huidige situatie liggen de achtergrondwaarden hoger dan de kritische depositiewaarden. Uitbreiding van veehouderijen leidt, zonder beperkende maatregelen, tot toename van stikstofemissie en daarmee tot toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in de omgeving. Dit is, ook bij geringe toename, een significant negatief effect, gezien de "overspannen" situatie van de Natura 2000-gebieden ten opzichte van stikstof. Met maatregelen kan de stikstofdepositie worden verminderd, dan wel voorkomen. Maatregelen kunnen echter niet in het bestemmingsplan worden vastgelegd. Deze problematiek speelt in een groot deel van Nederland. Het Rijk heeft een landelijk dekkende oplossing voorbereid in de vorm van het PAS (Programma Aanpak Stikstofdepositie). Het PAS moet er toe leiden dat EN tegemoet wordt gekomen aan de eisen van Natura2000 EN er ontwikkelingsruimte blijft bestaan. Dit o.a. door een stelsel van generieke maatregelen om de stikstofemissie terug te dringen (o.a. door afspraken met de agrarische sector) en het treffen van maatregelen in de Natura 2000-gebieden zelf. Echter de het PAS gaat over concrete activiteiten en handelingen, het regelt niets voor bestemmingsplannen. Gemeenten zijn al enige tijd op zoek naar een juridisch houdbare oplossing. De momenteel meest plausibele methode is het opnemen van een voorwaardelijke bepaling aan gebruik dat uitbreiding niet mag leiden tot een toename van stikstofemissie, dan wel dat er geen sprake mag zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura2000-gebied. De gemeente Son en Breugel is voornemens deze methode ook in de Herziening 2018 te hanteren.

In omgeving van het plangebied liggen Natura 2000-gebieden. Gezien het type bedrijven in het plangebied en de stikstofgevoeligheid van deze Natura 2000-gebied kan niet op voorhand met zekerheid gesteld worden dat significant negatieve effecten als gevolg van de Herziening uitgesloten kunnen worden. Daarom is conform de Wet natuurbescherming een Passende beoordeling uitgevoerd om mogelijk significant negatieve effecten nader te onderzoeken.

1.2 Doel Passende beoordeling

De Wet Natuurbescherming 1998 biedt de juridische basis voor de aanwijzing van Natura 2000 gebieden en de beoordeling van activiteiten die (mogelijk) negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden. Het kan daarbij zowel activiteiten binnen als buiten het betreffende Natura 2000-gebied betreffen. Het regime voor Natura 2000 kent een zogenaamde externe werking, waardoor ook moet worden bezien of activiteiten buiten het Natura 2000-gebied, negatieve effecten kunnen hebben op de daarvoor vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen.

In het kader van de besluitvorming over het bestemmingsplan is het nodig om te toetsen of het plan in overeenstemming is met de Wet Natuurbescherming. Op grond van de Wet dient een bestuursorgaan (i.c. de gemeenteraad) bij het vaststellen van een plan rekening te houden met de gevolgen die dat plan voor Natura 2000-gebieden kan hebben. Wanneer een plan (afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten) significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dient het bestuursorgaan een passende beoordeling van de gevolgen voor de gebieden vast te stellen voordat het plan kan worden vastgesteld. Het plan mag alleen worden vastgesteld als het bestuursorgaan uit de passende beoordeling de zekerheid heeft verkregen dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet worden aangetast.

1.3 Leeswijzer

Het rapport is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft het te toetsen voornemen;
- Hoofdstuk 3 gaat in op het toetsingskader;
- In hoofdstuk 4 worden mogelijke effecten onderzocht;
- De conclusies van de passende beoordeling zijn weergegeven in hoofdstuk 5.

2 Ontwikkelingsmogelijkheden in deze herziening

2.1 Inleiding

De Herziening is een herziening op onderdelen van het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel.
De Herziening betreft met name de implementatie van de eisen van de provinciale Verordening ruimte Noord-Brabant aan de uitbreiding van de veehouderijen (zie kader Verordening ruimte). Daarnaast wordt in de Herziening geanticipeerd op de eisen vanuit de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000-gebieden (zie kader Veehouderij-stikstofdepositie-Natura 2000). Tot slot wordt een aantal correcties, veel op perceel niveau, doorgevoerd. Deze laatste leiden niet tot andere milieueffecten en worden niet beschouwd in dit plan-MER.
Doel van de Herziening is het behouden van inmiddels onherroepelijke planologische ruimte voor de landbouw in de gemeente Son en Breugel. De (beperkte) ontwikkelingsmogelijkheden binnen het bestaande bouwvlak voor bestaande veehouderijen worden opnieuw bestemd rekening houdend met de eisen van de Verordening ruimte (transitie naar zorgvuldige veehouderij) en de Wet natuurbescherming.
Voor alle overige aspecten uit het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Son en Breugel wordt in de Herziening geen nieuwe afweging gemaakt.

2.2 Ontwikkelingsmogelijkheden veehouderijen

(Aangepaste) ontwikkelingsmogelijkheden veehouderijen

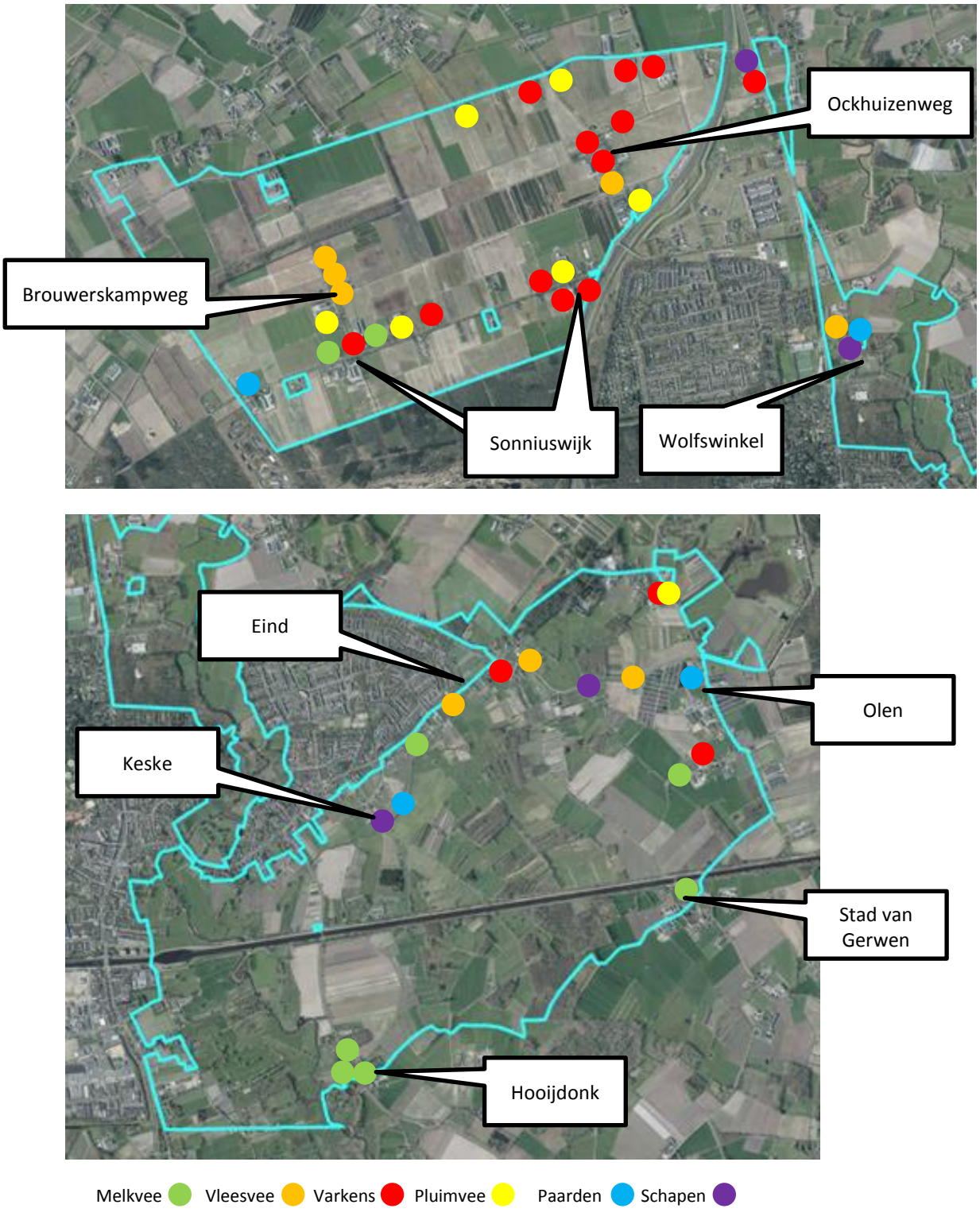
Alleen bestaande veehouderijen

Conform de vigerende bestemmingsplannen is geen nieuwvestiging van veehouderijen in het buitengebied toegestaan. De Herziening gaat daarmee alleen over ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande veehouderijen (ca. 45 bedrijven) (Figuur 2.1 en tabel 2.1)[1].

Tabel2.1: Karakterisering veehouderijsector Son en Breugel
(Bron: gemeenten Son en Breugel op basis van Web BvB)

Diersoort	Aantal veehouderijen	% t.o.v. totaal (45)	NW deel	ZO deel
Melkvee	8	18%	2	6
Vleesvee	8	18%	5	3
Varkens	14	31%	12	2
Pluimvee	6	13%	6	0
Varkens /pluimvee	1	2%	0	1
Paarden	4	9%	2	2
Schapen	4	9%	2	2

[1] In de NRD werd nog gesproken over 55 veehouderijen. Dit op basis van een toen voorhanden zijnde groslijst. Niet al deze bedrijven zijn nog actief en/of krijgen een veehouderijbestemming in het nieuwe bestemmingsplan. Inmiddels is de lijst gecheckt en geactualiseerd en is nog sprake van 45 veehouderijen.

Figuur2.1: Overzicht ligging en spreiding veehouderijen plangebied (bron: gemeente Son en Breugel op basis van Web BvB)

Aanduiding bedrijfstype

In het vigerende bestemmingsplan buitengebied zijn diverse bedrijfstypen aangeduid. Dit wordt ook in het nieuwe bestemmingsplan gedaan, aansluitend op de nieuwe systematiek en definities vanuit de provinciale Verordening ruimte. Hierbij wordt de volgende typering aangehouden:

- Intensieve veehouderij (varkens, pluimvee);
- Overige veehouderij: niet intensieve veehouderij;
- Paardenhouderij;
- (Vollegronds)teeltbedrijf;
- Overig agrarisch bedrijf.

Behoud onderscheid intensieve veehouderijen – niet intensieve veehouderijen

De Verordening ruimte laat het onderscheid tussen intensieve en grondgebonden veehouderijen los. Dit kan leiden tot een intensivering van veehouderijen in het plangebied (hoewel dit niet de intentie is van het loslaten in de Verordening ruimte: de Verordening volgt de tendens dat het onderscheid tussen intensief en grondgebonden aan het vervagen is). De gemeente wil dit niet en blijft onderscheid maken in type veehouderijen. Dit mag binnen de kaders van de Verordening ruimte, mits aan de eisen van de Verordening ruimte ten aanzien van uitbreiding wordt voldaan. Intensieve veehouderijen kunnen op basis van de regels en aanduidingen van het bedrijfstype rechtstreeks omschakelen naar een overige veehouderij.

Voorwaarden aan uitbreiding

Bestaande veehouderijen mogen conform de vigerende planologische mogelijkheden uitbreiden tot maximaal het huidig vigerende bouwvlak indien aan onderstaande voorwaarden uit de Verordening ruimte wordt voldaan:

- Voor hokdierhouderijen geldt dat voor elke m2 die uitgebreid wordt binnen het stalderingsgebied 1,1 m2 dierenverblijf gesloopt moet worden.
  Een veehouder mag binnen ‘zijn’ stalderings gebied uitsluitend nieuwe dierenverblijven bouwen als hij binnen datzelfde gebied verouderde dierenverblijven die in gebruik zijn, sloopt. Voor iedere 10 m² nieuwe stal moet 11 m² bestaande stal gesloopt worden. Staldering geldt alleen voor “hokdieren” (varkens, pluimvee e.d.), vooralsnog niet voor melkvee, schapen en nertsen. Het “stalderingsgebied” voor Son en Breugel omvat naast Son en Breugel de gemeenten Best, Nuenen, Gerwen en Nederwetten, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Veldhoven, Waalre, Valkenswaard, Heeze-Leende en Cranendonck;
- Er dienen maatregelen te worden getroffen en in stand gehouden die invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij (Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV)).
  De Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) is opgebouwd rond diverse thema's. Om te voldoen aan het criterium 'zorgvuldig' moet een minimale score van 7,25 op de BZV worden gehaald. In de loop der tijd zal het aantal thema's worden uitgebreid en de scores worden bijgesteld
- De ontwikkeling is gelet op de zorg voor een goede leefomgeving en gelet op de volksgezondheid, inpasbaar in de omgeving.
- Er moet voldaan worden aan extra eisen ten aanzien van geur en fijn stof (gekwantificeerd in de regels van de verordening).
- Er is een zorgvuldige dialoog gevoerd, gericht op het betrekken van de belangen van de omgeving bij het initiatief.
- Er moet geborgd worden dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden.
- De dierverblijven moeten voldoen aan de emissie-eisen zoals opgenomen in de provinciale Verordening natuurbescherming.

- Uitbreiding moet voldoen aan de stikstofbepaling zoals opgenomen in de (gebruiks)regels van het bestemmingsplan.

Uitbreiding buiten het vigerende bouwvlak is binnenplans niet toegestaan, maar moet buitenplans worden afgewogen.

Omschakelingsmogelijkheden

Op gemengde bedrijven, bijvoorbeeld een veehouderij in combinatie met vollegrondsteelt, mag wel worden gebouwd ten behoeve van de niet-veehouderijtak, zonder de voorwaarden uit de Verordening Ruimte te voldoen. Deze bebouwing mag echter niet in gebruik worden genomen ten behoeve van de veehouderij, voordat voldaan wordt aan de voorwaarden.
Intensieve veehouderijen kunnen op basis van de regels en aanduidingen van het bedrijfstype rechtstreeks omschakelen naar een overige veehouderij. Omschakeling van een niet veehouderij of niet intensieve veehouderij naar een intensieve veehouderij is niet mogelijk op basis van het bestemmingsplan.

Extra beperkingen / voorwaarden binnen gebied "Beperkingen Veehouderij"

Met name het zuidoostelijk deel van het plangebied is in de Verordening ruimte 2014 aangeduid als "Beperkingen Veehouderij" (figuur 2.8). Het betreft natuurgebieden en gebieden om de kernen. Binnen deze aanduiding gelden extra beperkingen en voorwaarden ten aanzien van grondgebondenheid aan uitbreiding. Dit betekent dat binnen de aanduiding "beperking veehouderij" intensieve veehouderijen niet uit kunnen breiden.

Stikstofvoorwaarde

Om op voorhand te borgen dat er geen significant negatieve effecten optreden op Natura 2000-gebieden is in de Herziening een stikstofvoorwaarde opgenomen. Dit betekent dat er in dit plan-MER eerst is onderzocht of er effecten optreden en zo ja, hoe hier mee omgegaan (moet) wordt(en).
Uitbreiding van bebouwing en/of gebruik ten behoeve van veehouderij is alleen toegestaan mits het op bedrijfsniveau niet leidt tot toename van stikstofdepositie. Voor uitbreiding met toename van stikstofdepositie kan wel buitenplans medewerking worden verleend (mits voldaan wordt aan de voorwaarden van de Verordening ruimte en voldaan wordt aan de vereisten uit de Wet natuurbescherming en er ruimte is in het PAS). Bestaande rechten zoals vastgelegd in een onherroepelijke Nbw- of Wnb vergunning danwel omgevingsvergunning (zogenaamde 'aanhakers') of melding worden gerespecteerd.

3 Toetsingskader Wet Natuurbescherming

3.1 Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn (1979) regelt de bescherming van leefgebieden van Europees bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. Met de Europese Habitatrichtlijn (1992) worden Europese (half-) natuurlijke habitats en bedreigde en kwetsbare dier- (andere dan vogels) en plantensoorten beschermd. De Natura 2000-gebieden zijn de gebieden die zijn aangewezen als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van de EU Vogel- en/of Habitatrichtlijn. Deze gebieden samen vormen het omvangrijke Europese netwerk Natura 2000. Het hoofddoel van Natura 2000 is het stoppen van de achteruitgang en de waarborging van de biodiversiteit in Europa.

3.2 Wet Natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is het beschermingsregime van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale Wet natuurbescherming (Wnb) overgenomen. Vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zijn belangrijke bepalingen overgenomen. Eén van die bepalingen is het afwegingskader, incl. compenserende maatregelen, zoals dat in artikel 6 van de Habitatrichtlijn staat. Het afwegingskader geeft aan op welke wijze besluitvorming plaats moet vinden voor plannen en projecten met mogelijke gevolgen voor beschermde natuurgebieden.

Nederland heeft inmiddels 160 Natura 2000-gebieden. In de periode 1986-2005 zijn er 79 belangrijke vogelgebieden als speciale beschermingszone (SBZ) van de Vogelrichtlijn aangewezen. In de Habitatrichtlijn zijn in 2003 141 gebieden aangemeld bij de Europese Commissie. Ongeveer 87% van het oppervlak van deze Habitatrichtlijngebieden heeft overlap met de gebieden die als Vogelrichtlijngebied zijn aangewezen. In Aanwijzingsbesluiten is door de minister van EZ de bescherming van de Natura 2000-gebieden juridisch vastgelegd. Centraal in de Aanwijzingsbesluiten staan de instandhoudingsdoelstellingen voor leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties van in het wild levende plant- en diersoorten, waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

Het toetsingskader van de Wet natuurbescherming, onderdeel gebiedsbescherming kent de volgende procedurevarianten:

1. Er is zeker geen kans op effecten: geen vergunningplicht, plan is uitvoerbaar;
2. Er een kans op effecten, maar zeker niet significant: verstorings-/verslechteringstoets dient aan te tonen dat effecten aanvaardbaar zijn voor een uitvoerbaar plan;
3. Er is een kans op significante effecten: passende beoordeling (eventueel met ADC-toets = alternatieventoets + dwingende redenen van groot openbaar belang + compensatie als in de PB na het nemen van mitigerende maatregelen significant negatieve effecten nog steeds niet uit te sluiten zijn).

Omdat een significant effect als gevolg van het voornemen niet zonder meer kan worden uitgesloten is de voorliggende toets opgesteld in de vorm van een passende beoordeling. Het referentiekader voor de toetsing wordt gevormd door de instandhoudingsdoelen voor de habitats en soorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen.

3.3 Programmatische aanpak stikstof

Op 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. Het Pas is een landelijke aanpak van het Rijk, de provincies, de landbouwsector en de natuurbeherende organisaties voor de stikstofproblematiek op de Natura 2000-gebieden.
Het PAS heeft als doel enerzijds invulling te geven aan de (Europese) instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden en anderzijds ontwikkelingen met toename van stikstofdepositie mogelijk te blijven maken.
Dit door een stelsel van generieke maatregelen:

- Beheermaatregelen in de Natura 2000-gebieden zelf: Enerzijds gericht op het weghalen van stikstof uit het systeem (door bv. maaien, plaggen, afvoeren), anderzijds gericht op het verbeteren van andere factoren van belang voor de kwaliteit van de Natura 2000-gebieden (bv hydrologie, soortenbeheer) ;
- Generieke maatregelen om de uitstoot van stikstof te verkleinen (o.a. door afspraken met de landbouwsector over inzet van modernere staltechnieken).

Daarnaast wordt ingespeeld op de trendmatige daling van de achtergrondconcentratie door schonere technieken, o.a. zoals al eerder in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit afgesproken voor de uitstoot door verkeer en industrie.

Het PAS is, inclusief de ontwikkelingsruimte die binnen het programma beschikbaar is, in zijn geheel passende beoordeeld (Ministerie van EZ en Ministerie van I&M, januari 2015). De passende beoordeling (toets aan de Natuurbeschermingswet) bestaat uit een generiek deel en gebiedsanalyses. In het generieke deel is aangetoond dat in alle gebieden sprake is van een vermindering van depositie ten opzichte van de situatie zonder programma aanpak stikstof. De gebiedsanalyses die onderdeel uitmaken van het programma vormen de onderbouwing van de passende beoordeling op gebiedsniveau. In de gebiedsanalyse is voor elke Natura 2000-gebied onderbouwd dat tegen de achtergrond van de ontwikkeling van de stikstofdepositie, de effecten van de generieke brongerichte maatregelen en de gebiedspecifieke herstelmaatregelen ontwikkelingsruimte beschikbaar is en dat deze ontwikkelingsruimte gebruik kan worden zonder dat de natuurlijke kenmerken van de te beschermen habitattypen en leefgebieden van soorten in gevaar komen of een onevenredige vertraging of belemmering van het halen van de instandhoudingsdoelstellingen ontstaat. Op basis van de passende beoordeling die voor de PAS is gemaakt, kan worden geconcludeerd dat significant negatieve effecten op Natura 2000 gebieden zijn uitgesloten indien voor de individuele uitbreidingen van de Veehouderijen gebruik gemaakt kan worden van de ontwikkelingsruimte.

Per Natura 2000 gebied is bepaald wat autonome daling en generieke maatregelen aan "stikstof-winst" opleveren en wat er aan "ontwikkelruimte" beschikbaar kan worden gesteld voor activiteiten met een toename van stikstof.
Voor deze ontwikkelruimte is het effect al generiek in het kader van het PAS (in een passende beoordeling) afgewogen. Voor de individuele projecten onder het PAS volstaat voor het aspect stikstof een verwijzing naar de passende beoordeling van het PAS of een vereenvoudigde eigen passende beoordeling. De ontwikkelruimte is verdeeld over vier categoriën:

Schematische verdeling depositieruimte. De werkelijke verdeling verschilt per Natura 2000-gebied.

- Autonome ontwikkelingen: ontwikkelruimte gereserveerd voor autonome ontwikkelingen (bv. groei bevolking, verkeer) en ontwikkelingen die niet getoetst worden aan de Nb-wet (bv. snelheidsverhoging snelwegen).
- Ruimte voor grenswaarden: ontwikkelruimte voor projecten met een stikstoftoename kleiner dan 1 mol/ha/jr. Voor deze projecten hoeft geen Nb-wet vergunning met ontwikkelruimte te worden aangevraagd.
- Prioritaire projecten: ontwikkelruimte gereserveerd voor projecten van nationaal en/of provinciaal belang, vastgelegd in bijlage 1 van de de AMvB Regeling Programmatische Aanpak Stikstofdepositie.
- Vrije ruimte: ontwikkelruimte voor overige projecten, niet vallend onder bovenstaande categorieën.

De omvang van de segmenten is per Natura 2000-gebied bepaald en beperkt in omvang. Als het segment projecten onder grenswaarde op is, vervalt dit segment en moet uit het segment vrije ruimte ontwikkelruimte worden aangevraagd. Als het segment vrije ruimte op is, is een project met toename van stikstof niet zondermeer toegestaan. Binnen het segment vrije ruimte zijn door de provincies nadere beleidsregels vastgesteld.

Belangrijk aspect aan PAS is dat voor de berekening van de stikstoftoename van projecten en de monitoring van de ontwikkelruimte één centraal landelijke rekenmodel gebruikt wordt: Aerius.

Belangrijke aandachtspunten bij PAS zijn:

- PAS gaat alleen over stikstof. Andere mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden (bv ruimtebeslag, verstoring e.d.) moeten apart worden afgewogen in een voortoets, al dan niet gevolgd door een passende beoordeling.
- PAS gaat alleen over activiteiten/projecten/vergunningen, niet over plannen. Bestemmingsplannen mogen en kunnen geen gebruik maken van het PAS. Of PAS gebruikt kan worden in de motivatie voor bestemmingsplannen is (nog) juridisch onduidelijk.

3.4 Provinciaal beleid ten aanzien van Natura 2000, stikstof en PAS

Op 29 maart 2013 heeft de provincie de Verordening stikstof en Natura 2000 vastgesteld. Doel van de Verordening stikstof en Natura 2000 is het verminderen van de stikstofuitstoot op Natura 2000-gebieden in Noord-Brabant. Veehouders die een nieuwe stal willen bouwen of een stal geheel of gedeeltelijk willen renoveren, moeten aan de verordening voldoen en moeten hun plannen laten beoordelen door de provincie. Dit gebeurt via het aanvragen van een vergunning Natuurbeschermingswet bij de provincie of via een melding bij het Activiteitenbesluit milieubeheer bij de gemeente. Tijdens de beoordeling wordt getoetst of er bij nieuwbouw of renovatie voldoende technieken ingezet zijn om de uitstoot te beperken. Bijvoorbeeld de inzet van luchtwassers. Een deel van de overmatige stikstofuitstoot kan 'gesaldeerd' worden.

De provincie heeft op 1 juli 2015 de eisen voor de uitstoot van ammoniak voor veehouderijstallen aangepast. Dit is gelijktijdig met het in werking treden van het landelijke Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Verordening schrijft voor dat veehouders de best beschikbare stallen toepassen wanneer ze uitbreiden. Dit draagt bij aan het terugdringen van de ammoniakbelasting van de Natura 2000-gebieden. In het convenant stikstof en Natura 2000 is afgesproken om regelmatig de emissie eisen aan te scherpen. De nieuwe regels zijn opgenomen in bijlage 2 van de Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant 2013.

Op 30 juni 2015 heeft de provincie de provinciale Brabantse Beleidsregel PAS vastgesteld. Hierin zijn afspraken vastgelegd over de verdeling van de zogenaamde vrije stikstofontwikkelingsruimte (segment 2 in het PAS). De afspraken zijn:

- Er wordt in de planperiode van het PAS voor een project niet meer dan 3 mol/ha/jaar ontwikkelingsruimte vergund;
- Provincie behoudt zich het recht voor vergunde ruimte die niet binnen twee jaar is gebruikt, terug in te nemen of te verminderen;
- Bij de verdeling van de ontwikkelingsruimte geldt de volgorde van ontvangst van de aanvraag;
- De beschikbare ontwikkelingsruimte wordt gelijk verdeeld over de planperiode van het PAS;
- Voor 4 zeer stikstofgevoelige habitattypen wordt niet meer dan 0,05 mol/ha/jr ontwikkelingsruimte vergund. Dit zijn de habitattypen: H7110A-actieve hoogvenen, H7120ah/ZGH7120ah herstellende hoogvenen en H3110 zee zwakgebufferde vennen. (Noot: in de praktijk betekent geldt dit voor de Natura 2000-gebieden Kampina – Oisterwijkse vennen, Stabrechtse Heide, Groote Peel en Deurnsche Peel & Mariapeel.

Bovenstaand beleid ten aanzien van stikstof is in januari 2017 overgenomen in de Verordening natuurbescherming, de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming. In de Verordening is in aanvulling op bovenstaand beleid opgenomen dat bestaande (verouderde) stallen uiterlijk in 2028 moeten voldoen aan de (strengere) emissie-eisen ten aanzien van ammoniak. Daarnaast is het uitrijden van mest en beweiding vrijgesteld van vergunningverlening (dat stond in de Natuurbeschermingswet, maar is in de Wet natuurbescherming overgeheveld naar de provincie).

In juli 2017 is tegelijk met de wijziging van de Verordening ruimte de Verordening natuurbescherming aangepast. Dit om de emissie van ammoniak door veehouderijen versnelt terug te dringen.

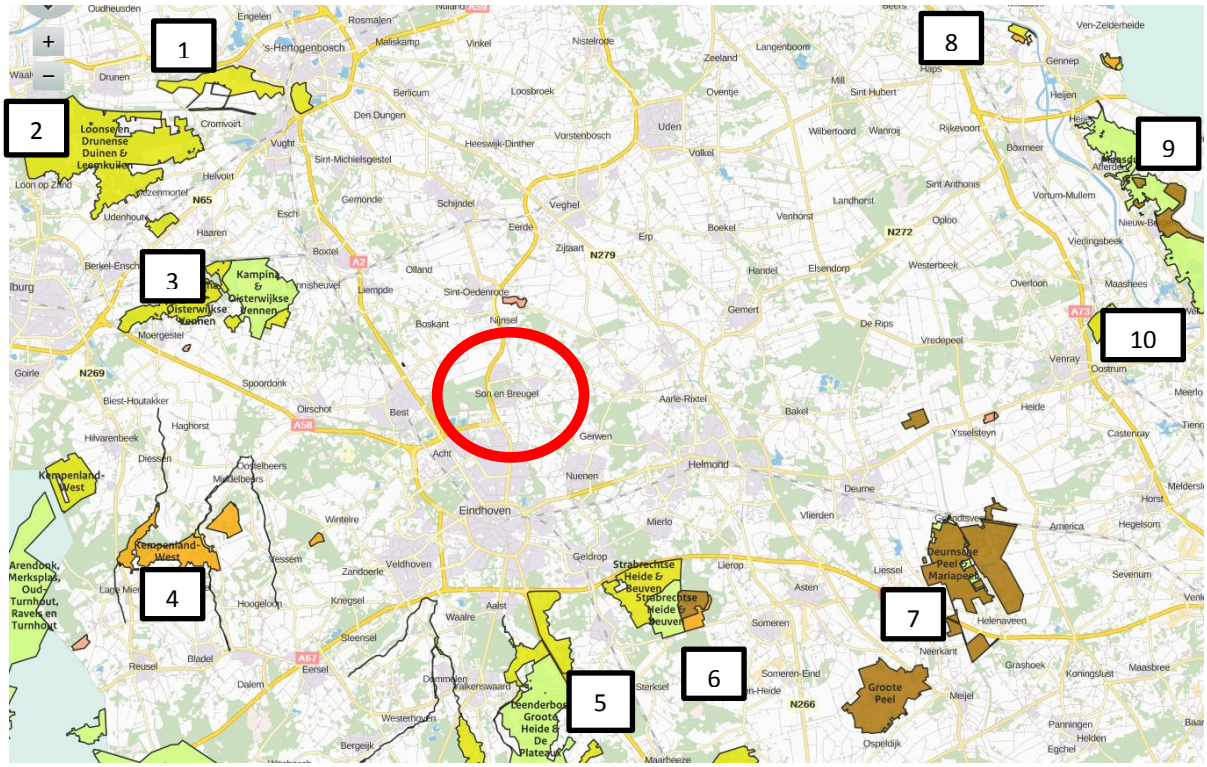
- Ammoniakuitstoot terugdringen
  De emissie-eisen voor nieuwe stallen worden stapsgewijs strenger. Bovendien wordt de reikwijdte van deze emissievoorschriften uitgebreid tot rundvee en geiten.

- Oude stallen sneller aanpassen
  Veehouders met verouderde stallen moeten er versneld voor zorgen dat deze worden gemoderniseerd. Bedrijven die nu al voldoen aan het Besluit emissiearme huisvesting moeten uiterlijk op 1 januari 2022 (was: 2028) voldoen aan de Verordening natuurbescherming. Uiterlijk op 1 januari 2020 moeten ze daarvoor een ontvankelijke en vergunbare aanvraag hebben ingediend. Stallen die nu nog niet aan het landelijke Besluit emissiearme huisvesting voldoen, moeten uiterlijk op 1 januari 2020 zijn aangepast. Deze stallen moeten dan ook voldoen aan de strengere normen van de Verordening natuurbescherming.
- Loslaten principe intern salderen binnen een bedrijf
  Met de wijziging van de Verordening natuurbescherming moet op dierplaatsniveau voldaan worden aan de emissie-eisen uit de Verordening in plaats van op bedrijfsniveau.

3.5 Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura2000-gebieden. Wel liggen Natura2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (figuur 3.1):

1. Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek: ca. 25 km ten noordwesten;
2. Loonse en Drunense Duinen & Leemputten: ca. 25 km ten noordwesten;
3. Kampina Heide en Oisterwijkse vennen: ca. 15 km ten noordwesten;
4. Kempenland West: ca. 15 km ten zuidwesten;
5. Leenderbos en Groote Heide en de Plateaux: ca. 10 km ten zuiden;
6. Stabrechtse Heide: ca. 10 km ten zuiden;.
7. Deurnse Peel en Groote Peel: ca. 25 km ten zuidoosten;
8. Oeffelter Meent: ca. 40 km ten noordoosten;
9. Maasduinen: ca. 40 km ten noordoosten;
10. Boschhuizenbergen: ca. 35 km ten oosten.

Figuur 3.1: Natura 2000-gebieden rondom het plangebied (bron: https://calculator.aerius.nl/calculator)

3.5.1 Strabrechtse Heide & Beuven

Dit gebied is in april 2013 door de staatssecretaris van het ministerie van Economische Zaken definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. De instandhoudingsdoelstellingen zijn in tabel 3.1 opgenomen. In het Natura 2000-gebied is het voormalig Beschermd Natuurmonument (BN) Beuven aanwezig. Sinds het permanent maken van de Crisis- en herstelwet hoeven projecten of activiteiten die buiten de begrenzing van een BN worden uitgevoerd niet langer te worden beoordeeld op mogelijke aantasting van de oude doelen waarvoor het BN was aangewezen (geen externe werking), voor zover het BN een overlap heeft met een Natura 2000-gebied en dat Natura 2000-gebied definitief is aangewezen (zie art. 19ia Nbw 1998 i.c.m. art 65). De “oude” BN-doelen blijven daarom buiten beschouwing in deze passende beoordeling.

Tabel 3.1: Instandhoudingdoelen Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven

Instandhoudingsdoelen		Doelst. Opper-vlak	Doelst. Kwali-teit	Doel pop.	Draag-kracht aantal paren	Kern-opgave
Habitattypen						
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	=	=			6.08
H2330	Zandverstuivingen	=	=			6.08
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	>	>			6.01,W
H3130	Zwakgebufferde vennen	=	>			
H3160	Zure vennen	=	=			
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	=	>			6.05,W
H4030	Droge heiden	=	=			
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	=	>			5.07,W
Habitatsoorten						
H1831	Drijvende waterweegbree	=	=	=		
Broedvogels						
A021	Roerdomp	=	=		5	
A022	Woudaapje	=	=		2	
Niet-Broedvogels						
A127	Kraanvogel	=	=			

Legenda

=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
*	Prioritair habitattype
W	Kernopgave met wateropgave
5.07	Herstel kwaliteit en vergroting areaal vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen) *H91E0_B en (beekbegeleidende bossen) *H91E0_C en behoud leefgebied zeggekorfslak H1016.
6.01	Herstel en duurzaam behoud van grote zeer zwak gebufferde vennen H3110 in grote open heidevelden.
6.05	Kwaliteitsverbetering en vergroting oppervlakte vochtige heiden H4010 en pioniervegetaties met snavelbiezen H7150 en actieve hoogvenen (heideveentjes) *H7110_B.
6.08	Structuurrijke droge heide: vergroting areaal stuifzandheiden met struikhei H2310, binnenlandse kraaiheibegroeiingen H2320, Droge heiden H4030 en zandverstuivingen H2330 én verbeteren van de kwaliteit door vergroting van de variatie in structuur en ontwikkeling van geleidelijke overgangen met bos, mede t.b.v. vogelsoorten als duinpieper A255, korhoen A107, nachtzwaluw A224, draaihals A233 en tapuit A277.

3.5.2 Kampina & Oisterwijkse Vennen

Dit gebied is in april 2013 door de staatssecretaris van het ministerie van Economische Zaken definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. De instandhoudingsdoelstellingen zijn in tabel 3.2 opgenomen. In het Natura 2000-gebied is geen voormalig Beschermd Natuurmonument aanwezig.

Tabel 3.2: Instandhoudingdoelen Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen (besluit april 2013)

Instandhoudingsdoelen		Doelst. Oppervlak	Doelst. Kwaliteit	Doel pop.	Kern-opgave
Habitattypen					
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	>	>		
H2330	Zandverstuivingen	>	>		
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	>	>		6.01,W
H3130	Zwakgebufferde vennen	=	>		6.02,W
H3160	Zure vennen	= (<)	>		6.03,W
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	>	>		6.05,W
H4030	Droge heiden	>	>		
H6410	Blauwgraslanden	=	>		
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentje)	>	>		6.05,W
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	>	=		6.05,W
H7210	*Galigaanmoerassen	=	>		
H9190	Oude eikenbossen	=	>		
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	=	>		
Habitatsoorten					
H1082	Gestreepte waterroofkever	>	>	>	
H1149	Kleine modderkruiper	=	=	=	
H1166	Kamsalamander	>	>	>	
H1831	Drijvende waterweegbree	>	>	>	
Broedvogels					
A004	Dodaars	=	=	30	
A276	Roodborsttapuit	=	=	35	
Niet-Broedvogels					
A039	Taigarietgans	=	=	100	

Legenda

=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	achteruitgang ten gunste van andere soort toegestaan
*	Prioritair habitattype
W	Kernopgave met wateropgave
6.01	Herstel en duurzaam behoud van grote zeer zwak gebufferde vennen H3110 in grote open heidevelden.
6.02	Zwakgebufferde vennen: kwaliteitsverbetering (ook latere successiestadia) van zwakgebufferde vennen H3130 mede als habitat voor gevlekte witsnuitlibel H1042 en geoorde fuut A008.
6.03	Kwaliteitsverbetering van zure vennen H3160.
6.05	Kwaliteitsverbetering en vergroting oppervlakte vochtige heiden H4010 en pioniervegetaties met snavelbiezen H7150 en actieve hoogvenen (heideveentjes) *H7110_B.
6.06	Kwaliteitsverbetering en (indien mogelijk) oppervlakte uitbreiding heischrale graslanden *H6230 en blauwgraslanden H6410 in kansrijke situaties (op schrale leemhoudende zandgronden).

4 Effectbeschrijving en -beoordeling

4.1 Selectie te beschouwen storingsfactoren

In deze paragraaf worden de mogelijke effecten op de instandhoudingsdoelen voor de Natura 2000-gebieden geselecteerd. De analyse richt zich op de kwalificering van de mogelijke effecten. In tabel 4.1 is een overzicht opgenomen van de denkbare effecten van het voorgenomen beleid, mede op basis van de effectenindicator (website Rijksoverheid.nl / Natura 2000 / effectenindicator).

Storingsfactoren kunnen een direct effect op de instandhoudingsdoelen hebben (bijvoorbeeld het doden van dieren of het verdwijnen van oppervlak habitattype of leefgebied) of een indirect effect (bijvoorbeeld verandering van de milieucondities, waardoor de leefomstandigheden verslechteren of het blokkeren van een trekroute, waardoor de toegang tot voedsel- of overwinteringsgebieden buiten het Natura 2000-gebied wordt geblokkeerd).

Tabel 4.1: Ingreep-effectanalyse

Voornemen	Mogelijke storingsfactor
"Reguliere" uitbreiding van een niet grondgebonden agrarisch bedrijven (veehouderijen)	• Oppervlakteverlies en versnippering; • Vermesting en verzuring door atmosferische depositie; • Verontreiniging; • Verdroging; • Verstoring door geluid en licht; • Optische verstoring; • Verstoring door mechanische effecten; • Bewuste verandering soortensamenstelling.

Uit tabel 4.1 komt naar voren dat er door de voorgenomen ontwikkelingen ten aanzien van veehouderijen die het bestemmingsplan in deze herziening mogelijk maakt acht storingsfactoren zijn. In de volgende paragrafen wordt per storingsfactor uitgezocht of deze in relatie tot de Herziening relevant is. In tabel 4.2 is aangegeven in hoeverre de instandhoudingsdoelen die in het plangebied voorkomen gevoelig zijn voor de relevante storingsfactoren.

Tabel 4.2: Gevoeligheid Instandhoudingdoelen Natura 2000-gebieden 'Strabrechtse Heide & Beuven' en Kampina & Oisterwijkse Vennen' voor de relevante storingsfactoren (bron: effectenindicator website Ministerie EZ)

Instandhoudingsdoelen		Oppervlakteverleis	Versnippering	Verzuring	vermesting	verontreiniging	verdroging	Verstoring door geluid	Verstoring door licht	Optische verstoring	Mechanische verstoring	Bewuste verandering soortensamenstelling
Habitattypen												
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	g	g	n	z	g	N	-	-	g	g	g
H2330	Zandverstuivingen	g	g	g	Z	g	n	-	-	g	g	g
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	g	g	z	z	g	z	-	-	g	g	g
H3130	Zwakgebufferde vennen	g	g	z	z	g	z	-	-	g	g	g
H3160	Zure vennen	g	g	z	z	g	z	-	-	g	g	g
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	g	g	z	z	g	z	-	-	g	g	g
H4030	Droge heiden	g	g	z	z	g	n	-	-	g	g	g
H6410	Blauwgraslanden	g	g	z	z	g	n	-	-	g	g	g
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentje)	g	g	n	z	g	z	-	-	g	g	g
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	g	g	g	g	g	z	-	-	g	g	g
H7210	*Galigaanmoerassen	g	g	g	g	g	z	-	-	g	g	g
H9190	Oude eikenbossen	g	g	n	z	g	n	-	-	g	g	g
Habitatsoorten												
H1082	Gestreepte waterroofkever	z	z	?	?	z	z	?	?	?	g	g
H1149	Kleine modderkruiper	z	z	g	g	z	z	z	g	g	z	z
H1166	Kamsalamander	z	z	z	z	z	z	?	?		g	z
H1831	Drijvende waterweegbree	g	-	z	z	g	-	-	-	-	g	g
Broedvogels												
A004	Dodaars	g	g	z	z	g	g	n	g	n	?	-
A021	Roerdomp	z	z	z	z	g	z	g	g	g	z	g
A022	Woudaapje	z	z	z	z	g	z	g	g	n	z	g
A276	Roodborsttapuit	g	g	z	z	g	g	n	g	n	?	-
Niet-Broedvogels												
A039	Taigarietgans	n	-	n	n	g	n	n	g	n	?	-

Instandhoudingsdoelen		Oppervlakteverlies	Versnippering	Verzuring	vermesting	verontreiniging	verdroging	Verstoring door geluid	Verstoring door licht	Optische verstoring	Mechanische verstoring	Bewuste verandering soortensamenstelling
A127	Kraanvogel	g	-	n	n	g	g	g	g	g	z	-

Legenda

z	Zeer gevoelig
g	Gevoelig
n	Niet gevoelig
-	n.v.t.
?	Onbekend

4.2 Oppervlakteverlies en versnippering

Er zijn geen ingrepen die in Natura 2000-gebieden plaatsvinden. De kavels waar uitbreiding van veehouderij mogelijk is, liggen ruim buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied. De ingrepen leggen derhalve geen beslag op oppervlak Natura 2000-gebied en daarmee ook niet op oppervlak beschermd habitat of leefgebied van beschermde habitat- en vogelsoorten. In de Natura 2000-gebieden vinden geen ingrepen plaats die een versnipperende werking hebben binnen of tussen de Natura 2000-gebieden. Oppervlakteverlies en versnippering zijn derhalve geen relevante factoren.

4.3 Vermesting en verzuring door atmosferische depositie

Verzuring en vermesting vormen een actueel thema in de toetsing van ontwikkelingen in het buitengebied. Aan de bronzijde leidt stikstofemissie afkomstige van agrarische bedrijven en activiteiten met een verkeersaantrekkende werking tot een potentieel verzurend en vermestend effect in natuurgebieden, waarbij het invloedsgebied ook groter is dan van de andere storingsfactoren. Aan de zijde van de natuurgebieden is het vooral de aanwezigheid van voor stikstofgevoelige habitattypen en soorten die bepalen of een natuurgebied gevoelig is voor stikstofdepositie. De Natura 2000-gebieden ‘Strabrechtse Heide & Beuven’ en ‘Kampina & Oisterwijkse Vennen’ omvatten stikstofgevoelige habitattypen en stikstofgevoelige leefgebieden van soorten (Bron: PAS-gebiedsanalyses en van Dobben, 2012). Stikstofdepositie is daarom een storingsfactor waarvan het effect niet bij voorbaat uitgesloten kan worden.

Stikstofgevoeligheid

De gevoeligheid van habitattypen voor stikstofdepositie wordt uitgedrukt in de kritische depositie waarde (KDW) in mol N/ha/jaar. Hoe lager de KDW van een habitattype, hoe gevoeliger het habitattype voor atmosferische stikstofdepositie. De kritische depositiewaarde wordt gedefinieerd als: '*de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitattype significant kan worden aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie*' (Van Dobben, 2008). Een overzicht van de Kritische Depositiewaarden van de aanwezige habitattypen is weergeven in tabel 4.3.

Tabel 4.3: Stikstofgevoeligheid habitattypen Natura 2000-gebieden 'Strabrechtse Heide & Beuven' en 'Kampina & Oisterwijkse vennen', (Van Dobben, 2012)
(rood = zeer gevoelig, oranje = gevoelig en groen is niet gevoelig)

Instandhoudingsdoelen		KDW (mol/ha/jr)	Gevoeligheid
Habitattypen			
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	1071	Zeer gevoelig
H2330	Zandverstuivingen	714	Zeer gevoelig
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	429	Zeer gevoelig
H3130	Zwakgebufferde vennen	571	Zeer gevoelig
H3160	Zure vennen	714	Zeer gevoelig
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	1214	Zeer gevoelig
H4030	Droge heiden	1071	Zeer gevoelig
H6410	Blauwgraslanden	1071	Zeer gevoelig
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentjes)	786	Zeer gevoelig
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	1429	Gevoelig
H7210	*Galigaanmoerassen	1571	Gevoelig
H9190	Oude eikenbossen	1071	Zeer gevoelig
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	1857	Gevoelig

Een aantal leefgebieden c.q. groeiplaatsen van habitat- en broedvogelsoorten waarvoor de Natura 2000-gebieden 'Strabrechtse Heide & Beuven' en 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' zijn aangewezen, zijn stikstofgevoelig (zie tabel 4.4). De leefgebieden van de niet-broedvogels binnen de Natura 2000-gebieden zijn niet stikstofgevoelig.

Tabel 4.4: Overlap stikstofgevoelige leefgebieden habitat- en vogelsoorten en instandhoudingsdoelen, en stikstofgevoeligheid overige leefgebieden (Prov. Noord-Brabant, 2015 / RVO, DLG & SBB, 2015) (rood = zeer gevoelig, oranje = gevoelig en groen is niet gevoelig)

Habitat- of vogelsoort		Stikstofgevoeligheid leefgebied
Habitatsoorten		
H1082	Gestreepte waterroofkever	H3110 Zeer zwakgebufferde vennen (KDW 429 mol/ha/jr) H3130 Zwakgebufferde vennen (KDW 571 mol/ha/jr)
H1149	Kleine modderkruiper	Niet stikstofgevoelig
H1166	Kamsalamander	Stikstof is geen knelpunt (KDW 2143 mol/ha/jr)
H1831	Drijvende waterweegbree	H3130 zwakgebufferde vennen (KDW 571 mol/ha/jr)
Broedvogels		
A004	Dodaars	H3110 Zeer zwakgebufferde vennen (KDW 429 mol/ha/jr) H3130 Zwakgebufferde vennen (KDW 571 mol/ha/jr) H3160 Zure vennen (KDW 714 mol/ha/jr)
A021	Roerdomp	AlleenH3130 zwakgebufferd van (KDW 400 mol/ha/jaar), moeras en natte strooiselruigte zijn niet stikstofgevoelig.
A022	Woudaapje	AlleenH3130 zwakgebufferd van (KDW 400 mol/ha/jaar), moeras en natte strooiselruigte zijn niet stikstofgevoelig.
A276	Roodborsttapuit	Stikstof is geen knelpunt omdat de soort enige verruiging duldt.
Niet-Broedvogels		
A039	Taigarietgans	Vennen hebben een functie als slaapplaats en deze functie is niet stikstofgevoelig.
A127	Kraanvogel	Leefgebied wordt niet als stikstofgevoelig beschouwd.

In de ruimere omgeving van het plangebied liggen nog een groot aantal stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden op grotere afstand dan de bovengenoemde gebieden, namelijk: ‘Kempenland-West’, ‘Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux’.

Effect van stikstofdepositie

Een mogelijk significant negatief effect op de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is - zonder aanvullende maatregelen c.q. voorwaarden - gezien de hoge achtergrondwaarden niet uit te sluiten als gevolg van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt.
Verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van vervuilende gassen. De uitstoot bevat onder andere ammoniak (NH3). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden aldus tot het zuurder worden van het biotische milieu. De belangrijkste bronnen van verzurende stoffen zijn landbouw, verkeer en industrie. Verzuring hangt samen met vermesting van ecosystemen. Vermesting is de 'verrijking' van ecosystemen door depositie van met name stikstof en fosfaat. Het kan gaan om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden) of nitraat- en fosfaataanvoer door het oppervlaktewater. De groei in veel natuurlijke landecosystemen zoals bossen, vennen en heidevelden worden gelimiteerd door de beschikbaarheid van stikstof. Het gevolg van stikstof depositie is dat deze extra stikstof extra groei geeft. Daarbij is de beschikbaarheid van stikstof bepalend voor de concurrentieverhoudingen tussen de plantensoorten. Als de stikstofdepositie boven een bepaald kritisch niveau komt, neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van meerdere andere soorten. Hierdoor neemt de biodiversiteit af. Stikstofdepositie draagt bij aan de vergrassing en verstruweling van vegetaties in heiden en bossen en daarmee aan de ongunstige staat van instandhouding van de aanwezige habitattypen en van de stikstofgevoelige

leefgebieden van de habitat- en vogelsoorten. Daardoor kunnen de instandhoudingsdoelstellingen belemmerd worden.

4.4 Verontreiniging

In het algemeen biedt een bestemmingsplan niet het kader voor regelingen die direct betrekking hebben op dit soort specifieke activiteiten en het gebruik van de percelen. Daarbij komt dat geen duidelijk ander gebruik wordt verwacht dan nu het geval is. De ruimte voor uitbreiding van bouwvlakken is vooral nodig om in te spelen op ontwikkelingen zoals schaalvergroting en niet gericht op intensivering van het gebruik van agrarische grond (ander beleid, zoals het mestbeleid, legt wel beperkingen op aan de mogelijkheden voor intensivering). Er worden daarom van de ontwikkelingsmogelijkheden die de Herziening biedt geen negatieve gevolgen verwacht, voor zover dit het aspect verontreiniging betreft voor de habitattypen en de leefgebieden van de habitat- en vogelsoorten. Ook gezien de afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden zijn aspecten als verontreiniging door het inwaaien van bestrijdingsmiddelen en meststoffen niet aan de orde. Er is geen sprake van een negatief effect op de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden.

4.5 Verdroging

De meeste habitattypen en leefgebieden van soorten in de Natura 2000-gebieden in de ruime omgeving zijn (zeer) gevoelig voor verdroging. Verdroging van Natura 2000-waarden kan bijvoorbeeld plaatsvinden door veranderingen in de grondwaterstand of veranderingen van grondwaterstromen.
De Herziening voorziet niet in ontwikkelingen die leiden tot een wezenlijke extra grondwaterstandsverlaging. Een ander gebruik zal naar verwachting geen extra eisen aan ontwatering of grondwateronttrekking stellen. Uitbreiding van agrarische bedrijven resulteert in een toename van verhard oppervlak. Als gevolg van een afname in infiltratie heeft uitbreiding van agrarische bedrijven ook een negatief effect op het grondwater. De toename aan verhard oppervlak dient in overleg met het waterschap en de gemeente gecompenseerd (het zogenaamde compensatiebeginsel, toename van verharding moet worden gecompenseerd in “functioneel” open water) zodat negatieve effecten worden beperkt en zeer lokaal blijven. Significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uit te sluiten door de aard van de uitbreiding van de bedrijvigheid en de eisen die er vanuit het waterbeleid aan toename verhard oppervlak worden gesteld. Ook gezien de afstand is er geen sprake van een negatief effect op de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden.

In de Passende beoordeling is ook nagegaan wat het effect is van de voorgenomen ontwikkelingen op de hydrologische PAS-herstelmaatregelen omdat deze effecten ook van invloed kunnen zijn op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. De hydrologische PAS-herstelstrategieën voor de Strabrechtse Heide & Beuven zijn vooral intern gericht (binnen het Natura 2000-gebied) (RVO, DLG, SBB, 2015). Deze maatregelen worden niet belemmerd door de ontwikkelingsmogelijkheden uit het bestemmingsplan. De enige externe hydrologische maatregel betreft bosomvorming (van naaldhout naar loofhout of heide). Ook deze maatregel wordt niet belemmerd door de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan. Ook e hydrologische PAS-herstelstrategieën voor Kampina & Oisterwijkse Vennen zijn vooral intern gericht (binnen het Natura 2000-gebied) (Prov. Noord-Brabant 2015). Deze maatregelen worden ook niet belemmerd door de ontwikkelingsmogelijkheden uit het bestemmingsplan.

Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, geen effect hebben op de PAS-herstelmaatregelen.

4.6 Verstoring door geluid en licht

Verstoring door geluid en licht kan met name optreden binnen een straal van enkele tientallen tot hooguit enkele honderden meters rondom agrarische bedrijven. De Natura 2000-gebieden liggen op te grote afstand en liggen daardoor buiten het gebied dat mogelijk verstoord wordt door verlichting en geluid afkomstig van agrarische bedrijven. Bovendien leidt de Herziening niet tot een (wezenlijke) verandering van het geluidsniveau van agrarische bedrijven en daarmee vormt geluidverstoring geen belemmering voor het behalen van de instandhoudings-doelstellingen van de Natura 2000-gebieden.

4.7 Optische verstoring

Er zal geen sprake zijn van een toename van betreding in de Natura 2000-gebieden als gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden voor landbouw. Er is dus geen sprake van een negatief effect door optische verstoring op de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden.

4.8 Verstoring door mechanische effecten

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen en dergelijke, die optreden ten gevolge van menselijke activiteit. Om dit soort effecten te krijgen moeten activiteiten in de Natura 2000-gebieden plaatsvinden. Dat is bij dit plan niet het geval. Het bestemmingsplan biedt nieuwe mogelijkheden voor agrarische bedrijven. Dit leidt niet tot een toename van bezoekers aan de natuurgebieden. Effecten als gevolg van mechanische verstoring kunnen daarom worden uitgesloten.

4.9 Bewuste verandering soortensamenstelling

Omdat de beoogde ontwikkeling geen betrekking heeft op andere teelten of principieel andere landbouw-gebruiksvormen dan gangbaar en bekend zijn in Nederland, wordt geen bewuste verandering van de soortensamenstelling van natuurgebieden verwacht. Er is geen sprake van een negatief effect door bewuste verandering van de soortensamenstelling op de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden.

4.10 Cumulatie

Omdat de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan op zich zelf al significant negatieve effecten hebben en vragen op een stikstofbeperkende oplossing / maatregelen in het bestemmingsplan hoeft niet gekeken te worden naar cumulatie met effecten van andere plannen of projecten. Dit hoeft alleen als het effect van het bestemmingsplan buitengebied op zich zelf niet significant negatief zou zijn, maar mogelijk in cumulatie met het effect van andere plannen en projecten wel sprake zou kunnen zijn van een cumulatief significant negatief effect.

4.11 Consequenties voor plan-MER en bestemmingsplan

Bestemmingsplan zonder beperkende maatregelen niet uitvoerbaar

Uit de ecologische analyse blijkt dat elke uitbreiding van veehouderijbedrijven significante negatieve effecten kan hebben op de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Consequentie van de te hoge stikstofdepositie is dat het bestemmingsplan, zonder aanvullende maatregelen, in strijd is met de Wet Natuurbescherming en er sprake is van een onuitvoerbaar plan.

Dat de Natura 2000-gebieden, ook zonder de ontwikkelingen in het plangebied van Buitengebied Son en Breugel al een te hoge stikstofbelasting kent, neemt niet weg dat ontwikkelingen in Buitengebied Son en Breugel niet mogen leiden tot een toename van de stikstofdepositie. Ook mag niet op de autonome afname worden geanticipeerd.

PAS geen oplossing voor het bestemmingsplan

Vanuit het Programma Aanpak Stikstof (PAS) zijn voor stikstofgevoelige habitats en/of leefgebieden van soorten verschillende effectgerichte maatregelen benoemd om effecten door stikstofdepositie tegen te gaan. Deze zullen de gevolgen van het generieke probleem van de stikstofdepositie aanpakken en ruimte bieden maken voor projecten en handelingen die stikstofdepositie tot gevolg hebben. Echter het PAS geldt voor projecten en handelingen, niet voor bestemmingsplannen. Bestemmingsplannen kunnen geen gebruik maken van de mogelijkheden van het PAS. Daarbij komt dat voor het Natura2000 gebied Kampina Heide en Oisterwijkse Vennen geen stikstofruimte meer beschikbaar is in de segmenten < 1 mol en vrije ruimte. Alleen prioritaire projecten kunnen nog stikstofruimte krijgen (Stand van zaken september 2016). Ook voor Natura 2000-gebied Stabrechtse heide is de stikstofruimte beperkt.

Oplossing: voorwaarden aan uitbreiding
De gemeente Son en Breugel heeft daarom besloten om uitbreiding van veehouderijen met uitstoot met stikstof niet zondermeer planologisch toe te staan, maar alleen als dit niet leidt tot een toename van stikstofdepositie op Natura2000-gebieden.
Met de voorwaardelijke bepaling wordt geborgd dat geen enkele uitbreiding van agrarische bedrijven leidt tot toename van stikstofdepositie op Natura2000-gebieden. Gezien de ligging ten opzichte van het plangebied zijn ‘Stabrechtse Heide & Beuven’ en ‘Kampina & Oisterwijkse Vennen’ maatgevend. Als een toename op dat Natura 2000-gebied kan worden uitgesloten, geldt dit ook voor de andere Natura2000-gebieden, die immers verder weg gelegen zijn).

Uitvoerbaarheid stikstof-maatregelen

Vraag in het kader van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan is of de combinatie van uitbreiding zonder emissietoename mogelijk is. In essentie komt deze vraag er op neer of bij de bestaande bedrijven nog ruimte bestaat om de emissies terug te dringen. De zo gewonnen 'emissieruimte' op bedrijfsniveau is dan beschikbaar voor uitbreiding. Voor de uitvoerbaarheid van deze regeling is daarnaast van belang dat de uitbreiding van bedrijven niet per definitie leidt tot meer dieren.

Alle dieren moeten momenteel al gehuisvest zijn op huisvestingssystemen die voldoen aan de maximale emissiewaarde volgens het Besluit huisvesting; op basis van best beschikbare technieken (BBT). Dit zijn huisvestingssystemen die een ammoniakuitstoot per dierplaats veroorzaken die gelijk of lager is dan onderstaande waarden.

De vraag voor de haalbaarheid van het bestemmingsplan is hiermee of bovenop BBT nog maatregelen of technieken mogelijk zijn die bij de vergunningverlening voor bedrijfsuitbreiding voorgeschreven kunnen worden en waarmee voorkomen kan worden dat bedrijfsuitbreiding leidt tot emissietoename. Hierbij is saldering op bedrijfsniveau van belang. De toename van oppervlakte, en daarmee dieren en emissie dient gecompenseerd te worden door aanvullende emissie beperkende maatregelen voor het gehele bedrijf.

Ondanks dat BBT lijkt te suggereren dat er 'niets beter is', is dit niet het geval. Voor zeer grote bedrijven worden reeds >BBT en >>BBT voorgeschreven en toegepast op basis van de IPCC-richtlijn. Met de technieken voor >BBT en >>BBT, die ook op kleinere bedrijven toegepast kunnen worden, worden aanzienlijke aanvullende reducties van emissie gehaald ten opzichte van BBT.

5 Conclusie

De gemeente Son en Breugel is bezig met het opstellen van een Herziening van het bestemmingsplan Buitengebied. In deze Herziening wordt (beperkt) ruimte geboden aan uitbreiding van bestaande veehouderijen (geen nieuwvestiging, uitbreiding conform de vigerende bestemming).

Aangezien significante negatieve effecten op het nabij gelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven en Kampina & Oisterwijkse Vennen niet op voorhand met zekerheid zijn uit te sluiten, is in een Passende Beoordeling, nader naar de mogelijke effecten gekeken. Hierbij zijn ook Natura 2000-gebieden op grotere afstand betrokken. Er is aandacht besteed aan diverse potentiële storingsfactoren zoals ruimtebeslag, versnippering, verstoring verontreiniging en verdroging en stikstofdepositie.

Uitbreiding van bestaande veehouderijen leidt tot uitstoot van stikstof en daarmee tot een toename van de stikdepositie in de (omliggende) stikstofgevoelige Natura-2000-gebieden.

Er kan niet uitgesloten kan worden dat de planbijdrage de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden aantasten. Het bereiken van een goede staat van instandhouding van de habitats en stikstofgevoelige leefgebieden van soorten wordt belemmerd door de stikstofdepositie. Overige effecten op de Natura 2000-gebieden zijn uit te sluiten.

In het kader van de uitvoerbaarheid heeft de gemeente Son en Breugel de mogelijkheden in het bestemmingsplan buitengebied beperkt en voorwaarden aan uitbreiding opgenomen, zodat voorkomen wordt dat uitbreidingen leiden tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Omdat het voor veehouderijen alleen mogelijk is om via een afwijkingsbevoegdheid uit te breiden onder de voorwaarde dat aangetoond kan worden dat er geen sprake is van toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied, leidt de Herziening niet tot een toename van stikstofdepositie. De ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt hebben ook geen effect op de PAS-herstelmaatregelen. Dan kan worden geconcludeerd dat de Wet Natuurbescherming de besluitvorming van het bestemmingsplan niet in de weg staat.

6 Bronnen

Broekmeyer M.E.A., J. Kros, A.G.M. Schotman, A. van Kleunen en G.W.W.Wamelink, 2012. Effecten van stikstof op vogelsoorten in vogelrichtlijngebieden in Noord-Brabant. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2359.

Dobben H. van, R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg, 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000, Alterra Wageningen, Alterra-rapport 2397.

Dobben van, et al., 2008. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1654.

Janssen, J.A.M. & Schaminée, J.H.J., 2003. Europese Natuur in Nederland. Habitattypen. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Krijgsveld, K.L, R.R. Smits, J. Van der Winden, 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels; Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Bureau Waardenburg i.o.v. Vogelbescherming Nederland. Rapportnr. 08-173

Prov. Noord-Brabant, 2015. PAS-analyse Herstelstrategieën voor Kampina & Oisterwijkse Vennen, versie 19-11-2015.

Ministerie van EL&I, 2005, Effectenindicator Natura 2000 gebieden, Alterra-rapport 1375, 2005

Molenaar, J.G. de, 2003. Lichtbelasting. Overzicht van de effecten op mens en dier. Alterra-rapport 778. Wageningen: Alterra

Molenaar J.G. de, D.A. Jonkers, F.G.W.A. Ottburg, 2005. Mogelijke effecten van verlichting uit Rustenburg op kwalificerende en andere vogelsoorten in de Bovenste Polder onder Wageningen. Wageningen Alterra, Alterra-Rapport 1237.

RVO, DLG, SBB, 2015. PAS-analyse herstelmaatregelen voor 137 Strabrechtse Heide & Beuven, versie 19 november 2015. In opdracht van het Ministerie van Economische Zaken.

Smits, N.A.C. & D. Bal, november 2012. PAS Deel II Herstelstrategieën voor stikstofgevoelige habitats. - Bijlagen Deel II - bijlagen 1 en 2. Alterra Wageningen UR en Programmadirectie Natura 2000 van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Wageningen / Den Haag.

Tichelen P. van, K. Remans, M. Bossuyt, 2007 Milieurapport Vlaanderen, MIRA. Achtergronddocument: thema lichthinder.

Websites:

www.synbiosys.alterra.nl
www.rijksoverheid.nl/natura2000/effectenindicator
http://pas.natura2000.nl
pas.natura2000.nl/pages/herstelstrategieen-deel_ii.aspx

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 0162-487 000
E. bastian.vandijck@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Bijlage 3

Vooroverlegreactie
Veiligheidsregio Brabant Zuidoost

VeiligheidsRegio Brabant Zuidoost

Retouradres, Postbus 242, 5600 AE Eindhoven

Het college van burgemeester en wethouders

Omgevingsadvisering

Onderwerp
Het standaardadvies - versie mei 2017 1.0

Datum
11 mei 2017

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandeld door
dhr. PMF van der Vleuten

Telefoon
(040) 2 203 638

Ons kenmerk
P044072

Aantal bijlagen

In afschrift aan

Geacht college,

U hebt van ons de brochure ‘richtlijn advisering externe veiligheid voor ruimtelijke plannen’ ontvangen. In deze brochure kunt u lezen of bij een bepaalde ruimtelijke ontwikkeling in uw gemeente een standaardadvies van VRBZO van toepassing is, of dat u bij VRBZO een advies op maat moet aanvragen.

Het afwegingscriteria staat ook onderaan dit advies. Als een standaardadvies van toepassing is dan adviseren we u om onderstaande adviespunten mee te wegen bij de verantwoording van het groepsrisico. Wij ontvangen graag uw verantwoording over het standaardadvies dat is gebruikt bij een ontwikkeling. Zo kunnen wij dit meenemen in onze repressieve voorbereiding.

Het standaardadvies

- Communiceer actief met de omwonenden in het plangebied over de risico’s van de gevaarlijke stoffen. Geef daarbij aan wat omwonenden moeten doen bij een incident, namelijk vluchten van risicobron af. Dit bevordert de zelfredzaamheid van omwonenden. Dit advies geldt ook voor bedrijfshulpverleningsorganisaties.

- Pas de beleidsregels bereikbaarheid en bluswatervoorziening van VRBZO toe. Wanneer een beoogde oplossing aan de beleidsregels voldoet, kunt u ervan uitgaan dat een goede bereikbaarheid voor de hulpdiensten en een adequate bluswatervoorziening gerealiseerd wordt. De beleidsregels staan op https://www.brandweer.nl/brabant-zuidoost/regionaal-beleid

Bij bestemmingplannen waarbij zich een toxisch scenario (giftige schadelijke stoffen) kan voordoen adviseren wij u tevens de volgende maatregelen:

- In een nieuw op te richten gebouw waar mechanische ventilatie wordt toegepast moet de ventilatie op eenvoudige wijze uitgezet kunnen worden. Aanzuigopeningen bevinden zich bij voorkeur hoog en afgekeerd van de risicobron.

Bezoekadres
Deken van Somerenstraat 2
5611 KX Eindhoven
Telefoon (040) 2 203 203
info@vrbzo.nl
www.veiligheidsregiobzo.nl

Postadres
Postbus 242
5600 AE Eindhoven

- Voer extra controle uit bij de uitvoering van bouwvergunningen op de detaillering van ramen en gevels. Overmatige ventilatie als gevolg van tocht wordt daardoor voorkomen. Als de voorwaarden uit het Bouwbesluit strikt worden nageleefd bieden gebouwen gedurende 4 uur[1] voldoende bescherming bij een toxisch incident.

Contact

Als u nog vragen heeft kunt u contact opnemen via 040-2203203 en omgevingsadvisering@vrbzo.nl. Naar dit emailadres kunt u ook de verantwoording over het standaardadvies naar toe sturen.

Hoogachtend,
het Dagelijks Bestuur Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost,
namens deze,

E.E.J.M. van Vliet
Afdelingshoofd Omgevingsadvisering

Omgevingsadvisering

Onderwerp
Het standaardadvies - versie mei 2017 1.0

Ons kenmerk
P044072

Het afwegingscriteria voor het standaardadvies:

Er zijn 2 zaken die bepalen of er sprake is van maatwerk-advies of standaardadvies:

Worden in het ruimtelijk plan (in een gebouw) of in het plangebied zeer kwetsbare of grote groepen personen toegevoegd?

Wat is de afstand van de nieuwe ontwikkeling tot aan een risicobron (transport of bedrijf)?

M = maatwerkadvies
S = standaardadvies

	< 30 meter tot risicobron transport	< 30 meter tot risico-bron bedrijf	Tussen 30 en 200 meter tot risicobron transport	Tussen 30 en 200 meter tot risicobron bedrijf	Tussen 200 meter en 750 meter tot risicobron transport	Tussen 200 meter en 750 meter tot risicobron bedrijf	Meer dan 750 meter tot risicobron transport	Meer dan 750 meter tot risico-bron bedrijf
Zeer kwetsbare personen	M	M	M	M	S	M	S	S
Meer dan 50 personen in het plangebied	M	M	M	M	S	M	S	S
Minder dan 50 personen in het plangebied	M	S	S	S	S	S	S	S

[1] Voor loodsen e.d. gelden lagere isolatie-eisen waardoor toxische stoffen sneller in het gebouw kunnen doordringen.

Kwetsbare personen via ruimtelijke besluiten beter beschermen

Door invulling van veiligheid in ruimtelijke besluiten zijn kwetsbare personen beter te beschermen. Dit kan door niet alleen binnen het effectgebied vlucht- of schuilmogelijkheden te bieden, maar ook door te voorkomen dat bij het vrijkomen van toxische stoffen kleine kinderen en zieke/oudere personen slachtoffer kunnen worden.

Categoriale inrichtingen

Het Bevi maakt onderscheid tussen inrichtingen waarvoor een QRA (kwantitatieve risicoanalyse) moet worden opgesteld en inrichtingen waarvoor vaste afstanden gelden, de zogenoemde categoriale inrichtingen. Met de wijzigingen van het Bevi en de Revi zijn meer inrichtingen categoriaal geworden. Dit betekent dat er voor de bepaling van de 10^{-6} contour (het plaatsgebonden risico) geen QRA uitgevoerd hoeft te worden. Categoriale inrichtingen zijn aangewezen in artikel 4 van het Bevi. Daarnaast is er voor de minister van Infrastructuur en Milieu een mogelijkheid om categoriale inrichtingen aan te wijzen.

Voor de PGS 15 opslagen is niet verplicht de afstanden uit de tabel te gebruiken, er mag ook altijd worden gerekend met de nieuwe rekenmethodiek. Voor alle andere categoriale inrichtingen geldt dat de vaste afstanden uit de Revi gebruikt moeten worden.

De Omgevingswet komt er aan. Een aantal definities zal veranderen. Onveranderd is het doel om (kwetsbare) mensen zo ver en zo veilig mogelijk van een risicobron te situeren.

Bij maatwerkadvisering wordt geadviseerd de specialisten van de veiligheidsregio direct te betrekken in het vooroverleg. Maak via omgevingsadvisering@vrbzo.nl of risicobeheersing@brwbn.nl een afspraak.

Voor telefonische informatie:

Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost
040-2203203
www.vrbzo.nl

Veiligheidsregio Brabant Noord
088-0208283.
www.vrbn.nl

BESLUIT EXTERNE VEILIGHEID INRICHTINGEN (Bevi)

MAATWERK- OF STANDAARDADVIES VOOR GEMEENTEN

VEILIGHEIDSREGIO BRABANT-NOORD

VeiligheidsRegio Brabant Zuidoost

Externe veiligheid bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen

Zeer kwetsbare gebouwen hebben een...

- Gezondheidszorgfunctie met bedgebied
- Onderwijsfunctie (minderjarigen met lichamelijke of geestelijke beperking)
- Woonfunctie voor zorg
- Bijeenkomstfunctie voor kinderopvang
- Onderwijsfunctie (basisschool)
- Cel-functie

De veiligheidsregio adviseert u over externe veiligheid bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen. Deze uitgave beschrijft wanneer gemeenten bij het ontwikkelen van ruimtelijke plannen een maatwerk- of standaardadvies mogen verwachten. Het doel is een zorgvuldige analyse van kwetsbare gebouwen ten opzichte van risicobronnen zoals transportroutes van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor en door buisleidingen.

Wanneer standaardadvies?

> 750 m	Standaardadvies voor plannen buiten 750 m van een niet-categoriale Bevi-inrichting.
> 200 m	Het invloedsgebied valt buiten de 200 m van een categoriale Bevi-inrichting, spoorlijn, (snel) weg, waterweg of buisleiding.
> 30 m < 200 m	Voor plannen van 30 tot 200 m waarin geen zeer kwetsbare gebouwen liggen of kunnen komen.

Wanneer maatwerkadvies?

< 750 m	Gedetailleerd maatwerkadvies voor plannen binnen 750 m van een niet-categoriale Bevi-inrichting. In deze plannen worden in de regel alle nieuwe bijzonder kwetsbare objecten geweerd.
< 200 m	Een gedetailleerd advies voor plannen binnen 200 m van een categoriale Bevi-inrichting. In deze plannen worden in de regel alle nieuwe zeer kwetsbare objecten geweerd.
> 30 m < 200 m	Voor plannen van 30 tot 200 m waarin zeer kwetsbare gebouwen liggen.
< 30 meter	Een gedetailleerd maatwerk advies wordt opgesteld voor plannen binnen 30 m van een spoorlijn, autoweg, water- weg of buisleiding. In deze plannen worden in de regel alle nieuwe bijzonder kwetsbare objecten geweerd.

Bestemmingsplannen

Bevi-inrichtingen
Bestemmingsplannen met Bevi-inrichtingen worden voorzien van een gedetailleerd maatwerkadvies.

Conserverende bestemmingsplannen
Bestemmingsplannen die opnieuw vastgesteld worden, vallen onder het standaardadvies. Tenzij het plangebied binnen het invloedsgebied ligt en er nog ontwikkelruimte voor zeer kwetsbare gebouwen in het bestemmingsplan zit.

Postzegelplannen
Een standaardadvies wordt opgesteld voor kleine bestemmingsplannen, behalve als zeer kwetsbare gebouwen mogelijk worden gemaakt.

Overige bestemmingsplannen
Standaardadvies.

Ook bij conserverende bestemmingsplannen in een invloedsgebied die opnieuw worden vastgesteld is veiligheidswinst te behalen. In de planregels zijn expliciet zeer kwetsbare gebouwen uit te sluiten. Het niveau van de zelfredzaamheid blijft gelijk of neemt toe.

Zone-indeling zorgt voor duidelijkheid

De zone-indeling zoals gebruikt bij de bepaling van standaard advies of maatwerk advies geeft duidelijkheid over het advies dat gemeenten van de Veiligheidsregio kunnen verwachten. De indeling laat zien de meest veilige ligging van kwetsbare gebouwen. Dit leidt tot minder niet-zelfredzame burgers in de directe omgeving van een risicobron.

Zeer kwetsbare objecten worden ontmoedigd. Er kunnen zwaarwegende redenen zijn om deze objecten toch binnen 750 meter te realiseren. Daarbij dient bijzondere aandacht gegeven te worden aan de zelfredzaamheid van de mensen in kwetsbare gebouwen en aan de afstand tot de risicobron in relatie tot de functie van het object.

In de zone binnen 200 meter van een categoriale Bevi-inrichting, spoorlijn, autoweg, waterweg of buisleiding worden kwetsbare gebouwen ontmoedigd. Er kunnen zwaarwegende redenen zijn om toch nieuwe kwetsbare gebouwen te realiseren. Daarbij moet bijzondere aandacht gegeven worden aan de zelfredzaamheid van de mensen in kwetsbare gebouwen en aan de afstand van het gebouw tot de risicobron in relatie tot de functie van het object.

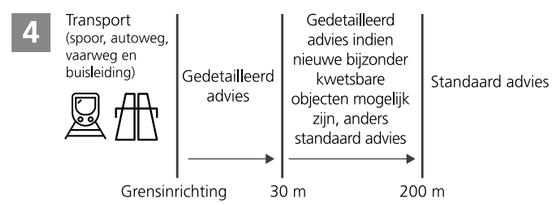
Zone binnen 750 m van niet categoriale Bevi inrichting
Standaardisering

Zone binnen 200 m van categoriale Bevi inrichting
Standaardisering

Zone binnen 30 m en 200 m van transport
Standaardisering

Bijlage 4

Vooroverlegreactie
Waterschap De Dommel

Waterschap De Dommel

Postbus 10.001
5280 DA Boxtel
Bosscheweg 56
5283 WB Boxtel

Tel. (0411) 618 618
Fax (0411) 618 688
info@dommel.nl
www.dommel.nl

Gemeente Son en Breugel
t.a.v. Mevrouw M. Zeegers
Postbus 8
5690 AA SON EN BREUGEL

Boxtel	: 16 november 2017	behandeld door	: Marnix vd Kruis
ons kenmerk	: Z47357/U59382	doorkiesnummer	: (0411) 618 656
uw kenmerk	: Uw e-mail d.d. 25-10-2017	e-mailadres	: MvdKruis@dommel.nl
onderwerp	: Reactie concept Partiële herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van Son en Breugel	bijlagen	: -
		verzonden	:

Geachte mevrouw Zeegers,

Op 25 oktober 2017 ontving ik van u per e-mail de concept partiële herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van Son en Breugel. De partiële herziening heeft betrekking op de vertaling van de Verordening Ruimte van de provincie ten aanzien van het beleid voor de veehouderij. Hierbij geef ik u mijn reactie op het plan.

Instemming
Ik stem in met het bestemmingsplan in het kader van de watertoetsprocedure.
Het bestemmingsplan is gericht op de inpassing van de Verordening Ruimte betreffende veehouderijen. De wijze waarop wordt omgegaan met water blijft ongewijzigd.
Er wordt in dit plan op een goede manier omgegaan met de waterhuishoudkundige belangen.

Opmerkingen betreffende nieuwe tekst in het kader van de verordening ruimte
Ik heb wel een 1 tekstuele opmerking betreffende de nieuwe tekst. Ik adviseer u deze te verwerken.

- Ik verzoek u om bij punt C van 3.3.6 en punt C van 3.5.8 de term ‘waterhuishouding’ toe te voegen aan de lijst van aspecten waarmee rekening moet worden gehouden bij het bepalen van de inpasbaarheid van de ontwikkeling in haar omgeving.

Opmerkingen betreffende bestaande, uit het moederplan overgenomen, teksten
Na telefonisch overleg met u op 16 november 2017 geef ik u het volgende in overweging:
Ik realiseer mij dat de volgende opmerkingen de uit het moederplan overgenomen tekst betreffen. Nieuwe inzichten en gewijzigd beleid van het Waterschap maken dat de in het voorliggende bestemmingsplan opgenomen tekst niet meer optimaal aansluit. Vandaar mijn advies ook deze opmerkingen te verwerken, ook al betreffen ze niet de in het kader van de verordening ruimte gewijzigde teksten.

Begripsomschrijving

- Ik adviseer ter vervanging van artikel 1,109 en 1,110 het begrip ´water en waterhuishoudkundige voorzieningen´ in de begrippenlijst op te nemen. Dit sluit beter aan bij de in de bestemminsomschrijvingen gebruikte terminologie.
- Het volgende tekstvoorstel kan voor dit begrip worden gehanteerd:

“Al het oppervlaktewater zoals sloten, greppels, (infiltratie)vijvers, kanalen, beken en andere waterlopen, ook als deze incidenteel of structureel droogvallen. Alsmede voorzieningen die nodig zijn ten behoeve van een goede wateraanvoer, waterafvoer, waterberging, hemelwaterinfiltratie en waterkwaliteit. Hierbij kan gedacht worden aan duikers, stuwen, infiltratievoorzieningen, gemalen, inlaten etc”.

Planregels

- Ik stel het op prijs dat er bij verschillende bestemmingen bij de nadere detaillering is aangegeven dat de gronden binnen een strook van 5 m aan weerszijden vanaf de insteek van de als ‘Water’ bestemde watergangen tevens bestemd zijn voor waterhuishoudkundige doeleinden. Echter, dit verwijst naar regels die in de keur van het waterschap zijn vastgelegd betreffende het profiel vrije ruimte / de beschermingszone rond watergangen. Het beleid hieromtrent wordt op dit moment herzien. Het is te overwegen om deze zinssneden te laten vervallen of te verwijzen naar de keur – legger van het Waterschap.
- In het Schema omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden binnen artikel 4.6.4 mis ik de voorwaarde dat de waterhuishoudkundige situatie niet onevenredig mag worden aangetast. Dit bij artikel 3.6.4 wel opgenomen. Dit roept vragen op. Alhoewel het waterschap pas eisen stelt vanaf 2000 m2, adviseer ik u artikel 4.6.4 aan te vullen met een zinssnede gelijk aan die uit artikel 3.6.4.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact met mij opnemen via bovenstaand telefoonnummer of e-mailadres.

Met vriendelijke groet,
Waterschap De Dommel

Marnix van der Kruis
Planvormer

Bijlage 5

Vooroverlegreactie
Provincie Noord-Brabant

Van	Provincie Noord-Brabant <provincie-noord-brabant>
Aan	Gemeente Son en Breugel <gemeente-sonenbreugel>
Onderwerp	**Voorontwerp-bestemmingsplan 'Buitengebied; herziening 2017'**
Ter attentie van	
Zaak identificatie	
Datum	17-01-2018 08:30:49

Geachte lezer,

zie in de bijlage het document behorende bij de door u gedane aanmelding inzake ruimtelijke plannen.

Met vriendelijke groet,

Provincie Noord-Brabant,
Beleidsveld Ruimte,
P.M.A. van Beek,
afdelingshoofd

Bijlage:
- SonBuitengebiedHerziening2017.pdf (89.77 kB)

Provincie Noord-Brabant

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Gemeente Son en Breugel
Postbus 8
5690 AA SON

Onderwerp
Voorontwerp-bestemmingsplan 'Buitengebied; herziening 2017'

Datum
16 januari 2018
Ons kenmerk
C2216125/4304315
Uw kenmerk
-
Contactpersoon
J.D.F. (John) Verboom
Telefoon
(073) 681 22 06
Email
jverboom@brabant.nl
Bijlage(n)
-

Geacht college,

In het kader van het wettelijk vooroverleg heeft u ons om een reactie gevraagd op het voorontwerp-bestemmingsplan 'Buitengebied; herziening 2017'.

In onze reactie gaan wij alleen in op onderwerpen die op basis van het provinciaal ruimtelijk beleid relevant zijn.

Planbeschrijving
Het voorontwerp-bestemmingsplan (hierna: het plan) voorziet in de herziening van ter plaatse vigerende bestemmingsplannen, hoofdzakelijk bestemmingsplan Buitengebied. Met het plan wordt beoogd om naast enkele correcties het actuele provinciale beleid in het plan op te nemen.

Provinciaal beleidskader
Het provinciaal ruimtelijk beleid is vastgelegd in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening. De te beschermen provinciaal ruimtelijke belangen zijn vertaald in de Verordening ruimte Noord-Brabant zoals deze luidt per 15 juli 2017 (hierna aangehaald als Verordening). In onze reactie baseren wij ons op deze documenten die zijn te raadplegen via www.brabant.nl > onderwerpen > ruimte.

Algemeen
- De vigerende planregeling van bestemmingsplan Buitengebied wordt op onderdelen herzien. Het hoofdbestanddeel betreft de wijziging van planregels binnen de bestemmingen 'Agrarisch', 'Agrarisch met waarden - 1' en 'Agrarisch met waarden - 2', waarin met name de binnenplanse regels met betrekking tot veehouderij zijn verwerkt. Daarnaast bevat het plan kleine aanpassingen binnen overige bestemmingen én wijzigingen binnen de zogenaamde buitenplanse regelingen, zoals de wijzigingsbevoegdheden en afwijkingsmogelijkheden.

Wij gaan er vanuit dat de planregeling, met inbegrip van de in rood aangegeven wijzigingen, in zijn geheel ter vaststelling wordt aangeboden aan uw gemeenteraad. Dit houdt in dat de gehele planregeling zich in dat geval moet verhouden met de Verordening.
In deze reactie gaan wij in op de planregels die betrekking hebben op de binnen de verbeelding voorkomende bestemmingen. Wij hebben de planregels voor de overige, niet op de verbeelding voorkomende (dubbel)bestemmingen, niet specifiek beoordeeld. Wij vragen u om die veelal ongewijzigde planregels te controleren en deze, daar waar nodig, in overeenstemming te brengen met de Verordening. In dit verband wijzen wij bijvoorbeeld op een passende kwaliteitsverbetering van het landschap zoals bedoeld in artikel 3.2 van de Verordening en in voorkomende gevallen de sloop van overtollige bebouwing en de volgens de Verordening toegestane omvang van een bedrijfsbestemming en de daarbinnen toegestane functies met bijbehorende milieucategorieën.

- Voor wijzigingsplannen geldt dat deze plannen bij vaststelling door het bevoegd gezag dienen te voldoen aan het dan geldende beleid/regelgeving. Strikt genomen zullen Gedeputeerde Staten (GS) in dat verband pas binnen een te voeren wijzigingsprocedure formeel-juridisch reageren wanneer het wijzigingsplan in strijd zou zijn met het provinciale beleid.

Wij hebben geconstateerd dat niet alle in het plan opgenomen wijzigingsbevoegdheden de vereiste voorwaarden bevatten, zoals deze thans gelden op grond van de Verordening. Dit hebben wij in ieder geval geconstateerd binnen de door ons beoordeelde bestemmingsregels, waarvan de bestemmingen op de bij het plan behorende verbeelding voorkomen. Ook in dit verband vragen wij u alle wijzigingsplannen en in het plan opgenomen afwijkingsmogelijkheden van de overige bestemmingen nader te beoordelen en zo nodig in overeenstemming te brengen met de Verordening. Dit komt de rechtszekerheid van het plan voor burgers en bedrijven ten goede. Ook hier wordt door ons verwezen naar onder andere een passende kwaliteitsverbetering van het landschap, sloop van overtollige bebouwing en de volgens de Verordening toegestane omvang van een bedrijfsbestemming en de daarbinnen toegestane functies met bijbehorende milieucategorieën.

- Het plan gaat vergezeld van een analoge verbeelding. Op deze verbeelding zijn naast een aantal bestemmingen tevens meerdere gebiedsaanduidingen opgenomen. Gelet op de hoeveelheid aanduidingen in combinatie met de gebruikte figuren (vormen) is voor ons niet te bepalen of de gebiedsaanduidingen zich één op één verhouden met de geldende aanduidingen op grond van de Verordening. Deze kunnen pas in digitale planvorm, ten tijde van het ontwerpbestemmingsplan, worden beoordeeld door GS.

Datum
16 januari 2018
Ons kenmerk
C2216125/4304315

Inhoudelijke beoordeling
Onderstaand geven wij in de vorm van opmerkingen een inhoudelijk oordeel over de betreffende plandelen:

Verbeelding van het plan

- aan de overzijde van het agrarisch bedrijfsperceel met het adres Brouwerskampweg 8, is in de vigerende situatie een met voornoemd adres gekoppeld agrarisch bouwvlak aanwezig. Dit bouwvlak ontbreekt in het plan doordat deze buiten de begrenzing van het plan is gelegen. Hierdoor worden de bouwvlakken ontkoppeld en ontstaat planologische nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf. Dit is op grond van de Verordening niet toegestaan. Wij adviseren u om het gekoppelde bouwvlak in het plan op te nemen en deze weer te relateren aan het bouwvlak met het adres Brouwerskampweg 8;

- ter plaatse van de percelen met de adressen Sonniuswijk 5 en 32 zijn twee agrarische bouwvlakken in de vigerende situatie aan elkaar gerelateerd door middel van een koppelteken. In het plan is het koppelteken vervallen. Ook in dit geval adviseren wij om het koppelteken in het plan op te nemen zodat sprake blijft van één bouwperceel. Wanneer dit uit zou blijven ontstaat ook hier planologische nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf wat strijdig is met de Verordening;

- ter plaatse van het adres Wolfswinkel 6 is in de vigerende situatie een bouwvlak/bouwperceel aanwezig met de bestemming 'Agrarisch' op grond waarvan een grondgebonden agrarisch bedrijf is toegestaan, daaronder niet begrepen een paardenhouderij.
In het voorliggende plan is ter plaatse de aanduiding 'paardenhouderij' opgenomen, in het plan gecategoriseerd als een 'overig agrarisch bedrijf'. Het plan voorziet daarmee op dit onderdeel in de omzetting van een grondgebonden agrarisch bedrijf naar een paardenhouderij binnen de op grond van de Verordening geldende structuur 'Groenblauwe mantel (GBM)'.

Het provinciale beleid biedt de mogelijkheid om binnen de GBM onder voorwaarden om te schakelen naar een overig agrarisch bedrijf. Hiervoor verwijzen wij u naar het bepaalde in artikel 6.6, lid 1, onder b, van de Verordening. Uit het plan blijkt niet dat aan deze voorwaarden wordt voldaan. Hierdoor is niet vast te stellen of de beoogde omschakeling past binnen het provinciaal beleid. Om strijd met de Verordening te voorkomen adviseren wij de beoogde ruimtelijke ontwikkeling aan de voorwaarden te toetsen en in dat verband nader te verantwoorden;

- ter plaatse van de adressen Stakenburgstraat 18 en Olen 3 zijn binnen de verbeelding twee bouwvlakken opgenomen met de bestemming 'Agrarisch met waarden'. Voor deze bestemming ontbreekt in een plan een regeling.

Planregeling

- artikel 1.79 omschakeling agrarisch bedrijf is niet geheel in overeenstemming met artikel 1.65 van de Verordening;

- in artikel 1.8 is het begrip 'agrarisch bedrijf' nader bepaald en onderscheiden in bepaalde typen bedrijven. Onder c. (veehouderij) van onderhavig artikel zijn pelsdieren niet opgenomen terwijl deze wel zijn ondergebracht in de verbijzondering van veehouderij: intensieve veehouderij. Bovendien wordt veehouderij in de begripsbepaling onderscheiden als veehouderij. Wij adviseren u deze planregeling nader te beoordelen om rechtszekerheid te bevorderen;

- artikel 1.64 geeft een begripsbepaling voor landbouwhuisdieren. Wij geven u in overweging om hierbinnen een onderscheid te maken om de volgende reden. Landbouwhuisdieren worden gehouden voor productiedoeleinden: bijvoorbeeld melk, vlees, wol, veren of eieren of in verband met het berijden van dieren. Het kan voorkomen dat dieren bij het ene geval wel als landbouwhuisdier worden gehouden en in het andere geval niet. Bijvoorbeeld herten. De herten kunnen voor het vlees worden gehouden - dan zijn het landbouwhuisdieren. Worden de herten voor de sier gehouden, dan zijn het geen landbouwhuisdieren;

- in de artikelen 3.2.2, lid 2, 4.2.2, onder f en 5.2.2, onder c wordt bepaald: (..)op het tijdstip van vaststelling van dit bestemmingsplan legaal aanwezig zijn of legaal in uitvoering zijn (..). Dit komt niet overeen met de data die in artikel 25.1 van de Verordening zijn bepaald, namelijk 21 september 2013. Wij adviseren u de hier bedoelde artikelen uit de planregeling aan te passen om zodoende strijd met de Verordening op te heffen;

- in artikel 4.3.7 (omgevingsvergunning bouw dierenverblijven) wordt verwezen naar artikel 4.4.2, onder e. Naar ons oordeel is dit niet juist. Hier lijkt een verwijzing naar artikel 4.2.2, onder f bedoeld te zijn;

- artikel 5.5.5 (omgevingsvergunning gebruik dierenverblijven) verwijst naar artikel 5.3.5, onder b van de planregeling. Dit betreffen de maatregelen met betrekking tot zorgvuldige veehouderij (BZV). Dit lijkt ons niet juist. Wij vragen u de regeling hierop te controleren;

- de uitbreiding van de oppervlakte dierenverblijf ten behoeve van het houden van geiten is op grond van het plan niet toegestaan. Geiten als dierensoort zijn niet opgenomen in een van toepassing zijnde begripsbepaling. Ter volledigheid adviseren wij u dit wel te doen;

- de artikelen 3.2.4, 3.3.4, 4.2.4, 4.3.5, 5.2.4 en 5.3.3 stellen voorwaarden en aanvullende voorwaarden ten aanzien van de herbouw van bestaande bedrijfswoningen. Wij merken op dat in bovenstaande regelingen de voorwaarden ontbreken zoals deze b.v. wel zijn opgenomen in artikel 16.3.3 van het plan. Wij adviseren u het plan op de hier bedoelde onderdelen in overeenstemming te brengen met het bepaalde in artikelen 6.7, lid 3 en 7.7, lid 3, van de Verordening;

- in de artikelen 3.4.2, onder e, 4.4.2, onder e, 5.4.2, onder e, 16.4 en 17.3, onder a, wordt kort samengevat, het gebruiken van vrijstaande bijgebouwen als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte als strijdig gebruik met de bestemming aangemerkt. Wij adviseren u om ook aangebouwde bijgebouwen aan de bepaling toe te voegen, om zodoende strijd met het bepaalde in de artikelen 6.7, lid 1 en 7.7, lid van de Verordening op te heffen;

- op grond van de artikelen 3.5.5, 4.5.5 en 5.5.2 kan het bevoegd gezag een omgevingsvergunning verlenen om onder voorwaarden recreatieve nevenactiviteiten toe te staan waaronder de realisatie van maximaal 5 vakantieappartementen. In de planregelingen missen wij de voorwaarde dat de toegestane vakantieappartementen bedrijfsmatig worden beheerd (artikel 6.11 en 7.12 van de Verordening).

- artikel 3.7.2 en artikel 4.7.2 maken het mogelijk om binnen een gebied dat op grond van de Verordening is aangeduid als GBM om te schakelen naar een paardenhouderij. Een paardenhouderij wordt op grond van zowel het plan als de Verordening aangemerkt als een 'overig agrarisch bedrijf'.
Het plan mist de voorwaarden uit artikel 6.6, lid 1, onder b, van de Verordening op basis waarvan beoordeeld moet worden of een beoogde omschakeling aanvaardbaar is binnen de GBM;

- op grond van de artikelen 3.7.3 en 4.7.3 van de planregeling is het mogelijk voor het bevoegd gezag om het plan onder voorwaarden te wijzigen ten behoeve van vergroting / vormverandering van een agrarisch bouwvlak. Dit geldt ook voor die bouwvlakken waar een paardenhouderij is gevestigd.
Ook hier geldt dat de van toepassing zijnde bestemmingen deels in de GBM zijn gelegen. In dit verband missen de hier bedoelde planregelingen de voorwaarden uit artikel 6.6, lid 1, onder c, van de Verordening. Daarnaast constateren wij dat voor vergroting van een bouwvlak het vereiste van kwaliteitsverbetering van het landschap ontbreekt, zoals bedoeld in artikel 3.2 van de Verordening;

– de artikelen 3.7.4, onder f, 4.7.4, onder e en 5.7.1, onder e, bieden de mogelijkheid om de agrarische bestemming onder voorwaarden te wijzigen naar de bestemming 'Wonen' waarbij tevens woningsplitsing kan worden toegestaan.

Volgens de hier aangehaalde regelingen is woningsplitsing uitsluitend toegestaan bij:
1 als 'cultuurhistorische waarde' aangeduide cultuurhistorisch waardevolle panden;
2 (woon)boerderijen;

De hier aangehaalde regelingen verhouden zich vooralsnog niet met het bepaalde in de artikelen 6.7, lid 3, onder b en 7.7, lid 3, onder b, van de Verordening. De regelingen zien namelijk niet op het feit dat de woningsplitsing gericht is op het behoud en herstel van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. Woonboerderijen worden niet zonder meer aangeduid als cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, in ieder geval niet op basis van de in het plan opgenomen begripsbepaling;

- artikel 3.7.5 maakt het mogelijk om de agrarische bestemming te wijzigen in de bestemming 'Bedrijf' teneinde een agrarisch verwant bedrijf dan wel een agrarisch-technisch hulpbedrijf toe te staan. Een aantal bouwvlakken met de bestemming 'Agrarisch zijn binnen de GBM gelegen. Het vestigen van een agrarisch verwant bedrijf of een agrarisch-technisch hulpbedrijf is niet toegestaan binnen de GBM. Wij adviseren u om de wijzigingsbevoegheid uit te sluiten voor de bouwvlakken die binnen de GBM zijn gelegen;

- op grond van artikel 3.7.6 is het mogelijk om bouwvlakken met de bestemming 'Agrarisch' onder voorwaarden te wijzigen in de bestemming 'Bedrijf' teneinde gebruik van de aanwezige bebouwing toe te staan voor niet-agrarische bedrijven. Onderhavige wijzigingsbevoegdheid mist grotendeels de voorwaarden uit de artikelen 6.10 en 7.10 van de Verordening;

- burgemeester en wethouders kunnen op grond van artikel 3.7.7 de bestemming wijzigen, teneinde een grotere maximale oppervlakte teelt-ondersteunende kassen toe te kunnen staan dan opgenomen in artikel 3.2.3 van het plan.
In verband met de gedeeltelijke ligging van onderhavige bestemming binnen de GBM dient de toepassing van de wijzigingsbevoegdheid binnen de GBM te worden uitgesloten (zie artikel 6.2, lid 1, onder b, van de Verordening);

- de artikelen 3.7.9 en 4.7.5 bevatten de mogelijkheid om het plan ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" te wijzigen in de bestemming 'Wonen' met een aanduiding ten behoeve van inpandige statische opslag, teneinde - naast het gebruik ten behoeve van de woonfunctie - hergebruik van de bedrijfsbebouwing toe te kunnen staan voor inpandige statische opslag, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.
Deze wijzigingsbevoegdheid mist de voorwaarden voor een wijziging naar de bestemming 'Wonen' zoals deze b.v. wel in artikel 3.7.3 van de planregeling zijn opgenomen (bv sloop overtollige bebouwing en max toegestane m2 aan bijgebouwen), een en ander in overeenstemming met het bepaalde in de

artikelen 6.7, lid 5 en 7.7, lid 5, Vr. Wij adviseren u het plan hierop aan te vullen. Daarnaast mist het plan het vereiste van kwaliteitsverbetering van het landschap, zoals bedoeld in artikel 3.2 van de Verordening aangezien het hier een ruimtelijke ontwikkeling buiten bestaand gebied betreft;

- de artikelen 3.3.1, 4.3.1 en 5.3.1 bieden het bevoegd gezag de mogelijkheid om een omgevingsvergunning te verlenen voor het afwijken van de bouwregels ten behoeve van het toestaan van minicampings en de daarvoor noodzakelijke voorzieningen, zoals sanitaire voorzieningen, waarbij aan een aantal voorwaarden moet worden voldaan waaronder:
a. kampeermiddelen zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' of tot maximaal 100 m uit de aanduiding 'bouwvlak', gerekend vanaf de achtergrens van dit bouwvlak, of op een afstand van 100 m van het eigen bestemmingsvlak Wonen, en Bedrijf op een afstand van minimaal 25 m van de bestemming Wonen van derden.

Onderhavige planregelingen maken deel uit van de bestemmingen die in voorkomende gevallen (deels direct) grenzen aan het NNB. Op basis van voornoemde planregelingen is het mogelijk om een omgevingsvergunning te verlenen voor een minicamping binnen het NNB. Het toestaan van een minicamping verhoudt zich niet met het bepaalde in artikel 5.1, lid 1 van de Verordening.
Bovendien kunnen wij de zinsnede (..)of op een afstand van 100 m van het eigen bestemmingsvlak Wonen, en Bedrijf op een afstand van minimaal 25 m van de bestemming Wonen van derden (..) binnen artikel 3.4.1, onder a en 5.3.1, onder a van de planregeling niet volgen. Naar onze mening dient u deze bepalingen op te nemen binnen de specifieke bestemmingen en niet binnen de hier bedoelde agrarische bestemmingen. Wij adviseren u om de planregeling conform onze opmerkingen aan te passen om strijd met de verordening te voorkomen.

- in het plan wordt het Natuur Netwerk Brabant (NNB) aangeduid als ecologische hoofdstructuur. De op grond van de Verordening voormalig geldende structuur ecologische hoofdstructuur (ehs) is inmiddels gewijzigd in NNB. Wij adviseren u om het plan op dit onderdeel aan te passen, zowel binnen de verbeelding, de toelichting als de planregels;

- in het plan is een scoutingterrein opgenomen, overeenkomstig de geldende bestemming 'Maatschappelijk'. Wij merken op dat de bestemmingsregeling zich niet geheel verhoudt met de geldende regeling binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied - bosgebied west' waarover wij in het verleden, via ambtelijke weg, intensief hebben gesproken. Dit vanwege de ligging binnen het NNB. Wij vragen u om de in dit plan opgenomen regeling voor het scoutingterrein in overeenstemming te brengen met de vigerende bestemmingsregeling;

- binnen de verbeelding van het plan zijn de gebieden met de bestemmingen 'Bos' en 'Natuur' verwerkt zoals deze gelden op grond van het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied - bosgebied west'. Onderhavige gebieden liggen voor het grootste deel binnen het NNB. Wij merken op dat de vigerende planregeling voor beide voornoemde bestemmingen een adequate regeling mist, waarmee de binnen de gebieden aanwezige ecologische waarden en kenmerken beschermd kunnen worden. Wij vragen u een dergelijke regeling op te nemen overeenkomstig artikel 3.4.1 van het voornoemde bestemmingsplan en de artikelen 5.6.4 en 33.2 van dit plan;

- artikel 12.3.1 ('wetgevingszone - aanlegvergunning aardkundig waardevol') mist een doorvertaling binnen de verbeelding van het plan en de bijbehorende legenda;

- in artikel 12.1.2 wordt een nadere detaillering gemist voor "agrarisch-natuurbeheer'. In verband met de toegestane functie binnen het NNB adviseren wij om dit alsnog te doen.

Conclusie
Wij verzoeken u om de hiervoor aangehaalde onderdelen van het bestemmingsplan aan te vullen en te verduidelijken en voor zover noodzakelijk in overeenstemming met de Verordening te brengen en daarbij rekening te houden met ons bovengenoemd standpunt. Mocht onze reactie aanleiding geven tot vragen of opmerkingen dan zijn wij graag bereid tot nader overleg.

Beleidsveld Ruimte,
namens deze,

P.M.A. van Beek,
afdelingshoofd

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document digitaal ondertekend.

Regels

Inhoudsopgave

Artikel A Begripsbepalingen
Artikel B Toepassingsbereik

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 3

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 4
Artikel 1 Begrippen 4
Artikel 2 Wijze van meten 20
Artikel 3 Agrarisch 22
Artikel 4 Agrarisch met waarden - 1 46
Artikel 5 Agrarisch met waarden - 2 68
Artikel 6 Bedrijf 85
Artikel 7 Bedrijf - Nutsbedrijf 92
Artikel 8 Bos 94
Artikel 9 Cultuur en ontspanning 97
Artikel 10 Groen - Landschapselement 99
Artikel 11 Maatschappelijk 101
Artikel 12 Natuur 103
Artikel 13 Sport 106
Artikel 14 Verkeer 108
Artikel 15 Water 109
Artikel 16 Wonen 110
Artikel 17 Wonen - Woonwagenstandplaats 115
Artikel 18 Leiding - Brandstof 116
Artikel 19 Leiding - Gas 118
Artikel 20 Leiding - Hoogspanningsverbinding 120
Artikel 21 Leiding - Riool 122
Artikel 22 Leiding - Water 124
Artikel 23 Waarde - Archeologie 1 126
Artikel 24 Waarde - Archeologie 2 129
Artikel 25 Waarde - Archeologie 3 132
Artikel 26 Waarde - Archeologie 4 135
Artikel 27 Waarde - Beschermingszone natte natuurparel 138
Artikel 28 Waarde - Cultuurhistorie 139
Artikel 29 Waterstaat - Waterbergingsgebied 140
Artikel 30 Anti-dubbeltelbepaling 142
Artikel 31 Algemene sloopregels 142
Artikel 32 Algemene bouwregels 142
Artikel 33 Algemene aanduidingsregels 143
Artikel 34 Algemene afwijkingsregels 147
Artikel 35 Algemene wijzigingsregels 147
Artikel 36 Overgangsrecht 148
Artikel 37 Slotregel 149

Hoofdstuk 3 Overgangs- en slotregels 150

Artikel C Overgangsrecht
Artikel D Slotregel

Bijlagen:

1: Bedrijvenlijst
2: Onherroepelijke Nbw/Wnb-vergunningen
3: Onherroepelijke omgevingsvergunningen
4: Geregistreerde meldingen

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel A Begripsbepalingen

plan:
het bestemmingsplan 'Buitengebied; Herziening 2017' met identificatienummer NL.IMRO.0848.BP820BUITENGEBIED-ON01 van de gemeente gemeente Son en Breugel.

bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels.

Artikel B Toepassingsbereik

a De verbeelding van het bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Son en Breugel, zoals vastgesteld op 28 april 2011 en opnieuw vastgesteld op 7 februari 2013, wordt herzien zoals aangegeven op de verbeelding van dit bestemmingsplan, tenzij anders aangegeven in deze regels. Voor het overige blijft de verbeelding van het bestemmingsplan 'Buitengebied' ongewijzigd van toepassing.

b De regels van het bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Son en Breugel, zoals vastgesteld op 28 april 2011 en opnieuw vastgesteld op 7 februari 2013, worden herzien zoals aangegeven in hoofdstuk 2 van deze regels. Voor het overige blijven de regels van het bestemmingsplan 'Buitengebied' ongewijzigd van toepassing.

c De regels en verbeelding van het bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Son en Breugel, zoals vastgesteld op 28 april 2011 en opnieuw vastgesteld op 7 februari 2013, wordt herzien zoals genoemd onder a en b, inclusief de volgende wijzigingsplannen en partiële herzieningen:
- 'Buitengebied; Sonniuswijk 21', zoals vastgesteld door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeeente Son en Breugel op 13 november 2012;
- 'Buitengebied; Ockhuizenweg 3-5', zoals vastgesteld door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeeente Son en Breugel op 1 juli 2014;
- 'Evenementen', zoals vastgesteld door de raad van de gemeente Son en Breugel op 31 oktober 2013.

De in rood weergegeven regels worden toegevoegd of vervangen aan de regels en/of verbeelding van het bestemmingsplan 'Buitengebied'.
De in rood weergegeven doorhalingen worden verwijderd uit de regels en/of verbeelding van het bestemmingsplan 'Buitengebied'.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Son en Breugel;

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0848.BP800BUITENGEBIED-VA02, met de bijbehorende regels (en eventuele bijlagen);

1.3 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.5 aardkundige waarde:

waarden in verband met specifieke abiotische kenmerken zoals bodemsamenstelling, hoogteverschillen e.d;

1.6 afhankelijke woonruimte

~~een bijgebouw bij een woning, dat qua ligging een ruimtelijke eenheid vormt met die woning en waar een gedeelte van de huishouding, zoals gehuisvest in die woning, uit een oogpunt van mantelzorg is ondergebracht;~~

1.7 afrastering:

bouwwerken in de vorm van een open constructie, zoals palen verbonden met gaas of prikkeldraad, ter afbakening van een erf/terrein;

1.8 agrarisch bedrijf:

een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of door middel van het houden van landbouwdieren~~; onder agrarische bedrijven worden tevens begrepen boomteeltbedrijven, sierteeltbedrijven en paardenhouderijen;~~ waarbij onderscheid wordt gemaakt in:

a een (vollegronds)teeltbedrijf;
b een glastuinbouwbedrijf;
c een veehouderij;
d een overig agrarisch bedrijf.

a (vollegronds)teeltbedrijf
een agrarisch bedrijf in de land- en tuinbouwsector dat zich richt op het telen van gewassen met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt.

b glastuinbouwbedrijf
een agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in kassen plaatsvindt.

c veehouderij
agrarisch bedrijf gericht op het fokken, mesten en houden van runderen, varkens, schapen, geiten, pluimvee, tamme konijnen en pelsdieren. Hierbij worden de volgende typen onderscheiden:

veehouderij:
agrarisch bedrijf gericht op het fokken, mesten en houden van dieren, met een bedrijfsvoering die niet geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt.

intensieve veehouderij (iv):
een veehouderij met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals rundveemesterij, varkenshouderij, vleeskalverhouderij, pluimveehouderij, geitenhouderij, pelsdierhouderij of schapenhouderij of een combinatie van deze bedrijfsvormen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfsvormen, ~~met uitzondering van grondgebonden melkveehouderij~~;

grondgebonden veehouderij:
veehouderij waarvan het voer en de mest voor het overgrote deel gewonnen respectievelijk aangewend worden op gronden die in gebruik zijn van de veehouderij en die in de directe omgeving liggen van de bedrijfslocatie. Of hiervan sprake is wordt getoetst op grond van de criteria die zijn opgenomen in nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke aanvraag.

d overig agrarisch bedrijf:
een agrarisch bedrijf, niet zijnde een (vollegronds)teeltbedrijf, glastuinbouwbedrijf of veehouderij, zoals een:

- paardenhouderij;
- agrarisch bedrijf dat gericht is op het telen/ kweken van vissen, wormen, insecten of het houden van een diersoort anders dan opgenomen in het begrip veehouderij;
- agrarisch bedrijf dat gericht is op het telen van gewassen met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen, niet zijnde kassen, plaatsvindt, zoals witlof of champignons.

1.9 agrarisch bouwvlak:

een aanduiding "bouwvlak" binnen de bestemming Agrarisch, Agrarisch met waarden - 1 of Agrarisch met waarden - 2;

1.10 agrarisch technisch hulpbedrijf:

een bedrijf dat is gericht op het ~~verlenen~~ leveren van goederen en diensten aan agrarische bedrijven of dat agrarische producten bewerkt, vervoert of verhandelt, zoals loonwerkbedrijven, bedrijven voor mestopslag en handel, veetransport en veehandel, met uitzondering van mestbewerking. ~~door middel van het telen van gewassen, het houden en/of (medisch) verzorgen van dieren, of de toepassing van andere landbouwkundige methoden, met uitzondering van mestverwerking, zoals: grootveeklinieken, KI-stations, mestopslag- en mesthandelsbedrijven, loonwerkbedrijven (inclusief verhuurbedrijven voor landbouwwerktuigen), veetransportbedrijven en veehandelsbedrijven;~~

1.11 agrarisch verwant bedrijf:

een bedrijf of instelling gericht op het verlenen van diensten aan particulieren of niet-agrarische bedrijven door middel van het telen van gewassen, het houden van dieren of de toepassing van andere landbouwkundige methoden zoals dierenasiels, dierenklinieken, groencomposteringsbedrijven, hondenkennels, hoveniersbedrijven, stalhouderijen, instellingen voor agrarische praktijkonderwijs, proefbedrijven en volkstuinen, met uitzondering van mestbewerking.

1.12 archeologische waarden:

cultuurhistorische waarden die bestaan uit de aanwezigheid van een bodemarchief met sporen van vroegere menselijke bewoning en/of grondgebruik daarin, en als zodanig het cultuurhistorisch erfgoed vertegenwoordigd;

1.13 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.14 bebouwingspercentage:

een in de regels opgenomen of aangeduid percentage, dat de grootte van het deel van een terrein (bouwvlak, bestemmingsvlak, bouwperceel etc.) aangeeft, dat maximaal mag worden bebouwd;

1.15 bed & breakfast:

een of meerdere gastenkamers of zelfstandige units in een (bedrijfs)woning, een bijgebouw bij een (bedrijfs)woning of cultuurhistorisch waardevol gebouw, die periodiek wordt verhuurd voor recreatief nachtgebruik op basis van logies en ontbijt;

1.16 bedrijfsactiviteiten:

handelingen en werkzaamheden die plaatsvinden in het kader van de uitoefening van een bedrijf;

1.17 bedrijfsgebouw:

een gebouw dat dient voor de uitoefening van een bedrijf;

1.18 beperkingen veehouderij

gebied waar de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen zijn beperkt;

1.19 bedrijfswoning:

een woning in of bij een gebouw of op een terrein, kennelijk slechts bedoeld voor (het huishouden van) een persoon wiens huisvesting daar gelet op de bedrijfsvoering noodzakelijk moet worden geacht;

1.20 beperkt kwetsbaar gebouw:

een gebouw met een kantoor-, cel-, industrie-, sport- of logiesfunctie als bedoeld in artikel 1.1 van het Bouwbesluit;

1.21 beperkt kwetsbaar object:

de definitie als opgenomen in het Besluit externe veiligheid inrichtingen;

1.22 Besluit externe veiligheid inrichtingen:

Besluit van 27 mei 2004, houdende milieukwaliteitseisen voor externe veiligheid van inrichtingen milieubeheer;

1.23 bestaande bebouwing/ bestaand gebruik:

bebouwing en gebruik, zoals legaal aanwezig op het tijdstip van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan, dan wel die mag worden gebouwd krachtens een vóór dat tijdstip aangevraagde vergunning;

1.24 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak;

1.25 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.26 bevoegd gezag:

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning;

1.27 bijgebouw:

een gebouw of onderdeel van een gebouw, behorende bij een op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw, dat zich daarvan door zijn kleinere constructie of geringere afmetingen visueel onderscheidt. ~~Hieronder worden ook carports en overkappingen begrepen;~~

1.28 bos:

elk terrein waarop bosbouw wordt uitgeoefend, zijnde het geheel van bedrijfsmatig handelen en activiteiten gericht op de duurzame instandhouding en ontwikkeling van bestaande en nieuwe bossen ten behoeve van (een of meerdere van de functies) natuur, houtproductie, landschap, milieu (waaronder begrepen waterhuishouding) en recreatie;

1.29 bouwen:

plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten van een bouwwerk;

1.30 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak;

1.31 bouwperceel:

een aaneengesloten (virtueel) vlak, waarop functioneel bij elkaar behorende bebouwing en voorzieningen worden geconcentreerd, bestaande uit een bouwvlak, waarbinnen de gebouwen zijn toegelaten, met de direct daaraan grenzende gronden waar ook bouwwerken geen gebouwen zijnde en vergunningvrije bouwwerken zijn toegestaan;

1.32 bouwperceelgrens:

een grens van een bouwperceel;

1.33 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.34 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.35 cultuurhistorisch waardevol pand:

een vanuit historische bouwkunst beeldbepalend pand, al dan niet aangemerkt als gemeentelijk of rijksmonument;

1.36 cultuurhistorische waarde:

de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis heeft gemaakt van dat bouwwerk of dat gebied, zoals dat ondermeer tot uitdrukking komt in de beplanting, het reliëf, de verkaveling, het sloten- of wegenpatroon en/of de architectuur;

1.37 dagrecreatie:

activiteiten ter ontspanning in de vorm van sport, spel, toerisme en educatie, waarbij overnachting niet is toegestaan; huifkarren worden hier mede onder begrepen;

1.38 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen, die die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit,

alsmede anders dan voor verbruik ter plaatse. Hieronder wordt tevens verstaan het verrichten van handelingen ten behoeve van de verkoop van goederen via internet, waarbij de levering elders plaatsvindt;

1.39 dierenverblijf

gebouw voor het houden van landbouwhuisdieren, inclusief de daartoe behorende voorzieningen.

1.40 duurzame locatie intensieve veehouderij:

~~een bestaand agrarisch bouwvlak met een zodanige ligging dat het zowel vanuit milieu oogpunt (ammoniak, stank en dergelijke) als vanuit ruimtelijk oogpunt (natuur, landschap en dergelijke) verantwoord is om het ter plaatse uit te breiden;~~

1.41 ecologische verbindingszone:

zone, die dienst doet als verspreidingsgebied respectievelijk migratieroute voor planten en dieren tussen verschillende natuurgebieden. Aanleg van verbindingszones heeft als doel barrières tussen deze gebieden op te heffen;

1.42 (erf)beplantingsplan

Een (schematisch) inrichtingsplan van een (bouw)perceel ten behoeve van de landschappelijke inpassing van dat (bouw)perceel in de omgeving. Een (erf)beplantingsplan bestaat uit ten minste de volgende onderdelen:

a een plattegrond / kaartbeeld met de inrichting van het perceel;
b een soortenlijst;
c een onderhoudsplan.

Een (erf)beplantingsplan wordt afgestemd op de natuurlijke en landschappelijke omgevingskwaliteiten van het gebied waarbinnen het (bouw)perceel ligt. De toegepaste plantsoorten zijn van inheemse oorsprong.

1.43 extensief recreatief medegebruik:

die vormen van natuurvriendelijke recreatie welke in hoofdzaak zijn gericht op natuur- en landschapsbeleving, zoals wandelen, fietsen, picknicken, kanoën, survivaltochten en natuurgerichte recreatie zoals vogelobservatie;

1.44 extensiveringsgebied:

~~een aangeduid ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied met het primaat wonen of natuur, waar uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van in ieder geval intensieve veehouderij onmogelijk is;~~

1.45 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.46 geluidsgevoelige objecten:

woningen, scholen voor basisonderwijs, voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs, hoger onderwijs en gezondheidszorggebouwen;

1.47 geluidsgevoelige terreinen:

terreinen die behoren bij andere gezondheidszorggebouwen dan algemene, categorale en academische ziekenhuizen, alsmede verpleeghuizen, voor zover deze bestemd zijn of worden gebruikt voor de in die gebouwen verleende zorg, of woonwagenstandplaatsen;

1.48 geluidzoneringsplichtige inrichting:

bedrijven welke vallen onder artikel 2.4. van Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer;

1.49 geomorfologisch:

de vorm van het landschap, ontstaan door geologische processen en beïnvloedt door menselijk handelen;

1.50 geurgevoelige objecten:

gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt;

1.51 glastuinbouwbedrijf:

een bedrijf, dat is gericht op het telen van gewassen door in hoofdzaak gebruik te maken van permanente kassen of tunnels;

1.52 groepsaccommodatie/logeergebouw:

een gebouw bestemd voor verblijfsrecreatie door meerdere personen in groepsverband;

1.53 groenblauwe mantel

gebieden met een belangrijke nevenfunctie voor natuur en water die overwegend grenzen aan het Natuur Netwerk Brabant en ecologische verbindingszone of die deze verbinden;

1.54 grondgebonden agrarisch bedrijf:

~~een agrarisch bedrijf waarvan de productie geheel of hoofdzakelijk afhankelijk is van het voortbrengend vermogen van onbebouwde grond in de directe omgeving van het bedrijf. Afhankelijkheid van de grond kent hierbij de volgende aspecten: voedervoorziening, mestafzet of het bieden van een natuurlijk substraat voor plantaardige teelten.Grondgebonden bedrijven zijn in ieder geval: akkerbouw-, fruitteelt- en vollegrondstuinbouwbedrijven en boomteeltbedrijven, waarvan de bomen rechtstreeks in de grond zijn geplant. Melkveebedrijven worden ook aangemerkt als een grondgebonden agrarisch bedrijf;~~

1.55 herbouwen

het geheel of gedeeltelijk opnieuw oprichten van een gebouw of bouwwerk, geen gebouw zijnde, waarbij de oorspronkelijke afmetingen worden behouden. De locatie van het gebouw of bouwwerk, geen gebouw zinde, kan hierbij afwijken van de oorspronkelijke locatie. Hierbij is het nieuwbouwniveau uit het Bouwbesluit van toepassing.

1.56 hokdierhouderij

veehouderij met uitzondering van nertsenhouderij, melkrundveehouderij en schapenhouderij.

1.57 hoofdgebouw:

een gebouw dat op een bouwperceel, door zijn constructie, bouwmassa, ruimtelijke uitstraling en/of afmetingen dan wel gelet op de bestemming als het belangrijkste bouwwerk is aan te merken;

1.58 houtproductie:

het voortbrengen van hout op bedrijfsmatige wijze door een mede daarop afgestemd duurzaam beheer van bos;

1.59 hoveniersbedrijf:

een bedrijf dat is gericht op het kweken en verkopen van planten en siergewassen en het aanleggen en onderhouden van tuinen en andere groenvoorzieningen;

1.60 huishouden

persoon of groep personen die een huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan.

1.61 inpandige statische opslag:

het in een gebouw bergen van goederen, die geen regelmatige verplaatsing behoeven, zoals (antieke) auto's, boten en caravans. De opslag mag niet bestemd zijn voor de handel danwel worden opgeslagen voor een elders gevestigd niet-agrarisch bedrijf;

1.62 intensieve veehouderij:

~~agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals rundveemesterij, varkens-, vleeskalver-, pluimvee-, pelsdier-, geiten-, of schapenhouderij of een combinatie van deze bedrijfsvormen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfsvormen, met uitzondering van grondgebonden melkveehouderij;~~

1.63 kampeerboerderij:

het gelegenheid geven tot het houden van recreatief nachtverblijf in gebouwen deel uitmakend van een agrarische bedrijf dan wel een voormalig agrarisch bedrijf;

1.64 kampeerterrein:

terrein of plaats, geheel of gedeeltelijk ingericht, en blijkens die inrichting bestemd, om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen of geplaatst houden van kampeermiddelen ten behoeve van recreatief verblijf;

1.65 kassen:

gebouwen waarvan de wanden en het dak voornamelijk bestaan uit glas of ander lichtdoorlatend materiaal en dienend voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden, zoals het kweken, trekken, vermeerderen, opkweken, of verzorgen van vruchten, bloemen, groenten, planten of bomen, alsmede in voorkomende gevallen tot bescherming van de omgeving tegen milieubelastende stoffen;

1.66 kwetsbaar object:

de definitie als opgenomen in het Besluit externe veiligheid inrichtingen;

1.67 landbouwdieren:

~~rundvee, pluimvee (kippen, eenden, ganzen, kalkoenen, parelhoenders, struisvogels e.d.), varkens, schapen, geiten, pelsdieren, konijnen, paarden, wormen e.d., consumptievissen (meerval, forel, paling, zeebaars, zeebrasem, tilapia e.d.);~~

1.68 landbouwontwikkelingsgebied:

~~een op de verbeelding ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied met het primaat landbouw dat geheel of gedeeltelijk voorziet, in de mogelijkheid tot uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van intensieve veehouderij;~~

1.69 landschappelijke waarde:

de aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het waarneembare deel van het aardoppervlak, die wordt bepaald door de onderlinge samenhang en beïnvloeding van de levende en niet-levende natuur;

1.70 lawaaisport:

een sportactiviteit al dan niet individueel of in groepsverband, professioneel of hobbymatig waarbij motorisch of mechanisch geluid wordt geproduceerd dat zodanig is dat het omgevingslawaai wordt overschreden, waaronder in ieder geval begrepen de rallysport, motorsport, (model)vliegsport; de jachtsport wordt hier niet onder begrepen;

1.71 loon(werk)bedrijf:

een bedrijf dat – voornamelijk met behulp van verplaatsbare werktuigen- diensten verleent aan agrarische bedrijven, hetzij in verband met de bodemcultuur, hetzij ter uitvoering van grondwerkzaamheden;

1.72 manege:

een recreatief bedrijf dat hoofdzakelijk op eigen terrein binnen of buiten een gebouw gelegenheid geeft tot het beoefenen van de paardensport en al dan niet mogelijkheden biedt voor het verblijf en de verzorging van paarden;

1.73 mantelzorg

~~het bieden van zorg aan eenieder die hulpbehoevend is op het fysieke, psychisch en/of sociaal vlak, op vrijwillige basis en buiten organisatorisch verband;~~

1.74 mestbewerking:

~~behandeling van dierlijke mest zonder noemenswaardige veranderingen aan het product teweeg te brengen;~~
de toepassing van basistechnieken of combinaties daarvan met als doel de aard, samenstelling of hoedanigheid van dierlijke mest te wijzigen, zoals droging, bezinking, (co)vergisting, scheiding, hygiënisatie of indamping van mest;

1.75 mestverwerking:

~~de toepassing van basistechnieken of combinaties daarvan met als doel de aard, samenstelling of hoedanigheid van dierlijke mest te wijzigingen;~~

1.76 minicamping:

een kleinschalig kampeerterrein als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf of een burgerwoning;

1.77 natuurwaarde:

de aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door geologisch, geomorfologische, bodemkundige en biologische elementen, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang;

1.78 nevenactiviteiten:

het ontplooien van activiteiten op een agrarisch bouwvlak die niet rechtstreeks de uitoefening van de agrarische bedrijfsvoering betreffen;

1.79 niet-grondgebonden agrarisch bedrijf:

~~een agrarisch bedrijf waarvan de productie niet in overwegende mate afhankelijk is van het voortbrengend vermogen van onbebouwde grond in de directe omgeving van het bedrijf. Niet-grondgebonden bedrijven zijn in ieder geval: intensieve veehouderijen, glastuinbouwbedrijven en gebouwgebonden teeltbedrijven en kwekerijen, zoals champignonteeltbedrijven, witlofkwekerijen, nertsenfokkerijen, viskwekerijen en wormenkwekerijen;~~

1.80 nieuwvestiging agrarisch bedrijf:

de vestiging van een agrarisch bedrijf op een nieuw bouwvlak daar waar nog geen bouwmogelijkheden aanwezig zijn, als gevolg van het oprichten van een nieuw agrarisch bedrijf, dan wel het splitsen van een bestaand agrarisch bedrijf;

1.81 omgevingsvergunning:

vergunning voor activiteiten als genoemd in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.82 omschakeling agrarisch bedrijf:

het geheel of gedeeltelijk overstappen van de ene agrarische bedrijfsvorm naar een andere agrarische bedrijfsvorm;

1.83 ondersteunende horeca:

een horecavoorziening binnen een bestemming waarvan de functie een andere dan horeca is maar waar men uitsluitend ten behoeve van de hoofdfunctie een ruimte specifiek heeft ingericht voor de consumptie van drank en etenswaren;

1.84 overkapping/ carport:

een dakconstructie vrijstaand zonder wanden dan wel aan maximaal drie zijden begrensd door de gevels van belendende gebouwen, die niet wordt aangemerkt als een gebouw. De bestemmingsplanmatige bebouwingsoppervlakte en maatvoering behoort wel tot de bouwregels voor vrijstaande bijgebouwen, carports en/of overkappingen bij de (bedrijfs)woning;

1.85 paardenbak:

een buitenrijbaan ten behoeve van paardrijactiviteiten, met een bodem van zand, hout, boomschors of ander materiaal om de bodem te verstevigen en al dan niet voorzien van een omheining;

1.86 paardenhouderij:

een uit bedrijfseconomisch oogmerk opgezette houderij voor paarden die uitsluitend of in hoofdzaak is gericht op het fokken, trainen, africhten en verhandelen van paarden, waarbij tevens als ondergeschikte nevenactiviteit is toegestaan het geven van instructie aan ruiter en paard; hierbij zijn publieks- en/of verkeersaantrekkende activiteiten niet toegestaan;

1.87 pension:

een bedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies met als nevenactiviteit het verstrekken van maaltijden en/of dranken aan logerende gasten;

1.88 pensionstalling:

het stallen van paarden van derden;

1.89 recreatief medegebruik:

die vormen van openluchtrecreatie, die plaats hebben in een omgeving met een niet-recreatieve hoofdfunctie, waarbij het medegebruik ondergeschikt is aan de hoofdfunctie en het hoofdgebruik;

1.90 recreatiewoning:

een gebouw dat dient als recreatiewoonverblijf voor gebruikers die hun hoofdverblijf elders hebben;

1.91 risicovolle inrichting:

een inrichting als bedoeld in artikel 2 lid 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen;

1.92 schuilhut:

gebouw, ten behoeve van het bieden van schuilgelegenheid - noodzakelijk in het kader van dierenwelzijn - aan hobbymatig gehouden dieren;

1.93 schuilvoorziening:

een bouwwerk, ten behoeve van het bieden van schuilgelegenheid aan mensen;

1.94 seksinrichting

een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof hij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder seksinrichting wordt in elk geval verstaan: seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, parenclub en (raam) prostitutiebedrijf, waaronder tevens begrepen een erotische massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.95 slopen:

geheel of gedeeltelijk afbreken;

1.96 stacaravan:

een kampeermiddel in de vorm van een caravan, dat een bouwwerk is;

1.97 stalderingsgebied

gebied waarbinnen het oprichten van een dierenverblijf voor een hokdierhouderij is gekoppeld aan de sanering van een bestaand dierenverblijf van een hokdierhouderij met als doel de regionale concentratie van vee te reguleren en verdere leegstand te voorkomen. Bij de toepassing van de regels van dit bestemmingsplan wordt de begrenzing van het stalderingsgebied bepaald door de begrenzing van het stalderingsgebied in de provinciale Verordening ruimte zoals geldend op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.

1.98 standplaats

een stuk grond aangewezen voor het bouwen van één woonwagen alsmede bijbehorende voorzieningen.

1.99 streekgebonden producten:

producten, gemaakt met grondstoffen die als streekeigen worden beschouwd en/of volgens streektraditie geteelde producten, en/of producten die volgens een specifieke bereidingswijze of receptuur van een bepaalde regio wordt geproduceerd;

1.100 teeltondersteunende kassen:

teeltondersteunende voorziening, bestaande uit een kas, voor een vollegrondstuinbouwbedrijf of boomteeltbedrijf. Hieronder worden ook schuurkassen, permanente tunnel- of boogkassen begrepen;

1.101 teeltondersteunende voorzieningen:

voorzieningen in, op of boven de grond, die door agrarische bedrijven met plantaardige teelten worden gebruikt om de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden te laten plaatsvinden; te onderscheiden zijn de volgende categorieën:

- laag/ tijdelijk: teeltondersteunende voorzieningen met een hoogte van maximaal 1,5 m, uitsluitend toegestaan zolang de teelt het vereist met een maximum van 6 maanden, bijvoorbeeld insectengaas, afdekfolies, acryldoek, lage tunnels;
- laag/ permanent: teeltondersteunende voorzieningen met een bouwhoogte van maximaal 1,5 m en met een permanent karakter, bijvoorbeeld containervelden;
- hoog/ tijdelijk: teeltondersteunende voorzieningen met een bouwhoogte van maximaal 3,5 m, uitsluitend toegestaan zolang de teelt het vereist met een maximum van 6 maanden, bijvoorbeeld menstoegankelijke wandelkappen, schaduwhallen en hagelnetten;
- hoog/ permanent: teeltondersteunende voorzieningen met een bouwhoogte van maximaal 2,5 m met een permanent karakter, bijvoorbeeld stellingenteelt (bakken in stellingen, regenkappen) en teeltondersteunende kassen;
- overig: vraatnetten, boomteelthekken;

1.102 tijdelijke huisvesting van tijdelijke werknemers:

het huisvesten van werknemers, die in een periode van grote arbeidsbehoefte gedurende enkele maanden op een agrarisch bedrijf werkzaam zijn om naar de aard kortdurend werk te verrichten, voor zover noodzakelijk voor een doelmatige bedrijfsvoering;

1.103 trekkershut:

een klein vrijstaand gebouw, zonder eigen sanitaire voorzieningen, bestemd voor verhuur voor recreatieve doeleinden in de vorm van verblijfsrecreatie aan steeds wisselende wandelaars, fietsers, ruiters, kanoërs of autogebruikers, waarbij verhuur aan dezelfde personen maximaal 3 dagen/nachten mag zijn;

1.104 tuinbouwbedrijf:

een agrarisch bedrijf, niet zijnde een veehouderij, dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen;

1.105 tuincentrum:

een kwekerij en een verkoopplaats waar dode en levende artikelen voor verwerking/gebruik in tuin en huis, daaronder ook begrepen dierbenodigdheden voor huisdieren, direct aan particulieren ter verkoop worden aangeboden, van welke verkoopplaats een koffiehoek deel uitmaakt ter ondersteuning van de tuincentrumfunctie;

1.106 tunnel(kas):

een werk of bouwwerk voorzien van een bedekking van lichtdoorlatend materiaal en dienend tot het kweken, trekken, vermeerderen, opkweken of verzorgen van vruchten,

bloemen, groenten, planten of bomen, alsmede in voorkomende gevallen tot bescherming van de omgeving tegen milieubelastende stoffen;

1.107 verblijfsrecreatie:

recreatie in ruimten welke zijn bestemd of opgericht voor recreatief nachtverblijf, zoals een recreatiewoning, groepsaccommodatie/logeergebouw, pension, bed & breakfast, kampeermiddel of trekkershut door personen die hun hoofdwoonverblijf elders hebben;

1.108 verkoopvloeroppervlak:

de voor het publiek zichtbare en toegankelijke winkelruimte ten behoeve van de detailhandel;

1.109 verwevingsgebied:

~~een aangeduid ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied, gericht op verweving van landbouw, wonen en natuur. Hervestiging of uitbreiding van intensieve veehouderij is mogelijk mits de ruimtelijke kwaliteit of functies van het gebied zich daar niet tegen verzetten;~~

1.110 vloeroppervlak(te):

de totale oppervlakte, gemeten op vloerniveau, die voor een functie wordt gebruikt;

1.111 vollegrondstuinbouw:

een tuinbouwbedrijf waarbij het telen van gewassen plaatsvindt op een zich buiten een kas of buiten containers bevindend stuk teelgrond;

1.112 voorgevelrooilijn:

de denkbeeldige lijn, evenwijdig aan de as van de weg waaraan gebouwd wordt, op een afstand van de weg die:

- gelijk is aan de in de regels voorgeschreven afstand van gebouwen uit de as van de weg op het betreffende bouwperceel;
- gelijk is aan de afstand van bestaande gebouwen tot de as van de weg op het betreffende bouwperceel, indien die afstand kleiner is dan de in de regels voorgeschreven afstand;

1.113 waterhuishoudkundige voorzieningen:

al het oppervlaktewater zoals sloten, greppels, (nfiltratie)vijvers, kanalen, beken en andere waterlopen, ook als deze incidenteel of structureel droogvallen. Alsmede voorzieningen die nodig zijn ten behoeve van een goede wateraanvoer, waterafvoer, waterberging, hemelwaterinfiltratie en waterkwaliteit. Hierbij kan gedacht worden aan duikers, stuwen, infiltratievoorzieningen, gemalen, inlaten etcetera;
~~doeleinden die het waterhuishoudingsbelang dienen, zoals watergangen, waterstaatkundige kunstwerken, onderhoudsstroken ten behoeve van het beheer en onderhoud van een watergang e.d., voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, waterafvoer, waterinfiltratie en waterberging; bijbehorende voorzieningen zoals bermen, paden, beschoeiingen;~~

1.114 watergang:

een voor de oppervlaktewaterkwantiteit van overwegend belang zijnde watergang;

1.115 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht:

Wet van 6 november 2008 (Stb. 496), houdende regels inzake een vergunningstelsel met betrekking tot activiteiten die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving en inzake handhaving van regelingen op het gebied van de fysieke leefomgeving, zoals deze luidt op het moment van de terinzagelegging van dit plan;

1.116 Wet geluidhinder:

Wet van 16 februari 1979 (Stb. 99) houdende regels inzake het voorkomen of beperken van geluidhinder, zoals deze luidt op het moment van de terinzagelegging van dit bestemmingsplan;

1.117 Wet milieubeheer:

Wet van 13 juni 1979, Stb. 442, houdende regelen met betrekking tot een aantal algemene onderwerpen op het gebied van de milieuhygiëne, zoals deze luidde op het moment van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan;

1.118 Wet ruimtelijke ordening:

Wet van 20 oktober 2006, (Stb. 2006, nr. 566), houdende nieuwe regels omtrent de ruimtelijke ordening, zoals deze luidde op het moment van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan;

1.119 woning:

een complex van ruimten, geschikt en bestemd voor de huisvesting van niet meer dan één huishouden;

1.120 Woningwet:

Wet van 29 augustus 1991 , (Stb. 1991, nr. 439), tot herziening van de Woningwet, zoals deze luidde op het moment van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan;

1.121 (woon)boerderij:

een (voormalige) agrarische bedrijfswoning met in de bouwmassa opgenomen (voormalige) agrarische bedrijfsruimten, die samen een geïntegreerde eenheid (bouwkarakteristiek waarbij woon- en bedrijfsgedeelte van oudsher aan elkaar verbonden zijn) vormen;

1.122 woonunit:

een te verplaatsen/ verwijderen bouwwerk bestaande uit één bouwlaag, geschikt en ingericht ten dienste van het woon-, dag- of nachtverblijf van een of meer personen, niet zijnde een stacaravan.

1.123 woonwagen

een voor bewoning bestemd gebouw dat is geplaatst op een standplaats.

1.124 zorgvuldige veehouderij:

veehouderij die door het treffen van maatregelen, onder andere gericht op landschap, het verder sluiten van kringlopen op lokaal niveau, emissiebeperking en gezondheid voor mens en dier, ruimtelijk en maatschappelijk optimaal is ingepast in zijn omgeving.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 afstand tot de zijdelingse perceelsgrens:

de kortste afstand van het verticale vlak in de zijdelingse perceelsgrens tot enig punt van het op dat bouwperceel voorkomende bouwwerk;

2.2 bebouwd(e) oppervlak(te) van een bouwperceel:

de oppervlakte van alle op een bouwperceel aanwezige bouwwerken tezamen;

2.3 de dakhelling:

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.4 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.5 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.6 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.7 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.8 de hoogte van een windturbine:

vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine;

2.9 peil:

- voor bouwwerken, waarvan de hoofdtoegang van het perceel onmiddellijk aan de weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang van het perceel;
- in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld;

2.10 ondergeschikte bouwdelen:

bij toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen zoals plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding niet meer dan 1 m bedraagt.

Artikel 3 Agrarisch

3.1 Bestemmingsomschrijving

3.1.1 Algemeen

De voor Agrarisch aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a agrarisch gebruik;
b nevenactiviteiten (voor zover via omgevingsvergunning voor het afwijken van bouw- en/of gebruiksregels kan worden toegestaan);
c water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
d behoud van openheid;
e extensief recreatief medegebruik;
f recreatieve voorzieningen in de vorm van bed & breakfast;
g doeleinden van openbaar nut;
h erfbeplanting;

een en ander met bijbehorende voorzieningen, waaronder perceelsontsluitingen en sloten, en overeenkomstig de in 3.1.2. opgenomen nadere detaillering van de doeleinden.

3.1.2 Nadere detaillering van de bestemming

In het onderstaande is een nadere detaillering opgenomen van het bepaalde in 3.1.1:

a Agrarisch bouwvlak

Ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" gelden de volgende bepalingen:

1 Uitsluitend ter plaatse van de aanduiding “bouwvlak” zijn agrarische bedrijven toegestaan.
2 Indien blijkens de aanduiding "relatie" sprake is van een koppeling van twee aanduidingen "bouwvlak" dan zijn hierop de bepalingen met betrekking tot een enkel bouwvlak van overeenkomstige toepassing.

b Type agrarisch bedrijf en omschakeling

Ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" mag een ~~grondgebonden agrarisch~~ (vollegronds) teeltbedrijf worden uitgeoefend. Voorts is - al dan niet in combinatie met een ~~grondgebonden agrarisch~~ (vollegronds) teeltbedrijf - het volgende type agrarisch bedrijf toegestaan overeenkomstig de onderstaande aanduidingen:

- uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - veehouderij" een veehouderij, waarbij geldt dat uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "intensieve veehouderij" tevens een intensieve veehouderij;
- uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "paardenhouderij" een paardenhouderij;
- uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - overig agrarisch bedrijf' een overig agrarisch bedrijf.

c Ondergeschikte detailhandel

Voor ondergeschikte detailhandel gelden de volgende bepalingen:

1 Ten dienste van het agrarisch bedrijf is ondergeschikte detailhandel toegestaan als nevenactiviteit.
2 Het mag enkel gaan om detailhandel in streekgebonden producten en agrarisch gerelateerde producten.

3 Maximaal mag 100 m^2 verkoopvloeroppervlak voor deze detailhandelsactiviteit worden aangewend.
4 De activiteit vindt uitsluitend plaats in de aanwezige gebouwen. Nieuwbouw ten behoeve van deze functie is niet toegestaan.

d Inpandige statische opslag

Ten dienste van het agrarisch bedrijf is inpandige statische opslag toegestaan als nevenactiviteit, tot een maximale vloeroppervlakte van 400 m^2. Inpandige statische opslag is niet toegestaan in kassen.

e Mestbewerking

Mestbewerking binnen het bouwvlak van een veehouderij wordt als bij het agrarisch bedrijf behorende nevenactiviteit aangemerkt en is toegestaan mits uitsluitend ter plaatse geproduceerde mest wordt bewerkt.

f Teeltondersteunende voorzieningen

Voor teeltondersteunende voorzieningen gelden de volgende bepalingen:
1 permanente teeltondersteunende voorzieningen zijn uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" toegestaan;
2 tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen zijn zowel ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" als daar buiten toegestaan.

g Behoud openheid

Ter plaatse van de aanduiding '**wro-zone - aanlegvergunning openheid**'/ '**wetgevingzone - aanlegvergunning openheid**' aangeduide gronden is het beleid gericht op het behoud van de grootschalige openheid en het verkavelingspatroon.

h Waterhuishoudkundige voorzieningen

De gronden binnen een strook van 5 m aan weerszijden vanaf de insteek van de als Water bestemde watergangen zijn tevens bestemd voor waterhuishoudkundige voorzieningen.

i Extensief recreatief medegebruik

Het gehele gebied gelegen binnen deze bestemming mag worden gebruikt ten behoeve van extensief recreatief medegebruik. Ter ondersteuning van het recreatief medegebruik worden beperkte recreatieve voorzieningen toegestaan in het gehele gebied zoals paden, banken, picknicktafels, vogel/wild-observatieposten, bewegwijzering e.d..

j Bed & Breakfast

Ter plaatse van de aanduiding “bouwvlak” mag Bed & Breakfast worden uitgeoefend als ondergeschikte activiteit bij de woonfunctie, waarbij de volgende bepalingen van toepassing zijn:
1 De Bed & Breakfast mag niet worden uitgeoefend als ter plaatse sprake is van een aanduiding “specifieke vorm van agrarisch - veehouderij”;
2 De Bed & Breakfast mag uitsluitend worden uitgeoefend in de bedrijfswoning en/of (vrijstaande) bijgebouwen bij de bedrijfswoning;
3 De Bed & Breakfast mag bestaan uit maximaal 2 slaapkamers met elk maximaal 2 bedden;

4 Het gebruik mag geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer;
5 Parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden;
6 De verzorging van de Bed & Breakfast wordt uitgeoefend door (één van) de bewoner(s).

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

Uitsluitend mag worden gebouwd ten behoeve van deze bestemming.

3.2.2 Bebouwing binnen bouwvlak

Ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" mogen uitsluitend worden opgericht:

a agrarische bedrijfsgebouwen; met dien verstande dat:
   1 voor het bouwen van bedrijfsgebouwen ten behoeve van **veehouderijen** tevens de volgende bepalingen gelden:
      - voor veehouderijen buiten de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' en voor grondgebonden veehouderijen ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' mag de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven niet meer bedragen dan de gezamenlijke oppervlakte van de dierenverblijven die:
         – op het tijdstip van vaststelling van het bestemmingsplan legaal aanwezig zijn of in uitvoering zijn; dan wel
         – gebouwd mogen worden krachtens een vóór de vaststelling van het bestemmingsplan verleende omgevingsvergunning.
      - voor niet-grondgebonden veehouderijen ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' mag de gezamenlijke oppervlakte van gebouwen niet meer bedragen dan de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen die:
         – op het tijdstip van vaststelling van het bestemmingsplan legaal aanwezig zijn of in uitvoering zijn; dan wel
         – gebouwd mogen worden krachtens een vóór de vaststelling van het bestemmingsplan verleende omgevingsvergunning.

   er is sprake van een grondgebonden veehouderij indien wordt voldaan aan de criteria voor grondgebondenheid zoals opgenomen in nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.

b teeltondersteunende kassen met dien verstande dat ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - Natuurnetwerk Brabant' en ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - groenblauwe mantel' het bouwen van nieuwe teeltondersteunende kassen en de uitbreiding van bestaande teeltondersteunende kassen niet is toegestaan;

c per agrarisch bouwvlak is maximaal één bedrijfswoning toegestaan, met dien verstande dat:
   1 ter plaatse van de aanduiding “maximum aantal wooneenheden”, maximaal het aangegeven aantal bedrijfswoningen is toegestaan;
   2 bedrijfswoningen uitsluitend mogen worden gebouwd ten behoeve van een volwaardig agrarisch bedrijf; de volwaardigheid dient te worden aangetoond door een advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen;

d bouwwerken, geen gebouwen zijnde~~, ten behoeve van het agrarisch bedrijf~~.waarbij voor **veehouderijen** ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' tevens de volgende bepalingen gelden:

1 De gezamenlijke oppervlakte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan de gezamenlijke oppervlakte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde die:
   - op het tijdstip van vaststelling van het bestemmingsplan legaal aanwezig zijn of in uitvoering zijn; dan wel
   - gebouwd mogen worden krachtens een vóór de vaststelling van het bestemmingsplan verleende omgevingsvergunning.

2 Het bepaalde onder 1 is niet van toepassing op een veehouderij die wordt aangemerkt als grondgebonden veehouderij; er is sprake van een grondgebonden veehouderij indien wordt voldaan aan de criteria voor grondgebondenheid zoals opgenomen in nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.

3.2.3 Maatvoering en situering bebouwing binnen bouwvlak

De maatvoering van de gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" is als volgt:

BEDRIJFSGEBOUWEN PER BOUWVLAK	MIN.	MAX.
goothoogte	n.v.t.	6 m
bouwhoogte	n.v.t.	12 m
afstand zijdelingse perceelsgrens	5 m	

TEELTONDERSTEUNENDE KASSEN	MIN.	MAX.
goothoogte	n.v.t.	8 m
bouwhoogte	n.v.t.	10 m
oppervlakte teeltondersteunende kassen	n.v.t.	1000 m2

BEDRIJFSWONING	MIN.	MAX.
goothoogte bedrijfswoning, excl. aangebouwde bijgebouwen	n.v.t.	6 m
bouwhoogte bedrijfswoning, excl. aangebouwde bijgebouwen	n.v.t.	10 m
inhoud		maximaal 750 m3 , ~~(~~incl. aangebouwde bijgebouwen~~)~~

VRIJSTAANDE BIJGEBOUWEN, CARPORTS en/of OVERKAPPINGEN BIJ BEDRIJFSWONING	MIN.	MAX.
gezamenlijke oppervlakte per bedrijfswoning	n.v.t.	100 m2
goothoogte	n.v.t.	3,5 m
bouwhoogte	n.v.t.	6 m

BOUWWERKEN, GEEN GEBOUWEN ZIJNDE	MAX.
Inhoud mestopslagsilo's per bedrijf	2500 m3
Bouwhoogte erfafscheidingen	Voor voorgevelrooilijn: 1 m; Overige: 2 m

~~Bouwhoogte carport c.q overkappingen~~	~~3,5 m~~
~~Oppervlakte carport c.q. overkappingen~~	~~20 m2~~
Bouwhoogte overige bouwwerken	15 m
Sleufsilo's mogen niet voor de voorgevelrooilijn van de bedrijfswoning worden gesitueerd	

3.2.4 Herbouw

Aanvullend gelden voor herbouw van een bestaande (bedrijfs)woning de volgende voorwaarden:

a de voorgevel van de te herbouwen (bedrijfs)woning wordt geplaatst in de voorgevelrooilijn van de aanwezige (bedrijfs)woning;

b de bebouwingstypologie (d.w.z. vrijstaand, halfvrijstaand of aaneengebouwd) van de te herbouwen (bedrijfs)woning wijkt niet af van de bouwwijze van de aanwezige (bedrijfs)woning;

c er moet, voordat een omgevingsvergunning verleend kan worden, sprake zijn van zowel een planologische (omgevingsvergunning of melding voor het slopen) als financiële (sloop- en uitvoeringsovereenkomst) zekerheidsstelling omtrent de sloop van de reeds aanwezige (bedrijfs)woning;

d herbouw van gesplitste cultuurhistorisch waardevolle panden / boerderijen is niet toegestaan;

e de gebruiksmogelijkheden van omliggende bestemmingen en percelen mogen niet onevenredig worden beperkt en het gebruik van de (bedrijfs)woning mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende (agrarische) bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving.

3.2.5 (Maatvoering) bebouwing buiten bouwvlak

Voor het oprichten van bouwwerken buiten de aanduiding "bouwvlak" geldt het volgende:

a Op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van het agrarisch grondgebruik worden opgericht met een maximale bouwhoogte van 2 m, met dien verstande dat:
   1 de bouwhoogte van erf- en perceelsafscheidingen maximaal 1,5 m mag bedragen;
   2 het oprichten van sleufsilo's niet is toegestaan;
   3 tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen zijn toegestaan, met een maximale bouwhoogte van 3,5 m, (indien en voor zover er sprake is van een bouwwerk);
   4 permanente teeltondersteunende voorzieningen alsmede teeltondersteunende kassen zijn niet toegestaan.

b Ten behoeve van het extensief recreatief medegebruik is voorts uitsluitend het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, toegestaan zoals banken, picknicktafels e.d. met een maximale bouwhoogte van 2 m.

c Paardenbakken buiten de aanduiding "bouwvlak", zijn niet toegestaan.

d Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden - schuilhut" is een schuilhut toegestaan, met dien verstande dat de bestaande goothoogte, bouwhoogte en bebouwd oppervlak als maximum geldt.

e Ter plaatse van de aanduiding 'zend-/ontvangstinstallatie' is een zendmast toegestaan, met een maximale bouwhoogte van 40m.

3.3 Afwijken van de bouwregels

3.3.1 Omgevingsvergunning minicampings

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels ten behoeve van het toestaan van minicampings en de daarvoor noodzakelijke voorzieningen, zoals sanitaire voorzieningen, waarbij aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a een minicamping en bijbehorende voorzieningen is niet toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - Natuurnetwerk Brabant';

b kampeermiddelen zijn uitsluitend toegestaan:
   1 ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak'; en/of
   2 binnen een afstand van maximaal 100 m van de aanduiding 'bouwvlak', gerekend vanaf de achtergrens van dit bouwvlak; en/of
   3 binnen een afstand van 100 m van het eigen bestemmingsvlak 'Wonen of 'Bedrijf;

c kampeermiddelen dienen op minimaal 25 meter afstand van gebouwen en percelen van derden te worden geplaatst.

d slechts kampeermiddelen zijn toegestaan met een niet-permanent karakter (tenten, tentwagens, kampeerauto's, campers en toercaravans);

e er zijn maximaal 25 kampeerplaatsen per minicamping toegestaan;

f gebouwde voorzieningen ten behoeve van kleinschalig kamperen zoals sanitaire voorzieningen, zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak", met een maximale gezamenlijke oppervlakte van 50 m^2 en een maximale bouwhoogte van 5,5 m;

g de sanitaire voorzieningen worden, voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is, gerealiseerd binnen de bestaande bebouwing, of anders aansluitend aan de bestaande bebouwing;

h er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;

i het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;

j de verkeersaantrekkende werking van de nevenactiviteit dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;

k er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;

l het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;

~~m het is niet toegestaan ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied";~~

n het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.

3.3.2 Omgevingsvergunning hogere erfafscheiding

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.5 onder a teneinde voor erf- en perceelsafscheidingen buiten de aanduiding "bouwvlak" een grotere bouwhoogte toe te staan tot maximaal 2 m, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de grotere bouwhoogte is noodzakelijk om dieren binnen de wei te houden;

b de erf- en perceelsafscheidingen zijn uitsluitend toegestaan in de vorm van afrasteringen;
c het leidt niet tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.

3.3.3 Omgevingsvergunning paardenbak t.b.v. hobbymatig gebruik

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.5 onder c teneinde ten behoeve van hobbymatig gebruik binnen deze bestemming of de bestemming Wonen paardenbakken toe te staan buiten de aanduiding "bouwvlak", mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de paardenbak kan redelijkerwijs niet worden gesitueerd ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" of binnen het bestemmingsvlak Wonen;
b de paardenbak wordt aansluitend aan de aanduiding "bouwvlak" of het bestemmingsvlak Wonen gesitueerd;
c de paardenbak dient landschappelijk te worden ingepast;
d schuurtjes, lichtmasten en andere aan de paardenbak verwante bouwwerken zijn niet toegestaan;
e de oppervlakte van de paardenbak bedraagt maximaal 800 m^2;
f er is maximaal één paardenbak per bouwvlak dan wel ten behoeve van het bestemmingsvlak Wonen toegestaan en uitsluitend bij het eigen bouwvlak respectievelijk de eigen woning;
g het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
h er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waterhuishoudkundige situatie; hieromtrent wordt advies ingewonnen bij het waterschap;
i het leidt niet tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.

3.3.4 Omgevingsvergunning m.b.t. herbouw

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.4 onder a teneinde de voorgevel te kunnen plaatsen buiten de (voormalige) voorgevelrooilijn, mits in aanvulling op de voorwaarden in 3.2.4 aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nieuwe situering van de woning is stedenbouwkundig, verkeerskundig en milieukundig aanvaardbaar;
b er moet voldaan worden aan de Wet geluidhinder;
c door de herbouw wordt het landelijke karakter van het gebied niet onevenredig aangetast;
d er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe moet een beplantingsplan worden overlegd.

3.3.5 Omgevingsvergunning hogere goothoogte

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.3, teneinde een goothoogte toe te staan van maximaal 7 m, mits aantoonbaar is dat de hogere goothoogte noodzakelijk is in het kader van een doelmatige bedrijfsvoering dan wel voortvloeit uit de milieuwetgeving. De hogere goothoogte mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.

3.3.6 Omgevingsvergunning bouw dierenverblijven

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.2 onder a2 voor het bouwen of vergroten van een dierenverblijf voor veehouderijen waarbij de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven toeneemt, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a Het vergroten van de oppervlakte dierenverblijf ten behoeve van het houden van geiten is niet toegestaan.

b Er dienen maatregelen te worden getroffen en in stand te worden gehouden die invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij. Er is sprake van een zorgvuldige veehouderij indien wordt voldaan aan de nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.

c De toename van de oppervlakte van dierenverblijven dient vanuit een goede leefomgeving en gelet op de omvang van de bebouwing, de effecten vanwege milieuaspecten, de effecten vanwege volksgezondheid, de effecten vanwege waterhuishouding en de afwikkeling van het verkeer inpasbaar te zijn in de omgeving.

d Er is aangetoond dat de kans op cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting) op geurgevoelige objecten, in de bebouwde kom niet hoger is dan 12% en in het buitengebied niet hoger is dan 20%, tenzij er - indien blijkt dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemde percentages - maatregelen worden getroffen door de veehouderij die tot een daling leiden van de achtergrondbelasting, welke ten minste de eigen bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting compenseert.

e Er is aangetoond dat de achtergrondconcentratie, vermeerderd met de bijdrage van het initiatief, een jaargemiddelde fijnstofconcentratie (PM_{10}) op gevoelige objecten veroorzaakt van maximaal 31,2 $\mu g/m^3$.

f Er is een zorgvuldige dialoog gevoerd, gericht op het betrekken van de belangen van de omgeving bij het initiatief.

g Een toename van de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven voor een hokdierhouderij is uitsluitend toegestaan indien:

1 binnen het stalderingsgebied bestaand dierenverblijf van een hokdierhouderij is gesaneerd door sloop of herbestemming, waarbij geldt dat:
   - de bestaande dierenverblijven die zijn gesaneerd dienen te voldoen aan de criteria die in de provinciale Verordening ruimte zijn gesteld aan 'bestaande dierenverblijven', zoals die criteria gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag;
   - het gebruik van de bestaande dierenverblijven als dierenverblijf juridisch en feitelijk dient te zijn beëindigd;

2 de oppervlakte van de sanering als bedoeld onder 1 tenminste 110% bedraagt van de oppervlakte aan dierenverblijf die wordt opgericht;

3 de sanering als bedoeld onder 1 plaatsvindt in directe samenhang met de bouw of vergroting van een dierenverblijf en voor de sanering geen gebruik is gemaakt van een andere regeling;

4 door of namens Gedeputeerde Staten is getoetst of aan de voorwaarden onder 1 tot en met 3 is voldaan en het door of namens Gedeputeerde Staten afgegeven bewijs dat aan deze voorwaarden is voldaan wordt overgelegd.

3.3.7 Omgevingsvergunning met betrekking tot het vergroten inhoud van de woning

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.4 ten aanzien van de maximaal toegestane inhoud van een (bedrijfs)woning, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a er is sprake van een cultuurhistorisch waardevol object, zoals opgenomen in de verbeelding met de aanduiding 'cultuurhistorische waarde';
b de bestaande bouwmassa van het cultuurhistorisch waardevol object mag niet worden vergroot, waarbij de bouwmassa wordt gebaseerd op de oorspronkelijke bouwmassa, inclusief inpandige bijgebouwen en/of stallen;
c de afwijking is uitsluitend toegestaan ten behoeve van het behoud en herstel van de (aanwezige) cultuurhistorische waarden;
d er moet voldaan worden aan de Wet geluidhinder;
e de gebruiksmogelijkheden van omliggende bestemmingen en percelen mogen niet onevenredig worden beperkt en het gebruik van de (bedrijfs)woning mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende (agrarische) bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
f door de herbouw wordt het landelijke karakter van het gebied niet onevenredig aangetast;
g er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe moet een beplantingsplan worden overlegd.

3.4 Specifieke gebruiksregels

3.4.1 Gebruik overeenkomstig de bestemming

~~In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik in overeenstemming met de bestemming in ieder geval begrepen gebruik van gronden en/of opstallen voor mestbewerking van op het eigen bedrijf geproduceerde mest.~~

3.4.2 Strijdig gebruik

In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval begrepen gebruik van gronden en/of opstallen voor:

a het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik en plaatsvindt ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak";
b het bedrijfsmatig vervaardigen, opslaan, verwerken of herstellen van goederen en het opslaan en be- of verwerken van producten, tenzij dit plaatsvindt ten behoeve van de agrarische productie binnen het agrarisch bedrijf dan wel uitsluitend betrekking heeft op agrarische producten van het eigen bedrijf;
c detailhandel, behoudens het bepaalde in 3.1.2 onder c;
d buitenopslag ten behoeve van nevenactiviteiten;
e vrijstaande bijgebouwen als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte;
f woondoeleinden, met uitzondering van de toegestane bedrijfswoningen;
g het bewonen van bedrijfsruimte.

3.4.3 Veehouderijen

Voor veehouderijen gelden de volgende gebruiksregels:

a De vestiging van en de omschakeling naar een geitenhouderij is niet toegestaan.

b Binnen gebouwen mogen dieren - al dan niet in hokken - alleen op de grond worden gehouden, ongeacht voorzieningen voor dierenwelzijn, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen, waar ten hoogste twee bouwlagen mogen worden gebruikt.

c Een gebruikswijziging van gebouwen, gericht op het in gebruik nemen van deze gebouwen als dierenverblijf voor veehouderijen, is niet toegestaan indien daardoor de de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven meer bedraagt dan de gezamenlijke oppervlakte van de dierenverblijven:

1 die op het tijdstip van vaststelling van dit bestemmingsplan legaal aanwezig zijn of legaal in uitvoering zijn;

2 die gebouwd mogen worden krachtens een voor het tijdstip van vaststelling van dit bestemmingsplan verleende omgevingsvergunning.

d Het gebruik van gronden en bouwwerken behorend tot een veehouderij waarbij sprake is van een toename van stikstofdepositie (mol/ha/jaar) is niet toegestaan. Er is sprake van een toename van stikstofdepositie wanneer de stikstofdepositie (mol/ha/jaar) als gevolg van de stikstofemissie van een veehouderij op voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied meer bedraagt dan:

1 de stikstofdepositie (mol/ha/jaar) ten gevolge van het ten tijde van de vaststelling van het plan aanwezige planologisch legale gebruik van de gronden en bouwwerken behorend tot dat agrarisch bedrijf; dan wel

2 de stikstofdepositie (mol/ha/jaar) die in overeenstemming is met:

– een ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan verleende en onherroepelijke vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid van de Wet natuurbescherming respectievelijk artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998, zoals opgenomen in de bij deze regels behorende bijlage 'onherroepelijke Nbw/Wnb-vergunningen' ; dan wel

– een ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan verleende en onherroepelijke omgevingsvergunning die is verleend met toepassing van artikel 6.10a van het Besluit omgevingsrecht respectievelijk hoofdstuk IX, titel 2 van de Natuurbeschermingswet 1998, zoals opgenomen in de bij deze regels behorende bijlage 'onherroepelijke omgevingsvergunningen'; dan wel

– een ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan geregistreerde melding als bedoeld in artikel 2.7 van de Regeling natuurbescherming, zoals opgenomen in de bij deze regels behorende bijlage 'geregistreerde meldingen'.

e Indien gebruik wordt gemaakt van een afwijkingsmogelijkheid zoals bedoeld in lid 3.3.6 of 3.5.8 is het bepaalde onder d onverkort van toepassing op het gebruik na afwijking.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

3.5.1 Omgevingsvergunning agrarisch verwant bedrijf/ agrarisch technisch hulpbedrijf als nevenactiviteit

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.1.2 onder b juncto 3.2.2 teneinde een vorm van agrarisch verwant bedrijf of agrarisch technisch hulpbedrijf als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf toe te staan, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

a de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
~~b de nevenactiviteit vindt niet plaats ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied";~~
c de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 250 m^2;
d de totale vloeroppervlakte van nevenactiviteiten bij het agrarisch bedrijf, exclusief inpandige statische opslag, mag maximaal 500 m^2 bedragen;
e het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
f er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
g het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
h detailhandel ten behoeve van deze nevenactiviteit is niet toegestaan;
i de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
j er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
k het woon- en leefklimaat mag niet onevenredig worden aangetast;
l het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.

3.5.2 Omgevingsvergunning mestverwerking als nevenactiviteit

~~Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken als bedoeld in 3.4.2 onder h jo. 3.2.2 teneinde als nevenactiviteit vergisting van mest en/of andere organische restprodukten en energiegewassen in biovergistingsinstallaties toe te staan en/of bewerking van mest van derden of verwerking van mest zonder vergisting, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:~~
~~a de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen het bestaande bouwvlak;~~
~~b bewerking van mest van derden en verwerking van mest en/of andere genoemde producten is toegestaan tot maximaal 25.000 ton op jaarbasis;~~
~~c verwerking van mest en/of andere genoemde producten van derden is toegestaan;~~
~~d het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu en dierenwelzijnswetgeving;~~
~~e detailhandel ten behoeve van deze nevenactiviteit is niet toegestaan;~~
~~f de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;~~
~~g er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;~~
~~h het woon- en leefklimaat mag niet onevenredig worden aangetast;~~
~~i het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.~~

3.5.3 Omgevingsvergunning pensionstalling

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.1.2 onder b jo. 3.2.2, teneinde – bedrijfsmatige - nevenactiviteiten in de vorm van pensionstalling van paarden toe te staan bij een agrarisch bedrijf, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
~~b de nevenactiviteit vindt niet plaats ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied";~~
c de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 100 m^2;
d de totale vloeroppervlakte van nevenactiviteiten bij het agrarisch bedrijf, exclusief inpandige statische opslag, mag maximaal 500 m^2 bedragen;
e het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
f er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
g het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
h de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
i er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
j het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.

3.5.4 Omgevingsvergunning zorgverlenende nevenactiviteiten

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.1.2 onder b, teneinde – bedrijfsmatige - nevenactiviteiten in de vorm van zorgverlening op sociaal, fysiek of psychisch vlak toe te staan bij en gericht op het agrarisch bedrijf, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nevenactiviteit dient plaats te vinden ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak';
b de nevenactiviteit kan uitsluitend worden toegestaan, indien er sprake is van een directe relatie tussen de zorgfunctie en het agrarisch bedrijf;
c indien er nieuwe gebouwen worden gebouwd ten behoeve van de nevenfunctie, dan kan advies worden ingewonnen bij de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen;
~~d de nevenactiviteit vindt niet plaats ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied";~~
e de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 250 m^2;
f de totale vloeroppervlakte van nevenactiviteiten bij het agrarisch bedrijf, exclusief inpandige statische opslag, mag maximaal 500 m^2 bedragen;
g het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
h er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
i het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
j de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
k er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;

l het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.

3.5.5 Omgevingsvergunning recreatieve nevenactiviteiten

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.1.2 onder b, teneinde als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf extensieve vormen van dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen, zoals een kinderboerderij, theehuis, ambachtelijke ijs- of kaasmakerij, verhuur van fietsen/huifkarren, organiseren van rondleidingen en exposities, bed & breakfastvoorzieningen in een grotere omvang e.d., toe te staan, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nevenactiviteit vindt plaats naast en ter ondersteuning van de agrarische bedrijfsvoering en dient bedrijfsmatig te worden geëxploiteerd;
~~b de nevenactiviteit vindt niet plaats ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied";~~
~~c de aanduiding "reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied secundair";~~ de nevenactiviteit is kleinschalig en bezoekersextensief;
d verblijfsrecreatieve activiteiten zijn uitsluitend toegestaan in de vorm van vakantieappartementen, kamerverhuur, bed & breakfast e.d.; kampeermiddelen en stacaravans zijn niet toegestaan;
e er mogen per bedrijf maximaal 5 vakantieappartementen worden toegestaan, met dien verstande dat de appartementen binnen de bestaande bebouwing zijn opgenomen, nieuwbouw is niet toegestaan;
f maneges zijn niet toegestaan;
g de nevenactiviteit dient plaats te vinden ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak'; de nevenactiviteit is daarnaast toegestaan in cultuurhistorisch waardevolle vrijstaande bijgebouwen;
h bed & breakfast is toegestaan met een maximum van 10 (éénpersoons)bedden per agrarisch bedrijf;
i de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 500 m^2;
j ondergeschikte en ondersteunende horeca, met een inpandige oppervlakte van maximaal 30 m^2 en een buitenpandige oppervlakte van maximaal 70 m^2;
k de verkeersaantrekkende werking van de nevenactiviteit dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
l er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
m het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
n er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
o het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
p ten behoeve van de nevenactiviteit is ondersteunende horeca toegestaan, zoals de verkoop van ijs, thee e.d.;
q detailhandel is uitsluitend toegestaan in ondergeschikte, aan de nevenactiviteit gerelateerde vorm;
r het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden;

~~s vooraf kan door de gemeente advies worden ingewonnen bij de commissie Recreatie en Toerisme.~~

3.5.6 Omgevingsvergunning inpandige statische opslag als nevenactiviteit

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.1.2 onder d teneinde een grotere vloeroppervlakte ten behoeve van inpandige statische opslag toe te staan, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
~~b de nevenactiviteit vindt niet plaats ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied";~~
c de opslag mag niet plaatsvinden in kassen;
d de vloeroppervlakte van de bebouwing, die wordt aangewend voor de nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 1000 m^2;
e detailhandel ten behoeve van deze nevenactiviteit is niet toegestaan;
f de milieubelasting mag niet toenemen;
g de verkeersaantrekkende werking van de nevenactiviteit dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
h het gebruik mag geen onevenredige toename van de parkeerbehoefte veroorzaken;
i het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
j er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
k het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
l het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 3.1 omschreven waarden.

3.5.7 Omgevingsvergunning tijdelijke huisvesting van tijdelijke werknemers

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.4.2 onder g ten behoeve van tijdelijke huisvesting van tijdelijke werknemers, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de huisvesting vindt plaats in een bestaand bedrijfsgebouw of een gedeelte daarvan;
b deze omgevingsvergunning wordt voor maximaal 5 jaar verleend;
c de tijdelijke huisvesting is noodzakelijk voor een doelmatige bedrijfsvoering vanuit het oogpunt van de opvang van de tijdelijke grote arbeidsbehoefte van dat bedrijf;
d de huisvesting betreft uitsluitend medewerkers, die alleen binnen het bedrijf, waar ze gehuisvest zijn, werkzaamheden verrichten;
e de huisvesting duurt niet meer dan 6 maanden per kalenderjaar;
f de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
g het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
h het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;

i er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
j er dient op eigen erf of terrein in de parkeerbehoefte te worden voorzien.

3.5.8 Omgevingsvergunning gebruik dierenverblijven

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.4.3 onder c voor het in gebruik nemen van gebouwen als dierenverblijf voor veehouderijen waarbij de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven toeneemt, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a Het in gebruik nemen van dierenverblijven voor het houden van geiten is niet toegestaan.
b Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' een gebruikswijziging uitsluitend is toegestaan voor een veehouderij die wordt aangemerkt als grondgebonden veehouderij; er is sprake van een grondgebonden veehouderij indien wordt voldaan aan de criteria voor grondgebondenheid zoals opgenomen in nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.
c Er dienen maatregelen te worden getroffen en in stand te worden gehouden die invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij. Er is sprake van een zorgvuldige veehouderij indien wordt voldaan aan de nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.
d De toename van de oppervlakte van dierenverblijven dient vanuit een goede leefomgeving en gelet op de omvang van de bebouwing, de effecten vanwege milieuaspecten, de effecten vanwege volksgezondheid, de effecten vanwege waterhuishouding en de afwikkeling van het verkeer inpasbaar te zijn in de omgeving.
e Er is aangetoond dat de kans op cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting) op geurgevoelige objecten, in de bebouwde kom niet hoger is dan 12% en in het buitengebied niet hoger is dan 20%, tenzij er - indien blijkt dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemde percentages - maatregelen worden getroffen door de veehouderij die tot een daling leiden van de achtergrondbelasting, welke ten minste de eigen bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting compenseert.
f Er is aangetoond dat de achtergrondconcentratie, vermeerderd met de bijdrage van het initiatief, een jaargemiddelde fijnstofconcentratie (PM_{10}) op gevoelige objecten veroorzaakt van maximaal 31,2 $\mu g/m^3$.
g Er is een zorgvuldige dialoog gevoerd, gericht op het betrekken van de belangen van de omgeving bij het initiatief.
h Een toename van de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven voor een hokdierhouderij is uitsluitend toegestaan indien:
    1 binnen het stalderingsgebied bestaand dierenverblijf van een hokdierhouderij is gesaneerd door sloop of herbestemming, waarbij geldt dat:
        – de bestaande dierenverblijven die zijn gesaneerd dienen te voldoen aan de criteria die in de provinciale Verordening ruimte zijn gesteld aan 'bestaande dierenverblijven', zoals die criteria gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag;
        – het gebruik van de bestaande dierenverblijven als dierenverblijf juridisch en feitelijk dient te zijn beëindigd;
    2 de oppervlakte van de sanering als bedoeld onder 1 tenminste 110% bedraagt van de oppervlakte aan dierenverblijf die in gebruik wordt genomen;

3 de sanering als bedoeld onder 1 plaatsvindt in directe samenhang met de ingebruikname van een dierenverblijf en voor de sanering geen gebruik is gemaakt van een andere regeling;
4 door of namens Gedeputeerde Staten is getoetst of aan de voorwaarden onder 1 tot en met 3 is voldaan en het door of namens Gedeputeerde Staten afgegeven bewijs dat aan deze voorwaarden is voldaan wordt overgelegd.

3.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

3.6.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de in het schema onder 3.6.4 opgenomen omgevingsvergunningsplichtige werken en werkzaamheden uit te voeren.

3.6.2 Uitzonderingen vergunningenplicht

Het onder 3.6.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:
a welke plaatshebben ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak";
b waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
c welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
d welke betreffen het normale onderhoud en/of landschapsbeheer.

3.6.3 Toetsing aan aanwezige waarden

De in 3.6.1 bedoelde vergunning wordt slechts verleend indien na een belangenafweging blijkt dat er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de aanwezige waarden als opgenomen in 3.1. Ten behoeve van de belangenafweging zijn in het schema onder 3.6.4 de toetsingscriteria weergegeven.

3.6.4 Schema omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden

Omgevingsvergunningsplichtige werken/werkzaamheden	**Criteria voor verlening van de omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden**
ter plaatse van de aanduiding "wro-zone - aanlegvergunning openheid"/ "wetgevingzone - aanlegvergunning openheid": het planten van hoogopgaande beplanting en boomteelt; het graven en dempen van sloten;	• de openheid alsmede het grootschalige kavelpatroon, mag niet onevenredig worden aangetast;
het aanbrengen van oppervlakteverhardingen groter dan 200 m2.	• het aanbrengen van verhardingen dient noodzakelijk te zijn in het kader van de agrarische bedrijfsvoering dan wel het recreatief medegebruik; • de waterhuishoudkundige situatie mag niet onevenredig worden aangetast.

3.7 Wijzigingsbevoegdheid

3.7.1 Wijziging t.b.v. omschakeling naar/ hervestiging van intensieve veehouderij

~~Burgemeester en wethouders kunnen deze bestemming op onderdelen wijzigen teneinde omschakeling toe te staan van een agrarische bedrijfsvorm, niet zijnde een intensieve veehouderij, naar een intensieve veehouderij, door middel van het aanduiden van de gronden ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" met de aanduiding “intensieve veehouderij” mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:~~

- ~~a op de locatie heeft geen sloop van bedrijfsgebouwen plaatsgevonden met gebruikmaking van de “Regeling Beëindiging Veehouderijtakken” of de regeling “Ruimte voor ruimte”;~~
- ~~b omschakeling is uitsluitend mogelijk ter plaatse van de "reconstructiewetzone - verwevingsgebied" of "reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied";~~
- ~~c ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - verwevingsgebied" dient aangetoond te worden dat het een duurzame locatie voor de intensieve veehouderij betreft conform de provinciale handleiding duurzame locaties en duurzame projectlocaties voor de intensieve veehouderij;~~
- ~~d het dient om een concreet plan te gaan, waarbij onder andere milieutechnische gegevens worden overlegd;~~
- ~~e de wijziging mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;~~
- ~~f het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;~~
- ~~g er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing. Hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd waarin aangetoond wordt, dat tenminste 10% van het bouwvlak wordt aangewend voor goede landschappelijke inpassing;~~
- ~~h er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming.~~

3.7.2 Wijziging t.b.v. omschakeling naar paardenhouderij

Burgemeester en wethouders kunnen deze bestemming op onderdelen wijzigen teneinde omschakeling toe te staan van een agrarische bedrijfsvorm, niet zijnde een paardenhouderij, naar een paardenhouderij, door middel van het aanduiden van de gronden ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" met de aanduiding “paardenhouderij” mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- ~~a op de locatie heeft geen sloop van bedrijfsgebouwen plaatsgevonden met gebruikmaking van de "Regeling Beëindiging Veehouderijtakken" of de regeling "Ruimte voor ruimte";~~
- b de omvang van de aanduiding "bouwvlak" mag niet meer bedragen dan 1,5 ha en, indien dit noodzakelijk blijkt voor de bedrijfsvoering, mogen bouwvlakken worden vergroot naar maximaal deze maat;
- ~~c de wijziging vindt niet plaats ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied";~~
- d paardenbakken mogen uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" worden opgericht;
- e er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;

f het dient om een concreet plan te gaan, waarbij onder andere milieutechnische gegevens worden overlegd;
g bebouwing die niet noodzakelijk is voor de nieuwe bestemming (overtollige bebouwing) dient te worden gesloopt, tenzij het cultuurhistorisch waardevolle bebouwing is;
h het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
i het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
j er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
k er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming:
~~l er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing. Hiertoe kan de bestemming worden opgenomen.~~
m bij uitbreiding van het bouwvlak gaat de wijziging gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied, waarbij wordt getoetst aan de gemeentelijke investeringsregeling ruimtelijke kwaliteit zoals die geldt op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke aanvraag.

3.7.3 Wijziging t.b.v. vergroting/ vormverandering agrarisch bouwvlak

Burgemeester en wethouders kunnen deze bestemming op onderdelen wijzigen ten behoeve van vergroting en/of vormverandering van de aanduiding "bouwvlak" van een agrarisch bedrijf, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
a vergroting is niet toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'intensieve veehouderij' en/of 'specifieke vorm van agrarisch - veehouderij';
b de vergroting en/of vormverandering dient noodzakelijk te zijn uit het oogpunt van doelmatige bedrijfsvoering en/of -ontwikkeling waaronder begrepen het kunnen plaatsen van permanente teeltondersteunende voorzieningen ter plaatse van de op te nemen aanduiding "bouwvlak";
c voor (vollegronds) teeltbedrijven en paardenhouderijen is vergroting tot een omvang van 1,5 ha toegestaan; ~~bij een uitbreiding naar een oppervlakte groter dan 1, 5 ha en maximaal 2,5 ha kan advies worden ingewonnen van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen;~~
~~d voor intensieve veehouderijen gelden de volgende bepalingen:~~
~~1 ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied" is een uitbreiding toegestaan naar maximaal 2,5 ha.~~
~~2 ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - verwevingsgebied" is een uitbreiding toegestaan tot 1,5 ha toegestaan.~~
~~3 ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - extensiveringsgebied natuur" of "reconstructiewetzone - extensiveringsgebied overige" zijn vormverandering en/of vergroting van het bouwvlak ten behoeve van de intensieve veehouderij niet toegestaan.~~
e het dient om een concreet plan te gaan, waarbij onder andere milieutechnische gegevens worden overlegd;

f het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
g er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waterhuishoudkundige situatie; bij verruiming wordt hieromtrent advies ingewonnen bij het waterschap;
h er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waterhuishoudkundige situatie; bij vergroting van de aanduiding "bouwvlak" wordt hieromtrent advies ingewonnen bij het waterschap;
i er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd; ~~indien sprake is van uitbreiding of vormverandering van een intensieve veehouderij, dient in het beplantingsplan te worden aangetoond, dat tenminste 10% van het bouwvlak wordt aangewend voor goede landschappelijke inpassing;~~
j er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming.
k de wijziging gaat gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied, waarbij wordt getoetst aan de gemeentelijke investeringsregeling ruimtelijke kwaliteit zoals die geldt op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke aanvraag.

3.7.4 Wijziging naar wonen/ t.b.v. woningsplitsing

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming van de gronden met de aanduiding "bouwvlak" wijzigen in de bestemming Wonen waarbij na bedrijfsbeëindiging de verbouw van een voormalige bedrijfswoning of (woon)boerderij voor wonen kan worden toegestaan; tevens kan daarbij woningsplitsing worden toegestaan. Een en ander mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a agrarisch hergebruik is redelijkerwijs niet mogelijk;
~~b de wijziging vindt niet plaats ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied";~~
c de bebouwde oppervlakte van de voormalige bedrijfswoning of (woon)boerderij (beiden inclusief de inpandige stal / het inpandig deel) mag niet worden vergroot;
d de agrarische verschijningsvorm van de voormalige boerderij mag niet worden aangetast;
e de bestaande situering van de bebouwing mag niet worden gewijzigd;
f woningsplitsing is uitsluitend toegestaan voor het behoud en herstel van cultuurhistorisch waardevolle panden ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarde';
g bij woningsplitsing mag in maximaal 2 woningen worden gesplitst; de minimale inhoud van de beide gesplitste woningen dient 350 m^3 te bedragen;
h de bebouwde oppervlakte van de vrijstaande bijgebouwen mag niet meer bedragen dan 100 m2 per woning; indien sprake is van sloop van voormalige bedrijfsgebouwen, kan een bebouwde oppervlakte van vrijstaande bijgebouwen worden toegestaan van 100 m^2 vermeerderd met maximaal 25% van het meerdere van de bebouwde oppervlakte van de voormalige bedrijfsgebouwen, tot een totaal maximum van 200 m^2 per woning; hierbij dient in ieder geval het meerdere dan wat ingevolge deze regeling is toegestaan, te worden gesloopt; sloop van cultuurhistorisch waardevolle panden en monumentale panden is niet toegestaan;
i uit een onderzoek naar de bodemkwaliteit dient te blijken dat de bodem geschikt is voor de nieuwe functie;

j voldaan wordt aan de bepalingen bij of krachtens de Wet geluidhinder;
k er wordt voldaan aan de geurnormen krachtens de Wet geurhinder en veehouderij, dan wel krachtens een op deze wet gebaseerde verordening;
l de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
m het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
n het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
o er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
p de wijziging gaat gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied, waarbij wordt getoetst aan de gemeentelijke investeringsregeling ruimtelijke kwaliteit zoals die geldt op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke aanvraag;
q er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming;
r de regels van Wonen worden van overeenkomstige toepassing verklaard.

3.7.5 Wijziging t.b.v. agrarisch verwant bedrijf/ agrarisch technisch hulpbedrijf

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming van de gronden ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" wijzigen in de bestemming Bedrijf teneinde een agrarisch verwant bedrijf dan wel een agrarisch technisch hulpbedrijf toe te staan, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

~~a op de locatie heeft geen sloop van bedrijfsgebouwen plaatsgevonden met gebruikmaking van de “Regeling Beëindiging Veehouderijtakken” of de regeling “Ruimte voor ruimte”;~~
b agrarisch hergebruik is redelijkerwijs niet mogelijk;
~~c de wijziging vindt niet plaats ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied";~~
d de omvang van het nieuwe bestemmingsvlak mag na wijziging:
  1 buiten de aanduiding 'overige zone - groenblauwe mantel' niet meer bedragen dan 1,5 ha;
  2 ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - groenblauwe mantel' niet meer bedragen dan 5.000 m2.
e in opzet en ontwikkelingsperspectief dient het om een kleinschalige activiteit te gaan, met in beginsel slechts enkele werknemers;
f ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - groenblauwe mantel' zijn uitsluitend bedrijven toegestaan zoals opgenomen in maximaal de categorieën 1 of 2 van de bij deze regels als bijlage gevoegde Bedrijvenlijst of daarmee vergelijkbare bedrijven;
g als belangrijke voorwaarde voor hergebruik geldt dat het hergebruik plaatsvindt binnen de aanwezige gebouwen; uitbreiding van bebouwing is niet toegestaan;
h in een bedrijfsplan dient te worden aangetoond welke bedrijfsgebouwen noodzakelijk zijn voor de hergebruikfunctie; overtollige voormalige agrarische bedrijfsbebouwing, die niet voor de nieuwe functie wordt gebruikt, dient te worden gesloopt, tenzij de gebouwen een bijzondere cultuurhistorische waarde hebben;

i er mag geen opslag buiten de gebouwen plaatsvinden, tenzij dit voor het functioneren van het bedrijf noodzakelijk is;
j het dient om een concreet plan te gaan, waarbij onder andere milieutechnische gegevens worden overlegd;
k de wijziging mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
l het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
m er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
n de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
o detailhandel is niet toegestaan;
p er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming;
q de wijziging gaat gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied, waarbij wordt getoetst aan de gemeentelijke investeringsregeling ruimtelijke kwaliteit zoals die geldt op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke aanvraag;
r de regels van de bestemming Bedrijf worden van overeenkomstige toepassing verklaard.

3.7.6 Wijziging t.b.v. niet-agrarisch bedrijf

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming van de gronden met de aanduiding "bouwvlak" wijzigen in de bestemming Bedrijf teneinde gebruik van de aanwezige bebouwing toe te staan voor niet-agrarische bedrijven, voor zover niet begrepen onder 3.7.5 mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

~~a op de locatie heeft geen sloop van bedrijfsgebouwen plaatsgevonden met gebruikmaking van de “Regeling Beëindiging Veehouderijtakken” of de regeling “Ruimte voor ruimte”;~~
b agrarisch hergebruik is redelijkerwijs niet mogelijk;
~~c de wijziging vindt niet plaats ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied";~~
d de omvang van het nieuwe bestemmingsvlak mag na wijziging niet meer bedragen dan 5.000 m2.
e het hergebruik dient te passen in de omgeving;
f in opzet en ontwikkelingsperspectief dient het om een kleinschalige activiteit te gaan;
g de omzetting is slechts toegestaan naar bedrijven zoals opgenomen in maximaal de categorieën 1 en 2 van de bij deze regels als bijlage gevoegde Bedrijvenlijst of daarmee vergelijkbare bedrijven;
h het dient om een concreet plan te gaan, waarbij onder andere milieutechnische gegevens worden overlegd;
i de activiteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de activiteit plaats;
j in een bedrijfsplan dient te worden aangetoond welke bedrijfsgebouwen noodzakelijk zijn voor de hergebruikfunctie, met een maximum van 400 m^2; overtollige voormalige agrarische bedrijfsbebouwing, die niet voor de nieuwe functie wordt gebruikt, dient te

worden gesloopt, tenzij de gebouwen een bijzondere cultuurhistorische waarde hebben;

k detailhandel is alleen toegestaan als ondergeschikte nevenactiviteit;

l er mag geen opslag buiten de gebouwen plaatsvinden;

m de wijziging mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;

n het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;

o er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;

p de wijziging gaat gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied, waarbij wordt getoetst aan de gemeentelijke investeringsregeling ruimtelijke kwaliteit zoals die geldt op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke aanvraag;

q de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;

r er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming;

s de regels van Bedrijf worden van overeenkomstige toepassing verklaard.

3.7.7 Wijziging naar teeltondersteunende kassen

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming wijzigen teneinde een grotere maximale oppervlakte teeltondersteunende kassen toe te kunnen staan dan opgenomen in 3.2.3, indien en voor zover:

a de teeltondersteunende kassen ten dienste staan aan een (vollegronds)tuinbouwbedrijf, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf;

b de oppervlakte van teeltondersteunende kassen wordt niet groter dan 5000 m^2:

c er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming waarbij geldt dat ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - Natuurnetwerk Brabant' en ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - groenblauwe mantel' het bouwen van nieuwe teeltondersteunende kassen en de uitbreiding van bestaande teeltondersteunende kassen niet is toegestaan.

3.7.8 Wijziging t.b.v. uitbreiding c.q. koppeling afvalverwerkingsbedrijf Ockhuizenweg

~~Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming van de gronden aan de Ockhuizenweg 3, wijzigen in de bestemming Bedrijf, door de gronden gelegen binnen de aanduiding "bouwvlak" te wijzigen in de bestemming Bedrijf en aan te duiden als 'sb-avb' (specifieke vorm van bedrijf- afvalverwerkingsbedrijf) , teneinde een uitbreiding/koppeling van het naastgelegen afvalverwerkingsbedrijf toe te kunnen staan, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:~~

~~a de agrarische activiteit wordt opgeheven;~~

~~b ten behoeve van de nieuwe functie is binnen het onderhavige bestemmingsvlak (gelegen aan Ockhuizenweg 3) maximaal 1350 m2 bebouwing toegestaan;~~

~~c er is buitenopslag toegestaan voor lege emballage, transportvoertuigen en containers, een en ander uitsluitend ten behoeve van de onderhavige bestemming;~~

~~d er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;~~
~~e er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming;~~
~~f de regels van Bedrijf worden van overeenkomstige toepassing verklaard.~~

3.7.9 Wijziging t.b.v. inpandige statische opslag

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming van de gronden ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" wijzigen in Wonen met een aanduiding ten behoeve van inpandige statische opslag, teneinde - naast het gebruik ten behoeve van de woonfunctie - hergebruik van de bedrijfsbebouwing toe te kunnen staan voor inpandige statische opslag, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a agrarisch hergebruik is redelijkerwijs niet mogelijk;
b voor de wijziging naar de woonfunctie gelden de voorwaarden als op genomen in 3.7.4 a t/m e;
c het hergebruik voor inpandige statische opslag dient te passen in de omgeving;
~~d op de locatie heeft geen sloop van bedrijfsgebouwen plaatsgevonden met gebruikmaking van de "Regeling Beëindiging Veehouderijtakken" of de regeling "Ruimte voor ruimte";~~
e voor de inpandige statische opslag is een vloeroppervlakte van maximaal 1000 m^2 toegestaan; overtollige voormalige agrarische bedrijfsbebouwing, die niet voor de nieuwe functie wordt gebruikt, dient te worden gesloopt, tenzij de gebouwen een bijzondere cultuurhistorische waarde hebben;
f de opslag mag niet plaatsvinden in kassen;
g er mag geen opslag buiten de gebouwen plaatsvinden;
h de opslag mag niet bestemd zijn voor handel dan wel voor een elders gevestigd (niet-)agrarisch bedrijf;
i detailhandel is niet toegestaan;
j de wijziging mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
k het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
l er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
m de wijziging gaat gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied, waarbij wordt getoetst aan de gemeentelijke investeringsregeling ruimtelijke kwaliteit zoals die geldt op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke aanvraag;
n de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
o er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming;
p de regels van Wonen worden van overeenkomstige toepassing verklaard; zij het dat een aanduiding ten behoeve van inpandige opslag wordt toegevoegd met de bijbehorende voorwaarden.

3.7.10 Wijziging t.b.v. ruwvoeropslag

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd deze bestemming te wijzigen ten behoeve van de realisatie van voorzieningen voor ruwvoeropslag. Hiervoor mag het bouwvlak worden vergroot en de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - ruwvoeropslag" worden toegevoegd, waarbij moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

a het bedrijf is vanwege de bedrijfsvoering in overwegende mate aangewezen op de opslag van ruwvoer en het is niet mogelijk de ruwvoeropslag binnen het bouwvlak te realiseren;

b de vergroting en/of vormverandering dient noodzakelijk te zijn uit het oogpunt van doelmatige bedrijfsvoering en/of -ontwikkeling;

c uitsluitend ten behoeve van ruwvoeropslag mag het bouwvlak worden vergroot met een maximum van 5.000 m² waarbij de totale oppervlakte van het bouwvlak nooit meer bedraagt dan 2 ha;

d de vergroting dient plaats te vinden aansluitend aan het bouwvlak;

e ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch – ruwvoeropslag" is het bouwen van gebouwen niet toegestaan;

f het dient om een concreet plan te gaan, waarbij onder andere milieutechnische gegevens worden overlegd;

g het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;

h er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waterhuishoudkundige situatie; hieromtrent wordt advies ingewonnen bij het waterschap;

i er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;

j er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming.

Artikel 4 Agrarisch met waarden - 1

4.1 Bestemmingsomschrijving

4.1.1 Algemeen

De voor Agrarisch met waarden - 1 aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a agrarisch gebruik;
b nevenactiviteiten; (voor zover via omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouw- en/of gebruiksregels kan worden toegestaan);
c behoud, herstel en ontwikkeling van de landschappelijke en natuurwaarden;
d water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
e extensief recreatief medegebruik;
f recreatieve voorzieningen in de vorm van bed & breakfast;
g doeleinden van openbaar nut;
h erfbeplanting;

een en ander met bijbehorende voorzieningen, waaronder perceelsontsluitingen en sloten, en overeenkomstig de in 4.1.2. opgenomen nadere detaillering van de bestemming.

4.1.2 Nadere detaillering van de bestemming

In het onderstaande is een nadere detaillering opgenomen van het bepaalde in 4.1.1:

a Agrarisch bouwvlak

Ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" gelden de volgende bepalingen:

1 Uitsluitend ter plaatse van de aanduiding “bouwvlak” zijn agrarische bedrijven toegestaan.
2 Indien blijkens de aanduiding "relatie" sprake is van een koppeling van twee aanduidingen "bouwvlak" dan zijn hierop de bepalingen met betrekking tot een enkel bouwvlak van overeenkomstige toepassing.

b Type agrarisch bedrijf en omschakeling

Ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" mag een ~~grondgebonden agrarisch~~ (vollegronds) teeltbedrijf worden uitgeoefend. Voorts is -al dan niet in combinatie met een ~~grondgebonden~~ (vollegronds) teeltbedrijf- het volgende type agrarisch bedrijf toegestaan overeenkomstig de aanduiding:

- uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - veehouderij" een veehouderij, waarbij geldt dat uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "intensieve veehouderij" tevens een intensieve veehouderij;
- uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "paardenhouderij" een paardenhouderij.;
- uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "boomteelt" een boomteeltbedrijf.

c Ondergeschikte detailhandel

Voor ondergeschikte detailhandel gelden de volgende bepalingen:

1 Ten dienste van het agrarisch bedrijf is ondergeschikte detailhandel toegestaan als nevenactiviteit.
2 Het mag het enkel gaan om detailhandel in streekgebonden producten en agrarisch gerelateerde producten.

3 Maximaal mag 100 m2 verkoopvloeroppervlak voor deze detailhandelsactiviteit worden aangewend.
4 De activiteit vindt uitsluitend plaats in de aanwezige gebouwen. Nieuwbouw ten behoeve van deze functie is niet toegestaan.

d Inpandige statische opslag

Ten dienste van het agrarisch bedrijf is inpandige statische opslag toegestaan als nevenactiviteit, tot een maximale vloeroppervlakte van 400 m2. Inpandige statische opslag is niet toegestaan in kassen.

e Mestbewerking en vergisting

Mestbewerking binnen het bouwvlak van een veehouderij wordt als bij het agrarisch bedrijf behorende nevenactiviteit aangemerkt en is toegestaan mits uitsluitend ter plaatse geproduceerde mest wordt bewerkt.

f Teeltondersteunende voorzieningen

Voor teeltondersteunende voorzieningen gelden de volgende bepalingen:

1 permanente teeltondersteunende voorzieningen zijn uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" toegestaan, met dien verstande dat teeltondersteunende kassen uitsluitend na verlening van omgevingsvergunnging voor het afwijken van de bouwregels zijn toegestaan;
2 tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen zijn zowel ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" als daarbuiten toegestaan. Buiten de aanduiding "bouwvlak" is dit echter uitsluitend toegestaan door middel van een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouwregels of een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden (aanlegvergunning).

g Landschappelijke waarden en natuurwaarden: leefgebied kwetsbare soorten

Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch met waarden - kwetsbare soorten" is het beleid gericht op behoud van natuurwaarden met name voor zover gericht op behoud en herstel van de biotopen voor:

1 amfibieën, door bescherming van poelen, verspreide bomen en struwelen;
2 kleine zoogdieren, door bescherming van ruigten, struwelen, houtwallen, hagen en ruige slootranden;
3 planten, door goede waterkwaliteit en geen verstoorde bodem;
4 dagvlinders, door bescherming van kleinschalig landschap, kruiden- en bloemrijke perceelsranden en bermen, ruigten en soortenrijke overgangssituaties van grasland naar struweel of bos.

h Landschappelijke en natuurwaarden: struweelvogels

Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch met waarden - struweelvogels", het beleid is gericht op behoud en bescherming van het leefgebied van struweelvogels. Dit houdt in dat gestreefd wordt naar bescherming van de ruimtelijke verscheidenheid van houtopstanden, bosperceeltjes en open natuur- en landbouwgebieden.

i Aardkundige waarden

Het beleid richt zich op behoud en bescherming van aardkundige waarden. Dit houdt in dat ter plaatse van de 'wro zone- aanlegvergunning aardkundig waardevol"/

'wetgevingzone - aanlegvergunning aardkundig waardevol', de aan het gebied toegekende waarden, gekenmerkt door het aanwezig zijn van bijzondere aardkundige verschijnselen zoals dalglooiingen, steilranden en bodemovergangen, dienen te worden beschermd.

j Hoge akkers

Het beleid richt zich op behoud en bescherming van de hoge akkers. Dit houdt in dat ter plaatse van de 'wro zone- aanlegvergunning hoge akkers"/ 'wetgevingzone - aanlegvergunning hoge akkers', de aan het gebied toegekende waarden, gekenmerkt door hoogteligging en relief van de akkers, de verkaveling en ontsluiting en de openheid van de akkers, dienen te worden beschermd.

k Waterhuishoudkundige voorzeningen

De gronden binnen een strook van 5 m aan weerszijden vanaf de insteek van de als Water bestemde watergangen zijn tevens bestemd voor waterhuishoudkundige doeleinden.

l Extensief recreatief medegebruik

Het gehele gebied gelegen binnen deze bestemming mag worden gebruikt ten behoeve van extensief recreatief medegebruik. Ter ondersteuning van het recreatief medegebruik worden beperkte recreatieve voorzieningen toegestaan in het gehele gebied zoals paden, banken, picknicktafels, vogel/wild-observatieposten, bewegwijzering e.d.

m Bed & Breakfast

Ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" mag Bed & Breakfast worden uitgeoefend als ondergeschikte activiteit bij de woonfunctie, waarbij de volgende bepalingen van toepassing zijn:

1 De Bed & Breakfast mag niet worden uitgeoefend als ter plaatse sprake is van een aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - veehouderij";
2 De Bed & Breakfast mag uitsluitend worden uitgeoefend in de bedrijfswoning en/of (vrijstaande) bijgebouwen bij de bedrijfswoning;
3 De Bed & Breakfast mag bestaan uit maximaal 2 slaapkamers met elk maximaal 2 bedden;
4 Het gebruik mag geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer;
5 Parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden;
6 De verzorging van de Bed & Breakfast wordt uitgeoefend door (één van) de bewoner(s).

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

Uitsluitend mag worden gebouwd ten behoeve van deze bestemming.

4.2.2 Bebouwing binnen bouwvlak

Ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" mogen uitsluitend worden opgericht:

a agrarische bedrijfsgebouwen; met dien verstande dat:
   1 het oprichten van kassen niet is toegestaan;
   2 voor het bouwen van bedrijfsgebouwen ten behoeve van **veehouderijen** tevens de volgende bepalingen gelden:

- voor veehouderijen buiten de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' en voor grondgebonden veehouderijen ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' mag de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven niet meer bedragen dan de gezamenlijke oppervlakte van de dierenverblijven die:
  - op het tijdstip van vaststelling van het bestemmingsplan legaal aanwezig zijn of in uitvoering zijn; dan wel
  - gebouwd mogen worden krachtens een vóór de vaststelling van het bestemmingsplan verleende omgevingsvergunning.
- voor niet-grondgebonden veehouderijen ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' mag de gezamenlijke oppervlakte van gebouwen niet meer bedragen dan de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen die:
  - op het tijdstip van vaststelling van het bestemmingsplan legaal aanwezig zijn of in uitvoering zijn; dan wel
  - gebouwd mogen worden krachtens een vóór de vaststelling van het bestemmingsplan verleende omgevingsvergunning.

er is sprake van een grondgebonden veehouderij indien wordt voldaan aan de criteria voor grondgebondenheid zoals opgenomen in nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.

b per agrarisch bouwvlak is maximaal één bedrijfswoning toegestaan, met dien verstande dat:
   1 ter plaatse van de aanduiding “maximum aantal wooneenheden”, maximaal het aangegeven aantal bedrijfswoningen is toegestaan;
   2 bedrijfswoningen uitsluitend mogen worden gebouwd ten behoeve van een volwaardig agrarisch bedrijf; de volwaardigheid dient te worden aangetoond door een advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen;

c binnen het agrarisch bouwvlak met de aanduiding 'boomteelt' zijn – in afwijking van het bepaalde onder a en b, uitsluitend bouwwerken geen gebouwen zijnde ten behoeve van de boomteelt toegestaan, zoals containervelden, waterbassins e.d.

d voor de als zodanig aangeduide 'paardenhouderijen' geldt, dat er naast de benodigde bedrijfsgebouwen en stallen, een rijhal is toegestaan met een maximale oppervlakte van 1000 m2;

e bouwwerken, geen gebouwen zijnde~~, ten behoeve van het agrarisch bedrijf~~. waarbij voor **veehouderijen** ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' tevens de volgende bepalingen gelden:
   1 De gezamenlijke oppervlakte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan de gezamenlijke oppervlakte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde die:
      - op het tijdstip van vaststelling van het bestemmingsplan legaal aanwezig zijn of in uitvoering zijn; dan wel
      - gebouwd mogen worden krachtens een vóór de vaststelling van het bestemmingsplan verleende omgevingsvergunning.
   2 Het bepaalde onder 1 is niet van toepassing op een veehouderij die wordt aangemerkt als grondgebonden veehouderij; er is sprake van een grondgebonden veehouderij indien wordt voldaan aan de criteria voor grondgebondenheid zoals opgenomen in nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.

4.2.3 Maatvoering en situering bebouwing binnen bouwvlak

De maatvoering van de gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" is als volgt:

BEDRIJFSGEBOUWEN PER BOUWVLAK	**MIN.**	**MAX.**
goothoogte	n.v.t.	6 m
bouwhoogte	n.v.t.	12 m
afstand zijdelingse perceelsgrens	5 m	

BEDRIJFSWONING	**MIN.**	**MAX.**
goothoogte bedrijfswoning, excl. aangebouwde bijgebouwen	n.v.t.	6 m
bouwhoogte bedrijfswoning, excl. aangebouwde bijgebouwen	n.v.t.	10 m
inhoud		maximaal 750 m3 , ~~(~~incl. aangebouwde bijgebouwen~~)~~

VRIJSTAANDE BIJGEBOUWEN, CARPORTS en/of OVERKAPPINGEN BIJ BEDRIJFSWONING	**MIN.**	**MAX.**
gezamenlijke oppervlakte per bedrijfswoning	n.v.t.	100 m2
goothoogte	n.v.t.	3,5 m
bouwhoogte	n.v.t.	6 m

BOUWWERKEN, GEEN GEBOUWEN ZIJNDE	**MAX.**
Inhoud mestopslagsilo's per bedrijf	2500 m3
Bouwhoogte erfafscheidingen	Voor voorgevelrooilijn: 1 m; Overige: 2 m
~~Bouwhoogte carport c.q overkappingen~~	~~3,5 m~~
~~Oppervlakte carport c.q. overkappingen~~	~~20 m2~~
Bouwhoogte overige bouwwerken	15 m
Sleufsilo's mogen niet voor de voorgevelrooilijn van de bedrijfswoning worden gesitueerd	

4.2.4 Herbouw

Aanvullend gelden voor herbouw van een bestaande (bedrijfs)woning de volgende voorwaarden:

a de voorgevel van de te herbouwen (bedrijfs)woning wordt geplaatst in de voorgevelrooilijn van de aanwezige (bedrijfs)woning;

b de bebouwingstypologie (d.w.z. vrijstaand, halfvrijstaand of aaneengebouwd) van de te herbouwen (bedrijfs)woning wijkt niet af van de bouwwijze van de aanwezige (bedrijfs)woning;

c er moet, voordat een omgevingsvergunning verleend kan worden, sprake zijn van zowel een planologische (omgevingsvergunning of melding voor het slopen) als financiële (sloop- en uitvoeringsovereenkomst) zekerheidsstelling omtrent de sloop van de reeds aanwezige (bedrijfs)woning;

d herbouw van gesplitste cultuurhistorisch waardevolle panden / boerderijen is niet toegestaan;

e de gebruiksmogelijkheden van omliggende bestemmingen en percelen mogen niet onevenredig worden beperkt en het gebruik van de (bedrijfs)woning mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende (agrarische) bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving.

4.2.5 (Maatvoering) bebouwing buiten bouwvlak

Voor het oprichten van bouwwerken buiten de aanduiding "bouwvlak" geldt het volgende:

a Op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van het agrarisch grondgebruik worden opgericht met een maximale bouwhoogte van 2 m, met dien verstande dat:
b de bouwhoogte van erf- en perceelsafscheidingen maximaal 1,5 m mag bedragen;
c het oprichten van sleufsilo's niet is toegestaan;
d nieuwe teeltondersteunende voorzieningen zijn niet toegestaan.
e Ten behoeve van het extensief recreatief medegebruik is voorts uitsluitend het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, toegestaan zoals banken, picknicktafels e.d. met een maximale bouwhoogte van 2 m.
f Paardenbakken buiten de aanduiding "bouwvlak", zijn niet toegestaan.
g Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden - schuilhut" is een schuilhut toegestaan, met dien verstande dat de bestaande goothoogte, bouwhoogte en bebouwd oppervlak als maximum geldt.

4.3 Afwijken van de bouwregels

4.3.1 Omgevingsvergunning minicampings

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels ten behoeve van het toestaan van minicampings en de daarvoor noodzakelijke voorzieningen, zoals sanitaire voorzieningen, waarbij aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a een minicamping en bijbehorende voorzieningen is niet toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - Natuurnetwerk Brabant';
b kampeermiddelen zijn uitsluitend toegestaan:
   1 ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak'; en/of
   2 binnen een afstand van maximaal 100 m van de aanduiding 'bouwvlak', gerekend vanaf de achtergrens van dit bouwvlak; en/of
   3 binnen een afstand van 100 m van het eigen bestemmingsvlak 'Wonen of 'Bedrijf;
c kampeermiddelen dienen op minimaal 25 meter afstand van gebouwen en percelen van derden te worden geplaatst;
d slechts kampeermiddelen zijn toegestaan met een niet-permanent karakter (tenten, tentwagens, kampeerauto's, campers en toercaravans);
e er zijn maximaal 25 kampeerplaatsen per minicamping toegestaan;
f gebouwde voorzieningen ten behoeve van kleinschalig kamperen zoals sanitaire voorzieningen, zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak", met een maximale gezamenlijke oppervlakte van 50 m2 en een maximale bouwhoogte van 5,5 m;
g de sanitaire voorzieningen worden, voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is, gerealiseerd binnen de bestaande bebouwing, of anders aansluitend aan de bestaande bebouwing;
h er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;

i het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
j de verkeersaantrekkende werking van de nevenactiviteit dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
k er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
l het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
m het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.3.2 Omgevingsvergunning teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.2.5 onder a3, teneinde teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak toe te kunnen staan, mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:
a er zijn uitsluitend tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen toegestaan;
b de hoogte van de teeltondersteunende voorzieningen mag niet meer bedragen dan 3,5 m;
c het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de waarden als omschreven in 4.1.

4.3.3 Omgevingsvergunning hogere erfafscheidingen

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.2.5 onder a teneinde voor erf- en perceelsafscheidingen buiten de aanduiding "bouwvlak" een grotere bouwhoogte toe te staan tot maximaal 2 m, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
a de grotere bouwhoogte is noodzakelijk om dieren binnen de wei te houden;
b de erf- en perceelsafscheidingen zijn uitsluitend toegestaan in de vorm van afrasteringen;
c het leidt niet tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.3.4 Omgevingsvergunning met betrekking tot het vergroten inhoud van de woning

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.2.3 ten aanzien van de maximaal toegestane inhoud van een (bedrijfs)woning, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
a er is sprake van een cultuurhistorisch waardevol object, zoals opgenomen in de verbeelding met de aanduiding 'cultuurhistorische waarde';
b de bestaande bouwmassa van het cultuurhistorisch waardevol object mag niet worden vergroot, waarbij de bouwmassa wordt gebaseerd op de oorspronkelijke bouwmassa, inclusief inpandige bijgebouwen en/of stallen;
c de afwijking is uitsluitend toegestaan ten behoeve van het behoud en herstel van de (aanwezige) cultuurhistorische waarden;
d er moet voldaan worden aan de Wet geluidhinder;
e de gebruiksmogelijkheden van omliggende bestemmingen en percelen mogen niet onevenredig worden beperkt en het gebruik van de (bedrijfs)woning mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende (agrarische) bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;

f door de herbouw wordt het landelijke karakter van het gebied niet onevenredig aangetast;
g er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe moet een beplantingsplan worden overlegd.

4.3.5 Omgevingsvergunning paardenbak t.b.v. hobbymatig gebruik

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.2.5 onder c teneinde ten behoeve van hobbymatig gebruik binnen deze bestemming of de bestemming Wonen paardenbakken toe te staan buiten de aanduiding "bouwvlak", mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de paardenbak kan redelijkerwijs niet worden gesitueerd ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" of binnen het bestemmingsvlak Wonen;
b de paardenbak wordt aansluitend aan de aanduiding "bouwvlak" of het bestemmingsvlak Wonen gesitueerd;
c de paardenbak dient landschappelijk te worden ingepast;
d schuurtjes, lichtmasten en andere aan de paardenbak verwante bouwwerken zijn niet toegestaan;
e de oppervlakte van de paardenbak bedraagt maximaal 800 m2;
f er is maximaal één paardenbak per bouwvlak dan wel ten behoeve van het bestemmingsvlak Wonen toegestaan en uitsluitend bij het eigen bouwvlak respectievelijk de eigen woning;
g het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
h er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waterhuishoudkundige situatie; hieromtrent wordt advies ingewonnen bij het waterschap;
i het leidt niet tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.3.6 Omgevingsvergunning m.b.t. herbouw

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.2.4 onder a. teneinde de voorgevel te kunnen plaatsen buiten de (voormalige) voorgevelrooilijn, mits in aanvulling op de voorwaarden in 4.2.4 aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nieuwe situering van de woning is stedenbouwkundig, verkeerskundig en milieukundig aanvaardbaar;
b er moet voldaan worden aan de Wet geluidhinder;
c door de herbouw wordt het landelijke karakter van het gebied niet onevenredig aangetast;
d er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe moet een beplantingsplan worden overlegd.

4.3.7 Omgevingsvergunning hogere goothoogte

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.2.3, teneinde een goothoogte toe te staan van maximaal 7 m, mits aantoonbaar is dat de hogere goothoogte noodzakelijk is in het kader van een doelmatige bedrijfsvoering dan wel voortvloeit uit de milieuwetgeving. De hogere goothoogte mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.3.8 Omgevingsvergunning bouw dierenverblijven

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.2.2 onder a2 voor het bouwen of vergroten van een dierenverblijf voor veehouderijen waarbij de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven toeneemt, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a Het vergroten van de oppervlakte dierenverblijf ten behoeve van het houden van geiten is niet toegestaan.

b Er dienen maatregelen te worden getroffen en in stand te worden gehouden die invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij. Er is sprake van een zorgvuldige veehouderij indien wordt voldaan aan de nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.

c De toename van de oppervlakte van dierenverblijven dient vanuit een goede leefomgeving en gelet op de omvang van de bebouwing, de effecten vanwege milieuaspecten, de effecten vanwege volksgezondheid, de effecten vanwege waterhuishouding en de afwikkeling van het verkeer inpasbaar te zijn in de omgeving.

d Er is aangetoond dat de kans op cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting) op geurgevoelige objecten, in de bebouwde kom niet hoger is dan 12% en in het buitengebied niet hoger is dan 20%, tenzij er - indien blijkt dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemde percentages - maatregelen worden getroffen door de veehouderij die tot een daling leiden van de achtergrondbelasting, welke ten minste de eigen bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting compenseert.

e Er is aangetoond dat de achtergrondconcentratie, vermeerderd met de bijdrage van het initiatief, een jaargemiddelde fijnstofconcentratie (PM_{10}) op gevoelige objecten veroorzaakt van maximaal 31,2 µg/m^3.

f Er is een zorgvuldige dialoog gevoerd, gericht op het betrekken van de belangen van de omgeving bij het initiatief.

g Een toename van de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven voor een hokdierhouderij is uitsluitend toegestaan indien:

1 binnen het stalderingsgebied bestaand dierenverblijf van een hokdierhouderij is gesaneerd door sloop of herbestemming, waarbij geldt dat:
   - de bestaande dierenverblijven die zijn gesaneerd dienen te voldoen aan de criteria die in de provinciale Verordening ruimte zijn gesteld aan 'bestaande dierenverblijven', zoals die criteria gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag;
   - het gebruik van de bestaande dierenverblijven als dierenverblijf juridisch en feitelijk dient te zijn beëindigd;

2 de oppervlakte van de sanering als bedoeld onder 1 tenminste 110% bedraagt van de oppervlakte aan dierenverblijf die wordt opgericht;

3 de sanering als bedoeld onder 1 plaatsvindt in directe samenhang met de bouw of vergroting van een dierenverblijf en voor de sanering geen gebruik is gemaakt van een andere regeling;

4 door of namens Gedeputeerde Staten is getoetst of aan de voorwaarden onder 1 tot en met 3 is voldaan en het door of namens Gedeputeerde Staten afgegeven bewijs dat aan deze voorwaarden is voldaan wordt overgelegd.

4.4 Specifieke gebruiksregels

4.4.1 Gebruik overeenkomstig de bestemming

~~In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik in overeenstemming met de bestemming in ieder geval begrepen gebruik van gronden en/of opstallen voor mestbewerking van op het eigen bedrijf geproduceerde mest.~~

4.4.2 Strijdig gebruik

In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval begrepen gebruik van gronden en/of opstallen voor:

a het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik en plaatsvindt ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak";
b het bedrijfsmatig vervaardigen, opslaan, verwerken of herstellen van goederen en het opslaan en be- of verwerken van producten, tenzij dit plaatsvindt ten behoeve van de agrarische productie binnen het agrarisch bedrijf dan wel uitsluitend betrekking heeft op agrarische producten van het eigen bedrijf;
c detailhandel, behoudens het bepaalde in 4.1.2 onder c;
d buitenopslag ten behoeve van nevenactiviteiten;
e vrijstaande bijgebouwen als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte;
f woondoeleinden, met uitzondering van de toegestane bedrijfswoningen;
g het bewonen van bedrijfsruimte;
h het gebruik van assimilatiebelichting in teeltondersteunende kassen;
i het afgraven, verlagen, egaliseren of ophogen van de bodem ter plaatse van de aanduiding **"wro-zone - aanlegvergunning aardkundig waardevol"/ 'wetgevingzone - aanlegvergunning aardkundig waardevol'**.

4.4.3 Veehouderijen

Voor veehouderijen gelden de volgende gebruiksregels:

a De vestiging van en de omschakeling naar een geitenhouderij is niet toegestaan.
b Binnen gebouwen mogen dieren - al dan niet in hokken - alleen op de grond worden gehouden, ongeacht voorzieningen voor dierenwelzijn, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen, waar ten hoogste twee bouwlagen mogen worden gebruikt.
c Een gebruikswijziging van gebouwen, gericht op het in gebruik nemen van deze gebouwen als dierenverblijf voor veehouderijen, is niet toegestaan indien daardoor de de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven meer bedraagt dan de gezamenlijke oppervlakte van de dierenverblijven:
    1 die op het tijdstip van vaststelling van dit bestemmingsplan legaal aanwezig zijn of legaal in uitvoering zijn;
    2 die gebouwd mogen worden krachtens een voor het tijdstip van vaststelling van dit bestemmingsplan verleende omgevingsvergunning.
d Het gebruik van gronden en bouwwerken behorend tot een veehouderij waarbij sprake is van een toename van stikstofdepositie (mol/ha/jaar) is niet toegestaan. Er is sprake van een toename van stikstofdepositie wanneer de stikstofdepositie (mol/ha/jaar) als gevolg van de stikstofemissie van een veehouderij op voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied meer bedraagt dan:

1 de stikstofdepositie (mol/ha/jaar) ten gevolge van het ten tijde van de vaststelling van het plan aanwezige planologisch legale gebruik van de gronden en bouwwerken behorend tot dat agrarisch bedrijf; dan wel
2 de stikstofdepositie (mol/ha/jaar) die in overeenstemming is met:
– een ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan verleende en onherroepelijke vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid van de Wet natuurbescherming respectievelijk artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998, zoals opgenomen in de bij deze regels behorende bijlage 'onherroepelijke Nbw/Wnb-vergunningen' ; dan wel
– een ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan verleende en onherroepelijke omgevingsvergunning die is verleend met toepassing van artikel 6.10a van het Besluit omgevingsrecht respectievelijk hoofdstuk IX, titel 2 van de Natuurbeschermingswet 1998, zoals opgenomen in de bij deze regels behorende bijlage 'onherroepelijke omgevingsvergunningen'; dan wel
– een ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan geregistreerde melding als bedoeld in artikel 2.7 van de Regeling natuurbescherming, zoals opgenomen in de bij deze regels behorende bijlage 'geregistreerde meldingen'.

e Indien gebruik wordt gemaakt van een afwijkingsmogelijkheid zoals bedoeld in lid 4.3.8 of 4.5.8 is het bepaalde onder d onverkort van toepassing op het gebruik na afwijking.

4.5 Afwijken van de gebruiksregels

4.5.1 Omgevingsvergunning agrarisch verwant bedrijf/ agrarisch technisch hulpbedrijf als nevenactiviteit

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.1.2 onder b juncto 4.2.2 teneinde een vorm van agrarisch verwant bedrijf of agrarisch technisch hulpbedrijf als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf toe te staan, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

a de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
b de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 250 m2;
c de totale vloeroppervlakte van nevenactiviteiten bij het agrarisch bedrijf, exclusief inpandige statische opslag, mag maximaal 500 m2 bedragen;
d het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
e er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
f het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
g detailhandel ten behoeve van deze nevenactiviteit is niet toegestaan;
h de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
i er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
j het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.5.2 Omgevingsvergunning mestverwerking als nevenactiviteit

~~Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken als bedoeld in 4.4.2 onder j juncto 4.2.2 teneinde als nevenactiviteit vergisting van mest en/of andere organische restprodukten en energiegewassen in biovergistingsinstallaties toe te staan en/of bewerking van mest van derden of verwerking van mest zonder vergisting, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:~~

~~a de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen het bestaande bouwvlak;~~

~~b bewerking van mest van derden en verwerking van mest en/of andere genoemde producten is toegestaan tot maximaal 25.000 ton op jaarbasis;~~

~~c verwerking van mest en/of andere genoemde producten van derden is toegestaan; het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu en dierenwelzijnswetgeving;~~

~~d detailhandel ten behoeve van deze nevenactiviteit is niet toegestaan;~~

~~e de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;~~

~~f er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;~~

~~g het woon- en leefklimaat mag niet onevenredig worden aangetast;~~

~~h het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.~~

4.5.3 Omgevingsvergunning pensionstalling

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.1.2 onder b , teneinde - bedrijfsmatige - nevenactiviteiten in de vorm van pensionstalling van paarden toe te staan bij een agrarisch bedrijf, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;

b de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 100 m2;

c de totale vloeroppervlakte van nevenactiviteiten bij het agrarisch bedrijf, exclusief inpandige statische opslag, mag maximaal 500 m2 bedragen;

d het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;

e er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;

f het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;

g de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;

h er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;

i het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.5.4 Omgevingsvergunning zorgverlenende nevenactiviteiten

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.1.2 onder b, teneinde - bedrijfsmatige - nevenactiviteiten in de vorm van zorgverlening op sociaal, fysiek of psychisch vlak toe te staan bij en gericht op het agrarisch bedrijf, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nevenactiviteit dient plaats te vinden ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak';
b de nevenactiviteit kan uitsluitend worden toegestaan, indien er sprake is van een directe relatie tussen de zorgfunctie en het agrarisch bedrijf;
c indien er nieuwe gebouwen worden gebouwd ten behoeve van de nevenfunctie, dan kan advies worden ingewonnen bij de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen;
d de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 250 m2;
e de totale vloeroppervlakte van nevenactiviteiten bij het agrarisch bedrijf, exclusief inpandige statische opslag, mag maximaal 500 m2 bedragen;
f het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
g er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
h het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
i de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
j er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
k het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.5.5 Omgevingsvergunning recreatieve nevenactiviteiten

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.1.2 onder b, teneinde als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf extensieve vormen van dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen, zoals een kinderboerderij, theehuis, ambachtelijke ijs- of kaasmakerij, verhuur van fietsen/huifkarren, organiseren van rondleidingen en exposities, bed & breakfastvoorzieningen in een grotere omvang e.d., toe te staan, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nevenactiviteit vindt plaats naast en ter ondersteuning van de agrarische bedrijfsvoering en dient bedrijfsmatig te worden geëxploiteerd;
b de nevenactiviteit is kleinschalig en bezoekers extensief;
c verblijfsrecreatieve activiteiten zijn uitsluitend toegestaan in de vorm van vakantieappartementen, kamerverhuur, bed & breakfast e.d.; kampeermiddelen en stacaravans zijn niet toegestaan;
d er mogen per bedrijf maximaal 5 vakantieappartementen worden toegestaan, met dien verstande dat de appartementen binnen de bestaande bebouwing zijn opgenomen, nieuwbouw is niet toegestaan;
e maneges zijn niet toegestaan;
f de nevenactiviteit dient plaats te vinden ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak'; de nevenactiviteit is daarnaast toegestaan in cultuurhistorisch waardevolle vrijstaande bijgebouwen;

g bed & breakfast is toegestaan met een maximum van 10 (éénpersoons)bedden per agrarisch bedrijf;
h de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 500 m2;
i ondergeschikte en ondersteunende horeca, met een inpandige oppervlakte van maximaal 30 m2 en een buitenpandige oppervlakte van maximaal 70 m2;
j de verkeersaantrekkende werking van de nevenactiviteit dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
k er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
l het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
m er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
n het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt; ten behoeve van de nevenactiviteit is ondersteunende horeca toegestaan, zoals de verkoop van ijs, thee e.d.;
o detailhandel is uitsluitend toegestaan in ondergeschikte, aan de nevenactiviteit gerelateerde vorm;
p het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden;
~~q vooraf kan door de gemeente advies worden ingewonnen bij de commissie Recreatie en Toerisme.~~

4.5.6 Omgevingsvergunning inpandige statische opslag als nevenactiviteit

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.1.2 onder d teneinde een grotere vloeroppervlakte ten behoeve van inpandige statische opslag toe te staan, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
b de opslag mag niet plaatsvinden in kassen;
c de vloeroppervlakte van de bebouwing, die wordt aangewend voor de nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 1000 m2;
d detailhandel ten behoeve van deze nevenactiviteit is niet toegestaan;
e de milieubelasting mag niet toenemen;
f de verkeersaantrekkende werking van de nevenactiviteit dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
g het gebruik mag geen onevenredige toename van de parkeerbehoefte veroorzaken;
h het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
i er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
j het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
k het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 4.1 omschreven waarden.

4.5.7 Omgevingsvergunning tijdelijke huisvesting van tijdelijke werknemers

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.4.2 onder g ten behoeve van tijdelijke huisvesting van tijdelijke werknemers, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de huisvesting vindt plaats in een bestaand bedrijfsgebouw of een gedeelte daarvan;
b deze omgevingsvergunning wordt voor maximaal 5 jaar verleend;
c de tijdelijke huisvesting is noodzakelijk voor een doelmatige bedrijfsvoering vanuit het oogpunt van de opvang van de tijdelijke grote arbeidsbehoefte van dat bedrijf;
d de huisvesting betreft uitsluitend medewerkers, die alleen binnen het bedrijf, waar ze gehuisvest zijn, werkzaamheden verrichten;
e de huisvesting duurt niet meer dan 6 maanden per kalenderjaar;
f de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
g het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
h het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
i er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
j er dient op eigen erf of terrein in de parkeerbehoefte te worden voorzien.

4.5.8 Omgevingsvergunning gebruik dierenverblijven

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.4.3 onder c voor het in gebruik nemen van gebouwen als dierenverblijf voor veehouderijen waarbij de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven toeneemt, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a Het in gebruik nemen van dierenverblijven voor het houden van geiten is niet toegestaan.
b Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' een gebruikswijziging uitsluitend is toegestaan voor een veehouderij die wordt aangemerkt als grondgebonden veehouderij; er is sprake van een grondgebonden veehouderij indien wordt voldaan aan de criteria voor grondgebondenheid zoals opgenomen in nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.
c Er dienen maatregelen te worden getroffen en in stand te worden gehouden die invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij. Er is sprake van een zorgvuldige veehouderij indien wordt voldaan aan de nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.
d De toename van de oppervlakte van dierenverblijven dient vanuit een goede leefomgeving en gelet op de omvang van de bebouwing, de effecten vanwege milieuaspecten, de effecten vanwege volksgezondheid, de effecten vanwege waterhuishouding en de afwikkeling van het verkeer inpasbaar te zijn in de omgeving.
e Er is aangetoond dat de kans op cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting) op geurgevoelige objecten, in de bebouwde kom niet hoger is dan 12% en in het buitengebied niet hoger is dan 20%, tenzij er - indien blijkt dat de achtergrondbelasting

hoger is dan voornoemde percentages - maatregelen worden getroffen door de veehouderij die tot een daling leiden van de achtergrondbelasting, welke ten minste de eigen bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting compenseert.

f Er is aangetoond dat de achtergrondconcentratie, vermeerderd met de bijdrage van het initiatief, een jaargemiddelde fijnstofconcentratie (PM_{10}) op gevoelige objecten veroorzaakt van maximaal 31,2 µg/m^3.

g Er is een zorgvuldige dialoog gevoerd, gericht op het betrekken van de belangen van de omgeving bij het initiatief.

h Een toename van de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven voor een hokdierhouderij is uitsluitend toegestaan indien:

1 binnen het stalderingsgebied bestaand dierenverblijf van een hokdierhouderij is gesaneerd door sloop of herbestemming, waarbij geldt dat:
   - de bestaande dierenverblijven die zijn gesaneerd dienen te voldoen aan de criteria die in de provinciale Verordening ruimte zijn gesteld aan 'bestaande dierenverblijven', zoals die criteria gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag;
   - het gebruik van de bestaande dierenverblijven als dierenverblijf juridisch en feitelijk dient te zijn beëindigd;

2 de oppervlakte van de sanering als bedoeld onder 1 tenminste 110% bedraagt van de oppervlakte aan dierenverblijf die in gebruik wordt genomen;

3 de sanering als bedoeld onder 1 plaatsvindt in directe samenhang met de ingebruikname van een dierenverblijf en voor de sanering geen gebruik is gemaakt van een andere regeling;

4 door of namens Gedeputeerde Staten is getoetst of aan de voorwaarden onder 1 tot en met 3 is voldaan en het door of namens Gedeputeerde Staten afgegeven bewijs dat aan deze voorwaarden is voldaan wordt overgelegd.

4.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

4.6.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de in het schema onder 4.6.4. opgenomen omgevingsvergunningplichtige werken en werkzaamheden uit te voeren.

4.6.2 Uitzonderingen vergunningenplicht

Het onder 4.6.1. vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

1 welke plaatshebben ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak";

2 waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan aanlegvergunning dan wel omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;

3 welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;

4 welke betreffen het normale onderhoud en/of landschapsbeheer.

4.6.3 Toetsing aan aanwezige waarden

De in 4.6.1. bedoelde vergunning wordt slechts verleend indien na een belangenafweging blijkt dat er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de aanwezige waarden als

opgenomen in 4.1.1, nader gedetailleerd in 4.1.2. Ten behoeve van de belangenafweging zijn in het schema onder 4.6.4. de toetsingscriteria weergegeven.

4.6.4 Schema omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden

Omgevingsvergunningsplichtige werken/werkzaamheden	**Criteria voor verlening van de omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden**
het aanbrengen van (infrastructurele) ondergrondse leidingen;	het aanbrengen van de leidingen mag niet leiden tot onevenredige aantasting van de agrarische belangen; er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de landschappelijke en natuurwaarden;
het aanbrengen van oppervlakteverhardingen groter dan 200 m2;	het aanbrengen van verhardingen dient noodzakelijk te zijn in het kader van de agrarische bedrijfsvoering dan wel het recreatief medegebruik; • er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de landschappelijke en natuurwaarden; • de waterhuishoudkundige situatie mag niet onevenredig worden aangetast.
het vellen of rooien van houtgewas;	er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de landschappelijke en natuurwaarden;
uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "**specifieke vorm van agrarisch met waarden - kwetsbare soorten**" het dempen van poelen, sloten en greppels; het diepwoelen, diepploegen, afgraven, ophogen of egaliseren van de grond;	de activiteiten zijn noodzakelijk voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering; • er mag geen onherstelbare schade plaatsvinden aan ecologische waarden ter plaatse van de aanduiding "**specifieke vorm van agrarisch met waarden - kwetsbare soorten**";
uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "**specifieke vorm van agrarisch met waarden- struweelvogels**": beplanten van gronden met hoogopgaande beplanting en boomteelt;	de activiteiten zijn noodzakelijk voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering en/of de ontwikkeling van het agrarisch bedrijf; • er mag geen onherstelbare schade plaatsvinden van het foerageergebied van de struweelvogels ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch met waarden - struweelvogels";
het aanbrengen van lage en hoge (voor zover het geen bouwwerken betreft) tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen;	de activiteiten zijn noodzakelijk voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering en/of de ontwikkeling van het agrarisch bedrijf; • rekening moet worden gehouden met de landschappelijke en natuurwaarden als bepaald in 4.1;
uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "**wro-zone - aanlegvergunning hoge akkers**"**/ 'wetgevingzone - aanlegvergunning openheid'** het afgraven, ophogen en egaliseren dan wel het diepploegen en diepwoelen van de bodem.	• er mag geen blijvende aantasting plaatsvinden van de cultuurhistorische waarde van de akkers.

4.7 Wijzigingsbevoegdheid

4.7.1 Wijziging t.b.v. omschakeling naar intensieve veehouderij

~~Burgemeester en wethouders kunnen deze bestemming op onderdelen wijzigen teneinde omschakeling toe te staan van een agrarische bedrijfsvorm, niet zijnde een intensieve veehouderij, naar een intensieve veehouderij niet zijnde pelsdierhouderij, door middel van het aanduiden van de gronden ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" met de aanduiding "intensieve veehouderij" respectievelijk de aanduiding "gemengd" mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:~~

- ~~a omschakeling is uitsluitend mogelijk ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - verwevingsgebied";~~
- ~~b ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - verwevingsgebied" dient aangetoond te worden dat het een duurzame locatie voor de intensieve veehouderij betreft conform de provinciale handleiding duurzame locaties en duurzame projectlocaties voor de intensieve veehouderij;~~
- ~~c het dient om een concreet plan te gaan, waarbij onder andere milieutechnische gegevens worden overlegd;~~
- ~~d het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;~~
- ~~e het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;~~
- ~~f er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing. Hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd waarin aangetoond wordt, dat tenminste 10% van het bouwvlak wordt aangewend voor goede landschappelijke inpassing;~~
- ~~g er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming.~~

4.7.2 Wijziging t.b.v. omschakeling naar paardenhouderij

Burgemeester en wethouders kunnen deze bestemming op onderdelen wijzigen teneinde omschakeling toe te staan van een agrarische bedrijfsvorm, niet zijnde een paardenhouderij, naar een paardenhouderij, door middel van het aanduiden van de gronden ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" met de aanduiding “paardenhouderij” mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- ~~a op de locatie heeft geen sloop van bedrijfsgebouwen plaatsgevonden met gebruikmaking van de “Regeling Beëindiging Veehouderijtakken” of de regeling “Ruimte voor ruimte”;~~
- b ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - groenblauwe mantel' geldt dat omschakeling naar een paardenhouderij enkel is toegestaan indien:
  - 1 deze omschakeling bijdraagt aan een afname van de uitstoot van milieubelastende stoffen;
  - 2 deze omschakeling een positieve bijdrage levert aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.
- c de omvang van de aanduiding "bouwvlak" mag niet meer bedragen dan 1,5 ha , indien dit noodzakelijk blijkt voor de bedrijfsvoering mogen bouwvlakken worden vergroot naar maximaal deze maat; de rijhal mag niet groter zijn de 1000 m2;

d paardenbakken mogen uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" worden opgericht;
e er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
f het dient om een concreet plan te gaan, waarbij onder andere milieutechnische gegevens worden overlegd;
g bebouwing die niet noodzakelijk is voor de nieuwe bestemming (overtollige bebouwing) dient te worden gesloopt, tenzij het cultuurhistorisch waardevolle bebouwing is;
h het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
i het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
j er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing. Hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd.

4.7.3 Wijziging t.b.v. vergroting./vormverandering agrarisch bouwvlak

Burgemeester en wethouders kunnen deze bestemming op onderdelen wijzigen ten behoeve van vergroting en/of vormverandering van de aanduiding "bouwvlak", mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a vergroting is niet toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'intensieve veehouderij' en/of 'specifieke vorm van agrarisch - veehouderij';
b ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - groenblauwe mantel' geldt dat vergroting/ vormverandering enkel is toegestaan indien deze omschakeling een positieve bijdrage levert aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken;
c de vergroting en/of vormverandering dient noodzakelijk te zijn uit het oogpunt van doelmatige bedrijfsvoering en/of -ontwikkeling waaronder begrepen het kunnen plaatsen van permanente teeltondersteunende voorzieningen ter plaatse van de op te nemen aanduiding "bouwvlak";
d voor (vollegronds) teeltbedrijven en paardenhouderijen, is vergroting tot een omvang van 1,5 ha toegestaan;
~~e voor intensieve veehouderij gelden de volgende bepalingen:~~
   ~~1 ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - verwevingsgebied" is een uitbreiding toegestaan tot 1,5 ha toegestaan;~~
   ~~2 ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - extensiveringsgebied natuur" of "reconstructiewetzone - extensiveringsgebied overige" zijn vormverandering en/of vergroting van het bouwvlak ten behoeve van de intensieve veehouderij niet toegestaan;~~
f het dient om een concreet plan te gaan, waarbij onder andere milieutechnische gegevens worden overlegd;
g het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
h er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waterhuishoudkundige situatie; bij verruiming wordt hieromtrent advies ingewonnen bij het waterschap;
i er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waterhuishoudkundige situatie; bij vergroting van de aanduiding "bouwvlak" wordt hieromtrent advies ingewonnen bij het waterschap;

j er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd; ~~indien sprake is van uitbreiding of vormverandering van een intensieve veehouderij, dient in het beplantingsplan te worden aangetoond, dat tenminste 10% van het bouwvlak wordt aangewend voor goede landschappelijke inpassing;~~

k er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming;

l de wijziging gaat gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied, waarbij wordt getoetst aan de gemeentelijke investeringsregeling ruimtelijke kwaliteit zoals die geldt op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke aanvraag.

4.7.4 Wijziging naar wonen/ t.b.v. woningsplitsing

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming van de gronden met de aanduiding “bouwvlak" wijzigen in de bestemming Wonen, waarbij na bedrijfsbeëindiging de verbouw van een voormalige bedrijfswoning of (woon)boerderij voor wonen kan worden toegestaan; tevens kan daarbij woningsplitsing worden toegestaan. Een en ander mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a agrarisch hergebruik is redelijkerwijs niet mogelijk;

b de bebouwde oppervlakte van de voormalige bedrijfswoning of (woon)boerderij (beiden inclusief de inpandige stal / het inpandig deel) mag niet worden vergroot;

c de agrarische verschijningsvorm van de voormalige boerderij mag niet worden aangetast;

d de bestaande situering van de bebouwing mag niet worden gewijzigd;

e woningsplitsing is uitsluitend toegestaan voor het behoud en herstel van cultuurhistorisch waardevolle panden ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarde';

f bij woningsplitsing mag in maximaal 2 woningen worden gesplitst; de minimale inhoud van de beide gesplitste woningen dient 350 m3 te bedragen;

g de bebouwde oppervlakte van de vrijstaande bijgebouwen mag niet meer bedragen dan 100 m2 per woning; indien sprake is van sloop van voormalige bedrijfsgebouwen, kan een bebouwde oppervlakte van vrijstaande bijgebouwen worden toegestaan van 100 m2 vermeerderd met maximaal 25% van het meerdere van de bebouwde oppervlakte van de voormalige bedrijfsgebouwen, tot een totaal maximum van 200 m2 per woning; hierbij dient in ieder geval het meerdere dan wat ingevolge deze regeling is toegestaan, te worden gesloopt; sloop van cultuurhistorisch waardevolle panden en monumentale panden is niet toegestaan;

h uit een onderzoek naar de bodemkwaliteit dient te blijken dat de bodem geschikt is voor de nieuwe functie;

i voldaan wordt aan de bepalingen bij of krachtens de Wet geluidhinder;

j er wordt voldaan aan de geurnormen krachtens de Wet geurhinder en veehouderij, dan wel krachtens een op deze wet gebaseerde verordening;

k de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;

l het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;

m het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
n er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
o de wijziging gaat gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied, waarbij wordt getoetst aan de gemeentelijke investeringsregeling ruimtelijke kwaliteit zoals die geldt op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke aanvraag;
p er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming;
q de regels van de bestemming Wonen worden van overeenkomstige toepassing verklaard.

4.7.5 Wijziging t.b.v. inpandige statische opslag

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming van de gronden ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" wijzigen in Wonen met een aanduiding ten behoeve van inpandige statische opslag, teneinde - naast het gebruik ten behoeve van de woonfunctie - hergebruik van de bedrijfsbebouwing toe te kunnen staan voor inpandige statische opslag, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a agrarisch hergebruik is redelijkerwijs niet mogelijk;
b voor de wijziging naar de woonfunctie gelden de voorwaarden als op genomen in 4.7.4 a t/m d;
c het hergebruik voor inpandige statische opslag dient te passen in de omgeving;
~~d op de locatie heeft geen sloop van bedrijfsgebouwen plaatsgevonden met gebruikmaking van de "Regeling Beëindiging Veehouderijtakken" of de regeling "Ruimte voor ruimte";~~
e voor de inpandige statische opslag is een vloeroppervlakte van maximaal 1000 m2 toegestaan; overtollige voormalige agrarische bedrijfsbebouwing, die niet voor de nieuwe functie wordt gebruikt, dient te worden gesloopt, tenzij de gebouwen een bijzondere cultuurhistorische waarde hebben;
f de opslag mag niet plaatsvinden in kassen;
g er mag geen opslag buiten de gebouwen plaatsvinden;
h de opslag mag niet bestemd zijn voor handel dan wel voor een elders gevestigd (niet-)agrarisch bedrijf;
i detailhandel is niet toegestaan;
j de wijziging mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
k het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
l er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
m de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
n er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming;

- o de regels van Wonen worden van overeenkomstige toepassing verklaard; zij het dat een aanduiding ten behoeve van inpandige opslag wordt toegevoegd met de bijbehorende voorwaarden.

4.7.6 Wijziging t.b.v. ruwvoeropslag

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd deze bestemming te wijzigen ten behoeve van de realisatie van voorzieningen voor ruwvoeropslag. Hiervoor mag het bouwvlak worden vergroot en de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - ruwvoeropslag" worden toegevoegd, waarbij moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

a het bedrijf is vanwege de bedrijfsvoering in overwegende mate aangewezen op de opslag van ruwvoer en het is niet mogelijk de ruwvoeropslag binnen het bouwvlak te realiseren;
b de vergroting en/of vormverandering dient noodzakelijk te zijn uit het oogpunt van doelmatige bedrijfsvoering en/of -ontwikkeling;
c uitsluitend ten behoeve van ruwvoeropslag mag het bouwvlak worden vergroot met een maximum van 5.000 m² waarbij de totale oppervlakte van het bouwvlak nooit meer bedraagt dan 2 ha;
d de vergroting dient plaats te vinden aansluitend aan het bouwvlak;
e ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch – ruwvoeropslag" is het bouwen van gebouwen niet toegestaan;
f het dient om een concreet plan te gaan, waarbij onder andere milieutechnische gegevens worden overlegd;
g het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
h er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waterhuishoudkundige situatie; hieromtrent wordt advies ingewonnen bij het waterschap;
i er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
j er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming.

Artikel 5 Agrarisch met waarden - 2

5.1 Bestemmingsomschrijving

5.1.1 Algemeen

De voor Agrarisch met waarden - 2 aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a agrarisch gebruik;
b nevenactiviteiten; (voor zover via omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouw- en/of gebruiksregels kan worden toegestaan);
c behoud, herstel en ontwikkeling van natuurwaarden;
d behoud en bescherming van aardkundige waarden;
e behoud, herstel en ontwikkeling van cultuurhistorische en landschappelijke waarden;
f water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
g extensief recreatief medegebruik;
h recreatieve voorzieningen in de vorm van bed & breakfast;
i doeleinden van openbaar nut;
j erfbeplanting;

een en ander met bijbehorende voorzieningen, waaronder perceelsontsluitingen en sloten, en overeenkomstig de in 5.1.2 opgenomen nadere detaillering van de bestemming.

5.1.2 Nadere detaillering van de bestemming

In het onderstaande is een nadere detaillering opgenomen van het bepaalde in 5.1.1:

a Agrarisch bouwvlak

Ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" gelden de volgende bepalingen:

1 Uitsluitend ter plaatse van de aanduiding “bouwvlak” zijn agrarische bedrijven toegestaan.
2 Indien blijkens de aanduiding "relatie" sprake is van een koppeling van twee aanduidingen "bouwvlak" dan zijn hierop de bepalingen met betrekking tot een enkel bouwvlak van overeenkomstige toepassing.

b Type agrarisch bedrijf en omschakeling

Ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" mag een ~~grondgebonden agrarisch~~ (vollegronds) teeltbedrijf worden uitgeoefend. Voorts is -al dan niet in combinatie met een ~~grondgebonden~~ (vollegronds) teeltbedrijf- het volgende type agrarisch bedrijf toegestaan overeenkomstig de aanduiding:

- uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - veehouderij" een veehouderij, waarbij geldt dat uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "intensieve veehouderij" tevens een intensieve veehouderij;
- uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "paardenhouderij" een paardenhouderij;
- ter plaatse van de aanduiding "boomteelt" een boomteeltbedrijf.

c Ondergeschikte detailhandel

Voor ondergeschikte detailhandel gelden de volgende bepalingen:

1 Ten dienste van het agrarisch bedrijf is ondergeschikte detailhandel toegestaan als nevenactiviteit.

2 Het mag enkel gaan om detailhandel in streekgebonden producten en agrarisch gerelateerde producten.
3 Maximaal mag 100 m2 verkoopvloeroppervlak voor deze detailhandelsactiviteit worden aangewend.
4 De activiteit vindt uitsluitend plaats in de aanwezige gebouwen. Nieuwbouw ten behoeve van deze functie is niet toegestaan.

d Inpandige statische opslag

Ten dienste van het agrarisch bedrijf is inpandige statische opslag toegestaan als nevenactiviteit, tot een maximale vloeroppervlakte van 400 m2. Inpandige statische opslag is niet toegestaan in kassen.

e Mestbewerking

Mestbewerking binnen het bouwvlak van een veehouderij wordt als bij het agrarisch bedrijf behorende nevenactiviteit aangemerkt en is toegestaan mits uitsluitend ter plaatse geproduceerde mest wordt bewerkt.

f Natuurwaarden

Het beleid is gericht op behoud en herstel van de aanwezige natuurwaarden.

g Aardkundige waarden

Het beleid richt zich op behoud en bescherming van aardkundige waarden. Dit houdt in dat ter plaatse van de 'wro zone- aanlegvergunning aardkundig waardevol”/ 'wetgevingzone - aanlegvergunning aardkundige waarden', de aan het gebied toegekende waarden, gekenmerkt door het aanwezig zijn van bijzondere aardkundige verschijnselen zoals dalglooiingen, steilranden en bodemovergangen, dienen te worden beschermd.

h Hoge akkers

Het beleid richt zich op behoud en bescherming van de hoge akkers. Dit houdt in dat ter plaatse van de 'wro zone- aanlegvergunning hoge akkers”/ 'wetgevingzone - aanlegvergunning hoge akkers', de aan het gebied toegekende waarden, gekenmerkt door hoogteligging en relief van de akkers, de verkaveling en ontsluiting en de openheid van de akkers, dienen te worden beschermd.

i Waterhuisoudkundige voorzieningen

De gronden binnen een strook van 5 m aan weerszijden van de bestemming Water zijn tevens bestemd voor waterhuishoudkundige voorzieningen.

j Bergbezinkbassins

De gronden die op de plankaart zijn aangeduid met 'specifieke vorm van agrarisch met waarden - bergbezinkbassins", zijn mede bestemd voor de aanleg en instandhouding van bergbezinkbassins en de daarbij behorende voorzieningen.

k Extensief recreatief medebruik

Het gehele gebied gelegen binnen deze bestemming mag worden gebruikt ten behoeve van extensief recreatief medegebruik. Ter ondersteuning van het recreatief medegebruik worden beperkte recreatieve voorzieningen toegestaan in het gehele gebied zoals paden, banken, picknicktafels, vogel/wild-observatieposten, bewegwijzering e.d.

I Bed & Breakfast

Ter plaatse van de aanduiding “bouwvlak” mag Bed & Breakfast worden uitgeoefend als ondergeschikte activiteit bij de woonfunctie, waarbij de volgende bepalingen van toepassing zijn:

1 De Bed & Breakfast mag niet worden uitgeoefend als ter plaatse sprake is van een aanduiding “specifieke vorm van agrarisch - veehouderij”;
2 De Bed & Breakfast mag uitsluitend worden uitgeoefend in de bedrijfswoning en/of (vrijstaande) bijgebouwen bij de bedrijfswoning;
3 De Bed & Breakfast mag bestaan uit maximaal 2 slaapkamers met elk maximaal 2 bedden;
4 Het gebruik mag geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer;
5 Parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden;
6 De verzorging van de Bed & Breakfast wordt uitgeoefend door (één van) de bewoner(s).

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemeen

Uitsluitend mag worden gebouwd ten behoeve van deze bestemming.

5.2.2 Bebouwing binnen bouwvlak

Ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" mogen uitsluitend worden opgericht:

a agrarische bedrijfsgebouwen; met dien verstande dat:
  1 het oprichten van kassen niet is toegestaan;
  2 voor het bouwen van bedrijfsgebouwen ten behoeve van **veehouderijen** tevens de volgende bepalingen gelden:
    - voor veehouderijen buiten de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' en voor grondgebonden veehouderijen ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' mag de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven niet meer bedragen dan de gezamenlijke oppervlakte van de dierenverblijven die:
      – op het tijdstip van vaststelling van het bestemmingsplan legaal aanwezig zijn of in uitvoering zijn; dan wel
      – gebouwd mogen worden krachtens een vóór de vaststelling van het bestemmingsplan verleende omgevingsvergunning.
    - voor niet-grondgebonden veehouderijen ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' mag de gezamenlijke oppervlakte van gebouwen niet meer bedragen dan de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen die:
      – op het tijdstip van vaststelling van het bestemmingsplan legaal aanwezig zijn of in uitvoering zijn; dan wel
      – gebouwd mogen worden krachtens een vóór de vaststelling van het bestemmingsplan verleende omgevingsvergunning.

er is sprake van een grondgebonden veehouderij indien wordt voldaan aan de criteria voor grondgebondenheid zoals opgenomen in nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.

b per agrarisch bouwvlak is maximaal één bedrijfswoning toegestaan, met dien verstande dat:
   1 ter plaatse van de aanduiding “maximum aantal wooneenheden”, maximaal het aangegeven aantal bedrijfswoningen is toegestaan;
   2 bedrijfswoningen uitsluitend mogen worden gebouwd ten behoeve van een volwaardig agrarisch bedrijf; de volwaardigheid dient te worden aangetoond door een advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen;

c bouwwerken, geen gebouwen zijnde~~, ten behoeve van het agrarisch bedrijf~~ waarbij voor **veehouderijen** ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' tevens de volgende bepalingen gelden:
   1 De gezamenlijke oppervlakte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde binnen het bouwvlak mag niet meer bedragen dan de gezamenlijke oppervlakte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde die:
      - op het tijdstip van vaststelling van het bestemmingsplan legaal aanwezig zijn of in uitvoering zijn; dan wel
      - gebouwd mogen worden krachtens een vóór de vaststelling van het bestemmingsplan verleende omgevingsvergunning.
   2 Het bepaalde onder 1 is niet van toepassing op een veehouderij die wordt aangemerkt als grondgebonden veehouderij; er is sprake van een grondgebonden veehouderij indien wordt voldaan aan de criteria voor grondgebondenheid zoals opgenomen in nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.

5.2.3 Maatvoering en situering bebouwing binnen bouwvlak

De maatvoering van de gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak" is als volgt:

BEDRIJFSGEBOUWEN PER BOUWVLAK	**MIN.**	**MAX.**
goothoogte	n.v.t.	6 m
bouwhoogte	n.v.t.	12 m
afstand zijdelingse perceelsgrens	5 m	

BEDRIJFSWONING	**MIN.**	**MAX.**
goothoogte bedrijfswoning, excl. aangebouwde bijgebouwen	n.v.t.	6 m
bouwhoogte bedrijfswoning, excl. aangebouwde bijgebouwen	n.v.t.	10 m
inhoud		maximaal 750 m3 , ~~(~~incl. aangebouwde bijgebouwen~~)~~

VRIJSTAANDE BIJGEBOUWEN, CARPORTS en/of OVERKAPPINGEN BIJ BEDRIJFSWONING	**MIN.**	**MAX.**
gezamenlijke oppervlakte per bedrijfswoning	n.v.t.	100 m^2
goothoogte	n.v.t.	3,5 m
bouwhoogte	n.v.t.	6 m

BOUWWERKEN, GEEN GEBOUWEN ZIJNDE	**MAX.**
Inhoud mestopslagsilo's per bedrijf	2500 m3

Bouwhoogte erfafscheidingen	Voor voorgevelrooilijn: 1 m; Overige: 2 m
~~Bouwhoogte carport c.q overkappingen~~	~~3,5 m~~
~~Oppervlakte carport c.q. overkappingen~~	~~20 m2~~
Bouwhoogte overige bouwwerken	15 m
Sleufsilo's mogen niet voor de voorgevelrooilijn van de bedrijfswoning worden gesitueerd	

5.2.4 Herbouw

Aanvullend gelden voor herbouw van een bestaande (bedrijfs)woning de volgende voorwaarden:

a de voorgevel van de te herbouwen (bedrijfs)woning wordt geplaatst in de voorgevelrooilijn van de aanwezige (bedrijfs)woning;

b de bebouwingstypologie (d.w.z. vrijstaand, halfvrijstaand of aaneengebouwd) van de te herbouwen (bedrijfs)woning wijkt niet af van de bouwwijze van de aanwezige (bedrijfs)woning;

c er moet, voordat een omgevingsvergunning verleend kan worden, sprake zijn van zowel een planologische (omgevingsvergunning of melding voor het slopen) als financiële (sloop- en uitvoeringsovereenkomst) zekerheidsstelling omtrent de sloop van de reeds aanwezige (bedrijfs)woning;

d herbouw van gesplitste cultuurhistorisch waardevolle panden / boerderijen is niet toegestaan;

e de gebruiksmogelijkheden van omliggende bestemmingen en percelen mogen niet onevenredig worden beperkt en het gebruik van de (bedrijfs)woning mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende (agrarische) bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving.

5.2.5 (Maatvoering) bebouwing buiten bouwvlak

Voor het oprichten van bouwwerken buiten de aanduiding "bouwvlak" geldt het volgende:

a Op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van het agrarisch grondgebruik worden opgericht met een maximale bouwhoogte van 2 m, met dien verstande dat:
   1 de bouwhoogte van erf- en perceelsafscheidingen maximaal 1,5 m mag bedragen;
   2 het oprichten van sleufsilo's niet is toegestaan;
   3 nieuwe teeltondersteunende voorzieningen zijn niet toegestaan.

b Ten behoeve van het extensief recreatief medegebruik is voorts uitsluitend het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, toegestaan zoals banken, picknicktafels e.d. met een maximale bouwhoogte van 2 m.

c Paardenbakken buiten de aanduiding "bouwvlak", zijn niet toegestaan.

5.3 Afwijken van de bouwregels

5.3.1 Omgevingsvergunning minicamping

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels ten behoeve van het toestaan van minicampings en de daarvoor noodzakelijke voorzieningen, zoals sanitaire voorzieningen, waarbij aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a een minicamping en bijbehorende voorzieningen is niet toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - Natuurnetwerk Brabant';

b kampeermiddelen zijn uitsluitend toegestaan:
   1 ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak'; en/of
   2 binnen een afstand van maximaal 100 m van de aanduiding 'bouwvlak', gerekend vanaf de achtergrens van dit bouwvlak; en/of
   3 binnen een afstand van 100 m van het eigen bestemmingsvlak 'Wonen of 'Bedrijf;
c kampeermiddelen dienen op minimaal 25 meter afstand van gebouwen en percelen van derden te worden geplaatst;
d slechts kampeermiddelen zijn toegestaan met een niet-permanent karakter (tenten, tentwagens, kampeerauto's, campers en toercaravans);
e er zijn maximaal 25 kampeerplaatsen per minicamping toegestaan;
f gebouwde voorzieningen ten behoeve van kleinschalig kamperen zoals sanitaire voorzieningen, zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak", met een maximale gezamenlijke oppervlakte van 50 m2 en een maximale bouwhoogte van 5,5 m;
g de sanitaire voorzieningen worden, voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is, gerealiseerd binnen de bestaande bebouwing, of anders aansluitend aan de bestaande bebouwing;
h er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
i het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
j de verkeersaantrekkende werking van de nevenactiviteit dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
k er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
l het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
m het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 5.1 omschreven waarden.

5.3.2 Omgevingsvergunning hogere erfafscheidingen

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 5.2.5 onder a sub 1 teneinde voor erf- en perceelsafscheidingen buiten de aanduiding "bouwvlak" een grotere bouwhoogte toe te staan tot maximaal 2 m, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
a de grotere bouwhoogte is noodzakelijk om dieren binnen de wei te houden;
b de erf- en perceelsafscheidingen zijn uitsluitend toegestaan in de vorm van afrasteringen;
c het leidt niet tot een onevenredige aantasting van de waarden als omschreven in 5.1.

5.3.3 Omgevingsvergunning m.b.t. herbouw

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 5.2.4 onder a teneinde de voorgevel te kunnen plaatsen buiten de (voormalige) voorgevelrooilijn, mits in aanvulling op de voorwaarden in 5.2.4 aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
a de nieuwe situering van de woning is stedenbouwkundig, verkeerskundig en milieukundig aanvaardbaar;
b er moet voldaan worden aan de Wet geluidhinder;

c door de herbouw wordt het landelijke karakter van het gebied niet onevenredig aangetast;
d er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe moet een beplantingsplan worden overlegd.

5.3.4 Omgevingsvergunning met betrekking tot het vergroten inhoud van de woning

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 5.2.3 ten aanzien van de maximaal toegestane inhoud van een (bedrijfs)woning, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
a er is sprake van een cultuurhistorisch waardevol object, zoals opgenomen in de verbeelding met de aanduiding 'cultuurhistorische waarde';
b de bestaande bouwmassa van het cultuurhistorisch waardevol object mag niet worden vergroot, waarbij de bouwmassa wordt gebaseerd op de oorspronkelijke bouwmassa, inclusief inpandige bijgebouwen en/of stallen;
c de afwijking is uitsluitend toegestaan ten behoeve van het behoud en herstel van de (aanwezige) cultuurhistorische waarden;
d er moet voldaan worden aan de Wet geluidhinder;
e de gebruiksmogelijkheden van omliggende bestemmingen en percelen mogen niet onevenredig worden beperkt en het gebruik van de (bedrijfs)woning mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende (agrarische) bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
f door de herbouw wordt het landelijke karakter van het gebied niet onevenredig aangetast;
g er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe moet een beplantingsplan worden overlegd.

5.3.5 Omgevingsvergunning hogere goothoogte

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 5.2.3, teneinde een goothoogte toe te staan van maximaal 7 m, mits aantoonbaar is dat de hogere goothoogte noodzakelijk is in het kader van een doelmatige bedrijfsvoering dan wel voortvloeit uit de milieuwetgeving. De hogere goothoogte mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 5.1 omschreven waarden.

5.3.6 Omgevingsvergunning bouw dierenverblijven

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 5.2.2 onder a2 voor het bouwen of vergroten van een dierenverblijf voor veehouderijen waarbij de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven toeneemt, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
a Het vergroten van de oppervlakte dierenverblijf ten behoeve van het houden van geiten is niet toegestaan.
b Er dienen maatregelen te worden getroffen en in stand te worden gehouden die invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij. Er is sprake van een zorgvuldige veehouderij indien wordt voldaan aan de nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.
c De toename van de oppervlakte van dierenverblijven dient vanuit een goede leefomgeving en gelet op de omvang van de bebouwing, de effecten vanwege

milieuaspecten, de effecten vanwege volksgezondheid, de effecten vanwege waterhuishouding en de afwikkeling van het verkeer inpasbaar te zijn in de omgeving.

d Er is aangetoond dat de kans op cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting) op geurgevoelige objecten, in de bebouwde kom niet hoger is dan 12% en in het buitengebied niet hoger is dan 20%, tenzij er - indien blijkt dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemde percentages - maatregelen worden getroffen door de veehouderij die tot een daling leiden van de achtergrondbelasting, welke ten minste de eigen bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting compenseert.

e Er is aangetoond dat de achtergrondconcentratie, vermeerderd met de bijdrage van het initiatief, een jaargemiddelde fijnstofconcentratie (PM_{10}) op gevoelige objecten veroorzaakt van maximaal 31,2 µg/m^3.

f Er is een zorgvuldige dialoog gevoerd, gericht op het betrekken van de belangen van de omgeving bij het initiatief.

g Een toename van de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven voor een hokdierhouderij is uitsluitend toegestaan indien:

1 binnen het stalderingsgebied bestaand dierenverblijf van een hokdierhouderij is gesaneerd door sloop of herbestemming, waarbij geldt dat:
   – de bestaande dierenverblijven die zijn gesaneerd dienen te voldoen aan de criteria die in de provinciale Verordening ruimte zijn gesteld aan 'bestaande dierenverblijven', zoals die criteria gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag;
   – het gebruik van de bestaande dierenverblijven als dierenverblijf juridisch en feitelijk dient te zijn beëindigd;
2 de oppervlakte van de sanering als bedoeld onder 1 tenminste 110% bedraagt van de oppervlakte aan dierenverblijf die wordt opgericht;
3 de sanering als bedoeld onder 1 plaatsvindt in directe samenhang met de bouw of vergroting van een dierenverblijf en voor de sanering geen gebruik is gemaakt van een andere regeling;
4 door of namens Gedeputeerde Staten is getoetst of aan de voorwaarden onder 1 tot en met 3 is voldaan en het door of namens Gedeputeerde Staten afgegeven bewijs dat aan deze voorwaarden is voldaan wordt overgelegd.

5.4 Specifieke gebruiksregels

5.4.1 Gebruik overeenkomstig de bestemming

~~In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik in overeenstemming met de bestemming in ieder geval begrepen gebruik van gronden en/of opstallen voor mestbewerking van op het eigen bedrijf geproduceerde mest.~~

5.4.2 Strijdig gebruik

In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval begrepen:

a het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik en plaatsvindt ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak";

b het bedrijfsmatig vervaardigen, opslaan, verwerken of herstellen van goederen en het opslaan en be- of verwerken van producten, tenzij dit plaatsvindt ten behoeve van de

agrarische productie binnen het agrarisch bedrijf dan wel uitsluitend betrekking heeft op agrarische producten van het eigen bedrijf;

c detailhandel, behoudens het bepaalde in 5.1.2 onder c;

d buitenopslag ten behoeve van nevenactiviteiten;

e vrijstaande bijgebouwen als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte;

f woondoeleinden, met uitzondering van de toegestane bedrijfswoningen;

g het bewonen van bedrijfsruimte;

h het afgraven, verlagen, egaliseren of ophogen van de bodem ter plaatse van de aanduiding "wro-zone - aanlegvergunning aardkundig waardevol"/ 'wetgevingzone - aanlegvergunning aardkundig waardevol';

i het aanbrengen van teeltondersteunende voorzieningen, niet zijnde bouwwerken.

5.4.3 Veehouderijen

Voor veehouderijen gelden de volgende gebruiksregels:

a De vestiging van en de omschakeling naar een geitenhouderij is niet toegestaan.

b Binnen gebouwen mogen dieren - al dan niet in hokken - alleen op de grond worden gehouden, ongeacht voorzieningen voor dierenwelzijn, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen, waar ten hoogste twee bouwlagen mogen worden gebruikt.

c Een gebruikswijziging van gebouwen, gericht op het in gebruik nemen van deze gebouwen als dierenverblijf voor veehouderijen, is niet toegestaan indien daardoor de de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven meer bedraagt dan de gezamenlijke oppervlakte van de dierenverblijven:

1 die op het tijdstip van vaststelling van dit bestemmingsplan legaal aanwezig zijn of legaal in uitvoering zijn;

2 die gebouwd mogen worden krachtens een voor het tijdstip van vaststelling van dit bestemmingsplan verleende omgevingsvergunning.

d Het gebruik van gronden en bouwwerken behorend tot een veehouderij waarbij sprake is van een toename van stikstofdepositie (mol/ha/jaar) is niet toegestaan. Er is sprake van een toename van stikstofdepositie wanneer de stikstofdepositie (mol/ha/jaar) als gevolg van de stikstofemissie van een veehouderij op voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied meer bedraagt dan:

1 de stikstofdepositie (mol/ha/jaar) ten gevolge van het ten tijde van de vaststelling van het plan aanwezige planologisch legale gebruik van de gronden en bouwwerken behorend tot dat agrarisch bedrijf; dan wel

2 de stikstofdepositie (mol/ha/jaar) die in overeenstemming is met:

– een ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan verleende en onherroepelijke vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid van de Wet natuurbescherming respectievelijk artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998, zoals opgenomen in de bij deze regels behorende bijlage 'onherroepelijke Nbw/Wnb-vergunningen' ; dan wel

– een ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan verleende en onherroepelijke omgevingsvergunning die is verleend met toepassing van artikel 6.10a van het Besluit omgevingsrecht respectievelijk hoofdstuk IX, titel 2 van de Natuurbeschermingswet 1998, zoals opgenomen in de bij deze regels behorende bijlage 'onherroepelijke omgevingsvergunningen'; dan wel

– een ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan geregistreerde melding als bedoeld in artikel 2.7 van de Regeling natuurbescherming, zoals opgenomen in de bij deze regels behorende bijlage 'geregistreerde meldingen'.

e Indien gebruik wordt gemaakt van een afwijkingsmogelijkheid zoals bedoeld in lid 5.3.6 of 5.5.5 is het bepaalde onder d onverkort van toepassing op het gebruik na afwijking.

5.5 Afwijken van de gebruiksregels

5.5.1 Omgevingsvergunning zorgverlenende nevenactiviteiten

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 5.1.2 onder b teneinde – bedrijfsmatige- nevenactiviteiten in de vorm van zorgverlening op sociaal, fysiek of psychisch vlak toe te staan bij een agrarisch bedrijf, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nevenactiviteit dient plaats te vinden ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak";
b de nevenactiviteit kan uitsluitend worden toegestaan, indien er sprake is van een directe relatie tussen de zorgfunctie en het agrarisch bedrijf;
c indien er nieuwe gebouwen worden gebouwd ten behoeve van de nevenfunctie, dan kan advies worden ingewonnen bij de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen;
d de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 250 m2;
e de totale vloeroppervlakte van nevenactiviteiten bij het agrarisch bedrijf mag maximaal 500 m2 bedragen; de oppervlakte die nodig is voor het plaatsen van kampeermiddelen wordt hierbij niet meegerekend;
f het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
g er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
h het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
i de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
j er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
k het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 5.1 omschreven waarden.

5.5.2 Omgevingsvergunning recreatieve nevenactiviteiten

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 5.1.2 onder b teneinde als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf extensieve vormen van dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen, zoals een kinderboerderij, theehuis, ambachtelijke ijs- of kaasmakerij, verhuur van fietsen/huifkarren, organiseren van rondleidingen en exposities, bed & breakfastvoorzieningen in een grotere omvang e.d., toe te staan, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nevenactiviteit vindt plaats naast en ter ondersteuning van de agrarische bedrijfsvoering en dient bedrijfsmatig te worden geëxploiteerd;
b de nevenactiviteit is kleinschalig en bezoekersextensief
c verblijfsrecreatieve activiteiten zijn uitsluitend toegestaan in de vorm van vakantieappartementen, kamerverhuur, bed & breakfast e.d.; kampeermiddelen en stacaravans zijn niet toegestaan;

d er mogen per bedrijf maximaal 5 vakantieappartementen worden toegestaan, met dien verstande dat de appartementen binnen de bestaande bebouwing zijn opgenomen, nieuwbouw is niet toegestaan;
e maneges zijn niet toegestaan;
f de nevenactiviteit dient plaats te vinden ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak'; de nevenactiviteit is daarnaast toegestaan in cultuurhistorisch waardevolle vrijstaande bijgebouwen;
g bed & breakfast is toegestaan met een maximum van 10 (éénpersoons)bedden per agrarisch bedrijf;
h de vloeroppervlakte, die wordt aangewend voor deze nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 500 m2,
i ondergeschikte en ondersteunende horeca, met een inpandige oppervlakte van maximaal 30 m2 en een buitenpandige oppervlakte van maximaal 70 m2;
j de verkeersaantrekkende werking van de nevenactiviteit dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
k er dient op eigen terrein te worden voorzien in de parkeerbehoefte;
l het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
m er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
n het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
o ten behoeve van de nevenactiviteit is ondersteunende horeca toegestaan, zoals de verkoop van ijs, thee e.d.;
p detailhandel is uitsluitend toegestaan in ondergeschikte, aan de nevenactiviteit gerelateerde vorm;
q het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 5.1 omschreven waarden;
~~r vooraf kan door de gemeente advies worden ingewonnen bij de commissie Recreatie en Toerisme.~~

5.5.3 Omgevingsvergunning inpandige statische opslag als nevenactiviteit

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 5.1.2 onder d teneinde een grotere vloeroppervlakte ten behoeve van inpandige statische opslag toe te staan, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nevenactiviteit dient plaats te vinden binnen de aanwezige gebouwen; er vindt geen uitbreiding van bebouwing ten behoeve van de nevenactiviteit plaats;
b de opslag mag niet plaatsvinden in kassen;
c de vloeroppervlakte van de bebouwing, die wordt aangewend voor de nevenactiviteit, mag niet meer bedragen dan 1000 m2;
d detailhandel ten behoeve van deze nevenactiviteit is niet toegestaan;
e de milieubelasting mag niet toenemen;
f de verkeersaantrekkende werking van de nevenactiviteit dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
g het gebruik mag geen onevenredige toename van de parkeerbehoefte veroorzaken;

h het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
i er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
j het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
k het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 5.1 omschreven waarden.

5.5.4 Omgevingsvergunning tijdelijke huisvesting van tijdelijke werknemers

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 5.4.2 onder h ten behoeve van tijdelijke huisvesting van tijdelijke werknemers, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
a de huisvesting vindt plaats in een bestaand bedrijfsgebouw of een gedeelte daarvan;
b deze omgevingsvergunning wordt voor maximaal 5 jaar verleend;
c de tijdelijke huisvesting is noodzakelijk voor een doelmatige bedrijfsvoering vanuit het oogpunt van de opvang van de tijdelijke grote arbeidsbehoefte van dat bedrijf;
d de huisvesting betreft uitsluitend medewerkers, die alleen binnen het bedrijf, waar ze gehuisvest zijn, werkzaamheden verrichten;
e de huisvesting duurt niet meer dan 6 maanden per kalenderjaar;
f de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
g het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
h het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
i er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
j er dient op eigen erf of terrein in de parkeerbehoefte te worden voorzien.

5.5.5 Omgevingsvergunning gebruik dierenverblijven

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 5.4.3 onder c voor het in gebruik nemen van gebouwen als dierenverblijf voor veehouderijen waarbij de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven toeneemt, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
a Het in gebruik nemen van dierenverblijven voor het houden van geiten is niet toegestaan.
b Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - beperkingen veehouderij' een gebruikswijziging uitsluitend is toegestaan voor een veehouderij die wordt aangemerkt als grondgebonden veehouderij; er is sprake van een grondgebonden veehouderij indien wordt voldaan aan de criteria voor grondgebondenheid zoals opgenomen in nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.
c Er dienen maatregelen te worden getroffen en in stand te worden gehouden die invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij. Er is sprake van een zorgvuldige

veehouderij indien wordt voldaan aan de nadere regels die hieromtrent op basis van de Verordening ruimte door Gedeputeerde Staten zijn gesteld, zoals die regels gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag.

d De toename van de oppervlakte van dierenverblijven dient vanuit een goede leefomgeving en gelet op de omvang van de bebouwing, de effecten vanwege milieuaspecten, de effecten vanwege volksgezondheid, de effecten vanwege waterhuishouding en de afwikkeling van het verkeer inpasbaar te zijn in de omgeving.

e Er is aangetoond dat de kans op cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting) op geurgevoelige objecten, in de bebouwde kom niet hoger is dan 12% en in het buitengebied niet hoger is dan 20%, tenzij er - indien blijkt dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemde percentages - maatregelen worden getroffen door de veehouderij die tot een daling leiden van de achtergrondbelasting, welke ten minste de eigen bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting compenseert.

f Er is aangetoond dat de achtergrondconcentratie, vermeerderd met de bijdrage van het initiatief, een jaargemiddelde fijnstofconcentratie (PM_{10}) op gevoelige objecten veroorzaakt van maximaal 31,2 $\mu g/m^3$.

g Er is een zorgvuldige dialoog gevoerd, gericht op het betrekken van de belangen van de omgeving bij het initiatief.

h Een toename van de gezamenlijke oppervlakte van dierenverblijven voor een hokdierhouderij is uitsluitend toegestaan indien:

1 binnen het stalderingsgebied bestaand dierenverblijf van een hokdierhouderij is gesaneerd door sloop of herbestemming, waarbij geldt dat:
   - de bestaande dierenverblijven die zijn gesaneerd dienen te voldoen aan de criteria die in de provinciale Verordening ruimte zijn gesteld aan 'bestaande dierenverblijven', zoals die criteria gelden op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke omgevingsvergunningaanvraag;
   - het gebruik van de bestaande dierenverblijven als dierenverblijf juridisch en feitelijk dient te zijn beëindigd;

2 de oppervlakte van de sanering als bedoeld onder 1 tenminste 110% bedraagt van de oppervlakte aan dierenverblijf die in gebruik wordt genomen;

3 de sanering als bedoeld onder 1 plaatsvindt in directe samenhang met de ingebruikname van een dierenverblijf en voor de sanering geen gebruik is gemaakt van een andere regeling;

4 door of namens Gedeputeerde Staten is getoetst of aan de voorwaarden onder 1 tot en met 3 is voldaan en het door of namens Gedeputeerde Staten afgegeven bewijs dat aan deze voorwaarden is voldaan wordt overgelegd.

5.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

5.6.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de in het schema onder 5.6.4 opgenomen omgevingsvergunningsplichtige werken en werkzaamheden uit te voeren.

5.6.2 Uitzonderingen vergunningenplicht

Het onder 5.6.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

a welke plaatshebben ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak";

b waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan aanlegvergunning danwel omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
c welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
d welke betreffen het normale onderhoud en/of landschapsbeheer.

5.6.3 Toetsing aan aanwezige waarden

De in 5.6.1 bedoelde vergunning wordt slechts verleend indien na een belangenafweging blijkt dat er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de aanwezige waarden als opgenomen in 5.1. Ten behoeve van de belangenafweging zijn in het schema onder 5.6.4 de toetsingscriteria weergegeven.

5.6.4 Schema omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden

Omgevingsvergunningsplichtige werken/werkzaamheden **Criteria voor verlening van de omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden**	
• het aanbrengen van (infrastructurele) ondergrondse leidingen;	het aanbrengen van de leidingen mag niet leiden tot onevenredige aantasting van de agrarische belangen; • ter plaatse van de aanduiding "**wro-zone - aanlegvergunning aardkundig waardevol**"/ **'wetgevingzone - aanlegvergunning aardkundig waardevol'** mogen deze aardkundige waarden niet blijvend worden aangetast; • er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de landschaps- en natuurwaarden;
• het afgraven, ophogen en egaliseren danwel het diepploegen en diepwoelen van de bodem; (buiten de gronden met de aanduiding wro-zone - aanlegvergunning aardkundig waardevol"/ 'wetgevingzone - aanlegvergunning aardkundig waardevol")	er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de landschaps- en natuurwaarden; • ter plaatse van de aanduiding "**wro-zone - aanlegvergunning hoge akkers**"/ **'wetgevingzone - aanlegvergunning hoge akkers'** mogen de cultuurhistorische waarden van de akkers niet blijvend worden aangetast;
• het vellen of rooien van houtgewas; • het omzetten van grasland in bouwland; • het dempen van poelen en sloten;	• er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de landschaps- en natuurwaardenwaarden;
• het aanbrengen van oppervlakteverhardingen groter dan 200 m2.	• het aanbrengen van verhardingen dient noodzakelijk te zijn in het kader van de agrarische bedrijfsvoering dan wel het recreatief medegebruik; • er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de landschappelijke en natuurwaarden.

5.7 Wijzigingsbevoegdheid

5.7.1 Wijziging naar wonen/ t.b.v. woningsplitsing

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming van de gronden met de aanduiding "bouwvlak" wijzigen in de bestemming Wonen waarbij na bedrijfsbeëindiging de verbouw van een voormalige bedrijfswoning of (woon)boerderij voor wonen kan worden toegestaan; tevens kan daarbij woningsplitsing worden toegestaan. Een en ander mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a agrarisch hergebruik is redelijkerwijs niet mogelijk;
b de bebouwde oppervlakte van de voormalige bedrijfswoning of (woon)boerderij (beiden inclusief de inpandige stal / het inpandig deel) mag niet worden vergroot;
c de agrarische verschijningsvorm van de voormalige boerderij mag niet worden aangetast;
d de bestaande situering van de bebouwing mag niet worden gewijzigd;
e woningsplitsing is uitsluitend toegestaan voor het behoud en herstel van cultuurhistorisch waardevolle panden ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarde';
f bij woningsplitsing mag in maximaal 2 woningen worden gesplitst; de minimale inhoud van de beide gesplitste woningen dient 350 m3 te bedragen;
g de bebouwde oppervlakte van de vrijstaande bijgebouwen mag niet meer bedragen dan 100 m2 per woning; indien sprake is van sloop van voormalige bedrijfsgebouwen, kan een bebouwde oppervlakte van vrijstaande bijgebouwen worden toegestaan van 100 m2 vermeerderd met maximaal 25% van het meerdere van de bebouwde oppervlakte van de voormalige bedrijfsgebouwen, tot een totaal maximum van 200 m2 per woning; hierbij dient in ieder geval het meerdere dan wat ingevolge deze regeling is toegestaan, te worden gesloopt; sloop van cultuurhistorisch waardevolle panden en monumentale panden is niet toegestaan;
h uit een onderzoek naar de bodemkwaliteit dient te blijken dat de bodem geschikt is voor de nieuwe functie;
i voldaan wordt aan de bepalingen bij of krachtens de Wet geluidhinder;
j er wordt voldaan aan de geurnormen krachtens de Wet geurhinder en veehouderij, dan wel krachtens een op deze wet gebaseerde verordening;
k de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
l het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
m het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
n er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
o de wijziging gaat gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied, waarbij wordt getoetst aan de gemeentelijke investeringsregeling ruimtelijke kwaliteit zoals die geldt op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke aanvraag;
p er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming;

q de regels van de bestemming Wonen worden van overeenkomstige toepassing verklaard.

5.7.2 Wijziging naar Bos of Natuur

Burgemeester en wethouders kunnen gronden wijzigen in de bestemming Natuur ten behoeve van de ontwikkeling van nieuwe natuurelementen, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a de inrichting dient zodanig te zijn dat de nabijgelegen agrarische bedrijven geen onevenredige belemmering ondervinden in de bedrijfsontwikkeling;
b de natuurontwikkeling op deze gronden geschiedt enkel op basis van vrijwillige medewerking van de grondeigenaren;
c de grondeigenaar is bereid en in staat om het terrein als natuur in te richten;
d er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming.

5.7.3 Wijziging t.b.v. vergroting./vormverandering agrarisch bouwvlak

Burgemeester en wethouders kunnen deze bestemming op onderdelen wijzigen ten behoeve van vergroting en/of vormverandering van de aanduiding "bouwvlak" tot maximaal 1,5 ha, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a vergroting is niet toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'intensieve veehouderij' en/of 'specifieke vorm van agrarisch - veehouderij';
b ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - groenblauwe mantel' geldt dat vergroting/ vormverandering enkel is toegestaan indien deze omschakeling een positieve bijdrage levert aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken;
~~c de vergroting en/of vormverandering is uitsluitend toegestaan indien aangetoond wordt, dat de wijziging noodzakelijk is om te kunnen voldoen aan de huisvestigingseisen voortvloeiend uit het 'Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij'en uit de op grond van de 'Gezondheids- en welzijnswet voor dieren' gestelde eisen;~~
d het dient om een concreet plan te gaan, waarbij onder andere milieutechnische gegevens worden overlegd;
e het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
f er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waterhuishoudkundige situatie; bij vergroting van de aanduiding "bouwvlak" wordt hieromtrent advies ingewonnen bij het waterschap;
g er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd; ~~indien sprake is van uitbreiding of vormverandering van een intensieve veehouderij, dient in het beplantingsplan te worden aangetoond, dat tenminste 10% van het bouwvlak wordt aangewend voor goede landschappelijke inpassing;~~
h er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming;
i de wijziging gaat gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied, waarbij wordt getoetst aan de gemeentelijke investeringsregeling ruimtelijke kwaliteit zoals die geldt op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke aanvraag.

5.7.4 Wijziging t.b.v. ruwvoeropslag

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd deze bestemming te wijzigen ten behoeve van de realisatie van voorzieningen voor ruwvoeropslag. Hiervoor mag het bouwvlak worden vergroot en de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - ruwvoeropslag" worden toegevoegd, waarbij moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

a het bedrijf is vanwege de bedrijfsvoering in overwegende mate aangewezen op de opslag van ruwvoer en het is niet mogelijk de ruwvoeropslag binnen het bouwvlak te realiseren;

b de vergroting en/of vormverandering dient noodzakelijk te zijn uit het oogpunt van doelmatige bedrijfsvoering en/of -ontwikkeling;

c uitsluitend ten behoeve van ruwvoeropslag mag het bouwvlak worden vergroot met een maximum van 5.000 m² waarbij de totale oppervlakte van het bouwvlak nooit meer bedraagt dan 2 ha;

d de vergroting dient plaats te vinden aansluitend aan het bouwvlak;

e ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch – ruwvoeropslag" is het bouwen van gebouwen niet toegestaan;

f het dient om een concreet plan te gaan, waarbij onder andere milieutechnische gegevens worden overlegd;

g het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;

h er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waterhuishoudkundige situatie; hieromtrent wordt advies ingewonnen bij het waterschap;

i er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;

j er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming.

Artikel 6 Bedrijf

6.1 bestemmingsomschrijving

6.1.1 Algemeen

De voor Bedrijf aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a niet-agrarische bedrijven;
b water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
één en ander met bijbehorende bouwwerken en voorzieningen en overeenkomstig de in 6.1.2 opgenomen nadere detaillering van de bestemming.

6.1.2 Nadere detaillering van de bestemming

In het onderstaande is een nadere detaillering opgenomen van het bepaalde in 6.1.1:

a Type bedrijf

Afkorting	Aanduiding/ type bedrijf	Adres	Beb. Opp in m2	Afwijkende maatvoeringseis
A	**niet agrarische bedrijvigheid**			
(sb-avb)	specifieke vorm van bedrijf - afvalverwerkingsbedrijf	Ockhuizenweg 5	2200	
(sb-au)	specifieke vorm van bedrijf - autobedrijf	Planetenlaan 3a	350	
(sb-ba)	specifieke vorm van bedrijf – baken Eindhoven airport	Sonniuswijk ong.	6	
(sb-gas)	specifieke vorm van bedrijf - gasstation	Stakenburgstraat ong.	100	
B	**agrarisch verwante en/of agrarische hulpbedrijven**			
(sb-lw)	specifieke vorm van bedrijf - loonwerkbedrijf	Olen 6c	2420	
(sb-ato)	specifieke vorm van bedrijf – agrarisch toeleveringsbedrijf	Olen 9	1360	
(sb-dp)	specifieke vorm van bedrijf - dierenpension	Stakenburgstraat 21	1060	
(sb–ob)	specifieke vorm van bedrijf - ontsmettingen en bestrijdingen voor de agrarische sector	Sonniuswijk 43/45	2500	
(tc)	tuincentrum	Wolfswinkel 1	380	
(nb)	nutsbedrijf (rioolgemaal)	Kanaaldijk Noord ong.	50	
(sb-brb)	specifieke vorm van bedrijf- boomrooibedrijf	Airborneweg 25	610	

(sb-aao)	specifieke vorm van bedrijf-aardappelopslag	Bokt 1	900	
(hv)	hovenier	De Kuilen 3d	280	
(hv)	hovenier	De Kuilen 4a	0	
(hv)	hovenier	Van den Elsenstraat 60	220	
(hv)	hovenier	Rooijseweg 4	1220	
(hv)	hovenier	Hooijdonk 7	600	max 53 m2 voor detailhandel
(op)	opslag	Kanaaldijk zuid 1a	300	
(op)	opslag	De Kuilen 4	800	
(op)	opslag (caravans)	Rooijseweg 12	3600	
(hv) (tc)	Tuincentrum hoveniersbedrijf	Eindhovenseweg 27	4000	max. 2690 m2 voor detailhandel

6.2 Bouwregels

6.2.1 Toegestane bebouwing

Uitsluitend mag worden gebouwd ten behoeve van deze bestemming.

6.2.2 Bedrijfswoning

Voor bedrijfswoningen geldt het volgende:
per bestemmingsvlak is maximaal één bedrijfswoning toegestaan, met dien verstande dat:

a indien ter plaatse de aanduiding “bedrijfswoning uitgesloten” is opgenomen, een bedrijfswoning niet is toegestaan;
b indien ter plaatse van de aanduiding “maximum aantal wooneenheden” is aangegeven, het aangegeven aantal bedrijfswoningen is toegestaan.

6.2.3 Bouwvlak

Indien en voor zover binnen een bestemmingsvlak een aanduiding "bouwvlak" is aangegeven, mogen gebouwen uitsluitend worden opgericht ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak".

6.2.4 Bebouwde oppervlakte

De bebouwde oppervlakte mag niet meer bedragen dan de oppervlakte als opgenomen in de tabel in 6.1; deze bebouwde oppervlakte is exclusief de bebouwde oppervlakte ten behoeve van een bedrijfswoning en de daarbij behorende bijgebouwen.

6.2.5 Maatvoering

De maatvoering van de gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, is als volgt:

BEDRIJFSGEBOUWEN	**MIN.**	**MAX.**
goothoogte	n.v.t.	6 m
bouwhoogte	n.v.t.	10 m
afstand zijdelingse perceelsgrens	5 m	n.v.t.

BEDRIJFSWONING	MIN.	MAX.
goothoogte bedrijfswoning, excl. aangebouwde bijgebouwen	n.v.t.	6 m
bouwhoogte bedrijfswoning, excl. aangebouwde bijgebouwen	n.v.t.	10 m
inhoud		maximaal 750 m3, ~~(~~incl. aangebouwde bijgebouwen~~)~~
afstand zijdelingse perceelsgrens	5 m	n.v.t.

VRIJSTAANDE BIJGEBOUWEN, CARPORTS en/of OVERKAPPINGEN BIJ (BEDRIJFS)WONING	MIN.	MAX.
gezamenlijke oppervlakte bijgebouwen	n.v.t.	100 m2
goothoogte	n.v.t.	3,5 m
bouwhoogte	n.v.t.	6 m

BOUWWERKEN, GEEN GEBOUWEN ZIJNDE	MAX.
Bouwhoogte erfafscheidingen	Voor voorgevelrooilijn: 1 m; Overige: 2 m
~~Bouwhoogte carport c.q overkappingen~~	~~3 m~~
~~Oppervlakte carport c.q. overkappingen~~	~~20 m2~~
Bouwhoogte bouwwerken geen gebouwen zijnde	10 m

Voor zover in de tabel in 6.1 maatvoeringseisen zijn opgenomen, gelden deze eisen in afwijking van bovenstaande tabel.

6.2.6 Herbouw

Aanvullend gelden voor herbouw van een bestaande (bedrijfs)woning de volgende voorwaarden:

a de voorgevel van de te herbouwen (bedrijfs)woning wordt geplaatst in de voorgevelrooilijn van de aanwezige (bedrijfs)woning;

b de bebouwingstypologie (d.w.z. vrijstaand, halfvrijstaand of aaneengebouwd) van de te herbouwen (bedrijfs)woning wijkt niet af van de bouwwijze van de aanwezige (bedrijfs)woning;

c er moet, voordat een omgevingsvergunning verleend kan worden, sprake zijn van zowel een planologische (omgevingsvergunning of melding voor het slopen) als financiële (sloop- en uitvoeringsovereenkomst) zekerheidsstelling omtrent de sloop van de reeds aanwezige (bedrijfs)woning;

d herbouw van gesplitste cultuurhistorisch waardevolle panden / boerderijen is niet toegestaan;

e de gebruiksmogelijkheden van omliggende bestemmingen en percelen mogen niet onevenredig worden beperkt en het gebruik van de (bedrijfs)woning mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende (agrarische) bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving.

6.3 Afwijken van de bouwregels

6.3.1 Omgevingsvergunning oppervlakte bebouwing niet-agrarische bedrijven

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde van de in 6.2 gestelde maximale oppervlakte bedrijfsbebouwing van niet-agrarische bedrijven, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de in 6.2.4 juncto 6.1.2 opgenomen bebouwde oppervlakte mag met maximaal 15% worden vergroot, indien het de bedrijven betreffen als opgenomen onder A in de tabel; indien de aanvraag een agrarisch verwant of agrarisch hulpbedrijf betreft, zijnde de bedrijven als opgenomen onder B in de tabel, kan een uitbreiding van max. 25% kan worden toegestaan;

b in afwijking van het bepaalde onder a. kan ter plaatse van het bestemmingsvlak met de aanduiding 'sb-avb' (afvalverwerkingsbedrijf) een vergroting van de toegestane maximale bebouwde oppervlakte worden toegestaan van maximaal 1000 m2;

c de vergroting dient noodzakelijk te zijn uit het oogpunt van doelmatige bedrijfsvoering en/of -ontwikkeling;

d de belangen van de omliggende (niet) agrarische bedrijven en andere functies worden niet onevenredig aangetast;

e er vindt geen toename van de milieubelasting plaats;

f er vindt geen opslag buiten de gebouwen plaats;

g de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;

h het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;

i het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;

j er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;

k er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waterhuishoudkundige situatie; hieromtrent wordt advies ingewonnen bij het waterschap;

l het mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de in 6.1 omschreven waarden.

6.3.2 Omgevingsvergunning m.b.t. herbouw

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 6.2.6 onder a teneinde de voorgevel te kunnen plaatsen buiten de (voormalige) voorgevelrooilijn, mits in aanvulling op de voorwaarden in 6.2.6 aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nieuwe situering van de woning is stedenbouwkundig, verkeerskundig en milieukundig aanvaardbaar;

b er moet voldaan worden aan de Wet geluidhinder;

c door de herbouw wordt het landelijke karakter van het gebied niet onevenredig aangetast;

d er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe moet een beplantingsplan worden overlegd.

6.3.3 Omgevingsvergunning met betrekking tot het vergroten inhoud van de woning

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.4 ten aanzien van de maximaal toegestane inhoud van een (bedrijfs)woning, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a er is sprake van een cultuurhistorisch waardevol object, zoals opgenomen in de verbeelding met de aanduiding 'cultuurhistorische waarde';
b de bestaande bouwmassa van het cultuurhistorisch waardevol object mag niet worden vergroot, waarbij de bouwmassa wordt gebaseerd op de oorspronkelijke bouwmassa, inclusief inpandige bijgebouwen en/of stallen;
c de afwijking is uitsluitend toegestaan ten behoeve van het behoud en herstel van de (aanwezige) cultuurhistorische waarden;
d er moet voldaan worden aan de Wet geluidhinder;
e de gebruiksmogelijkheden van omliggende bestemmingen en percelen mogen niet onevenredig worden beperkt en het gebruik van de (bedrijfs)woning mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende (agrarische) bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
f door de herbouw wordt het landelijke karakter van het gebied niet onevenredig aangetast;
g er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe moet een beplantingsplan worden overlegd.

6.4 Specifieke gebruiksregels

6.4.1 Strijdig gebruik

In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval begrepen:

a het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik;
b detailhandel, behoudens voor zover noodzakelijk ten behoeve van de bestemming;
c voor (ondersteunende) horeca;
d vrijstaande bijgebouwen als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte;
e woondoeleinden, met uitzondering van de toegestane bedrijfswoningen;
f het bewonen van bedrijfsruimte;
g een seksinrichting.
h geluidzoneringsplichtige inrichtingen;
i risicovolle inrichtingen;

6.5 Wijzigingsbevoegdheid

6.5.1 Wijziging naar andere vorm van niet-agrarisch bedrijf

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming wijzigen teneinde een andere vorm van niet-agrarische bedrijvigheid toe te staan, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a aangetoond dient te worden dat er sprake is van een ruimtelijke en milieukundige verbetering; een ruimtelijke en milieukundige verbetering betekent dat er een afname van bebouwing (niet zijnde gemeentelijk monument of een rijksmonument dan wel woonboerderijpand) plaatsvindt alsmede een visueel ruimtelijke verbetering van de situatie en/of een vermindering van de milieubelasting;
b er mag geen opslag buiten de gebouwen plaatsvinden;

c de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
d voldaan moet worden aan de maatvoeringseisen uit 6.2;
e detailhandel is niet toegestaan behoudens voor zover zulks in ondergeschikte vorm noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik;
f de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
g het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
h het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
i er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing. Hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
j uit een over te leggen onderzoek dient te blijken dat de bodem geschikt is voor de nieuwe functie.

6.5.2 Wijziging naar wonen/ t.b.v. woningsplitsing

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming wijzigen in de bestemming Wonen waarbij na bedrijfsbeëindiging de verbouw van een voormalige bedrijfswoning voor wonen kan worden toegestaan; tevens kan daarbij woningsplitsing worden toegestaan. Een en ander mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a de bebouwde oppervlakte van de voormalige bedrijfswoning (inclusief inpandige deel/stal) mag niet worden vergroot;
b de bestaande situering van de bebouwing mag niet worden gewijzigd;
c woningsplitsing is uitsluitend toegestaan voor het behoud en herstel van cultuurhistorisch waardevolle panden ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarde';
d bij woningsplitsing mag in maximaal 2 woningen worden gesplitst; de minimale inhoud van de beide gesplitste woningen dient 350 m2 te bedragen;
e de bebouwde oppervlakte van de vrijstaande bijgebouwen mag niet meer bedragen dan 100 m2 per woning; indien sprake is van sloop van voormalige bedrijfsgebouwen, kan een bebouwde oppervlakte van vrijstaande bijgebouwen worden toegestaan van 100 m2 vermeerderd met maximaal 25% van het meerdere van de bebouwde oppervlakte van de voormalige bedrijfsgebouwen, tot een totaal maximum van 200 m2 per woning; hierbij dient in ieder geval het meerdere dan wat ingevolge deze regeling is toegestaan, te worden gesloopt; sloop van cultuurhistorisch waardevolle panden en monumentale panden is niet toegestaan;
f uit een onderzoek naar de bodemkwaliteit dient te blijken dat de bodem geschikt is voor de nieuwe functie;
g voldaan wordt aan de bepalingen bij of krachtens de Wet geluidhinder;
h er wordt voldaan aan de geurnormen krachtens de Wet geurhinder en veehouderij, dan wel krachtens een op deze wet gebaseerde verordening;
i de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
j het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;

k het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
l er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
m de wijziging gaat gepaard met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie of van extensieve recreatieve mogelijkheden van het plangebied, waarbij wordt getoetst aan de gemeentelijke investeringsregeling ruimtelijke kwaliteit zoals die geldt op het tijdstip van ontvangst van de ontvankelijke aanvraag;
n er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de waarden die zijn geformuleerd binnen de nadere detaillering van deze bestemming;
o de regels van de bestemming Wonen worden van overeenkomstige toepassing verklaard.

6.5.3 Wijziging t.b.v. een (vollegronds)teeltbedrijf

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming wijzigen ten behoeve van het opnemen van de bestemming met bijbehorende regels als opgenomen in Artikel 3 Agrarisch of Artikel 4 Agrarisch met waarden - 1 teneinde ter plaatse van het bestemmingsvlak indien geen aanduiding "bouwvlak" is opgenomen, een aanduiding "bouwvlak op te nemen ten behoeve van een agrarisch bedrijf, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a het betreft uitsluitend een ~~grondgebonden bedrijf~~ (vollegronds)teeltbedrijf;
b er dient sprake te zijn van een volwaardig agrarisch bedrijf dan wel een agrarisch bedrijf dat na verwachting binnen redelijke termijn zal uitgroeien tot een volwaardig agrarisch bedrijf; dienaangaande wordt advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen ingewonnen;
c op de locatie heeft geen sloop van bedrijfsgebouwen plaatsgevonden met gebruikmaking van de regeling “Ruimte-voor-ruimte”;
d de bedrijfswoning wordt gevestigd in de bestaande woning;
e uit een onderzoek naar de bodemkwaliteit dient te blijken dat de bodem geschikt is voor de nieuwe functie;
f er vindt geen onevenredige aantasting plaats van de natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, water- en bodemhuishoudkundige of milieuhygiënische kwaliteiten van het gebied;
g bebouwing die niet noodzakelijk is voor de nieuwe bestemming (overtollige bebouwing) dient te worden gesloopt, tenzij het cultuurhistorisch waardevolle bebouwing is;
h de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
i het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
j het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
k er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing. Hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
l het nieuwe bestemmingsvlak wordt ingetekend in het wijzigingsplan;
m de regels van de bestemming Agrarisch of Agrarisch met waarden - 1worden van overeenkomstige toepassing verklaard.

Artikel 7 Bedrijf - Nutsbedrijf

7.1 bestemmingsomschrijving

7.1.1 Algemeen

De voor Bedrijf - Nutsbedrijf aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a een waterwinbedrijf;
b behoud van landschappelijke en natuurwaarden;
c water en waterhuishoudkundige voorzieningen;

één en ander met bijbehorende bouwwerken en voorzieningen

7.2 Bouwregels

7.2.1 Toegestane bebouwing

Uitsluitend mag worden gebouwd ten behoeve van deze bestemming.

7.2.2 Bedrijfswoning

Voor bedrijfswoningen geldt, dat het ter plaatse van de aanduiding “maximum aantal wooneenheden” aangegeven aantal bedrijfswoningen is toegestaan.

7.2.3 Bouwvlak

Indien en voor zover binnen een bestemmingsvlak een aanduiding "bouwvlak" is aangegeven, mogen gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde in de vorm van carports en overkappingen, uitsluitend worden opgericht ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak".

7.2.4 Maatvoering

De maatvoering van de gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, is als volgt:

BEDRIJFSGEBOUWEN	MIN.	MAX.
goothoogte	n.v.t.	6 m
bouwhoogte	n.v.t.	10 m
afstand zijdelingse perceelsgrens	5 m	n.v.t.

BEDRIJFSWONING	MIN.	MAX.
goothoogte bedrijfswoning, excl. aangebouwde bijgebouwen	n.v.t.	6 m
bouwhoogte bedrijfswoning, excl. aangebouwde bijgebouwen	n.v.t.	10 m
inhoud		maximaal 750 m3, ~~(~~incl. aangebouwde bijgebouwen~~)~~
afstand zijdelingse perceelsgrens	5 m	n.v.t.

VRIJSTAANDE BIJGEBOUWEN, CARPORTS en/of OVERKAPPINGEN BIJ BEDRIJFSWONING	MIN.	MAX.
gezamenlijke oppervlakte bijgebouwen	n.v.t.	100 m^2
goothoogte	n.v.t.	3,5 m
bouwhoogte	n.v.t.	6 m

BOUWWERKEN, GEEN GEBOUWEN ZIJNDE	MAX.
Bouwhoogte erfafscheidingen	Voor voorgevelrooilijn: 1 m; Overige: 2 m
~~Aantal carports c.q. overkappingen per bedrijfswoning~~	~~1~~
~~Bouwhoogte carport c.q overkappingen~~	~~3 m~~
~~Oppervlakte carport c.q. overkappingen~~	~~20 m2~~
Bouwhoogte bouwwerken geen gebouwen zijnde	15 m

7.2.5 Herbouw

Aanvullend gelden voor herbouw van een bestaande (bedrijfs)woning de volgende voorwaarden:

a de voorgevel van de te herbouwen (bedrijfs)woning wordt geplaatst in de voorgevelrooilijn van de aanwezige (bedrijfs)woning;

b de bebouwingstypologie (d.w.z. vrijstaand, halfvrijstaand of aaneengebouwd) van de te herbouwen (bedrijfs)woning wijkt niet af van de bouwwijze van de aanwezige (bedrijfs)woning;

c er moet, voordat een omgevingsvergunning verleend kan worden, sprake zijn van zowel een planologische (omgevingsvergunning of melding voor het slopen) als financiële (sloop- en uitvoeringsovereenkomst) zekerheidsstelling omtrent de sloop van de reeds aanwezige (bedrijfs)woning;

d herbouw van gesplitste cultuurhistorisch waardevolle panden / boerderijen is niet toegestaan;

e de gebruiksmogelijkheden van omliggende bestemmingen en percelen mogen niet onevenredig worden beperkt en het gebruik van de (bedrijfs)woning mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende (agrarische) bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving.

Artikel 8 Bos

8.1 bestemmingsomschrijving

8.1.1 Algemeen

De voor Bos aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a bosbouw en houtproductie;
b behoud, herstel en ontwikkeling van landschappelijke en natuurwaarden;
c behoud, herstel en ontwikkeling van de bestaande biotopen;
d het als zodanig instandhouden van de niet-beboste gedeelten;
e behoud en bescherming van de aardkundige waarden;
f behoud, herstel en ontwikkeling van cultuurhistorische en landschappelijke waarden;
g water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
h extensief recreatief medegebruik;
i agrarisch gebruik gericht op natuurbeheer;
j scoutingsactiviteiten uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bos – scoutingsactiviteiten';

een en ander met bijbehorende voorzieningen zoals (on)verharde paden en overeenkomstig de in 8.1.2. opgenomen nadere detaillering van de bestemmingsomschrijving.

8.1.2 Nadere detaillering van de bestemming

In het onderstaande is een nadere detaillering opgenomen van het bepaalde in 8.1.1:

a Verhouding tussen de doeleinden

Binnen deze bestemming is het beleid primair gericht op het beschermen van de landschappelijke en ecologische waarden. Houtproductie is toegestaan, mits dit ondergeschikt is aan het bosbehoud en het behoud van de landschappelijke en natuurwaarden.

b Extensief recreatief medegeruik

Het gehele gebied gelegen binnen deze bestemming mag worden gebruikt ten behoeve van extensief recreatief medegebruik. Ter ondersteuning van het recreatief medegebruik worden beperkte recreatieve voorzieningen toegestaan in het gehele gebied zoals paden, banken, picknicktafels, vogel/wild-observatieposten, bewegwijzering e.d.

c Waterhuishoudkundige voorzieningen

De gronden binnen een strook van 5 m aan weerszijden vanaf de insteek van de als Water bestemde watergangen zijn tevens bestemd voor waterhuishoudkundige voorzieningen.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van deze bestemming.

8.2.2 Maatvoering

Voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende maatvoeringseisen:

a de bouwhoogte bedraagt niet meer dan 2 m;
b in afwijking van het bepaalde onder a. bedraagt de bouwhoogte voor bouwwerken ten behoeve van informatievoorzieningen, entreevoorzieningen dan wel schuilvoorzieningen maximaal 3 m;
c in afwijking van het bepaalde onder a. bedraagt de bouwhoogte voor erfafscheidingen maximaal 1 m.

8.3 Specifieke gebruiksregels

8.3.1 Strijdig gebruik

In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval begrepen gebruik van gronden en opstallen:

a voor het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
b voor lawaaisporten;
c voor het aanbrengen van teeltondersteunende voorzieningen.

8.3.2 Scoutingactiviteiten

In afwijking van het bepaalde in 8.3.1 mag, ten behoeve van én in combinatie met scoutingactiviteiten, uitsluitend op de tot 'Bos' bestemde gronden met de aanduiding ' specifieke vorm van bos – scoutingactiviteiten' worden overnacht.

8.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

8.4.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de in het schema onder 8.4.4 opgenomen omgevingsvergunningsplichtige werken en werkzaamheden uit te (doen) voeren.

8.4.2 Uitzonderingen vergunningplicht

Het onder 8.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

a waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan aanlegvergunning danwel omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
b welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c welke betreffen het normale onderhoud en/of landschapsbeheer.

8.4.3 Toetsing aan aanwezige waarden

De in 8.4.1 bedoelde vergunning wordt slechts verleend indien na een belangenafweging blijkt dat er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de aanwezige waarden als

opgenomen in 8.1. Ten behoeve van de belangenafweging zijn in het schema onder 8.4.4 de toetsingscriteria weergegeven.

8.4.4 Schema omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden

Omgevingsvergunningsplichtige werken/werkzaamheden	**Criteria voor verlening van de omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden**
het aanleggen van wegen en het aanbrengen van overige verhardingen;	• de wegen en overige verhardingen moeten noodzakelijk zijn voor het beheren dan wel verbeteren van het bos dan wel voor het mogelijk maken van extensief recreatief medegebruik; • de wegen en overige verhardingen betekenen geen aantasting van de aanwezige natuurwaarden; hiertoe wordt de terreinbeheerder gehoord; • er vindt geen onevenredige aantasting plaats van de waterhuishouding;
het egaliseren, vergraven of ophogen van de bodem;	• het aanwezige reliëf mag niet worden aangetast; • de werkzaamheden mogen niet leiden tot een onevenredige aantasting van de aanwezige landschappelijke- en natuurwaarden.

Artikel 9 Cultuur en ontspanning

9.1 bestemmingsomschrijving

9.1.1 Algemeen

De voor Cultuur en ontspanning aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a sauna en wellness;
b zwembaden;
c sportvoorzieningen;
d voorzieningen voor congres en zaal;
e aan de hoofdfunctie ondergeschikte voorzieningen, zoals speelvoorzieningen, horecavoorzieningen en kinderopvangvoorzieningen;
f terrassen en ligweiden;
g tuinen, erven en verhardingen;
h groenvoorzieningen;
i paden en wegen;
j parkeervoorzieningen
k water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
l zend-/ontvangstinstallatie, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding ‘zend-/ont-vangstinstallatie’;

9.2 Bouwregels

9.2.1 Toegestane bebouwing

Uitsluitend mag worden gebouwd ten behoeve van deze bestemming.

9.2.2 Bouwvlak

Indien en voor zover binnen een bestemmingsvlak een aanduiding "bouwvlak" is aangegeven, mogen gebouwen uitsluitend worden opgericht ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak".

9.2.3 Bedrijfswoning

Binnen deze bestemming is geen bedrijfswoning toegestaan.

9.2.4 Maatvoering

De maatvoering van de gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, is als volgt:

BEDRIJFSGEBOUWEN	MIN.	MAX.
goothoogte		7 m
bouwhoogte	n.v.t.	7 m
dakhelling	n.v.t.	60 graden

BOUWWERKEN, GEEN GEBOUWEN ZIJNDE	MAX.
Bouwhoogte zend-/ontvangstinstallatie	40 m
Bouwhoogte overige bouwwerken geen gebouwen zijnde	3 m

9.3 Specifieke gebruiksregels

9.3.1 Strijdig gebruik

In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval begrepen:

a voor woondoeleinden in de vorm van bewoning van de (bij)gebouwen;

b seksinrichtingen.

Artikel 10 Groen - Landschapselement

10.1 bestemmingsomschrijving

10.1.1 Algemeen

De voor Groen - Landschapselement aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a het instandhouden van gebiedseigen (erf)beplanting al dan niet ter landschappelijke inpassing;

b water en waterhuishoudkundige voorzieningen;

een en ander met bijbehorende voorzieningen zoals doorgangen en overeenkomstig de in 10.1.2 opgenomen nadere detaillering van de bestemmingsomschrijving.

10.1.2 Nadere detaillering van de bestemming

In het onderstaande is een nadere detaillering opgenomen van het bepaalde in 10.1.1:

a Waterhuishoudkundige voorzieningen

De gronden binnen een strook van 5 m aan weerszijden vanaf de insteek van de als Water bestemde watergangen zijn tevens bestemd voor waterhuishoudkundige doeleinden.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Algemeen

Gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn uitsluitend toegestaan in de vorm van erfafscheiding met een bouwhoogte van maximaal 1 m.

10.3 Specifieke gebruiksregels

10.3.1 Strijdig gebruik

In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval begrepen gebruik van gronden en opstallen:

a voor het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;

b het aanbrengen van verhardingen, anders dan bedoeld in 10.4.4.

10.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

10.4.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de in het schema onder 10.4.4 opgenomen omgevingsvergunningsplichtige werken en werkzaamheden uit te (doen) voeren.

10.4.2 Uitzonderingen vergunningplicht

Het onder 10.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

a waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan aanlegvergunning danwel omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;

b welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;

c welke betreffen het normale onderhoud en/of landschapsbeheer.

10.4.3 Toetsing aan aanwezige waarden

De in 10.4.1 bedoelde vergunning wordt slechts verleend indien na een belangenafweging blijkt dat er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de aanwezige waarden als opgenomen in 10.1. Ten behoeve van de belangenafweging zijn in het schema onder 10.4.4 de toetsingscriteria weergegeven.

10.4.4 Schema omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden

Omgevingsvergunningsplichtige werken/werkzaamheden	**Criteria voor verlening van de omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden**
• het aanleggen van wegen en het aanbrengen van overige verhardingen als doorgang;	• de wegen en overige verhardingen moeten noodzakelijk zijn voor het (agrarisch) gebruik, behorende bij de naastgelegen bestemming; • de wegen en overige verhardingen betekenen geen blijvende aantasting van de aanwezige landschappelijke waarde;
• het verwijderen van houtopstanden ten behoeve van een doorgang.	• het verwijderen moet noodzakelijk zijn voor het (agrarisch) gebruik, behorende bij de naastgelegen bestemming; • het verwijderen betekent geen blijvende aantasting van de aanwezige landschappelijke waarde.

Artikel 11 Maatschappelijk

11.1 bestemmingsomschrijving

11.1.1 Algemeen

De voor Maatschappelijk aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a maatschappelijke voorzieningen zoals opgenomen in de Staat van maatschappelijke functies in 11.1.2;

b tuinen, erven en verhardingen;

c parkeervoorzieningen;

d water en waterhuishoudkundige voorzieningen;

een en ander met bijbehorende voorzieningen en overeenkomstig de in 11.1.2 opgenomen nadere detaillering van de bestemmingsomschrijving.

11.1.2 Nadere detaillering van de bestemming

In het onderstaande is een nadere detaillering opgenomen van het bepaalde in 11.1.1:

a Type functie

Op de gronden met deze bestemming zijn overeenkomstig de aanduidingen uitsluitend toegestaan de functies genoemd in de navolgende Staat van maatschappelijke functies:

Afkorting	Aanduiding/functie	Adres	Bebouwde oppervlakte
(bp)	begraafplaats	Planetenlaan 1b	550 m2
(sm-scouting)	scouting	Dutmellapad 2	413 m2

11.2 Bouwregels

11.2.1 Toegestane bebouwing

Uitsluitend mogen worden opgericht gebouwen en bouwwerk geen gebouwen zijnde ten dienste van de bestemming.

11.2.2 Bouwvlak

Indien en voor zover binnen een bestemmingsvlak een aanduiding "bouwvlak" is aangegeven, mogen hoofdgebouwen uitsluitend worden opgericht ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak".

11.2.3 Bedrijfswoning

Binnen deze bestemming is geen bedrijfswoning toegestaan.

11.2.4 Bebouwde oppervlakte

De bebouwde oppervlakte mag niet meer bedragen dan de oppervlakte als opgenomen in de tabel in 11.1.

11.2.5 Maatvoering

De bouwwerken dienen te voldoen aan de volgende maatvoeringseisen:

GEBOUWEN	MAX. hoogte begraafplaats	MAX. hoogte scouting
goothoogte	6 m	4 m
bouwhoogte	10 m	6 m
dakhelling	n.v.t.	minimaal 20°, maximaal 55°

BOUWWERKEN, GEEN GEBOUWEN ZIJNDE	MAX. begraafplaats	MAX. scouting
Bouwhoogte erfafscheidingen	Voor voorgevelrooilijn: 1 m; Overige: 2 m	2 m
De bouwhoogte voor voorzieningen ten behoeve van het extensief recreatief medegebruik zoals banken, picknicktafels e.d.	n.v.t.	2 m
Bouwhoogte overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde	6 m	3 m

11.3 Specifieke gebruiksregels

11.3.1 Strijdig gebruik

In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval begrepen gebruik van gronden en opstallen:

a voor het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;

b voor verblijfsrecreatie.

Artikel 12 Natuur

12.1 bestemmingsomschrijving

12.1.1 Algemeen

De voor Natuur aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a behoud, herstel en ontwikkeling van landschappelijke en natuurwaarden, waaronder (natte) natuurparels;
b behoud, herstel en ontwikkeling van de bestaande biotopen;
c het als zondanig instandhouden van de niet-beboste gedeelten;
d behoud en bescherming van aardkundige waarden;
e behoud, herstel en ontwikkeling van cultuurhistorische en landschappelijke waarden;
f water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
g extensief recreatief medegebruik;
h agrarisch gebruik gericht op natuurbeheer;
i agrarisch natuurbeheer, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van natuur – agrarisch natuurbeheer';

een en ander met bijbehorende voorzieningen zoals (on)verharde paden en overeenkomstig de in 12.1.2. opgenomen nadere detaillering van de bestemmingsomschrijving.

12.1.2 Nadere detaillering van de bestemming

In het onderstaande is een nadere detaillering opgenomen van het bepaalde in 12.1.1:

a Bescherming van waarden

Binnen de bestemming "Natuur" is het beleid gericht op het beschermen van de landschappelijke en ecologische waarden.

b Extensief recreatie medegeruik

Het gehele gebied gelegen binnen deze bestemming mag worden gebruikt ten behoeve van extensief recreatief medegebruik. Ter ondersteuning van het recreatief medegebruik worden beperkte recreatieve voorzieningen toegestaan in het gehele gebied zoals paden, banken, picknicktafels, vogel/wild-observatieposten, bewegwijzering e.d.

c Aardkundige waarden

Gestreefd wordt naar behoud en bescherming van aardkundige waarden. Dit houdt in dat ter plaatse van de aanduiding "wro-zone - aanlegvergunning aardkundig waardevol"/ 'wetgevingzone - aanlegvergunning aardkundig waardevol' de aan het gebied toegekende waarden, gekenmerkt door het aanwezig zijn van bijzondere aardkundige verschijnselen zoals dalglooiingen, steilranden en bodemovergangen, dienen te worden beschermd.

d Waterhuishoudkundige voorzieningen

De gronden binnen een strook van 5 m aan weerszijden vanaf de insteek van de als Water bestemde watergangen zijn tevens bestemd voor waterhuishoudkundige voorzieningen.

e Bergbezinkbassins

De gronden die op de plankaart zijn aangeduid met "specifieke vorm van agrarisch met waarden - bergbezinkbassins", zijn mede bestemd voor de aanleg en instandhouding van bergbezinkbassins en de daarbij behorende voorzieningen.

12.2 Bouwregels

12.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van deze bestemming.

12.2.2 Maatvoering

Voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende maatvoeringseisen:

a de bouwhoogte bedraagt niet meer dan 2 m;
b in afwijking van het bepaalde onder a. bedraagt de bouwhoogte voor bouwwerken ten behoeve van informatievoorzieningen, entreevoorzieningen dan wel schuilvoorzieningen maximaal 3 m;
c in afwijking van het bepaalde onder a. bedraagt de bouwhoogte voor erfafscheidingen maximaal 1 m.

12.3 Specifieke gebruiksregels

12.3.1 Strijdig gebruik

In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval begrepen het gebruik van gronden en opstallen:

a voor het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
b voor lawaaisporten;
c voor verblijfsrecreatie;
d voor het aanbrengen van teeltondersteunende voorzieningen;
e voor het afgraven, verlagen, egaliseren of ophogen van de bodem ter plaatse van de aanduiding **"wro-zone - aanlegvergunning aardkundig waardevol"**/ 'wetgevingzone - aanlegvergunning aardkundig waardevol'.

12.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

12.4.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de in het schema onder 12.4.4 opgenomen omgevingsvergunningsplichtige werken en werkzaamheden uit te (doen) voeren.

12.4.2 Uitzonderingen vergunningplicht

Het onder 12.4.1. vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

a waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan aanlegvergunning danwel omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;

b welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;

c welke betreffen het normale onderhoud en/of landschapsbeheer.

12.4.3 Toetsing aan aanwezige waarden

De in 12.4.1 bedoelde vergunning wordt slechts verleend indien na een belangenafweging blijkt dat er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de aanwezige waarden als opgenomen in 12.1. Ten behoeve van de belangenafweging zijn in het schema onder 12.4.4 de toetsingscriteria weergegeven.

12.4.4 Schema omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden

Omgevingsvergunningsplichtige werken/werkzaamheden	**Criteria voor verlening van de omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden**
• het aanbrengen van oppervlakteverhardingen en half verhardingen.	• de verhardingen zijn noodzakelijk voor het beheren dan wel verbeteren van bos en natuur dan wel voor het mogelijk maken van extensief recreatief medegebruik; • de verhardingen mogen geen onevenredige aantasting betekenen van de aanwezige natuurwaarden; • de werkzaamheden mogen niet leiden tot een onomkeerbare aantasting van de aardkundige waarden ter plaatse van de aanduiding "wro-zone - aanlegvergunning aardkundig waardevol"/ 'wetgevingzone - aanlegvergunning aardkundig waardevol'.

Artikel 13 Sport

13.1 bestemmingsomschrijving

13.1.1 Algemeen

De voor Sport aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a sportvoorzieningen;
b water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
met bijbehorende bouwwerken en voorzieningen en overeenkomstig de in 13.1.2 opgenomen nadere detaillering van de bestemmingsomschrijving.

13.1.2 Nadere detaillering van de bestemming

In het onderstaande is een nadere detaillering opgenomen van het bepaalde in 13.1.1:

a Staat van sportvoorzieningen

Op de gronden met deze bestemming zijn overeenkomstig de aanduiding uitsluitend toegestaan de voorzieningen genoemd in de navolgende Staat van recreatieve voorzieningen:

Afkorting	Aanduiding/functie	Adres	Bebouwde oppervlakte
(ma)	manege	Sonniuswijk 35	4960 m2
(ma)	manege	Sonniuswijk 36	3090 m2
(ma)	manege	Sonniuswijk 37	2900 m2
(mb)	modelvlieg terrein	Sonniuswijk ong	60 m2

b Ondergeschikte horeca

Binnen de bestemming is horeca toegestaan, uitsluitend in ondergeschikte vorm en dienstbaar aan de ter plaatse toegestane maneges.

13.2 Bouwregels

13.2.1 Toegestane bebouwing

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van deze bestemming.

13.2.2 Bouwvlak

Indien en voor zover binnen een bestemmingsvlak een aanduiding "bouwvlak" is aangegeven, mogen gebouwen uitsluitend worden opgericht ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak".

13.2.3 Bedrijfswoning

Voor bedrijfswoningen geldt het volgende:
Per aangeduid bedrijf als opgenomen in 13.1.2 onder a is maximaal één bedrijfswoning toegestaan met dien verstande dat ter plaatse van de aanduiding "modelvliegterrein" geen bedrijfswoning is toegestaan.

13.2.4 Bebouwde oppervlakte

De bebouwde oppervlakte mag niet meer bedragen dan de oppervlakte als opgenomen in de tabel in 13.1.2 onder a; deze bebouwde oppervlakte is exclusief de bebouwde oppervlakte ten behoeve van een bedrijfswoning en de daarbij behorende bijgebouwen.

13.2.5 Maatvoering

De maatvoering van de gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, is als volgt:

BEDRIJFSGEBOUWEN	**MIN.**	**MAX.**
goothoogte	n.v.t.	6 m
bouwhoogte	n.v.t.	10 m

BEDRIJFSWONING	**MIN.**	**MAX.**	
goothoogte bedrijfswoning, excl. aangebouwde bijgebouwen	n.v.t.	6 m	
bouwhoogte bedrijfswoning, excl. aangebouwde bijgebouwen	n.v.t.	10 m	
inhoud		maximaal 750 m3, ~~(~~incl. aangebouwde bijgebouwen~~)~~	
afstand zijdelingse perceelsgrens	5 m	5 m	n.v.t.

VRIJSTAANDE BIJGEBOUWEN, CARPORTS en/of OVERKAPPINGEN BIJ BEDRIJFSWONING	**MAX.**
gezamenlijke oppervlakte bijgebouwen	100 m2
goothoogte	3,5 m
bouwhoogte	6 m

BOUWWERKEN, GEEN GEBOUWEN ZIJNDE	**MAX.**
Bouwhoogte erfafscheidingen	Voor voorgevelrooilijn: 1 m; Overige: 2 m
~~Bouwhoogte carport c.q overkappingen~~	~~3 m~~
~~Oppervlakte carport c.q. overkappingen~~	~~20 m2~~
Bouwhoogte bouwwerken geen gebouwen zijnde	10 m

13.3 Specifieke gebruiksregels

13.3.1 Strijdig gebruik

In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval begrepen gebruik van gronden en opstallen:

a voor woondoeleinden, met uitzondering van een op grond van het bepaalde in 13.2.3 toegestane bedrijfswoning;

b een risicovolle inrichting.

Artikel 14 Verkeer

14.1 bestemmingsomschrijving

14.1.1 Algemeen

De voor Verkeer aangewezen gronden zijn bestemd voor:
verkeersdoeleinden in de vorm van:

a ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van verkeer - gebiedsontsluitingsweg" voor een gebiedsontsluitingsweg, bestaande uit maximaal 2 rijstroken;
b ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van verkeer - onverharde weg" voor een onverharde weg of semi-verharde weg, bestaande uit maximaal 1 rijstrook;
c ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van verkeer - onverharde weg" de instandhouding van deze weg als onverharde respectievelijke semi-verharde weg in verband met landschappelijke, cultuurhistorische en/of recreatieve waarden;
d water en waterhuishoudkundige voorzieningen;

een en ander met bijbehorende voorzieningen zoals groenvoorzieningen, wildbegeleidende en wildbeschermingsvoorzieningen, geluidswerende voorzieningen, parkeervoorzieningen, wandel- en/of (vrijliggende) fietspaden, openbare nutsvoorzieningen, bermen, wegbeplantingen en sloten.

14.2 Bouwregels

14.2.1 Algemeen

Uitsluitend mogen worden opgericht bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van de bestemming, alsmede gebouwen ten dienste van openbare nutsvoorzieningen.

14.2.2 Gebouwen t.b.v. nutsvoorzieningen

Gebouwen ten behoeve van openbare nutsvoorzieningen dienen aan het volgende te voldoen:

a de oppervlakte mag per gebouw niet meer bedragen dan 10 m2;
b de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 3 m.

14.2.3 Kapel

Binnen deze bestemming is aan de Kuilen ong, een kapel toegestaan met een maximale bebouwde oppervlakte van 6 m2 en een bouwhoogte van 3 m.

14.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 15 m bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van lichtmasten maximaal 18 m mag bedragen.

Artikel 15 Water

15.1 bestemmingsomschrijving

15.1.1 Algemeen

De voor Water aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
b water met ecologische waarden;
c voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, waterafvoer en waterberging;
d waterstaatkundige kunstwerken, bruggen en andere waterstaatswerken;
e beheer en onderhoud van de watergang;
f beeldende kunstwerken;
g vijvers;

één en ander met de bijbehorende voorzieningen zoals bermen, paden, beschoeiingen e.d.

15.2 Bouwregels

15.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan bouwwerken geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

15.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

De bouwwerken, geen gebouwen zijnde, dienen aan het volgende te voldoen:

a De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten behoeve van de verkeersgeleiding en wegverlichting mag niet meer bedragen dan 8 m.
b De bouwhoogte van vlaggenmasten mag niet meer bedragen dan 6 m.
c De bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 4 m.

Artikel 16 Wonen

16.1 bestemmingsomschrijving

16.1.1 Algemeen

De voor Wonen aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a woningen, al dan niet in combinatie met aan huis verbonden beroepen;

b recreatieve voorzieningen in de vorm van kleinschalig kamperen of bed & breakfast;

c water en waterhuishoudkundige voorzieningen;

een en ander met de bijbehorende voorzieningen, zoals tuinen en erven en overeenkomstig de in 16.1.2 opgenomen nadere detaillering van de bestemming.

16.1.2 Nadere detaillering van de bestemming

In het onderstaande is een nadere detaillering opgenomen van het bepaalde in 16.1.1:

a Aantal woningen

Per bestemmingsvlak is maximaal één woning toegestaan, met dien verstande dat ter plaatse van de aanduiding "maximum aantal wooneenheden" het aangegeven maximale aantal wooneenheden het toegestane maximale aantal woningen is, en dat ter plaatse van de aanduding 'tuin' geen woningen zijn toegestaan.

b Beroep aan huis

Binnen de bestemming ‘Wonen’ mag een beroep aan huis worden uitgeoefend als ondergeschikte activiteit bij de woonfunctie, waarbij de volgende bepalingen van toepassing zijn:

1 De omvang van de activiteit mag niet meer bedragen dan:
   a 180 m3 indien deze in de woning plaatsvindt; en/of
   b 60 m2 indien deze in het bijgebouw bij de woning plaatsvindt.
2 Het gebruik mag geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer;
3 Parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden;
4 Opslag vindt uitsluitend inpandig plaats;
5 Detailhandel mag alleen plaatsvinden ondergeschikt aan en in direct verband met het beroep aan huis;
6 De activiteit wordt uitgeoefend door (één van) de bewoner(s).

c Bed & Breakfast

Binnen de bestemming ‘wonen’ mag Bed & Breakfast worden uitgeoefend als ondergeschikte activiteit bij de woonfunctie, waarbij de volgende bepalingen van toepassing zijn:

1 De Bed & Breakfast mag bestaan uit maximaal 2 slaapkamers met elk maximaal 2 bedden;
2 Het gebruik mag geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer;
3 Parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden;
4 De verzorging van de Bed & Breakfast wordt uitgeoefend door (één van) de bewoner(s).

16.2 Bouwregels

16.2.1 Toegestane bebouwing

Uitsluitend mogen worden opgericht bouwwerken ten dienste van de bestemming, zoals woningen met bijgebouwen en bijbehorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

16.2.2 Inhoud

Met betrekking tot de inhoud van de woningen gelden de volgende regels:

a de inhoud van een woning mag maximaal 600 m3 bedragen, exclusief aangebouwde bijgebouwen;

b indien de bestaande inhoud van een woning meer bedraagt dan 600 m3, mag de inhoud van de woning niet meer bedragen dan de bestaande inhoud;

16.2.3 Maatvoering en situering

Met betrekking tot de maatvoering en situering van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, dient aan het volgende te worden voldaan:

WONING	**MIN.**	**MAX.**
goothoogte	n.v.t.	6 m
bouwhoogte	n.v.t.	10 m

BIJGEBOUWEN, CARPORTS en/of OVERKAPPINGEN BIJ WONING	**MAX.**
gezamenlijke oppervlakte bijgebouwen	100 m2
goothoogte	3,5 m
bouwhoogte	6 m

BOUWWERKEN, GEEN GEBOUWEN ZIJNDE	**MAX.**
Bouwhoogte erfafscheidingen	Voor voorgevelrooilijn: 1 m; Overige: 2 m
~~Bouwhoogte carports cq overkappingen~~	~~3 m~~
~~Oppervlakte carports cq overkappingen~~	~~20 m2~~
Bouwhoogte bouwwerken geen gebouwen zijnde	10 m

16.2.4 Herbouw

Aanvullend gelden voor herbouw van een bestaande (bedrijfs)woning de volgende voorwaarden:

a de voorgevel van de te herbouwen (bedrijfs)woning wordt geplaatst in de voorgevelrooilijn van de aanwezige (bedrijfs)woning;

b de bebouwingstypologie (d.w.z. vrijstaand, halfvrijstaand of aaneengebouwd) van de te herbouwen (bedrijfs)woning wijkt niet af van de bouwwijze van de aanwezige (bedrijfs)woning;

c er moet, voordat een omgevingsvergunning verleend kan worden, sprake zijn van zowel een planologische (omgevingsvergunning of melding voor het slopen) als financiële (sloop- en uitvoeringsovereenkomst) zekerheidsstelling omtrent de sloop van de reeds aanwezige (bedrijfs)woning;

d herbouw van gesplitste cultuurhistorisch waardevolle panden / boerderijen is niet toegestaan;

e de gebruiksmogelijkheden van omliggende bestemmingen en percelen mogen niet onevenredig worden beperkt en het gebruik van de (bedrijfs)woning mag niet leiden tot

extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende (agrarische) bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving.

16.2.5 Afwijkende oppervlakte bijgebouwen

In afwijking van het bepaalde in 16.2.3 met betrekking tot de maximaal toegestane gezamenlijke oppervlakte bijgebouwen:

a wordt voor de bestemmingsvlakken Hooidonek 1 en Hooidonek 1a een gezamenlijke oppervlakte aan bijgebouwen toegestaan van maximaal 215 m2 per bestemmingsvlak;
b wordt voor het bestemmingsvlak Keske 8 een gezamenlijke oppervlakte aan bijgebouwen toegestaan van maximaal 250 m2 per bestemmingsvlak;
c ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwd oppervlak' geldt de met deze aanduiding aangeduide oppervlakte als maximum.

16.3 Afwijken van de bouwregels

16.3.1 Omgevingsvergunning bebouwde oppervlakte bijgebouwen

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 16.2.3 teneinde de toegestane bebouwde oppervlakte van de bijgebouwen te vergroten, mits voormalige bedrijfsgebouwen worden gesloopt. Hierbij dient aan het volgende te worden voldaan:

a indien sprake is van sloop van voormalige bedrijfsgebouwen, kan een bebouwde oppervlakte van vrijstaande bijgebouwen worden toegestaan van 100 m2 vermeerderd met maximaal 25% van het meerdere van de bebouwde oppervlakte van de voormalige bedrijfsgebouwen, tot een totaal van 200 m2; hierbij dient in ieder geval het meerdere dan wat ingevolge deze regeling is toegestaan, te worden gesloopt;
b sloop van cultuurhistorisch waardevolle panden die zijn aangeduid met de aanduiding 'cultuurhistorische waarde' is niet toegestaan;
c er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
d het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
e het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
f bij monumentale panden is een positief advies van de monumentencommissie vereist.

16.3.2 Omgevingsvergunning voor vergroting inhoud woning

Ten behoeve van het stimuleren van sloop van overtollige bebouwing kan het bevoegd gezag door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de maximale inhoud voor een burgerwoning tot een maximum van 850 m3 onder de volgende voorwaarden:

a per 50 m3 vergroting van de woning dient telkens minimaal 500 m2 aan legaal opgerichte bebouwing te worden gesloopt;
b het surplus (alle aanwezige bebouwing boven de standaard maximaal toegestane oppervlakte aan bijgebouwen van 100 m2) moet in één keer worden gesloopt en deze sloop moet als voorwaarde aan de omgevingsvergunning worden verbonden;
c geen omgevingsvergunning kan worden verleend indien:

1 op deze locatie sloop van de bebouwing al heeft plaatsgevonden,
2 sloop kan plaatsvinden in het kader van de ruimte-voor-ruimteregeling,
3 sloopsubsidie is verkregen op basis van de Regeling beëindiging veehouderijtakken,
4 of de sloop al op andere wijze is verzekerd;

d de gesloopte oppervlakte mag slechts éénmaal ten behoeve van nieuwe bebouwing in aanmerking worden genomen;
e er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe dient een beplantingsplan te worden overlegd;
f het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
g het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving.

16.3.3 Omgevingsvergunning m.b.t. herbouw

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 16.2.4 onder a teneinde de voorgevel te kunnen plaatsen buiten de (voormalige) voorgevelrooilijn, mits in aanvulling op de voorwaarden in 16.2.4 aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a de nieuwe situering van de woning is stedenbouwkundig, verkeerskundig en milieukundig aanvaardbaar;
b er moet voldaan worden aan de Wet geluidhinder;
c door de herbouw wordt het landelijke karakter van het gebied niet onevenredig aangetast;
d er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe moet een beplantingsplan worden overlegd.

16.3.4 Omgevingsvergunning met betrekking tot het vergroten inhoud van de woning

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.4 ten aanzien van de maximaal toegestane inhoud van een (bedrijfs)woning, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a er is sprake van een cultuurhistorisch waardevol object, zoals opgenomen in de verbeelding met de aanduiding 'cultuurhistorische waarde';
b de bestaande bouwmassa van het cultuurhistorisch waardevol object mag niet worden vergroot, waarbij de bouwmassa wordt gebaseerd op de oorspronkelijke bouwmassa, inclusief inpandige bijgebouwen en/of stallen;
c de afwijking is uitsluitend toegestaan ten behoeve van het behoud en herstel van de (aanwezige) cultuurhistorische waarden;
d er moet voldaan worden aan de Wet geluidhinder;
e de gebruiksmogelijkheden van omliggende bestemmingen en percelen mogen niet onevenredig worden beperkt en het gebruik van de (bedrijfs)woning mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende (agrarische) bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;
f door de herbouw wordt het landelijke karakter van het gebied niet onevenredig aangetast;
g er is sprake van een zorgvuldige landschappelijke inpassing; hiertoe moet een beplantingsplan worden overlegd.

16.4 Specifieke gebruiksregels

Voor de bestemming 'Wonen' gelden de volgende specifieke gebruiksregels:

a In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval begrepen gebruik van gronden en/of opstallen voor vrijstaande bijgebouwen als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte.

b De gronden bestemd voor 'Wonen' ter plaatse van het bestemmingsvlak Sonniuswijk 42 (de 'Paulushoef') zijn mede bestemd voor maatschappelijke doeleinden in de vorm van een museum gericht op operatie 'Market Garden'.

16.5 Wijzigingsbevoegdheid

16.5.1 Wijziging t.b.v. woningsplitsing

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming van deze gronden wijzigen teneinde toevoeging van woningen door bouwkundige aanpassingen (splitsing) van bestaande boerderijgebouwen mogelijk te maken. Een en ander mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a woningsplitsing is uitsluitend toegestaan voor het behoud en herstel van cultuurhistorisch waardevolle panden ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarde';

b de bebouwde oppervlakte van de voormalige bedrijfswoning of (woon)boerderij (beiden inclusief de inpandige stal / het inpandig deel) mag niet worden vergroot;

c de agrarische verschijningsvorm van de voormalige boerderij mag niet worden aangetast;

d de bestaande situering van de bebouwing mag niet worden gewijzigd;

e bij woningsplitsing mag in maximaal 2 woningen worden gesplitst; de minimale inhoud van de woningen dient 350 m2 te bedragen;

f de bebouwde oppervlakte van de vrijstaande bijgebouwen mag niet meer bedragen dan 100 m2 per woning;

g voldaan wordt aan de bepalingen bij of krachtens de Wet geluidhinder;

h er wordt voldaan aan de geurnormen krachtens de Wet geurhinder en veehouderij, dan wel krachtens een op deze wet gebaseerde verordening;

i de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;

j het gebruik mag niet leiden tot extra belemmeringen voor de bedrijfsontwikkelingen van de omliggende agrarische bedrijven, voortvloeiende uit de milieu- en dierenwelzijnswetgeving;

k het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt.

Artikel 17 Wonen - Woonwagenstandplaats

17.1 bestemmingsomschrijving

De voor Wonen - Woonwagenstandplaats aangewezen gronden zijn bestemd voor:
Wonen in de vorm van woonwagenstandplaatsen, een en ander met de bijbehorende voorzieningen, zoals tuinen en erven.

17.2 Bouwregels

17.2.1 Toegestane bebouwing

Uitsluitend mogen worden opgericht bouwwerken ten dienste van de bestemming, zoals woonwagens met bijgebouwen en bijbehorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

17.2.2 Aantal standplaatsen en maatvoering woonwagens

a Het aantal standplaatsen mag niet meer bedragen dan 16.
b Per standplaats mag slechts één woonwagen worden gebouwd.
c De inhoud van een woonwagen mag niet meer bedragen dan 350 m3.
d De goothoogte van een woonwagen mag niet meer bedragen dan 4 m.
e De bouwhoogte van een woonwagen mag niet meer bedragen dan 4,5 m.
f Op iedere woonwagenstandplaats mogen gebouwen ten behoeve van sanitaire doeleinden en bergingsdoeleinden worden gebouwd, met dien verstande dat de gezamenlijke oppervlakte hiervan per woonwagenstandplaats niet meer mag bedragen dan 25 m2 en de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan 3,5 m.
g De bouwhoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde, voor de voorgevelrooilijn mag niet meer bedragen dan 1 m; de bouwhoogte van overige bouwwerken geen gebouwen zijnde mag niet meer bedragen dan 3 m, met uitzondering van erfafscheidingen, die maximaal 2 m mogen bedragen.

17.3 Specifieke gebruiksregels

In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in ieder geval begrepen gebruik van gronden en/of opstallen voor:
a vrijstaande bijgebouwen als zelfstandige woning en als afhankelijke woonruimte;
b het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik.

Artikel 18 Leiding - Brandstof

18.1 bestemmingsomschrijving

De voor Leiding - Brandstof aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de aanleg en instandhouding van brandstofleidingen; één en ander met de bijbehorende voorzieningen.

18.2 Bouwregels

Binnen deze dubbelbestemming zijn uitsluitend gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde toegestaan ten behoeve van deze dubbelbestemming.

18.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 18.2 teneinde het oprichten van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten behoeve van de op deze gronden liggende hoofdbestemming toe te staan, mits hierbij uit hoofde van de bescherming van de leiding, alsmede uit oogpunt van externe veiligheid geen bezwaar bestaat; dienaangaande wordt door het bevoegd gezag advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

18.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

18.4.1 Omgevingsvergunningsplichtige werken

Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren:

a het aanbrengen van (half-)verhardingen;
b het vergraven, ophogen, diepwoelen of diepploegen van de bodem;
c het aanbrengen van diepwortelende beplanting en/of bomen;
d het verwijderen van beplanting;
e het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze ingraven c.q. indrijven van voorwerpen;
f het uitvoeren van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk;
g het graven van sloten en het leggen van (drainage)leidingen.

18.4.2 Uitzonderingen

Het onder 18.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden:

a waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan aanlegvergunning danwel omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
b welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c welke het normale beheer en onderhoud van de leidingen betreffen.

18.4.3 Verlening

De in 18.4.1 genoemde omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden wordt slechts verleend indien en voor zover door de werken en werkzaamheden geen veiligheidsrisico's ontstaan en de leidingen niet worden aangetast. Alvorens te beslissen omtrent een vergunning als bedoeld in 18.4.1 wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 19 Leiding - Gas

19.1 bestemmingsomschrijving

De voor Leiding - Gas aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de aanleg en instandhouding van een gastransportleiding; één en ander met de bijbehorende voorzieningen.

19.2 Bouwregels

Binnen deze dubbelbestemming zijn uitsluitend gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde toegestaan ten behoeve van deze dubbelbestemming.

19.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 19.2 teneinde het oprichten van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten behoeve van de op deze gronden liggende hoofdbestemming toe te staan, mits hierbij uit hoofde van de bescherming van de leiding, alsmede uit oogpunt van externe veiligheid geen bezwaar bestaat; dienaangaande wordt door het bevoegd gezag advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

19.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

19.4.1 Omgevingsvergunningsplichtige werken

Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren:

a het aanbrengen van (half-)verhardingen;
b het vergraven, ophogen, diepwoelen of diepploegen van de bodem;
c het aanbrengen van diepwortelende beplanting en/of bomen;
d het verwijderen van beplanting;
e het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze ingraven c.q. indrijven van voorwerpen;
f het uitvoeren van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk;
g het graven van sloten en het leggen van (drainage)leidingen.

19.4.2 Uitzonderingen

Het onder 19.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden:

a waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan aanlegvergunning danwel omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
b welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c welke het normale beheer en onderhoud van de leidingen betreffen.

19.4.3 Verlening

De in 19.4.1 genoemde omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden wordt slechts verleend indien en voor zover door de werken en werkzaamheden geen veiligheidsrisico's ontstaan en de leidingen niet worden aangetast. Alvorens te beslissen omtrent een vergunning als bedoeld in 19.4.1 wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 20 Leiding - Hoogspanningsverbinding

20.1 bestemmingsomschrijving

De voor Leiding - Hoogspanningsverbinding aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor aanleg en instandhouding van een bovengrondse hoogspanningsverbinding;
één en ander met de bijbehorende voorzieningen.

20.2 Bouwregels

Binnen deze dubbelbestemming zijn gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde niet toegestaan.

20.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 20.2 teneinde het oprichten van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten behoeve van de op deze gronden liggende hoofdbestemming toe te staan, mits hierbij uit hoofde van de bescherming van de leidingen geen bezwaar bestaat; dienaangaande wordt door het bevoegd gezag ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

20.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

20.4.1 Omgevingsvergunningsplichtige werken

Het is verboden op of in de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren:

a het aanbrengen van hoogopgaande beplanting of bomen;
b het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur hoger dan 2,5 m;
c het opslaan van materialen of stoffen, die onder bepaalde omstandigheden gevaar van brand of explosie kunnen opleveren;
d het ophogen en egaliseren, bodemverlaging of afgraven of anderszins wijzigen in maaiveld of weghoogte.

20.4.2 Uitzonderingen

Het onder 20.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden:

a waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan aanlegvergunning danwel omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
b welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c welke het normale beheer en onderhoud van de leidingen betreffen.

20.4.3 Verlening

De in 20.4.1 genoemde omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden wordt slechts verleend indien en voor zover door de werken en werkzaamheden geen veiligheidsrisico's ontstaan en de leidingen niet worden aangetast. Alvorens te beslissen omtrent een vergunning als bedoeld in 20.4.1 wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 21 Leiding - Riool

21.1 bestemmingsomschrijving

De voor Leiding - Riool aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor aanleg en instandhouding van een rioolpersleiding, één en ander met de bijbehorende voorzieningen.

21.2 Bouwregels

Binnen deze dubbelbestemming zijn uitsluitend gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde toegestaan ten behoeve van deze dubbelbestemming.

21.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 21.2 teneinde het oprichten van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten behoeve van de op deze gronden liggende hoofdbestemming toe te staan, mits hierbij uit hoofde van de bescherming van de leiding geen bezwaar bestaat; dienaangaande wordt door het bevoegd gezag advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

21.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

21.4.1 Omgevingsvergunningsplichtige werken

Het is verboden op of in de in dit artikel bedoelde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren:

a het aanbrengen van (half-)verhardingen;
b het vergraven, ophogen, diepwoelen of diepploegen van de bodem;
c het aanbrengen van diepwortelende beplanting en/of bomen;
d het verwijderen van beplanting;
e het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze ingraven c.q. indrijven van voorwerpen;
f het uitvoeren van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk;
g het graven van sloten en het leggen van (drainage)leidingen.

21.4.2 Uitzonderingen

Het onder 21.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden:

a waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
b welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c welke het normale beheer en onderhoud van de leidingen betreffen.

21.4.3 Verlening

De in 21.4.1 genoemde omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden wordt slechts verleend indien en voor zover door de werken en werkzaamheden geen veiligheidsrisico's ontstaan en de leidingen niet worden aangetast. Alvorens te beslissen omtrent een vergunning als bedoeld in 21.4.1 wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 22 Leiding - Water

22.1 bestemmingsomschrijving

De voor Leiding - Water aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de aanleg en instandhouding van een watertransportleiding; één en ander met de bijbehorende voorzieningen.

22.2 Bouwregels

Binnen deze dubbelbestemming zijn uitsluitend gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde toegestaan ten behoeve van deze dubbelbestemming.

22.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 22.2 teneinde het oprichten van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten behoeve van de op deze gronden liggende hoofdbestemming toe te staan, mits hierbij uit hoofde van de bescherming van de leiding geen bezwaar bestaat; dienaangaande wordt door het bevoegd gezag advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

22.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

22.4.1 Omgevingsvergunningsplichtige werken

Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren:

a het aanbrengen van (half-)verhardingen;
b het vergraven, ophogen, diepwoelen of diepploegen van de bodem;
c het aanbrengen van diepwortelende beplanting en/of bomen;
d het verwijderen van beplanting;
e het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze ingraven c.q. indrijven van voorwerpen;
f het uitvoeren van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk;
g het graven van sloten en het leggen van (drainage)leidingen.

22.4.2 Uitzonderingen

Het onder 22.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden:

a waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;
b welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c welke het normale beheer en onderhoud van de leidingen betreffen.

22.4.3 Verlening

De in 22.4.1 genoemde omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden wordt slechts verleend indien en voor zover door de werken en werkzaamheden geen veiligheidsrisico's ontstaan en de leidingen niet worden aangetast. Alvorens te beslissen omtrent een vergunning als bedoeld in 22.4.1 wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 23 Waarde - Archeologie 1

23.1 bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 1 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden. Deze bestemming is primair ten opzichte van de overige aan deze gronden toegekende bestemmingen.

23.2 Bouwregels

23.2.1 Omgevingsvergunning voor bouwen

a Voor het bouwen overeenkomstig de regels voor de andere op deze gronden voorkomende bestemmingen dient de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen, voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 10 m² en dieper dan 30 cm, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld.

b In afwijking van het gestelde onder 23.2.1a hoeft de aanvrager van een reguliere bouwvergunning geen rapport als bedoeld onder te overleggen indien:

1 de aanvraag om bouwvergunning betrekking heeft op het vervangen van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte aan bebouwing niet wordt uitgebreid en de bestaande fundering wordt benut. Het gestelde in deze bepaling geldt niet voor ondergrondse kelders;

2 de aanvraag om bouwvergunning betrekking heeft op het uitbreiden van bestaande bebouwing tot maximaal 2,5 m uit de bestaande fundering;

3 de aanvraag om bouwvergunning betrekking heeft op het bouwen in de bodem tot een diepte van 30 centimeter onder het bestaande maaiveld;

4 naar oordeel van burgemeester en wethouders de archeologische waarde van de gronden in ander beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.

23.2.2 Voorwaarden

Indien uit het in lid 23.2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning voor bouwen zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning voor het bouwen:

a de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;

b de verplichting tot het doen van opgravingen;

c de verplichting de oprichting van het bouwwerk te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door bij die vooraarden te stellen kwalificaties;

d de verplichting om na de beëindiging van de werken en werkzaamheden een verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische waarde is omgegaan.

Genoemde voorwaarden worden niet gesteld indien al is voldaan aan deze voorwaarden.

23.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

23.3.1 Werken en werkzaamheden

Het is binnen deze bestemming verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de volgende werken
en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

a het ophogen van de bodem, zulks indien de oppervlakte 10 m² of meer bedraagt;
b het aanleggen, verbreden en/of verharden van wegen, paden, banen en/of parkeergelegenheden en/of het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen, zulks indien de oppervlakte 10 m² of meer bedraagt;
c het aanleggen, verbreden en dempen van sloten, vijvers en andere wateren, zulks indien de oppervlakte 10 m² of meer bedraagt;
d het verlagen of het verhogen van het waterpeil;
e het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- en/of telecommunicatieleidingen of andere leidingen en de daarmee verband houdende constructies, zulks indien de oppervlakte 10 m² of meer bedraagt waarbij de breedte van deze werken ten minste 1,25 m bedraagt;
f het bebossen van gronden die op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan niet als bos zijn bestemd, zulks indien de oppervlakte 10 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 30 cm;
g het rooien van bos of boomgaard, waarbij de stobben worden verwijderd, zulks indien de oppervlakte 10 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 30 cm;
h het aanleggen van bos of boomgaard, zulks indien de oppervlakte 10 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 30 cm;
i het scheuren van grasland, zulks indien de oppervlakte 10 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 30 cm;
j het uitvoeren van grondbewerkingen op een grotere diepte dan 30 cm, waartoe ook wordt gerekend woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van drainage en ontginnen, zulks indien de oppervlakte 10 m² of meer bedraagt.

23.3.2 Uitzonderingen

Het in lid 23.3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a het normale onderhoud betreffen overeenkomstig de overige bestemmingen van deze gronden, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn en/of voortvloeien uit het normale onderhoud en/of gebruik overeenkomstig de bestemming;
b reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.
c onderdeel uitmaken van een archeologisch onderzoek of daarop gericht zijn, mits verricht door een ter zake deskundige.

23.3.3 Toelaatbaarheid

a De omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden wordt verleend, indien is gebleken dat de in lid 23.3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden niet zullen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal.

b Voor zover de in lid 23.3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden kunnen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal, kan de vergunning worden verleend, indien aan de vergunning de volgende voorwaarden worden verbonden:
   1 de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
   2 de verplichting tot het doen van opgravingen, of
   3 de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorwaarden te stellen kwalificaties.

Genoemde voorwaarden worden niet gesteld indien al is voldaan aan deze voorwaarden.

c De vergunning wordt niet eerder verleend dan nadat de aanvrager een rapport heeft overgelegd, waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord, naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld.

23.3.4 Omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk

a Het is binnen deze bestemming verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor het slopen) de aanwezige bouwwerken te slopen indien de oppervlakte groter is dan 10 m² en de diepte meer dan 30 cm bedraagt gemeten vanaf 30 cm boven het maaiveld.

b De vergunning kan niet worden verleend indien blijkt dat de sloop een onevenredige aantasting van de archeologische waarden van de gronden tot gevolg heeft.

c De vergunning kan wel worden verleend indien aan de omgevingsvergunning voor het slopen in ieder geval de voorwaarde worden gesteld dat de sloop wordt begeleid door een gekwalificeerd deskundige.

d Indien tijdens de begeleiding van de sloopwerken vondsten van zeer hoge waarden worden aangetroffen, wordt hiervan terstond melding gemaakt bij het bevoegd gezag die in het belang van de archeologische monumentenzorg aanvullende voorschriften kan verbinden aan de omgevingsvergunning voor het slopen.

23.3.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door de bestemming Waarde - Archeologie 1, als bedoeld in artikel 23.1, geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn.

Artikel 24 Waarde - Archeologie 2

24.1 bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 2 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden. Deze bestemming is primair ten opzichte van de overige aan deze gronden toegekende bestemmingen.

24.2 Bouwregels

24.2.1 Omgevingsvergunning voor het bouwen

a Voor het bouwen overeenkomstig de regels voor de andere op deze gronden voorkomende bestemmingen dient de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen, voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 100 m² en dieper dan 40 cm, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld.

b In afwijking van het gestelde onder 24.2.1 a hoeft de aanvrager van een reguliere bouwvergunning geen rapport als bedoeld onder te overleggen indien:

1 de aanvraag om bouwvergunning betrekking heeft op het vervangen van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte aan bebouwing niet wordt uitgebreid en de bestaande fundering wordt benut. Het gestelde in deze bepaling geldt niet voor ondergrondse kelders;

2 de aanvraag om bouwvergunning betrekking heeft op het uitbreiden van bestaande bebouwing tot maximaal 2,5 m uit de bestaande fundering;

3 de aanvraag om bouwvergunning betrekking heeft op het bouwen in de bodem tot een diepte van 30 centimeter onder het bestaande maaiveld;

4 naar oordeel van burgemeester en wethouders de archeologische waarde van de gronden in ander beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.

24.2.2 Voorwaarden

Indien uit het in lid 24.2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning voor het bouwen zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning voor het bouwen:

a de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;

b de verplichting tot het doen van opgravingen;

c de verplichting de oprichting van het bouwwerk te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door bij die vooraarden te stellen kwalificatie;

d de verplichting om na de beëindiging van de werken en werkzaamheden een verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische waarde is omgegaan.

Genoemde voorwaarden worden niet gesteld indien al is voldaan aan deze voorwaarden.

24.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

24.3.1 Werken en werkzaamheden

Het is binnen deze bestemming verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

a het ophogen van de bodem, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt;
b het aanleggen, verbreden en/of verharden van wegen, paden, banen en/of parkeergelegenheden en/of het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt;
c het aanleggen, verbreden en dempen van sloten, vijvers en andere wateren, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt;
d het verlagen of het verhogen van het waterpeil;
e het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- en/of telecommunicatieleidingen of andere leidingen en de daarmee verband houdende constructies, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt waarbij de breedte van deze werken ten minste 1,25 m bedraagt;
f het bebossen van gronden die op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan niet als bos zijn bestemd, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 40 cm;
g het rooien van bos of boomgaard, waarbij de stobben worden verwijderd, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 40 cm;
h het aanleggen van bos of boomgaard, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 40 cm;
i het scheuren van grasland, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 40 cm;
j het uitvoeren van grondbewerkingen op een grotere diepte dan 40 cm, waartoe ook wordt gerekend woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van drainage en ontginnen, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt.

24.3.2 Uitzonderingen

Het in lid 24.3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a het normale onderhoud betreffen overeenkomstig de overige bestemmingen van deze gronden, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn en/of voortvloeien uit het normale onderhoud en/of gebruik overeenkomstig de bestemming;
b reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.
c onderdeel uitmaken van een archeologisch onderzoek of daarop gericht zijn, mits verricht door een ter zake deskundige.

24.3.3 Toelaatbaarheid

a De omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden wordt verleend, indien is gebleken dat de in lid 24.3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de

directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden niet zullen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal.

b Voor zover de in lid 24.3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden kunnen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal, kan de vergunning worden verleend, indien aan de vergunning de volgende voorwaarden worden verbonden:
   1 de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
   2 de verplichting tot het doen van opgravingen, of
   3 de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorwaarden te stellen kwalificaties.

Genoemde voorwaarden worden niet gesteld indien al is voldaan aan deze voorwaarden.

c De vergunning wordt niet eerder verleend dan nadat de aanvrager een rapport heeft overgelegd, waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord, naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld.

24.3.4 Omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk

a Het is binnen deze bestemming verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor het slopen) de aanwezige bouwwerken te slopen indien de oppervlakte groter is dan 100 m² en de diepte meer dan 40 cm bedraagt gemeten vanaf 30 cm boven het maaiveld.

b De vergunning kan niet worden verleend indien blijkt dat de sloop een onevenredige aantasting van de archeologische waarden van de gronden tot gevolg heeft.

c De vergunning kan wel worden verleend indien aan de omgevingsvergunning voor het slopen in ieder geval de voorwaarde worden gesteld dat de sloop wordt begeleid door een gekwalificeerd deskundige.

d Indien tijdens de begeleiding van de sloopwerken vondsten van zeer hoge waarden worden aangetroffen, wordt hiervan terstond melding gemaakt bij het bevoegd gezag die in het belang van de archeologische monumentenzorg aanvullende voorschriften kan verbinden aan de omgevingsvergunning voor het slopen.

24.3.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door de bestemming Waarde - Archeologie 2, als bedoeld in artikel 24.1, geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn.

Artikel 25 Waarde - Archeologie 3

25.1 bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 3 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden. Deze bestemming is primair ten opzichte van de overige aan deze gronden toegekende bestemmingen.

25.2 Bouwregels

25.2.1 Omgevingsvergunning voor het bouwen

a Voor het bouwen overeenkomstig de regels voor de andere op deze gronden voorkomende bestemmingen, dient de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen, voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 250 m² en dieper dan 40 cm, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld.

b In afwijking van het gestelde onder 25.2.1 a hoeft de aanvrager van een reguliere bouwvergunning geen rapport als bedoeld onder te overleggen indien:
   1 de aanvraag om bouwvergunning betrekking heeft op het vervangen van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte aan bebouwing niet wordt uitgebreid en de bestaande fundering wordt benut. Het gestelde in deze bepaling geldt niet voor ondergrondse kelders;
   2 de aanvraag om bouwvergunning betrekking heeft op het uitbreiden van bestaande bebouwing tot maximaal 2,5 m uit de bestaande fundering;
   3 de aanvraag om bouwvergunning betrekking heeft op het bouwen in de bodem tot een diepte van 40 centimeter onder het bestaande maaiveld;
   4 naar oordeel van burgemeester en wethouders de archeologische waarde van de gronden in ander beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.

~~c Het onder a. en b. bepaalde, geldt niet voor de gronden gelegen binnen agrarische bouwvlakken. Binnen de agrarische bouwvlakken gelden uitsluitend de bouwregels als opgenomen binnen de ter plaatse voorkomende bestemming.~~

25.2.2 Voorwaarden

Indien uit het in lid 25.2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning voor het bouwen zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning voor het bouwen:

a de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
b de verplichting tot het doen van opgravingen;
c de verplichting de oprichting van het bouwwerk te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door bij die vooraarden te stellen kwalificaties.
d de verplichting om na de beëindiging van de werken en werkzaamheden een verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische waarde is omgegaan

Genoemde voorwaarden worden niet gesteld indien al is voldaan aan deze voorwaarden.

25.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

25.3.1 Werken en werkzaamheden

Het is binnen deze bestemming verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

a het ophogen van de bodem, zulks indien de oppervlakte 250 m² of meer bedraagt;
b het aanleggen, verbreden en/of verharden van wegen, paden, banen en/of parkeergelegenheden en/of het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen, zulks indien de oppervlakte 250 m² of meer bedraagt;
c het aanleggen, verbreden en dempen van sloten, vijvers en andere wateren, zulks indien de oppervlakte 250 m² of meer bedraagt;
d het verlagen of het verhogen van het waterpeil;
e het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- en/of telecommunicatieleidingen of andere leidingen en de daarmee verband houdende constructies, zulks indien de oppervlakte 250 m² of meer bedraagt waarbij de breedte van deze werken ten minste 1,25 m bedraagt;
f het bebossen van gronden die op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan niet als bos zijn bestemd, zulks indien de oppervlakte 250 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 40 cm;
g het rooien van bos of boomgaard, waarbij de stobben worden verwijderd, zulks indien de oppervlakte 250 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 40 cm;
h het aanleggen van bos of boomgaard, zulks indien de oppervlakte 250 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 40 cm;
i het scheuren van grasland, zulks indien de oppervlakte 250 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 40 cm;
j het uitvoeren van grondbewerkingen op een grotere diepte dan 40 cm, waartoe ook wordt gerekend woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van drainage en ontginnen, zulks indien de oppervlakte 250 m² of meer bedraagt.

25.3.2 Uitzonderingen

Het in lid 25.3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a de gronden gelegen binnen de agrarische bouwvlakken;
b het normale onderhoud betreffen overeenkomstig de overige bestemmingen van deze gronden, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn en/of voortvloeien uit het normale onderhoud en/of gebruik overeenkomstig de bestemming;
c reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.
d onderdeel uitmaken van een archeologisch onderzoek of daarop gericht zijn, mits verricht door een ter zake deskundige.

25.3.3 Toelaatbaarheid

a De omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden wordt verleend, indien is gebleken dat de in lid 25.3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden niet zullen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal.

b Voor zover de in lid 25.3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden kunnen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal, kan de vergunning worden verleend, indien aan de vergunning de volgende voorwaarden worden verbonden:

1 de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
2 de verplichting tot het doen van opgravingen, of
3 de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorwaarden te stellen kwalificaties.

Genoemde voorwaarden worden niet gesteld indien al is voldaan aan deze voorwaarden.

c De vergunning wordt niet eerder verleend dan nadat de aanvrager een rapport heeft overgelegd, waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord, naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld.

25.3.4 Omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk

a Het is binnen deze bestemming verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor het slopen) de aanwezige bouwwerken te slopen indien de oppervlakte groter is dan 250 m² en de diepte meer dan 40 cm bedraagt gemeten vanaf 30 cm boven het maaiveld.

b De vergunning kan niet worden verleend indien blijkt dat de sloop een onevenredige aantasting van de archeologische waarden van de gronden tot gevolg heeft.

c De vergunning kan wel worden verleend indien aan de omgevingsvergunning voor het slopen in ieder geval de voorwaarde worden gesteld dat de sloop wordt begeleid door een gekwalificeerd deskundige.

d Indien tijdens de begeleiding van de sloopwerken vondsten van zeer hoge waarden worden aangetroffen, wordt hiervan terstond melding gemaakt bij het bevoegd gezag die in het belang van de archeologische monumentenzorg aanvullende voorschriften kan verbinden aan de omgevingsvergunning voor het slopen.

25.3.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door de bestemming Waarde - Archeologie 3, als bedoeld in artikel 25.1, geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn.

Artikel 26 Waarde - Archeologie 4

26.1 bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 4 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden. Deze bestemming is primair ten opzichte van de overige aan deze gronden toegekende bestemmingen.

26.2 Bouwregels

26.2.1 Omgevingsvergunning voor het bouwen

a Voor het bouwen overeenkomstig de regels voor de andere op deze gronden voorkomende bestemmingen dient de aanvrager van een omgevingsvergunning voor het bouwen, voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 1000 m² en dieper dan 40 cm, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld.

b In afwijking van het gestelde onder 26.2.1 a hoeft de aanvrager van een reguliere bouwvergunning geen rapport als bedoeld onder te overleggen indien:
   1 de aanvraag om bouwvergunning betrekking heeft op het vervangen van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte aan bebouwing niet wordt uitgebreid en de bestaande fundering wordt benut. Het gestelde in deze bepaling geldt niet voor ondergrondse kelders;
   2 de aanvraag om bouwvergunning betrekking heeft op het uitbreiden van bestaande bebouwing tot maximaal 2,5 m uit de bestaande fundering;
   3 de aanvraag om bouwvergunning betrekking heeft op het bouwen in de bodem tot een diepte van 40 centimeter onder het bestaande maaiveld;
   4 naar oordeel van burgemeester en wethouders de archeologische waarde van de gronden in ander beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.

~~c Het onder a. en b. bepaalde, geldt niet voor de gronden gelegen binnen agrarische bouwvlakken. Binnen de agrarische bouwvlakken gelden uitsluitend de bouwregels als opgenomen binnen de ter plaatse voorkomende bestemming.~~

26.2.2 Voorwaarden

Indien uit het in lid 26.2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning voor het bouwen zullen of kunnen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning voor het bouwen:

a de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;

b de verplichting tot het doen van opgravingen;

c de verplichting de oprichting van het bouwwerk te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door bij die vooraarden te stellen kwalificaties.

d de verplichting om na de beëindiging van de werken en werkzaamheden een verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische waarde is omgegaan.

Genoemde voorwaarden worden niet gesteld indien al is voldaan aan deze voorwaarden.

26.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

26.3.1 Werken en werkzaamheden

Het is binnen deze bestemming verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

a het ophogen van de bodem, zulks indien de oppervlakte 1000 m² of meer bedraagt;
b het aanleggen, verbreden en/of verharden van wegen, paden, banen en/of parkeergelegenheden en/of het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen, zulks indien de oppervlakte 1000 m² of meer bedraagt;
c het aanleggen, verbreden en dempen van sloten, vijvers en andere wateren, zulks indien de oppervlakte 1000 m² of meer bedraagt;
d het verlagen of het verhogen van het waterpeil;
e het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- en/of telecommunicatieleidingen of andere leidingen en de daarmee verband houdende constructies, zulks indien de oppervlakte 1000 m² of meer bedraagt waarbij de breedte van deze werken ten minste 1,25 m bedraagt;
f het bebossen van gronden die op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan niet als bos zijn bestemd, zulks indien de oppervlakte 1000 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 40 cm;
g het rooien van bos of boomgaard, waarbij de stobben worden verwijderd, zulks indien de oppervlakte 1000 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 40 cm;
h het aanleggen van bos of boomgaard, zulks indien de oppervlakte 1000 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 40 cm;
i het scheuren van grasland, zulks indien de oppervlakte 1000 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 40 cm;
j het uitvoeren van grondbewerkingen op een grotere diepte dan 40 cm, waartoe ook wordt gerekend woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van drainage en ontginnen, zulks indien de oppervlakte 1000 m² of meer bedraagt.

26.3.2 Uitzonderingen

Het in lid 26.3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a de gronden gelegen binnen de agrarische bouwvlakken;
b het normale onderhoud betreffen overeenkomstig de overige bestemmingen van deze gronden, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn en/of voortvloeien uit het normale onderhoud en/of gebruik overeenkomstig de bestemming;
c reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.
d onderdeel uitmaken van een archeologisch onderzoek of daarop gericht zijn, mits verricht door een ter zake deskundige.

26.3.3 Toelaatbaarheid

a De omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden wordt verleend, indien is gebleken dat de in lid 26.3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden niet zullen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal.

b Voor zover de in lid 26.3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden kunnen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal, kan de vergunning worden verleend, indien aan de vergunning de volgende voorwaarden worden verbonden:

1 de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
2 de verplichting tot het doen van opgravingen, of
3 de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorwaarden te stellen kwalificaties.

Genoemde voorwaarden worden niet gesteld indien al is voldaan aan deze voorwaarden.

c De vergunning wordt niet eerder verleend dan nadat de aanvrager een rapport heeft overgelegd, waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord, naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld.

26.3.4 Omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk

a Het is binnen deze bestemming verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor het slopen) de aanwezige bouwwerken te slopen indien de oppervlakte groter is dan 1000 m² en de diepte meer dan 40 cm bedraagt gemeten vanaf 30 cm boven het maaiveld.

b De vergunning kan niet worden verleend indien blijkt dat de sloop een onevenredige aantasting van de archeologische waarden van de gronden tot gevolg heeft.

c De vergunning kan wel worden verleend indien aan de omgevingsvergunning voor het slopen in ieder geval de voorwaarde worden gesteld dat de sloop wordt begeleid door een gekwalificeerd deskundige.

d Indien tijdens de begeleiding van de sloopwerken vondsten van zeer hoge waarden worden aangetroffen, wordt hiervan terstond melding gemaakt bij het bevoegd gezag die in het belang van de archeologische monumentenzorg aanvullende voorschriften kan verbinden aan de omgevingsvergunning voor het slopen.

26.3.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door de bestemming Waarde - Archeologie 4, als bedoeld in artikel 26.1, geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn.

Artikel 27 Waarde - Beschermingszone natte natuurparel

27.1 bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Beschermingszone natte natuurparel aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud, beheer en herstel van de waterhuishoudkundige situatie, gericht op het verbeteren van de condities voor de natuur(waarden).

27.2 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

27.2.1 Omgevingsvergunningsplichtige werken

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden op de in deze bestemming bedoelde gronden de volgende andere werken of werkzaamheden uit te voeren:

a verzetten van grond van meer dan 100 m3 of op een diepte van meer dan 60 cm onder maaiveld een en ander voor zover geen vergunning vereist is in het kader van de Ontgrondingenwet;

b de aanleg van drainage ongeacht de diepte tenzij het gaat om vervanging van een reeds bestaande drainage;

c het verlagen van de waterstand anders dan door middel van het graven van sloten of het toepassen van drainagemiddelen, met uitzondering van grondwateronttrekkingen;

d het aanbrengen van niet-omkeerbare verhardingen en/of verharde oppervlakten van meer dan 100 m2 anders dan een bouwwerk.

27.2.2 Uitzonderingen

Het in 27.2.1 opgenomen omgevingsvergunningsvereiste geldt niet voor:

a zover de daar genoemde werken en werkzaamheden worden uitgevoerd ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak";

b werken en werkzaamheden in het kader van het normale beheer en onderhoud;

c werken en werkzaamheden, waarmee is of mag worden begonnen op moment van in werking treden van het reconstructieplan.

27.2.3 Verlening

Een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden als bedoeld in 27.2.1 of de elders in dit bestemmingsplan genoemde omgevingsvergunningen voor werken en werkzaamhedenen mag alleen worden verleend indien door die andere werken en/of werkzaamheden of door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen de waterhuishoudkundige situatie niet onevenredig wordt of kan worden aangetast.

27.2.4 Advies waterstaatsgezag

Alvorens te beslissen over een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden als bedoeld in 27.2.1 hoort het bevoegd gezag het ter plaatse bevoegde waterstaatsgezag.

Artikel 28 Waarde - Cultuurhistorie

28.1 bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Cultuurhistorie aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud, beheer en herstel van de cultuurhistorische waarde van het dijklichaam.

28.2 Specifieke gebruiksregels

In aanvulling op het bepaalde van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c van de Wabo wordt onder gebruik strijdig met de bestemming in elk geval begrepen het verlagen of afgraven van het dijklichaam.

Artikel 29 Waterstaat - Waterbergingsgebied

29.1 bestemmingsomschrijving

De voor Waterstaat - Waterbergingsgebied aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud van het waterbergend vermogen van dat gebied. de tijdelijke opvang van water.

29.2 Bouwregels

29.2.1 Algemeen

Binnen deze dubbelbestemming zijn uitsluitend toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming, mits de bouwhoogte niet meer bedraagt dan 2 m.

29.2.2 Kaden

en het aanbrengen of wijzigen van kaden is uitsluitend toegestaan, voor zover deze activiteiten worden uitgevoerd in het kader van normaal beheer en onderhoud.

29.3 Afwijken van de bouwregels

29.3.1 Omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 29.2 teneinde het oprichten van bouwwerken ten behoeve van de op deze gronden liggende andere bestemming(en), danwel het aanbrengen of wijzigen van kaden toe te staan, indien het waterbergend vermogen van de gronden niet onevenredig wordt aangetast.

29.3.2 Advies waterschap

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld 29.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij het betrokken waterschapsbestuur.

29.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning)

29.4.1 Omgevingsvergunningsplichtige werken

Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden) gronden op te hogen.

29.4.2 Uitzonderingen

Het onder 29.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden:

a waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan aanlegvergunning danwel omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden is verleend;

b welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;

c welke het normale beheer en onderhoud van de leidingen betreffen.

29.4.3 Verlening

De in 29.4.1 genoemde omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden wordt slechts verleend indien en voor zover door de werken en werkzaamheden het waterbergend vermogen van de gronden niet onevenredig wordt aangetast. Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld 29.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij het betrokken waterschapsbestuur.

Artikel 30 Anti-dubbeltelbepaling

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 31 Algemene sloopregels

31.1 Omgevingsvergunning voor het slopen van beeldbepalende bouwwerk

31.1.1 Sloopverbod

Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning voor het slopen) een als 'cultuurhistorische waarde' aangeduid cultuurhistorisch waardevol bouwwerk geheel of gedeeltelijk te slopen.

31.1.2 Uitzonderingen vergunningplicht

Het in 31.1.1. vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

a waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan sloopvergunning danwel omgevingsvergunning voor het slopen is verleend;
b die het normale onderhoud betreffen;
c die reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

31.1.3 Verlening

De in 31.1.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend:

a indien de instandhouding van het bouwwerk geen bijdrage meer levert aan de cultuurhistorische waarde van het bouwwerk en de omgeving; en/of
b indien het bouwwerk niet meer beschikt over de eigenschappen die het de cultuurhistorische waarden heeft verschaft.

31.1.4 Advies deskundige

Alvorens een besluit te nemen omtrent het verlenen van een omgevingsvergunning voor het slopen wint het bevoegd gezag advies in van een terzake deskundige (commissie) omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning voor het slopen geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de cultuurhistorische waarden van het pand en de omgeving.

Artikel 32 Algemene bouwregels

32.1 Afwijkende maatvoering

Bestaande gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die zijn gebouwd in overeenstemming met de Woningwet danwel Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, maar in afwijking van dit bestemmingsplan, zijn toegestaan.

32.2 Ondergronds bouwen

a Op plaatsen waar een woning met bijgebouwen is of gelijktijdig wordt gebouwd mag eveneens ondergronds gebouwd worden, direct aansluitend mogen in- danwel uitritten ten behoeve van de ondergrondse bouwwerken worden gebouwd.

b Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken op andere locaties dan onder de woning of bijgebouw mits hierdoor de in het gebied aanwezige waarden niet onevenredig worden aangepast.

32.3 Afstand bebouwing tot wegen

32.3.1 Afstand

Voor de bebouwing van de langs de hierna genoemde wegen gelegen gronden, moeten de volgende afstanden in acht genomen worden:

verharde wegen: 15 m uit de as van de rijbaan;

onverharde wegen: 10 m uit de as van de rijbaan.

32.3.2 Omgevingsvergunning afwijken afstand

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 32.3.1, teneinde het oprichten van bebouwing binnen de voorgeschreven afstand toe te kunnen staan, mits de verkeersveiligheid blijft gewaarborgd.

Artikel 33 Algemene aanduidingsregels

33.1 Cultuurhistorische waarde

Ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarde' is de bestemming mede gericht op het behoud, beheer en herstel van cultuurhistorisch waardevolle bouwwerken.

33.2 Natuurnetwerk Brabant

Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - Natuur Netwerk Brabant' is de bestemming mede gericht op het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken.

33.3 Groenblauwe mantel

Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - groenblauwe mantel' is het beleid gericht op behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.

33.4 Luchtvaartverkeerzone - invliegfunnel

33.4.1 Verbod

Ter plaatse van de aanduiding "luchtvaartverkeerzone - invliegfunnel" geldt een bouwverbod voor gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde c.q. voor een hogere bebouwing dan de maximum bouwhoogte van 160 m boven NAP tot 170 m boven NAP in

verband met een funnel (obstakelvrij vlak), dat aangeeft het beschermingsgebied van een gedeeltelijke funnel van vliegtuigen. Deze maximum hoogten mogen ook niet worden overschreden door bouwwerken zoals antennes, vlaggenmasten e.d..

33.4.2 Afwijken

a Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder 33.2.1 onder de voorwaarde dat de werking van de funnel niet in onaanvaardbare mate negatief wordt beïnvloed.
b Voorafgaand aan het verlenen van de omgevingsvergunning dient schriftelijk advies te zijn ingewonnen van de Minister van Defensie.

33.5 Wro-zone/ wetgevingzone

Ter plaatse van de gebiedsaanduidingen:
~~a "reconstructiewetzone - extensiveringsgebied natuur";~~
~~b "reconstructiewetzone - extensiveringsgebied overig";~~
~~c "reconstructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied";~~
~~d "reconstructiewetzone - verwevingsgebied";~~
e "wro-zone - aanlegvergunning aardkundig waardevol" / 'wetgevingzone - aanlegvergunning aardkundig waardevol';
f "wro-zone - aanlegvergunning hoge akkers" / 'wetgevingzone - aanlegvergunning hoge akkers';
g "wro-zone - aanlegvergunning openheid" / 'wetgevingzone - aanlegvergunning openheid';
gelden specifieke regels. Deze specifieke regels zijn opgenomen in de bestemming waarbinnen dit geldt.

33.6 Veiligheidszone - bevi

33.6.1 Bouwregels

Ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - bevi' geldt het volgende:
a de bouw van kwetsbare objecten is niet toegestaan;
b de bouw van beperkt kwetsbare objecten is niet toegestaan, met uitzondering van de herbouw van bestaande beperkt kwetsbare objecten op dezelfde locatie.

33.6.2 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming op onderdelen wijzigen teneinde de aanduiding "veiligheidszone - bevi" te wijzigen in die zin dat:
a de aanduiding "veiligheidszone - bevi" vervalt, indien uit nader onderzoek is gebleken dat de risicovolle inrichting buiten werking is gesteld;
b de aanduiding "veiligheidszone - bevi" wordt verkleind, indien uit onderzoek is gebleken dat door een wijziging van de bedrijfsvoering in de risicovolle inrichting de plaatsgebonden 10-6/jr risicocontour kleiner is geworden of dat door aangepaste wet- en regelgeving, nieuwe inzichten, danwel nieuwe rekenmethoden een kleinere plaatsgebonden risicocontour geldt.

33.7 Veiligheidszone - leiding

33.7.1 Bouwregels

Ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - leiding' geldt het volgende:

a de bouw van kwetsbare objecten is niet toegestaan;

b de bouw van beperkt kwetsbare objecten is niet toegestaan, met uitzondering van de herbouw van bestaande beperkt kwetsbare objecten op dezelfde locatie.

33.7.2 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming op onderdelen wijzigen teneinde de aanduiding "veiligheidszone - leiding" te wijzigen in die zin dat:

a de aanduiding "veiligheidszone - leiding" vervalt, indien uit nader onderzoek is gebleken dat de leiding buiten werking is gesteld;

b de aanduiding "veiligheidszone - leiding" wordt verkleind of vervalt, indien uit onderzoek is gebleken dat door een wijziging in transportparameters de plaatsgebonden risicocontour kleiner is geworden of niet meer aanwezig is of dat door aangepaste wet- en regelgeving, nieuwe inzichten, danwel nieuwe rekenmethoden of anderszins een kleinere plaatsgebonden 10-6/jr risicocontour geldt.

33.8 Veiligheidszone - lpg

33.8.1 Bouwregels

Ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - lpg' geldt het volgende:

a de bouw van kwetsbare objecten is niet toegestaan;

b de bouw van beperkt kwetsbare objecten is niet toegestaan, met uitzondering van de herbouw van bestaande beperkt kwetsbare objecten op dezelfde locatie.

33.8.2 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming op onderdelen wijzigen teneinde de aanduiding "veiligheidszone - lpg" te wijzigen in die zin dat:

a de aanduiding "veiligheidszone - lpg" vervalt, indien uit nader onderzoek is gebleken dat de risicovolle inrichting buiten werking is gesteld;

b de aanduiding "veiligheidszone - lpg" wordt verkleind, indien uit onderzoek is gebleken dat door een wijziging van de bedrijfsvoering in de risicovolle inrichting de plaatsgebonden 10-6/jr risicocontour kleiner is geworden of dat door aangepaste wet- en regelgeving, nieuwe inzichten, danwel nieuwe rekenmethoden een kleinere plaatsgebonden 10-6/jr risicocontour geldt.

33.9 Veiligheidszone - propaantanks

33.9.1 Bouwregels

Ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - propaan' geldt het volgende:

a de bouw van kwetsbare objecten is niet toegestaan;

b de bouw van beperkt kwetsbare objecten is niet toegestaan, met uitzondering van de herbouw van bestaande beperkt kwetsbare objecten op dezelfde locatie.

33.9.2 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming op onderdelen wijzigen teneinde de aanduiding "veiligheidszone - propaan" te wijzigen in die zin dat:

a de aanduiding "veiligheidszone - propaan" vervalt, indien uit nader onderzoek is gebleken dat de propaantank buiten werking is gesteld;

b de aanduiding "veiligheidszone - propaan" wordt verkleind, indien uit onderzoek is gebleken dat door een wijziging van de bedrijfsvoering de risicocontour kleiner is geworden of dat door aangepaste wet- en regelgeving, nieuwe inzichten, danwel nieuwe rekenmethoden een kleinere risicocontour geldt.

33.10 Vrijwaringszone - radar

33.10.1 Verbod

Ter plaatse van de aanduiding "vrijwaringszone – radar" geldt een bouwverbod voor gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde c.q. voor een hogere bebouwing dan de maximum bouwhoogte van 45 m boven NAP teneinde de verstoring van het radarbeeld te voorkomen. Deze maximum hoogte mag ook niet worden overschreden door bouwwerken zoals antennes, vlaggenmasten e.d..

33.10.2 Afwijken

a Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder 33.8.1 onder de voorwaarde dat de werking van de radar niet in onaanvaardbare mate negatief wordt beïnvloed.

b Voorafgaand aan het verlenen van de omgevingsvergunning dient schriftelijk advies te zijn ingewonnen van de Minister van Defensie.

33.11 Wro-zone - wijzigingsgebied reservering waterberging

33.11.1 Reserveringsgebied waterberging

Ter plaatse van de aanduiding "wro-zone - wijzigingsgebied reservering waterberging"/ "wetgevingzone - wijzigingsgebied reservering waterberging" strekt de bestemming mede tot behoud van het waterbergend vermogen van dat gebied.

33.11.2 Wijzigingsbevoegdheid waterbergingsgebied

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd overeenkomstig artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening ter plaatse van de aanduiding "wro-zone - wijzigingsgebied reservering waterberging"/ "wetgevingzone - wijzigingsgebied reservering waterberging" een dubbelbestemming toe te voegen ten behoeve van waterbergingsgebied, indien dit gebied door het daartoe bevoegd gezag wordt aangewezen als waterbergingsgebied.

33.12 Vervallen aanduidingsregels

a Ter plaatse van de aanduiding "overige zone - recontructiewetzone extensiveringsgebied vervallen" is de aanduiding "recontructiewetzone - extensiveringsgebied natuur" en de aanduiding "reconstructiewetzone - extensiveringsgebied overige zone" met bijbehorende regels vervallen.

b Ter plaatse van de aanduiding "overige zone - recontructiewetzone verwevingsgebied vervallen" is de aanduiding "recontructiewetzone - verwevingsgebied" met bijbehorende regels vervallen.
c Ter plaatse van de aanduiding "overige zone - recontructiewetzone landbouwontwikkelingsgebied vervallen" is de aanduiding "recontructiewetzone - landbouwontwikkelingsgebied" met bijbehorende regels vervallen.
d Ter plaatse van de aanduiding "overige zone - recontructiewetzone overig vervallen" is de aanduiding "recontructiewetzone - overig" met bijbehorende regels vervallen.
e Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - veiligheidszone propaantanks vervallen'is de aanduiding 'veiligheidszone - propaantanks' met bijbehorende regels vervallen.

Artikel 34 Algemene afwijkingsregels

34.1 Algemene omgevingsvergunning voor afwijken

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken:
a van deze regels ten aanzien van de maximaal toegestane bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot:
b ten behoeve van een zend- en/of ontvangstinstallatie tot niet meer dan 50 m.

34.2 Mantelzorg

~~Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken ten behoeve van het gebruik van een bijgebouw als afhankelijke woonruimte, mits:~~

~~1 het een bijgebouw betreft behorende bij een woning binnen een bestemming waarbinnen een permanente (bedrijfs)woning is toegestaan;~~
~~2 een dergelijke bewoning noodzakelijk is vanuit een oogpunt van mantelzorg, hetgeen blijkt uit een schriftelijke verklaring van in ieder geval de behandelende huisarts;~~
~~3 er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de in het geding zijnde belangen waaronder die van omwonenden en (agrarische) bedrijven;~~
~~4 de afhankelijke woonruimte binnen de vigerende regeling inzake bijgebouwen wordt ingepast met een maximale oppervlakte van 80 m²;~~
~~5 het bevoegd gezag verleent de omgevingsvergunning zowel op naam van de mantelzorgverlener als de mantelzorgontvanger onder de voorwaarden dat binnen één maand na beëindiging van het gebruik van het vrijstaand bijgebouw als afhankelijke woonruimte ten behoeve van mantelzorg hiervan schriftelijk melding wordt gemaakt bij het bevoegd gezag en het vrijstaand bijgebouw binnen drie maanden na beëindiging van het gebruik als afhankelijke woonruimte ten behoeve van mantelzorg ongedaan wordt gemaakt voor bewoning.~~

Artikel 35 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen het bestemmingsplan wijzigen en aan gronden de bestemming Waarde - Archeologie 1, Waarde - Archeologie 2, Waarde - Archeologie 3 of Waarde - Archeologie 4 toekennen, indien uit archeologisch onderzoek blijkt dat de

bestemming van deze gronden, gelet op ter plaatse aanwezige archeologische waarden, aanpassing behoeft.

Artikel 36 Overgangsrecht

36.1 Overgangsrecht bouwwerken

36.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;

b na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

36.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in 36.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in 36.1.1 met maximaal 10%.

36.1.3 Uitzondering

Het bepaalde in 36.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

36.2 Overgangsrecht gebruik

36.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

36.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in 36.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

36.2.3 Onderbroken gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in 36.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

36.2.4 Uitzondering

Het bepaalde in 36.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 37 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:
Regels van het bestemmingsplan Buitengebied.

Hoofdstuk 3 Overgangs- en slotregels

Artikel C Overgangsrecht

D.1 Overgangsrecht bouwwerken

a Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel kan worden gebouwd krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   1 gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2 na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

b Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde onder a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld onder a met maximaal 10 %.

c Het bepaalde onder a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

D.2 Overgangsrecht gebruik

a Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

b Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het bepaalde onder a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

c Indien het gebruik, bedoeld in het bepaalde onder a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

d Het bepaalde onder a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel D Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan 'Buitengebied; Herziening 2017'.

Bijlage(n) bij de regels

Bijlage 1

Bedrijvenlijst

Bijlage 1: Staat van bedrijfsactiviteiten

SBI-CODE		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES			
-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW										
014	0	Dienstverlening t.b.v. de landbouw:										
014	2	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o.<= 500 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
014	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. <= 500 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
0142		KI-stations	30	10	30 C	0	30	2	1 G	1		
15	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN										
1551	0	Zuivelprodukten fabrieken:										
1552	2	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m²	10	0	30	0	30	2	1 G	1		
1581	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:										
1581	1	- v.c. < 2500 kg meel/week	30	10	30 C	10	30	2	1 G	1		
1584	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:										
1584	3	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
1584	6	- suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. <= 200 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
1592	0	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting:										
1593 t/m 1595		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	10	0	30 C	0	30	2	1 G	1		
20	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.										
205		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	10	10	30	0	30	2	1 G	1		
26	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN										
262, 263	0	Aardewerkfabrieken:										
262, 263	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	10	10	30	10	30	2	1 G	1		L
36	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.										
361	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	0	10	10	0	10	1	1 P	1		
362		Fabricage van munten, sieraden e.d.	30	10	10	10	30	2	1 G	1	B	
3661.1		Sociale werkvoorziening	0	30	30	0	30	2	1 P	1		
45	-	BOUWNIJVERHEID										
45	3	- aannemersbedrijven met werkplaats: b.o.< 1000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	1	B	
51	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING										
5153	0	Grth in hout en bouwmaterialen:										
5153	2	- algemeen: b.o. <= 2000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	1		
5153.4	4	zand en grind:										

Bijlage 1: Staat van bedrijfsactiviteiten

SBI-CODE		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES			
-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
5153.4	6	- algemeen: b.o. <= 200 m²	0	10	30	0	30	2	1 G	1		
52	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN										
527		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	0	0	10	10	10	1	1 P	1		
55	-	LOGIES-, MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING										
5552		Cateringbedrijven	10	0	30 C	10	30	2	1 G/P	1		
72	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE										
72	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
73	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK										
731		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	30	10	30	30 R	30	2	1 P	1		
732		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
74	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING										
7484.4		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
85	-	GEZONDHEIDS- EN WELZIJNSZORG										
8512, 8513		Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
91	-	DIVERSE ORGANISATIES										
9111		Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
92	-	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE										
921, 922		Studio's (film, TV, radio, geluid)	0	0	30 C	10	30	2	2 G	1		
9251, 9252		Bibliotheken, musea, ateliers, e.d.	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
93	-	OVERIGE DIENSTVERLENING										
9305	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	0	0	10 C	0	10 D	1	1 P	1		

Bijlage 2

Onherroepelijke Nbw/Wnb-vergunningen

Dossier	Straat	Nbw-Wnb ontheffing of vergunning of VVGB	datum besluit Nbw-Wnb	kenmerk Nbw-Wnb
5691PD5	Sonniuswijk	vergunning	17-9-2014	C2118911/3662444
5691PE32	Sonniuswijk	vergunning	10-6-2013	C2063148/3410854
5691PE34	Sonniuswijk	vergunning	23-7-2014	C2077176/3616977
5691PG62	Sonniuswijk	vergunning	8-8-2013	C2067472/3449274
5691PJ7	Ockhuizenweg	vergunning	20-1-2016	Z/005527/23807
5691PJ9	Ockhuizenweg	vergunning	vergunning 16-11-2012	C2058276/3306489 tevens 17-10-2012 C2043867/3285007
5691PK18	Ockhuizenweg	vergunning en VVGB	vergunning 29-10-2012, VVGB 05-11-2015	C2051511/3291548
5691PK22	Ockhuizenweg	vergunning en 2 VVGB	vergunning 18-6-2015, VVGB 5-1-2017 en 15-01-18	C2159087/14580
5691PK8	Ockhuizenweg	vergunning	17-12-2012	C2057524/3313587
5691PN17	Brouwerskampweg	vergunning en VVGB	vergunning 5-2-2014, VVGB ?	C2069333/3484353
5691PN5	Brouwerskampweg	vergunning	26-1-2017	Z/010644-39344 tevens 10-9-2014 C2072954/366621
5691PP8	Brouwerskampweg	VVGB	19-4-2016	
5691PS27	Airborneweg	vergunning	27-8-2017	C2095466/3652694
5691PS31	Airborneweg	vergunning	3-11-2014	C2098410/3655034
5691PS43	Airborneweg	vergunning	24-9-2014	C2106989/3548701 datum 24 september 2014, tevens melding 2011, C2007835/279529
5691PS51	Airborneweg	vergunning	26-9-2016	C2088375-35846-PRO
5694NL6	Eind	VVGB	27-5-2016	
5694NP11	Olen	vergunning en VVGB	vergunning 30-10-2013, VVGB ?	C2066764/3472066, tevens C2066759/3044250 (5 juli 2012)

Bijlage 3

Onherroepelijke omgevingsvergunningen

Dossier	Straat	Nbw-Wnb ontheffing of vergunning of VVGB	datum besluit Nbw-Wnb	kenmerk Nbw-Wnb
5691PD5	Sonniuswijk	vergunning	17-9-2014	C2118911/3662444
5691PE32	Sonniuswijk	vergunning	10-6-2013	C2063148/3410854
5691PE34	Sonniuswijk	vergunning	23-7-2014	C2077176/3616977
5691PG62	Sonniuswijk	vergunning	8-8-2013	C2067472/3449274
5691PJ7	Ockhuizenweg	vergunning	20-1-2016	Z/005527/23807
5691PJ9	Ockhuizenweg	vergunning	vergunning 16-11-2012	C2058276/3306489 tevens 17-10-2012 C2043867/3285007
5691PK18	Ockhuizenweg	vergunning en VVGB	vergunning 29-10-2012, VVGB 05-11-2015	C2051511/3291548
5691PK22	Ockhuizenweg	vergunning en 2 VVGB	vergunning 18-6-2015, VVGB 5-1-2017 en 15-01-18	C2159087/14580
5691PK8	Ockhuizenweg	vergunning	17-12-2012	C2057524/3313587
5691PN17	Brouwerskampweg	vergunning en VVGB	vergunning 5-2-2014, VVGB ?	C2069333/3484353
5691PN5	Brouwerskampweg	vergunning	26-1-2017	Z/010644-39344 tevens 10-9-2014 C2072954/366621
5691PP8	Brouwerskampweg	VVGB	19-4-2016	
5691PS27	Airborneweg	vergunning	27-8-2017	C2095466/3652694
5691PS31	Airborneweg	vergunning	3-11-2014	C2098410/3655034
5691PS43	Airborneweg	vergunning	24-9-2014	C2106989/3548701 datum 24 september 2014, tevens melding 2011, C2007835/279529
5691PS51	Airborneweg	vergunning	26-9-2016	C2088375-35846-PRO
5694NL6	Eind	VVGB	27-5-2016	
5694NP11	Olen	vergunning en VVGB	vergunning 30-10-2013, VVGB ?	C2066764/3472066, tevens C2066759/3044250 (5 juli 2012)

Bijlage 4

Geregistreerde meldingen

Dossier	Straat	Nbw-Wnb ontheffing of vergunning of VVGB	datum besluit Nbw-Wnb	kenmerk Nbw-Wnb
5691PD5	Sonniuswijk	vergunning	17-9-2014	C2118911/3662444
5691PE32	Sonniuswijk	vergunning	10-6-2013	C2063148/3410854
5691PE34	Sonniuswijk	vergunning	23-7-2014	C2077176/3616977
5691PG62	Sonniuswijk	vergunning	8-8-2013	C2067472/3449274
5691PJ7	Ockhuizenweg	vergunning	20-1-2016	Z/005527/23807
5691PJ9	Ockhuizenweg	vergunning	vergunning 16-11-2012	C2058276/3306489 tevens 17-10-2012 C2043867/3285007
5691PK18	Ockhuizenweg	vergunning en VVGB	vergunning 29-10-2012, VVGB 05-11-2015	C2051511/3291548
5691PK22	Ockhuizenweg	vergunning en 2 VVGB	vergunning 18-6-2015, VVGB 5-1-2017 en 15-01-18	C2159087/14580
5691PK8	Ockhuizenweg	vergunning	17-12-2012	C2057524/3313587
5691PN17	Brouwerskampweg	vergunning en VVGB	vergunning 5-2-2014, VVGB ?	C2069333/3484353
5691PN5	Brouwerskampweg	vergunning	26-1-2017	Z/010644-39344 tevens 10-9-2014 C2072954/366621
5691PP8	Brouwerskampweg	VVGB	19-4-2016	
5691PS27	Airborneweg	vergunning	27-8-2017	C2095466/3652694
5691PS31	Airborneweg	vergunning	3-11-2014	C2098410/3655034
5691PS43	Airborneweg	vergunning	24-9-2014	C2106989/3548701 datum 24 september 2014, tevens melding 2011, C2007835/279529
5691PS51	Airborneweg	vergunning	26-9-2016	C2088375-35846-PRO
5694NL6	Eind	VVGB	27-5-2016	
5694NP11	Olen	vergunning en VVGB	vergunning 30-10-2013, VVGB ?	C2066764/3472066, tevens C2066759/3044250 (5 juli 2012)

Verbeelding

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

A — Agrarisch

AW — Agrarisch met waarden

AW-1 — Agrarisch met waarden - 1

AW-2 — Agrarisch met waarden - 2

B — Bedrijf

BO — Bos

M — Maatschappelijk

N — Natuur

V — Verkeer

WA — Water

W — Wonen

Dubbelbestemmingen

L-B — Leiding - Brandstof

L-G — Leiding - Gas

L-HV — Leiding - Hoogspanningsverbinding

L-R — Leiding - Riool

L-W — Leiding - Water

WR-A1 — Waarde - Archeologie - 1

WR-A2 — Waarde - Archeologie - 2

WR-A3 — Waarde - Archeologie - 3

WR-A4 — Waarde - Archeologie - 4

WR-BN — Waarde - Beschermingszone natte natuurparel

WR-C — Waarde - Cultuurhistorie

WS-WB — Waterstaat - Waterbergingsgebied

Gebiedsaanduidingen

geluidzone - industrie

luchtvaartverkeerzone - invliegfunnel

overige zone - beperkingen veehouderij

overige zone - groenblauwe mantel

overige zone - Natuurnetwerk Brabant

overige zone - reconstructiewetzone extensiveringsgebied vervallen

overige zone - reconstructiewetzone landbouwontwikkelingsgebied vervallen

overige zone - reconstructiewetzone overig vervallen

overige zone - reconstructiewetzone verwevingsgebied vervallen

overige zone - veiligheidszone leiding vervallen

overige zone - veiligheidszone propaantanks vervallen

veiligheidszone - leiding

veiligheidszone - lpg

vrijwaringszone - radar

wetgevingzone - wijzigingsgebied reservering waterberging

Functieaanduidingen

(cw) — cultuurhistorische waarden

(hv) — hoveniersbedrijf

(iv) — intensieve veehouderij

(ph) — paardenhouderij

(sa-veeh) — specifieke vorm van agrarisch - veehouderij

(sb-sa) — specifieke vorm van bos - scoutingactiviteiten

(sm-sc) — specifieke vorm van maatschappelijk - scouting

(sn-an) — specifieke vorm van natuur - agrarisch natuurbeheer

(sv-gow) — specifieke vorm van verkeer - gebiedsontsluitingswegen

(t) — tuin

Bouwvlak

bouwvlak

Maatvoering

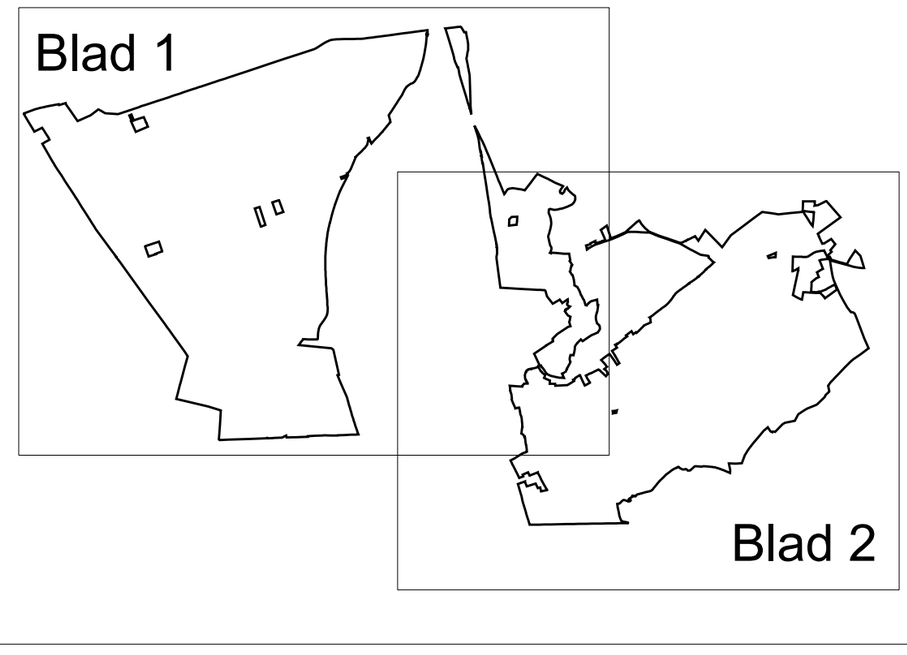
a — maximum aantal wooneenheden

Figuren

relatie

Verklaringen

Bestaande bebouwing en kadastrale ondergrond

Ontwerpbestemmingsplan Buitengebied; Herziening 2017

IDN:	NL.IMRO.0848.BP820BUITENGEBIED-ON01
project:	TEK02-0253598-01C
datum:	april 2018
schaal:	1:5000
formaat:	A0

Gemeente Son en Breugel

croonenburo5

Vestiging Oosterhout
Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
T: +31 (0)162 48 75 00
www.croonenburo5.com

Vestiging Maastricht
Wim Duisenbergplantsoen 21
6221 SE Maastricht
T: +31 (0)43 325 32 23
info@croonenburo5.com

Blad 1

Ontwerpbestemmingsplan
Buitengebied; Herziening 2017

Gemeente Son en Breugel

IDN:	NL.IMRO.0848.BP820BUITENGEBIED-ON01
project:	TEK02-0253596-01C
datum:	april 2018
schaal:	1:5000
formaat:	A0

croonenburo5

Vestiging Oosterhout
Berkakkeweg 125
4904 SJ Oosterhout
T: +31 (0)162 48 75 00
www.croonenburo5.com

Vestiging Maastricht
Wim Duisenbergplantsoen 21
6221 SE Maastricht
T: +31 (0)43 325 32 23
info@croonenburo5.com

Blad 2

Ontwerpbestemmingsplan
Buitengebied; Herziening 2017

Gemeente Son en Breugel

IDN:	NL.IMRO.0846.BP820BUITENGEBIED-ON01
project:	TEKG2-0253598-STC
datum:	april 2018
schaal:	1:5000
formaat:	A0

croonenburos

Vestiging Oosterhout
Berkakweg 125
4904 SJ Oosterhout
T: +31 (0)162 46 75 99
www.croonenburos.com

Vestiging Maastricht
Willm Dubeenbergplantsoen 21
6221 SE Maastricht
T: +31 (0)43 325 32 23
info@croonenburos.com